॥ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ॥

၁၇. စတ္တာလီသနိပါတော

[၅၂၁] ၁. တေသကုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဝေဿန္တရံ **တံ ပုစ္ဆာမီ**တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလရညော ဩဝါဒဝသေန ကထေသိ။ တဉှိ ရာဇာနံ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ အာဂတံ သတ္ထာ အာမန္တေတွာ ''မဟာရာဇ, ရညာ နာမ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတဗ္ဗံ, ယသ္မိဉှိ သမယေ ရာဇာနော အဓမ္မိကာ ဟောန္တိ, ရာဇယုတ္တာပိ တသ္မိံ သမယေ အဓမ္မိကာ ဟောန္တီ''တိ စတုက္ကနိပါတေ (အ. နိ. ၄.၇၀) အာဂတသုတ္တနယေန ဩဝဒိတွာ အဂတိဂမနေ အဂတိအဂမနေ စ အာဒီနဝဥ္စ အာနိသံသဥ္စ ကထေတွာ ''သုပိနကူပမာ ကာမာ''တိအာဒိနာ နယေန ကာမေသု အာဒီနဝံ ဝိတ္ထာရေတွာ, ''မဟာရာဇ, ဣမေသဉှိ သတ္တာနံ –

'မစ္စုနာ သင်္ဂရော နတ္ထိ၊ လဉ္ဇဂ္ဂါဟော န ဝိဇ္ဇတိ။
ယုဒ္ဓံ နတ္ထိ ဇယော နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေ မစ္စုပရာယဏာ'။

တေသံ ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တာနံ ဌပေတွာ အတ္တနာ ကတံ ကလျာဏကမ္မံ အညာ ပတိဋ္ဌာ နာမ နတ္ထိ။ ဧဝံ ဣတ္တရပစ္စုပဋ္ဌာနံ အဝဿံ ပဟာတဗ္ဗံ, န ယသံ နိဿာယ ပမာဒံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ, အပ္ပမတ္တေနေဝ ဟုတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ပောရာဏကရာဇာနော အနုပ္ပန္နေပိ ဗုဒ္ဓေ ပဏ္ဍိတာနံ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ဒေဝနဂရံ ပူရယမာနာ ဂမိံသူ''တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တော ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော အပုတ္တကော အဟောသိ, ပတ္ထေန္တောပိ ပုတ္တံ ဝါ ဓီတရံ ဝါ န လဘိ။ သော ဧကဒိဝသံ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥယျာနံ ဂန္တွာ ဒိဝသဘာဂံ ဥယျာနေ ကီဠိတွာ မင်္ဂလသာလရုက္ခမူလေ သယနံ အတ္ထရာပေတွာ ထောကံ နိဒ္ဒာယိတွာ ပဗုဒ္ဓော သာလရုက္ခံ ဩလောကေတွာ တတ္ထ သကုဏကုလာဝကံ ပဿိ, သဟ ဒဿနေနေဝဿ သိနေဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ဧကံ ပုရိသံ ပက္ကောသာပေတွာ ''ဣမံ ရုက္ခံ အဘိရုဟိတွာ ဧတသ္မိံ ကုလာဝကေ ကဿစိ အတ္ထိတံ ဝါ နတ္ထိတံ ဝါ ဇာနာဟီ''တိ အာဟ။ သော ''သာဓု, ဒေဝ''တိ ဝတွာ အဘိရုဟိတွာ တတ္ထ တီဏိ အဏ္ဍကာနိ ဒိသွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ ''တေန ဟိ ဧတေသံ ဥပရိ နာသဝါတံ မာ ဝိဿဇ္ဇေသီ''တိ ဝတွာ ''စင်္ကောဋကေ ကပ္ပာသပိစုံ အတ္ထရိတွာ တတ္ထေဝ တာနိ အဏ္ဍကာနိ ဌပေတွာ သဏိကံ ဩတရာဟီ''တိ ဩတာရာပေတွာ စင်္ကောဋကံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ''ကတရသကုဏဏ္ဍကာနိ နာမေတာနီ''တိ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ။ တေ ''မယံ န ဇာနာမ, နေသာဒါ ဇာနိဿန္တီ''တိ ဝဒိံသု။ ရာဇာ နေသာဒေ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ။ နေသာဒာ, ''မဟာရာဇ, ဧတေသု ဧကံ ဥလူကအဏ္ဍံ, ဧကံ သာလိကာအဏ္ဍံ, ဧကံ သုဝကအဏ္ဍ''န္တိ ကထယိံသု။ ကိံ ပန ဧကသ္မိံ ကုလာဝကေ တိဏ္ဏံ သကုဏိကာနံ အဏ္ဍာနိ ဟောန္တီတိ။ အာမ, ဒေဝ, ပရိပန္ထေ အသတိ သုနိက္ခိတ္တာနိ န နဿန္တီတိ။ ရာဇာ တုဿိတွာ ''ဣမေ မမ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တီ''တိ တာနိ တီဏိ အဏ္ဍာနိ တယော အမစ္စေ ပဋိစ္ဆာပေတွာ ''ဣမေ မယှံ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ, တုမှေ သာဓုကံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ အဏ္ဍကောသတော နိက္ခန္တကာလေ မမာရောစေယျာထာ''တိ အာဟ။ တေ တာနိ သာဓုကံ ရက္ခိံသု။

တေသု ပဌမံ ဥလူကအဏ္ဍံ ဘိဇ္ဇိ။ အမစ္စော ဧကံ နေသာဒံ ပက္ကောသာပေတွာ ''တွံ ဝံ ဣတ္ထိဘာဝံ ဝါ ပုရိသဘာဝံ ဝါ ဇာနာဟီ''တိ ဝတွာ တေန တံ ဝီမံသိတွာ ''ပုရိသော''တိ ဝုတ္တေ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ''ပုတ္တော တေ, ဒေဝ, ဇာတော''တိ အာဟ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော တဿ ဗဟုံ ဓနံ ဒတွာ ''ပုတ္တကံ မေ သာဓုကံ ပဋိဇဂ္ဂ, 'ဝေဿန္တရော'တိ စဿ နာမံ ကရောဟီ''တိ ဝတွာ ဥယျောဇေသိ။ သော တထာ အကာသိ။ တတော ကတိပါဟစ္စယေန သာလိကာအဏ္ဍံ ဘိဇ္ဇိ။ သောပိ အမစ္စော တံ နေသာဒေန ဝီမံသာပေတွာ ''ဣတ္ထီ''တိ သုတွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ''ဓီတာ တေ, ဒေဝ, ဇာတာ''တိ အာဟ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော တဿပိ ဗဟုံ ဓနံ ဒတွာ ''ဓီတရံ မေ သာဓုကံ ပဋိဇဂ္ဂ, 'ကုဏ္ဍလိနီ'တိ စဿာ နာမံ ကရောဟီ''တိ ဝတွာ ဥယျောဇေသိ။ သောပိ တထာ အကာသိ။ ပုန ကတိပါဟစ္စယေန သုဝကအဏ္ဍံ ဘိဇ္ဇိ။ သောပိ အမစ္စော နေသာဒေန တံ ဝီမံသိတွာ ''ပုရိသော''တိ ဝုတ္တေ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ''ပုတ္တော တေ, ဒေဝ, ဇာတော''တိ အာဟ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော တဿပိ ဗဟုံ ဓနံ ဒတွာ ''ပုတ္တဿ မေ မဟန္တေန ပရိဝါရေ

န မင္ဂလံ ကတ္ွာ ‘ဇမ္ဗုကော’တိဿ နာမံ ကရောဟီ’’တိ ဝတ္ွာ ဥယျောဇေသိ။ သောပိ တထာ အကာသိ။ တေ တယောပိ သကုဏာ တိဏ္ဏံ အမစ္စာနံ ဂေဟေသု ရာဇကုမာရပရိဟာရေနေဝ ဝဍ္ဎိံသု။ ရာဇာ ‘‘မမ ပုတ္တော, မမ ဓီတာ’’တိ ဝေါဟရတိ။ အထဿ အမစ္စာ အညမညံ အဝဟာသန္တိ ‘‘ပဿထ, ဘော, ရညော ကိရိယံ, တိရစ္ဆာနဂတေပိ ‘ပုတ္တော မေ, ဓီတာ မေ’တိ ဝဒန္တော ဝိစရတီ’’တိ။

တံ သုတ္ွာ ရာဇာ စိန္တေသိ – ‘‘ဣမေ အမစ္စာ ဧတေသံ မမ ပုတ္တာနံ ပညာသမ္ပဒံ န ဇာနန္တိ, ဟာကဋ္ဌံ နေသံ ကရိဿာမီ’’တိ။ အထေကံ အမစ္စံ ဝေဿန္တရဿ သန္တိကံ ပေသေသိ – ‘‘တုမ္ဟာကံ ပိတာ ပဉှံ ပုစ္ဆိတုကာမော, ကဒါ ကိရ အာဂန္တွာ ပုစ္ဆတူ’’တိ။ သော အမစ္စော ဂန္တွာ ဝေဿန္တရံ ဝန္ဒိတ္ွာ တံ သာသနံ အာရောစေသိ။ တံ သုတ္ွာ ဝေဿန္တရော အတ္တနော ပဋိဇဂ္ဂကံ အမစ္စံ ပက္កោသိတ္ွာ ‘‘မယှံ ကိရ ပိတာ မံ ပဉှံ ပုစ္ဆိတုကာမော, တဿ ဣတော ဂတဿ သက္ကာရံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ, ကဒါ အာဂစ္ဆတူ’’တိ ပုစ္ဆိ။ အမစ္စော ‘‘ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ တဝ ပိတာ အာဂစ္ဆတူ’’တိ အာဟ။ တံ သုတ္ွာ ဝေဿန္တရော ‘‘ပိတာ မေ ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ အာဂစ္ဆတူ’’တိ ဝတ္ွာ ဥယျောဇေသိ။ သော အာဂန္တွာ ရညော အာစိက္ခိ။ ရာဇာ သတ္တမေ ဒိဝသေ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတ္ွာ ပုတ္တဿ နိဝေသနံ အဂမာသိ။ ဝေဿန္တရော ရညော မဟန္တံ သက္ကာရံ ကာရေသိ, အန္တမသော အာသကမ္မကာရာနမ္ပိ သက္ကာရံ ကာရေသိ။ ရာဇာ ဝေဿန္တရသကုဏဿ ဂေဟေ ဘုဉ္ဇိတ္ွာ မဟန္တံ ယသံ အနုဘဝိတ္ွာ သကံ နိဝေသနံ အာဂန္တွာ ရာဇင်္ဂဏေ မဟန္တံ မဏ္ဍပံ ကာရာပေတ္ွာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတ္ွာ အလင်္ကတမဏ္ဍပမဇ္ဈေ မဟာဇနပရိဝုတော နိသီဒိတ္ွာ ‘‘ဝေဿန္တရံ အာနေတူ’’တိ အမစ္စဿ သန္တိကံ ပေသေသိ။ အမစ္စော ဝေဿန္တရံ သုဝဏ္ဏပီဌေ နိသီဒာပေတ္ွာ အာနေသိ။ ဝေဿန္တရသကုဏော ပိတု အင်္ကေ နိသီဒိတ္ွာ ပိတရာ သဟ ကီဠိတ္ွာ ဂန္တွာ တတ္ထေဝ သုဝဏ္ဏပီဌေ နိသီဒိ။ အထ နံ ရာဇာ မဟာဇနမဇ္ဈေ ရာဇဓမ္မံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၁. ‘‘ဝေဿန္တရံ တံ ပုစ္ဆာမိ, သကုဏ ဘဒ္ဒမတ္ထု တေ။
ရဇ္ဇံ ကာရေတုကာမေန, ကိံ သု ကိစ္စံ ကတံ ဝရ’’န္တိ။

တတ္ထ **သကုဏာ**တိ တံ အာလပတိ။ **ကိံ သူ**တိ ကတရံ ကိစ္စံ ကတံ ဝရံ ဥတ္တမံ ဟောတိ, ကထေဟိ မေ, တာတ, သကလံ ရာဇဓမ္မန္တိ ဧဝံ ကိရ တံ သော ပုစ္ဆိ။

တံ သုတ္ွာ ဝေဿန္တရော ပဉှံ အကထေတ္ွာဝ ရာဇာနံ တာဝ ပမာဒေန စောဒေန္တော ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၂. ‘‘စိရဿံ ဝတ မံ တာတော, ကံသော ဗာရာဏသိဂ္ဂဟော။
ပမတ္တော အပ္ပမတ္တံ မံ, ပိတာ ပုတ္တံ အစောဒယီ’’တိ။

တတ္ထ **တာတော**တိ ပိတာ။ **ကံသော**တိ ဣဒံ တဿ နာမံ။ **ဗာရာဏသိဂ္ဂဟော** တိ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ ဗာရာဏသိံ သင်္ဂဟေတ္ွာ ဝတ္တန္တော။ **ပမတ္တော** တိ ဧဝရူပနံ ပဏ္ဍိတာနံ သန္တိကေ ဝသန္တော ပဉှဿ အပုစ္ဆနေန ပမတ္တော။ **အပ္ပမတ္တံ မ** န္တိ သီလာဒိဂုဏယောဂေန မံ အပ္ပမတ္တံ။ **ပိတာ**တိ ဟောလကပိတာ။ **အစောဒယီ**တိ အမစ္စေဟိ ‘‘တိရစ္ဆာနဂတေ ပုတ္တေ ကတ္ွာ ဝေါဟရတီ’’တိ အဝဟာသိယမာနော ပမာဒံ အာပဇ္ဇိတ္ွာ စိရဿံ အဇ္ဇ စောဒေသိ, ပဉှံ ပုစ္ဆိတိ ဝဒတိ။

ဧဝံ သော ဣမာယ ကထာယ စောဒေတ္ွာ ‘‘မဟာရာဇ, ရညာ နာမ တီသု ဓမ္မေသု ဌတ္ွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတ္ွာ ရာဇဓမ္မံ ကထေန္တော ဣမာ ကထာယော အာဟ –

၃. ‘‘ပဌမေနေဝ ဝိတထံ, ကောဓံ ဟာသံ နိဝာရယေ။
တတော ကိစ္စာနိ ကာရေယျ, တံ ဝတံ အာဟု ခတ္တိယ။

၄. ‘‘ယံ တွံ တာတ တပောကမ္မံ, ပုဗ္ဗေ ကတမသံသယံ။
ရတ္တော ဒုဋ္ဌော စ ယံ ကယိရာ, န တံ ကယိရာ တတော ပုန။

၅. ‘‘ခတ္တိယဿ ပမတ္တဿ, ရဋ္ဌသ္မိံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎန။

သဗ္ဗေ ဘောက ဝိနဿန္တိ၊ ရညော တံ ဝုစ္စတေ အဃံ။

၆. “သိရီ တာတ အလက္ခီ စ၊ ပုစ္ဆိတာ ဧတဒဗ္ရဝုံ။
ဥဋ္ဌာနဝီရိယေ ပေါသေ၊ ရမာဟံ အနုသူယကေ။

၇. “ဥသူယကေ ဒုဟဒယေ၊ ပုရိသေ ကမ္မဒုဿကေ။
ကာဠကဏ္ဏီ မဟာရာဇ၊ ရမတိ စက္ကဘဉ္ဇနီ။

၈. “သော တွံ သဗ္ဗေ သုဟဒယော၊ သဗ္ဗေသံ ရက္ခိတော ဘဝ။
အလက္ခိံ နုဒ မဟာရာဇ၊ လက္ချာ ဘဝ နိဝေသနံ။

၉. “သ လက္ခိဓိတိသမ္ပန္နော၊ ပုရိသော ဟိ မဟဂ္ဂတော။
အမိတ္တာနံ ကာသိပတိ၊ မူလံ အဂ္ဂဉ္စ ဆိန္ဒတိ။

၁၀. “သက္ကောပိ ဟိ ဘူတပတိ၊ ဥဋ္ဌာနေ နပ္ပမဇ္ဇတိ။
သ ကလျာဏေ ဓိတိံ ကတွာ၊ ဥဋ္ဌာနေ ကုရုတေ မနော။

၁၁. “ဂန္ဓဗ္ဗာ ပိတရော ဒေဝါ၊ သာဇီဝ ဟောန္တိ တာဒိနော။
ဥဋ္ဌာဟတော အပ္ပမဇ္ဇတော၊ အနုတိဋ္ဌန္တိ ဒေဝတာ။

၁၂. “သော အပ္ပမတ္တော အက္ကုဒ္ဓော၊ တာတ ကိစ္စာနိ ကာရယ။
ဝါယမဿု စ ကိစ္စေသု၊ နာလသော ဝိန္ဒတေ သုခံ။

၁၃. “တတ္ထေဝ တေ ဝတ္တပဒါ၊ ဧသာဝ အနုသာသနီ။
အလံ မိတ္တေ သုခာပေတုံ၊ အမိတ္တာနံ ဒုခာယ စာ”တိ။

တတ္ထ **ပဉ္စမေနေဝ ဝိတထန္တိ**, တာတ, ရာဇာ နာမ အာဒိတောဝ မုသာဝါဒံ နိဝါရယေ။ မုသာဝါဒိနော ဟိ ရညော ရဋ္ဌံ နိရောဇံ ဟောတိ, ပထဝိယာ ဩဇာ ကမ္မကရဏဋ္ဌာနတော သတ္တရတနမတ္တံ ဟေဋ္ဌာ ဘဿတိ, တတော အာဟာရေ တ တေလမဓုဖာဏိတာဒီသု တ ဩသဓေသု ဩဇာ န ဟောတိ။ နိရောဇာဟာရဘောဇနာ မနုဿာ ဗဟွာဗာဓာ ဟောန္တိ, ရဋ္ဌေ ထလဇလပထေသု အာယော နုပ္ပဇ္ဇတိ, တသ္မိံ အနုပ္ပဇ္ဇန္တေ ရာဇာနော ဒုဂ္ဂတာ ဟောန္တိ။ တေ သေဝကေ သင်္ဂဏှိတုံ န သက္ကောန္တိ, အသင်္ဂဟိတာ သေဝကာ ရာဇာနံ ဂရုစိတ္တေန န ဩလောကေန္တိ။ ဇံ, တာတ, မုသာဝါဒော နာမေသ နိရောဇော, န သော ဇီဝိတဟေတုပိ ကာတဗ္ဗော, သစ္စံ ပန သာဒုတရံ ရသာနန္တိ တဒေဝ ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ အပိစ မုသာဝါဒော နာမ ဂုဏပရိဓံသကော ဝိပတ္တိပရိယောသာနော, ဒုတိယစိတ္တဝါရေ အဝီစိပရာယဏံ ကရောတိ။ ဣမ သ္မိံ ပနတ္ထေ “ဓမ္မော ဟဝေ ဟတော ဟန္တီ”တိ **စေတိယဇာတကံ** (ဇာ. ၁.၈.၄၅ အာဒယော) ကထေတဗ္ဗံ။

ကောဓန္တိ, တာတ, ရာဇာ နာမ ပဉ္စမမေဝ ကုဇ္ဈနလက္ခဏံ ကောဓမ္ပိ နိဝါရေယျ။ တာတ, အဒေဿဥပ္ပဟိ ကောဓော ခိပ္ပံ မတ္တကံ န ဟာပုဏာတိ, ရာဇူနံ ဟာပုဏာတိ။ ရာဇာနော နာမ တစာဝုဓာ ကုဇ္ဈိတွာ ဩလောကိတမတ္တေနာပိ ပရံ ဝိနာသေန္တိ, တသ္မာ ရညာ အဒေဿဟိ မနုဿေဟိ အတိရေကတရံ နိက္ကောဓေန ဘဝိတဗ္ဗံ, ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယာ သမ္ပန္နေန အတ္တနော ပိယပုတ္တံ ဝိယ လောကံ တောလောကေန္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ တာတ, အတိကောဓနော နာမ ရာဇာ ဥပ္ပန္နံ ယသံ ရက္ခိတုံ န သက္ကောတိ။ ဣမဿ ပနတ္ထဿ ဒီပနတ္ထံ **ခန္တိဝါဒိဇာတက-** (ဇာ. ၁.၄.၄၉ အာဒယော) **စူဠဓမ္မပါလဇာတကာနိ** (ဇာ. ၁.၅.၄၄ အာဒယော) ကထေတဗ္ဗာနိ။ စူဠဓမ္မပါလဇာတကသ္မိဉှိ မဟာပတာပနော နာမ ရာဇာ ပုတ္တံ ဃာတေတွာ ပုတ္တသောကေန ဟဒယေန ဖလိတေန မတာယ ဒေဝိယာ သယမ္ပိ ဒေဝိံ အနုသောစန္တော ဟဒယေန ဖလိတေနေဝ မရိ။ အထ တေ တယောပိ ဧကေအာဠာဟနေဝ ဈာပေသုံ။ တသ္မာ ရညာ ပဉ္စမမေဝ မုသာဝါဒံ ဝဇ္ဇေတွာ ဒုတိယံ ကောဓော ဝဇ္ဇေတဗ္ဗော။

ဟာသန္တိ ဟဿံ, အယမေဝ တ ပာဌော။ တေသု တေသု ကိစ္စေသု ဥပ္ပိလာဝိတစိတ္တတာယ ဧကေဒဗ္ဗီလတံ ပရိဟာသံ နိဝါရေယျ။ တာတ, ရညာ နာမ ဧကေဒဗ္ဗီလေန န ဘဝိတဗ္ဗံ, အပရပတ္တိယေန ဟုတွာ သဗ္ဗာနိ ကိစ္စာနိ အတ္တ

ပစ္စက္ခေနေဝ ကာတဗ္ဗာနိ။ ဥပ္ပိလာဝိတစိတ္တော ဟိ ရာဇာ အတုလေတွာ ကမ္မာနိ ကရောန္တော လဒ္ဓံ ယသံ ဝိနာသေတိ။ ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေ **သရဘင်္ဂဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၁၇.၅၀ အာဒယော) ပုရောဟိတဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ ဒဏ္ဍကိရညော ကိသဝစ္ဆေ အပရဇ္ဈိတွာ သဟ ရဋ္ဌေန ဥစ္ဆိဇ္ဇိတွာ ကုက္ကုဠနိရယေ နိဗ္ဗတ္တဘာဝေ စ **မာတင်္ဂဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၁၅.၁ အာဒယော) မဇ္ဈရညော ဗြာဟ္မဏာနံ ကထံ ဂဟေတွာ မာတင်္ဂတာပသေ အပရဇ္ဈိတွာ သဟ ရဋ္ဌေန ဥစ္ဆိဇ္ဇိတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တဘာဝေ စ **ဃဋပဏ္ဍိတဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၁၀.၁၆၅ အာဒယော) ဒသဘာတိကရာဇဒါရကာနံ မောဟမူဠှာနံ ဝစနံ ဂဟေတွာ ကဏှဒီပါယနေ အပရဇ္ဈိတွာ တသုဒေဝကုလဿ နာသိတဘာဝေ စ ကထေတဗ္ဗော။

တတော ကိစ္စာနိ ကာရေယျာ တိ ဧဝံ, တာတ, ပဌမံ မုသာဝါဒံ ဒုတိယံ ကောဓံ တတိယံ အဓိမတ္တဟာသံ ဝဇ္ဇေတွာ တတော ပစ္ဆာ ရာဇာ ရဋ္ဌဝါသီနံ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စာနိ ကာရေယျ။ **တံ ဝတံ အာဟု ခတ္တိယာ** တိ, ခတ္တိယမဟာရာဇ, ယံ မယာ ဝုတ္တံ, ဧတံ ရညော ဝတသမာဒာနန္တိ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ကထယိံသု။

န တံ ကယိရာတိ ယံ တယာ ရာဂါဒိဝသေန ပစ္ဆာ တာပကရံ ကမ္မံ ကတံ ဟောတိ, တတော ပုဗ္ဗေ ကတတော ပုန တာဒိသံ ကမ္မံ န ကယိရာ, မာ ကရေယျာသိ, တာတာတိ။ **ဝုစ္စတေ** တိ တံ ရညော အဃန္တိ ဝုစ္စတိ, ဧဝံ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ကထယိံသု။ **သိရီ**တိ ဣဒံ ဝေဿန္တရသကုဏော ပုဗ္ဗေ ဗာရာဏသိယံ ပဝတ္တိတကာရဏံ အာဟရိတွာ ဒဿေန္တော အာဟ။ တတ္ထ **အဓုဝ** န္တိ သုစိပရိဝါရသေဋ္ဌိနာ ပုစ္ဆိတာ ကထယိံသု။ **ဥဋ္ဌာနဝီရိယေ** တိ ယော ပေါသော ဥဋ္ဌာနေ ဝီရိယေ စ ပတိဋ္ဌိတော, န စ ပရေသံ သမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ ဥသူယတိ, တသ္မိံ အဟံ အဘိရမာမီတိ အာဟ။ ဧဝံ တာဝ တာတ သိရီ ကထေသိ။ **ဥသူယကေ**တိ အလက္ခီ ပန, တာတ, ပုစ္ဆိတာ အဟံ ပရသမ္ပတ္တိဥသူယကေ **ဒုဟဒယေ** ဒုစ္စိတ္တေ ကလျာဏကမ္မဒူသကေ ယော ကလျာဏကမ္မံ ဒုဿန္တော အပ္ပိယာယန္တော အဋ္ဋီယန္တော န ကရောတိ, တသ္မိံ အဘိရမာမီတိ အာဟ။ ဧဝံ သာ ကာဠကဏ္ဏီ, မဟာရာဇ, ရမတိ ပတိရူပဒေသဝါသာဒီနော ကုသလစက္ကဿ ဘဉ္ဇနီ။

သုဟဒယောတိ သုန္ဒရစိတ္တော ဟိတစိတ္တကော။ **နုဒ**တိ နီဟရ။ **နိဝေသနန္တိ** လက္ခီယာ ပန နိဝေသနံ ဘဝ ပတိဋ္ဌာ ဟောဟိ။ **သ လက္ခီဓိတိသမ္ပန္နော** တိ, မဟာရာဇ, ကာသိပတိ သော ပုရိသော ပညာယ စေဝ ဝီရိယေန စ သမ္ပန္နော။ **မဟဂ္ဂတော** တိ မဟဇ္ဈာသယော စောရာနံ ပစ္စယဘူတေ ဂဏှန္တော အမိတ္တာနံ မူလံ စောရေ ဂဏှန္တော အမိတ္တာနံ အဂ္ဂံ ဆိန္ဒတီတိ ဝဒတိ။ **သက္ကော** တိ ဣန္ဒော။ **ဘူတပတီ**တိ ရာဇာနံ အာလပတိ။ **ဥဋ္ဌာနေ** တိ ဥဋ္ဌာနဝီရိယေ။ **နပ္ပမဇ္ဇတီ** တိ န ပမဇ္ဇတိ, သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရောတိ။ **သ ကလျာဏေ** တိ သော ဒေဝရာဇာ ဥဋ္ဌာနဝီရိယေ မနံ ကရောန္တော ပါပကမ္မံ အကတွာ ကလျာဏေ ပုညကမ္မသ္မိံယေဝ ဓိတိံ ကတွာ အပ္ပမတ္တော ဥဋ္ဌာနေ မနံ ကရောတိ, တသ္မာ သ ပန ကလျာဏကမ္မေ ဝီရိယကရဏဘာဝဒဿနတ္ထံ သရဘင်္ဂဇာတကေ ဒွီသု ဒေဝလောကေသု ဒေဝတာဟိ သဒ္ဓိံ ကပိဋ္ဌာရာမံ အာဂန္တွာ ပဉှံ ပုစ္ဆိတွာ ဓမ္မဿ သုတဘာဝေ, မဟာကဏှဇာတကေ (ဇာ. ၁.၁၂.၆၁ အာဒယော) အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဇနံ တာသေတွာ ဩသက္ကန္တဿ သာသနဿ ပဝတ္တိတဘာဝေ စာတိ ဧဝမာဒီနိ ဝတ္ထူနိ ကထေတဗ္ဗာနိ။

ဂန္ဓဗ္ဗာ တိ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဟေဋ္ဌာ စတုယောနိကာ ဒေဝါ, စတုယောနိကတ္တာယေဝ ကိရ တေ ဂန္ဓဗ္ဗာ နာမ ဇာတာ။ **ပိတရော**တိ ဗြဟ္မာနော။ **ဒေဝါ**တိ ဥပပတ္တိဒေဝဝသေန ဆ ကာမာဝစရဒေဝါ။ **တာဒိနော**တိ တထာဝိဓဿ ကုသလာဘိရတဿ ရညော။ **သာဇီဝါ ဟောန္တိ** တိ သမာနဇီဝိကာ ဥပဇီဝိတဗ္ဗာ။ တာဒိသာ ဟိ ရာဇာနော ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောန္တာ ဒေဝတာနံ ပတ္တိံ ဒေန္တိ, တာ တံ ပတ္တိံ အနုမောဒိတွာ သမ္ပဇ္ဇိတွာ ဒိဗ္ဗယသေန ဝဍ္ဎန္တိ။ **အနုတိဋ္ဌန္တီ**တိ တာဒိသဿ ရညော ဝီရိယံ ကရောန္တဿ အပ္ပမာဒံ အာပဇ္ဇန္တဿ ဒေဝတာ အနုတိဋ္ဌန္တိ အနုဂစ္ဆန္တိ, ဓမ္မိကံ ရက္ခံ သံဝိဒဟန္တီတိ အတ္ထော။

သောတိ သော တွံ။ **တယမဿု** တိ တာနိ ရဋ္ဌကိစ္စာနိ ကရောန္တော တုလနဝသေန တီရဏဝသေန ပစ္စက္ခကမ္မဝသေန တေသု တေသု ကိစ္စေသု ဝီရိယံ ကရဿု။ **တတ္ထေဝ တေ ဝတ္တပဒါ** တိ, တာတ, ယံ မံ တွံ ကိံသု ကိစ္စံ ကတံ ဝရန္တိ ပုစ္ဆိ, တတ္ထ တဝ ပဉှောယေဝ ဧတေ မယာ “ပဌမေနေဝ ဝိတထ”န္တိအာဒယော ဝုတ္တာ, ဧတေ ဝတ္တပဒါ ဝတ္တကောဋ္ဌာသာ, ဧဝံ တတ္ထ ဝတ္တဿု။ **သော**တိ ယာ တေ မယာ ကထိတာ, သောဝ တဝ အနုသာသနီ။ **အလန္တိ**

ဇဝံ ဝတ္တမာနေသာ ဟိ ရာဇာ အတ္တနော မိတ္တေ သုခာပေတုံ, အမိတ္တာနဥ္စ ဒုက္ခာယ အလံ ပရိယတ္တော သမတ္ထော တိ။

ဇဝံ ဝေဿန္တရသကုဏေန ကောယ ကထာယ ရညော ပမာဒံ စောဒေတွာ ကောဒသဟိ ကထာဟိ ဓမ္မေ ကထိတေ "ဗုဒ္ဓလီဠှာယ ပဥ္ဟော ကထိတော"တိ မဟာဇနော အစ္ဆရိယဗ္ဘုတစိတ္တဇာတော သာဓုကာရသတာနိ ပဝတ္တေသိ။ ရာဇာ သောမနဿပ္ပတ္တော အမစ္စေ အာမန္တေတွာ ပုစ္ဆိ – "ဘောန္တော! အမစ္စာ မမ ပုတ္တေန ဝေဿန္တရေန ဇဝံ ကထေန္တေန ကေန ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ ကတ"န္တိ။ မဟာသေနဂုတ္တေန, ဒေဝါတိ။ "တေန ဟိဿ မဟာသေနဂုတ္တဋ္ဌာနံ ဒမ္မီ"တိ ဝေဿန္တရံ ဌာနန္တရေ ဌပေသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ မဟာသေနဂုတ္တဋ္ဌာနေ ဌိတော ပိတု ကမ္မံ အကာသီတိ။

ဝေဿန္တရပဥ္ဟော နိဋ္ဌိတော။

ပုန ရာဇာ ကတိပါဟစ္စယေန ပုရိမနယေနေဝ ကုဏ္ဍလိနိယာ သန္တိကံ ဒူတံ ပေသေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ တတ္ထ ဂန္တွာ ပစ္စာဂန္တွာ တထေဝ မဏ္ဍပမဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ ကုဏ္ဍလိနိံ အာဟရာပေတွာ သုဝဏ္ဏပီဌေ နိသီဒိတ္တွ ရာဇဓမ္မံ ပုစ္ဆန္တော ကထမာဟ –

၁၄. "သက္ခိသိ တွံ ကုဏ္ဍလိနိ၊ မညသိ ခတ္တဗန္ဓုနိ။
ရဇ္ဇံ ကာရေတုကာမေန၊ ကိံ သု ကိစ္စံ ကတံ ဝရ"န္တိ။

တတ္ထ **သက္ခိသီ** တိ မယာ ပုဋ္ဌပဥ္ဟံ ကထေတုံ သက္ခိဿသီတိ ပုစ္ဆတိ။ **ကုဏ္ဍလိနီ** တိ တဿာ သလိင္ဂတော အာဂတနာမေနာလပတိ။ တဿာ ကိရ ဒွီသု ကဏ္ဏပိဋ္ဌေသု ကုဏ္ဍလသဏ္ဌာနာ ဒွေဝ လေခါ အဟေသုံ, တေန သာ "ကုဏ္ဍလိနီ"တိ နာမံ ကာရေသိ။ **မညသီ**တိ ဇာနိဿသိ မယာ ပုဋ္ဌပဥ္ဟဿ အတ္ထန္တိ။ **ခတ္တဗန္ဓုနီ** တိ ခတ္တဿ မဟာသေနဂုတ္တဿ ဘဂိနိဘာဝေန နံ ဇဝံ အာလပတိ။ ကသ္မာ ပနေသ ဝေဿန္တရသကုဏံ ဇဝံ အပုစ္ဆိတွာ တံ ဣမမေဝ ပုစ္ဆတီတိ? ဣတ္ထိဘာဝေန။ ဣတ္ထိယော ဟိ ပရိတ္တပညာ, တသ္မာ "သစေ သက္ကောတိ, ပုစ္ဆိဿာမိ, နော စေ, န ပုစ္ဆိဿာမီ"တိ ဝီမံသနဝသေန ဇဝံ ပုစ္ဆိတွာ တညေဝ ပဥ္ဟံ ပုစ္ဆိ။

သာ ဇဝံ ရညာ ရာဇဓမ္မေ ပုစ္ဆိတေ, "တာတ, တွံ မံ 'ဣတ္ထိကာ နာမ ကိံ ကထေဿတီ'တိ ဝီမံသသိ မညေ, သကလံ တေ ရာဇဓမ္မံ ဒွီသုယေဝ ပဒေသု ပက္ခိပိတွာ ကထေဿာမီ"တိ ဝတွာ အာဟ –

၁၅. "ဒွေဝဝ တာတ ပဒကာနိ၊ ယတ္ထ သဗ္ဗံ ပတိဋ္ဌိတံ။
အလဒ္ဓဿ စ ယော လာဘော၊ လဒ္ဓဿ စာနုရက္ခဏာ။

၁၆. "အမစ္စေ တာတ ဇာနာဟိ၊ ဓီရေ အတ္ထဿ ကောဝိဒေ။
အနက္ခာကိတဝေ တာတ၊ အသောဏ္ဍေ အဝိနာသကေ။

၁၇. "ယော စ တံ တာတ ရက္ခေယျ၊ ဓနံ ယဉ္စေဝ တေ သိယာ။
သူတောဝ ရထံ သင်္ဂဏှေ၊ သော တေ ကိစ္စာနိ ကာရယေ။

၁၈. "သုသင်္ဂဟိတန္တဇနော၊ သယံ ဝိတ္တံ အဝေက္ခိယ။
နိဓိဉ္စ ဣဏဒာနဉ္စ၊ န ကရေ ပရပတ္တိယာ။

၁၉. "သယံ အာယံ ဝယံ ဇညာ၊ သယံ ဇညာ ကတာကတံ။
နိဂ္ဂဏှေ နိဂ္ဂဟာရဟံ၊ ပဂ္ဂဏှေ ပဂ္ဂဟာရဟံ။

၂၀. "သယံ ဇာနပဒံ အတ္ထံ၊ အနုသာသ ရထေသဘ။
မာ တေ အဓမ္မိကာ ယုတ္တာ၊ ဓနံ ရဋ္ဌဉ္စ နာသယုံ။

၂၁. ''မာ စ ဝေဂေန ကိစ္စာနိ၊ ကရောသိ ကာရယေသိ တ။
ဝေဂသာ ဟိ ကတံ ကမ္မံ၊ မန္ဒော ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။

၂၂. ''မာ တေ အဓိသရေ မုဉ္စ၊ သုဗာဠှဟမဓိကောပိတံ။
ကောဓသာ ဟိ ဗဟူ ဖီတာ၊ ကုလာ အကုလတံ ဂတာ။

၂၃. '''မာ တာတ ဣဿရောမှီ'တိ၊ အနတ္ထာယ ပတာရယိ။
ဣတ္ထီနံ ပုရိသာနဉ္စ၊ မာ တေ အာသိ ဒုခုဒ္ရယော။

၂၄. ''အပေတလောမဟံသဿ၊ ရညော ကာမာနုသာရိနော။
သဗ္ဗေ ဘောဂ ဝိနဿန္တိ၊ ရညော တံ ဝုစ္စတေ အဃံ။

၂၅. ''တတ္ထေဝ တေ ဝတ္တပဒါ၊ ဧသာ ဝ အနုသာသနီ။
ဒက္ခဿုဂ္ဂအနိ ပုညကရော၊ အသောဏ္ဍော အဝိနာသကော။
သီလဝဿု မဟာရာဇ၊ ဒုဿီလော ဝိနိပါတိကော''တိ။

တတ္ထ **ပဒကာနီ**တိ ကာရဏပဒါနိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယေသု ဒွိသု ပဒေသု သဗ္ဗံ အတ္တဇာတံ ဟိတသုခံ ပတိဋ္ဌိတံ။ **အလဒ္ဓဿ** တိ ယော စ ပုဗ္ဗေ အလဒ္ဓဿ လာဘဿ လာဘော, ယာ စ လဒ္ဓဿ အနုရက္ခဏာ။ တာတ, အနုပ္ပန္နဿ ဟိ လာဘဿ ဥပ္ပာဒနံ နာမ န ဘာရော, ဥပ္ပန္နဿ ပန အနုရက္ခဏမေဝ ဘာရော။ ကေစ္စော ဟိ ယသံ ဥပ္ပာဒေတွာပိ ယသေ ပမတ္တော ပမာဒံ ဥပ္ပာဒေတွာ ဟဏာတိပါတာဒီနိ ကရောတိ, မဟာစောရော ဟုတွာ ရဇ္ဇံ ဝိလုမ္ပမာနော စရတိ။ အထ နံ ရာဇာနော ကဟာပေတွာ မဟာဝိနာသံ ပာပေန္တိ။ အထ တ ဥပ္ပန္နရူပာဒီသု ကာမဂုဏေသု ပမတ္တော အယောနိသော ဓနံ နာသေန္တော သဗ္ဗသာပတေယျေ ခီဏေ ကပဏော ဟုတွာ ဝီရကဝသနော ကပာလမာဒါယ စ ရတိ။ ပဗ္ဗဇိတော တ ပန ဂန္ထဓုရာဒိဝသေန လာဘသက္ကာရံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပမတ္တော ဟီနာယာဝတ္တတိ။ အပရော ပဉ္စမဈာနာဒီနိ နိဗ္ဗတ္တေတွာပိ မုဋ္ဌဿတိတာယ တထာရူပေ အာရမ္မဏေ ဗဇ္ဈိတွာ ဈာနာ ပရိဟာယတိ။ ဧဝံ ဥပ္ပန္နဿ ယသဿ တ ဈာနာဒိလာဘဿ တ ရက္ခဏမေဝ ဒုက္ကရံ။ တဒတ္ထဒီပနတ္ထံ ပန ဒေဝဒတ္တဿ ဝတ္ထု စ, မု ဒုလက္ခဏ- (ဇာ. ၁.၁.၆၆) လောမသကဿပ- (ဇာ. ၁.၉.၆၀ အာဒယော) ဟရိတစဇာတက- (ဇာ. ၁.၉.၄၀ အာဒယော) သ င်္ကပ္ပဇာတကာဒီနိ (ဇာ. ၁.၃.၁ အာဒယော) စ ကထေတဗ္ဗာနိ။ ကော ပန လာဘသက္ကာရံ ဥပ္ပာဒေတွာ အပ္ပမာဒေ ဌ တွာ ကလျာဏကမ္မံ ကရောတိ, တဿ သော ယသော သုက္ကပက္ခေ စန္ဒော ဝိယ ဝဍ္ဍတိ, တသ္မာ တွံ, မဟာ ရာဇ, အပ္ပမတ္တော ပယောဂသမ္ပတ္တိယာ ဌတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော တဝ ဥပ္ပန္နံ ယသံ အနုရက္ခာဟီတိ။

ဇာနာဟီတိ ဘဏ္ဍာကရိကကမ္မာဒီနံ ကရဏတ္တံ ဥပဓာရေဟိ။ **အနက္ခာကိတဝေ** တိ အနက္ခေ အကိတဝေ အဇုတ ကရေ စေဝ အကေရာဋိကေ စ ။ **အသောဏ္ဍေ** တိ ပူဝသုရာဂန္ဓမာလာသောဏ္ဍဘာဝရဟိတေ။ **အဝိနာသကေ**တိ တဝ သန္တကာနံ ဓနဓညာဒီနံ အဝိနာသကေ။ **ယော**တိ ယော အမစ္စော။ **ယဋ္ဌေတ** တိ ယဋ္ဌ တေ ဃရေ ဓနံ သိယာ, တံ ရက္ခေယျ။ **သူတောတ**တိ ရထသာရထိ ဝိယ။ ယထာ သာရထိ ဝိသမမဂ္ဂနိတရဏတ္ထံ အဿေ သင်္ဂဏှာဟန္တော ရထံ သင်္ဂဏှ ဟေယျ, ဧဝံ ယော သဟ ဘောဂေဟိ တံ ရက္ခိတုံ သက္ကောတိ, သော တေ အမစ္စော နာမ တာဒိသံ သင်္ဂဟေတွာ ဘ ဏ္ဍာကရိကာဒိကိစ္စာနိ ကာရယေ။

သုသင်္ဂဟိတန္တဇနော တိ, တာတ, ယဿ ဟိ ရညော အတ္တနော အန္တောဇနော အတ္တနော ဝလဉ္ဇနကပရိဇနော စ အ နာဒီဟိ အသင်္ဂဟိတော ဟောတိ, တဿ အန္တောနိဝေသနေ သုဝဏ္ဏဟိရညာဒီနိ တေသံ အသင်္ဂဟိတမနုဿာနံ ဝသေ န နဿန္တိ, အန္တောဇနာ ဗဟိ ဂစ္ဆန္တိ, တသ္မာ တွံ သုဋ္ဌုသင်္ဂဟိတအန္တောဇနော ဟုတွာ ''တွေကာံ နာမ မေ ဝိတ္တ''န္တိ သယံ အတ္တနော ဓနံ အဝေက္ခိတွာ ''အသုကဋ္ဌာနေ နာမ နိဓိ နိဓေမ, အသုကဿ ဣဏံ ဒေမာ''တိ ဣဒံ ဥ ဘယမ္ပိ **န ကရေ ပရပတ္တိယာ,** ပရပတ္တိယာပိ တွံ မာ ကရိ, သဗ္ဗံ အတ္တပစ္စက္ခမေဝ ကရေယျာသီတိ ဝဒတိ။

အာယံ ဝယန္တိ တတော ဥပ္ပဇ္ဇနကံ အာယဉ္စ တေသံ တေသံ အာတဗ္ဗံ ဝယဉ္စ သယမေဝ ဇာနေယျာသီတိ။ **က တာကတ**န္တိ သင်္ဂါမေ တ နဝကမ္မေ တ အညေသု တ ကိစ္စေသု ''ဣမိနာ ဣဒံ နာမ မယှံ ကတံ, ဣမိနာ န ကတ''န္တိ တေမ္ပိ သယမေဝ ဇာနေယျာသိ, မာ ပရပတ္တိယော ဟောဟိ။ **နိဂ္ဂဏှေ** တိ, တာတ, ရာဇာ နာမ သန္ဓိစ္ဆေဒာဒိ

ကာရဏံ နိဂ္ဂဟာရဟံ အာနေတွာ ဒဿိတံ ဥပပရိက္ခိတွာ သောဓေတွာ ဟေရာဏကရာဇူဟိ ဌပိတဒဏ္ဍံ သြလော ကေတွာ အေသာနုရူပံ နိဂ္ဂဏှေဟယျ။ **ပဂ္ဂဏှေဟ** တိ ယော ပန ပဂ္ဂဟာရဟော ဟောတိ, အဘိန္နသ္သ တ ပရဗလသ္သ သ ဘေဒေတာ, ဘိန္နသ္သ တ သကဗလသ္သ အာရာဓကော, အလဒ္ဓသ္သ တ ရဇ္ဇသ္သ အာဟရကော, လဒ္ဓသ္သ တ ထာဝရကာရကော, ယေန တ ပန ဇီဝိတံ ဒိန္နံ ဟောတိ, ဧဝရူပံ ပဂ္ဂဟာရဟံ ပဂ္ဂဟေတွာ မဟန္တံ သက္ကာရသမ္မာနံ က ရေယျ။ ဧဝံ ဟိသ္သ ကိစ္စေသု အဉေပိ ဥရံ ဒတွာ ကတ္တဗ္ဗံ ကရိဿန္တိ။

ဇာနပဒတ္ထိ ဇနပဒတာသီနံ အတ္တံ သယံ အတ္တပစ္စက္ခေနေဝ အနုသာသ။ **အခမ္မိကာ ယုတ္တာ** တိ အခမ္မိကာ တတ္ထ တတ္ထ နိယုတ္တာ အာယုတ္တကာ လဥ္ဇံ ဂဟေတွာ ဝိနိစ္ဆယံ ဘိန္ဒန္တာ တဝ ခနဥ္စ ရဋ္ဌဥ္စ မာ နာသယုံ။ ဣမိနာ ကာရဏေန အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ သယမေဝ အနုသာသ။ **ဝေဂေနာ**တိ သဟသာ အတုလေတွာ အတီရေတွာ။ **ဝေဂသာ** တိ အတုလေတွာ အတီရေတွာ ဆန္ဒာဒိဝသေန သဟသာ ကတံ ကမ္မဥ္ဟိ န သာခု န သုန္ဒရံ။ ကိံကာရဏာ? တာဒိသဥ္ဟိ ကတွာ မန္ဒော ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရဝသေန ဣဓ လောကေ အပာယဒုက္ခံ အနုဘဝန္တော ပရလောကေ စ အနုတပ္ပတိ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော ''ဣသိနမန္တရံ ကတွာ, ဘရုရာဇာတိ မေ သုတ''န္တိ ဘရုဇာတကေန (ဇာ. ၁.၂.၁၂၅-၁၂၆) ဒီပေတဗ္ဗော ။

မာ တေ အဓိသရေ မုဥ္စ, သုဗာဋ္ဌဟမဓိကောပိတ န္တိ, တာတ, တဝ ဟဒယံ ကုသလံ အဓိသရိတွာ အတိက္ကမိတွာ ပဝတ္တော ပရေသံ အကုသလကမ္မေ သုဋ္ဌု ဗာဋ္ဌဟံ အဓိကောပိတံ ကုဇ္ဈာပိတံ ဟုတွာ မာ မုဥ္စ, မာ ပတိဋ္ဌာယတူတိ အ တ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တာတ, ယဒာ တေ ဝိနိစ္ဆယေ ဌိတသ္သ ဣမိနာ ပုရိသော တ ဟတော သန္ဓိ တ ဆိန္နော တိ စောရံ ဒဿေန္တိ, တဒာ တေ ပရေသံ ဝစနေဟိ သုဋ္ဌု ကောပိတမ္ပိ ဟဒယံ ကောဓဝသေန မာ မုဥ္စ, အပရိဂ္ဂဟေတွ တ မာ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟိ။ ကိံကာရဏာ? အစောရမ္ပိ ဟိ ''စောရော''တိ ဂဟေတွာ အာနေန္တိ, တသ္မာ အကုဇ္ဈိတွာ ဥဘိ န္နံ အတ္တပစ္စတ္ထိကာနံ ကထံ သုတွာ သုဋ္ဌု သောဓေတွာ အတ္တပစ္စက္ခေန တသ္သ စောရဘာဝံ ဉတွာ ပဝေဏိယာ ဌ ပိတဒဏ္ဍဝသေန ကတ္တဗ္ဗံ ကရောဟိ။ ရညာ ဟိ ဥပ္ပန္နေပိ ကောဓေ ဟဒယံ သီတလံ အကတွာ ကမ္မံ န ကာတဗ္ဗံ။ ယဒာ ပနသ္သ ဟဒယံ နိဗ္ဗုတံ ဟောတိ မုဒုကံ, တဒာ ဝိနိစ္ဆယကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ဖရုသေ ဟိ စိတ္တေ ပက္ကုထိတေ ဥဒ ကေ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ ကာရဏံ န ပညာယတိ။ **ကောဓသာ ဟီ**တိ, တာတ, ကောဓေန ဟိ ဗဟူနိ ဇီတာနိ ရာဇကုလာနိ အကုလ ဘာဝံ ဂတာနိ မဟာဝိနာသမေဝ ပတ္တာနီတိ။ ဣမဿ ပနတ္ထဿ ဒီပနတ္ထံ ခန္တိဝါဒိဇာတက- (ဇာ. ၁.၄.၄၉ အာဒ ယော) နာဠိကေရရာဇဝတ္ထုသဟဿဗာဟုအဇ္ဇုနဝတ္ထုအာဒီနိ ကထေတဗ္ဗာနိ။

မာ, တာတ, ဣဿရောမှီတိ, အနတ္ထာယ ပတာရယီ တိ, တာတ, ''အဟံ ပထဝိဿရော''တိ မာ မဟာဇနံ ကာယဒုစ္စရိတာဒိအနတ္ထာယ ပတာရယိ မာ သြတာရယိ, ယထာ တံ အနတ္ထံ သမာဒယ ဝတ္တတိ, မာ ဧဝမကာသီတိ အတ္ထော။ **မာ တေ အာသီ**တိ, တာတ, တဝ ဝိဇိတေ မနုဿဇာတိကာနံ တ တိရစ္ဆာနဇာတိကာနံ တ ဣတ္ထိပုရိသာနံ ဒု **ခုဒ္ဒယော** ဒုက္ခုပ္ပတ္တိ မာ အာသိ။ ယထာ ဟိ အဓမ္မိကရာဇူနံ ဝိဇိတေ မနုဿာ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနိ ကတွာ နိရယေ ဥ ပ္ပဇ္ဇန္တိ, တဝ ရဋ္ဌဝာသီနံ တံ ဒုက္ခံ ယထာ န ဟောတိ, တထာ ကရောဟီတိ အတ္ထော။

အပေတလောမဟံသဿာ တိ အတ္တာနုတာအဒိဘယေဟိ နိဗ္ဗုယဿ။ ဣမိနာ ဣမံ ဒဿေတိ – တာတ, ယော ရာဇာ ကိသ္မိဉ္စိ အာသင်္ကံ အကတွာ အတ္တနော ကာမမေဝ အနုဿရတိ, ဆန္ဒဝသေန ယံ ယံ ဣစ္ဆတိ, တံ တံ ကရော တိ, ဝိဿဋ္ဌယဋ္ဌိ ဝိယ အန္ဓော နိရင်္ကုသော ဝိယ စ စဏ္ဍဟတ္ထိ ဟောတိ, တဿ သဗ္ဗေ ဘောဂ ဝိနဿန္တိ, တ ဿ တံ ဘောဂဗျသနံ အဃံ ဒုက္ခန္တိ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထေဝ တေ ဝတ္တပဒာ တိ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **ဒက္ခဿုဒာနီ** တိ, တာတ, တွံ ဣမံ အနုသာသနိံ သုတွာ ဣဒာနိ ဒက္ခော အနလသော ပုညာနံ ကရဏေန **ပုညကရော** သုရာဒိပရိဟရဏေန။ **အသောဏ္ဍော** ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ ပရာယိကဿ အတ္ထဿ အဝိနာသနေန **အဝိနာသကော** ဘဝေယျာသီတိ။ **သီလဝဿု** တိ သီလဝ အာစာရသမ္ပန္နော ဘဝ, ဒသသု ရာဇဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာယ ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ။ **ဒုဿီလော ဝိနိပာတိကော** တိ ဒုဿီလော ဟိ, မဟာရာဇ, အတ္တာနံ နိရယေ ဝိနိပာတေန္တော ဝိနိပာတိကော နာမ ဟောတီတိ။

ဇဝံ ကုဏ္ဍလိနိပိ ကောဒသဟိ ကထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော အမစ္စေ အာမန္တေတွာ ပုစ္ဆိ – ''ဘောန္တော! အမစ္စာ မမ ဓီတာယ ကုဏ္ဍလိနိယာ ဇဝံ ကထယမာနာယ ကေန ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ ကတ''န္တိ။ ဘဏ္ဍာကာရိကေန, ဒေဝတိ။ ''တေန ဟိဿာ ဘဏ္ဍာကာရိကဋ္ဌာနံ ဒမ္မီ''တိ ကုဏ္ဍလိနိံ ဌာနန္တရေ ဌပေသိ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ ဘဏ္ဍာကာရိကဋ္ဌာနေ ဌတွာ ပိတု ကမ္မံ အကာသီတိ။

ကုဏ္ဍလိနိပဥှော နိဋ္ဌိတော။

ပုန ရာဇာ ကတိပဟစ္စယေန ပုရိမနယေနေဝ ဇမ္ဗုကပဏ္ဍိတဿ သန္တိကံ ဒူတံ ပေသေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ တတ္ထ ဂန္တွာ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ ပစ္စာဂတော တတ္ထေဝ မဏ္ဍပမဇ္ဈေ နိသီဒိ။ အမစ္စော ဇမ္ဗုကပဏ္ဍိတံ ကဥ္စနဘဒ္ဒပီဌေ နိသီဒာပေတွာ ပိဋ္ဌိ သီသေနာဒာယ အာဂစ္ဆိ။ ပဏ္ဍိတော ပိတု အင်္ကေ နိသီဒိတွာ ကီဠိတွာ ဂန္တွာ ကဥ္စနပီဌေယေဝ နိသီဒိ။ အထ နံ ရာဇာ ပဥှံ ပုစ္ဆန္တော ကထမာဟ –

၂၆. ''အပုစ္ဆိမှ ကောသိယဂေါတ္တံ၊ ကုဏ္ဍလိနိံ တထေဝ စ။
တွံ အနိ ဝဒေဟိ ဇမ္ဗုက၊ ဗလာနံ ဗလမုတ္တမ''န္တိ။

တဿတ္ထော – တာတ, ဇမ္ဗုက, အဟံ တဝ ဘာတရံ ကောသိယဂေါတ္တံ ဝေဿန္တရံ ဘဂိနိဉ္စ တေ ကုဏ္ဍလိနိံ ရာဇဓမ္မံ အပုစ္ဆိံ, တေ အတ္တနော ဗလေန ကထေသုံ, ယထာ ပန တေ ပုစ္ဆိံ, တထေဝ ဣဒာနိ, ပုတ္တ ဇမ္ဗုက, တံ ပုစ္ဆာမိ, တွံ မေ ရာဇဓမ္မဉ္စ ဗလာနံ ဥတ္တမံ ဗလဉ္စ ကထေဟီတိ။

ဇဝံ ရာဇာ မဟာသတ္တံ ပဥှံ ပုစ္ဆန္တော အညေသံ ပုစ္ဆိတနိယာမေန အပုစ္ဆိတွာ ဝိသေသေတွာ ပုစ္ဆိ။ အထဿ ပဏ္ဍိတော ''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ဩဟိတသောတော သုဏာဟိ, သဗ္ဗံ တေ ကထေဿာမီ''တိ ပသာရိတဟတ္ထေ သဟဿတ္ထဝိကံ ဌပေန္တော ဝိယ ဓမ္မဒေသနံ အာရဘိ –

၂၇. ''ဗလံ ပဉ္စဝိဓံ လောကေ၊ ပုရိသသ္မိံ မဟဂ္ဂတေ။
တတ္ထ ဗာဟုဗလံ နာမ၊ စရိမံ ဝုစ္စတေ ဗလံ။

၂၈. ''ဘောဂဗလဉ္စ ဒီဃာဝု၊ ဒုတိယံ ဝုစ္စတေ ဗလံ။
အမစ္စဗလဉ္စ ဒီဃာဝု၊ တတိယံ ဝုစ္စတေ ဗလံ။

၂၉. ''အဘိဇစ္စဗလဉ္စေဝ၊ တံ စတုတ္ထံ အသံသယံ။
ယာနိ စေတာနိ သဗ္ဗာနိ၊ အဓိဂဏှာတိ ပဏ္ဍိတော။

၃၀. ''တံ ဗလာနံ ဗလံ သေဋ္ဌံ၊ အဂ္ဂံ ပညာဗလံ ဗလံ။
ပညာဗလေနုပတ္ထဒ္ဓော၊ အတ္ထံ ဝိန္ဒတိ ပဏ္ဍိတော။

၃၁. ''အပိ စေ လဘတိ မန္ဒော၊ ဖီတံ ဓရဏိမုတ္တမံ။
အကာမဿ ပသယှ ဝါ၊ အညော တံ ပဋိပဇ္ဇတိ။

၃၂. ''အဘိဇာတောပိ စေ ဟောတိ၊ ရဇ္ဇံ လဒ္ဓါန ခတ္တိယော။
ဒုပ္ပညော ဟိ ကာသိပတိ၊ သဗ္ဗေနပိ န ဇီဝတိ။

၃၃. ''ပညာဝ သုတံ ဝိနိစ္ဆိနီ၊ ပညာ ကိတ္တိသိလောကဝဍ္ဎနီ။
ပညာသဟိတော နရော ဣဓ၊ အပိ ဒုက္ခေ သုခါနိ ဝိန္ဒတိ။

၃၄. ''ပညဉ္စ ခော အသုဿူသံ၊ န ကောစိ အဓိဂစ္ဆတိ။
ဗဟုဿုတံ အနာဂမ္မ၊ ဓမ္မဋ္ဌံ အဝိနိဗ္ဘုဇံ။

၃၅. ''ယော စ ဓမ္မဝိဘင်္ဂညူ၊ ကာလုဋ္ဌာယီ အတန္ဒိတော။

အနုဋ္ဌဟတိ ကာလေန၊ ကမ္မဖလံ တဿိဗ္ဗုတိ။

၃၆. ''အနာယတနသီလဿ၊ အနာယတနသေဝိနော။
န နိဗ္ဗိန္ဒိယကာရိဿ၊ သမ္မဒတ္ထော ဝိပစ္စတိ။

၃၇. ''အဇ္ဈတ္တဉ္စ ပယုတ္တဿ၊ တထာယတနသေဝိနော။
အနိဗ္ဗိန္ဒိယကာရိဿ၊ သမ္မဒတ္ထော ဝိပစ္စတိ။

၃၈. ''ယောဂပ္ပယောဂသင်္ခာတံ၊ သမ္ဘတဿာနုရက္ခဏံ။
တာနိ တွံ တာတ သေဝဿု၊ မာ အကမ္မာယ ရန္ဓယိ။
အကမ္မုနာ ဟိ ဒုမ္မေဓော၊ နဠာဂာရံဝ သီဒတီ''တိ။

တတ္ထ **မဟဂ္ဂတေ** တိ, မဟာရာဇ, ဣမသ္မိံ သတ္တလောကေ မဟဇ္ဈာသယေ ပုရိသေ ပဉ္စဝိဓံ ဖလံ ဟောတိ။ **ဗာဟု ဖလန္တိ** ကာယဖလံ။ **စရိမန္တိ** တံ အတိမဟန္တမ္ပိ သမာနံ လာမကမေဝ။ ကိံကာရဏာ? အန္ဓဗာလဘာဝေန။ သစေ ဟိ ကာယဖလံ မဟန္တံ နာမ ဘဝေယျ, တရစ္ဆဖလတော လဠုကိကာယ ဖလံ ခုဒ္ဒကံ ဘဝေယျ, တရစ္ဆဖလံ ပန အန္ဓဗာလ ဘာဝေန မရဏဿ ပစ္စယံ ဇာတံ, လဠုကိကာ အတ္တနော ဉာဏကုသလတာယ တရစ္ဆံ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေသိ။ ဣမသ္မိံ ပ နတ္ထေ ''န ဟေဝ သဗ္ဗတ္ထ ဗလေန ကိစ္စံ, ဗလဉှိ ဗာလဿ ဝဓာယ ဟောတီ''တိ သုတ္တံ (ဇာ. ၁.၅.၄၂) အာဟရိတ ဗ္ဗံ။

ဘောဂဖလန္တိ ဉပတ္ထမ္ဘနဝသေန သဗ္ဗံ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိ ဉပဘောဂဇာတံ ဘောဂဖလံ နာမ, တံ ကာယဖလ တော မဟန္တတရံ။ **အမစ္စဖလ** န္တိ အဘေဇ္ဇမန္တဿ သူရဿ သုဟဒယဿ အမစ္စမဏ္ဍလဿ အတ္ထိတာ, တံ ဖလံ သင်္ဂါမသူရတာယ ပုရိမေဟိ ဖလေဟိ မဟန္တတရံ။ **အဘိဇစ္စဖလ** န္တိ တီဏိ ကုလာနိ အတိက္ကမိတွာ ခတ္တိယ ကုလဝသေန ဇာတိသမ္ပတ္တိ , တံ ဣတရေဟိ ဖလေဟိ မဟန္တတရံ။ ဇာတိသမ္ပန္နာ ဧဝ ဟိ သုဇ္ဈန္တိ, န ဣတရေတိ။ **ယာနိ စေတာနီ**တိ ယာနိ စ တောနိ စတ္တာရိပိ ဖလာနိ ပဏ္ဍိတော ပညာနုဘာဝေန အဓိဂဏှာတိ အဘိဘဝတိ, တံ သဗ္ဗဖလာနံ ပညာဖလံ သေဋ္ဌန္တိ စ အဂ္ဂန္တိ စ ဝုစ္စတိ။ ကိံကာရဏာ? တေန ဟိ ဖလေန ဉပတ္ထဒ္ဓော ပဏ္ဍိတော အတ္ထံ ဝိန္ဒတိ, ဝုမ္မိ ဟပုဏာတိ ။ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ ''ပုဏ္ဏံ နဒိံ ယေန စ ပေယျမာဟူ''တိ **ပုဏ္ဏနဒီဇာတကဉ္စ** (ဇာ. ၁.၂.၁၂၇ အာဒယော) သိရီကာဠကဏ္ဏိပဉှံ ပဉ္စပဏ္ဍိတပဉှဉ္စ **သတ္တုဘသ္တဇာတက-** (ဇာ. ၁.၇.၄၆ အာဒယော) **သမ္ဘဝဇာတက-** (ဇာ. ၁.၁၆.၁၃၈ အာဒယော) **သရဘင်္ဂဇာတကာဒီနိ** (ဇာ. ၂.၁၇.၅၀ အာဒယော) စ ကထေတဗ္ဗာနိ။

မန္ဒော တိ မန္ဒပညော ဗာလော။ **ဖီတန္တိ**, တာတ, မန္ဒပညော ပုဂ္ဂလော သတ္တရတနပုဏ္ဏံ စေပိ ဉတ္တမံ ဧရဏိံ လဘတိ, တဿ အနိစ္ဆမာနဿေဝ ပသယှကာရံ တ ပန ကတွာ အညော ပညာသမ္ပန္နော တံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ မန္ဒော ဟိ လဒ္ဓံ ယသံ ရက္ခိတုံ ကုလသန္တကံ တ ပန ပဝေဏိအာဂတမ္ပိ ရဇ္ဇံ အဓိဂန္တုံ န သက္ကောတိ။ တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ ''အဒ္ဓာ ဟာဒဉ္စလီ သဗ္ဗေ, ပညာယ အတိရောစတီ''တိ **ဟာဒဉ္စလီဇာတကံ** (ဇာ. ၁.၂.၁၉၄-၁၉၅) ကထေတဗ္ဗံ။ **လဒ္ဓာ နာ**တိ ဇာတိသမ္ပတ္တိံ နိဿာယ ကုလသန္တကံ ရဇ္ဇံ လဘိတွာပိ။ **သဗ္ဗေနပီ** တိ တေန သကလေနပိ ရဇ္ဇေန န ဇီဝတိ, အနုဟယကုသလတာယ ဒုဂ္ဂတောဝ ဟောတီတိ။

ဇဝံ မဟာသတ္တော ဗေ္တကေန ဌာနေန အပဏ္ဍိတဿ အဂုဏံ ကထေတွာ ဣဒါနိ ပညံ ပသံသန္တော **''ပညာ''**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သုတန္တိ** သုတပရိယတ္တိ။ တဥှိ ပညာဝ ဝိနိစ္ဆိနတိ။ **ကိတ္တိသိလောကဝဍ္ဍနီ** တိ ကိတ္တိ ယောသဿ စ လာဘသက္ကာရဿ စ ဝဍ္ဍနီ။ **ဒုက္ခေ သုခါနိ ဝိန္ဒတီ** တိ ဒုက္ခေ ဉပ္ပန္နေပိ နိဗ္ဗုယော ဟုတွာ ဉပာ ယကုသလတာယ သုခံ ပဋိလဘတိ။ တဒတ္ထဒီပနတ္ထံ –

''ယသ္သေတေ စတုရော ဓမ္မာ၊ တနရိန္ဒ ယထာ တဝ''။ (ဇာ. ၁.၁.၅၇)။

အလမေတေဟိ အမ္ဗေဟိ၊ ဇမ္ဗူဟိ ပနသေဟိ စာ''တိ။ (ဇာ. ၁.၂.၁၁၅) –

အာဒီနိ ဇာတကာနိ ကထေတဗ္ဗာနိ။

အသုသ္သျုသ န္တိ ပဏ္ဍိတပုဂ္ဂလေ အပယိရုပာသန္တော အသ္သုဏန္တော။ **ဓမ္မဥ္စ** န္တိ သဘာဝကာရဏေ ဌိတံ ဗ ဟုသ္သုတံ အနာဂမ္မ တံ အသဒ္ဒဟန္တော။ **အဝိနိစ္ဆယဉ္ဉူ** န္တိ အတ္တာနတ္ထံ ကာရဏာကာရဏံ အနောကပန္တော အတိ ရေကန္တော န ကောစိ ပည်ံ အဓိဂစ္ဆတိ, တာတာတိ။

ဓမ္မဝိဘင်္ဂညူ တိ ဒသကုသလကမ္မပထဝိဘင်္ဂကုသလော။ **ကာလုဋ္ဌာယီ** တိ ဝီရိယံ ကာတုံ ယုတ္တကာလေ ဝီရိယသ္ သ ကာရကော။ **အနုဋ္ဌဟတီ** တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ တံ တံ ကိစ္စံ ကရောတိ။ **တသ္သာ** တိ တသ္သ ပုဂ္ဂလသ္သ ကမ္မ ဖလံ သမိဇ္ဈတိ နိပ္ဖဇ္ဇတိ။ **အနာယတနသီလသ္သာ** တိ အနာယတနံ ဝုစ္စတိ လာဘယသသုခါနံ အနာကရော ဒုသ္သီလျ ကမ္မံ, တံသီလသ္သ တေန ဒုသ္သီလျကမ္မေန သမန္နာဂတသ္သ, အနာယတနဘူတမေဝ ဒုသ္သီလပုဂ္ဂလံ သေဝန္တသ္ သ, ကုသလသ္သ ကမ္မသ္သ ကရဏကာလေ **နိဗ္ဗိန္ဒိယကာရိသ္သ** နိဗ္ဗိန္ဒိတ္ဝာ ဥက္ကဏ္ဍိတ္ဝာ ကရောန္တသ္သ ဝေရူ ပသ္သ, တာတ, ပုဂ္ဂလသ္သ ကမ္မာနံ အတ္ထော သမ္မာ **န ဝိပစ္စတိ** န သမ္ပဇ္ဇတိ, တီဏိ ကုလင်္ဂါနိ စ ဆ ကာမသဂ္ဂါနိ စ န ဥပနေတီတိ အတ္ထော။ **အဇ္ဈတ္တဉ္စ** တိ အတ္တနော နိယကဇ္ဈတ္တံ အနိစ္စာဘာဝနာဒိဝသေန ပယုတ္တသ္သ။ **တထာ ယတနသေဝိနော**တိ တထေဝ သီလဝန္တေ ပုဂ္ဂလေ သေဝမာနသ္သ။ **ဝိပစ္စတီ** တိ သမ္ပဇ္ဇတိ မဟန္တံ ယသံ ဒေတိ။

ယောဂပ္ပယောဂသင်္ခာတ န္တိ ယောဂေ ယုဉ္ဇိတဗ္ဗယုတ္တကေ ကာရဏေ ပယောဂကောဋ္ဌာသဘူတံ ပည်ံ။ **သမ္ဘ တသ္သာ**တိ ရာသိကတသ္သ ဓနသ္သ အနုရက္ခဏံ။ **တာနိ တ္ဝံ**န္တိ ဝေါဟာနိ စ ဒ္ဝေ ပုရိမာနိ စ မယာ ဝုတ္တကာရဏာနိ သ ဗ္ဗာနိ, တာတ, တ္ဝံ သေဝသ္သု, မယာ ဝုတ္တံ ဩဝါဒံ ဟဒယေ ကတ္ဝာ အတ္တနော ဃရေ ဓနံ ရက္ခ။ **မာ အကမ္မာယ ရန္ဓ ယီ**တိ အယုတ္တေန အကာရဏေန မာ ရန္ဓယိ, တံ ဓနံ မာ ဈာပယိ မာ နာသယိ။ ကိံကာရဏာ? **အကမ္မုနာ ဟိ** တိ အယုတ္ တကမ္မကရဏေန ဒုမ္မေဓော ပုဂ္ဂလော သကံ ဓနံ နာသေတ္ဝာ ပဏ္ဍာ ဒုဂ္ဂတော။ **နဠာဂာရံဝ သီဒတီ**တိ ယထာ နဠာဂာရံ မူလတော ပဋ္ဌာယ ဇီရမာနံ အပ္ပတိဋ္ဌံ ပတတိ, ဧဝံ အကာရဏေန ဓနံ နာသေတ္ဝာ အပာယေသု နိဗ္ဗတ္တတီတိ။

ဧဝမ္ပိ ဗောဓိသတ္တော ဧတ္တကေန ဌာနေန ပဉ္စ ဗလာနိ ဝဏ္ဏေတ္ဝာ ပညာဗလံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ စန္ဒမဏ္ဍလံ နီဟရ န္တော ဝိယ ကထေတ္ဝာ က္လာနိ ဒသဟိ ကထာဟိ ရညော ဩဝါဒံ ဒေန္တော အာဟ –

၃၉. ''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, မာတာပိတူသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတ္ဝာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိသ္သသိ။

၄၀. ''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, ပုတ္တဒါရေသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတ္ဝာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိသ္သသိ။

၄၁. ''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, မိတ္တာမစ္စေသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတ္ဝာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိသ္သသိ။

၄၂. ''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, ဝါဟနေသု ဗလေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတ္ဝာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိသ္သသိ။

၄၃. ''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, ဂါမေသု နိဂမေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတ္ဝာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိသ္သသိ။

၄၄. ''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, ရဋ္ဌေ ဇနပဒေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတ္ဝာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိသ္သသိ။

၄၅. ''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, သမဏေ ဗြာဟ္မဏေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတ္ဝာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိသ္သသိ။

၄၆. ''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, မိဂပက္ခီသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတ္ဝာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိသ္သသိ။

၄၇. ''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ဓမ္မော စိဏ္ဏော သုခါဝဟော။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၄၈. ''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ သဣန္ဒာ ဒေဝ သဗြဟ္မကာ။
သုစိဏ္ဏေန ဒိဝံ ပတ္တာ၊ မာ ဓမ္မံ ရာဇ ပါမဒေါ''တိ။

တတ္ထ ပဉ္စမဂါထာယ တာဝ **ဣဓ ဓမ္မန္တိ** မာတာပိတုပဋ္ဌာနဓမ္မံ။ တံ ကာလဿေဝ ဝုဋ္ဌာယ မာတာပိတူနံ မုခဓောဝ ဒန္တကဋ္ဌဒါနမာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗသရီရကိစ္စပရိဟရဏံ ကရောန္တော ပူရေဟီတိ ဝဒတိ။ **ပုတ္တဒါရေသူ** တိ ပုတ္တဓီတရော တာဝ ပါပါ နိဝါရေတွာ ကလျာဏေ နိဝေသေန္တော သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တော ဝယပ္ပတ္တကာလေ ပတိရူပ ကုလဝံသေန အာဝါဟဝိဝါဟံ ကရောန္တော သမယေ ဓနံ ဒေန္တော ပုတ္တေသု ဓမ္မံ စရတိ နာမ, ဘရိယံ သမ္မာနေန္တော အနဝမာနေန္တော အနတိစရန္တော ဣဿရိယံ ဝေဿဇ္ဇေန္တော အလင်္ကာရံ အနုပ္ပဒေန္တော ဒါရေသု ဓမ္မံ စရ တိ နာမ။ **မိတ္တာမစ္စေသူ** တိ မိတ္တာမစ္စေ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ သင်္ဂဏှန္တော အဝိသံဝါဒေန္တော ဝေါသု ဓ မ္မံ စရတိ နာမ။ **ဝါဟနေသု ဗလေသု စာ**တိ ဟတ္ထိအဿာဒီနံ ဝါဟနာနံ ဗလကာယဿ စ အာဝဗ္ဗယုတ္တကံ ဒေန္ တော သက္ကာရံ ကရောန္တော ဟတ္ထိအဿာဒယော မဟလ္လကကာလေ ကမ္မေသု အယောဇေန္တော ဝေါသု ဓမ္မံ စရတိ နာမ။

ဂါမေသု နိဂမေသု စာတိ ဂါမနိဂမဝါသိနော ဒဏ္ဍဗလီဟိ အပီဠေန္တော ဝေါသု ဓမ္မံ စရတိ နာမ။ **ရဋ္ဌေ ဇနပဒေ သု စာ**တိ ရဋ္ဌေ ဇနပဒေ အကာရဏေန ကိလမေန္တော ဟိတစိတ္တံ အပစ္စုပဋ္ဌပေန္တော တတ္ထ အဓမ္မံ စရတိ နာမ, အပီဠေန္တော ပန ဟိတစိတ္တေန ဖရန္တော တတ္ထ ဓမ္မံ စရတိ နာမ။ **သမဏေ ဗြာဟ္မဏေသု စာ** တိ ဝေါသံ စ တ္တာရော ပစ္စယေ ဒေန္တောဝ ဝေါသု ဓမ္မံ စရတိ နာမ။ **မိဂပက္ခီသူ** တိ သဗ္ဗစတုပ္ပဒသကုဏာနံ အဘယံ ဒေန္တော ဝေါသု ဓမ္မံ စရတိ နာမ။ **ဓမ္မော စိဏ္ဏော** တိ သုစရိတဓမ္မော စိဏ္ဏော။ **သုခါဝဟော**တိ တီသု ကုလသမ္ပတ္တီသု ဆသု ကာမသဂ္ဂေသု သုခံ အာဝဟတိ။ **သုစိဏ္ဏေနာ** တိ ဣဓ စိဏ္ဏေန ကာယသုစရိတာဒိနာ သုစိဏ္ဏေန။ **ဒိဝံ ပတ္တာ**တိ ဒေဝ လောကဗြဟ္မလောကသင်္ခါတံ ဒိဝံ ဂတာ, တတ္ထ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိလာဘိနော ဇာတာ။ **မာ ဓမ္မံ ရာဇ ပါမဒေါ** တိ တသ္မာ တွံ, မဟာရာဇ, ဇီဝိတံ ဇဟန္တောပိ ဓမ္မံ မာ ပမဇ္ဇီတိ။

ဧဝံ ဒသ ဓမ္မစရိယဂါထာယော ဝတွာ ဥတ္တရိပိ ဩဝဒန္တော ဩသာနဂါထမာဟ –

၄၉. ''တတ္ထေဝ တေ ဝတ္တပဒါ၊ ဧသာဝ အနုသာသနီ။
သပ္ပညသေဝီ ကလျာဏီ၊ သမတ္တံ သာမ တံ ဝိဒူ''တိ။

တတ္ထ **တတ္ထေဝ တေ ဝတ္တပဒါ** တိ ဣဒံ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **သပ္ပညသေဝီ ကလျာဏီ, သမတ္တံ သာမ တံ ဝိဒူ**တိ, မဟာရာဇ, တံ မယာ ဝုတ္တံ ဩဝါဒံ တွံ နိစ္စကာလံ သပ္ပညပုဂ္ဂလသေဝီ ကလျာဏဂုဏသမန္နာဂ တော ဟုတွာ သမတ္တံ ပရိပုဏ္ဏံ သာမံ ဝိဒူ အတ္တပစ္စက္ခတောဝ ဇာနိတွာ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇာတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော အာကာသဂင်္ဂံ ဩတာရေန္တော ဝိယ ဗုဒ္ဓလီဠှာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ မဟာဇနော မဟာသက္ကာရံ အကာသိ, သာဓုကာရသဟဿာနိ အဒါသိ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော အမစ္စေ အာမန္တေတွာ ပုစ္ဆိ – ''ဘောန္တော! အမစ္စာ မမ ပုတ္တေန တရုဏဇမ္ဗုဖလသမာနတုဏ္ဍေန ဇမ္ဗုကပဏ္ဍိတေန ဧဝံ ကထေန္တေန ကေန ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ ကတ''န္ တိ။ သေနာပတိနာ, ဒေဝါတိ။ ''တေန ဟိဿ သေနာပတိဋ္ဌာနံ ဒမ္မီ''တိ ဇမ္ဗုကံ ဌာနန္တရေ ဌပေသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာ ယ သေနာပတိဋ္ဌာနေ ဌတွာ ပိတု ကမ္မာနိ အကာသိ။ တိဏ္ဏံ သကုဏာနံ မဟန္တော သက္ကာရော အဟောသိ။ တယောပိ ဇနာ ရညော အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အနုသာသိံသု။ မဟာသတ္တဿောဝါဒေ ဌတွာ ရာဇာ အနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွ တ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။ အမစ္စာ ရညော သရီရကိစ္စံ ကတွာ သကုဏာနံ အာရောစေတွာ ''သာမိ, ဇမ္ဗုကသ ကုဏ ရာဇာ တုမှာကံ ဆတ္တံ ဥဿာပေတဗ္ဗံ အကာသီ''တိ ဝဒိံသု။ မဟာသတ္တော ''န မယှံ ရဇ္ဇေနတ္ထော, တုမှေ အပ္ပမတ္တာ ရဇ္ဇံ ကာရေထာ''တိ မဟာဇနံ သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ ''ဧဝံ ဝိနိစ္ဆယံ ပဝတ္တေယျာထာ''တိ ဝိ နိစ္ဆယဓမ္မံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ လိခါပေတွာ အရညံ ပာဝိသိ။ တဿောဝါဒေါ စတ္တာလီသ ဝဿသဟဿာနိ ပဝတ္တိ။

သတ္ထာ ရညော ဩဝါဒဝသေန ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ဒေသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ, ကုဏ္ဍလိနီ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ, ဝေဿန္တရော သာရိပုတ္တော, ဇမ္ဗုကသကုဏော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

တေသကုဏဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၅၂၂] ၂. သရဘင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ

အလင်္ကတာ ကုဏ္ဍလိနော သုဝတ္ထာ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဟိ တထာဂတံ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တံ အတ္တနော ပရိနိဗ္ဗာနံ အနုဇာနာပေတွာ ဂန္တွာ နာဠကဂါမကေ ဇာတောဝရကေ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ တဿ ပရိနိဗ္ဗုတဘာဝံ သုတွာ သတ္ထာ ရာဇဂဟံ ဂန္တွာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟာသိ။ တဒါ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဣသိဂိလိပဿေ ကာဠသိလာယံ ဝိဟရတိ။ သော ပန ဣဒ္ဓိဗလေန ကောဋိပ္ပတ္တဘာဝေန ဒေဝလောကစာရိကဉ္စ ဥဿဒနိရယစာရိကဉ္စ ဂစ္ဆတိ။ ဒေဝလောကေ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ မဟန္တံ ဣဿရိယံ ဒိသွာ ဥဿဒနိရယေသု စ တိတ္ထိယသာဝကာနံ မဟန္တံ ဒုက္ခံ ဒိသွာ မနုဿလောကံ အာဂန္တွာ “အသုကော ဥပါသကော အသုကာ စ ဥပါသိကာ အသုကသ္မိံ နာမ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ မဟာသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တိ, တိတ္ထိယသာဝကေသု အသုကော စ အသုကာ စ နိရယာဒီသု အသုကအပါယေ နာမ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ မနုဿာနံ ကထေသိ။ မနုဿာ သာသနေ ပသီဒန္တိ, တိတ္ထိယေ ပရိဝဇ္ဇေန္တိ။ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ သက္ကာရော မဟန္တော အဟောသိ, တိတ္ထိယာနံ ပရိဟာယတိ။

တေ ထေရေ အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာ “ဣမသ္မိံ ဇီဝန္တေ အမှာကံ ဥပဋ္ဌာကာ ဘိဇ္ဇန္တိ, သက္ကာရော စ ပရိဟာယတိ, မာရာပေဿာမ န”န္တိ ထေရဿ မာရဏတ္ထံ သမဏဂုတ္တကဿ နာမ စောရဿ သဟဿံ အဒံသု။ သော “ထေရံ မာရေဿာမီ”တိ မဟန္တေန ပရိဝါရေန သဒ္ဓိံ ကာဠသိလံ အဂမာသိ။ ထေရော တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာဝ ဣဒ္ဓိယာ ဥပ္ပတိတွာ ပက္ကာမိ။ စောရော တံ ဒိဝသံ ထေရံ အဒိသွာ နိဝတ္တိတွာ ပုနဒိဝသေပီတိ ဆ ဒိဝသေ အဂမာသိ။ ထေရောပိ တထေဝ ဣဒ္ဓိယာ ပက္ကာမိ။ သတ္တမေ ပန ဒိဝသေ ထေရဿ ပုဗ္ဗေ ကတံ အပရာပရိယဝေဒနီယကမ္မံ ဩကာသံ လဘိ။ သော ကိရ ပုဗ္ဗေ ဘရိယာယ ဝစနံ ဂဟေတွာ မာတာပိတရော မာရေတုကာမော ယာနကေန အရညံ နေတွာ စောရာနံ ဥဋ္ဌိတာကာရံ ကတွာ မာတာပိတရော ပဟာထေသိ ပဟရိ။ တေ စက္ခုဒုဗ္ဗလတာယ ရူပဒဿနရဟိတာ တံ အတ္တနော ပုတ္တံ အသဉ္ဇာနန္တာ “စောရာ ဇဝ တေ”တိ သညာယ, “တာတ, အသုကာ နာမ စောရာ နော ဃာတေန္တိ, တွံ ပဋိက္ကမာဟီ”တိ တဿေဝတ္ထာယ ပရိဒေဝိံသု။ သော စိန္တေသိ – “ဣမေ မယာ ပဟရိယမာနာပိ မယှံ ယေဝ တ္ထာယ ပရိဒေဝန္တိ, အယုတ္တံ ကမ္မံ ကရောမီ”တိ။ အထ နေ အဿာသေတွာ စောရာနံ ပလာယနာကာရံ ဒဿေတွာ တေသံ ဟတ္ထပါဒေ သမ္ဗာဟိတွာ “အမ္မ , တာတ, မာ ဘာယိတ္ထ, စောရာ ပလာတာ”တိ ဝတွာ ပုန အတ္တနော ဂေဟမေဝ အာနေသိ။ တံ ကမ္မံ ဧတ္တကံ ကာလံ ဩကာသံ အလဘိတွာ ဘသ္မပဋိစ္ဆန္နော အင်္ဂါရရာသိ ဝိယ ဌတွာ ဣမံ အန္တိမသရီရံ ဥပဓာဝိတွာ ဂဏှိ။ ယထာ ဟိ ပန သုနခလုဒ္ဒကေန မိဂံ ဒိသွာ သုနခော ဝိဿဇ္ဇိတော မိဂံ အနုဗန္ဓိတွာ ယသ္မိံ ဌာနေ ပာပုဏာတိ, တသ္မိံယေဝ ဂဏှာတိ, ဧဝံ ဣဒံ ကမ္မံ ယသ္မိံ ဌာနေ ဩကာသံ လဘတိ, တသ္မိံ ဝိပါကံ ဒေတိ, တေန မုတ္တော နာမ နတ္ထိ။

ထေရော အတ္တနာ ကတကမ္မဿ အာကဍ္ဎိတဘာဝံ ဉတွာ န အပဂစ္ဆိ။ ထေရော တဿ နိဿန္ဒေန အာကာသေ ဥပ္ပတိတုံ နာသက္ခိ။ နန္ဒောပနန္ဒဒမနသမတ္ထဝေဇယန္တကမ္ပနသမတ္ထာပိဿ ဣဒ္ဓိ ကမ္မဗလေန ဒုဗ္ဗလတံ ပတ္တာ။ စောရော ထေရံ ဂဟေတွာ ထေရဿ အဋ္ဌီနိ တဏ္ဍုလကဏမတ္တာနိ ကရောန္တော ဘိန္ဒိတွာ သဉ္စုဏ္ဏေတွာ ပလာလပိဋ္ဌိကကရဏံ နာမ ကတွာ “မတော”တိ သညာယ ဧကသ္မိံ ဂုမ္ဗပိဋ္ဌေ ခိပိတွာ သပရိဝါရော ပက္ကာမိ။ ထေရော သတိံ ပဋိလဘိတွာ “သတ္ထာရံ ပဿိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ သရီရံ ဈာနဝေဌနေန ဝေဌေတွာ ထိရံ ကတွာ အာကာသံ ဥပ္ပတိတွာ အာကာသေန သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တွာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ “ဘန္တေ, အာယုသင်္ခါရော မေ ဩဿဋ္ဌော, ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမီ”တိ အာဟ။ “ပရိနိဗ္ဗာယိဿသိ, မောဂ္ဂလ္လာန”အာတိ။ “အာမ, ဘန္တေ”တိ။ “ကတ္ထ ဂန္တွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿသီ”တိ။ “ကာဠသိလာပဒေသေ, ဘန္တေ”တိ။ တေန ဟိ, မောဂ္ဂလ္လာန, ဓမ္မံ မယှံ ကထေတွာ ယာဟိ, တာဒိသဿ သာဝကဿ ဣဒါနိ ဒဿနံ နတ္ထီတိ။ သော “ဧဝံ ကရိဿာမိ, ဘန္တေ”တိ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ တာလပ္ပမာဏံ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသေ သာရိပုတ္တတ္ထေ

ရော ဝိယ နာနပ္ပကာရာ ဣဒ္ဓိယော ကတွာ ဓမ္မံ ကထေတွာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ ကာဠသိလာယံ အဋ္ဌဝိယံ ပရိနိဗ္ဗာယိ။

တင်္ခဏညေဝ ဆ ဒေဝလောကာ ကောလာဟလာ အဟေသုံ, “အမှာကံ ကိရ အာစရိယော ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ ဒိဗ္ဗဂန္ဓမာလာဝါသဓူမစန္ဒနစုဏ္ဏာနိ စေဝ နာနာဒါရူနိ စ ဂဟေတွာ အာဂမိံသု, ဧကူနသတရတနစန္ဒနစိတကာ အဟောသိ။ သတ္ထာ ထေရဿ သန္တိကေ ဌတွာ သရီရနိက္ခေပံ ကာရေသိ။ အာဠာဟနဿ သမန္တတော ယောဇနမတ္တေ ပဒေသေ ပုပ္ဖဝဿံ ဝဿိ။ ဒေဝတာနံ အန္တရေ မနုဿာ, မနုဿာနံ အန္တရေ ဒေဝတာ အဟေသုံ။ ယထာက္ကမေန ဒေဝတာနံ အန္တရေ ယက္ခာ တိဋ္ဌန္တိ, ယက္ခာနံ အန္တရေ ဂန္ဓဗ္ဗာ တိဋ္ဌန္တိ, ဂန္ဓဗ္ဗာနံ အန္တရေ နာဂါ တိဋ္ဌန္တိ, နာဂါနံ အန္တရေ ဝေနတေယျာ တိဋ္ဌန္တိ, ဝေနတေယျာနံ အန္တရေ ကိန္နရာ တိဋ္ဌန္တိ, ကိန္နရာနံ အန္တရေ ဆတ္တာ တိဋ္ဌန္တိ, ဆတ္တာနံ အန္တရေ သုဝဏ္ဏစာမရာ တိဋ္ဌန္တိ, တေသံ အန္တရေ ဓဇာ တိဋ္ဌန္တိ, တေသံ အန္တရေ ပဋာကာ တိဋ္ဌန္တိ။ သတ္တ ဒိဝသာနိ သာဓုကီဠံ ကီဠိံသု။ သတ္ထာ ထေရဿ ဓာတုံ ဂါဟာပေတွာ ဝေဠုဝနဒွါရကောဋ္ဌကေ စေတိယံ ကာရာပေသိ။ တဒါ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော, သာရိပုတ္တတ္ထေရော တထာဂတဿ သန္တိကေ အပရိနိဗ္ဗုတတ္တာ ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကာ မဟန္တံ သမ္မာနံ န လဘိ, မောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ပန ဗုဒ္ဓါနံ သမီပေ ပရိနိဗ္ဗုတတ္တာ မဟာသမ္မာနံ လဘီ”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ မောဂ္ဂလ္လာနော မမ သန္တိကာ သမ္မာနံ လဘတိ, ပုဗ္ဗေပိ လဘိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပုရောဟိတဿ ဗြာဟ္မဏိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိတွာ ဒသမာသစ္စယေန ပစ္စူသသမယေ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဒွါဒသယောဇနိကေ ဗာရာဏသိနဂရေ သဗ္ဗာဝုဓာနိ ပဇ္ဇလိံသု။ ပုရောဟိတော ပုတ္တဿ ဇာတက္ခဏေ ဗဟိ နိက္ခမိတွာ အာကာသံ ဩလောကေန္တော နက္ခတ္တယောဂံ ဒိသွာ “ဣမိနာ နက္ခတ္တေန ဇာတတ္တာ ဧသော ကုမာရော သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဓနုဂ္ဂဟာနံ အဂ္ဂေါ ဘဝိဿတီ”တိ ဉတွာ ကာလဿေဝ ရာဇကုလံ ဂန္တွာ ရာဇာနံ သုခသယိတဘာဝံ ပုစ္ဆိ။ “ကုတော မေ, အာစရိယ, သုခံ, အဇ္ဇ သကလနိဝေသနေ အာဝုဓာနိ ပဇ္ဇလိတာနီ”တိ ဝုတ္တေ “မာ ဘာယိ, ဒေဝ, န တုမှာကံ နိဝေသနေယေဝ, သကလနဂရေပိ ပဇ္ဇလိံသုယေဝ, အဇ္ဇ အမှာကံ ဂေဟေ ကုမာရဿ ဇာတတ္တာ ဧဝံ အဟောသီ”တိ။ “အာစရိယ, ဧဝံ ဇာတကုမာရဿ ပန ကိံ ဘဝိဿတီ”တိ? “န ကိဉ္စိ, မဟာရာဇ, ဧသော ပန သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဓနုဂ္ဂဟာနံ အဂ္ဂေါ ဘဝိဿတီ”တိ။ “သာဓု, အာစရိယ, တေန ဟိ နံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ ဝယပ္ပတ္တကာလေ အမှာကံ ဒဿေယျာသီ”တိ ဝတွာ ခီရမူလံ တာဝ သဟဿံ ဒါပေသိ။ ပုရောဟိတော တံ ဂဟေတွာ နိဝေသနံ ဂန္တွာ ဗြာဟ္မဏိယာ ဒတွာ ပုတ္တဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ဇာတက္ခဏေ အာဝုဓာနံ ပဇ္ဇလိတတ္တာ “ဇောတိပါလော”တိဿ နာမံ အကာသိ။

သော မဟန္တေန ပရိဟာရေန ဝဍ္ဎမာနော သောဠသဝဿကာလေ ဥတ္တမရူပဓရော အဟောသိ။ အထဿ ပိတာ သရီရသမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ သဟဿံ ဒတွာ, “တာတ, တက္ကသိလံ ဂန္တွာ ဒိသာပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာဟီ”တိ အာဟ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အာစရိယဘာဂံ ဂဟေတွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ သဟဿံ ဒတွာ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေတွာ သတ္တာဟေနေဝ နိပ္ဖတ္တိံ ပါပုဏိ။ အထဿ အာစရိယော တုဿိတွာ အတ္တနော သန္တကံ ခဂ္ဂရတနံ သန္ဓိယုတ္တံ မေဏ္ဍကသိင်္ဂဓနုံ သန္ဓိယုတ္တံ တူဏိရံ အတ္တနော သန္နာဟကဉ္စုကံ ဥဏှီသဉ္စ ဒတွာ “တာတ ဇောတိပါလ, အဟံ မဟလ္လကော, ဣဒါနိ တွံ ဣမေ မာဏဝကေ သိက္ခာပေဟီ”တိ ပဉ္စသတမာဏဝကေပိ တဿေဝ နိယျာဒေသိ။ ဗောဓိသတ္တော သဗ္ဗံ ဥပကရဏံ ဂဟေတွာ အာစရိယံ ဝန္ဒိတွာ ဗာရာဏသိမေဝ အာဂန္တွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဝန္ဒိတွာ ဌိတံ ပိတာ အဝေါစ “ဥဂ္ဂဟိတံ တေ, တာတ, သိပ္ပ”န္တိ။ “အာမ, တာတာ”တိ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ ရာဇကုလံ ဂန္တွာ “ပုတ္တော မေ , ဒေဝ, သိပ္ပံ သိက္ခိတွာ အာဂတော, ကိံ ကရောတူ”တိ အာဟ။ “အာစရိယ, အမှေ ဥပဋ္ဌဟတူ”တိ။ “ပရိဗ္ဗယမဿ ဇာနာထ, ဒေဝါ”တိ။ “ဒေဝသိကံ သဟဿံ လဘတူ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဂေဟံ ဂန္တွာ ကုမာရံ ပက္ကောသာပေတွာ “တာတ, ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟာ”တိ အာဟ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝသိကံ သဟဿံ လဘိတွာ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟိ။

ရာဇပါဒမူလိကာ ဥဇ္ဈာယိံသု – “မယံ ဇောတိပါလေန ကတကမ္မံ န ပဿာမ, ဒေဝသိကံ သဟဿံ ဂဏှာတိ, မယမဿ သိပ္ပံ ပဿိတုကာမာ”တိ။ ရာဇာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ ပုရောဟိတဿ ကထေသိ။ ပုရောဟိတော “သာဓု, ဒေဝ”တိ ပုတ္တဿာရောစေသိ။ သော “သာဓု, တာတ, ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ဒဿေဿာမိ သိပ္ပံ, အပိစ ရာဇာ အတ္တနော ဝိဇိတေ ဓနုဂ္ဂဟေ သန္နိပါတာပေတူ”တိ အာဟ။ ပုရောဟိတော ဂန္တွာ ရညော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ ဓနုဂ္ဂဟေ သန္နိပါတာပေသိ။ သဋ္ဌိသဟဿာ ဓနုဂ္ဂဟာ သန္နိပတိံသု။ ရာဇာ တေသံ သန္နိပတိတဘာဝံ ဉတွာ “နဂရဝါသိနော ဇောတိပါလဿ သိပ္ပံ ပဿန္တူ”တိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ ရာဇင်္ဂဏံ သဇ္ဇာပေတွာ မဟာဇနပရိဝုတော ပလ္လင်္ကဝရေ နိသီဒိတွာ ဓနုဂ္ဂဟေ ပက္ကောသာပေတွာ “ဇောတိပါလော အာဂစ္ဆတူ”တိ ပေသေသိ။ သော အာစရိယေန ဒိန္နာနိ ဓနုတူဏီရသန္နာဟကဉ္စုကဥဏှီသာနိ နိဝါသနန္တရေ ဌပေတွာ ခဂ္ဂံ ဂါဟာပေတွာ ပကတိဝေသေန ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။

ဓနုဂ္ဂဟာ “ဇောတိပါလော ကိရ ဓနုသိပ္ပံ ဒဿေတုံ အာဂတော, ဓနုံ အဂ္ဂဟေတွာ ပန အာဂတတ္တာ အမှာကံ ဟတ္ထတော ဓနုံ ဂဟေတုကာမော ဘဝိဿတိ , နာဿ ဒဿာမာ”တိ ကတိကံ ကရိံသု။ ရာဇာ ဇောတိပါလံ အာမန္တေတွာ “သိပ္ပံ ဒဿေဟီ”တိ အာဟ။ သော သာဏိံ ပရိက္ခိပါပေတွာ အန္တောသာဏိယံ ဌိတော သာဋကံ အပနေတွာ သန္နာဟကဉ္စုကံ ပဝေသေတွာ ဥဏှီသံ သီသေ ပဋိမုဉ္စိတွာ မေဏ္ဍကသိင်္ဂဓနုမှိ ပဝါလဝဏ္ဏံ ဇိယံ အာရောပေတွာ တူဏီရံ ပိဋ္ဌေ ဗန္ဓိတွာ ခဂ္ဂံ ဝါမတော ကတွာ ဝဇိရဂ္ဂံ နာရာစံ နခပိဋ္ဌေန ပရိဝတ္တေတွာ သာဏိံ ဝိဝရိတွာ ပထဝိံ ဘိန္ဒိတွာ အလင်္ကတနာဂကုမာရော ဝိယ နိက္ခမိတွာ ဂန္တွာ ရညော အပစိတိံ ဒဿေတွာ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိသွာ မဟာဇနာ ဝဂ္ဂန္တိ နဒန္တိ အပ္ဖောဋေန္တိ သေဠေန္တိ။ ရာဇာ “ဒဿေဟိ, ဇောတိပါလ, သိပ္ပ”န္တိ အာဟ။ ဒေဝ, တုမှာကံ ဓနုဂ္ဂဟေသု အက္ခဏဝေဓိဝါလဝေဓိသရဝေဓိသဒ္ဒဝေဓိနော စတ္တာရော ဓနုဂ္ဂဟေ ပက္ကောသာပေဟီတိ။ အထ ရာဇာ ပက္ကောသာပေသိ။

မဟာသတ္တော ရာဇင်္ဂဏေ စတုရဿပရိက္ခေပဗ္ဘန္တရေ မဏ္ဍပံ ကတွာ စတူသု ကဏ္ဏေသု စတ္တာရော ဓနုဂ္ဂဟေ ဌပေတွာ ဧကေကဿ တိံသ တိံသ ကဏ္ဍသဟဿာနိ ဒါပေတွာ ဧကေကဿ သန္တိကေ ဧကေကံ ကဏ္ဍဒါယကံ ဌပေတွာ သယံ ဝဇိရဂ္ဂံ နာရာစံ ဂဟေတွာ မဏ္ဍပမဇ္ဈေ ဌတွာ “မဟာရာဇ, ဣမေ စတ္တာရော ဓနုဂ္ဂဟာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ သရေ ခိပိတွာ မံ ဝိဇ္ဈန္တု, အဟံ ဧတေဟိ ခိတ္တကဏ္ဍာနိ နိဝါရေဿာမီ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “ဧဝံ ကရောထာ”တိ အာဏာပေသိ။ ဓနုဂ္ဂဟာ အာဟံသု, “မဟာရာဇ, မယံ အက္ခဏဝေဓိဝါလဝေဓိသရဝေဓိသဒ္ဒဝေဓိနော, ဇောတိပါလော တရုဏအရုဏော, န မယံ ဝိဇ္ဈိဿာမာ”တိ။ မဟာသတ္တော “သစေ သက္ကောထ, ဝိဇ္ဈထ မ”န္တိ အာဟ။ တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ကဏ္ဍာနိ ခိပိံသု။ မဟာသတ္တော တာနိ နာရာစေန ပဟရိတွာ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ န ပါတေသိ, ဗောဓိကောဋ္ဌကံ ပန ပရိက္ခိပန္တော ဝိယ တာလေန တာလံ, ဝါလေန ဝါလံ, ဒဏ္ဍကေန ဒဏ္ဍကံ, ဝါဇေန ဝါဇံ အနတိက္ကမန္တော ခိပိတွာ သရဂစ္ဆံ အကာသိ။ ဓနုဂ္ဂဟာနံ ကဏ္ဍာနိ ခီဏာနိ။ သော တေသံ ကဏ္ဍခီဏဘာဝံ ဉတွာ သရဂစ္ဆံ အဝိနာသေန္တောဝ ဥပ္ပတိတွာ ဂန္တွာ ရညော သန္တိကေ အဋ္ဌာသိ။ မဟာဇနော ဥန္နာဒေန္တော ဝဂ္ဂန္တော အပ္ဖောဋေန္တော သေဠေန္တော အစ္ဆရံ ပဟရန္တော မဟာကောလာဟလံ ကတွာ ဝတ္ထာဘရဏာဒီနိ ခိပိ။ ဧဝံ ဧကရာသိဘူတံ အဋ္ဌာရသကောဋိသင်္ချံ ဓနံ အဟောသိ။

အထ နံ ရာဇာ ပုစ္ဆိ – “ကိံ သိပ္ပံ နာမေတံ ဇောတိပါလာ”တိ? သရပဋိဗာဟနံ နာမ, ဒေဝါတိ။ အညေ တံ ဇာနန္တာ အတ္ထီတိ။ သကလဇမ္ဗုဒီပေ မံ ဌပေတွာ အညော နတ္ထိ, ဒေဝါတိ။ အပရံ ဒဿေဟိ, တာတာတိ။ ဒေဝ, ဧတေ တာဝ စတူသု ကဏ္ဏေသု ဌတွာ စတ္တာရောပိ ဇနာ မံ ဝိဇ္ဈိတုံ န သက္ခိံသု, အဟံ ပနေတေ စတူသု ကဏ္ဏေသု ဌိတေ ဧကေနေဝ သရေန ဝိဇ္ဈိဿာမီတိ။ ဓနုဂ္ဂဟာ ဌာတုံ န ဥဿဟိံသု။ မဟာသတ္တော စတူသု ကဏ္ဏေသု စတဿော ကဒလိယော ဌပါပေတွာ နာရာစပုင်္ခေ ရတ္တသုတ္တကံ ဗန္ဓိတွာ ဧကံ ကဒလိံ သန္ဓာယ ခိပိ။ နာရာစော တံ ကဒလိံ ဝိဇ္ဈိတွာ တတော ဒုတိယံ, တတော တတိယံ, တတော စတုတ္ထံ, တတော ပဌမံ ဝိဒ္ဓမေဝ ဝိဇ္ဈိတွာ ပုန တဿ ဟတ္ထေယေဝ ပတိဋ္ဌဟိ။ ကဒလိယော သုတ္တပရိက္ခိတ္တာ အဋ္ဌံသု။ မဟာဇနော ဥန္နာဒသဟဿာနိ ပဝတ္တေသိ။ ရာဇာ “ကိံ သိပ္ပံ နာမေတံ, တာတာ”တိ? စက္ကဝိဒ္ဓံ နာမ, ဒေဝါတိ။ အပရမ္ပိ ဒဿေဟိ, တာတာတိ။ မဟာသတ္တော သရလဋ္ဌိံ နာမ, သရရဇ္ဇုံ နာမ, သရဝေဏိံ နာမ ဒဿေသိ, သရပါသာဒံ နာမ, သရသောပါနံ နာမ, သရမဏ္ဍပံ နာမ, သရပါကာရံ နာမ, သရပေါက္ခရဏိံ နာမ အကာသိ, သရပဒုမံ နာမ ပုပ္ဖာပေသိ, သရဝဿံ နာမ ဝဿာပေသိ။ ဣတိ အညေဟိ အသာဓာရဏာနိ ဣမာနိ ဒွါဒသ သိပ္ပာနိ ဒဿေတွာ ပုန အညေဟိ အသာဓာရဏေယေဝ သတ္တ မဟာကာယေ ပဒါလေသိ, အဋ္ဌင်္ဂုလဗ

ဟလံ ဥဒုမ္ဗရပဒရံ ဝိဇ္ဈိ, စတုရင်္ဂုလဗဟလံ အသနပဒရံ, ဒွင်္ဂုလဗဟလံ တမ္ဗပဋ္ဋံ, ဧကင်္ဂုလဗဟလံ အယပဋ္ဋံ, ကော
ဗဒ္ဓံ ဖလကသတံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ပလာလသကဋ္ဌတလုကသကဋ္ဌပဒရသကဋ္ဌာနံ ပုရိမဘာဂေန သရံ ခိပိတွာ ပစ္ဆာဘာဂေန
နိက္ခမာပေသိ, ပစ္ဆာဘာဂေန သရံ ခိပိတွာ ပုရိမဘာဂေန နိက္ခမာပေသိ, ဥဒကေ စတုဥသဘံ, ထလေ အဋ္ဌဥသဘဋ္ဌာ
နံ ကဏ္ဍံ ပေသေသိ။ ဝါတိင်္ဂဏသညာယ ဥသဘမတ္တကေ ဝါလံ ဝိဇ္ဈိ။ ဗောဓိသတ္တော သရေ ခိပိတွာ အာကာသေ သရ
ဟာသာဒီနိ ကတွာ ပုန ဧကေန သရေန တေ သရေ ဟနေန္တော ဘင်္ဂဝိဘင်္ဂေ အကာသီတိ "သရဘင်္ဂေါ"တိ နာမ
ပညာတော။ တဿ ဧတ္တကာနိ သိပ္ပာနိ ဒဿေန္တဿေဝ သူရိယော အတ္ထင်္ဂတော။

အထဿ ရာဇာ သေနာပတိဋ္ဌာနံ ပဋိဇာနိတွာ "ဇောတိပါလ, အဇ္ဇ ဝိကာလော, သွေဝ တွံ သေနာပတိဋ္ဌာနံ သ
က္ကာရံ ဂဏှိဿသိ, ကေသမဿုံ ကာရေတွာ နှာတွာ ဧဟီ"တိ တံ ဒိဝသံ ပရိဗ္ဗယတ္ထာယ သတသဟဿံ အ
ဒါသိ။ မဟာသတ္တော "ကမ္မိနာ မယှံ အတ္ထော နတ္ထီ"တိ အဋ္ဌာရသကောဋိသင်္ခံ ဓနံ သာမိကာနညေဝ ဒတွာ မ
ဟန္တေန ပရိဝါရေန နှာယိတုံ နဒိံ ဂန္တွာ ကေသမဿုံ ကာရေတွာ နှာတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော အ
နောပမာယ သိရိယာ နိဝေသနံ ပဝိသိတွာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ သိရိသယနံ အဘိရုယှ နိပန္နော ဒွေဝ ယာမေ
သယိတွာ ပစ္ဆိမယာမေ ပဗုဒ္ဓော ဥဋ္ဌာယ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ သယနပိဋ္ဌေ နိသိန္နောဝ အတ္တနော သိပ္ပဿ အာဒိမ
ဇ္ဈပရိယောသာနံ ဩလောကေန္တော "မမ သိပ္ပဿ အာဒိတောဝ ပရမာရဏံ ပညာယတိ, မဇ္ဈေ ကိလေသပရိဘော
ဂေ, ပရိယောသာနေ နိရယမှိ ပဋိသန္ဓိ, ပါဏာတိပါတော ကိလေသပရိဘောဂေသု စ အဓိမတ္တပ္ပမာဒေါ နိရယေ ပဋိ
သန္ဓိံ ဒေတိ, ရညာ မယှံ မဟန္တံ သေနာပတိဋ္ဌာနံ ဒိန္နံ, မဟန္တံ မေ ဣဿရိယံ ဘဝိဿတိ, ဘရိယာ စ ပုတ္တဓီ
တရော စ ဗဟူ ဘဝိဿန္တိ။ ကိလေသဝတ္ထုံ ခေါ ပန ဝေပုလ္လဂတံ ဒုစ္စဇံ ဟောတိ, ဣဒါနေဝ နိက္ခမိတွာ ဧကကော
အရညံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတုံ ယုတ္တံ မယှ"န္တိ မဟာသယနတော ဥဋ္ဌာယ ကဉ္စိ အဇာနာပေန္တော ပ
သာဒါ ဩရုယှ အဂ္ဂဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဧကကောဝ အရညံ ပဝိသိတွာ ဂေါဓာဝရီနဒီတီရေ တိယောဇနိကံ ကပိဋ္ဌဝ
နံ သန္ဓာယ ပါယာသိ။

တဿ နိက္ခန္တဘာဝံ ဉတွာ သက္ကော ဝိဿကမ္မံ ပက္ကောသာပေတွာ "တာတ, ဇောတိပါလော အဘိနိက္ခမ
နံ နိက္ခန္တော, မဟာသမာဂမော ဘဝိဿတိ, ဂေါဓာဝရီနဒီတီရေ ကပိဋ္ဌဝနေ အဿမံ မာပေတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ
ပဋိယာဒေဟီ"တိ အာဟ။ သော တထာ အကာသိ။ မဟာသတ္တော တံ ဌာနံ ပတွာ ဧကပဒိကမဂ္ဂံ ဒိသွာ "ပဗ္ဗဇိတာနံ ဝ
သနဋ္ဌာနေန ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ တေန မဂ္ဂေန ဂန္တွာ ကဉ္စိ အပဿန္တော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိ
တပရိက္ခာရေ ဒိသွာ "သက္ကော ဒေဝရာဇာ မမ နိက္ခန္တဘာဝံ အညာသိ မညေ"တိ စိန္တေတွာ သာဋကံ အပနေတွာ
ရတ္တဝါကစီရံ နိဝါသေတွာ စ ပါရုပိတွာ စ အဇိနစမ္မံ ဧကံသဂတံ အကာသိ, ဇဋာမဏ္ဍလံ ဗန္ဓိတွာ ခါရိကာဇံ အံ
သေ ကတွာ ကတ္တရဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမိတွာ စင်္ကမံ အာရုယှ ကတိပယဝါရေ အပရာပရံ
စင်္ကမိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာသိရိယာ ဝနံ ဥပသောဘယမာနော ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတတော သတ္တမေ ဒိဝသေ အဋ္ဌ
သမာပတ္တိယော ပဉ္စ အဘိညာယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဥဉ္ဆာစရိယာယ ဝနမူလဖလာဟာရော ဧကကောဝ ဝိဟာသိ။
မာတာပိတရော မိတ္တသုဟဇ္ဇာဒယော ဉာတိဝဂ္ဂါပိဿ တံ အပဿန္တာ ရောဒန္တာ ပရိဒေဝန္တာ ဝိစရန္တိ။

အထေကော ဝနစရကော အရညံ ပဝိသိတွာ ကပိဋ္ဌကအဿမပဒေ နိသိန္နံ မဟာသတ္တံ ဒိသွာ သဉ္ဇာနိတွာ ဂ
န္တွာ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ နဂရံ ဂန္တွာ တဿ မာတာပိတူနံ အာရောစေသိ။ တေ ရညော အာရောစယိံ
သု။ ရာဇာ "ဧထ နံ ပဿိဿာမာ"တိ တဿ မာတာပိတရော ဂဟေတွာ မဟာဇနပရိဝုတော ဝနစရကေန ဒေသိတေန
မဂ္ဂေန ဂေါဓာဝရီနဒီတီရံ ပါပုဏိ။ ဗောဓိသတ္တော နဒီတီရံ အာဂန္တွာ အာကာသေ နိသိန္နော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တေ
သဗ္ဗေ အဿမပဒံ ပဝေသေတွာ တတ္ထာပိ တေသံ အာကာသေ နိသိန္နောဝ ကာမေသု အာဒီနဝံ ပကာသေတွာ ဓမ္မံ ဒေ
သေသိ။ ရာဇာနံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗေဝ ပဗ္ဗဇိံသု။ ဗောဓိသတ္တော ဣသိဂဏပရိဝုတော တတ္ထေဝ ဝသိ။ အထဿ တ
တ္ထ ဝသနဘာဝေါ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ပါကဋော အဟောသိ။ အညေပိ ရာဇာနော ရဋ္ဌဝါသီဟိ သဒ္ဓိံ အာဂန္တွာ တဿ
သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိံသု, သမာဂမော မဟာ အဟောသိ။ အနုပုဗ္ဗေန အနေကသတသဟဿပရိသာ အဟေသုံ။ ယော ကာမဝိ
တက္ကံ ဝါ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ ဝါ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ ဝါ ဝိတက္ကေတိ, မဟာသတ္တော ဂန္တွာ တဿ ပုရတော
အာကာသေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ကသိဏပရိကမ္မံ အာစိက္ခတိ။ တဿောဝါဒေ ဌတွာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော
ဥပ္ပါဒေတွာ ဈာနနိပ္ဖတ္တိံ ပတ္တာ သာလိဿရော မေဏ္ဍိဿရော ပဗ္ဗတော ကာဠဒေဝိလော ကိသဝစ္ဆော အနုသိ

ဿော နာရဒေါတိ သတ္တ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိနော အဟေသုံ။ အပရဘာဂေ ကပိဋ္ဌကအဿမော ပရိပူရိ။ ဣသိဂဏဿ ဝသနောကာသော နပ္ပဟောတိ။

အထ မဟာသတ္တော သာလိဿရံ အာမန္တေတွာ “သာလိဿရ, အယံ အဿမော ဣသိဂဏဿ နပ္ပဟောတိ, တွံ ဣမံ ဣသိဂဏံ ဂဟေတွာ မဇ္ဈရညော ဝိဇိတေ ကလပ္ပစုလ္လကနိဂမံ ဥပနိဿာယ ဝသာဟီ”တိ အာဟ။ သော “သာဓူ”တိ တဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အနေကသဟဿံ ဣသိဂဏံ ဂဟေတွာ ဂန္တွာ တတ္ထ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ မနုဿေသု အာဂန္တွာ ပဗ္ဗဇန္တေသု ပုန အဿမော ပရိပူရိ။ ဗောဓိသတ္တော မေဏ္ဍိဿရံ အာမန္တေတွာ, “မေဏ္ဍိဿရ, တွံ ဣမံ ဣသိဂဏံ အာဒါယ သုရဋ္ဌဇနပဒဿ သီမန္တရေ သာတောဒိကာ နာမ နဒီ အတ္ထိ, တဿာ တီရေ ဝသာဟီ”တိ ဥယျောဇေသိ, ပုန ကပိဋ္ဌကအဿမော ပရိပူရိ။ ဧတေနုပါယေန တတိယဝါရေ ပဗ္ဗတံ အာမန္တေတွာ “ပဗ္ဗတ, တွံ မဟာအဋဝိယံ အဉ္ဇနပဗ္ဗတော နာမ အတ္ထိ, တံ ဥပနိဿာယ ဝသာဟီ”တိ ပေသေသိ။ စတုတ္ထဝါရေ ကာဠဒေဝိလံ အာမန္တေတွာ “ကာဠဒေဝိလ, တွံ ဒက္ခိဏာပထေ အဝန္တိရဋ္ဌေ ဃနသေလပဗ္ဗတော နာမ အတ္ထိ, တံ ဥပနိဿာယ ဝသာဟီ”တိ ပေသေသိ။ ပုန ကပိဋ္ဌကအဿမော ပရိပူရိ, ပဉ္စသု ဌာနေသု အနေကသတသဟဿဣသိဂဏော အဟောသိ။ ကိသဝစ္ဆော ပန မဟာသတ္တံ အာပုစ္ဆိတွာ ဒဏ္ဍကိရညော ဝိဇိတေ ကုမ္ဘဝတိနဂရံ နာမ အတ္ထိ, တံ ဥပနိဿာယ ဥယျာနေ ဝိဟာသိ။ နာရဒေါ မဇ္ဈိမဒေသေ အဉ္ဇနဂိရိနာမကေ ပဗ္ဗတဇာလန္တရေ ဝိဟာသိ။ အနုသိဿော ပန မဟာသတ္တဿ သန္တိကေဝ အဟောသိ။

တသ္မိံ ကာလေ ဒဏ္ဍကိရာဇာ ဧကံ လဒ္ဓသက္ကာရံ ဂဏိကံ ဌာနာ စာဝေသိ။ သာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဝိစရန္တီ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ကိသဝစ္ဆတာပသံ ဒိသွာ “အယံ ကာဠကဏ္ဏိ ဘဝိဿတိ, ဣမဿ သရီရေ ကလိံ ပဝါဟေတွာ နှာယိတွာ ဂမိဿာမီ”တိ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတွာ သဗ္ဗပဌမံ တဿုပရိ ဗဟလခေဠံ နိဋ္ဌုဘိတွာ ကိသဝစ္ဆတာပသဿ ဇဋန္တရေ နိဋ္ဌုဘိတွာ ဒန္တကဋ္ဌမ္ပိဿ သီသေယေဝ ခိပိတွာ သယံ သီသံ နှာယိတွာ ဂတာ။ ရာဇာပိ တံ သရိတွာ ပုန ပါကတိကမေဝ အကာသိ။ သာ မောဟမူဠှာ ဟုတွာ “ကာဠကဏ္ဏိသရီရေ ကလိံ ပဝါဟေတွာ မမ္ပိ ရာဇာ ပုန ဌာနေ ဌပေတိ မယာ ယသော လဒ္ဓေါ”တိ သညမကာသိ။ တတော နစိရဿေဝ ရာဇာ ပုရောဟိတံ ဌာနတော စာဝေသိ။ သော တဿာ သန္တိကံ ဂန္တွာ “တွံ ကေန ကာရဏေန ပုန ဌာနံ လဘသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သာ “ရာဇုယျာနေ ကာဠကဏ္ဏိသရီရေ ကလိဿ ပဝါဟိတတ္တာ”တိ အာရောစေသိ။ ပုရောဟိတော ဂန္တွာ တထေဝ တဿ သရီရေ ကလိံ ပဝါဟေသိ, တမ္ပိ ရာဇာ ပုန ဌာနေ ဌပေသိ။ အထဿ အပရဘာဂေ ပစ္စန္တော ကုပ္ပိ။ သော သေနင်္ဂပရိဝုတော ယုဇ္ဈာယ နိက္ခမိ။ အထ နံ မောဟမူဠှော ပုရောဟိတော, “မဟာရာဇ, ကိံ တုမှေ ဇယံ ဣစ္ဆထ, ဥဒါဟု ပရာဇယ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဇယ”န္တိ ဝုတ္တေ – “တေန ဟိ ရာဇုယျာနေ ကာဠကဏ္ဏိ ဝသတိ, တဿ သရီရေ ကလိံ ပဝါဟေတွာ ယာဟီ”တိ အာဟ။ သော တဿ ကထံ ဂဟေတွာ “ယေ မယာ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆန္တိ, တေ ဥယျာနေ ကာဠကဏ္ဏိသရီရေ ကလိံ ပဝါဟေန္တူ”တိ ဝတွာ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတွာ သဗ္ဗပဌမံ သယမေဝ တဿ ဇဋန္တရေ ခေဠံ နိဋ္ဌုဘိတွာ ဒန္တကဋ္ဌဉ္စ ခိပိတွာ သီသံ နှာယိ။ ဗလကာယောပိဿ တထာ အကာသိ။

တသ္မိံ ပက္ကန္တေ သေနာပတိ ဂန္တွာ တာပသံ ဒိသွာ ဒန္တကဋ္ဌာဒီနိ နီဟရိတွာ သာဓုကံ နှာပေတွာ “ဘန္တေ, ရညော ကိံ ဘဝိဿတီ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာဝုသော မယှံ မနောပဒေါသော နတ္ထိ, ဒေဝတာ ပန ကုပိတာ, ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ သကလရဋ္ဌံ အရဋ္ဌံ ကရိဿန္တိ, တွံ ပုတ္တဒါရံ ဂဟေတွာ သီဃံ ပလာယိတွာ အညတ္ထ ယာဟီတိ။ သော ဘီတတသိတော ဂန္တွာ ရညော အာရောစေသိ, ရာဇာ တဿ ဝစနံ န ဂဏှိ။ သော နိဝတ္တိတွာ အတ္တနော ဂေဟံ ဂန္တွာ ပုတ္တဒါရံ အာဒါယ ပလာယိတွာ အညံ ရဋ္ဌံ အဂမာသိ။ သရဘင်္ဂသတ္ထာ တံ ကာရဏံ ဉတွာ ဒွေ တရုဏတာပသေ ပေသေတွာ “ကိသဝစ္ဆံ မဉ္စသိဝိကာယ အာနေထာ”တိ အာကာသေန အာဏာပေသိ။ ရာဇာ ယုဇ္ဈိတွာ စောရေ ဂဟေတွာ နဂရမေဝ ပစ္စာဂမိ။ တသ္မိံ အာဂတေ ဒေဝတာ ပဌမံ ဒေဝံ ဝဿာပေသုံ, ဝဿောဃေန သဗ္ဗကုဏပေသု အဝဟဋေသု သုဒ္ဓဝါလုကဝဿံ ဝဿိ, သုဒ္ဓဝါလုကမတ္ထကေ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖဝဿံ ဝဿိ, ဒိဗ္ဗပုပ္ဖမတ္ထကေ မာသကဝဿံ, မာသကမတ္ထကေ ကဟာပဏဝဿံ, ကဟာပဏမတ္ထကေ ဒိဗ္ဗာဘရဏဝဿံ ဝဿိ, မနုဿာ သောမနဿပ္ပတ္တာ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဘရဏာနိ ဂဏှိတုံ အာရဘိံသု။ အထ နေသံ သရီရေ သမ္ပဇ္ဇလိတံ နာနပ္ပကာရံ အာဝုဓဝဿံ ဝဿိ, မနုဿာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိဇ္ဇိံသု။ အထ နေသံ ဥပရိ မဟန္တမဟန္တာ ဝီတစ္စိတင်္ဂါရာ ပတိံသု, တေသံ ဥပရိ မဟန္တမဟန္တာနိ ပဇ္ဇလိတပဗ္ဗတကူဋာနိ ပတိံသု, တေသံ ဥပရိ သဋ္ဌိဟတ္ထဋ္ဌာနံ ပူရယန္တံ သုခုမဝါလုကဝဿံ ဝဿိ။ ဧဝံ သဋ္ဌိယောဇနဋ္ဌာနံ အရဋ္ဌံ အဟောသိ, တဿ ဧဝံ အရဋ္ဌဘာဝေါ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ပညာယိ။

အထ တသ္မႎ ရဇ္ဇသ္မႎ အနုန္တရရဇ္ဇာဓိပတိေနာ ကာလိင်္ဂေ, အင္ဂေကာ, ဘီမရေထာတိ တေယာ ရာဇာေနာ စိန္တယႎသု – ''ပုဗ္ဗေ ဗာရာဏသိယံ ကလာဗုကာသိကရာဇာ ခန္တိဝါဒိတာပသေ အပရဇ္ဈိတ္ဝာ ပထဝိံ ပဝိေဌာတိ သူယတိ, တထာ ''နာဠိေကရရာဇာ တာပေသ သုနေခဟိ ခါဒာပေတ္ဝာ, သဟႆဗာဟု အဇ္ဇုနော စ အင်္ဂီရေသ အပရဇ္ဈိတ္ဝာ, ဣဒါနိ ဒဏ္ဍကီရာဇာ ကိသဝစ္ဆေ အပရဇ္ဈိတ္ဝာ သဟ ရဋ္ဌေန ဝိနာသံ ပတ္ေတာ''တိ သူယတိ။ ဣေမသံ ပန စတုန္နံ ရာဇူနံ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနံ မယံ န ဇာနာမ, တံ ေနာ ဌေပေတ္ဝာ သရဘင်္ဂသတ္ထာရံ အေညာ ကထေတုံ သမတ္ေထာ နာမ နတ္ထိ, တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဣေမ ပေဉှ ပုစ္ဆိႆာမာ''တိ ။ ေတ တေယာပိ မဟႏ္ေတန ပရိဝါေရန ပဉှပုစ္ဆနတ္ထာယ နိက္ခမႎသု။ ေတ ပန ''အသုေကာပိ နိက္ခေန္တာ''တိ န ဇာနန္တိ, ဧေကာ ''အဟေမဝ ဂစ္ဆာမီ''တိ မညတိ, ေတသံ ေက ဏဝရိနဒိေတာ အဝိဒူေရ သမာဂေမာ အေဟာသိ။ ေတ ရထေဟိ ဩတရိတ္ဝာ တေယာပိ ေကေမဝ ရထံ အဘိရုယ္ဟ ေကဏဝရိနဒီတီရံ သမ္ပာပုဏႎသု။

တသ္မႎ ခေဏ သေက္ကာ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသေန နိသိေန္နာ သတ္တ ပေဉှ စိေန္တတ္ဝာ ''ဣေမ ပေဉှ ဌေပေတ္ဝာ တ သရဘင်္ဂသတ္ထာရံ အေညာ သေဒေဝေက ေလာေက ကထေတုံ သမတ္ေထာ နာမ နတ္ထိ, တံ ဣေမ ပေဉှ ပုစ္ဆိႆာမိ, ဣေမပိ တေယာ ရာဇာေနာ သရဘင်္ဂသတ္ထာရံ ပဉှံ ပုစ္ဆိတုံ ေကဏဝရိနဒီတီရံ ပတ္တာ, ဧေတသံ ပေဉှပိ အဟေမဝ ပုစ္ဆိႆာမီ''တိ ဒ္ဝီသု ေဒဝေလာေကသု ေဒဝတာဟိ ပရိဝုေတာ ေဒဝေလာကေတာ ဩတရိ။ တံ ဒိဝသေမဝ ကိသဝစ္ေဆာ ကာလမကာသိ။ တသ္မႎ သရီရကိစ္စံ ကာရေတုံ စတူသု ဌာေနသု အေနကသဟႆာ ဣသေယာ တတ္ထေဝ ဂန္တ္ဝာ တ ပဥ္စသု ဌာေနသု မဏ္ဍပေ ကာရေတ္ဝာ အေနကသဟႆာ ဣသိဂဏာ ကိသဝစ္ဆသ္မႎ တာပသသ္မႎ စန္ဒနစိတကံ ကတ္ဝာ သရီရံ ဈာပေယံသု။ အာဠာဟနသ္မႎ သမန္တာ အၝုေယာဇနမတ္ေတ ဌာေန ဒိဗ္ဗကုသုမဝႆံ ဝႆိ။ မဟာသတ္ေတာ တသ္မႎ သရီရနိက္ေခပံ ကာရာေပတ္ဝာ အႆမံ ပဝိသိတ္ဝာ ေတဟိ ဣသိဂေဏဟိ ပရိဝုေတာ နိသီဒိ။ ေတသမ္ပိ ရာဇူနံ နဒီတီရံ အာဂတကာေလ မဟာေသနာတဟနတူရိယသေဒ္ဒါ အေဟာသိ။ မဟာသတ္ေတာ တံ သုတ္ဝာ အနုသိႆံ တာပသံ အာမေန္တတ္ဝာ ''တာတ, တ္ဝံ ဂန္တ္ဝာ တာဝ ဇာနာဟိ, ကႎ သေဒ္ဒါ နာေမေသာ''တိ အာဟ။ ေသာ ပာနီယဃဋံ အာဒာယ တတ္ထ ဂန္တ္ဝာ ေတ ရာဇာေနာ ဒိသ္ဝာ ပုစ္ဆနဝေသန ပဌမံ ဂာထမာဟ –

၅၀. ''အလင်္ကတာ ကုဏ္ဍလိေနာ သုဝတ္ထာ၊ ေဝဠုရိယမုတ္တာထရုခဂ္ဂဗန္ဓာ။
ရထေသဘာ တိဋ္ဌထ ေက နု တုေမ္ဟ၊ ကထံ ေဝါ ဇာနန္တိ မႏုႆေလာေက''တိ။

တတ္ထ **ေဝဠုရိယမုတ္တာထရုခဂ္ဂဗန္ဓာ** တိ ေဝဠုရိယမဏီဟိ ေစဝ မုတ္တာလမ္ဗေကဟိ စ အလင်္ကတထရူဟိ ခဂ္ဂ ဂရတေနဟိ သမန္နာဂတာ။ **တိဋ္ဌထာ** တိ ဧဝံ ရေထ တိဋ္ဌထ။ **ေက နူ**တိ ေက နာမ တုေမ္ဟ, ကထံ ေဝါ သဉ္ဇာနန္တီတိ?

ေတ တသ္မႎ ဝစနံ သုတ္ဝာ ရထာ ဩတရိတ္ဝာ ဝန္ဒိတ္ဝာ အဋ္ဌံသု။ ေတသု အဋ္ဌကရာဇာ ေတန သဒ္ဓႎ သလ္လပေန္တာ ဒုတိယံ ဂာထမာဟ –

၅၁. ''အဟမဋ္ဌေကာ ဘီမရေထာ ပနာယံ၊ ကာလိင်္ဂရာဇာ ပန ဥဂ္ဂေတာယံ။
သုသညတာနံ ဣသီနံ ဒႆနာယ၊ ဣဓာဂတာ ပုစ္ဆိတာေယမွ ပေဉှ''တိ။

တတ္ထ **ဥဂ္ဂေတာ** တိ စေန္ဒာ ဝိယ သူရိေယာ ဝိယ စ ပာကေဋာ ပညာေတာ။ **သုသညတာနံ ဣသီန**န္တိ, ဘေန္တ, န မယံ ဝနကီဠာဒီနံ အတ္ထာယ အာဂတာ, အထ ေခါ ကာယာဒီဟိ သုသညတာနံ သီလသမ္ပန္နာနံ ဣသီနံ ဒႆနတ္ထာယ ဣဓာဂတာ။ **ပုစ္ဆိတာေယမွ ပေဉှ** တိ သရဘင်္ဂသတ္ထာရံ ပေဉှ ပုစ္ဆိတုံ ေမ္ဟ, အာဂတာမ္ဟာတိ အတ္ေထာ။ ယ-ကာေရာ ဗ်ဥ္ဇနသႏ္ဓိကေရာတိ ေဝဒိတေဗ္ဗာ။

အထ ေန တာပေသာ ''သာဓု မဟာရာဇာ, အာဂန္တဗ္ဗဋ္ဌာနေညဝ အာဂတာတ္ထ, ေတန ဟိ နွာတ္ဝာ ဝိႆမိတ္ဝာ အႆမပဒံ ပဝိသိတ္ဝာ ဣသိဂဏံ ဝန္ဒိတ္ဝာ သရဘင်္ဂသတ္ထာရေမဝ ပဉှံ ပုစ္ဆထာ''တိ ေတဟိ သဒ္ဓႎ ပဋိသန္ထာရံ ကတ္ဝာ ပာနီယဃဋံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဥဒကထေဝ ပုဉ္ဆေန္တာ အာကာသံ ဩေလာေကေန္တာ သက္ကံ ေဒဝရာဇာနံ ေဒဝဂ ဏပရိဝုတံ ေရာဝဏကၡႏ္ဓဝရဂတံ ဩတရန္တံ ဒိသ္ဝာ ေတန သဒ္ဓႎ သလ္လပေန္တာ တတိယံ ဂာထမာဟ –

၅၂. ‘‘ဝေဟာယသံ တိဋ္ဌသိ အန္တလိက္ခေ၊ ပထဒ္ဓုနော ပန္နရသေဝ စန္ဒော။
ပုစ္ဆာမိ တံ ယက္ခ မဟာနုဘာဝ၊ ကတံ တံ ဇာနန္တိ မနုဿလောကေ’’တိ။

တတ္ထ **ဝေဟာယသန္တိ** အဗ္ဘုဂ္ဂန္တွာ အန္တလိက္ခေ အာကာသေ တိဋ္ဌသိ။ **ပထဒ္ဓုနော** တိ ပထဒ္ဓဂတော, အဒ္ဓပထေ ဂဂနမဇ္ဈေ ဌိတောတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ သက္ကော စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

၅၃. ‘‘ယမာဟု ဒေဝေသု ‘သုဇမ္ပတီ’တိ၊ ‘မဃဝါ’တိ တံ အာဟု မနုဿလောကေ။
သ ဒေဝရာဇာ ဣဒမဇ္ဇ ပတ္တော၊ သုသညတာနံ ဣသီနံ ဒဿနာယာ’’တိ။

တတ္ထ **သ ဒေဝရာဇာ**တိ သော အဟံ သက္ကော ဒေဝရာဇာ။ **ဣဒမဇ္ဇ ပတ္တော** တိ ဣဒံ ဌာနံ အဇ္ဇ အာဂတော။ **ဒဿနာယာ**တိ ဒဿနတ္ထာယ ဝန္ဒနတ္ထာယ သရဘင်္ဂသတ္ထာရဉ္စ ပဉှံ ပုစ္ဆနတ္ထာယာတိ အာဟ။

အထ နံ အနုသိဿော ‘‘သာဓု, မဟာရာဇ, တုမှေဟ ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆထာ’’တိ ဝတွာ ဟနီယဃဋ္ဋံ အာဒါယ အဿမပဒံ ပဝိသိတွာ ဟနီယဃဋ္ဋံ ပဋိသာမေတွာ တိဏ္ဏံ ရာဇူနံ ဒေဝရာဇဿ စ ပဉှာပုစ္ဆနတ္ထာယ အာဂတဘာဝံ မဟာသတ္တဿ အာရောစေသိ။ သော ဣသိဂဏပရိဝုတော မဟာဝိသာလမာဠကေ နိသီဒိ။ တယော ရာဇာနော အာဂန္တွာ ဣသိဂဏံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ သက္ကောပိ ဩတရိတွာ ဣသိဂဏံ ဥပသင်္ကမိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ဌိတော ဣသိဂဏံ ဝဏ္ဏေတွာ ဝန္ဒမာနော ပဉ္စမံ ကထမာဟ –

၅၄. ‘‘ဒူရေ သုတာ နော ဣသယော သမာဂတာ၊ မဟိဒ္ဓိကာ ဣဒ္ဓိဂုဏူပပန္နာ။
ဝန္ဒာမိ တေ အယိရေ ပသန္နစိတ္တော၊ ယေ ဇီဝလောကေတ္ထ မနုဿသေဋ္ဌာ’’တိ။

တတ္ထ **ဒူရေ သုတာ နော**တိ, ဘန္တေ, အမှေဟိ တုမှေ ဒူရေ ဒေဝလောကေ ဌိတေဟိယေဝ သုတာတိ မမာယန္တော ဧဝမာဟ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ဣမေ ဣဓ သမာဂတာ အမှာကံ ဣသယော ဒူရေ သုတာ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ဝိဿုတာ ဟာကဋ္ဌာတိ။ **မဟိဒ္ဓိကာ** တိ မဟာနုဘာဝ။ **ဣဒ္ဓိဂုဏူပပန္နာ** တိ ပဉ္စဝိဓေန ဣဒ္ဓိဂုဏေန သမန္နာဂတာ။ **အယိရေ**တိ, အယျေ။ **ယေ**တိ ယေ တုမှေ ဣမသ္မိံ ဇီဝလောကေ မနုဿေသု သေဋ္ဌာတိ။

ဧဝံ ဣသိဂဏံ ဝဏ္ဏေတွာ သက္ကော ဆ နိသဇ္ဇဒောသေ ပရိဟရန္တော ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ အထ နံ ဣသီနံ အဓောဝါတေ နိသိန္နံ ဒိသွာ အနုသိဿော ဆဋ္ဌံ ကထမာဟ –

၅၅. ‘‘ဂန္ဓော ဣသီနံ စိရဒိက္ခိတာနံ၊ ကာယာ စုတော ဂစ္ဆတိ မာလုတေန။
ဣတော ပဋိက္ကမ္မ သဟဿနေတ္တ၊ ဂန္ဓော ဣသီနံ အသုစိ ဒေဝရာဇာ’’တိ။

တတ္ထ **စိရဒိက္ခိတာန** န္တိ စိရပဗ္ဗဇိတာနံ။ **ပဋိက္ကမ္မာ** တိ ပဋိက္ကမ အပေဟိ။ **သဟဿနေတ္တာ** တိ အာလပနမေတံ။ သက္ကော ဟိ အမစ္စသဟဿေဟိ စိန္တိတံ အတ္ထံ ဧကကောဝ ပဿတိ, တသ္မာ ‘‘သဟဿနေတ္တော’’တိ ဝုစ္စတိ ။ အထ ဝါ သဟဿနေတ္တာနံ ပန ဒေဝတနံ ဒဿနူပစာရာတိက္ကမနသမတ္ထောတိ သဟဿနေတ္တာ ။ **အသုစီ**တိ သေဒမလာဒီဟိ ပရိဘာဝိတတ္တာ ဒုဂ္ဂန္ဓော, တုမှေဟ စ သုစိကာမာ, တေန တေ ဧသ ဂန္ဓော ဗာဓတီတိ။

တံ သုတွာ သက္ကော ဣတရံ ကထမာဟ –

၅၆. ‘‘ဂန္ဓော ဣသီနံ စိရဒိက္ခိတာနံ၊ ကာယာ စုတော ဂစ္ဆတု မာလုတေန။
ဝိစိတ္တပုပ္ဖံ သုရဘိံဝ မာလံ၊ ဂန္ဓဉ္စ ဧတံ ပာဋိကင်္ခာမ ဘန္တေ။
န ဟေတ္ထ ဒေဝါ ပဋိက္ကူလသညိနော’’တိ။

တတ္ထ **ဂစ္ဆတူ**တိ ယထာသုခံ ပဝတ္တတု, နာသပုဋ္ဌံ နော ပဟရတူတိ အတ္ထော။ **ဟဋ္ဌိုကဋ္ဌာမာ**တိ ဣစ္ဆာမ ပတ္ထေမ။ **တ္တော**တိ တေသမ်ိ ဂန္ဓေ ဒေဝတ ဇိဂုစ္ဆသညိနော န ဟောန္တိ။ ဒုဿီလေဟေဝ ဟိ ဒေဝတ ဇိဂုစ္ဆန္တိ, န သီလဝန္တေတိ။

ဝေဠု ပန ဝတွာ "ဘန္တေ, အနုသိဿ အဟံ မဟန္တေန ဥဿာဟေန ပဥှံ ပုစ္ဆိတုံ အာဂတော, ဩကာသံ မေ ကရောဟီ"တိ အာဟ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဣလ္လိဂဏံ ဩကာသံ ကရောန္တော ကထာဒ္ဓဝယမာဟ –

၅၇. "ပုရိန္ဒဒေ ဘူတပတီ ယသဿီ၊ ဒေဝတနမိန္ဒော သက္ကော မဃဝ သုဇမ္ပတိ။
သ ဒေဝရာဇာ အသုရဂဏပ္ပမဒ္ဒနော၊ ဩကာသမာကင်္ခတိ ပဥှ ပုစ္ဆိတုံ။

၅၈. "ကော နေဝိမေသံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာနံ၊ ပဥ္ဟေ ပုဋ္ဌော နိပုဏေ ဗျာကရိဿတိ။
တိဏ္ဏဉ္စ ရညံ မနုဇာဓိပာနံ၊ ဒေဝတနမိန္ဒဿ စ တသဝသ္သာ"တိ။

တတ္ထ "ပုရိန္ဒဒေ"တိအာဒီနိ သက္ကဿေဝ ဂုဏနာမာနိ။ သော ဟိ ပုရေ အနံ ဒိန္နတ္တာ **ပုရိန္ဒဒေ,** ဘူတေသု ဇေဋ္ဌကတ္တာ **ဘူတပတိ,** ပရိတရသမ္ပဒာယ **ယသဿီ,** ပရမိဿရတာယ **ဒေဝတနမိန္ဒော,** သတ္တန္နံ ဝတ္တပဒာနံ သုဋ္ဌု ဌုကတတ္တာ **သက္ကော,** ပုရိမဇာတိဝသေန **မဃဝ,** သုဇာယ အသုရကညာယ ပတိဘာဝေန **သုဇမ္ပတိ,** ဒေဝတနံ ရဉ္ဇန တာယ **ဒေဝရာဇာ။ ကော နေဝတ**တိ ကော နု ဧဝ။ **နိပုဏေ**တိ သဏှသုခုမေ ပဥ္ဟေ။ **ရညဉ္စ**တိ ရာဇူနံ။ ဣမေသံ စတုန္နံ ရာဇူနံ မနံ ဂဟေတွာ ကော ဣမေသံ ပဏ္ဍိတာနံ ဣသီနံ ပဥ္ဟေ ကထေဿတိ, ပဥှံ နေသံ ကထေတုံ သမတ္ထံ ဇာနာထာတိ ဝဒတိ။

တံ သုတွာ ဣသိဂဏော, "မာရိသ, အနုသိဿ တွံ ပထဝိယံ ဌတွာ ပထဝိံ အပဿန္တော ဝိယ ကထေသိ, ဌပေတွာ သရဘင်္ဂသတ္ထာရံ ကော အညော ဧတေသံ ပဥှံ ကထေတုံ သမတ္ထော"တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၅၉. "အယံ ဣသိ သရဘင်္ဂေါ တပဿီ၊ ယတော ဇာတော ဝိရတော မေထုနသ္မာ။
အာစေရပုတ္တော သုဝိနီတရူပေါ၊ သော နေသံ ပဥ္ဟာနိ ဝိယာကရိဿတီ"တိ။

တတ္ထ **သရဘင်္ဂေါ**တိ သရေ ခိပိတွာ အာကာသေ သရဟသာအာဒီနိ ကတွာ ပုန ဧကေန သရေန တေ သရေ ဟ တေန္တော ဘင်္ဂဝိဘင်္ဂေ အကာသီတိ သရဘင်္ဂေါ။ **မေထုနသ္မာ**တိ မေထုနဓမ္မတော။ သော ကိရ မေထုနံ အသေဝိတွာ ပဗ္ဗဇိတော။ **အာစေရပုတ္တော**တိ ရညော အာစရိယဿ ပုရောဟိတဿ ပုတ္တော။

ဝေဠု ပန ဝတွာ ဣသိဂဏော အနုသိဿံ အာဟ – "မာရိသ, တွံဝမေဝ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ ဣသိဂဏဿ ဝစနေန သက္ကေန ပုစ္ဆိတပဥ္ဟာကထနာယ ဩကာသံ ကာရေဟီ"တိ။ သော "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ ဩကာသံ ကာရေန္တော အနန္တရံ ကထမာဟ –

၆၀. "ကောဏ္ဍည ပဥ္ဟာနိ ဝိယာကရောဟိ၊ ယာစန္တိ တံ ဣသယော သာဓုရူပါ။
ကောဏ္ဍည ဧသော မနုဇေသု ဓမ္မော၊ ယံ ဝုဒ္ဓမာဂစ္ဆတိ ဧသ ဘာရော"တိ။

တတ္ထ **ကောဏ္ဍညာ**တိ တံ ဂေါတ္တေနာလပတိ။ **ဓမ္မော**တိ သဘာဝေါ။ **ယံ ဝုဒ္ဓ**န္တိ ယံ ပညာယ ဝုဒ္ဓံ ပုရိသံ ဧသ ပဥ္ဟာနံ ဝိဿဇ္ဇနဘာရော နာမ အာဂစ္ဆတိ, ဧသော မနုဇေသု သဘာဝေါ, တသ္မာ စန္ဒိမသူရိယသဟဿံ ဥဋ္ဌာ ပေန္တော ဝိယ ပာကဋံ ကတွာ ဒေဝရညော ပဥ္ဟေ ကထေဟီတိ။

တတော မဟာပုရိသော ဩကာသံ ကရောန္တော အနန္တရံ ကထမာဟ –

၆၁. "ကတာဝကာသာ ပုစ္ဆန္တု ဘောန္တော၊ ယံ ကိဉ္စိ ပဥှံ မနသာဘိပတ္ထိတံ။
အဟဉ္ဟိ တံ တံ ဝေါ ဝိယာကရိဿံ၊ ဉတွာ သယံ လောကမိမံ ပရဉ္စာ"တိ။

တတ္ထ **ယံ ကိဉ္စီ**တိ န ကေဝလံ တုမှာကံယေဝ, အထ ခေါ သဒေဝကဿပိ လောကဿ ယံ မနသာဘိပတ္ထိတံ, တံ မံ ဘဝန္တော ပုစ္ဆန္တု။ အဟဉှိ တေ ဣဓလောကနိဿိတံ ဝါ ပရလောကနိဿိတံ ဝါ သဗ္ဗံ ပဉှံ ဣမဉ္စ ပရဉ္စ လောကံ သယံ ပညာယ သစ္ဆိကတွာ ကထေဿာမီတိ သဗ္ဗညုပဝါရဏံ သမ္ပဝါရေသိ။

ဧဝံ တေန ဩကာသေ ကတေ သက္ကော အတ္တနာ အဘိသင်္ခတံ ပဉှံ ပုစ္ဆိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၂. "တတော စ မဃဝါ သက္ကော၊ အတ္ထဒဿီ ပုရိန္ဒဒေါ။
အပုစ္ဆိ ပဌမံ ပဉှံ၊ ယဉ္စာသိ အဘိပတ္ထိတံ။

၆၃. "ကိံ သူ ဝဓိတွာ န ကဒါစိ သောစတိ၊ ကိဿပ္ပဟာနံ ဣသယော ဝဏ္ဏယန္တိ။
ကဿီဓ ဝုတ္တံ ဖရုသံ ခမေထ၊ အက္ခာဟိ မေ ကောဏ္ဍည ဧတမတ္ထ"န္တိ။

တတ္ထ **ယဉ္စာသီ**တိ ယံ တဿ မနသာ အဘိပတ္ထိတံ အာသိ, တံ ပုစ္ဆီတိ အတ္ထော။ **ဧတန္တိ** ဧတံ မယာ ပုစ္ဆိ တမတ္ထံ အက္ခာဟိ မေတိ ဧကေကဂါထာယ တယော ပဉှေ ပုစ္ဆိ။

တတော ပရံ ဗျာကရောန္တော အာဟ –

၆၄. "ကောဓံ ဝဓိတွာ န ကဒါစိ သောစတိ၊ မက္ခပ္ပဟာနံ ဣသယော ဝဏ္ဏယန္တိ။
သဗ္ဗေသံ ဝုတ္တံ ဖရုသံ ခမေထ၊ ဧတံ ခန္တိံ ဥတ္တမမာဟု သန္တော"တိ။

တတ္ထ **ကောဓံ ဝဓိတွာ**တိ ကောဓံ မာရေတွာ ဆဍ္ဍေတွာ။ သောစန္တော ဟိ ပဋိဃစိတ္တေနေဝ သောစတိ, ကောဓာဘာဝေ ကုတော သောကော။ တေန ဝုတ္တံ **"န ကဒါစိ သောစတီ"**တိ။ **မက္ခပ္ပဟာန**န္တိ ပရေဟိ အတ္တနော ကတဂုဏမက္ခနလက္ခဏဿ အကတညုဘာဝသင်္ခါတဿ မက္ခဿ ပဟာနံ ဣသယော ဝဏ္ဏယန္တိ။ **သဗ္ဗေသ**န္တိ ဟီနမဇ္ဈိမုက္ကဋ္ဌာနံ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဖရုသံ ဝစနံ ခမေထ။ **သန္တော**တိ ပေါရာဏကာ ပဏ္ဍိတာ ဧဝံ ကထေန္တိ။

သက္ကော အာဟ –

၆၅. "သက္ကာ ဥဘိန္နံ ဝစနံ တိတိက္ခိတုံ၊ သဒိသဿ ဝါ သေဋ္ဌတရဿ ဝါပိ။
ကထံ နု ဟီနဿ ဝစော ခမေထ၊ အက္ခာဟိ မေ ကောဏ္ဍည ဧတမတ္ထ"န္တိ။

သရဘင်္ဂေါ အာဟ –

၆၆. "ဘယာ ဟိ သေဋ္ဌဿ ဝစော ခမေထ၊ သာရမ္ဘဟေတူ ပန သာဒိသဿ။
ယော စီဓ ဟီနဿ ဝစော ခမေထ၊ ဧတံ ခန္တိံ ဥတ္တမမာဟု သန္တော"တိ။ –

ဧဝမာဒီနံ ကထာနံ ဝစနပ္ပဋိဝစနဝသေန သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ **အက္ခာဟိ မေ**တိ, ဘန္တေ ကောဏ္ဍည, တုမှေဟိ ဒွေဝ ပဉှာ သုကထိတာ, ဧကော မေ စိတ္တံ န ဂဏှာတိ, ကထံ သက္ကာ အတ္တနော ဟီနတရဿ ဝစနံ အဓိဝါသေတုံ, တံ မမ အက္ခာဟီတိ ပုစ္ဆန္တော ဧဝမာဟ။ **ဧတံ ခန္တိ**န္တိ ယဒေတံ ဇာတိဂေါတ္တာဒိဟီနဿ ဝစနံ ခမနံ, ဧတံ ခန္တိံ ဥတ္တမန္တိ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ဝဒန္တိ။ ယံ ပနေတံ ဇာတိအာဒီဟိ သေဋ္ဌဿ ဘယေန, သဒိသဿ ကရဏုတ္တရိယလက္ခဏေ သာရမ္ဘေ အာဒီနဝဒဿနေန ခမနံ, နေသာ အဓိဝါသနခန္တိ နာမာတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သက္ကော မဟာသတ္တံ အာဟ – "ဘန္တေ, ပဌမံ တုမှေဟ 'သဗ္ဗေသံ ဝုတ္တံ ဖရုသံ ခမေထ, ဧတံ ခန္တိံ ဥတ္တမမာဟု သန္တော'တိ ဝတွာ ဣဒါနိ 'ယော စီဓ ဟီနဿ ဝစော ခမေထ, ဧတံ ခန္တိံ ဥတ္တမမာဟု သန္တော'တိ ဝဒထ, န တေ ပုရိမေန ပစ္ဆိမံ သမေတီ"တိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော, "သက္က, ပစ္ဆိမံ မယာ 'အယံ ဟီနော'တိ ဉတွာ

ဖရုသဝစနံ အဓိဂတသေန္တဿ ဝသေန ဝုတ္တံ, ယသ္မာ ပန န သက္ကာ ရူပဒဿနမတ္တေန သတ္တာနံ သေဋ္ဌာဒိဘာ
ဝေါ ဉာတုံ, တသ္မာ ပုရိမံ ဝုတ္တ”န္တိ ဝတွာ သတ္တာနံ အညတ္ထ သံဝဏ္ဏာ ရူပဒဿနမတ္တေန သေဋ္ဌာဒိဘာဝဿ
ဒုဝိညေယျတံ ပကာသေန္တော ကထမာဟ –

၆၇. “ကထံ ဝိဇညာ စတုပတ္တရူပံ၊ သေဋ္ဌံ သရိက္ခံ အထဝါပိ ဟီနံ။
ဝိရူပရူပေန စရန္တိ သန္တော၊ တသ္မာ ဟိ သဗ္ဗေသံ ဝဇော ခမေထာ”တိ။

တတ္ထ **စတုပတ္တရူပ** န္တိ စတူဟိ ဣရိယာပထေဟိ ပဋိစ္ဆန္နသဘာဝံ။ **ဝိရူပရူပေနာ**တိ ဝိရူပဟနံ လာမကပုဂ္ဂလာနံ
ရူပေန ဥတ္တမဂုဏာ သန္တောပိ ဝိစရန္တိ။ ဣမသ္မိံ ပနတ္ထေ မဏ္ဍူကိတတ္ထေရဿ ဝတ္ထု ကထေတဗ္ဗံ။

တံ သုတွာ သက္ကော နိက္ကင္ခော ဟုတွာ, “ဘန္တေ, တောယ နော ခန္တိယာ အာနိသံသံ ကထေဟီ”တိ ယာစိ။
အထဿ မဟာသတ္တော ကထမာဟ –

၆၈. “န ဟေတမတ္ထံ မဟာတီပိ သေနာ၊ သရာဇိကာ ယုဇ္ဈမာနာ လဘေထ။
ယံ ခန္တိမာ သပ္ပုရိသော လဘေထ၊ ခန္တီဗလဿူပသမန္တိ ဝေရာ”တိ။

တတ္ထ **ဧတမတ္ထ** န္တိ ဧတံ ဝေရဝူပသမနိပ္ပဋိဃသဘာဝသင်္ခါတံ အတ္ထံ။

ဧဝံ မဟာသတ္တေန ခန္တိဂုဏေ ကထိတေ တေ ရာဇာနော စိန္တယိံသု – “သက္ကော အတ္တနော ဝ ပဉ္ဟေ ပုစ္ဆတိ,
အမှာကံ ပုစ္ဆနောကာသံ န ဒဿတီ”တိ။ အထ နေသံ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ သက္ကော အတ္တနာ အဘိသင်္ခတေ စတ္တ
တာရော ပဉ္ဟေ ဌပေတွာဝ တေသံ ကင်္ခံ ပုစ္ဆန္တော ကထမာဟ –

၆၉. “သုဘာသိတံ တေ အနုမောဒိယာန၊ အညံ တံ ပုစ္ဆာမိ တဒိင်္ဃ ဗြူဟိ။
ယထာ အဟုံ ဒဏ္ဍကီ နာဠိကေရော၊ အထဇ္ဇုနော ကလာဗု စာပိ ရာဇာ။
တေသံ ဂတိံ ဗြူဟိ သုပာပကမ္မိနံ၊ ကတ္ထူပပန္နာ ဣသီနံ ဝိဟေဌကာ”တိ။

တတ္ထ **အနုမောဒိယာနာ**တိ ဣဒံ မယာ ပုဋ္ဌာနံ တိဏ္ဏံ ပဉ္ဟာနံ ဝိဿဇ္ဇနသင်္ခါတံ တဝ သုဘာသိတံ အနုမောဒိ
တွာ။ **ယထာ အဟု**န္တိ ယထာ စတ္တာရော ဇနာ အဟေသုံ။ **ကလာဗု စာ**တိ ကလာဗုရာဇာ စ။ **အထဇ္ဇုနော** တိ အထ အဇ္ဇု
နရာဇာ။

အထဿ ဝိဿဇ္ဇေန္တော မဟာသတ္တော ပဉ္စ ကထာယော အဘာသိ –

၇၀. “ကိသဉှိ ဝစ္ဆံ အဝကိရိယ ဒဏ္ဍကီ၊ ဥစ္ဆိန္နမူလော သဇနော သရဋ္ဌော။
ကုက္ကုဠနာမေ နိရယမှိ ပစ္စတိ၊ တဿ ဖုလိင်္ဂါနိ ပတန္တိ ကာယေ။

၇၁. “ယော သညတေ ပဗ္ဗဇိတေ အဟေဌယိ၊ ဓမ္မံ ဘဏန္တေ သမဏေ အဒူသကေ။
တံ နာဠိကေရံ သုနခါ ပရတ္ထ၊ သင်္ဂမ္မ ခါဒန္တိ ဝိဖန္ဒမာနံ။

၇၂. “အထဇ္ဇုနော နိရယေ သတ္တိသူလေ၊ အဝံသိရော ပတိတော ဥဒ္ဓံပါဒေါ။
အင်္ဂီရသံ ဂေါတမံ ဟေဌယိတွာ၊ ခန္တိံ တပဿိံ စိရဗြဟ္မစာရိံ။

၇၃. “ယော ခဏ္ဍသော ပဗ္ဗဇိတံ အဆေဒယိ၊ ခန္တိံ ဝဒန္တံ သမဏံ အဒူသကံ။
ကလာဗုဝီစိံ ဥပပဇ္ဇ ပစ္စတိ၊ မဟာပတာပံ ကဋုကံ ဘယာနကံ။

၇၄. “ဧတာနိ သုတွာ နိရယာနိ ပဏ္ဍိတော၊ အညာနိ ပာပိဋ္ဌတရာနိ စေတ္ထ။
ဓမ္မံ စရေ သမဏဗြာဟ္မဏေသု၊ ဧဝံကရော သဂ္ဂမုပေတိ ဌာန”န္တိ။

တတ္ထ **ကိသန္တိ** အပ္ပမံသလောဟိတတ္တာ ကိသသရီရံ။ **အဝကိရိယာ**တိ အဝကိရိတွာ နိဋ္ဌုဘနဒန္တကဋ္ဌဟတ
နေန တဿ သရီရေ ကလိံ ပတဟေတွာ။ **ဥစ္ဆိန္နမူလော** တိ ဥစ္ဆိန္နမူလော ဟုတွာ။ **သဇနော**တိ သပရိသော။ **ကုက္ကု**
ဠနာမေ နိရယမှိတိ ယောဇနသတပ္ပမာဏေ ကပ္ပသဏ္ဌိတေ ဥဏှဆာရိကနိရယေ။ **ဖုလိင်္ဂါနိ** တိ ဝီတစ္စိတင်္ဂါ
ရာ။ တဿ ကိရ တတ္ထ ဥဏှကုက္ကုဠေ နိမုဂ္ဂဿ နဝဟိ ဝဏမုခေဟိ ဥဏှာ ဆာရိကာ ပဝိသန္တိ, သီသေ မဟန္
တမဟန္တာ အင်္ဂါရာ ပတန္တိ။ တေသံ ပန ပတနကာလေ သကလသရီရံ ဒီပရုက္ခော ဝိယ ဇလတိ, ဗလဝဝေဒနာ ဝတ္တန္
တိ။ သော အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော မဟာဝိရဝံ ရဝတိ။ သရဘင်္ဂသတ္ထာ ပထဝိံ ဘိန္ဒိတွာ တံ တတ္ထ တထာ
ပစ္စမာနံ ဒဿေသိ, မဟာဇနော ဘယသန္တာသမာပဇ္ဇိ။ တဿ အတိဝိယ ဘီတဘာဝံ ဉတွာ မဟာသတ္တော တံ နိရယံ
အန္တရဓာပေသိ။

ဓမ္မံ ဘဏန္တေ တိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မံ ဘာသန္တေ။ **သမဏေ**တိ သမိတပာပေ။ **အဒူသကေ**တိ နိရပရာဓေ။
နာဠိကေရန္တိ ဧဝံနာမကံ ရာဇာနံ။ **ပရတ္ထာ** တိ ပရလောကေ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တံ။ **သင်္ဂမ္မာ** တိ ဣတော စိတော စ သမာဂ
န္တွာ ဆိန္ဒိတွာ မဟန္တမဟန္တာ သုနခါ ခါဒန္တိ။ တသ္မိံ ကိရ ကလိင်္ဂရဋ္ဌေ ဒန္တပုရနဂရေ နာဠိကေရော နာမ
ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရယမာနော ဧကော မဟာတာပသော ပဉ္စသတတာပသပရိဝုတော ဟိမဝန္တာ အာဂမ္မ ရာဇုယျာနေ ဝါသံ က
ပ္ပေတွာ မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ “ဓမ္မိကတာပသော ဥယျာနေ ဝသတီ”တိ ရညောပိ အာရောစယိံသု။ ရာဇာ ပန
အဓမ္မိကော အဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ သော အမစ္စေသု တာပသံ ပသံသန္တေသု “အဟမ္ပိ ဓမ္မံ သုဏိဿာမီ”တိ ဥ
ယျာနံ ဂန္တွာ တာပသံ ဝန္ဒိတွာ နိသီဒိ။ တာပသော ရညာ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော “ကိံ, မဟာရာဇ, ဓမ္မေန
ရဇ္ဇံ ကာရေသိ, ဇနံ န ပီဠေသီ”တိ အာဟ။ သော တဿ ကုဇ္ဈိတွာ “အယံ ကူဋဇဋိလော ဧတ္တကံ ကာလံ နာဂရာနံ သ
န္တိကေ မမညေဝ အဂုဏံ ကထေသိ မညေ, ဟောတု ဇာနိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “သွေဝ အမှာကံ ဃရဒွါရံ အာဂစ္
ဆေယျာထာ”တိ နိမန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ ပုရာဏဂူထဿ စာဋိယော ပရိပူရာပေတွာ တာပသေသု အာဂတေသု တေ
သံ ဘိက္ခာဘာဇနာနိ ဂူထဿ ပူရာပေတွာ ဒွါရံ ပိဒဟာပေတွာ မုသလာနိ စ လောဟဒဏ္ဍေ စ ဂါဟာပေတွာ ကူသီနံ
သီသာနိ ဘိန္ဒာပေတွာ ဇဋာသု ဂါဟာပေတွာ ကဍ္ဎာပေတွာ သုနခေဟိ ခါဒာပေတွာ တတ္ထေဝ ဘိန္နံ ပထဝိံ ပဝိသိ
တွာ သုနခမဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ, တတ္ရဿ တိဂါဝုတပ္ပမာဏသရီရံ အဟောသိ။ အထ နံ မဟန္တမဟန္တာ
မဟာဟတ္ထိပ္ပမာဏာ ပဉ္စဝဏ္ဏာ သုနခါ အနုဗန္ဓိတွာ ဍံသိတွာ နဝယောဇနာယ ဇလိတအယပထဝိယာ ပါတေတွာ
မုခပူရံ လုဉ္စန္တာ ဝိပ္ဖန္ဒမာနံ ခါဒိံသု။ မဟာသတ္တော ပထဝိံ ဒွိဓာ ဘိန္ဒိတွာ တံ နိရယံ ဒဿေတွာ မဟာဇနဿ
ဘီတဘာဝံ ဉတွာ အန္တရဓာပေသိ။

အထဇ္ဇုနော တိ သဟဿဗာဟုရာဇာ။ **အင်္ဂီရသ** န္တိ အင်္ဂေဟိ ရံသီနံ နိစ္ဆရဏတော ဧဝံလဒ္ဓနာမံ။ **ဟေဌယိတွ**
တတိ ဝိဟေဌေတွာ ဝိသပီတကဏ္ဍေန ဝိဇ္ဈိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ။ သော ကိရ အဇ္ဇုနော နာမ ရာဇာ မဟိသက
ရဋ္ဌေ ကေတကရာဇဓာနိယံ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော မိဂဝံ ဂန္တွာ မိဂေ ဝဓိတွာ အင်္ဂါရပက္ကမံသံ ခါဒန္တော ဝိစရိ။ အ
ထေကဒိဝသံ မိဂါနံ အာဂမနဋ္ဌာနေ ကောဋ္ဌကံ ကတွာ မိဂေ ဩလောကယမာနော အဋ္ဌာသိ။ တဒါ သော တာပသော တ
ဿ ရညော အဝိဒူရေ ဧကံ ကာရရုက္ခံ အဘိရုဟိတွာ ဖလာနိ ဩစိနန္တော ဩစိနိတဖလသာခံ မုဉ္စိ။ တဿာ ဝိဿဋ္
ဌာယ သဒ္ဒေန တံဌာနံ ပတ္တာ မိဂါ ပလာယိံသု။ ရာဇာ ကုဇ္ဈိတွာ တာပသံ ဝိသမိဿိတေန သလ္လေန ဝိဇ္ဈိ။ သော ပရိဂ
လိတွာ ပတန္တော မတ္ထကေန ခဒိရခါဏုကံ အာသာဒေတွာ သူလဂ္ဂေယေဝ ကာလမကာသိ။ ရာဇာ တင်္ခဏေယေဝ ဒွ
ိဓာ ဘိန္နံ ပထဝိံ ပဝိသိတွာ သတ္တိသူလနိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ, တိဂါဝုတပ္ပမာဏံ သရီရံ အဟောသိ။ တတ္ရ တံ နိရယပါလာ
ဇလိတေဟိ အာဝုဓေဟိ ကောဋ္ဋေတွာ ဇလိတံ အယပဗ္ဗတံ အာရောပေန္တိ။ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ဌိတကာလေ ဝါတော ပ
ဟရတိ, သော တတပ္ပဟာရေန ပရိဂလိတွာ ပတတိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဟေဋ္ဌာ နဝယောဇနာယ ဇလိတအယပထဝိယာ
မဟာတာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏံ ဇလိတံ အယသူလံ ဥဋ္ဌဟတိ။ သော သူလဂ္ဂမတ္ထကေယေဝ အာသာဒေတွာ သူလာဝုတော
တိဋ္ဌတိ။ တသ္မိံ ခဏေ ပထဝီ ဇလတိ, သူလံ ဇလတိ, တဿ သရီရံ ဇလတိ။ သော တတ္ထ မဟာရဝံ ရဝန္တော ပစ္စတိ။
မဟာသတ္တော ပထဝိံ ဒွိဓာ ကတွာ တံ နိရယံ ဒဿေတွာ မဟာဇနဿ ဘီတဘာဝံ ဉတွာ အန္တရဓာပေသိ။

ခဏ္ဍသော တိ စတ္တာရော ဟတ္ထပါဒေ ကဏ္ဏနာသဉ္စ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ကတွာ။ **အဒူသက**န္တိ နိရပရာဓံ။ တထာ
ဆေဒာပေတွာ ဒွီဟိ ကသာဟိ ပဟာရသဟဿေဟိ တာဠာပေတွာ ဇဋာသု ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎာပေတွာ ပဋိကုဇ္ဇံ
နိပဇ္ဇာပေတွာ ပိဋ္ဌိယံ ပဏှိယာ ပဟရိတွာ မဟာဒုက္ခသမပ္ပိတံ အကာသိ။ **ကလာဗုဝီစိ**န္တိ ကလာဗု အဝီစိံ။ **ကဋုကန္**
တိ တိခိဏဝေဒနံ, ဧဝရူပံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇိတွာ ဆန္နံ ဇာလာနံ အန္တရေ ပစ္စတိ။ ဝိတ္ထာရတော ပန ကလာဗုရညော ဝတ္ထု **ခန္တ**

တိတိဒိဇာတကေ (ဇာ. ၁.၄.၇၉-၅၂) ကထိတမေဝ။ **အညာနိ ဟပိဋ္ဌတရာနိ စေတ္တာ** တိ ဧတေဟိ နိရယေဟိ ဟပိဋ္ဌတရာနိ စ အညာနိ နိရယာနိ သုတ္တတာ။ **ဓမ္မံ စရေ** တိ, သက္က ဒေဝရာဇ, ပဏ္ဍိတော ကုလပုတ္တော န ကေဝလံ ဧတေယေဝ စတ္တာရော နိရယာ, ဧတေယေဝ စ ရာဇာနော နေရယိကာ, အထ ခေါ အညေပိ နိရယာ, အညေပိ စ ရာဇာနော နိရယေသု ဥပ္ပန္နာတိ ဝိဒိတ္တတ စတုပစ္စယဒာနဓမ္မိကာရက္ခာဝရဏသံဝိဓာနသင်္ခါတံ သမဏဗြာဟ္မဏေသု ဓမ္မံ စရေယျာတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တေန စတုန္နံ ရာဇူနံ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ဒဿိတေ တယော ရာဇာနော နိက္ကင်္ခါ အဟေသုံ။ တတော သက္ကော အဝသေသေ စတ္တာရော ပဥှေ ပုစ္ဆန္တော ကထမာဟ –

၇၅. ''သုဘာသိတံ တေ အနုမောဒိယာန, အညံ တံ ပုစ္ဆာမိ တဒိင်္ဃ ဗြူဟိ။
ကထံဝိဓံ သီလဝန္တံ ဝဒန္တိ, ကထံဝိဓံ ပညဝန္တံ ဝဒန္တိ။
ကထံဝိဓံ သပ္ပုရိသံ ဝဒန္တိ, ကထံဝိဓံ နော သိရိ နော ဇဟာတီ''တိ။

တတ္ထ **ကထံဝိဓံ နော သိရိ နော ဇဟာတီ**တိ ကထံဝိဓံ နု ပုရိသံ ပဋိလဒ္ဓသိရီ န ဇဟာတီတိ။

အထဿ ဝိဿဇ္ဇေန္တော မဟာသတ္တော စတဿော ကထာယော အဘာသိ –

၇၆. ''ကာယေန ဝါစာယ စ ယောဓ သညတော, မနသာ စ ကိဉ္စိ န ကရောတိ ပာပံ။
န အတ္တဟေတူ အလိကံ ဘဏေတိ, တထာဝိဓံ သီလဝန္တံ ဝဒန္တိ။

၇၇. ''ဂမ္ဘီရပဉ္ဟံ မနသာဘိစိန္တယံ, နာစ္စာဟိတံ ကမ္မ ကရောတိ လုဒ္ဒံ။
ကာလာဂတံ အတ္ထပဒံ န ရိဉ္စတိ, တထာဝိဓံ ပညဝန္တံ ဝဒန္တိ။

၇၈. ''ယော ဝေ ကတညူ ကတဝေဒိ ဓီရော, ကလျာဏမိတ္တော ဒဠှဘတ္တိ စ ဟောတိ။
ဒုခိတဿ သက္ကစ္စ ကရောတိ ကိစ္စံ, တထာဝိဓံ သပ္ပုရိသံ ဝဒန္တိ။

၇၉. ''ဧတေဟိ သဗ္ဗေဟိ ဂုဏေဟုပေတော, သဒ္ဓော မုဒူ သံဝိဘာဂီ ဝဒညူ။
သင်္ဂါဟကံ သခိလံ သဏှဟတစံ, တထာဝိဓံ နော သိရိ နော ဇဟာတီ''တိ။

တတ္ထ **''ကာယေနာ''**တိအာဒီနိ ပဒါနိ တိဝိဓသုစရိတဒ္ဒတရဝသေန ဝုတ္တာနိ။ **န အတ္တဟေတူ**တိ ဒေသနာသီသမေဝေတံ, အတ္တဟေတု ဝါ ပရဟေတု ဝါ ယသဟေတု ဝါ ဓနဟေတု ဝါ လာဘဟေတု ဝါ အာမိသကိဉ္စိက္ခဟေတု ဝါ အလိကံ န ကထေတီတိ အတ္ထော။ ကာမဉ္စေသ အတ္ထော ''ဝါစာယ သညတော''တိ ဣမိနာဝ သိဒ္ဓော, မုသာဝါဒိနော ပန အကတ္တဗ္ဗံ ပာပံ နာမ နတ္ထီတိ ဂရုဘာဝဒီပနတ္ထံ ပုန ဝေမာဟာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တံ ပုဂ္ဂလံ သီလဝန္တံ ဝဒန္တိ။

ဂမ္ဘီရပဉ္ဟန္တိ အတ္ထတော စ ဟဋ္ဌိတော စ ဂမ္ဘီရံ ဂုဠ္ဟံ ပဋိစ္ဆန္နံ **သတ္တုဘသ္တဇာတက-** (ဇာ. ၁.၇.၄၆ အာဒယော) **သမ္ဘဝဇာတက-** (ဇာ. ၁.၁၆.၁၃၈ အာဒယော) **မဟာဥမင်္ဂဇာတကေသု** (ဇာ. ၂.၂၂.၅၉၀ အာဒယော) အာဂတသဒိသံ ပဉ္ဟံ။ **မနသာဘိစိန္တယ** န္တိ မနသာ အဘိစိန္တေန္တော အတ္ထံ ပဋိဝိဇ္ဈိတ္တတ စန္ဒသဟဿံ သူရိယသဟဿံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ ပာကဋံ ကတ္တတ ယော ကထေတုံ သက္ကောတီတိ အတ္ထော။ **နာစ္စာဟိတ** န္တိ န အတိအဟိတံ, ဟိတာတိက္ကန္တံ လုဒ္ဒံ ဖရုသံ သာဟသိကကမ္မဉ္စ ယော န ကရောတီတိ အတ္ထော။ ဣမဿ ပနတ္ထဿ အာဝိဘာဝတ္ထံ –

''န ပဏ္ဍိတာ အတ္တသုခဿ ဟေတု, ပာပါနိ ကမ္မာနိ သမာစရန္တိ။
ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌာ ပိဋ္ဌိတာပိ သန္တာ, ဆန္ဒာ ဒေါသာ စ န ဇဟန္တိ ဓမ္မ''န္တိ။ –

ဘူရိပဉ္ဟော ကထေတဗ္ဗော။

ကာလာဂတန္တိ တွေ အနံ အတဗ္ဗကာလေ, သီလံ ရက္ခဏကာလေ, ဥပောသထံ ဥပတသကာလေ, သရဏေသု ပတိဋ္ဌာနကာလေ, ပဗ္ဗဇိတကာလေ, သမဏဓမ္မကရဏကာလေ, ဝိပဿနာစာရသ္မိံ ယုဉ္ဇနကာလေ စာတိ ဣမာနိ အနာဒီနိ

သမ္မာဒေန္တော ကာလာဂတံ အတ္တပဒံ န ရိဉ္စတိ န ဟာပေတိ န ဂဋ္ဌာပေတိ နာမ။ **တထာဝိဓန္တိ** သက္က သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓာ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ စ ဗောဓိသတ္တာ စ ပညဝန္တံ ကထေန္တာ ဧဝရူပံ ပုဂ္ဂလံ ကထေန္တိ။

"ယော ဝေ"တိ ကထာယ ပရေန အတ္တနော ကတဂုဏံ ဇာနာတီတိ **ကတညူ**။ ဧဝံ ဉတွာ ပန ယေနဿ ဂုဏော က တော, တဿ ဂုဏံ ပဋိကရောန္တော **ကတဝေဒီ** နာမ။ **ဒုခိတဿာ** တိ အတ္တနော သဟာယဿ ဒုက္ခပ္ပတ္တဿ ဒုက္ခံ အတ္တနိ အာရောပေတွာ ယော တဿ ဥပ္ပန္နကိစ္စံ သဟတ္ထေန သက္ကစ္စံ ကရောတိ, ဗုဒ္ဓာဒယော ဧဝရူပံ သပ္ပုရိသံ နာမ ကထေန္တိ။ အပိစ သပ္ပုရိသာ နာမ ကတညူ ကတဝေဒိနော ဟောန္တီတိ **သတပတ္တဇာတက-** (ဇာ. ၁.၃.၈၅-၈၇) **စူဠဟံသဇာတက-** (ဇာ. ၁.၁၅.၁၃၃ အာဒယော) **မဟာဟံသဇာတကာဒီနိ** (ဇာ. ၂.၂၁.၈၉ အာဒယော) ကထေတဗ္ဗာနိ။ **ဧ တေဟိ သဗ္ဗေဟီ**တိ သက္က ယော ဧတေဟိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တေဟိ သီလာဒီဟိ သဗ္ဗေဟိပိ ဂုဏေဟိ ဥပေတော။ **သဒ္ဓေါ** တိ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော။ **မုဒူ**တိ ပိယဘာဏီ။ **သံဝိဘာဂီ**တိ သီလသံဝိဘာဂဒာနသံဝိဘာဂကဘိရတတ္တာ သံဝိ ဘာဂီ။ ယာစကာနံ ဝစနံ ဉတွာ အနဝသေသ **ဝဒညူ**။ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ တေသံ တေသံ သင်္ဂဏှာနတော **သင်္ဂါဟကံ,** မဓုရဝစနတာယ **သခိလံ,** မဋ္ဌဝစနတာယ **သဏှဟတစံ** တထာဝိဓံ နု ပုဂ္ဂလံ အဓိဂတယသသောဘဂ္ဂသဋ္ဌာတာ သိရီ နော ဇဟာတိ, နာဿ သိရီ ဝိနဿတီတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ စတ္တာရော ပဥှေ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တတော ပရံ သေသပဥှာနံ ပုစ္ဆာ စ ဝိဿဇ္ဇနဥ္စ ဟောတိ –

၈၀. "သုဘာသိတံ တေ အနုမောဒိယာန၊ အညံ တံ ပုစ္ဆာမိ တဒိင်္ဃ ဗြူဟိ။
သီလံ သိရိဉ္စာပိ သတဥ္စ ဓမ္မံ၊ ပညဥ္စ ကံ သေဋ္ဌတရံ ဝဒန္တိ။

၈၁. "ပညာ ဟိ သေဋ္ဌာ ကုသလာ ဝဒန္တိ၊ နက္ခတ္တရာဇာရိဝ တာရကာနံ။
သီလံ သိရီ စာပိ သတဥ္စ ဓမ္မော၊ အနွာယိကာ ပညဝတော ဘဝန္တိ။

၈၂. "သုဘာသိတံ တေ အနုမောဒိယာန၊ အညံ တံ ပုစ္ဆာမိ တဒိင်္ဃ ဗြူဟိ။
ကထံကရော ကိန္တိကရော ကိမာစရံ၊ ကိံ သေဝမာနော လဘတီဓ ပညံ။
ပညာယ အနိပ္ပဋိပဒံ ဝဒေဟိ၊ ကထံကရော ပညဝါ ဟောတိ မစ္စော။

၈၃. "သေဝေထ ဝုဒ္ဓေ နိပုဏေ ဗဟုဿုတေ၊ ဥဂ္ဂဟကော စ ပရိပုစ္ဆကော သိယာ။
သုဏေယျ သက္ကစ္စ သုဘာသိတာနိ၊ ဧဝံကရော ပညဝါ ဟောတိ မစ္စော။

၈၄. "သ ပညဝါ ကာမဂုဏေ အဝေက္ခတိ၊ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော ရောဂတော စ။
ဧဝံ ဝိပဿီ ပဇဟာတိ ဆန္ဒံ၊ ဒုက္ခေသု ကာမေသု မဟဗ္ဘယေသု။

၈၅. "သ ဝီတရာဂေ ပဝိနေယျ ဒောသံ၊ မေတ္တံ စိတ္တံ ဘာဝယေ အပ္ပမာဏံ။
သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယ ဒဏ္ဍံ၊ အနိန္ဒိတော ဗြဟ္မမုပေတိ ဌာန"န္တိ။

တတ္ထ **သီလန္တိ** အာစာရသီလံ။ **သိရိန္တိ** ဣဿရိယသိရိံ။ **သတဥ္စ ဓမ္မ** န္တိ သပ္ပုရိသဓမ္မံ။ **ပညန္တိ** သုပညံ။ ဧဝံ ဣမေသံ စတုန္နံ ဓမ္မာနံ ကတရံ ဓမ္မံ သေဋ္ဌတရံ ဝဒန္တီတိ ပုစ္ဆတိ။ **ပညာ ဟီ**တိ, သက္က, ဧတေသု စတူသု ဓမ္မေသု ယာ ဧသာ ပညာ နာမ, သာဝ သေဋ္ဌာ, ဣတိ ဗုဒ္ဓာဒယော ကုသလာ ဝဒန္တိ။ ယထာ ဟိ တာရကဂဏာ စန္ဒံ ပရိဝါရေန္တိ, စ န္ဒောဝ တေသံ ဥတ္တမော။ ဧဝံ သီလဥ္စ သိရီ စာပိ သတဥ္စ ဓမ္မောတိ ဧတေ တယောပိ အနွာယိကာ **ပညဝတော ဘဝန္တိ** ပညဝန္တမေဝ အနုဂစ္ဆန္တိ, ပညာယ ဧဝ ပရိဝါရာ ဟောန္တီတိ အတ္ထော။

"ကထံကရော"တိအာဒီနိ အညမညဝေဝစနာနေဝ။ **ကထံကရော**တိ ကိံ နာမ ကမ္မံ ကရောန္တော ကိံ အာစရန္တော ကိံ သေဝမာနော ဘဇမာနော ပယိရုပာသမာနော ဣဓလောကေ ပညံ လဘတိ, ပညာယမေဝ ပဋိပဒံ ဝဒေဟိ, ဇာနိတုကာမော မှိ, ကထံကရော မစ္စော ပညဝါ နာမ ဟောတီတိ ပုစ္ဆတိ။ **ဝုဒ္ဓေ** တိ ပညာဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တေ ပဏ္ဍိတေ။ **နိပုဏေ**တိ သုခုမကာရဏဇာနနသမတ္ထေ။ **ဧဝံကရော**တိ ယော ပုဂ္ဂလော ဧဝံ ဝုတ္တပ္ပကာရေ ပုဂ္ဂလေ သေဝတိ ဘဇတိ ပယိရုပာ

သတိ, ပါဠိံ ဥဂ္ဂဏှာဟာတိ, ပုနပ္ပုနံ အတ္ထံ ပုစ္ဆတိ, ပါသာဏေ လေခံ ခဏန္တော ဝိယ ကဉ္စနနာဠိယာ သီဟဝသံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တော ဝိယ ဩဟိတသောတော သက္ကစ္စံ သုဘာသိတာနိ သုဏာတိ, အယံ ဧဝံကရော မစ္စော ပညတ ဟောတီတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ပါစီနလောကဓာတုတော သူရိယံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ ပညာယ ပဋိပဒံ ကထေတွာ ဣဒါနိ တဿာ ပညာယ ဂုဏံ ကထေန္တော **"သ ပညတ"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကာမဂုဏေ**တိ ကာမကောဋ္ဌာသေ ဟုတွာ အဘာဝဋ္ဌေန **အနိစ္စတော,** ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကာနံ ဒုက္ခာနံ ဝတ္ထုဘာဝေန **ဒုက္ခတော,** အဋ္ဌနဝုတိယာ ရောဂမုခါနံ ကာမေ နိဿာယ ဥပ္ပတ္တိသမ္ဘဝေန **ရောဂတော စ အဝေက္ခတိ** ဩလောကေတိ, သော **ဧဝံ ဝိပဿီ** ဧတေဟိ ကာရဏေဟိ ကာမာနံ အနိစ္စာဒိတံ ပဿန္တော "ကာမေ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇနကဒုက္ခာနံ အန္တော နတ္ထိ, ကာမာနံ ပဟာနမေဝ သုခ"န္တိ ဝိဒိတွာ ဒုက္ခေသု ကာမေသု မဟဗ္ဘယေသု ဆန္ဒံ ပဇဟာတိ။ **သ ဝီတရာဂေ**တိ, "သက္က, သော ပုဂ္ဂလော ဧဝံ ဝီတရာဂေ နဝါဃာတဝတ္ထုဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇနကသဘာဝဒေါသံ ဝိနေတွာ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေယျ, အပ္ပမာဏသတ္တာရမ္မဏတ္တာ အပ္ပမာဏံ တံ ဘာဝေတွာ အပရိဟီနဇ္ဈာနော အဂရဟိတော ဗြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ကာမာနံ ဒေါသံ ကထေန္တေယေဝ တေသံ တိဏ္ဏမ္ပိ ရာဇူနံ သဗလကာယာနံ တဒင်္ဂပ္ပဟာနေန ပဉ္စကာမဂုဏရာဂေ ပဟီနော။ တံ ဝုတွာ မဟာသတ္တော တေသံ ပဟံသနဝသေန ကထမာဟ –

၁၆. "မဟတ္ထိယံ အာဂမနံ အဟောသိ၊ တဝမဋ္ဌကာ ဘီမရထဿ စာပိ။
ကာလိင်္ဂရာဇဿ စ ဥဂ္ဂတဿ၊ သဗ္ဗေသ တေ ကာမရာဂေ ပဟီနော"တိ။

တတ္ထ **မဟတ္ထိယ**န္တိ မဟတ္ထံ မဟာဝိပ္ဖာရံ မဟာဇုတိကံ။ **တဝမဋ္ဌကာ** တိ တဝ အဋ္ဌကာ။ **ပဟီနော**တိ တဒင်္ဂပ္ပဟာနေန ပဟီနော။

တံ သုတွာ ရာဇာနော မဟာသတ္တဿ ထုတိံ ကရောန္တာ ကထမာဟံသု –

၁၇. "ဧဝမေတံ ပရစိတ္တဝေဒိ၊ သဗ္ဗေသ နော ကာမရာဂေ ပဟီနော။
ကရောဟိ ဩကာသမနုဂ္ဂဟာယ၊ ယထာ ဂတိံ တေ အဘိသမ္ဘဝေမာ"တိ။

တတ္ထ **အနုဂ္ဂဟာယာ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇတ္တာယ ဩကာသံ နော ကရောဟိ။ ယထာ မယံ ပဗ္ဗဇိတွာ တဝ ဂတိံ နိပ္ဖတ္တိံ အဘိသမ္ဘဝေမ ပါပုဏေယျာမ, တထာ ပဋိဝိဒ္ဓဂုဏံ ပဋိဝိဇ္ဈေယျာမာတိ ဝဒိံသု။

အထ နေသံ ဩကာသံ ကရောန္တော မဟာသတ္တော ဣတရံ ကထမာဟ –

၁၈. "ကရောမိ ဩကာသမနုဂ္ဂဟာယ၊ တထာ ဟိ တေ ကာမရာဂေ ပဟီနော။
ဖရာထ ကာယံ ဝိပုလာယ ပီတိယာ၊ ယထာ ဂတိံ မေ အဘိသမ္ဘဝေထာ"တိ။

တတ္ထ **ဖရာထ ကာယ**န္တိ ဈာနပီတိယာ ဝိပုလာယ ကာယံ ဖရထာတိ။

တံ သုတွာ တေ သမ္ပဋိစ္ဆန္တာ ကထမာဟံသု –

၁၉. "သဗ္ဗံ ကရိဿာမ တဝါနုသာသနိံ၊ ယံ ယံ တုဝံ ဝက္ခသိ ဘူရိပည။
ဖရာမ ကာယံ ဝိပုလာယ ပီတိယာ၊ ယထာ ဂတိံ တေ အဘိသမ္ဘဝေမာ"တိ။

အထ နေသံ သဗလကာယာနံ မဟာသတ္တော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဒါပေတွာ ဣသိဂဏံ ဥယျောဇေန္တော ကထမာဟ –

၂၀. "ကတာယ ဝစ္ဆဿ ကိသဿ ပူဇာ၊ ဂစ္ဆန္တု ဘောန္တော ဣသယော သာဓုရူပါ။
ဈာနေ ရတာ ဟောထ သဒါ သမာဟိတာ၊ ဧသာ ရတီ ပဗ္ဗဇိတဿ သေဋ္ဌာ"တိ။

တတ္ထ **ဂစ္ဆန္တု** တိ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနာနိ ဂစ္ဆန္တု။

ဣသယော တဿ သရဘင်္ဂသတ္ထုနော ဝစနံ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဝန္ဒိတွာ အာကာသံ ဥပ္ပတိတွာ သကာနိ ဝသနဋ္ဌာနာနိ ဂမိံသု။ သက္ကောပိ ဥဋ္ဌာယာသနာ မဟာသတ္တဿ ထုတိံ ကတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ သူရိယံ နမဿန္တော ဝိယ မဟာသတ္တံ နမဿမာနော သပရိသော ပက္ကာမိ။ တေမတ္တံ ဝိဒိတွာ သတ္ထာ ဣမာ ဂါထာ ယော အဘာသိ –

၉၁. ''သုတွာန ဂါထာ ပရမတ္ထသံဟိတာ၊ သုဘာသိတာ ဣသိနာ ပဏ္ဍိတေန။
တေ ဝေဒဇာတာ အနုမောဒမာနာ၊ ပက္ကာမု ဒေဝါ ဒေဝပုရံ ယသဿိနော။

၉၂. ''ဂါထာ ဣမာ အတ္ထဝတီ သုဗျဉ္ဇနာ၊ သုဘာသိတာ ဣသိနာ ပဏ္ဍိတေန။
ယော ကောစိမာ အဋ္ဌိကတွာ သုဏေယျ၊ လဘေထ ပုဗ္ဗာပရိယံ ဝိသေသံ။
လဒ္ဓါန ပုဗ္ဗာပရိယံ ဝိသေသံ၊ အဒဿနံ မစ္စုရာဇဿ ဂစ္ဆေ''တိ။

တတ္ထ **ပရမတ္ထသံဟိတာ** တိ အနိစ္စာဒိဒီပနေန နိဗ္ဗာနနိဿိတာ။ **ဂါထာ ဣမာ**တိ ဣဒံ သတ္ထာ သရဘင်္ဂသတ္ထုနော နိဗ္ဗာနအာယကံ သုဘာသိတံ ဝဏ္ဏေန္တော အာဟ။ တတ္ထ **အတ္ထဝတီ** တိ နိဗ္ဗာနအာယကဒ္ဓေန ပရမတ္ထနိဿိတာ။ **သုဗျဉ္ဇနာ** တိ ပရိသုဒ္ဓဗျဉ္ဇနာ။ **သုဘာသိတာ**တိ သုကထိတာ။ **အဋ္ဌိကတွာ** တိ အတ္တနော အတ္ထိကဘာဝံ ကတွာ အတ္ထိကော ဟုတွာ သက္ကစ္စံ သုဏေယျ။ **ပုဗ္ဗာပရိယံ** န္တိ ပဌမဇ္ဈာနံ ပုဗ္ဗဝိသေသော, ဒုတိယဇ္ဈာနံ အပရဝိသေသော။ ဒုတိယဇ္ဈာနံ ပုဗ္ဗဝိသေသော, တတိယဇ္ဈာနံ အပရဝိသေသောတိ ဧဝံ အဋ္ဌသမာပတ္တိစတုမဂ္ဂဝသေန ပုဗ္ဗာပရဘာဝေန ဌိတံ ဝိသေသံ။ **အဒဿန** န္တိ ပရိယောသာနေ အပရဝိသေသံ အရဟတ္တံ လဘိတွာ နိဗ္ဗာနံ ဟာပုဏေယျ။ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော ဟိ ပုဂ္ဂလော မစ္စုရာဇဿ အဒဿနံ ဂတော နာမ ဟောတီတိ။

ဧဝံ သတ္ထာ အရဟတ္တေန ဒေသနာယ ကူဋံ ဂဏှိတွာ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ မောဂ္ဂလ္လာနဿ အာဠာဟနေ ပုပ္ဖဝဿံ ဝဿီ''တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေန္တော အာဟ –

၉၃. ''သာလိဿရော သာရိပုတ္တော၊ မေဏ္ဍိဿရော စ ကဿပော။
ပဗ္ဗတော အနုရုဒ္ဓေါ စ၊ ကစ္စာယနော စ ဒေဝလော။

၉၄. ''အနုသိဿော စ အာနန္ဒော၊ ကိသဝစ္ဆော စ ကောလိတော။
နာရဒော ဥဒာယိတ္ထေရော၊ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ။
သရဘင်္ဂေါ လောကနာထော၊ ဧဝံ ဓာရေထ ဇာတက''န္တိ။

သရဘင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

[၅၂၃] ၃. အလမ္ဗုသာဇာတကဝဏ္ဏနာ

အထဗြဝီ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု **ဣန္ဒြိယဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၈.၆၀ အာဒယော) ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ သတ္ထာ ပန တံ ဘိက္ခုံ ''သစ္စံ ကိရ တွံ, ဘိက္ခု, ဥက္ကဏ္ဌိတောသီ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''သစ္စံ, ဘန္တေ''တိ ဝုတ္တေ ''ကေန ဥက္ကဏ္ဌာပိတောသီ''တိ ဝတွာ ''ပုရာဏဒုတိယိကာယာ''တိ ဝုတ္တေ ''ဘိက္ခု သော ဣတ္ထီ တုယှံ အနတ္ထကာရိကာ, တွံ ဧတံ နိဿာယ ဈာနံ နာသေတွာ တီဏိ သံဝစ္ဆရာနိ မူဠှော ဝိသညီ နိပဇ္ဇိတွာ ဥပ္ပန္နာယ သညာယ မဟာပရိဒေဝံ ပရိဒေဝီ''တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ဖတ္တိံ ပတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အရညာယတနေ ဝနမူလဖလာဟာ ရော ယာပေသိ။ အထေကာ မိဂီ တဿ ပဿာဝဋ္ဌာနေ သမ္ဘဝမိဿကံ တိဏံ ခါဒိတွာ ဥဒကံ ပိဝိ။ တွေကေနေဝ စ တဿိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဂဗ္ဘံ ပဋိလဘိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ကတ္ထစိ အဂန္တွာ တတ္ထေဝ တိဏံ ခါဒိတွာ အဿ သမဿ သာမန္တေယေဝ ဝိစရတိ ။ မဟာသတ္တော ပရိဂ္ဂဏှန္တော တံ ကာရဏံ အညာသိ။ သာ အပရဘာဂေ မနုဿ သအရကံ ဝိဇာယိ။ မဟာသတ္တော တံ ပုတ္တသိနေဟေန ပဋိဇဂ္ဂိ, ''ဣသိသိင်္ဂေါ''တိဿ နာမံ အကာသိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော ဝိညုတပ္ပတ္တံ ပဗ္ဗာဇေတွာ အတ္တနော မဟလ္လကကာလေ တံ အာဒါယ နာရိဝနံ နာမ ဂန္တွာ,

‘‘တာတ, ဣမသ္မိံ ဟိမဝန္တေ ဣမေဟိ ပုပ္ဖေဟိ သဒိသာ ဣတ္ထိယော နာမ ဟောန္တိ, တာ အတ္တနော ဝသံ ဂတေ မဟာ ဝိနာသံ ပာပေန္တိ, န တာသံ ဝသံ နာမ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ’’တိ ဩဝဒိတွာ အပရဘာဂေ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

ဣသိသိင်္ဂေါပိ ဈာနကီဠံ ကီဠန္တော ဟိမဝန္တပ္ပဒေသေ ဝသံ ကပ္ပေသိ။ ဃောရတပေ ပရမဓိတိန္ဒြိယော အဟောသိ။ အထဿ သီလတေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ပိ, သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဉတွာ ‘‘အယံ မံ သက္ကတ္တာ စာဝေယျ, ဧကံ အစ္ဆရံ ပေသေတွာ သီလမဿ ဘိန္ဒာပေဿာမီ’’တိ သကလဒေဝလောကံ ဥပပရိက္ခန္တော အတ္တနော အဍ္ဎတေယျကောဋိသင်္ခါနံ ပရိစာရိကာနံ မဇ္ဈေ ဧကံ အလမ္ဗုသံ နာမ အစ္ဆရံ ဌပေတွာ အညံ တဿ သီလံ ဘိန္ဒိတုံ သမတ္ထံ အဒိသွာ တံ ပက္ကောသာပေတွာ တဿ သီလဘေဒံ ကာတုံ အာဏာပေသိ။ တမတ္ထံ အာဝိကရောန္တော သတ္ထာ ပဌမံ ကထမာဟ –

၉၅. ‘‘အထဗြဝိ ဗြဟာ ဣန္ဒော၊ ဝတြဘူ ဇယတံ ပိတာ။
ဒေဝကညံ ပရာဘေတွာ၊ သုဓမ္မာယံ အလမ္ဗုသ’’န္တိ။

တတ္ထ **ဗြဟာ** တိ မဟာ။ **ဝတြဘူ** တိ ဝတြဿ နာမ အသုရဿ အဘိဘဝိတာ။ **ဇယတံ ပိတာ**တိ ဇယန္တာနံ ဇယပ္ပတ္တာနံ သေသာနံ တေတ္တိံသာယ ဒေဝပုတ္တာနံ ပိတုကိစ္စသာဓနေန ပိတာ။ **ပရာဘေတွာ**တိ ဟဒယံ ဘိန္ဒိတွာ ဩလောကေန္တော ဝိယ တံ ‘‘ပဋိဗလာ အယ’’န္တိ ဉတွာတိ အတ္ထော။ **သုဓမ္မာယ** န္တိ သုဓမ္မာယံ ဒေဝသဘာယံ။

ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနေ နိသိန္နော တံ အလမ္ဗုသံ ပက္ကောသာပေတွာ ဣဒမာဟ –

၉၆. ‘‘မိဿေ ဒေဝါ တံ ယာစန္တိ၊ တာဝတိံသာ သဣန္ဒကာ။
ဣသိပ္ပလောဘနေ ဂစ္ဆ၊ ဣသိသိင်္ဂံ အလမ္ဗုသေ’’တိ။

တတ္ထ **မိဿေ** တိ တံ အာလပတိ, ဣဒဉ္စ တဿာ နာမံ, သဗ္ဗာ ပနိတ္ထိယော ပုရိသေ ကိလေသမိဿနေန မိဿနတော ‘‘မိဿာ’’တိ ဝုစ္စန္တိ, တေန သာဓာရဏေန ဂုဏနာမေနာလပန္တော ဧဝမာဟ။ **ဣသိပ္ပလောဘနေ** တိ ဣသီနံ ပလောဘနသမတ္ထေ။ **ဣသိသိင်္ဂ** န္တိ တဿ ကိရ မတ္ထကေ မိဂသိင်္ဂါကာရေန ဒွေ စူဠာ ဥဋ္ဌဟိံသု, တသ္မာ ဧဝံ ဝုစ္စတိ။

ဣတိ သက္ကော ‘‘ဂစ္ဆ ဣသိသိင်္ဂံ ဥပသင်္ကမိတွာ အတ္တနော ဝသံ အာနေတွာ သီလမဿ ဘိန္ဒာ’’တိ အလမ္ဗုသံ အာဏာပေသိ။

၉၇. ‘‘ပုရာယံ အမှေ အစ္စေတိ၊ ဝတ္တဝာ ဗြဟ္မစရိယဝါ။
နိဗ္ဗာနာဘိရတော ဝုဍ္ဍော၊ တဿ မဂ္ဂါနိ အာဝရာ’’တိ။ – ဝစနံ အာဟ။

တတ္ထ **ပုရာယ**န္တိ အယံ တာပသော ဝတ္တသမ္ပန္နော စ ဗြဟ္မစရိယဝါ စ, သော ပနေသ ဒီဃာယုကတာယ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတေ မဂ္ဂေ အဘိရတော ဂုဏဝုဍ္ဍိယာ စ ဝုဍ္ဍော။ တသ္မာ ယာဝ ဧသ အမှေ နာတိက္ကမတိ, န အဘိဘဝိတွာ ဣမမှာ ဌာနာ စာဝေတိ, တာဝဒေဝ တွံ ဂန္တွာ တဿ ဒေဝလောကဂမနာနိ မဂ္ဂါနိ အာဝရ, ယထာ ဣမံ နာဂစ္ဆတိ, ဧဝံ ကရောဟီတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ အလမ္ဗုသာ ကထာဒွယမာဟ –

၉၈. ‘‘ဒေဝရာဇ ကိမေဝ တွံ၊ မမေဝ တုဝံ သိက္ခသိ။
ဣသိပ္ပလောဘနေ ဂစ္ဆ၊ သန္တိ အညာပိ အစ္ဆရာ။

၉၉. ‘‘မာဒိသိယော ပဝရာ စေဝ၊ အသောကေ နန္ဒနေ ဝနေ။
တာသမ္ပိ ဟောတု ပရိယာယော၊ တာပိ ယန္တု ပလောဘနာ’’တိ။

တတ္ထ **ကိမေဝ တွန္တိ** ကိံ နာမေတံ တွံ ကရောသီတိ ဒီပေတိ။ **မမေဝ တုဝံ သိက္ခသီ** တိ ဣမသ္မိံ သကလဒေဝလောကေ မမေဝ တုဝံ ဣက္ခသိ, အညံ န ပဿသီတိ အဓိပ္ပာယေန ဝဒတိ။ **သ**-ကာရော ပနေတ္ထ ဗျဉ္ဇနသန္ဓိကရော။ **ဣသိပ္ပလောဘနေ ဂစ္ဆာ** တိ ကိံကာရဏာ မညေဝ ဇဝံ ဝဒေသီတိ အဓိပ္ပာယော ။ **ပဝရာ စေတာ**တိ မယာ ဥတ္တရိတရာ စေဝ။ **အသောကေ**တိ သောကရဟိတေ။ **နန္ဒနေ** တိ နန္ဒိဇနကေ။ **ပရိယာယော**တိ ဂမနတရော။

တတော သက္ကော တိဿော ကထာယော အဘာသိ –

၁၀၀. “အဒ္ဓါ ဟိ သစ္စံ ဘဏသိ၊ သန္တိ အညာပိ အစ္ဆရာ။
တာဒိသိယော ပဝရာ စေဝ၊ အသောကေ နန္ဒနေ ဝနေ။

၁၀၁. “န တာ ဇဝံ ပဇာနန္တိ၊ ဟာရိစရိယံ ပုမံ ဂတာ။
ယာဒိသံ တွံ ပဇာနာသိ၊ နာရိ သဗ္ဗင်္ဂသောဘနေ။

၁၀၂. “တွမေဝ ဂစ္ဆ ကလျာဏိ၊ ဣတ္ထီနံ ပဝရာ စသိ။
တဝေဝ ဝဏ္ဏရူပေန၊ သဝသမာနယိဿသီ”တိ။

တတ္ထ **ပုမံ ဂတာ**တိ ပုရိသံ ဥပသင်္ကမန္တာ သမာနာ ပုရိသပလောဘိနိဟာရိစရိယံ န ဇာနန္တိ။ **ဝဏ္ဏရူပေနာ**တိ သရီရဝဏ္ဏေန စေဝ ရူပသမ္ပတ္တိယာ စ။ **သဝသမာနယိဿသီ** တိ တံ တာပသံ အတ္တနော ဝသံ အာနေဿသီတိ။

တံ သုတွာ အလမ္ဗုသာ ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၁၀၃. “န တဟံ န ဂမိဿာမိ၊ ဒေဝရာဇေန ပေသိတာ။
ဝိဘေမိ စေတံ အာသာဒုံ၊ ဥဂ္ဂတေဇော ဟိ ဗြာဟ္မဏော။

၁၀၄. “အနေကေ နိရယံ ပတ္တာ၊ ဣသိမာသာဒိယာ ဇနာ။
အာပန္နာ မောဟသံသာရံ၊ တသ္မာ လောမာနိ ဟံသယေ”တိ။

တတ္ထ **န တဟ**န္တိ န ဝေ အဟံ။ **ဝိဘေမီ**တိ ဘာယာမိ။ **အာသာဒု**န္တိ အာသာဒိတုံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – နာဟံ, ဒေဝ, တယာ ပေသိတာ န ဂမိဿာမိ, အပိစာဟံ တံ ဣသိံ သီလဘေဒနတ္ထာယ အလ္လီယိတုံ ဘာယာမိ, ဥဂ္ဂတေဇော ဟိ သောတိ။ **အာသာဒိယာ**တိ အာသာဒေတွာ။ **မောဟသံသာရ**န္တိ မောဟေန သံသာရံ, မောဟေန ဣသိံ ပလောဘေတွာ သံသာရံ အာပန္နာ ဝဋ္ဋဒုက္ခေ ပတိဋ္ဌိတာ သတ္တာ ဂဏနပထံ အတိက္ကန္တာ ။ **တသ္မာ** တိ တေန ကာရဏေန။ **လောမာနိ ဟံသယေ**တိ အဟံ လောမာနိ ဥဋ္ဌပေမိ, “တဿ ကိရာဟံ သီလံ ဘိန္ဒိဿာမီ”တိ စိန္တယမာနာယ မေ လောမာနိ ပဟံသန္တီတိ ဝဒတိ။

၁၀၅. “ဣဒံ ဝတွာန ပက္ကာမိ၊ အစ္ဆရာ ကာမဝဏ္ဏိနီ။
မိဿာ မိဿိတုမိစ္ဆန္တီ၊ ဣသိသိင်္ဂံ အလမ္ဗုသာ။

၁၀၆. “သာ စ တံ ဝနမောဂယှ၊ ဣသိသိင်္ဂေန ရက္ခိတံ။
ဗိမ္ဗိဇာလကသဉ္ဆန္နံ၊ သမန္တာ အဒ္ဓယောဇနံ။

၁၀၇. “ပါတောဝ ပါတရာသမှိ၊ ဥဒဏှသမယံ ပတိ။
အဂ္ဂိဋ္ဌံ ပရိမဇ္ဇန္တံ၊ ဣသိသိင်္ဂံ ဥပာဂမီ”တိ။ – ဣမာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ **ပက္ကာမီ** တိ တေန ဟိ, ဒေဝရာဇ, အာဝဇ္ဇေယျာသိ မန္တိ အတ္တနော သယနဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ အလင်္ကရိတွာ ဣသိသိင်္ဂံ ကိလေသေန မိဿိတုံ ဣစ္ဆန္တီ ပက္ကာမိ, ဘိက္ခဝေ, သာ အစ္ဆရာ တဿ အဿမံ ဂတာတိ။ **ဗိမ္ဗိဇာလကသဉ္ဆန္န**န္တိ ရတ္တင်္ကုရဝနေန သဉ္ဆန္နံ။ **ပါတောဝ ပါတရာသမှီ**တိ, ဘိက္ခဝေ, ပါတရာသဝေလာယ ပါတောဝ ပဂေယေဝ အတိပဂေဝ။ **ဥဒဏှသမယံ ပတီ**တိ သူရိယုဂ္ဂမနဝေလာယမေဝ။ **အဂ္ဂိဋ္ဌ**န္တိ အဂ္ဂိသာလံ။ ရတ္

တိံ ပဓာနမနုယုဉ္ဇိတွာ ပါတောဝ နှာတွာ ဥဒကကိစ္စံ ကတွာ ပဏ္ဏသာလာယံ ထောကံ ဈာနသုခေန ဝီတိနာမေတွာ နိက္ခမိတွာ အဂ္ဂိသာလံ သမ္မဇ္ဇိတွာ တံ ဣသိသိင်္ဂံ သာ ဥပာဂမိ, ဣတ္ထိဝိလာသံ ဒဿေန္တီ တဿ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။

အထ နံ တာပသော ပုစ္ဆန္တော အာဟ –

၁၀၈. "ကာ နု ဝိဇ္ဇုရိဝါဘာသိ၊ ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။
ဝိစိတ္တဟတ္ထာဘရဏာ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ။

၁၀၉. "အာဒိစ္စဝဏ္ဏသင်္ကာသာ၊ ဟေမစန္ဒနဂန္ဓိနီ။
သညတူရူ မဟာမာယာ၊ ကုမာရီ စာရုဒဿနာ။

၁၁၀. "ဝိလဂ္ဂါ မုဒုကာ သုဒ္ဓါ၊ ပါဒါ တေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ။
ဂမနာ ကာမနီယာ တေ၊ ဟရန္တိယေဝ မေ မနော။

၁၁၁. "အနုပုဗ္ဗာ စ တေ ဦရူ၊ နာဂနာသသမူပမာ။
ဝိမဋ္ဌာ တုယှံ သုဿောဏီ၊ အက္ခဿ ဖလကံ ယထာ။

၁၁၂. "ဥပ္ပလဿေဝ ကိဉ္ဇက္ခာ၊ နာဘိ တေ သာဓုသဏ္ဌိတာ။
ပုရာ ကဏှဉ္ဇနဿေဝ၊ ဒူရတော ပတိဒိဿတိ။

၁၁၃. "ဒုဝိဓာ ဇာတာ ဥရဇာ၊ အဝဏ္ဍာ သာဓုပစ္စုဒါ။
ပယောဓရာ အပတိတာ၊ အဍ္ဎလာဗုသမာ ထနာ။

၁၁၄. "ဒီဃာ ကမ္ဗုတလာဘာသာ၊ ဂီဝါ ဧဏေယျကာ ယထာ။
ပဏ္ဍရာဝရဏာ ဝဂ္ဂု၊ စတုတ္ထမနသန္နိဘာ။

၁၁၅. "ဥဒ္ဓဂ္ဂါ စ အဓဂ္ဂါ စ၊ ဒုမဂ္ဂပရိမဇ္ဇိတာ။
ဒုဝိဇာ နေလသမ္ဘူတာ၊ ဒန္တာ တဝ သုဒဿနာ။

၁၁၆. "အပဏ္ဍရာ လောဟိတန္တာ၊ ဇိဉ္ဇုကဖလသန္နိဘာ။
အာယတာ စ ဝိသာလာ စ၊ နေတ္တာ တဝ သုဒဿနာ။

၁၁၇. "နာတိဒီဃာ သုသမ္မဋ္ဌာ၊ ကနကဗျာသမောစိတာ။
ဥတ္တမင်္ဂရုဟာ တုယှံ၊ ကေသာ စန္ဒနဂန္ဓိကာ။

၁၁၈. "ယာဝတာ ကသိဂေါရက္ခာ၊ ဝါဏိဇာနဉ္စ ယာ ဂတိ။
ဣသီနဉ္စ ပရက္ကန္တံ၊ သညတာနံ တပဿိနံ။

၁၁၉. "န တေ သမသမံ ပဿေ၊ အသ္မိံ ပထဝိမဏ္ဍလေ။
ကော ဝါ တွံ ကဿ ဝါ ပုတ္တော၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ"န္တိ။

တတ္ထ **ဝိစိတ္တဟတ္ထာဘရဏာ** တိ ဝိစိတ္တေဟိ ဟတ္ထာဘရဏေဟိ သမန္နာဂတာ။ **ဟေမစန္ဒနဂန္ဓိနီ** တိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏစန္ဒနဂန္ဓဝိလေပနာ။ **သညတူရူ**တိ သုဝဋ္ဋိတဃနဦရု သမ္ပန္နဦရုလက္ခဏာ။ **ဝိလဂ္ဂါ** တိ သံခိတ္တမဇ္ဈာ။ **မုဒုကာ** တိ မုဒု သုခုမာလာ။ **သုဒ္ဓါ** တိ နိမ္မလာ။ **သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ** တိ သမံ ပထဝိံ ဖုသန္တာ သုဋ္ဌု ပတိဋ္ဌိတာ။ **ဂမနာ**တိ ဂစ္ဆမာနာ။ **ကာမနီယာ**တိ ကန္တာ ကာမိတဗ္ဗယုတ္တကာ။ **ဟရန္တိယေဝ မေ မနော** တိ ဧတေ ဧဝရူပေန ပရမေန ဣတ္ထိဝိလာသေန စင်္ကမန္တိယာ တဝ ပါဒါ မမ စိတ္တံ ဟရန္တိယေဝ။ **ဝိမဋ္ဌာ** တိ ဝိသာလာ။ **သုဿောဏီ** တိ သုန္ဒရသောဏီ။ **အက္ခဿ**

သာတိ သုန္ဒရဝဏ္ဏသ္သ အဂ္ဂသ္သ သုဝဏ္ဏဖလကံ ဝိယ ဝိသာလာ တေ သောဏီတိ ဝဒတိ။ **ဥပ္ပလသ္သေဝ ကိဥ္စက္ခာ**တိ နီလုပ္ပလကဏ္ဏိကာ ဝိယ။ **ကဏ္ဍူဟဥ္ဆနသ္သေဝ** တိ သုခုမကဏ္ဍူဟလောမစိတ္တတ္တာ ဧဝမာဟ။

“ဒုဝိဓာ”တိကထံ ထနေ ဝဏ္ဏယန္တော အာဟ။ တေ ဟိ ဒွေဝ ဟုတ္ဝာ ဥရေ ဇာတာ ဝဏ္ဋသ္သ အဘာဝေန **အဝဏ္ဋာ,** ဥရေ လဂ္ဂါ ဧဝ ဟုတ္ဝာ သုဋ္ဌု နိက္ခန္တတ္တာ **သာခုပစ္စုဂ္ဂတာ,** ပယသ္သ ခီရဿာဘာဝေ **ပယောဓရာ, အပတိတာ**တိ န ပတိတာ, အမိလာတတာယ တ အလမ္ဗနတာယ တ န အဓော ပတိဋ္ဌာတိ အပတိတာ, သုဝဏ္ဏဖလကေ ဌပိတသုဝဏ္ဏမယဝဋ္ဋအလာဗုနော အဓေန သဒိသတာယ **အမုလာဗုသမာ ထနာ။ ဧဏေယျကာ ယထာ** တိ ဧဏီမိဂသ္သ ဟိ ဒီဃာ စ ဝဋ္ဋာ စ ဂီဝါ သောဘတိ ယထာ, ဧဝံ တဝ ဂီဝါ ထောကံ ဒီဃာ။ **ကမ္ဗုတလာဘာသာ** တိ သုဝဏ္ဏာလိင်္ဂတလသန္နိဘာ ဂီဝါတိ အတ္ထော။ **ပဏ္ဍုရာဝရဏာ** တိ ဒန္တာဝရဏာ။ **စတုတ္ထမနသန္နိဘာ** တိ စတုတ္ထမနော ဝုစ္စတိ စတုတ္ထမနဝတ္ထုဘူတာ ဇိဝှာ။ အဘိရတ္တဘာဝေန ဇိဝှာသဒိသံ တေ ဩဋ္ဌပရိယောသာနန္တိ ဝဒတိ။ **ဥဒ္ဓဂ္ဂာ** တိ ဟေဋ္ဌိမဒန္တာ။ **အဓဂ္ဂာ** တိ ဥပရိမဒန္တာ။ **ဒုမဂ္ဂပရိမဇ္ဇိတာ** တိ ဒန္တကဋ္ဌပရိမဇ္ဇိတာ ပရိသုဒ္ဓာ။ **ဒုဝိဇာ**တိ ဒွိဇာ။ **နေလသမ္ဘူတာ** တိ နိဒ္ဒောသေသု ဟနုမံသပရိယောသာနေသု သမ္ဘူတာ။

အပဏ္ဍရာ တိ ကဏှာ။ **လောဟိတန္တာ** တိ ရတ္တပရိယန္တာ။ **ဇိဉ္ဇုကဖလသန္နိဘာ** တိ ရတ္တဋ္ဌာနေ ဇိဉ္ဇုကဖလသဒိသာ။ **သုဒဿနာ** တိ ပဿန္တာနံ အတိတ္တိကရာ ပဉ္စပသာဒသမန္နာဂတာ။ **နာတိဒီဃာ**တိ ပမာဏယုတ္တာ။ **သုသမ္မဋ္ဌာ**တိ သုဋ္ဌု သမ္မဋ္ဌာ။ **ကနကဗျာသမောစိတာ** တိ ကနကဗျာ ဝုစ္စတိ သုဝဏ္ဏဖဏိကာ, တာယ ဂန္ဓတေလံ အာဒာယ ပဟာရိတာ သုရစိတာ။ **ကသိကေရက္ခာ** တိ ကူမိနာ ကသိဋ္ဌ ကေရက္ခဋ္ဌ နိဿာယ ဇီဝနကသတ္တေ ဒဿေတိ။ **ယာဂတီ**တိ ယတ္တကာ နိပ္ဖတ္တိ။ **ပရက္ကန္တ** န္တိ ယတ္တကံ ကူသီနံ ပရက္ကန္တံ, ဝိတ္ထာရိကတာ ကူမသ္မိံ ဟိမဝန္တေ ယတ္တကာ ကူသယော ဝသန္တီတိ အတ္ထော။ **န တေ သမသမ**န္တိ တေသု သဗ္ဗေသု ဧကမ္ပိ ရူပလီဠာဝိလာသာဒိသမတာယ တယာ သမာနံ န ပဿာမိ။ **ကော တ တွံဝ**န္တိ ကူဒံ တဿာ ကူတ္ထိဘာဝံ ဇာနန္တော ပုရိသတေဟာရဝသေန ပုစ္ဆတိ။

ဧဝံ ဟဒတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ကေသာ အတ္တနော ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တေ တာပသေ အလမ္ဗုသာ တုဏှီ ဟုတွာ တဿာ ကထာယ ယထာနုသန္ဓိံ ဂတာယ တဿ သမ္မူဠှဘာဝံ ဉတွာ ကထမာဟ –

၁၂၀. “န ပဉှကာလော ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကဿပေဝံ ဂတေ သတိ။
ဧဟိ သမ္မ ရမိဿာမ၊ ဥဘော အသ္မာကမဿမေ။
ဧဟိ တံ ဥပဂူဟိဿံ၊ ရတီနံ ကုသလော ဘဝ”တိ။

တတ္ထ **ကဿပေဝံ ဂတေ သတီ** တိ ကဿပဂေါတ္တ ဧဝံ တဝ စိတ္တေ ပဝတ္တေ သတိ ပဉှကာလော နဟောတိ။ **သမ္မာ**တိ ဝယဿ, ပိယဝစနာလပနမေတံ။ **ရတီန**န္တိ ပဉ္စကာမဂုဏရတီနံ။

ဧဝံ ဝတွာ အလမ္ဗုသာ စိန္တေသိ – “နာယံ မယိ ဌိတာယ ဟတ္ထပာသံ အာဂမိဿတိ, ဂစ္ဆန္တီ ဝိယ ဘဝိဿာမီ”တိ။ သာ ကူတ္ထိမာယာကုသလတာယ တာပသံ အနုပသင်္ကမိတွာ အာဂတမဂ္ဂါဘိမုခီ ပာယာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၂၁. “ကူဒံ ဝတွာန ပက္ကာမိ၊ အစ္ဆရာ ကာမဝဏ္ဏိနီ။
မိဿာ မိဿိတုမိစ္ဆန္တီ၊ ကူသိသိင်္ဂံ အလမ္ဗုသာ”တိ။

အထ နံ တာပသော ဂစ္ဆန္တိံ ဒိသွာ “အယံ ဂစ္ဆတီ”တိ အတ္တနော ဒန္ဓပရက္ကမံ မန္ဒဂမနံ ဆိန္ဒိတွာ ဝေဂေန ဓာဝိတွာ ကေသေသု ဟတ္ထေန ပရာမသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၂၂. “သော စ ဝေဂေန နိက္ခမ္မ၊ ဆေတွာ ဒန္ဓပရက္ကမံ။
တမုတ္တမာသု ဝေဏီသု၊ အဇ္ဈပ္ပတ္တော ပရာမသိ။

၁၂၃. “တမုဒာဝတ္တ ကလျာဏီ၊ ပလိဿဇိ သုသောဘနာ။

စဝိတမှဟိ ဗ္ရဟ္မစရိယာ၊ ယထာ တံ အထ တောသိတာ။

၁၂၄. ‘‘မနသာ အဂမာ ဣန္ဒ၊ ဝသတ္တိ နန္ဒနေ ဝနေ။
တသ္သာ သင်္ကပ္ပမညာယ၊ မဃဝါ ဒေဝကုဉ္ဇရော။

၁၂၅. ‘‘ပလ္လင်္ကံ ပဟိဏီ ခိပ္ပံ၊ သောဝဏ္ဏံ သောပဝါဟနံ။
သဥတ္တရစ္ဆဒပညာသံ၊ သဟဿပဋိယတ္ထတံ။

၁၂၆. ‘‘တမေနံ တတ္ထ ဓာရေသိ၊ ဥရေ ကတွာန သောဘနာ။
ယထာ ဧကမုဟုတ္တံဝ၊ တီဏိ ဝဿာနိ ဓာရယိ။

၁၂၇. ‘‘ဝိမနော တီဟိ ဝဿေဟိ၊ ပဗုဇ္ဈိတွာန ဗြာဟ္မဏော။
အဒ္ဒသာသိ ဟရိတရုက္ခေ၊ သမန္တာ အဂ္ဂိယာယနံ။

၁၂၈. ‘‘နဝပတ္တဝနံ ဖုလ္လံ၊ ကောကိလဂ္ဂဏဃောသိတံ။
သမန္တာ ပဝိလောကေတွာ၊ ရုဒံ အဿူနိ ဝတ္တယိ။

၁၂၉. ‘‘န ဇုဟေ န ဇပေ မန္တေ၊ အဂ္ဂိဟုတ္တံ ပဟာပိတံ။
ကော နု မေ ပါရိစရိယာယ၊ ပုဗ္ဗေ စိတ္တံ ပလောဘယိ။

၁၃၀. ‘‘အရညေ မေ ဝိဟရတော၊ ယော မေ တေဇာ ဟ သမ္ဘုတံ။
နာနာရတနပရိပူရံ၊ နာဝံဝ ဂဏှာဟိ အဏ္ဏဝေ’’တိ။

တတ္ထ **အဇ္ဈုပဂတော** တိ သမ္ပတ္တော။ **တမုအာဝတ္တ ကလျာဏီ** တိ တံ ကေသေ ပရာမသိတွာ ဌိတံ ဣသိံ ဥ အာဝတ္တိတွာ နိဝတ္တိတွာ ကလျာဏဒဿနာ သာ သုဌု သောဘနာ။ **ပလိဿဇီ** တိ အာလိင်္ဂိ။ **စဝိတမှဟိ ဗ္ရဟ္မစရိယာ, ယထာ တံ အထ တောသိတာ**တိ, ဘိက္ခဝေ, တဿ ဣသိနော တာဝဒေဝ ဈာနံ အန္တရဓာယိ။ တသ္မိံ တမှာ ဈာနာ ဗ္ရဟ္မစရိယာ စဝိတေ ယထာ တံ သက္ကေန ပတ္ထိတံ, တထေဝ အဟောသိ။ အထ သက္ကဿ ပတ္ထနာယ သမိဒ္ဓဘာဝံ ဝိဒိတွာ သာ ဒေဝကညာ တောသိတာ, တဿ တေန ဗ္ရဟ္မစရိယဝိနာသေန သဉ္ဇနိတပီတိပါမောဇ္ဇာတိ အတ္ထော။

မနသာ အဂမာတိ သာ တံ အာလိင်္ဂိတွာ ဌိတာ ‘‘အဟော ဝတ သက္ကော ပလ္လင်္ကံ မေ ပေသေယျာ’’တိ ဧဝံ ပဝတ္တေန မနသာ ဣန္ဒံ အဂမာ။ **နန္ဒနေ ဝနေ** တိ နန္ဒိဇနနသမတ္ထတာယ နန္ဒနဝနသင်္ခါတေ တာဝတိံသဘဝနေ ဝသန္တံ။ **ဒေဝကုဉ္ဇရော** တိ ဒေဝသေဋ္ဌော ။ **ပဟိဏီ**တိ ပေသေသိ။ ‘‘ပဟိဏီ’’တိပိ ပာဌော။ **သောပဝါဟန**န္တိ သပရိဝါရံ။ **သဥတ္တရစ္ဆဒပညာသ**န္တိ ပညာသာယ ဥတ္တရစ္ဆဒေဟိ ပဋိစ္ဆာဒိတံ။ **သဟဿပဋိယတ္ထတ**န္တိ သဟဿဒိဗ္ဗကောဇဝတ္ထတံ။ **တမေနံ တတ္ထ** တိ တံ ဣသိသိင်္ဂံ တတ္ထ ဒိဗ္ဗပလ္လင်္ကေ နိသီဒိတွာ သာ ဥရေ ကတွာ ဓာရေသိ။ **တီဏိ ဝဿာနိ** တိ ဧကမုဟုတ္တံ ဝိယ မညမာနာယ တီဏိ ဝဿာနိ တံ ဥရေ နိပဇ္ဇာပေတွာ တတ္ထ နိသိန္နာ ဓာရေသိ။

ဝိမနောတိ နိမ္မနော ဝိဂတသညဘာဝေါ။ သော ဟိ တီဏိ သံဝစ္ဆရာနိ ဝိသညော သယိတွာ ပစ္ဆာ ပဋိလဒ္ဓသညော ပဗုဇ္ဈိ။ တသ္မိံ ပဗုဇ္ဈမာနေ ဟတ္ထာဒိဖန္ဒနံ ဒိသွာဝ အလမ္ဗုသာ တဿ ပဗုဇ္ဈနဘာဝံ ဉတွာ ပလ္လင်္ကံ အန္တရဓာပေတွာ သယမ္ပိ အန္တရဟိတာ အဋ္ဌာသိ။ **အဒ္ဒသာသိ** တိ သော အဿမပဒံ ဩလောကေန္တော ‘‘ကေန နု ခေါမှိ သီလဝိနာသံ ပာပိတော’’တိ စိန္တေတွာ မဟန္တေန သဒ္ဒေန ပရိဒေဝမာနော အဒ္ဒသာသိ။ **ဟရိတရုက္ခေ** တိ အဂ္ဂိယာယနသင်္ခါတံ အဂ္ဂိသာလံ သမန္တာ ပရိဝါရေတွာ ဌိတေ ဟရိတပတ္တရုက္ခေ။ **နဝပတ္တဝန**န္တိ တရုဏေဟိ နဝပတ္တေဟိ သဉ္ဆန္နံ ဝနံ။ **ရုဒ**န္တိ ပရိဒေဝန္တော။

န ဇုဟေ န ဇပေ မန္တေ တိ အယမ္ပိ ပရိဒေဝနကထာ။ **ပဟာပိတ**န္တိ ဟာပိတံ, ပ-ကာရော ဥပသဂ္ဂမတ္တံ။ **ပါရိစရိယာယာ**တိ ကော နု ကိလေသပါရိစရိယာယ ဣတော ပုဗ္ဗေ မမ စိတ္တံ ပလောဘယီတိ ပရိဒေဝတိ။ **ယော မေ တေဇာ**

ဟ သမ္ပတ္တန္တိ ဟ-ကာရော နိပာတမတ္တံ။ ယော မမ သမဏတေဇေန သမ္ပတ္တံ ဗျာနဂုဏံ နာနာရတနပရိပုဏ္ဏံ မဟန္တံ မဟဏ္ဏဝေ နာဝံ ဝိယ ဂဏှိ, ဝိနာသံ ပာပေသိ, ကော နာမေသောတိ ပရိဒေဝတီတိ။

တံ သုတွာ အလမ္ဗုသာ စိန္တေသိ – ''သစာဟံ န ကထေဿာမိ, အယံ မေ အဘိသပိဿတိ, ဟန္ဒဿ ကထေဿာမီ''တိ။ သာ ဒိဿမာနေန ကာယေန ဌတွာ ကထမာဟ –

၁၃၁. ''အဟံ တေ ဟရိစရိယာယ၊ ဒေဝရာဇေန ပေသိတာ။
အဝဓိံ စိတ္တံ စိတ္တေန၊ ပမာဒော တွံ န ဗုဇ္ဈသီ''တိ။

သော တဿာ ကထံ သုတွာ ပိတရာ ဒိန္နဩဝါဒံ သရိတွာ ''ပိတု ဝစနံ အကတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တောမှီ''တိ ပရိဒေဝန္တော စတဿော ကထာယော အဘာသိ –

၁၃၂. ''ဣမာနိ ကိရ မံ တာတော၊ ကဿပေါ အနုသာသတိ။
ကမလာသဒိသိတ္ထိယော၊ တာယော ဗုဇ္ဈေသိ မာဏဝ။

၁၃၃. ''ဥရေဂဏ္ဍာယော ဗုဇ္ဈေသိ၊ တာယော ဗုဇ္ဈေသိ မာဏဝ။
ဣစ္စာနုသာသိ မံ တာတော၊ ယထာ မံ အနုကမ္ပကော။

၁၃၄. ''တဿာဟံ ဝစနံ နာကံ၊ ပိတု ဝုဒ္ဓဿ သာသနံ။
အရညေ နိမ္မနုဿမှိ၊ သွဇ္ဇ ဈာယာမိ ဧကကော။

၁၃၅. ''သောဟံ တထာ ကရိဿာမိ၊ ဓိရတ္ထု ဇီဝိတေန မေ။
ပုန ဝါ တာဒိသော ဟေဿံ၊ မရဏံ မေ ဘဝိဿတီ''တိ။

တတ္ထ **ဣမာနီ**တိ ဣမာနိ ဝစနာနိ။ **ကမလာသဒိသိတ္ထိယော** တိ ကမလာ ဝုစ္စတိ နာရိပုပ္ဖလတာ, တာသံ ပုပ္ဖသဒိသာ ဣတ္ထိယော။ **တာယော ဗုဇ္ဈေသိ မာဏဝ** တိ မာဏဝ တွံ တာယော ဇာနေယ္ယာသိ, ဉတွာ ဒဿနုပထံ အဂန္တွာ ပလာပေယ္ယာသီတိ ယာနိ ဧဝရူပာနိ ဝစနာနိ တဒါ မံ တာတော အနုသာသတိ, ဣမာနိ ကိရ တာနီတိ။ **ဥရေဂဏ္ဍာယော** တိ ဥရမှိ ဒွီဟိ ဂဏ္ဍေဟိ သမန္နာဂတာ။ **တာယော ဗုဇ္ဈေသိ, မာဏဝ** တိ, မာဏဝ, တာယော အတ္တနော ဝသံ ဂတေ ဝိနာသံ ပာပေန္တီတိ တွံ ဇာနေယ္ယာသိ။ **နာကန္တိ** နာကရိံ။ **ဈာယာမီ**တိ ပဇ္ဈာယာမိ ပရိဒေဝာမိ။ **ဓိရတ္ထု ဇီဝိတေန မေ** တိ ဓိရတ္ထု ဂရဟိတံ မမ ဇီဝိတံ, ဇီဝိတေန မေ ကော အတ္ထော။ **ပုန ဝါ**တိ တထာ ကရိဿာမိ, ယထာ ပုန ဝါ တာဒိသော ဘဝိဿာမိ, နဋ္ဌံ ဈာနံ ဥပ္ပာဒေတွာ ဝီတရာဂေါ ဘဝိဿာမိ, မရဏံ ဝါ မေ ဘဝိဿတီတိ။

သော ကာမရာဂံ ပဟာယ ပုန ဈာနံ ဥပ္ပာဒေသိ။ အထဿ သမဏတေဇံ ဒိသွာ ဈာနဿ စ ဥပ္ပာဒိတဘာဝံ ဉတွာ အလမ္ဗုသာ ဘီတာ ခမာပေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဒွေ ကထာယော အဘာသိ –

၁၃၆. ''တဿ တေဇံ ဝီရိယဉ္စ၊ ဓိတိံ ဉတွာ အဝဋ္ဌိတံ။
သိရသာ အဂ္ဂဟီ ပါဒေ၊ ဣသိသိင်္ဂံ အလမ္ဗုသာ။

၁၃၇. ''မာ မေ ကုဇ္ဈ မဟာဝီရ၊ မာ မေ ကုဇ္ဈ မဟာဣသေ။
မဟာ အတ္ထော မယာ စိဏ္ဏော၊ တိဒသာနံ ယသဿိနံ။
တယာ ပကမ္ပိတံ အာသိ၊ သဗ္ဗံ ဒေဝပုရံ တဒါ''တိ။

အထ နံ သော ''ခမာမိ တေ, ဘဒ္ဒေ, ယထာသုခံ ဂစ္ဆာ''တိ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ကထမာဟ –

၁၃၈. ''တာဝတိံသာ စ ယေ ဒေဝါ၊ တိဒသာနဉ္စ ဝါသဝေါ။
တွဉ္စ ဘဒ္ဒေ သုခီ ဟောဟိ၊ ဂစ္ဆ ကညေ ယထာသုခ''န္တိ။

သော တံ ဝန္ဒိတွာ တေနေဝ သုဝဏ္ဏပလ္လင်္ကေန ဒေဝပုရံ ဂတော။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ တိဿော ဂါထာယော အဘာသိ –

၁၃၉. "တဿ ပါဒေ ဂဟေတွာန, ကတွာ စ နံ ပဒက္ခိဏံ။
အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာန, တမ္ဟာ ဌာနာ အပက္ကမိ။

၁၄၀. "ယော စ တဿာသိ ပလ္လင်္ကော, သောဝဏ္ဏော သောပဝါဟနော။
သဥတ္တရစ္ဆဒပညာသော, သဟဿပဋိယတ္ထတော။
တမေဝ ပလ္လင်္ကမာရုယှ, အဂါ ဒေဝါန သန္တိကေ။

၁၄၁. "တမောက္ကမိဝ အာယန္တိံ, ဇလန္တိံ ဝိဇ္ဇုတံ ယထာ။
ပတီတော သုမနော ဝိတ္တော, ဒေဝိန္ဒော အဒဒါ ဝရ"န္တိ။

တတ္ထ **ဩက္ကမိဝါ**တိ ဒီပကံ ဝိယ။ "ပတီတော"တိအာဒီဟိ တုဋ္ဌာကာရောဝ ဒဿိတော။ **အဒဒါ ဝရန္တိ** အာဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ဌိတာယ တုဋ္ဌော ဝရံ အဒါသိ။

သာ တဿ သန္တိကေ ဝရံ ဂဏှန္တီ ဩသာနဂါထမာဟ –

၁၄၂. "ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က, သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
နိသိပ္ပလောဘိကာ ဂစ္ဆေ, ဧတံ သက္က ဝရံ ဝရေ"တိ။

တဿတ္ထော – "သက္က ဒေဝရာဇ, သစေ မေ တွံ ဝရံ အဒေါ, ပုန ဣသိပလောဘိကာယ န ဂစ္ဆေယျံ, မာ မံ ဧတဒတ္ထာယ ပဟိဏေယျာသိ, ဧတံ ဝရံ ဝရေ ယာစာမီ"တိ။

သတ္ထာ တဿ ဘိက္ခုနော ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ အလမ္ဗုသာ ပုရာဏဒုတိယိကာ အဟောသိ, ဣသိသိင်္ဂေါ ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခု, ပိတာ မဟာဣသိ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

အလမ္ဗုသာဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

[၅၂၄] ၄. သင်္ခပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ

အရိယာဝကာသောသီတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥပေါသထကမ္မံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္ထာ ဥပေါသထိကေ ဥပါသကေ သမ္ပဟံသေတွာ "ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ မဟတိံ နာဂသမ္ပတ္တိံ ပဟာယ ဥပေါသထဝါသံ ဥပဝသိံသုယေဝါ"တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ရာဇဂဟေ မဂဓရာဇာ နာမ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တဿ ရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ, "ဒုယျောဓနော"တိဿ နာမံ ကရိံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အာဂန္တွာ ပိတု သိပ္ပံ ဒဿေသိ။ အထ နံ ပိတာ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥယျာနေ ဝသိ။ ဗောဓိသတ္တော ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ ပိတု သန္တိကံ အဂမာသိ။ တဿ မဟာလာဘသက္ကာရော ဥဒပါဒိ။ သော တေနေဝ ပလိဗောဓေန ကသိဏပရိကမ္မမတ္တမ္ပိ ကာတုံ အသက္ကောန္တော စိန္တေသိ – "မဟာ မေ လာဘသက္ကာရော, န သက္ကာ မယာ ဣဓ ဝသန္တေန ဣမံ ဇဋံ ဆိန္ဒိတုံ, ပုတ္တဿ မေ အနာရောစေတွာဝ အညတ္ထ ဂမိဿာမီ"တိ။ သော ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာ ဥယျာနာ နိက္ခမိတွာ မဂဓရဇ္ဇံ အတိက္ကမိတွာ မဟိသကရဋ္ဌေ သင်္ခပါလဒဟတော နာမ နိက္ခန္တာယ ကဏ္ဏဝေဏ္ဏာယ နဒိယာ နိဝတ္တနေ စန္ဒကပဗ္ဗတံ ဥပနိဿာယ ပဏ္ဏသာလံ ကတွာ တတ္ထ ဝသန္တော ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ ဈာနာဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဥဉ္ဆာစရိယာယ ယာပေသိ။ တမေနံ သင်္ခပါလော နာမ နာဂရာဇာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ကဏ္ဏဝေဏ္ဏနဒိတော နိက္ခမိတွာ အန္တရန္တရာ ဥပသင်္ကမတိ။ သော တဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ အထဿ ပုတ္တော ပိတရံ ဒဋ္ဌုကာမော ဂတဋ္ဌာနံ အဇာနန္တော အနုဝိစာရာပေတွာ

တ “အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ဝသတီ”တိ ဉတွာ တဿ ဒဿနတ္ထာယ မဟန္တေန ပရိဝါရေန တတ္ထ ဂန္တွာ ဧကမန္တေ ခန္ဓာဝါရံ နိဝါသေတွာ ကတိပယေဟိ အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ အဿမပဒါဘိမုခော ပါယာသိ။

တသ္မိံ ခဏေ သင်္ခပါလော မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဓမ္မံ သုဏန္တော နိသီဒိ။ သော တံ ရာဇာနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ဣသိံ ဝန္ဒိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ ရာဇာ ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ နိသီဒိတွာ ပုစ္ဆိ – “ဘန္တေ, ကတရရာဇာ နာမေသ တုမှာကံ သန္တိကံ အာဂတော”တိ။ တာတ, သင်္ခပါလနာဂရာဇာ နာမေသောတိ။ သော တဿ သမ္ပတ္တိံ နိဿာယ နာဂဘဝနေ လောဘံ ကတွာ ကတိပါဟံ ဝသိတွာ ပိတု ဘိက္ခာဟာရံ နိဗဒ္ဓံ ဌပေတွာ အတ္တနော နဂရမေဝ ဂန္တွာ စတူသု ဒွာရေသု ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပံ သင်္ခောဘေန္တော ဒါနံ ဒတွာ သီလံ ရက္ခိတွာ ဥပောသထကမ္မံ ကတွာ နာဂဘဝနံ ပတ္ထေတွာ အာယုပရိယောသာနေ နာဂဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သင်္ခပါလနာဂရာဇာ အဟောသိ ။ သော ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ တာယ သမ္ပတ္တိယာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတွာ တတော ပဋ္ဌာယ မနုဿယောနိံ ပတ္ထေန္တော ဥပောသထဝါသံ ဝသိ။ အထဿ နာဂဘဝနေ ဝသန္တဿ ဥပောသထဝါသော န သမ္ပဇ္ဇတိ, သီလဝိနာသံ ပါပုဏာတိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ ကဏ္ဏဝေဏ္ဏာယ နဒိယာ အဝိဒူရေ မဟာမဂ္ဂဿ စ ဧကပဒိကမဂ္ဂဿ စ အန္တရေ ဧကံ ဝမ္မိကံ ပရိက္ခိပိတွာ ဥပောသထံ အဓိဋ္ဌာယ သမာဒိန္နသီလော “မမ စမ္မမံသာဒီဟိ အတ္ထိကာ စမ္မမံသာဒီနိ ဟရန္တူ”တိ အတ္တာနံ ဒါနမုခေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဝမ္မိကမတ္ထကေ နိပန္နော သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော စာတုဒ္ဒသေ ပန္နရသေ ဝသိတွာ ပါဋိပဒေ နာဂဘဝနံ ဂစ္ဆတိ။

တသ္မိံ ဧကဒိဝသံ ဧဝံ သီလံ သမာဒိယိတွာ နိပန္နေ ပစ္စန္တဂါမဝါသိနော သောဠသ ဇနာ “မံသံ အာဟရိဿာမာ”တိ အာဝုဓဟတ္ထာ အရညေ ဝိစရန္တာ ကိဉ္စိ အလဘိတွာ နိက္ခန္တာ တံ ဝမ္မိကမတ္ထကေ နိပန္နံ ဒိသွာ “မယံ အဇ္ဇ ဂောဓာပောတကမ္ပိ န လဘိမှာ, ဣမံ နာဂရာဇာနံ ဝဓိတွာ ခါဒိဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ “မဟာ ခော ပနေသ ဂယှမာနော ပလာယေယျ, ယထာနိပန္နမေဝ တံ ဘောဂေသု သူလေဟိ ဝိဇ္ဈိတွာ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ ဂဏှိဿာမာ”တိ သူလာနိ အာဒါယ ဥပသင်္ကမိံသု။ ဗောဓိသတ္တဿ သရီရံ မဟန္တံ ဧကဒောဏိကနာဝပ္ပမာဏံ ဝဋ္ဋေတွာ ဌပိတသုမနပုပ္ဖဒါမံ ဝိယ ဇိဉ္ဇုကဖလသန္နိဘေဟိ အက္ခီဟိ ဇယသုမနပုပ္ဖသဒိသေန စ သီသေန သမန္နာဂတံ အတိဝိယ သောဘတိ။ သော တေသံ သောဠသန္နံ ဇနာနံ ပဒသဒ္ဒေန ဘောဂန္တရတော သီသံ နီဟရိတွာ ရတ္တက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ တေ သူလဟတ္ထေ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ စိန္တေသိ – “အဇ္ဇ မယှံ မနောရထော မတ္ထကံ ပါပုဏိဿတိ, အဟံ အတ္တာနံ ဒါနမုခေ နိယျာဒေတွာ ဝီရိယံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ နိပန္နော, ဣမေ မမ သရီရံ သတ္တီဟိ ကောဋ္ဋေတွာ ဆိဒ္ဒါဝဆိဒ္ဒံ ကရောန္တေ ကောဓဝသေန အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ န ဩလောကေဿာမီ”တိ အတ္တနော သီလဘေဒဘယေန ဒဠှံ အဓိဋ္ဌာယ သီသံ ဘောဂန္တရေယေဝ ပဝေသေတွာ နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ တေ ဥပဂန္တွာ နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ ကဍ္ဎန္တာ ဘူမိယံ ပောထေတွာ တိခိဏသူလေဟိ အဋ္ဌသု ဌာနေသု ဝိဇ္ဈိတွာ သကဏ္ဋကကာဠဝေတ္တယဋ္ဌိယော ပဟာရမုခေဟိ ပဝေသေတွာ အဋ္ဌသု ဌာနေသု ကာဇေနာဒါယ မဟာမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံသု, မဟာသတ္တော သူလေဟိ ဝိဇ္ဈနတော ပဋ္ဌာယ ဧကဋ္ဌာနေပိ ကောဓဝသေန အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ တေ န ဩလောကေသိ။ တဿ အဋ္ဌဟိ ကာဇေဟိ အာဒါယ နီယမာနဿ သီသံ ဩလမ္ဗေတွာ ဘူမိယံ ပဟရိ။ အထ နံ “သီသမဿ ဩလမ္ဗတီ”တိ မဟာမဂ္ဂေ နိပဇ္ဇာပေတွာ တရုဏသူလေန နာသာပုဋံ ဝိဇ္ဈိတွာ ရဇ္ဇုကံ ပဝေသေတွာ သီသံ ဥက္ခိပိတွာ ကာဇကောဋိယံ လဂ္ဂိတွာ ပုနပိ ဥက္ခိပိတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံသု။

တသ္မိံ ခဏေ ဝိဒေဟရဋ္ဌေ မိထိလနဂရဝါသီ အာဠာရော နာမ ကုဋုမ္ဗိကော ပဉ္စ သကဋသတာနိ အာဒါယ သုခယာနကေ နိသီဒိတွာ ဂစ္ဆန္တော တေ ဘောဇပုတ္တေ ဗောဓိသတ္တံ တထာ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ တေသံ သောဠသန္နမ္ပိ သောဠသဟိ ဝါဟကေဏေဟိ သဒ္ဓိံ ပသတံ ပသတံ သုဝဏ္ဏမာသကေ သဗ္ဗေသံ နိဝါသနပါရုပနာနိ ဘရိယာနမ္ပိ နေသံ ဝတ္ထာဘရဏာနိ ဒတွာ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ အထ သော နာဂဘဝနံ ဂန္တွာ တတ္ထ ပပဉ္စံ အကတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နိက္ခမိတွာ အာဠာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ နာဂဘဝနဿ ဝဏ္ဏံ ကထေတွာ တံ အာဒါယ နာဂဘဝနံ ဂန္တွာ တီဟိ နာဂကညာသတေဟိ သဒ္ဓိံ မဟန္တမဿ ယသံ ဒတွာ ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သန္တပ္ပေသိ။ အာဠာရော နာဂဘဝနေ ဧကဝဿံ ဝသိတွာ ဒိဗ္ဗကာမေ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ “ဣစ္ဆာမဟံ, သမ္မ, ပဗ္ဗဇိတု”န္တိ နာဂရာဇဿ ကထေတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဂဟေတွာ နာဂဘဝနတော ဟိမဝန္တပ္ပဒေသံ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိတွာ တတ္ထ စိရံ ဝသိတွာ အပရဘာဂေ စာရိကံ စရန္တော ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခာယ နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇဒွာရံ အဂမာသိ။ အထ နံ ဗာရာဏသိရာဇာ ဒိသွာ ဣရိယာပထေ ပသီဒိတွာ ပက္ကောသာပေတွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒါပေတွာ

နာနုဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘောဇေတွာ အညတရသ္မိံ နီစေ အာသနေ နိသိန္နော ဝန္ဒိတွာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၁၄၃. ''အရိယာဝကာသောသိ ပသန္နနေတ္တော၊ မညေ ဘဝံ ပဗ္ဗဇိတော ကုလမှာ။
ကထံ နု ဝိတ္တာနိ ပဟာယ ဘောဂေ၊ ပဗ္ဗဇိ နိက္ခမ္မ ဃရာ သပညာ''တိ။

တတ္ထ **အရိယာဝကာသောသီ**တိ နိဒ္ဒောသသုန္ဒရသရီရာဝကာသောသိ, အဘိရူပေါသီတိ အတ္ထော။ **ပသန္နနေတ္တော**တိ ပဉ္စဟိ ပသာဒေဟိ ယုတ္တနေတ္တော။ **ကုလမှာ**တိ ခတ္တိယကုလာ ဝါ ဗြာဟ္မဏကုလာ ဝါ သေဋ္ဌိကုလာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတောသီတိ မညာမိ။ **ကထံ နူ**တိ ကေန ကာရဏေန ကိံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဓနဉ္စ ဥပဘောဂေ စ ပဟာယ ဃရာ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတောသိ သပည ပဏ္ဍိတပုရိသာတိ ပုစ္ဆတိ။

တတော ပရံ တာပသဿ စ ရညော စ ဝစနပ္ပဋိဝစနဝသေန ကထာနံ သမ္ဗန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော –

၁၄၄. ''သယံ ဝိမာနံ နရဒေဝ ဒိသွာ၊ မဟာနုဘာဝဿ မဟောရဂဿ။
ဒိသွာန ပုညာန မဟာဝိပါကံ၊ သဒ္ဓါယဟံ ပဗ္ဗဇိတောမှိ ရာဇ။

၁၄၅. ''န ကာမကာမာ န ဘယာ န ဒေါသာ၊ ဝါစံ မုသာ ပဗ္ဗဇိတာ ဘဏန္တိ။
အက္ခာဟိ မေ ပုစ္ဆိတော ဧတမတ္ထံ၊ သုတွာန မေ ဇာယိဟိတိပ္ပသာဒေါ။

၁၄၆. ''ဝါဏိဇ္ဇ ရဋ္ဌာဓိပ ဂစ္ဆမာနော၊ ပထေ အဒ္ဒသာသိမှိ ဘောဇပုတ္တေ။
ပဝဍ္ဎကာယံ ဥရဂံ မဟန္တံ၊ အာဒာယ ဂစ္ဆန္တေ ပမောဒမာနေ။

၁၄၇. ''သောဟံ သမာဂမ္မ ဇနိန္ဒ တေဟိ၊ ပဟဋ္ဌလောမော အဝစမှိ ဘီတော။
ကုဟိံ အယံ နီယတိ ဘီမကာယော၊ နာဂေန ကိံ ကာဟထ ဘောဇပုတ္တာ။

၁၄၈. ''နာဂေါ အယံ နီယတိ ဘောဇနတ္ထာ၊ ပဝဍ္ဎကာယော ဥရဂေါ မဟန္တော။
သာဒုဉ္စ ထူလဉ္စ မုဒုဉ္စ မံသံ၊ န တွံ ရသညာသိ ဝိဒေဟပုတ္တ။

၁၄၉. ''ဣတော မယံ ဂန္တွာ သကံ နိကေတံ၊ အာဒာယ သတ္ထာနိ ဝိကောပယိတွာ။
မံသာနိ ဘောက္ခာမ ပမောဒမာနာ၊ မယဉှိ ဝေ သတ္တဝေ ပန္နဂါနံ။

၁၅၀. ''သစေ အယံ နီယတိ ဘောဇနတ္ထာ၊ ပဝဍ္ဎကာယော ဥရဂေါ မဟန္တော။
ဒဒါမိ ဝေါ ဗလိဗဒ္ဒါနိ သောဠသ၊ နာဂံ ဣမံ မုဉ္စထ ဗန္ဓနသ္မာ။

၁၅၁. ''အဒ္ဓါ ဟိ နော ဘက္ခော အယံ မနာပေါ၊ ဗဟူ စ နော ဥရဂါ ဘုတ္တပုဗ္ဗာ။
ကရောမ တေ တံ ဝစနံ အဠာရ၊ မိတ္တဉ္စ နော ဟောဟိ ဝိဒေဟပုတ္တ။

၁၅၂. ''တဒဿု တေ ဗန္ဓနာ မောစယိံသု၊ ယံ နတ္ထုတော ပဋိမောက္ကဿ ပာသေ။
မုတ္တော စ သော ဗန္ဓနာ နာဂရာဇာ၊ ပက္ကာမိ ပါစီနမုခေါ မုဟုတ္တံ။

၁၅၃. ''ဂန္တွာန ပါစီနမုခေါ မုဟုတ္တံ၊ ပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ ပလောကယီ မံ။
တဒဿဟံ ပိဋ္ဌိတော အန္ဝဂစ္ဆိံ၊ ဒသင်္ဂုလိံ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ။

၁၅၄. ''ဂစ္ဆေဝ ခေါ တွံ တရမာနရူပေါ၊ မာ တံ အမိတ္တာ ပုနရဂ္ဂဟေသုံ။
ဒုက္ခော ဟိ လုဒ္ဒေဟိ ပုနာ သမာဂမော၊ အဒဿနံ ဘောဇပုတ္တာန ဂစ္ဆ။

၁၅၅. ''အဂမာသိ သော ရဟဒံ ဝိပ္ပသန္နံ၊ နီလောဘာသံ ရမဏီယံ သုတိတ္ထံ။
သမောတတံ ဇမ္ဗုဟိ ဝေတသာဟိ၊ ပါဝေက္ခိ နိတ္တိဏ္ဏဘယော ပတီတော။

၁၅၆. ''သော တံ ပဝိဿ နစိရဿ နာဂေ၊ ဒိဗ္ဗေန မေ ပာတုရဟူ ဇနိန္ဒ။
ဥပဋ္ဌဟီ မံ ပိတရံဝ ပုတ္တော၊ ဟဒယင်္ဂမံ ကဉ္စနသုဝဏ္ဏ ဘဏန္တော။

၁၅၇. ''တွံဝံ မေသိ မာတာ စ ပိတာ အဋ္ဌာရ၊ အတ္တန္တရော ပာဏဒဒေါ သဟာယော။
သကဉ္စ ဣဒ္ဓိ ပဋိလာဘကောသ္မိ၊ အဋ္ဌာရ ပဿ မေ နိဝေသနာနိ။
ပဟူတဘက္ခံ ဗဟုအန္နပာနံ၊ မသက္ကသာရံ ဝိယ ဝါသဝဿာ''တိ။

တတ္ထ **ဝိမာနန္တိ** သဋ္ဌပလနာဂရညော အနေကသတနာဋကသမ္ပတ္တိသမ္ပန္နံ ကဉ္စနမဏိဝိမာနံ။ **ပုညာနန္တိ** တေန ကတပုညာနံ မဟန္တံ ဝိပာကံ ဒိသွာ ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ ပရလောကဉ္စ သဒ္ဒဟိတွာ ပဝတ္တာယ သဒ္ဓါယ အဟံ ပဗ္ဗဇိတော။ **န ကာမကာမာ**တိ န ဝတ္ထုကာမေနပိ ဘယေနပိ ဒေါသေနပိ မုသာ ဘဏာမိ။ **ဇာယိဟိတီ**တိ, ဘန္တေ, တုမှာကံ ဝ စနံ သုတွာ မယှမ္ပိ ပသာဒေါ သောမနဿံ ဇာယိဿတိ။ **တဏိဇ္ဇ**န္တိ တဏိဇ္ဇကမ္မံ ကရိဿာမီတိ ဂစ္ဆန္တော။ **ပထေ အဒ္ဒသာသိမှဟီ** တိ ပဉ္စန္နံ သကဋသတာနံ ပုရတော သုခယာနကေ နိသီဒိတွာ ဂစ္ဆန္တော မဟာမဂ္ဂေ ဇနပဒမနုဿေ အဒ္ဒသံ။ **ပဝမုကာယ** န္တိ ဝဇိုတကာယံ။ **အာအာယာ**တိ အင်္ဂဟိ ကာဇေဟိ ဂဟေတွာ။ **အဝစမှဟီ**တိ အဘာသိံ။ **ဘီမကာယော**တိ ဘယဇနကကာယော။ **ဘောဇပုတ္တာ** တိ လုဒ္ဒပုတ္တကေ ပိယသမုအစာရေနာလပတိ။ **ဝိဒေဟပုတ္တာ**တိ ဝိဒေဟရဋ္ဌတသိတာယ အာဋ္ဌာရံ အာလပိသု။ **ဝိကောပယိတွ**တိ ဆိန္ဒိတွာ။ **မယဉ္စပို တေ သတ္တတေ** တိ မယံ ပန နာကနံ ဝေရိနော နာမ။ **ဘောဇနတ္ထာ** တိ ဘောဇနတ္ထာယ။ **မိတ္တဉ္စ နော ဟောဟီ** တိ တွံဝံ အမှာကံ မိတ္တော ဟောဟိ, ကတဂုဏံ ဇာန။

တအာဿ တေ တိ, မဟာရာဇ, တေဟိ ဘောဇပုတ္တေဟိ ဧဝံ ဝုတ္တေ အဟံ တေသံ သောဋ္ဌသ တဟကေဏော နိတ သနပာရုပနာနိ ပသတံ ပသတံ သုဝဏ္ဏမာသကေ ဘရိယာနဉ္စ နေသံ ဝတ္ထာလင်္ကာရံ အအသိံ, အထ တေ သဋ္ဌပလနာဂ ရာဇာနံ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ အတ္တနော ကက္ခဋ္ဌတာယ သကဏ္ဍကကာဋ္ဌဝေတ္တလတာယ ကောဋိယံ ဂဟေတွာ အာ ကမိုတုံ အာရဘိံသု။ အထာဟံ နာဂရာဇာနံ ကိလမန္တံ ဒိသွာ အကိလမေန္တော၀ အသိနာ တာ လတာ ဆိန္ဒိတွာ အ ရကာနံ ကဉ္စဝေဓတော ဝဋ္ဋိနိပာရဏနိယာမေန အဒုက္ခာပေန္တော သဏိကံ နီဟရိံ, တသ္မိံ ကာလေ တေ ဘောဇပုတ္တ တာ ယံ ဗန္ဓနံ အဿ နတ္ထုတော ပဝေသေတွာ ပဋိမောက္ခံ, တသ္မာ ဗန္ဓနာ တံ ဥရဂံ မောစယိံသု။ တဿ နာသတော သဟ ဟသေန တံ ရဇ္ဇုကံ နီဟရိံသူတိ ဒီပေတိ။ ဣတိ တေ ဥရဂံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ထောကံ ဂန္တွာ ''အယံ ဥ ရဂေ ဒုဗ္ဗလော, မတကာလေ နံ ဂဟေတွာ ဂမိဿာမ''တိ နိလီယိံသု။

ပုဏ္ဏောဟီ တိ သောပိ မုဟုတ္တံ ပာဇီနာဘိမုခော ဂန္တွာ အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ မံ ပလောကယိ။ **တအာ သွာဟန္တိ** တအာ အဿ အပံ။ **ဂစ္ဆေတ** တိ ဧဝံ တံ အဝစန္တိ ဝဒတိ။ **ရဟာဒန္တိ** ကဉ္စဝေဏ္ဏဒဟံ။ **သမောတတန္** တိ ဥဘယတီရေသု ဇမ္ဗုရုက္ခဝေတသရုက္ခေဟိ ဩတတံ ဝိတတံ။ **နိတ္တိဏ္ဏာဘယော ပတီတော** တိ သော ကိရ တံ ဒဟံ ပဝိသန္တော အာဋ္ဌာရဿ နိပစ္စကာရံ ဒဿေတွာ ယာဝ နင်္ဂုဋ္ဌာ ဩတရိ, ဥဒကေ ပဝိဋ္ဌဘာဂမေဝဿ နိဗ္ဘယံ အဟောသိ, တသ္မာ နိတ္တိဏ္ဏာဘယော ပတီတော ပာဋ္ဌတုဋ္ဌော ပာဝေက္ခီတိ။ **ပဝိဿာ** တိ ပဝိသိတွာ။ **ဒိဗ္ဗေန မေ** တိ နာဂဘဝနေ ပမာဒံ အနာပဇ္ဇိတွာ မယိ ကဉ္စဝေဏ္ဏတိရံ အနုတိက္ကန္တေယေဝ ဒိဗ္ဗေန ပရိတရေန မမ ပုရတော ပာတုရဟောသိ။ **ဥပဋ္ဌဟီ** တိ ဥပာဂမိ။ **အတ္တန္တရော** တိ ဟဒယမံသသဒိသော။ တွံဝံ မမ ဗဟုပကာရော, သက္ကာရံ တေ ကရိဿာမိ။ **ပဿ မေ နိဝေသနာနီ** တိ မမ နာဂဘဝနံ ပဿ။ **မသက္ကသာရံ ဝိယာ** တိ မသက္ကသာရော ဝုစ္စတိ ဩသ က္ကနပရိသက္ကနာဘာဝေန ဃနသာရတာယ စ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာ။ အယံ တတ္ထ မာပိတံ တာဝတိံသဘဝနံ သန္ဓာယေ ဝမာဟ။

မဟာရာဇ! ဧဝံ ဝတွာ သော နာဂရာဇာ ဥတ္တရိ အတ္တနော နာဂဘဝနံ ဝဏ္ဏေန္တော ကထာဒ္ဝယမာဟ –

၁၅၈. ''တံ ဘူမိဘာဂေဟိ ဥပေတရူပံ၊ အသက္ခရာ စေဝ မုဒူ သုဘာ စ။
နီစတ္တိဏာ အပ္ပရဇာ စ ဘူမိ၊ ပာသာဒိကာ ယတ္ထ ဇဟန္တိ သောကံ။

၁၅၉. ''အနာဝကုလာ ဝေဠုရိယူပနီလာ၊ စတုဒ္ဒိသံ အမ္ဗဝနံ သုရမ္မံ။
ပက္ကာ စ ပေသီ စ ဖလာ သုဖုလ္လာ၊ နိစ္စောတုကာ ဓာရယန္တိ ဖလာနိ''တိ။

တတ္ထ **အသက္ခရာ** တိ ယာ တတ္ထ ဘူမိ ဟသာဓာသက္ခရရဟိတာ မုဒု သုဘာ ကဥ္စနရဇတမဏိမယာ သတ္တရတနတလုကာကိဏ္ဏာ။ **နိစတ္တိဏာ** တိ ဣန္ဒဂေါပကပိဋ္ဌိသဒိသဝဏ္ဏေဟိ နိစတိဏေဟိ သမန္နာဂတာ။ **အပ္ပရဇာ**တိ ပံသုရဟိတာ။ **ယတ္ထ ဇဟန္တိ သောက** န္တိ ယတ္ထ ပဝိဋ္ဌမတ္တာဝ နိဿောကာ ဟောန္တိ။ **အနာဝကုလာ**တိ န အဝကုလာ အခါဏုမာ ဥပရိ ဥက္ကုလဝိကုလဘာဝရဟိတာ တ သမသဏ္ဌိတာ။ **ဝေဠုရိယူပနီလာ**တိ ဝေဠုရိယေန ဥပနီလာ, တသ္မိံ နာဂဘဝနေ ဝေဠုရိယမယာ ပသန္နသလိလာ နီလောဘာသာ အနေကဝဏ္ဏကမလုပ္ပလသဉ္ဆန္နာ ပောက္ခရဏီတိ အတ္ထော။ **စတုဒ္ဒိသ** န္တိ တဿာ ပောက္ခရဏိယာ စတူသု ဒိသာသု။ **ပက္ကာ စာ** တိ တသ္မိံ အမ္ဗဝနေ အမ္ဗရုက္ခာ ပက္ကဖလာ စ အမုပက္ကဖလာ စ တရုဏဖလာ စ ဖုလ္လိတာယေဝတတိ အတ္ထော။ **နိစ္စောတုကာ** တိ ဆန္နမ္ပိ ဥတူနံ အနုရူပေဟိ ပုပ္ဖဖလေဟိ သမန္နာဂတာတိ။

၁၆၀.တေသံ ဝနာနံ နရဒေဝ မဇ္ဈေ၊ နိဝေသနံ ဘဿရသန္နိကာသံ။
ရဇတဂ္ဂဠံ သောဝဏ္ဏမယံ ဥဠာရံ၊ ဩဘာသတီ ဝိဇ္ဇုရိဝန္တလိက္ခေ။

၁၆၁.“မဏီမယာ သောဏ္ဏမယာ ဥဠာရာ၊ အနေကစိတ္တာ သတတံ သုနိမ္မိတာ။
ပရိပူရာ ကညာဟိ အလင်္ကတာဟိ၊ သုဝဏ္ဏကာယူရဓရာဟိ ရာဇ။

၁၆၂.“သော သင်္ခပလော တရမာနရူပေါ၊ ပာသာဒမာရုယှ အနောမဝဏ္ဏော။
သဟဿထမ္ဘံ အတုလာနုဘာဝံ၊ ယတ္ထဿ ဘရိယာ မဟေသီ အဟောသိ။

၁၆၃.“ဧကာ စ နာရီ တရမာနရူပါ၊ အာဒာယ ဝေဠုရိယမယံ မဟဂ္ဃံ။
သုဘံ မဏိံ ဇာတိမန္တူပပန္နံ၊ အစောဒိတာ အာသနမဗ္ဘိဟာသိ။

၁၆၄.“တတော မံ ဥရဂေ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ၊ နိသီဒယီ ပါမုခအာသနသ္မိံ။
ဣဒမာသနံ အတြ ဘဝံ နိသီဒတု၊ ဘဝဉှိ မေ အညတရော ဂရူနံ။

၁၆၅.“အညာ စ နာရီ တရမာနရူပါ၊ အာဒာယ ဝါရိံ ဥပသင်္ကမိတွာ။
ပါဒါနိ ပက္ခာလယီ မေ ဇနိန္ဒ၊ ဘရိယာဝ ဘတ္တူ ပတိနော ပိယဿ။

၁၆၆.“အပရာ စ နာရီ တရမာနရူပါ၊ ပဂ္ဂယှ သောဝဏ္ဏမယာယ ပါတိယာ။
အနေကသူပံ ဝိဝိဓံ ဝိယဉ္ဇနံ၊ ဥပနာမယီ ဘတ္တ မနုညရူပံ။

၁၆၇.“တုရိယေဟိ မံ ဘာရတ ဘုတ္တဝန္တံ၊ ဥပဋ္ဌဟုံ ဘတ္တု မနော ဝိဒိတွာ။
တတုတ္တရိံ မံ နိပတီ မဟန္တံ၊ ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ အနပ္ပကေဟီ”တိ။

တတ္ထ **နိဝေသန**န္တိ ပာသာဒော။ **ဘဿရသန္နိကာသ** န္တိ ပဘဿရဒဿနံ။ **ရဇတဂ္ဂဠ** န္တိ ရဇတဒွာရကတဠံ။ **မဏီမယာ**တိ ဧဝရူပါ တတ္ထ ကူဋာဂါရာ စ ဂဗ္ဘာ စ။ **ပရိပူရာ**တိ သမ္ပုဏ္ဏာ။ **သော သင်္ခပလော** တိ, မဟာရာဇ, အဟံ ဧဝံ တသ္မိံ နာဂဘဝနံ ဝဏ္ဏေန္တေ တံ ဒဠှကာမော အဟောသိံ, အထ မံ တတ္ထ နေတွာ သော သင်္ခပလော ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ တရမာနော ဝေဠုရိယထမ္ဘေဟိ သဟဿထမ္ဘံ ပာသာဒံ အာရုယှ ယသ္မိံ ဌာနေ အဿ မဟေသီ အဟောသိ, တံ ဌာနံ နေတီတိ ဒီပေတိ။ **ဧကာ စာ**တိ မယိ ပာသာဒံ အဘိရုဠှေ ဧကာ ဣတ္ထီ အညေဟိ မဏီဟိ ဇာတိမဟန္တေဟိ ဥပေတံ သုဘံ ဝေဠုရိယာသနံ တေန နာဂရာဇေန အဝုတ္တာဝ။ **အဗ္ဘိဟာသီ** တိ အဘိဟရိ, အတ္ထရီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ပါမုခအာသနသ္မိ န္တိ ပမုခာသနသ္မိံ, ဥတ္တမာသနေ နိသီဒာပေသီတိ အတ္ထော။ **ဂရူန**န္တိ မာတာပိတူနံ မေ တွံ အညတရောတိ ဧဝံ ဝတွာ နိသီဒာပေသိ။ **ဝိဝိဓံ ဝိယဉ္ဇန** န္တိ ဝိဝိဓံ ဗျဉ္ဇနံ။ **ဘတ္တ မနုညရူပ** န္တိ ဘတ္တံ မနုညရူပံ။ **ဘာရတာ**တိ ရာဇာနံ အာလပတိ။ **ဘုတ္တဝန္တ** န္တိ ဘုတ္တာဝိံ ကတဘတ္တကိစ္စံ။ **ဥပဋ္ဌဟု** န္တိ အနေကသတေဟိ တုရိယေဟိ ဂန္ဓဗ္ဗံ ကုရုမာနာ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ **ဘတ္တု မနော ဝိဒိတွာ** တိ အတ္တနော ပတိနော စိတ္တံ ဇာနိတွာ။ **တတုတ္တရိ** န္တိ တတော ဂန္ဓဗ္ဗကရဏတော ဥတ္တရိံ။ **မံ နိပတီ**တိ သော နာဂရာဇာ မံ ဥပသင်္ကမိ။ **မဟန္တံ ဒိဗ္ဗေဟီ** တိ မဟန္တေဟိ ဥဠာရေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ တေဟိ စ အနပ္ပကေဟိ။

ဧဝံ ဥပသင်္ကမိတွာ စ ပန ကထမာဟ –

၁၆၈. “ဘရိယာ မမေတာ တိသတာ အဍ္ဎာရိ၊ သဗ္ဗတ္တမဇ္ဈာ ပဒုမုတ္တရာဘာ။
အဍ္ဎာရိ ဧတာသု တေ ကာမကာရာ၊ ဒဒါမိ တေ တာ ပရိစာရယဿူ”တိ။

တတ္ထ **သဗ္ဗတ္တမဇ္ဈာ**တိ သဗ္ဗာ အတ္တမဇ္ဈာ, ပါဏိနာ ဂဟိတပ္ပမာဏမဇ္ဈာတိ အတ္ထော။ အဋ္ဌကထာယံ ပန “သုမဇ္ဈာ”တိ ပါဌော။ **ပဒုမုတ္တရာဘာ**တိ ပဒုမဝဏ္ဏုတ္တရာဘာ, ပဒုမဝဏ္ဏုတ္တရစ္ဆဝိယောတိ အတ္ထော။ **ပရိစာရယဿူ**တိ တာ အတ္တနော ပါဒပရိစာရိကာ ကရောဟီတိ ဝတွာ တီဟိ ဣတ္ထိသတေဟိ သဒ္ဓိံ မဟာသမ္ပတ္တိံ မယှံ အဒါသိ။

သော အာဟ –

၁၆၉. “သံဝစ္ဆရံ ဒိဗ္ဗရသာနုဘုတွာ၊ တဒါဿုဟံ ဥတ္တရိမဇ္ဈဘာသိံ။
နာဂဿိဒံ ကိန္တိ ကထဉ္စ လဒ္ဓံ၊ ကထဇ္ဈဂမာသိ ဝိမာနသေဋ္ဌံ။

၁၇၀. “အဓိစ္စလဒ္ဓံ ပရိဏာမဇံ တေ၊ သယံကတံ ဥဒါဟု ဒေဝေဟိ ဒိန္နံ။
ပုစ္ဆာမိ တံ နာဂရာဇေတမတ္ထံ၊ ကထဇ္ဈဂမာသိ ဝိမာနသေဋ္ဌ”န္တိ။

တတ္ထ **ဒိဗ္ဗရသာနုဘုတွာ**တိ ဒိဗ္ဗေ ကာမဂုဏရသေ အနုဘဝိတွာ။ **တဒါဿုဟ**န္တိ တဒါ အဿု အဟံ။ **နာဂဿိဒ**န္တိ ဘဒ္ဒမုခဿ သင်္ခပါလနာဂရာဇဿ ဣဒံ သမ္ပတ္တိဇာတံ **ကိန္တိ** ကိံ နာမ ကမ္မံ ကတွာ ကထဉ္စ ကတွာ လဒ္ဓံ, ကထမေတံ ဝိမာနသေဋ္ဌံ တွံ အဇ္ဈဂမာသိ, ဣတိ နံ အဟံ ပုစ္ဆိံ။ **အဓိစ္စလဒ္ဓ**န္တိ အဟေတုနာ လဒ္ဓံ။ **ပရိဏာမဇံ တေ**တိ ကေနစိ တဝ အတ္ထာယ ပရိဏာမိတတ္တာ ပရိဏာမတော ဇာတံ။ **သယံကတ**န္တိ ကာရကေ ပက္ကောသာပေတွာ ရတနာနိ ဒတွာ ကာရိတန္တိ။

တတော ပရာ ဒွိန္နမ္ပိ ဝစနပ္ပဋိဝစနကထာဝ –

၁၇၁. “နာဓိစ္စလဒ္ဓံ န ပရိဏာမဇံ မေ၊ န သယံကတံ နာပိ ဒေဝေဟိ ဒိန္နံ။
သကေဟိ ကမ္မေဟိ အပါပကေဟိ၊ ပုညေဟိ မေ လဒ္ဓမိဒံ ဝိမာနံ။

၁၇၂. “ကိံ တေ ဝတံ ကိံ ပန ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကိဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။
အက္ခာဟိ မေ နာဂရာဇေတမတ္ထံ၊ ကထံ နု တေ လဒ္ဓမိဒံ ဝိမာနံ။

၁၇၃. “ရာဇာ အဟောသိံ မဂဓာနမိဿရော၊ ဒုယျောဓနော နာမ မဟာနုဘာဝေါ။
သော ဣတ္တရံ ဇီဝိတံ သံဝိဒိတွာ၊ အသဿတံ ဝိပရိဏာမဓမ္မံ။

၁၇၄. “အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ပသန္နစိတ္တော၊ သက္ကစ္စ ဒါနံ ဝိပုလံ အဒါသိံ။
ဩပါနဘူတံ မေ ဃရံ တဒါသိ၊ သန္တပ္ပိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ။

၁၇၅. “မာလဉ္စ ဂန္ဓဉ္စ ဝိလေပနဉ္စ၊ ပဒီပိယံ ယာနမုပဿယဉ္စ။
အစ္ဆာဒနံ သယနမထန္နပါနံ၊ သက္ကစ္စ ဒါနာနိ အဒမှ တတ္ထ။

၁၇၆. “တံ မေ ဝတံ တံ ပန ဗြဟ္မစရိယံ၊ တဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။
တေနေဝ မေ လဒ္ဓမိဒံ ဝိမာနံ၊ ပဟူတဘက္ခံ ဗဟုအန္နပါနံ။
နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ စုပေတရူပံ၊ စိရဋ္ဌိတိကံ န စ သဿတာယံ။

၁၇၇. “အပ္ပါနုဘာဝါ တံ မဟာနုဘာဝံ၊ တေဇဿိနံ ဟန္တိ အတေဇဝန္တော။
ကိမေဝ ဒါဌာဝုဓ ကိံ ပဋိစ္စ၊ ဟတ္ထတ္တမာဂစ္ဆိ ဝနိဗ္ဗကာနံ။

၁၇၈.“ဘယံ နု တေ အန္ဝဂတံ မဟန္တံ၊ တေဇော နု တေ နာန္ဝဂံ ဒန္တမူလံ။
ကိမေဝ ဒါဌာဝုဓ ကိံ ပဋိစ္စ၊ ကိလေသမာပဇ္ဇိ ဝနိဗ္ဗကာနံ။

၁၇၉.“န မေ ဘယံ အန္ဝဂတံ မဟန္တံ၊ တေဇော န သက္ကာ မမ တေဟိ ဟန္တုံ။
သတဉ္စ ဓမ္မာနိ သုကိတ္တိတာနိ၊ သမုဒ္ဒဝေလာဝ ဒုရစ္စယာနိ။

၁၈၀.“စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိံ အဠာရ၊ ဥပေါသထံ နိစ္စမုပါဝသာမိ။
အထာဂမုံ သောဠသ ဘောဇပုတ္တာ၊ ရဇ္ဇုံ ဂဟေတွာန ဒဠှဉ္စ ဟသံ။

၁၈၁.“ဘေတွာန နာသံ အတိကဿ ရဇ္ဇုံ၊ နယိံသု မံ သမ္ပရိဂယှ လုဒ္ဒါ။
ဧတာဒိသံ ဒုက္ခမဟံ တိတိက္ခံ၊ ဥပေါသထံ အပ္ပဋိကောပယန္တော။

၁၈၂.“ဧကာယနေ တံ ပထေ အဒ္ဒသံသု၊ ဗလေန ဝဏ္ဏေန စုပေတရူပံ။
သိရိယာ ပညာယ စ ဘာဝိတောသိ၊ ကိံ ပတ္ထယံ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၁၈၃.“န ပုတ္တဟေတူ န ဓနဿ ဟေတူ၊ န အာယုနော စာပိ အဠာရ ဟေတု။
မနုဿယောနိံ အဘိပတ္ထယာနော၊ တသ္မာ ပရက္ကမ တပေါ ကရောမိ။

၁၈၄.“တွံ လောဟိတက္ခော ဝိဟတန္တရံသော၊ အလင်္ကတော ကပ္ပိတကေသမဿု။
သုရောသိတော လောဟိတစန္ဒနေန၊ ဂန္ဓဗ္ဗရာဇာဝ ဒိသာ ပဘာသသိ။

၁၈၅.“ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ၊ သဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သမင်္ဂိဘူတော။
ပုစ္ဆာမိ တံ နာဂရာဇေတမတ္ထံ၊ သေယျော ဣတော ကေန မနုဿလောကော။

၁၈၆.“အဠာရ နာညတြ မနုဿလောကာ၊ သုဒ္ဓီဝ သံဝိဇ္ဇတိ သံယမော ဝါ။
အဟဉ္စ လဒ္ဓါန မနုဿယောနိံ၊ ကာဟာမိ ဇာတိမရဏဿ အန္တံ။

၁၈၇.“သံဝစ္ဆရော မေ ဝသတော တဝန္တိကေ၊ အန္နေန ပါနေန ဥပဋ္ဌိတောသ္မိ။
အာမန္တယိတွာန ပလေမိ နာဂ၊ စိရပ္ပဝုဋ္ဌောသ္မိ အဟံ ဇနိန္ဒ။

၁၈၈.“ပုတ္တာ စ ဒါရာ အနုဇီဝိနော စ၊ နိစ္စာနုသိဋ္ဌာ ဥပတိဋ္ဌထေတံ။
ကစ္စိန္နု တံ နာဘိသပိတ္ထ ကောစိ၊ ပိယဉှိ မေ ဒဿနံ တုယှံ အဠာရ။

၁၈၉.“ယထာပိ မာတူ စ ပိတူ အဂါရေ၊ ပုတ္တော ပိယော ပဋိဝိဟိတော ဝသေယျ။
တတောပိ မယှံ ဣဓမေဝ သေယျော၊ စိတ္တဉှိ တေ နာဂ မယီ ပသန္နံ။

၁၉၀.“မဏီ မမံ ဝိဇ္ဇတိ လောဟိတင်္ကော၊ ဓနာဟရော မဏိရတနံ ဥဠာရံ။
အာဒါယ တွံ ဂစ္ဆ သကံ နိကေတံ၊ လဒ္ဓါ ဓနံ တံ မဏိမောဿဇဿု”တိ။

တတ္ထ **ကိံ တေ ဝတ**န္တိ ကိံ တဝ ဝတသမာဒါနံ။ **ဗြဟ္မစရိယ**န္တိ သေဋ္ဌစရိယံ။ **[illegible]ဟာနုဘူတ**န္တိ စတုမဟာပထေ ခတပေါက္ခရဏီ ဝိယ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ယထာသုခံ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဝိဘဝံ။ **န စ သဿတာယ**န္တိ စိရဋ္ဌိတိကံ သမာနမ္ပိ စေ တံ မယှံ သဿတံ န ဟောတီတိ မေ ကထေတိ။

အပ္ပါနုဘာဝတာ တိ ဘောဇပုတ္တေ သန္ဓာယာဟ။ **ဟန္တီ** တိ အဋ္ဌသု ဌာနေသု သူလေဟိ ဝိဇ္ဈန္တာ ကိံကာရဏာ ဟနိံသု။ **ကိံ ပဋိစ္စာ** တိ ကိံ သန္ဓာယ တွံ တဒါ တေသံ ဟတ္ထတ္တံ ဥပဂတော။ **ဝနိဗ္ဗကာန**န္တိ ဘောဇပုတ္တာ ဣဓ “ဝနိဗ္ဗကာ”တိ ဝုတ္တာ။ **တေဇော နု တေ နာန္ဝဂံ ဒန္တမူလ**န္တိ ကိံ နု တဝ တေဇော ဘောဇပုတ္တေ ဒိသွာ တဒါ ဘယံ မဟန္တံ အန္ဝဂတံ, ဥဒါဟု ဝိသံ ဒန္တမူလံ န အန္ဝဂတံ။ **ကိလေသ**န္တိ ဒုက္ခံ။ **ဝနိဗ္ဗကာန**န္တိ ဘောဇပုတ္တာနံ သန္တိကေ, ဘောဇပုတ္တေ နိဿာယာတိ အတ္ထော။

တေဇော န သက္ကာ မမ တေဟိ ဟန္တုန္တိ မမ ဝိသတေဇော အညဿ တေဇေန အဘိဟန္တုမ္ပိ န သက္ကာ။ **သတ**န္တိ ဗုဒ္ဓါဒီနံ။ **ဓမ္မာနီ** တိ သီလသမာဓိပညာခန္တိအနုဒ္ဒယမေတ္တာဘာဝနာသင်္ခါတာနိ ဓမ္မာနိ။ **သုကိတ္တိတာနီ**တိ သုဝဏ္ဏိတာနိ သုကထိတာနိ။ ကိန္တိ ကတွာ? **သမုဒ္ဒဝေလာဝ ဒုရစ္စယာနီ** တိ တေဟိ သမုဒ္ဒဝေလာ ဝိယ သပ္ပုရိသေဟိ ဇီဝိတတ္ထမ္ပိ ဒုရစ္စယာနီတိ ဝဏ္ဏိတာနိ, တသ္မာ အဟံ သီလဘေဒဘယေန ခန္တိမေတ္တာဒိသမန္နာဂတော ဟုတွာ မမ ကောပဿ သီလဝေလန္တံ အတိက္ကမိတုံ န အဒါသိန္တိ အာဟ။

“ဣမိဿာ ပန သင်္ခပါလဓမ္မဒေသနာယ ဒသပိ ပါရမိယော လဗ္ဘန္တိ။ တဒါ ဟိ မဟာသတ္တေန သရီရဿ ပရိစ္စတ္တဘာဝတော ဒါနပါရမီ နာမ ဟောတိ, တထာရူပေနာပိ ဝိသတေဇေန သီလဿ အဘိန္နတာ သီလပါရမီ, နာဂဘဝနတော နိက္ခမိတွာ သမဏဓမ္မကရဏံ နေက္ခမ္မပါရမီ, ‘ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ’တိ သံဝိဒဟနံ ပညာပါရမီ, အဓိဝါသနဝီရိယံ ဝီရိယပါရမီ, အဓိဝါသနခန္တိ ခန္တိပါရမီ, သစ္စသမာဒါနံ သစ္စပါရမီ, ‘မမ သီလံ န ဘိန္ဒိဿာမီ’တိ အဓိဋ္ဌာနံ အဓိဋ္ဌာနပါရမီ, အနုဒ္ဒယဘာဝေန မေတ္တာပါရမီ, ဝေဒနာယ မဇ္ဈတ္တဘာဝေန ဥပေက္ခာပါရမီ”တိ။

အထာဂမုန္တိ အထေကဒိဝသံ ဝမ္မိကမတ္ထကေ နိပန္နံ ဒိသွာ သောဠသ ဘောဇပုတ္တာ ခရရဇ္ဇုဉ္စ ဒဠှပါသဉ္စ သူလာနိ စ ဂဟေတွာ မမ သန္တိကံ အာဂတာ။ **ဘေတွာန**ာတိ မမ သရီရံ အဂ္ဂသူလေဟိ ဘိန္ဒိတွာ သကဏ္ဋက ကာဠဝေတ္တလတာ ပဝေသေတွာ။ **နာသံ အတိကဿ ရဇ္ဇု**န္တိ ထောကံ ဂန္တွာ သီသံ မေ ဩလမ္ဗန္တံ ဒိသွာ မဟာမဂ္ဂေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ပုန နာသမ္ပိ မေ ဘိန္ဒိတွာ ဝဋ္ဋရဇ္ဇုံ အတိကဿ အာဝုနိတွာ ကာဇကောဋိယံ လဂ္ဂေတွာ သမန္တတော ပရိဂ္ဂဟေတွာ မံ နယိံသု။

အဒ္ဒသံသူ တိ, သမ္မ သင်္ခပါလ, တေ ဘောဇပုတ္တာ ဧကာယနေ ဧကဂမနေ ဇင်္ဃပဒိကမဂ္ဂေ တံ ဗလေန စ ဝဏ္ဏေန စ ဥပေတရူပံ ပဿိံသု, တွံ ပန ဣဿရိယသောဘဂ္ဂသိရိယာ စ ပညာယ စ ဘာဝိတော ဝဍ္ဎိတော, သော တွံ ဧဝရူပေ သမာနေပိ ကိမတ္ထံ တပံ ကရောသိ, ကိမိစ္ဆန္တော ဥပေါသထတံ ဝသသိ, သီလံ ရက္ခသိ။ “အဒ္ဒသာသိ”န္တိပိ ပါဌော, အဟံ ဧကာယနေ မဟာမဂ္ဂေ တံ အဒ္ဒသိန္တိ အတ္ထော။ **အဘိပတ္ထယာနော** တိ ပတ္ထေန္တော။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ မနုဿယောနိံ ပတ္ထေမိ, တသ္မာ ဝီရိယေန ပရက္ကမိတွာ တပောကမ္မံ ကရောမိ။

သုရောသိတောတိ သုဋ္ဌု မနုလိတ္တော။ **ဣတော**တိ ဣမမှာ နာဂဘဝနာ မနုဿလောကော ကေန ဥတ္တရိတရော။ **သုဒ္ဓီ** တိ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနသင်္ခါတာ ဝိသုဒ္ဓိ။ **သံယမော**တိ သီလံ။ ဣဒံ သော မနုဿလောကေယေဝ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပတ္တိံ သန္ဓာယာဟ။ **ကာဟာမီ**တိ အတ္တနော အပ္ပဋိသန္ဓိကဘာဝံ ကရောန္တော ဇာတိဇရာမရဏဿန္တံ ကရိဿာမီတိ။ ဧဝံ, မဟာရာဇ, သော သင်္ခပါလော မနုဿလောကံ ဝဏ္ဏေသိ။ **သံဝစ္ဆရော မေ** တိ ဧဝံ, မဟာရာဇ, တသ္မိံ မနုဿလောကံ ဝဏ္ဏေန္တေ အဟံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ သိနေဟံ ကတွာ ဧတဒဝေါစံ။ တတ္ထ **ဥပဋ္ဌိတောသ္မီ** တိ အန္နပါနေန စေဝ ဒိဗ္ဗေဟိ စ ကာမဂုဏေဟိ ပရိစိဏ္ဏော မာနိတော အသ္မိ။ **ပလေမီ**တိ ပရေမိ ဂစ္ဆာမိ။ **စိရပ္ပဝုဋ္ဌောသ္မီ** တိ အဟံ မနုဿလောကတော စိရပ္ပဝုဋ္ဌော အသ္မိ။

နာဘိသပိတ္ထာ တိ ကစ္စိ နု ခေါ မမ ပုတ္တာဒီသု ကောစိ တံ န အက္ကောသိ န ပရိဘာသီတိ ပုစ္ဆတိ။ “နာဘိသဇ္ဇေထာ”တိပိ ပါဌော, န ကောပေသီတိ အတ္ထော။ **ပဋိဝိဟိတော**တိ ပဋိဇဂ္ဂိတော။ **မဏီ မမ**န္တိ သစေ, သမ္မ အာဠာရ, ဂစ္ဆသိယေဝ, ဧဝံ သန္တေ မမ လောဟိတင်္ကော ဓနဟာရကော သဗ္ဗကာမဒဒေါ မဏိ သံဝိဇ္ဇတိ, တံ ဥဠာရံ မဏိရတနံ အာဒါယ တဝ ဂေဟံ ဂစ္ဆ, တတ္ထ ဣမဿာနုဘာဝေန ယာဝဒိစ္ဆကံ ဓနံ လဒ္ဓါ ပုန ဣမံ မဏိံ ဩဿဇေဿု, ဩဿဇန္တော စ အညတ္ထ အနောဿဇိတွာ အတ္တနော ဥဒကစာဋိယံ ဩဿဇေယျာသီတိ ဝတွာ မယှံ မဏိရတနံ ဥပနေသီတိ ဝဒတိ။

ဧဝံ ဝတွာ အာဠာရော “အထာဟံ, မဟာရာဇ, နာဂရာဇာနံ ဧတဒဝေါစံ – ‘သမ္မ, နာဟံ ဓနေနတ္ထိကော, ပဗ္ဗဇိတုံ ပန ဣစ္ဆာမီ’တိ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရံ ယာစိတွာ တေနေဝ သဒ္ဓိံ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ တံ နိဝတ္တေတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတောမှီ”တိ ဝတွာ ရညော ဓမ္မကထံ ကထေန္တော ဂါထာဒွယမာဟ –

၁၉၁. “ဒိဋ္ဌာ မယာ မာနုသကာပိ ကာမာ၊ အသဿတာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ။

အာဒီနဝံ ကာမဂုဏေသု ဒိသွာ၊ သဒ္ဒါယဟံ ပဗ္ဗဇိတောမှဲ ရာဇ။

၁၉၂. ''ဒုမပ္ဖလာနီဝ ပတန္တိ မာဏဝါ၊ ဒဟရာ စ ဝုဒ္ဓါ စ သရီရဘေဒါ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာ ပဗ္ဗဇိတောမှဲ ရာဇ၊ အပဏ္ဏကံ သာမညမေဝ သေယျော''တိ။

တတ္ထ **သဒ္ဒါယာ** တိ ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ နိဗ္ဗာနဉ္စ သဒ္ဒဟိတွာ။ **ဒုမပ္ဖလာနီဝ ပတန္တိ** တိ ယထာ ရုက္ခဖလာနိ ပက္ကာနိပိ အပက္ကာနိပိ ပတန္တိ, တထာ မာဏဝါ ဒဟရာ စ ဝုဒ္ဓါ စ ပတန္တိ။ **အပဏ္ဏက** န္တိ အဝိရဒ္ဓံ နိယျာနိကံ။ **သာမညမေဝ သေယျော** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဝ ဥတ္တမာတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂုဏံ ဒိသွာ ပဗ္ဗဇိတောမှဲ, မဟာရာဇာတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ အနန္တရံ ကထမာဟ –

၁၉၃. ''အဒ္ဓါ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ သပညာ၊ ဗဟုဿုတာ ယေ ဗဟုဌာနစိန္တိနော။
နာဂဉ္စ သုတွာန တဝဉ္စဒ္ဒာရ၊ ကာဟာမိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနီ''တိ။

တတ္ထ **ယေ ဗဟုဌာနစိန္တိနော** တိ ယေ ဗဟူနိ ကာရဏာနိ ဇာနန္တိ။ **နာဂဉ္စာ** တိ တထာ အပ္ပမာဒဝိဟာရိနံ နာဂရာဇာနဉ္စ တဝ စ ဝစနံ သုတွာ။

အထဿ ဥဿာဟံ ဇနေန္တော တာပသော ဩသာနကထမာဟ –

၁၉၄. ''အဒ္ဓါ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ သပညာ၊ ဗဟုဿုတာ ယေ ဗဟုဌာနစိန္တိနော။
နာဂဉ္စ သုတွာန မမဉ္စ ရာဇ၊ ကရောဟိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနီ''တိ။

ဧဝံ သော ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တတ္ထေဝ စတ္တာရော ဝဿာနမာသေ ဝသိတွာ ပုန ဟိမဝန္တံ ဂန္တွာ ယာဝဇီဝံ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။ သင်္ခပါလောပိ ယာဝဇီဝံ ဥပေါသထံ ဝသိတွာ ရာဇာ စ အနာဒီနိ ပုညာနိ ကရိတွာ ယထာကမ္မံ ဂတာ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ ပိတာ တာပသော ကဿပေါ အဟောသိ, ဗာရာဏသိရာဇာ အာနန္ဒော, အာဠာရော သာရိပုတ္တော, သင်္ခပါလနာဂရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

သင်္ခပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

[၅၂၅] ၅. စူဠသုတသောမဇာတကဝဏ္ဏနာ

အာမန္တယာမိ **နိဂမန္တိ** ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော နေက္ခမ္မပာရမိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု **မဟာနာရဒကဿပဇာတကေ** သဒိသမေဝ (ဇာ. ၂.၂၂.၁၁၅၃ အာဒယော)။ အတီတေ ပန ဗာရာဏသီ သုဒဿနံ နာမ နဂရံ အဟောသိ, တတ္ထ ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ရာဇာ အဇ္ဈာဝသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ, ဒသမာသစ္စယေန မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခမိ။ တဿ ပန ပုဏ္ဏစန္ဒသဿိရိကံ မုခံ အဟောသိ, တေနဿ ''သောမကုမာရော''တိ နာမံ ကရိံသု။ သော ဝိညုတံ ပတ္တော သုတဝိတ္တကော သဝနသီလော အဟောသိ, တေန နံ ''သုတသောမော''တိ သဥ္ဇာနိံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာဂတော ပိတု သန္တကံ သေတစ္ဆတ္တံ လဘိတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ, မဟန္တံ ဣဿရိယံ အဟောသိ။ တဿ စန္ဒာဒေဝိပ္ပမုခာနိ သောဠသ ဣတ္ထိသဟဿာနိ အဟေသုံ။ သော အပရဘာဂေ ပုတ္တဓီတာဟိ ဝဍ္ဎန္တော ဃရာဝါသေ အနဘိရတော အရညံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတုကာမော အဟောသိ။

သော ဧကဒိဝသံ ကပ္ပကံ အာမန္တေတွာ ''ယဒါ မေ, သမ္မ, သိရသ္မိံ ပလိတံ ပဿေယျာသိ, တဒါ မေ အာရောစေယျာသီ''တိ အာဟ။ ကပ္ပကော တဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အပရဘာဂေ ပလိတံ ဒိသွာ အာရောစေတွာ ''တေန ဟိ နံ, သမ္မ ကပ္ပက, ဥဒ္ဓရိတွာ မမ ဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌပေဟီ''တိ ဝုတ္တေ သုဝဏ္ဏသဏ္ဍာသေန ဥဒ္ဓရိတွာ ရညော ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ တံ ဒိသွာ မဟာသတ္တော ''ဇရာယ မေ သရီရံ အဘိဘူတ''န္တိ ဘီတော တံ ပလိတံ ဂဟေတွာ ဝဟာသာအ ဩတရိတွာ မဟာဇနဿ ဒဿနဋ္ဌာနေ ပညတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသီဒိတွာ သေနာပတိပ္ပမုခာနိ အ

သီတိအမစ္စသဟဿာနိ ပုရောဟိတပ္ပမုခာနိ သဋ္ဌိဗ္ရာဟ္မဏသဟဿာနိ အညေ စ ရဋ္ဌိကဇာနပဒနေဂမာဒယော ဗဟူ ဇနေ ပက္ကောသာပေတွာ “သိရသ္မိံ မေ ပလိတံ ဇာတံ, အဟံ မဟလ္လကောသ္မိ, မမ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ ဇာနာထာ”တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁၉၅. “အာမန္တယာမိ နိဂမံ, မိတ္တာမစ္စေ ပရိဿဇေ။
သိရသ္မိံ ပလိတံ ဇာတံ, ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနိ ရောစဟ”န္တိ။

တတ္ထ **အာမန္တယာမီ**တိ ဇာနာပေမိ။ **ရောစဟန္တိ** “ရောစေမိ အဟံ, တဿ မေ, ဘောန္တော! ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ ဇာနာထာ”တိ။

တံ သုတွာ တေသု ဧကော ဝိသာရဒပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဂါထမာဟ –

၁၉၆. “အဘုံ မေ ကထံ နု ဘဏသိ, သလ္လံ မေ ဒေဝ ဥရသိ ကပ္ပေသိ။
သတ္တသတာ တေ ဘရိယာ, ကထံ နု တေ တာ ဘဝိဿန္တိ”တိ။

တတ္ထ **အဘုန္တိ** အဝုဍ္ဎိ။ **ဥရသိ ကပ္ပေသီ**တိ ဥရသ္မိံ သုနိသိတခဓေတသတ္တိံ စာရေသိ။ **သတ္တသတာ**တိ သမဇာတိကာ ခတ္တိယကညာ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ကထံ နု တေ တာ ဘဝိဿန္တီ**တိ တာ တဝ ဘရိယာ တယိ ပဗ္ဗဇိတေ အနာထာ နိပ္ပစ္စယာ ကထံ ဘဝိဿန္တိ, ဧတာ အနာထာ ကတွာ တုမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ န ယုတ္တာတိ။

တတော မဟာသတ္တော တတိယံ ဂါထမာဟ –

၁၉၇. “ပညာယိဟိန္တိ ဧတာ, ဒဟရာ အညမ္ပိ တာ ဂမိဿန္တိ။
သဂ္ဂဉ္စ ပတ္ထယာနော, တေန အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ။

တတ္ထ **ပညာယိဟိန္တီ**တိ အတ္တနော ကမ္မေန ပညာယိဿန္တိ။ အဟံ ဧတာသံ ကိံ ဟောမိ, သဗ္ဗာပေတာ ဒဟရာ, ယော အညော ရာဇာ ဘဝိဿတိ, တံ ဧတာ ဂမိဿန္တီတိ။

အမစ္စာဒယော ဗောဓိသတ္တဿ ပဋိဝစနံ ဒါတုံ အသက္ကောန္တာ တဿ မာတု သန္တိကံ ဂန္တွာ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ သာ တုရိတတုရိတာ အာဂန္တွာ “သစ္စံ ကိရ တွံ, တာတ, ပဗ္ဗဇိတုကာမောသီ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၉၈. “ဒုလ္လဒ္ဓံ မေ အာသိ သုတသောမ, ယဿ တေ ဟောမဟံ မာတာ။
ယံ မေ ဝိလပန္တိယာ, အနပေက္ခော ပဗ္ဗဇသိ ဒေဝ။

၁၉၉. “ဒုလ္လဒ္ဓံ မေ အာသိ သုတသောမ, ယံ တံ အဟံ ဝိဇာယိဿံ။
ယံ မေ ဝိလပန္တိယာ, အနပေက္ခော ပဗ္ဗဇသိ ဒေတ”တိ။

တတ္ထ **ဒုလ္လဒ္ဓ**န္တိ ယံ ဧတံ မယာ လဘန္တိယာ ပုတ္တံ ဇမ္မံ လဒ္ဓံ ဒုလ္လဒ္ဓံ။ **ယံ မေ**တိ ယေန ကာရဏေန မယိ နာနပ္ပကာရကံ ဝိပလန္တိယာ တွံ ပဗ္ဗဇိတုံ ဣစ္ဆသိ, တေန ကာရဏေန တာဒိသဿ ပုတ္တဿ လဘနံ မမ ဒုလ္လဒ္ဓံ နာမာတိ။

ဗောဓိသတ္တော ဧဝံ ပရိဒေဝမာနာယပိ မာတရာ သဒ္ဓိံ ကိဉ္စိ န ကထေသိ။ သာ ရောဒိတွာ ကန္ဒိတွာ သယမေဝ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထဿ ပိတု အာရောစေသုံ။ သော အာဂန္တွာ ဧကံ တာဝ ဂါထမာဟ –

၂၀၀. “ကော နာမေသော ဓမ္မော, သုတသောမ ကာ စ နာမ ပဗ္ဗဇ္ဇာ။
ယံ နော အမှေ ဇိဏ္ဏေ, အနပေက္ခော ပဗ္ဗဇသိ ဒေတ”တိ။

တတ္ထ **ယံ နော အမ္ဗေဟာ**တိ ယံ တ္ဝံ အမ္ဟာကံ ပုတ္တော သမာနော အမ္ဗေဟ ဖိဏ္ဍော ပဋ္ဌိဇဂ္ဂိတဗ္ဗကာလေ အပ္ပဋ္ဌိဇဂ္ဂိတ္ဝာ ပဟာတေ သိလံ ပဝဋ္ဋေန္တော ဝိယ ဆဋ္ဍေတွာ အနပေက္ခော ပဗ္ဗဇသိ, တေန တံ ဝဒာမိ ကော နာမေသော တဝ ဓမ္မောတိ အဓိပ္ပာယော။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော တုဏှီ အဟောသိ။ အထ နံ ပိတာ, "တာတ သုတသောမ, သစေပိ တေ မာတာပိတူသု သိနေဟော နတ္ထိ, ပုတ္တဓီတရော တေ ဗဟူ တရုဏာ, တယာ ဝိနာ ဝတ္တိတုံ န သက္ခိဿန္တိ, တေသံ ဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တကာလေ ပဗ္ဗဇိဿသီ"တိ ဝတွာ သတ္တမံ ကထမာဟ –

၂၀၁. "ပုတ္တာပိ တုယှံ ဗဟဝေါ၊ ဒဟရာ အပ္ပတ္တယောဗ္ဗနာ။
မဉ္ဇူ တေပိတံ အပဿန္တာ၊ မညေ ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆန္တီ"တိ။

တတ္ထ **မဉ္ဇူ**တိ မဓုရဝစနာ။ **နိဂစ္ဆန္တီ** တိ နိဂစ္ဆိဿန္တိ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခံ ပဋ္ဌိလဘိဿန္တီတိ မညာမိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ကထမာဟ –

၂၀၂. "ပုတ္တေဟိ စ မေ ဧတေဟိ၊ ဒဟရေဟိ အပ္ပတ္တယောဗ္ဗနေဟိ။
မဉ္ဇူဟိ သဗ္ဗေဟိပိ တုမှေဟိ၊ စိရမ္ပိ ဌတွာ ဝိနာသဘာဝေ"တိ။

တတ္ထ **သဗ္ဗေဟိပိ တုမှေဟီ** တိ, တာတ, န ကေဝလံ ပုတ္တေဟေဝ, အထ ခေါ တုမှေဟိပိ အညေဟိပိ သဗ္ဗသတ္တေဟိ စိရံ ဌတွာပိ ဒီဃမဒ္ဓာနံ ဌတွာပိ ဝိနာသဘာဝေဝ နိယတော။ သကလသ္မိမ္ပိ ဟိ လောကသန္နိဝါသေ ဧကသတ္တောပိ နိစ္စော နာမ နတ္ထီတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ပိတု ဓမ္မကထံ ကထေသိ။ သော တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ တုဏှီ အဟောသိ။ အထဿ သတ္တသတာနံ ဘရိယာနံ အာရောစယိံသု။ တာ စ ပာသာဒာ ဩရုယှ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဂေပ္ဖကေသု ဂဟေတွာ ပရိဒေဝမာနာ ကထမာဟံသု –

၂၀၃. "ဆိန္နံ နု တုယှံ ဟဒယံ၊ အဒု တေ ကရုဏာ စ နတ္ထိ အမ္ဗေဟာသု။
ယံ နော ဝိကန္ဒန္တိယော၊ အနပေက္ခော ပဗ္ဗဇသိ ဒေဝ"တိ။

တဿတ္ထော – သာမိ သုတသောမ, အမ္ဗေဟ ဝိဓဝေ ကတွာ ဂစ္ဆန္တဿ အပ္ပမတ္တကဿပိ သိနေဟဿ အဘာဝေန တဝ ဟဒယံ အမ္ဗေဟာသု ဆိန္နံ နု, ဉဒာဟု ကရုဏာယ အဘာဝေန ကာရုညံ တ နတ္ထိ, ယံ နော ဧဝံ ဝိကန္ဒန္တိယော ပဟာယ ပဗ္ဗဇသီတိ။

မဟာသတ္တော တာသံ ဟဒမူလေ ပရိဝတ္တိတွာ ပရိဒေဝမာနာနံ ပရိဒေဝနသဒ္ဒံ သုတွာ အနန္တရံ ကထမာဟ –

၂၀၄. "န စ မယှံ ဆိန္နံ ဟဒယံ၊ အတ္ထိ ကရုဏာပိ မယှံ တုမှေဟာသု။
သဂ္ဂဉ္စ ပတ္ထယာနော၊ တေန အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ။

တတ္ထ **သဂ္ဂဉ္စာ** တိ အဟံ သဂ္ဂဉ္စ ပတ္ထယန္တော ယသ္မာ အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ ဗုဒ္ဓာဒီဟိ ဝဏ္ဏိတာ, တသ္မာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ, တုမှေ မာ စိန္တယိတ္ထာတိ တာ အဿာသေသိ။

အထဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ အာရောစေသုံ။ သာ ဂရုဘာရာ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာပိ သမာနာ အာဂန္တွာ မဟာသတ္တံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာ တိဿော ကထာယော အဘာသိ –

၂၀၅. "ဒုလ္လဒ္ဓံ မေ အာသိ သုတသောမ၊ ယဿ တေ အဟံ ဘရိယာ။
ယံ မေ ဝိလပန္တိယာ၊ အနပေက္ခော ပဗ္ဗဇသိ ဒေဝ။

၂၀၆. ‘‘ဒုလ္လဒ္ဓံ မေ အာသိ သုတသောမ၊ ယဿ တေ အဟံ ဘရိယာ။
ယံ မေ ကုစ္ဆိပဋိသန္ဓိ၊ အနပေက္ခော ပဗ္ဗဇသိ ဒေဝ။

၂၀၇. ‘‘ပရိပက္ကော မေ ဂဗ္ဘော၊ ကုစ္ဆိဂတော ယာဝ နံ ဝိဇာယာမိ။
မာဟံ ဧကာ ဝိဓဝါ၊ ပစ္ဆာ ဒုက္ခာနိ အဒ္ဒက္ခိ’’န္တိ။

တတ္ထ **ယံ မေ**တိ ယသ္မာ မမ ဝိလပန္တိယာ တွံ အနပေက္ခော ပဗ္ဗဇသိ, တသ္မာ ယံ မယာ တဝ သန္တိကာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနံ လဒ္ဓံ, တံ ဒုလ္လဒ္ဓမေဝ အာသိ။ ဒုတိယဂါထာယ ယသ္မာ မံ တွံ ကုစ္ဆိပဋိသန္ဓိ ပဟာယ အနပေက္ခော ပဗ္ဗဇသိ, တသ္မာ ယံ မယာ တဝ ဘရိယတ္တံ လဒ္ဓံ, တံ ဒုလ္လဒ္ဓံ မေတိ အတ္ထော။ **ယာဝ န**န္တိ ယာဝတဟံ တံ ဂဗ္ဘံ ဝိဇာယာမိ, တာဝ အဓိဝါသေဟီတိ။

တတော မဟာသတ္တော ဂါထမာဟ –

၂၀၈. ‘‘ပရိပက္ကော တေ ဂဗ္ဘော၊ ကုစ္ဆိဂတော ဣင္ဃ တွံ ဝိဇာယဿု။
ပုတ္တံ အနောမဝဏ္ဏံ၊ တံ ဟိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ’’တိ။

တတ္ထ **ပုတ္တ**န္တိ, ဘဒ္ဒေ, တဝ ဂဗ္ဘော ပရိပက္ကောတိ ဇာနာမိ, တွံ ပန ဝိဇာယမာနာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိဿသိ, န ဓီတရံ, သာ တွံ သောတ္ထိနာ ဝိဇာယဿု ပုတ္တံ, အဟံ ပန သဒ္ဓိံ တယာ တံ ပုတ္တံ ဟိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမိယေဝါတိ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ သောကံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တီ ‘‘ဣတော ဒါနိ ပဋ္ဌာယ, ဒေဝ, အမှာကံ သိရီ နာမ နတ္ထီ’’တိ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဟဒယံ ဓာရယမာနာ အဿုနိ မုဉ္စန္တီ မဟာသဒ္ဒေန ပရိဒေဝိ။ အထ နံ သမဿာသေန္တော မဟာသတ္တော ဂါထမာဟ –

၂၀၉. ‘‘မာ တွံ စန္ဒေ ရုဒိ၊ မာ သောစိ ဝနတိမိရမတ္တက္ခိ။
အာရောဟ ဝရပါသာဒံ၊ အနပေက္ခော အဟံ ဂမိဿာမီ’’တိ။

တတ္ထ **မာ တွံ စန္ဒေ ရုဒီ**တိ, ဘဒ္ဒေ စန္ဒာဒေဝိ, တွံ မာ ရောဒိ မာ သောစိ။ **ဝနတိမိရမတ္တက္ခီ**တိ ဂိရိကဏ္ဏိကပုပ္ဖသမာနနေတ္တေ။ ဟဋ္ဌိယံ ပန ‘‘ကောဝိဠာရတမ္ဗက္ခီ’’တိ လိခိတံ, တဿာ ကောဝိဠာရပုပ္ဖံ ဝိယ တမ္ဗနေတ္တေတိ အတ္ထော။

သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဌာတုံ အသက္ကောန္တီ ပါသာဒံ အာရုယှ ရောဒမာနာ နိသီဒိ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တဿ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ဒိသွာ ‘‘ကိံ နု ခေါ မေ မာတာ ရောဒန္တီ နိသိန္နာ’’တိ တံ ပုစ္ဆန္တော ဂါထမာဟ –

၂၁၀. ‘‘ကော တံ အမ္မ ကောပေသိ၊ ကိံ ရောဒသိ ပေက္ခသိ စ မံ ဗာဠှံ။
ကံ အဝဇ္ဈံ ဃာတေမိ၊ ဉာတီနံ ဥဒိက္ခမာနာန’’န္တိ။

တတ္ထ **ကောပေသီ**တိ, အမ္မ! ကော နာမ တံ ကောပေသိ, ကော တေ အပ္ပိယံ အကာသိ။ **ပေက္ခသိ စာ**တိ မံ ဗာဠှံ ပေက္ခန္တီ ကိံကာရဏာ ရောဒသီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ကံ အဝဇ္ဈံ ဃာတေမီ**တိ အဃာတေတဗ္ဗမ္ပိ ကံ ဃာတေမိ အတ္တနော ဉာတီနံ ဥဒိက္ခမာနာနညေဝ, အက္ခာဟိ မေတိ ပုစ္ဆတိ။

တတော ဒေဝီ ဂါထမာဟ –

၂၁၁. ‘‘န ဟိ သော သက္ကာ ဟန္တုံ၊ ဝိဇိတာဝီ ယော မံ တာတ ကောပေသိ။
ပိတာ တေ မံ တာတ အဝစ၊ အနပေက္ခော အဟံ ဂမိဿာမီ’’တိ။

တတ္ထ **ဝိဇိတာဝီ**တိ, တာတ, ယော မံ ဣမိဿာ ပထဝိယာ ဝိဇိတာဝီ ကောပေသိ, အပ္ပိယသမုဒာစာရေန မေ ဟဒယေ ကောပဋ္ဌ သောကဋ္ဌ ပဝေသေသိ, သော တယာ ဟန္တွာ န သက္ကာ, မညှိ, တာတ, တဝ ပိတာ ''အဟံ ရဇ္ဇသိရိဋ္ဌ တဋ္ဌ ပဟာယ အရညံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ''တိ အဝစ, ဣဒံ မေ ရောဒနကာရဏန္တိ။

သော တဿာ ဝစနံ သုတွာ ''အမ္မ! ကိံ နာမ တွံ ကထေသိ, နနု ဧဝံ သန္တေ မယံ အနာထာ နာမ ဘဝိဿာမာ''တိ ပရိဒေဝန္တော ကထမာဟ –

၂၁၂. ''ယောဟံ ပုဗ္ဗေ နိယ္ယာမိ, ဥယျာနံ မတ္တကုဉ္ဇရေ စ ယောဓေမိ။
သုတသောမေ ပဗ္ဗဇိတေ, ကထံ နု အနိ ကရိဿာမီ''တိ။

တဿတ္ထော – ယော အဟံ ပုဗ္ဗေ စတုအာဇညယုတ္တံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ ရထံ အဘိရုယှ ဥယျာနံ ဂစ္ဆာမိ, မတ္တကုဉ္ဇရေ စ ယောဓေမိ, အညေဟိ စ အဿကီဠာဒီဟိ ကီဠာမိ, သွတဟံ ဣဒါနိ သုတသောမေ ပဗ္ဗဇိတေ ကထံ ကရိဿာမီတိ?

အထဿ ကနိဋ္ဌဘာတာ သတ္တဝဿိကော တေ ဥဘောပိ ရောဒန္တေ ဒိသွာ မာတရံ ဥပသင်္ကမိတွာ, ''အမ္မ! ကိံကာရဏာ တုမှေ ရောဒထာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ ''တေန ဟိ မာ ရောဒထ, အဟံ တာတဿ ပဗ္ဗဇိတုံ န ဒဿာမီ''တိ ဥဘောပိ တေ အဿာသေတွာ ဓာတိယာ သဒ္ဓိံ ဟသာအ ဩရုယှ ပိတု သန္တိကံ ဂန္တွာ, ''တာတ, တွံ ကိရ အမှေ အကာမကေ ပဟာယ 'ပဗ္ဗဇာမီ'တိ ဝဒသိ, အဟံ တေ ပဗ္ဗဇိတုံ န ဒဿာမီ''တိ ပိတရံ ဂီဝါယ ဒဠှံ ဂဟေတွာ ကထမာဟ –

၂၁၃. ''မာတုစ္စ မေ ရုဒန္တျာ, ဇေဋ္ဌဿ စ ဘာတုနော အကာမဿ။
ဟတ္ထေပိ တေ ဂဟေဿံ, န ဟိ ဂစ္ဆသိ နော အကာမာန''န္တိ။

မဟာသတ္တော စိန္တေသိ – ''အယံ မေ ပရိပန္ထံ ကရောတိ, ကေန နု ခော နံ ဥပာယေန ပဋိက္ကမာပေယျ''န္တိ။ တတော ဓာတိံ ဩလောကေတွာ, ''အမ္မ! ဓာတိ ဟန္ဒိမံ မဏိက္ခန္ဓပိဠန္ဓနံ, တဝေသော ဟောတု ဟတ္ထေ, ပုတ္တံ အပနေဟိ, မာ မေ အန္တရာယံ ကရီ''တိ သယံ ပုတ္တံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ အပနေတုံ အသက္ကောန္တော တဿာ လဉ္ဇံ ပဋိဇာနေတွာ ကထမာဟ –

၂၁၄. ''ဥဋ္ဌေဟိ တွံ ဓာတိ, ဣမံ ကုမာရံ ရမေဟိ အညတ္ထ။
မာ မေ ပရိပန္ထမကာသိ, သဂ္ဂံ မမ ပတ္ထယာနဿာ''တိ။

တတ္ထ **ဣမံ ကုမာရန္တိ**, အမ္မ! ဓာတိ တွံ ဥဋ္ဌေဟိ, ဣမံ ကုမာရံ အပနေတွာ အာဂန္တွာ ဣမံ မဏိံ ဂဟေတွာ အညတ္ထ နံ အဘိရမေဟီတိ။

သာ လဉ္ဇံ လဘိတွာ ကုမာရံ သညာပေတွာ အာဒာယ အညတ္ထ ဂန္တွာ ပရိဒေဝမာနာ ကထမာဟ –

၂၁၅. ''ယံ နူနိမံ ဒဒေယျံ ပဘင်္ကရံ, ကော နု မေ ဣမိနာတ္ထော။
သုတသောမေ ပဗ္ဗဇိတေ, ကိံ နု မေနံ ကရိဿာမီ''တိ။

တဿတ္ထော – ယံ နူန အဟံ ဣမံ လဉ္ဇတ္ထာယ ဂဟိတံ ပဘင်္ကရံ သုပ္ပဘာသံ မဏိံ ဒဒေယျံ, ကော နု မယှံ သုတသောမနရိန္ဒေ ပဗ္ဗဇိတေ ဣမိနာ အတ္ထော, **ကိံ နု မေနံ ကရိဿာမိ,** အဟံ တသ္မိံ ပဗ္ဗဇိတေ ဣမံ လဘိဿာမိ, လဘန္တီပိ စ ကိံ နု ခော ဧတံ ကရိဿာမိ, ပဿထ မေ ကမ္မန္တိ။

တတော မဟာသေနဂုတ္တော စိန္တေသိ – ''အယံ ရာဇာ ''ဂေဟေ မေ ဓနံ မန္ဒ''န္တိ သညံ ကရောတိ မညေ, ဗဟုဘာဝမဿ ကထေဿာမီ''တိ။ သော ဥဋ္ဌာယ ဝန္ဒိတွာ ကထမာဟ –

၂၁၆. ''ကောသော စ တုယှံ ဝိပုလော, ကောဋ္ဌာဂါရဋ္ဌ တုယှံ ပရိပူရံ။

ပထဝီ စ တုယှ်ဟံ ဝိဇိတာ၊ ရမဿု မာ ပဗ္ဗဇိ ဒေတ’’တိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ကထမာဟ –

၂၁၇. ‘‘ကောသော စ မယှံ ဝိပုလော၊ ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ မယှံ ပရိပူရံ။
ပထဝီ စ မယှံ ဝိဇိတာ၊ တံ ဟိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမိ’’တိ။

တံ သုတွာ တဿိံ အပဂတေ ကုလဝဍ္ဎနသေဋ္ဌိ နာမ ဥဋ္ဌာယ ဝန္ဒိတွာ ကထမာဟ –

၂၁၈. ‘‘မယှမ္ပိ ဓနံ ပဟူတံ၊ သင်္ချာတုံ နောပိ ဒေဝ သက္ကောမိ။
တံ တေ ဒဒာမိ သဗ္ဗမ္ပိ၊ ရမဿု မာ ပဗ္ဗဇိ ဒေဝ’’တိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ကထမာဟ –

၂၁၉. ‘‘ဇာနာမိ ဓနံ ပဟူတံ၊ ကုလဝဍ္ဎန ပူဇိတော တယာ စသ္မိ။
သဂ္ဂဉ္စ ပတ္ထယာနော၊ တေန အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ’’တိ။

တံ သုတွာ ကုလဝဍ္ဎနေ အပဂတေ မဟာသတ္တော သောမဒတ္တံ ကနိဋ္ဌဘာတရံ အာမန္တေတွာ, ‘‘တာတ, အဟံ ပဉ္ဇရပက္ခိတ္တော ဝနကုက္ကုဋော ဝိယ ဥက္ကဏ္ဌိတော, မံ ဃရာဝါသေ အနဘိရတိ အဘိဘဝတိ, အဇ္ဇေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမိ, တွံ ဣမံ ရဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇာ’’တိ ရဇ္ဇံ နိယျာဒေန္တော ကထမာဟ –

၂၂၀. ‘‘ဥက္ကဏ္ဌိတောသ္မိ ဗာဠှံ၊ အရတိ မံ သောမဒတ္တ အာဝိသတိ။
ဗဟုကာပိ မေ အန္တရာယာ၊ အဇ္ဇေဝါဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ’’တိ။

တံ သုတွာ သောပိ ပဗ္ဗဇိတုကာမော တံ ဒီပေန္တော ဣတရံ ကထမာဟ –

၂၂၁. ‘‘ဣဒဉ္စ တုယှံ ရုစိတံ၊ သုတသောမ အဇ္ဇေဝ ဒာနိ တွံ ပဗ္ဗဇ။
အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ န ဥဿဟေ တယာ ဝိနာ အဟံ ဌာတု’’န္တိ။

အထ နံ သော ပဋိက္ခိပိတွာ ဥပဍ္ဎံ ကထမာဟ –

၂၂၂. ‘‘န ဟိ သက္ကာ ပဗ္ဗဇိတုံ၊ နဂရေ န ဟိ ပစ္စတိ ဇနပဒေ စာ’’တိ။
တတ္ထ **န ဟိ ပစ္စတီ** တိ ဣဒါနေဝ တာဝ မမ ပဗ္ဗဇ္ဇာဓိပ္ပာယံ သုတွာဝ ဣမသ္မိံ ဒွါဒသယောဇနိကေ သုဒဿနနဂရေ စ သကလဇနပဒေ စ န ပစ္စတိ, ကောစိ ဥဒ္ဓနေ အဂ္ဂိံ န ဇာလေတိ, အမှေဟိ ပန ဒွီသု ပဗ္ဗဇိတေသု အနာထာဝ ရဋ္ဌဝါသိနော ဘဝိဿန္တိ, တသ္မာ န ဟိ သက္ကာ တယာ ပဗ္ဗဇိတုံ, အဟမေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ။

တံ သုတွာ မဟာဇနော မဟာသတ္တဿ ပါဒမူလေ ပရိဝတ္တိတွာ ပရိဒေဝန္တော ဥပဍ္ဎကထမာဟ –

‘‘သုတသောမေ ပဗ္ဗဇိတေ၊ ကထံ နု အဒါနိ ကရိဿာမာ’’တိ။
တတော မဟာသတ္တော ‘‘အလံ မာ သောစယိတ္ထ, အဟံ စိရမ္ပိ ဌတွာ တုမှေဟိ ဝိနာ ဘဝိဿာမိ, ဥပ္ပန္နသင်္ခါရော ဟိ နိစ္စော နာမ နတ္ထီ’’တိ မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ကထေန္တော အာဟ –

၂၂၃. ‘‘ဥပနီယတိဒံ မညေ၊ ပရိတ္တံ ဥဒကံဝ စင်္ကဝါရမှိ။
ဧဝံ သုပရိတ္တကေ ဇီဝိတေ၊ န စ ပမဇ္ဇိတုံ ကာလော။

၂၂၄. ‘‘ဥပနီယတိဒံ မညေ၊ ပရိတ္တံ ဥဒကံဝ စင်္ကဝါရမှိ။
ဧဝံ သုပရိတ္တကေ ဇီဝိတေ၊ အန္ဓဗာလာ ပမဇ္ဇန္တိ။

၂၂၅. “တေ ဝဍ္ဎယန္တိ နိရယံ, တိရစ္ဆာနယောနိဉ္စ ပေတ္တိဝိသယဉ္စ။
တဏှာယ ဗန္ဓနဗဒ္ဓါ, ဝဍ္ဎေန္တိ အသုရကာယ”န္တိ။

တတ္ထ **ဥပနီယတိဒံ မညေ**တိ, တာတ, “ဣဒံ ဇီဝိတံ ဥပနီယတီ”တိ အဟံ မညာမိ။ အညေသု သုတ္တေသု ဥပသံဟရဏတ္ထော ဥပနိယ္ယနတ္ထော, ဣဓ ပန ပရိယာဒါနတ္ထော။ တသ္မာ ယထာ ပရိတ္တံ ဥဒကံ ရဇကာနံ ခါရစက္ကတရေ ပက္ခိတ္တံ သီဃံ ပရိယာဒီယတိ, တထာ ဇီဝိတမ္ပိ။ ဧဝံ သုပရိတ္တကေ ဇီဝိတေ တံ ပရိတ္တကံ အာယုသင်္ခါရံ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တာနံ သတ္တာနံ န ပုညကိရိယာယ ပမဇ္ဇိတုံ ကာလော, အပ္ပမာဒောဝ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ **အန္ဓဗာလာ ပမဇ္ဇန္တီ**တိ အဇရာမရာ ဝိယ ဟုတွာ ဂူထကလလေ သူကရာ ဝိယ ဟုတွာ ကာမပင်္ကေ နိမုဇ္ဇန္တာ ပမဇ္ဇန္တိ။ **အသုရကာယ**န္တိ ကာဠကဉ္ဇိကအသုရယောနိဉ္စ ဝဍ္ဎေန္တီတိ အတ္ထော။

ဧဝံ မဟာသတ္တော မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ပုဗ္ဗကံ နာမ ဟသာဒံ အာရုယှ သတ္တမာယ ဘူမိယာ ဌိတော ခဂ္ဂေန စူဠံ ဆိန္ဒိတွာ “အဟံ တုမှာကံ ကိဉ္စိ န ဟောမိ, အတ္တနော ရာဇာနံ ဂဏှထာ”တိ သဝေဌနံ စူဠံ မဟာဇနဿ အန္တရေ ခိပိ။ တံ ဂဟေတွာ မဟာဇနော ဘူမိယံ ပရိဝဋ္ဋေန္တော ပရိဝဋ္ဋေန္တော ပရိဒေဝိ။ တသ္မိံ ဌာနေ မဟန္တံ ရဇဂ္ဂံ ဥဋ္ဌဟိ။ ပဋိက္ကမိတွာ ဌိတဇနော တံ ဩလောကေတွာ “ရညာ စူဠံ ဆိန္ဒိတွာ သဝေဌနာ စူဠာ မဟာဇနဿ အန္တရေ ခိတ္တာ ဘဝိဿတိ, တေနာယံ ဟသာဒဿ အဝိဒူရေ ရဇဝဋ္ဋိ ဥဂ္ဂတာ”တိ ပရိဒေဝန္တော ကထမာဟ –

၂၂၆. “ဦဟညတေ ရဇဂ္ဂံ, အဝိဒူရေ ပုဗ္ဗကမှိ စ ဟသာဒေ။
မညေ နော ကေသာ ဆိန္နာ, ယသဿိနော ဓမ္မရာဇဿာ”တိ။

တတ္ထ **ဦဟညတေ**တိ ဥဍ္ဍဟတိ။ **ရဇဂ္ဂ**န္တိ ရဇက္ခန္ဓော။ **အဝိဒူရေ**တိ ဣတော အမှာကံ ဌိတဋ္ဌာနတော အဝိဒူရေ။ **ပုဗ္ဗကမှီ**တိ ပုဗ္ဗကဟသာဒဿ သမီပေ။ **မညေ နော**တိ အမှာကံ ဓမ္မရာဇဿ ကေသာ ဆိန္နာ ဘဝိဿန္တီတိ မညာမ။

မဟာသတ္တော ပရိစာရိကံ ပေသေတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ အာဟရာပေတွာ ကပ္ပကေန ကေသမဿုံ ဩဟာရာပေတွာ အလင်္ကာရံ သယနပိဋ္ဌေ ဟာပေတွာ ရတ္တပဋ္ဋာနံ ဒသာနိ ဆိန္ဒိတွာ တာနိ ကာသာယာနိ နိဝာသေတွာ မတ္တိကာပတ္တံ တမအံသကူဋေ လဂ္ဂေတွာ ကတ္တရဒဏ္ဍံ အာဒါယ မဟာတလေ အပရာပရံ စင်္ကမိတွာ ဟသာဒာ ဩတရိတွာ အန္တရဝီထိံ ပဋိပဇ္ဇိ။ ဂစ္ဆန္တံ ပန နံ န ကောစိ သဉ္ဇာနိ။ အထဿ သတ္တသတာ ခတ္တိယကညာ ဟသာဒံ အဘိရုဟိတွာ တံ အဒိသွာ အာဘရဏဘဏ္ဍမေဝ ဒိသွာ ဩတရိတွာ အဝသေသာနံ သောဠသသဟဿာနံ ဣတ္ထီနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ “အမှာကံ ပိယသာမိကော သုတသောမမဟိဿရော ပဗ္ဗဇိတော”တိ မဟာသဒ္ဒေန ပရိဒေဝမာနာဝ ဗဟိ နိက္ခမိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ မဟာဇနော တဿ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ အညာသိ, သကလနဂရံ သင်္ခုဘိတွာ “ရာဇာ ကိရ နော ပဗ္ဗဇိတော”တိ ရာဇဒွာရေ သန္နိပတိ, မဟာဇနော “ဣဓ ရာဇာ ဘဝိဿတိ, ဧတ္ထ ဘဝိဿတီ”တိ ဟသာဒါဒီနိ ရညော ပရိဘောဂဋ္ဌာနာနိ ဂန္တွာ ရာဇာနံ အဒိသွာ –

၂၂၇. “အယမဿ ဟသာဒော, သောဝဏ္ဏပုပ္ဖမာလ္ယဝီတိကိဏ္ဏော။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ, ပရိကိဏ္ဏော ဣတ္ထာဂါရေဟိ။

၂၂၈. “အယမဿ ဟသာဒော, သောဝဏ္ဏပုပ္ဖမာလ္ယဝီတိကိဏ္ဏော။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ, ပရိကိဏ္ဏော ဉာတိသင်္ဃေန။

၂၂၉. “ဣဒမဿ ကူဋာဂါရံ, သောဝဏ္ဏပုပ္ဖမာလ္ယဝီတိကိဏ္ဏံ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ, ပရိကိဏ္ဏော ဣတ္ထာဂါရေဟိ။

၂၃၀. “ဣဒမဿ ကူဋာဂါရံ, သောဝဏ္ဏပုပ္ဖမာလ္ယဝီတိကိဏ္ဏံ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ, ပရိကိဏ္ဏော ဉာတိသင်္ဃေန။

၂၃၁. “အယမဿ အသောကဝနိကာ, သုပုပ္ဖိတာ သဗ္ဗကာလိကာ ရမ္မာ။

ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ၊ ပရိကိဏ္ဏော ဣတ္ထာကရေဟိ။

၂၃၂. ‘‘အယမဿ အသောကဝနိကာ၊ သုပုပ္ဖိတာ သဗ္ဗကာလိကာ ရမ္မာ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ၊ ပရိကိဏ္ဏော ဉာတိသင်္ဃေန။

၂၃၃. ‘‘ဣဒမဿ ဥယျာနံ၊ သုပုပ္ဖိတံ သဗ္ဗကာလိကံ ရမ္မံ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ၊ ပရိကိဏ္ဏော ဣတ္ထာကရေဟိ။

၂၃၄. ‘‘ဣဒမဿ ဥယျာနံ၊ သုပုပ္ဖိတံ သဗ္ဗကာလိကံ ရမ္မံ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ၊ ပရိကိဏ္ဏော ဉာတိသင်္ဃေန။

၂၃၅. ‘‘ဣဒမဿ ကဏိကာရဝနံ၊ သုပုပ္ဖိတံ သဗ္ဗကာလိကံ ရမ္မံ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ၊ ပရိကိဏ္ဏော ဣတ္ထာကရေဟိ။

၂၃၆. ‘‘ဣဒမဿ ကဏိကာရဝနံ၊ သုပုပ္ဖိတံ သဗ္ဗကာလိကံ ရမ္မံ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ၊ ပရိကိဏ္ဏော ဉာတိသင်္ဃေန။

၂၃၇. ‘‘ဣဒမဿ ပာဋလိဝနံ၊ သုပုပ္ဖိတံ သဗ္ဗကာလိကံ ရမ္မံ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ၊ ပရိကိဏ္ဏော ဣတ္ထာကရေဟိ။

၂၃၈. ‘‘ဣဒမဿ ပာဋလိဝနံ၊ သုပုပ္ဖိတံ သဗ္ဗကာလိကံ ရမ္မံ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ၊ ပရိကိဏ္ဏော ဉာတိသင်္ဃေန။

၂၃၉. ‘‘ဣဒမဿ အမ္ဗဝနံ၊ သုပုပ္ဖိတံ သဗ္ဗကာလိကံ ရမ္မံ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ၊ ပရိကိဏ္ဏော ဣတ္ထာကရေဟိ။

၂၄၀. ‘‘ဣဒမဿ အမ္ဗဝနံ၊ သုပုပ္ဖိတံ သဗ္ဗကာလိကံ ရမ္မံ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ၊ ပရိကိဏ္ဏော ဉာတိသင်္ဃေန။

၂၄၁. ‘‘အယမဿ ပောက္ခရဏီ၊ သဉ္ဆန္နာ အဏ္ဍဇေဟိ ဝီတိကိဏ္ဏာ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ၊ ပရိကိဏ္ဏော ဣတ္ထာကရေဟိ။

၂၄၂. ‘‘အယမဿ ပောက္ခရဏီ၊ သဉ္ဆန္နာ အဏ္ဍဇေဟိ ဝီတိကိဏ္ဏာ။
ယဟိမနုဝိစရိ ရာဇာ၊ ပရိကိဏ္ဏော ဉာတိသင်္ဃေနာ’’တိ။ –

ဣမာဟိ ကထာဟိ ပရိဒေဝန္တော ဝိစရိ။

တတ္ထ **ဝီတိကိဏ္ဏော** တိ သောဝဏ္ဏပုပ္ဖေဟိ စ နာနာမာလေဟိ စ သမောကိဏ္ဏော။ **ပရိကိဏ္ဏော** တိ ပရိဝါရိတော။ **ဣတ္ထာကရေဟီ** တိ အသိယော ဥပာဒါယ ဣတ္ထိယော ဣတ္ထာကရာ နာမ။ **ဉာတိသင်္ဃေနာ** တိ အမစ္စာပိ ဣဓ ဉာတယော ဧဝ။ **ကူဋာဂာရန္တိ** သတ္တရတနဝိစိတ္တော သယနကူဋာဂာရဂဗ္ဘော။ **အသောကဝနိကာ**တိ အသောကဝနဘူမိ။ **သဗ္ဗကာလိကာ**တိ သဗ္ဗကာလပရိဘောဂက္ခမာ နိစ္စပုပ္ဖိတာ တ။ **ဥယျာန** န္တိ နန္ဒနဝနစိတ္တလတာဝနသဒိသံ ဥယျာနံ ။ **သဗ္ဗကာလိက**န္တိ ဆသုပိ ဥတူသု ဥပ္ပဇ္ဇနကပုပ္ဖဖလသဉ္ဆန္နံ။ ကဏိကာရဝနာဒီသု **သဗ္ဗကာလိက**န္တိ သဗ္ဗကာလေ သုပုပ္ဖိတဖလိတမေဝ။ **သဉ္ဆန္နာ** တိ နာနာဝိဓေဟိ ဇလဇထလဇကုသုမေဟိ သုဋ္ဌု သဉ္ဆန္နာ။ **အဏ္ဍဇေဟိ ဝီတိကိဏ္ဏာ**တိ သကုဏသင်္ဃေဟိ ဩကိဏ္ဏာ။

ဧဝံ တေသု တေသု ဌာနေသု ပရိဒေဝိတွာ မဟာဇနော ပုန ရာဇင်္ဂဏံ အာဂန္တွာ –

၂၄၃. ‘‘ရာဇာ တေ ခော ပဗ္ဗဇိတော၊ သုတသောမော ရဇ္ဇံ ဣမံ ပဟာတွာန။

ကာသာယဝတ္ထဝသနော၊ နာကေဝ ကေကော စရတီ''တိ။ –

ကထံ ဝတ္တတ အတ္တနော ဃရေ ဝိဘဝံ ပဟာယ ပုတ္တဓီတရော ဟတ္ထေသု ဂဟေတွာ နိက္ခမိတွာ ဇောဓိသတ္တဿ ဝ သန္တိကံ အဂမာသိ, တထာ မာတာပိတရော ပုတ္တအရာ သောဠသသဟဿာ စ နာဋကိတ္ထိယော။ သကလနဂရံ တုစ္ဆံ ဝိယ အဟောသိ, ဇနပဒတသိနောပိ တေသံ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော ဂမိံသု။ ဇောဓိသတ္တော ဒွတဒသယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ ဟိမဝန္တာဘိမုခေါ ဟယာသိ။ အထဿ အဘိနိက္ခမနံ ဥတွာ သက္ကော ဝိဿကမ္မံ အာမန္တေတွာ, ''တာတ ဝိဿကမ္မ, သုတသောမမဟာရာဇာ အဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော, ဝသနဋ္ဌာနံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ, သမာဂမော စ မဟာ ဘဝိဿတိ, ဂစ္ဆ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဂင်္ဂာတီရေ တိံသယောဇနာယာမံ ပဉ္စဒသယောဇနဝိတ္ထတံ အဿမပဒံ မာပေဟီ''တိ ပေသေသိ။ သော တထာ ကတွာ တသ္မိံ အဿမပဒေ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ပဋိယာဒေတွာ ဧကပဒိကမဂ္ဂံ မာပေတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။

မဟာသတ္တော တေန မဂ္ဂေန ဂန္တွာ တံ အဿမပဒံ ပဝိသိတွာ ပဌမံ သယံ ပဗ္ဗဇိတွာ ပစ္ဆာ သေသေ ပဗ္ဗာဇေသိ, အပရဘာဂေ ဗဟူ ပဗ္ဗဇိံသု။ တိံသယောဇနိကံ ဌာနံ ပရိပူရိ။ ဝိဿကမ္မေန ပန အဿမမာပိတနိယာမော စ ဗဟူနံ ပဗ္ဗဇိတနိယာမော စ ဇောဓိသတ္တဿ အဿမပဒသံဝိဒဟိတနိယာမော စ **ဟတ္ထိပာလဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၁၅.၃၃၇ အာဒယော) အာဂတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ မဟာသတ္တော ယဿ ယဿ ကာမဝိတက္ကာဒိမိစ္ဆာဝိတက္ကော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တံ တံ အာကာသေန ဥပသင်္ကမိတွာ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ ဩဝဒန္တော ကထာဒွယမာဟ –

၂၄၄. ''မာဿု ပုဗ္ဗေ ရတိကီဠိတာနိ၊ ဟသိတာနိ စ အနုဿရိတ္ထ။
မာ ဝော ကာမာ ဟနိံသု၊ ရမ္မဥ္ဟိ သုဒဿနံ နဂရံ။

၂၄၅. ''မေတ္တစိတ္တဉ္စ ဘာဝေထ၊ အပ္ပမာဏံ ဒိဝါ စ ရတ္တော စ။
အဂစ္ဆိတ္ထ ဒေဝပုရံ၊ အာဝါသံ ပုညကမ္မိန''န္တိ။

တတ္ထ **ရတိကီဠိတာနီ**တိ ကာမရတိယော စ ကာယဝစာခိဍ္ဍာဝသေန ပဝတ္တကီဠိတာနိ စ။ **မာ ဝော ကာမာ ဟနိံသူ**တိ မာ တုမှေဟ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမာ ဟနိံသု။ **ရမ္မံ ဟီ** တိ သုဒဿနနဂရံ နာမ ရမဏီယံ, တံ မာ အနုဿရိတ္ထ။ **မေတ္တစိတ္တ**န္တိ ဣဒံ ဒေသနာမတ္တမေဝ, သော ပန စတ္တာရောပိ ဗြဟ္မဝိဟာရေ အာစိက္ခိ။ **အပ္ပမာဏ**န္တိ အပ္ပမာဏသတ္တာရမ္မဏံ။ **အဂစ္ဆိတ္ထာ**တိ ဂမိဿထ။ **ဒေဝပုရ**န္တိ ဗြဟ္မလောကံ။

သောပိ ဂဏော တဿောဝါဒေ ဌတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသီတိ သဗ္ဗံ **ဟတ္ထိပာလဇာတကေ** အာဂတနယေနေဝ ကထေတဗ္ဗံ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေဝါ''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ ''တဒာ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ, စန္ဒာဒေဝီ ရာဟုလမာတာ, ဇေဋ္ဌပုတ္တော သာရိပုတ္တော, ကနိဋ္ဌပုတ္တော ရာဟုလော, ဓာတိ ခုဇ္ဇုတ္တရာ, ကုလဝဍ္ဍနသေဋ္ဌိ ကဿပေါ, မဟာသေနဂုတ္တော မောဂ္ဂလ္လာနော, သောမဒတ္တကုမာရော အာနန္ဒော, သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, သုတသောမရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

စူဠသုတသောမဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

ဇာတကုဒ္ဒာနံ –

သုဝပဏ္ဍိတဇမ္ဗုကကုဏ္ဍလိနော၊ ဝရကညမလမ္ဗုသဇာတကဉ္စ။
ပဝရုတ္တမသင်္ခသိရိဝှယကော၊ သုတသောမအရိန္ဒမရာဇဝရော။

စတ္တာလီသနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈. ပဏ္ဏာသနိပါတော

[၅၂၆] ၁. နိဠိနိကာဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဥဒ္ဒယှတေ ဇနပဒေါတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပုရာဏဒုတိယိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ကထေန္တော စ တံ ဘိက္ခုံ “ကေန ဥက္ကဏ္ဌာပိတောသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ပုရာဏဒုတိယိကာယာ”တိ ဝုတ္တေ “န သော ခော, ဘိက္ခု, ဣဒါနေဝ တဝ အနတ္ထကာရိကာ, ပုဗ္ဗေပိ တွံ ဧတံ နိဿာယ ဈာနာ ပရိဟာယိတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပော ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝသံ ကပ္ပေသိ။ အလမ္ဗုသာဇာတကေ ဝုတ္တနယေနေဝ တံ ပဋိစ္စ ဧကာ မိဂီ ဂဗ္ဘံ ပဋိလဘိတွာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, “ဣသိသိင်္ဂေါ”တွေဝဿ နာမံ အဟောသိ။ အထ နံ ပိတာ ဝယပ္ပတ္တံ ပဗ္ဗာဇေတွာ ကသိဏပရိကမ္မံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ။ သော နစိရဿေဝ ဈာနာဘိညာ ဥပ္ပာဒေတွာ ဈာနသုခေန ကီဠန္တော ဃောရတပေါ ပရမဓိတိန္ဒြိယော အဟောသိ။ တဿ သီလတေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ပိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဉတွာ “ဥပါယေနဿ သီလံ ဘိန္ဒိဿာမီ”တိ တီဏိ သံဝစ္ဆရာနိ သကလကာသိရဋ္ဌေ ဝုဋ္ဌိံ နိဝါရေသိ, ရဋ္ဌံ အဂ္ဂိဒဍ္ဎံ ဝိယ အဟောသိ။ သဿေ အသမ္ပဇ္ဇမာနေ ဒုဗ္ဘိက္ခပီဠိတာ မနုဿာ သန္နိပတိတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ဥပက္ကောသိံသု။ အထ နေ ရာဇာ ဝါတပါနေ ဌိတော “ကိံ ဧတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ “မဟာရာဇ, တီဏိ သံဝစ္ဆရာနိ ဒေဝဿ အဝဿန္တတ္တာ သကလရဋ္ဌံ ဥဒ္ဒယှတိ, မနုဿာ ဒုက္ခိတာ, ဒေဝံ ဝဿာပေဟိ, ဒေဝ”တိ။ ရာဇာ သီလံ သမာဒိယိတွာ ဥပေါသထံ ဥပဝသန္တောပိ ဝဿံ ဝဿာပေတုံ နာသက္ခိ။

တသ္မိံ ကာလေ သက္ကော အဍ္ဎရတ္တသမယေ တဿ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ဧကောဘာသံ ကတွာ ဝေဟာသေ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ “ကောသိ တွ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ “သက္ကောဟမသ္မီ”တိ။ “ကေနတ္ထေနာဂတောသီ”တိ? “ဝဿတိ တေ, မဟာရာဇ , ရဋ္ဌေ ဒေဝေါ”တိ? “န ဝဿတီ”တိ။ “ဇာနာသိ ပနဿ အဝဿနကာရဏ”န္တိ? “န ဇာနာမိ, သက္ကာ”တိ။ “မဟာရာဇ, ဟိမဝန္တပဒေသေ ဣသိသိင်္ဂေါ နာမ တာပသော ပဋိဝသတိ ဃောရတပေါ ပရမဓိတိန္ဒြိယော။ သော နိဗဒ္ဓံ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ကုဇ္ဈိတွာ အာကာသံ ဩလောကေသိ, တသ္မာ ဒေဝေါ န ဝဿတီ”တိ။ “ဣဒါနိ ပနေတ္ထ ကိံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ? “တဿ တပေ ဘိန္နေ ဒေဝေါ ဝဿိဿတီ”တိ။ “ကော ပနဿ တပံ ဘိန္ဒိတုံ သမတ္ထော”တိ? “ဓီတာ တေ, မဟာရာဇ, နိဠိနိကာ သမတ္ထာ, တံ ပက္ကောသာပေတွာ ‘အသုကဋ္ဌာနံ နာမ ဂန္တွာ တာပသဿ တပံ ဘိန္ဒာဟီ’တိ ပေသေဟီ”တိ။ ဧဝံ သော ရာဇာနံ အနုသာသိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။ ရာဇာ ပုနဒိဝသေ အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ ဓီတရံ ပက္ကောသာပေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁. “ဥဒ္ဒယှတေ ဇနပဒေါ၊ ရဋ္ဌဉ္စာပိ ဝိနဿတိ။
ဧဟိ နိဠိနိကေ ဂစ္ဆ၊ တံ မေ ဗြာဟ္မဏမာနယာ”တိ။

တတ္ထ **တံ မေ**တိ တံ မမ အနတ္ထကာရိံ ဗြာဟ္မဏံ အတ္တနော ဝသံ အာနေဟိ, ကိလေသရတိဝသေနဿ သီလံ ဘိန္ဒာဟီတိ။

တံ သုတွာ သာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၂. “နာဟံ ဒုက္ခက္ခမာ ရာဇ၊ နာဟံ အဒ္ဓာနကောဝိဒါ။
ကထံ အဟံ ဂမိဿာမိ၊ ဝနံ ကုဉ္ဇရသေဝိတ”န္တိ။

တတ္ထ **ဒုက္ခက္ခမာ**တိ အဟံ, မဟာရာဇ, ဒုက္ခဿ ခမာ န ဟောမိ, အဒ္ဓာနမ္ပိ န ဇာနာမိ, သာဟံ ကထံ ဂမိဿာမီတိ။

တတော ရာဇာ ဒွေ ဂါထာယော အဘာသိ –

၃. ''ဖီတံ ဇနပဒံ ဂန္တွာ၊ ဟတ္ထိနာ စ ရထေန စ။
အရုသဥ္စာဥ္စယာနေန၊ ဇဝံ ဂစ္ဆ နိဋ္ဌိနိကေ။

၄. ''ဟတ္ထိအဿရထေ ပတ္တိ၊ ဂစ္ဆေတာဒါယ ခတ္တိယေ။
တဝေဝ ဝဏ္ဏရူပေန၊ ဝသံ တမာနယိဿသီ''တိ။

တတ္ထ **အရုသဥ္စာဥ္စယာနေနာ** တိ, အမ္မ, နိဋ္ဌိနိကေ န တွံ ပဒသာ ဂမိဿသိ, ဖီတံ ပန သုဘိက္ခံ ခေမံ အတ္တနော ဇနပဒံ ဟတ္ထိတဟာနေဟိ စ ရထတဟာနေဟိ စ ဂန္တွာ တတော ပရမ္ပိ အဇ္ဈောကာသေ ပဋိစ္ဆန္နေန ဝယှာဒိနာ ဥဒ ကဥ္စာနေ နာတသဥ္စာတေန အရုသဥ္စာဥ္စယာနေန ဂစ္ဆ။ **ဝဏ္ဏရူပေနာ**တိ ဇဝံ အကိလမမာနာ ဂန္တွာ တဝ ဝဏ္ဏေန စေဝ ရူပသမ္ပဒါယ စ တံ ဗြာဟ္မဏံ အတ္တနော ဝသံ အာနယိဿသီတိ။

ဇဝံ သော ဓီတရာ သဒ္ဓိံ အကထေတဗ္ဗမ္ပိ ရဋ္ဌပရိဟာလနံ နိဿာယ ကထေသိ။ သာပိ ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ အ ထဿာ သဗ္ဗံ အတဗ္ဗယုတ္တကံ ဒတွာ အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ ဥယျောဇေသိ။ အမစ္စာ တံ အာဒါယ ပစ္စန္တံ ပတွာ တတ္ထ ခန္ဓာတရံ နိတသာပေတွာ ရာဇဓီတရံ ဥက္ခိပေတွာ ဝနစရကေန ဒေသိတေန မဂ္ဂေန ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပုဗ္ဗဏှသမယေ တဿ အဿမပဒဿ သမီပံ ပာပုဏိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဗောဓိသတ္တော ပုတ္တံ အဿမပဒေ နိ တသာပေတွာ သယံ ဖလာဖလတ္ထာယ အရညံ ပဝိဋ္ဌော ဟောတိ။ ဝနစရကော သယံ အဿမံ အဂန္တွာ တဿ ပန ဒဿနဋ္ဌာနေ ဌတွာ နိဋ္ဌိနိကာယ တံ ဒဿေန္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၅. ''ကဒလီဓဇပညာဏော၊ အာဘုဇီပရိတရိတော။
ဧသော ပဒိဿတိ ရမ္မော၊ ဣသိသိင်္ဂဿ အဿမော။

၆. ''ဧသော အဂ္ဂိဿ သင်္ခါတော၊ ဧသော ဓူမော ပဒိဿတိ။
မညေ နော အဂ္ဂိံ ဟာပေတိ၊ ဣသိသိင်္ဂေါ မဟိဒ္ဓိကော''တိ။

တတ္ထ ကဒလီသင်္ခာတာ ဓဇာ ပညာဏံ အဿာတိ **ကဒလီဓဇပညာဏော။ အာဘုဇီပရိတရိတော**တိ ဘုဇပတ္တဝန ပရိက္ခိတ္တော။ **သင်္ခါတော** တိ ဧသော အဂ္ဂိ အဿ ဣသိသိင်္ဂဿ ဈာနေန သင်္ခါတော ပစ္စက္ခဂတော ဇလတိ။ **မညေ နော အဂ္ဂိ** န္တိ အဂ္ဂိံ နော ဟာပေတိ ဇုဟတိ ပရိစရတီတိ မညာမိ။

အမစ္စာပိ ဗောဓိသတ္တဿ အရညံ ပဝိဋ္ဌဝေလာယ အဿမံ ပရိတရေတွာ အာရက္ခံ ဌပေတွာ ရာဇဓီတရံ ဣသိဝေသံ ကဟာပေတွာ သုဝဏ္ဏစီရကေန နိတသနဟာရုပနံ ကတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကရိတွာ တန္တုဗဒ္ဓံ စိ တ္တဂေဏ္ဍုကံ ကဟာပေတွာ အဿမပဒံ ပေသေတွာ သယံ ဗဟိ ရက္ခန္တာ အဋ္ဌံသု။ သာ တေန ဂေဏ္ဍုကေန ကီဠ န္တီ စင်္ကမကောဋိယံ ဩတရိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဣသိသိင်္ဂေါ ပဏ္ဏသာလဒွါရေ ဟသာဏဖလကေ နိသိန္နော ဟောတိ။ သော တံ အာဂစ္ဆန္တိံ ဒိသွာ ဘီတတသိတော ဥဋ္ဌာယ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ အဋ္ဌာသိ ။ သာပိဿ ပဏ္ဏသာလ ဒွါရံ ဂန္တွာ ကီဠိယေဝ။ သတ္ထာ တမ္ပိ တတော ဥတ္တရိ စ အတ္ထံ ပကာသေန္တော တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၇. ''တဥ္စ ဒိသွာန အာယန္တိံ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလံ။
ဣသိသိင်္ဂေါ ဟပဝိသိ ဘီတော၊ အဿမံ ပဏ္ဏဆာဒနံ။

၈. ''အဿမဿ စ သာ ဒွါရေ၊ ဂေဏ္ဍုကေနဿ ကီဠတိ။
ဝိဒံသယန္တီ အင်္ဂါနိ၊ ဂုယှံ ပကာသိတာနိ စ။

၉. ''တဥ္စ ဒိသွာန ကီဠန္တိံ၊ ပဏ္ဏသာလဂတော ဇဋီ။
အဿမာ နိက္ခမိတွာန၊ ဣဒံ ဝစနမဗ္ရဝိ''တိ။

တတ္ထ **ဂေဏ္ဍုကေနဿာ** တိ အဿ ဣသိသိင်္ဂဿ အဿမဒွါရေ ဂေဏ္ဍုကေန ကီဠတိ။ **ဝိဒံသယန္တီ** တိ ဒဿေန္တီ။ **ဂုယှံ ပကာသိတာနိ စာ**တိ ဂုယှဥ္စ ရဟဿင်္ဂံ ပကာသိတာနိ စ ဟာကဋ္ဌာနိ မုခဟတ္ထာဒီနိ။ **အဗ္ရဝီ** တိ

သော ကိရ ပဏ္ဏသာလာယ ဌတွာ စိန္တေသိ – ''သစာယံ ယက္ခော ဘဝေယျ, ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ မံ မုရုမုရာ ပေတွာ ခါဒေယျ, နာယံ ယက္ခော, တာပသော ဘဝိဿတီ''တိ အဿမာ နိက္ခမိတွာ ပုစ္ဆန္တော ကထမာဟ –

၁၀. ''အမ္ဘော ကော နာမ သော ရုက္ခော၊ ယဿ တေဝံဂတံ ဖလံ။
ဒူရေပိ ခိတ္တံ ပစ္စေတိ၊ န တံ ဩဟာယ ဂစ္ဆတီ''တိ။

တတ္ထ **ယဿ တေဝံဂတံ ဖလ** န္တိ ယဿ တဝ ရုက္ခဿ ဧဝံဂတိကံ မနောရမံ ဖလံ။ **ကော နာမ သော ရုက္ခော**တိ စိတ္တရဂေဏ္ဍုကဿ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗတ္တာ ''ရုက္ခဖလေန တေန ဘဝိတဗ္ဗ''န္တိ မညမာနော ဧဝံ ပုစ္ဆတိ။

အထဿ သာ ရုက္ခံ အာစိက္ခန္တီ ကထမာဟ –

၁၁. ''အဿမဿ မမ ဗ္ရဟ္မေ၊ သမီပေ ဂန္ဓမာဒနေ။
ဗဟဝေ တာဒိသာ ရုက္ခာ၊ ယဿ တေဝံဂတံ ဖလံ။
ဒူရေပိ ခိတ္တံ ပစ္စေတိ၊ န မံ ဩဟာယ ဂစ္ဆတီ''တိ။

တတ္ထ **သမီပေ ဂန္ဓမာဒနေ**တိ ဂန္ဓမာဒနပဗ္ဗတေ မမ အဿမဿ သမီပေ။ **ယဿ တေဝံဂတ** န္တိ ယဿ ဧဝံဂ တံ, **တ**-ကာရော ဗျဉ္ဇနသန္ဓိကရောတိ။

ဣတိ သာ မုသာဝါဒံ အဘာသိ။ ဣတရောပိ သဒ္ဒဟိတွာ ''တာပသော ဧသော''တိ သညာယ ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော ကထမာဟ –

၁၂. ''ဧတူ ဘဝံ အဿမိမံ အဒေတု၊ ပဇ္ဇဉ္စ ဘက္ခဉ္စ ပဋိစ္စ ဒမ္မိ။
ဣဒမာသနံ အတြ ဘဝံ နိသီဒတု၊ ဣတော ဘဝံ မူလဖလာနိ ဘုဉ္ဇတူ''တိ။

တတ္ထ **အဿမိမ** န္တိ အဿမံ ဣမံ ဘဝံ ပဝိသတု။ **အဒေတူ**တိ ယထာသန္နိဟိတံ အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇတု။ **ပဇ္ဇ** န္တိ ဟာဒဗ္ဗဉ္ဇနံ။ **ဘက္ခ** န္တိ မဓုရဖလာဖလံ။ **ပဋိစ္စာ** တိ ပဋိဂ္ဂဏှ။ **ဣဒမာသန**န္တိ ပဝိဋ္ဌကာလေ ဝေမာဟ။

တဿာ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ကဋ္ဌတ္ထရဏေ နိသိဒန္တိယာ သုဝဏ္ဏစီရကေ ဒွိဓာ ဂတေ သရီရံ အပ္ပဋိစ္ဆန္နံ အဟောသိ။ တာပသော မာတုဂါမသရီရဿ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗတ္တာ တံ ဒိသွာ ''ဝဏ္ဏော ဧသော''တိ သညာယ ဧဝမာဟ –

၁၃. ''ကိံ တေ ဣဒံ ဦရူနမန္တရသ္မိံ၊ သုပိစ္ဆိတံ ကဏှရိဝပ္ပကာသတိ။
အက္ခာဟိ မေ ပုစ္ဆိတော ဧတမတ္ထံ၊ ကောသေ နု တေ ဥတ္တမင်္ဂံ ပဝိဋ္ဌ''န္တိ။

တတ္ထ **သုပိစ္ဆိတ** န္တိ ဒွိန္နံ ဦရူနံ သမာဂမကာလေ သုဖုသိတံ သိပ္ပိပုဋမုခသဏ္ဌာနံ။ သုဘာလက္ခဏေန ဟိ အသမ န္နာဂတာယ တံ ဌာနံ အာတဋ္ဋဓာတုကံ ဟောတိ, သမန္နာဂတာယ အဗ္ဘုန္နတံ သိပ္ပိပုဋမုခသဏ္ဌာနံ။ **ကဏှရိဝပ္ပကာ သတီ**တိ ဥဘောသု ပဿေသု ကာဠကံ ဝိယ ခါယတိ။ **ကောသေ နု တေ ဥတ္တမင်္ဂံ ပဝိဋ္ဌ** န္တိ တဝ ဥတ္တမင်္ဂံ လိင်္ဂ သဏ္ဌာနံ န ပညာယတိ, ကိံ နု တံ တဝ သရီရသင်္ခါတေ ကောသေ ပဝိဋ္ဌန္တိ ပုစ္ဆတိ။

အထ နံ သာ ဝဥ္စယန္တီ ကထာဒွယမာဟ –

၁၄. ''အဟံ ဝနေ မူလဖလေသနံ စရံ၊ အာသာဒယိံ အစ္ဆံ သုဃောရရူပံ။
သော မံ ပတိတွာ သဟသာဇ္ဈပတ္တော၊ ပနုဇ္ဇ မံ အဗ္ဗဟိ ဥတ္တမင်္ဂံ။

၁၅. ''သွာယံ ဝဏော ခဇ္ဇတိ ကဏ္ဍုဝါယတိ၊ သဗ္ဗဉ္စ ကာလံ န လဘာမိ သာတံ။
ပဟော ဘဝံ ကဏ္ဍုမိမံ ဝိနေတုံ၊ ကုရုတံ ဘဝံ ယာစိတော ဗြာဟ္မဏတ္ထ''န္တိ။

တတ္ထ **အာသာဒယိတ္တိ** ဃင္ဃေသိ, အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွတ လေဍ္ဍုနာ ပဟရိတ္တိ အတ္ထော။ **ပတိတ္ဝတာတိ** ဥပဓာဝိတွတ။ **သဟသာဇ္ဈုပ္ပတ္တော** တိ မမံ သဟသာ အဇ္ဈုပ္ပတ္တော သမ္ပတ္တော။ **ပနုဇ္ဇာ** တိ အထ မံ ပေတေတွတ။ **အဗ္ဗုဗဟီတိ** မုခေန မမ ဥတ္တမင်္ဂ လုဥ္စိတွတ ပက္ကာမိ, တတော ပဋ္ဌာယ ဣမဿ်ိ ဌာနေ ဝဏ္ဏော ဇာတော။ **သွတယ္တိ** သော အယံ တတော ပဋ္ဌာယ မယှံ ဝဏ္ဏော ခဇ္ဇတိ စေဝ ကဏ္ဍုဝဋ္ဋ ကရောတိ, တပ္ပစ္စယာ သာဟံ သဗ္ဗကာလံ ကာယိကစေတသိကသုခံ န လဘာမိ။ **ပဟောတိ** ပဟု သမတ္ထော။ **ဗြာဟ္မဏတ္တ** န္တိ ဘဝံ မယာ ယာစိတော ဣမံ ဗြာဟ္မဏသ္သ အတ္ထံ ကရောတု, ဣဒံ မေ ဒုက္ခံ ဟရာဟီတိ ဝဒတိ။

သော တဿာ မုသာတဒံ ''သဘာတေ''တိ သဒ္ဒဟိတွတ ''သစေ တေ ဇဝံ သုခံ ဟောတိ, ကရိဿာမီ''တိ တံ ပဒေသံ ဩလောကေတွတ အနန္တရံ ကထမာဟ –

၁၆. ''ဂမ္ဘီရရူပေ တေ ဝဏ္ဏော သလောဟိတော၊ အပူတိကော ဝဏ္ဏဂန္ဓော မဟာ စ။
ကရောမိ တေ ကိဥ္စိ ကသာယယောဂံ၊ ယထာ ဘဝံ ပရမသုခီ ဘဝေယျာ''တိ။

တတ္ထ **သလောဟိတောတိ** ရတ္တောဘာသော။ **အပူတိကောတိ** ပူတိမံသရဟိတော။ **ဝဏ္ဏဂန္ဓော** တိ ထောကံ ဒုဂ္ဂန္ဓော။ **ကသာယယောဂန္တိ** အဟံ ကေစိ ရုက္ခကသာယေ ဂဟေတွတ တဝ ဇော် ကသာယယောဂံ ကရောမီတိ။

တတော နိဋ္ဌိနီကာ ကထမာဟ

၁၇. ''န မန္တယောဂါ န ကသာယယောဂါ၊ န ဩသဓာ ဗြဟ္မစာရိ ကမန္တိ။
ယံ တေ မုဒု တေန ဝိနေဟိ ကဏ္ဍုံ၊ ယထာ အဟံ ပရမသုခီ ဘဝေယျ''န္တိ။

တတ္ထ **ကမန္တီ** တိ, ဘော ဗြဟ္မစာရိ, ဣမသ်ိ မမ ဝဏ္ဏေ နေဝ မန္တယောဂါ, န ကသာယယောဂါ, န ပုပ္ဖဖလာဒီနိ ဩသဓာနိ ကမန္တိ, အနေကတာရံ ကတေဟိပိ တေဟိ တေသ္သ ဖာသုကဘာတေ န ဘူတပုဗ္ဗော။ ယံ ပန တေ ဇော် မုဒုအင်္ဂဇာတံ, တေန ဃင်္ဃိယမာနသ္သေဝ တဿ ကဏ္ဍု န ဟောတိ, တသ္မာ တေန ဝိနေဟိ ကဏ္ဍုန္တိ။

သော ''သစ္စံ ဧသော ဘဏတီ''တိ သလ္လက္ခေတွတ ''မေထုနသံသဂ္ဂေန သီလံ ဘိဇ္ဇတိ, ဈာနံ အန္တရဓာယတီ''တိ အဇာနန္တော မာတုကမဿ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗတ္တာ မေထုနဓမ္မဿ စ အဇာနနဘာဝေန ''ဘေသဇ္ဇ''န္တိ ဝဒန္တိယာ တာယ မေထုနံ ပဋိသေဝိ။ တာဝဒေဝဿ သီလံ ဘိဇ္ဇိ, ဈာနံ ပရိဟာယိ။ သော ဒွေ တယော တရေ သံသဂ္ဂံ ကတွတ ကိလန္တော ဟုတွတ နိက္ခမိတွတ သရံ ဩရုယှ နှဟာတွတ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဒရထော အာဂန္တွာ ပဏ္ဏသာလာယံ နိသီဒိတွတ ပုနပိ တံ ''တာပသော''တိ မညမာနော ဝသနဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆန္တော ကထမာဟ –

၁၈. ''ဣတော နု ဘောတော ကတမေန အဿမော၊ ကစ္စိ ဘဝံ အဘိရမသိ အရညေ။
ကစ္စိ နု တေ မူလဖလံ ပဟူတံ၊ ကစ္စိ ဘဝန္တံ န ဝိဟိံသန္တိ တဋ္ဌာ''တိ။

တတ္ထ **ကတမေနာတိ** ဣတော ကတမေန ဒိသာဘာဂေန ဘောတော အဿမော။ **ဘဝန္တိ** အာလပနမေတံ။

တတော နိဋ္ဌိနီကာ စတဿော ကထာယော အဘာသိ –

၁၉. ''ဣတော ဥဇုံ ဥတ္တရာယံ ဒိသာယံ၊ ခေမာ နဒီ ဟိမဝတာ ပဘာဝီ။
တဿာ တီရေ အဿမော မယှ ရမ္မော၊ အဟော ဘဝံ အဿမံ မယှံ ပဿေ။

၂၀. ''အမ္ဗာ စ သာလာ တိလကာ စ ဇမ္ဗုယော၊ ဥဒ္ဒာလကာ ပာဋလိယော စ ဖုလ္လာ။
သမန္တတော ကိမ္ပုရိသာဘိဂီတံ၊ အဟော ဘဝံ အဿမံ မယှံ ပဿေ။

၂၁. ''တာလာ စ မူလာ စ ဖလာ စ မေတ္ထ၊ ဝဏ္ဏေန ဂန္ဓေန ဥပေတရူပံ။
တံ ဘူမိဘာဂေဟိ ဥပေတရူပံ၊ အဟော ဘဝံ အဿမံ မယှံ ပဿေ။

၂၂. ‘‘ဖလာ စ မူလာ စ ပဟူတမေတ္ထ၊ ဝဏ္ဏေန ဂန္ဓေန ရသေနုပေတာ။
အာယန္တိ စ လုဒ္ဒကာ တံ ပဒေသံ၊ မာ မေ တတော မူလဖလံ အဟာသု’’န္တိ။

တတ္ထ **ဥတ္တရာယ** န္တိ ဥတ္တရာယ။ **ခေမာ**တိ ဇေံနာမိကာ နဒီ။ **ဟိမဝတာ ပဘာဝီ**တိ ဟိမဝန္တတော ပဝတ္တတိ။ **အဟော**တိ ပတ္ထနတ္တေ နိပါတော။ **ဥဒ္ဒာလကာ** တိ တတဃာတကာ။ **ကိမ္ပုရိသာဘိဂီတ** န္တိ သမန္တတော ပရိတရေ တွ တ မဓုရသဒ္ဒေန ကယန္တေဟိ ကိမ္ပုရိသေဟိ အဘိဂီတံ။ **တာလာ စ မူလာ စ ဖလာ စ မေတ္ထ** တိ ဧတ္ထ မမ အဿ မေ ဟသာဒိကာ တာလရုက္ခာ စ တေသညေဝ ဝဏ္ဏဂန္ဓာဒိသမ္ပန္နာ ကန္ဒသင်္ခာတာ မူလာ စ ဖလာ စ။ **ပဟူတမေတ္ထ** တိ နာနာရုက္ခဖလာ စ ရုက္ခဝလ္လိမူလာ စ ပဟူတာ ဧတ္ထ။ **မာ မေ တတော**တိ တံ မမ အဿမပဒံ သမ္ပဟုလာ လုဒ္ဒကာ အာဂစ္ဆန္တိ, မယာ စေတ္ထ အာဟရိတွ တ ဌပိတံ ဗဟု မဓုရသမူလဖလာဖလံ အတ္တိ, တေ မယိ စိရာယန္တေ မူလဖလာ ဖလံ ဟရေယျုံ။ တေ တတော မမ မူလဖလာဖလံ မာ ဟရိံသု, တသ္မာ သစေပိ မယာ သဒ္ဓိံ အာဂန္တုကာမော, ဟောိ, နော စေ, အဟံ ဂမိဿာမီတိ အာဟ။

တံ သုတွ တ တာပသော ယာဝ ပိတု အာဂမနာ အဓိဝါသာပေတုံ ကထမာဟ –

၂၃. ‘‘ပိတာ မမံ မူလဖလေသနံ ဂတော၊ ဣဒါနိ အာဂစ္ဆတိ သာယကာလေ။
ဥဘောဝ ဂစ္ဆာမသေ အဿမံ တံ၊ ယာဝ ပိတာ မူလဖလတော ဧတူ’’တိ။

တတ္ထ **ဥဘောဝ ဂစ္ဆာမသေ** တိ မမ ပိတု အာရောစေတွ တ ဥဘောဝ ဂမိဿာမ။

တတော သာ စိန္တေသိ – ‘‘အယံ တာဝ အရညေဝ ဝမိုတဘာဝေန မမ ဣတ္ထိဘာဝံ န ဇာနာတိ, ပိတာ ပနဿ မံ ဒိ သွာဝ ဇာနိတွ တ ‘တွံ ဣဓ ကိံ ကရောသီ’တိ ကာဇကောဋိယာ ပဟရိတွ တ သီသမ္ပိ မေ ဘိန္ဒေယျ, တသ္မိံ အနာဂတေ ယေဝ မယာ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ, အာဂမနကမ္မမ္ပိ မေ နိဋ္ဌိတ’’န္တိ။ သာ တဿ အာဂမနူပာယံ အာစိက္ခန္တီ ဣတရံ ကထမာ ဟ –

၂၄. ‘‘အညေ ဗဟူ ဣသယော သာဓုရူပါ၊ ရာဇီသယော အနုမဂ္ဂေ ဝသန္တိ။
တေယေဝ ပုစ္ဆေသိ မမဿမံ တံ၊ တေ တံ နယိဿန္တိ မမံ သကာသေ’’တိ။

တတ္ထ **ရာဇီသယော**တိ, သမ္မ, မယာ န သက္ကာ စိရာယိတုံ, အညေ ပန သာဓုသဘာဝ ရာဇိသယော စ ဗြာဟ္မဏိ သယော စ အနုမဂ္ဂေ မမ အဿမမဂ္ဂပဿေ ဝသန္တိ, အဟံ တေသံ အာစိက္ခိတွ တ ဂမိဿာမိ, တွံ တေ ပုစ္ဆေယျ ယာသိ, တေ တံ မမ သန္တိကံ နယိဿန္တီတိ။

ဇေံ သာ အတ္တနော ပလာယနူပာယံ ကတွ တ ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမိတွ တ တံ ဩလောကေန္တမေဝ ‘‘တွံ နိဝတ္ တာ’’တိ ဝတွ တ အာဂမနမဂ္ဂေနေဝ အမစ္စာနံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ တေ တံ ဂဟေတွ တ ခန္ဓာတရံ ဂန္တွာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပာပုဏိံသု။ သက္ကောပိ တံ ဒိဝသမေဝ တုဿိတွ တ သကလရဋ္ဌေ ဒေဝံ ဝဿာပေသိ, တတော သုဘိက္ခံ ဇ နပဒံ အဟောသိ။ ဣသိသိင်္ဂတာပသဿပိ တာယ ပက္ကန္တမတ္တာယ ဧဝ ကာယေ ဍာဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ကမ္ပန္ တော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွ တ တကစီရံ ဟရုပိတွ တ သောစန္တော နိပဇ္ဇိ။ ဗောဓိသတ္တော သာယံ အာဂန္တွ တ ပုတ္တံ အပဿန္တော ‘‘ကဟံ နု ခေါ ဂတော’’တိ ကာဇံ ဩတာရေတွ တ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွ တ တံ နိပန္နကံ ဒိသွ တ ‘‘တာတ, ကိံ ကရောသီ’’တိ ပိဋ္ဌိံ ပရိမဇ္ဇန္တော တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၂၅. ‘‘န တေ ကဋ္ဌာနိ ဘိန္နာနိ၊ န တေ ဥဒကမာဘတံ။
အဂ္ဂိပိ တေ န ဟာပိတော၊ ကိံ နု မန္ဒောဝ ဈာယသိ။

၂၆. ‘‘ဘိန္နာနိ ကဋ္ဌာနိ ဟုတော စ အဂ္ဂိ၊ တပနီပိ တေ သမိတာ ဗြဟ္မစာရီ။
ပီဌဉ္စ မယှံ ဥဒကဉ္စ ဟောတိ၊ ရမသိ တုဝံ ဗြဟ္မဘူတော ပုရတ္ထာ။

၂၇. ‘‘အဘိန္နကဋ္ဌောသိ အနာဘတောဒကော၊ အဟာပိတဂ္ဂီသိ အသိဒ္ဓဘောဇနော။

န မေ တုဝံ အာလပသိ မမဇ္ဇ၊ နဋ္ဌံ နု ကိံ စေတသိကဉ္စ ဒုက္ခ”န္တိ။

တတ္ထ **ဘိန္နာနီ** တိ အရညတော ဥဒ္ဓဋ္ဌာနိ။ **န ဟာပိတော**တိ န ဇလိတော။ **ဘိန္နာနီ** တိ ပုဗ္ဗေ တယာ မမာဂမနဝေလာယ ကဋ္ဌာနိ ဥဒ္ဓဋ္ဌာနေဝ ဟောန္တိ။ **ဟုတော စ အဂ္ဂီ** တိ အဂ္ဂိ စ ဟုတော ဟောတိ။ **တပနီ**တိ ဝိသိဗ္ဗနအဂ္ဂိသင်္ခါတာ တပနိပိ တေ သမိတာဝ သယမေဝ သံဝိဒဟိတာဝ ဟောတိ။ **ပီဌန္တိ** မမ အာသနတ္ထာယ ပီဌဉ္စ ပညတ္တမေဝ ဟောတိ။ **ဥဒကဉ္စာ**တိ ဟာဒဓောဝနဥဒကမ္ပိ ဥပဋ္ဌာပိတမေဝ ဟောတိ။ **ဗ္ရဟ္မဘူတော** တိ တုဝမ္ပိ ဣတော ပုရတ္ထာ သေဋ္ဌဘူတော ဣမသ္မိံ အဿမေ အဘိရမသိ။ **အဘိန္နကဋ္ဌောသိ** တိ သော အနိ အဇ္ဇ အနုဒ္ဓဋ္ဌကဋ္ဌောသိ။ **အသိဒ္ဓဘောဇနော** တိ န တေ ကိဉ္စိ အမ္ဗဟာကံ ကန္ဒမူလံ တ ပဏ္ဏံ တ သေဒိတံ။ **မမဇ္ဇာ** တိ, မမ ပုတ္တ, အဇ္ဇ န မေ တွံ အာလပသိ။ **နဋ္ဌံ နု ကိန္တိ** ကိံ နု တေ နဋ္ဌံ တ, ကိံ စေတသိကံ တ ဒုက္ခံ, အက္ခာဟိ မေ နိပန္နကာရဏန္တိ ပုစ္ဆတိ။

သော ပိတု ဝစနံ သုတွာ တံ ကာရဏံ ကထေန္တော အာဟ –

၂၈. “ဣဓာဂမာ ဇဋိလော ဗ္ရဟ္မစာရီ၊ သုဒဿနေယျော သုတနူ ဝိနေတိ။
နေတတိဒီဃော န ပနာတိရဿော၊ သုကဏှကဏှစ္ဆဒနေဟိ ဘောတော။

၂၉. “အမဿုဇာတော အပုရာဏဝဏ္ဏီ၊ အာဓာရရူပဉ္စ ပနဿ ကဏ္ဌေ။
ဒွေ ယမာ ဂဏ္ဍာ ဥရေ သုဇာတာ၊ သုဝဏ္ဏတိန္ဒုကနိဘာ ပဘဿရာ။

၃၀. “မုခဉ္စ တဿ ဘုသဒဿနေယျံ၊ ကဏ္ဏေသု လမ္ဗန္တိ စ ကုဉ္စိတဂ္ဂာ။
တေ ဇောတရေ စရတော မာဏဝဿ၊ သုတ္တဉ္စ ယံ သံယမနံ ဇဋာနံ။

၃၁. “အညာ စ တဿ သံယမာနိ စတဿော၊ နီလာ ပီတာ လောဟိတိကာ စ သေတာ။
တာ ပိံသရေ စရတော မာဏဝဿ၊ တိရိဋိသင်္ဃာရိဝ ဟာဝုသမှိ။

၃၂. “န မိခလံ မုဉ္ဇမယံ ဓာရေတိ၊ န သန္ထရေ နော ပန ပဗ္ဗဇဿ။
တာ ဇောတရေ ဇဃနန္တရေ ဝိလဂ္ဂာ၊ သတေရတာ ဝိဇ္ဇုရိဝန္တလိက္ခေ။

၃၃. “အခီလကာနိ စ အဝဏ္ဋကာနိ၊ ဟေဋ္ဌာ နဘျာ ကဋိသမောဟိတာနိ။
အဃဋ္ဋိတာ နိစ္စကီဠံ ကရောန္တိ၊ ဟံ တာတ ကိံရုက္ခဖလာနိ တာနိ။

၃၄. “ဇဋာ စ တဿ ဘုသဒဿနေယျာ၊ ပရောသတံ ဝေလ္လိတဂ္ဂါ သုဂန္ဓာ။
ဒွေဓာ သိရော သာဓု ဝိဘတ္တရူပေါ၊ အဟော နု ခော မယှဟ တထာ ဇဋာဿု။

၃၅. “ယအာ စ သော ပကိရတိ တာ ဇဋာယော၊ ဝဏ္ဏေန ဂန္ဓေန ဥပေတရူဟာ။
နီလုပ္ပလံ တတတသမေရိတံဝ၊ တထေဝ သံတတိ ပနဿမော အယံ။

၃၆. “ပင်္ကော စ တဿ ဘုသဒဿနေယျော၊ နေတာဒိသော ယာဒိသော မယှဟံ ကာယေ။
သော တယတိ ဧရိတော မာလုတေန၊ ဝနံ ယထာ အဂ္ဂဂိမှေဟ သုဖုလ္လံ။

၃၇. “နိဟန္တိ သော ရုက္ခဖလံ ပထဗျာ၊ သုစိတ္တရူပံ ရုစိရံ ဒဿနေယျံ။
ခိတ္တဉ္စ တဿ ပုနရေဟိ ဟတ္ထံ၊ ဟံ တာတ ကိံရုက္ခဖလံ နု ခော တံ။

၃၈. “ဒန္တာ စ တဿ ဘုသဒဿနေယျာ၊ သုဒ္ဓာ သမာ သင်္ခဝရူပပန္နာ။
မနော ပသာဒေန္တိ ဝိဝရိယမာနာ၊ န ဟိ နူန သော သာကမခါဒိ တေဟိ။

၃၉. “အကက္ကသံ အဂ္ဂဠိတံ မုဟုံ မုဒုံ၊ ဥဇုံ အနုဒ္ဓတံ အစပလမဿ ဘာသိတံ။
ရုဒံ မနုညံ ကရဝီကသုဿရံ၊ ဟဒယင်္ဂမံ ရဉ္ဇယတေဝ မေ မနော။

၄၀. ‘‘ဖိန္ဒုသ္သရော နာတိဝိသဋ္ဌတင်္ဂော၊ န နူန သဗ္ဗာယမတိပ္ပယုတ္တော။
ဣဏ္ဋာမိ ဘော တံ ပုနဒေဝ ဒဋ္ဌုံ, မိတ္တော ဟိ မေ မာဏဝေဟု ပုရတ္ထာ။

၄၁. ‘‘သုသန္ဓိ သဗ္ဗတ္ထ ဝိမဋ္ဌိမံ ဝဏံ၊ ပုထူ သုဇာတံ ခရပတ္တသန္နိဘံ။
တေနေဝ မံ ဥတ္တရိယာန မာဏဝေါ၊ ဝိဝရိတံ ဥရုံ ဇဃနေန ပိဠယိ။

၄၂. ‘‘တပန္တိ အာဘန္တိ ဝိရောစရေ စ၊ သတေရတာ ဝိဇ္ဇုရိဝန္တလိက္ခေ။
ဗာဟာ မုဒူ အဉ္ဇနလောမသာဒိသာ၊ ဝိစိတ္ရဝဋ္ဋင်္ဂုလိကာဿ သောဘရေ။

၄၃. ‘‘အကက္ကသင်္ဂေါ န စ ဒီဃလောမော၊ နခာဿ ဒီဃာ အပိ လောဟိတဂ္ဂါ။
မုဒူဟိ ဗာဟာဟိ ပလိဿဇန္တော၊ ကလျာဏရူပေါ ရမယံ ဥပဋ္ဌဟိ။

၄၄. ‘‘ဒုမဿ တူလူပနိဘာ ပဘဿရာ၊ သုဝဏ္ဏကမ္ဗုတလဝဋ္ဋသုစ္ဆဝိ။
ဟတ္ထာ မုဒူ တေဟိ မံ သမ္ဖုသိတ္ဝာ၊ ဣတော ဂတော တေန မံ ဒဟန္တိ တာတ။

၄၅. ‘‘န နူန သော ခါရိဝိဓံ အဟာသိ၊ န နူန သော ကဋ္ဌာနိ သယံ အဘဉ္ဇိ။
န နူန သော ဟန္တိ ဒုမေ ကုဌာရိယာ၊ န ဟိဿ ဟတ္ထေသု ခိလာနိ အတ္ထိ။

၄၆. ‘‘အစ္ဆော စ ခေါ တဿ ဝဏံ အကာသိ၊ သော မံဗ္ရဝိ ‘သုခိတံ မံ ကရောဟိ’။
တာဟံ ကရိံ တေန မမာသိ သောချံ၊ သော စဗ္ရဝိ ‘သုခိတောသ္မိ’တိ ဗြဟ္မေ။

၄၇. ‘‘အယဉ္စ တေ မာလုဝပဏ္ဏသန္ထတာ၊ ဝိကိဏ္ဏရူပါဝ မယာ စ တေန စ။
ကိလန္တရူပါ ဥဒကေ ရမိတ္ဝာ၊ ပုနပ္ပုနံ ပဏ္ဏကုဋိံ ဝဇာမ။

၄၈. ‘‘န မဇ္ဇ မန္တာ ပဋိဘန္တိ တာတ၊ န အဂ္ဂိဟုတ္တံ နပိ ယညတန္တံ။
န စာပိ တေ မူလဖလာနိ ဘုဉ္ဇေ၊ ယာဝ န ပဿာမိ တံ ဗြဟ္မစာရိံ။

၄၉. ‘‘အဒ္ဓါ ပဇာနာသိ တုဝမ္ပိ တာတ၊ ယဿံ ဒိသံ ဝသတေ ဗြဟ္မစာရီ။
တံ မံ ဒိသံ ပာပယ တာတ ခိပ္ပံ၊ မာ တေ အဟံ အမရိမဿမမ္ဟိ။

၅၀. ‘‘ဝိစိတ္ရဖုလ္လဉ္စ ဟိ ဝနံ သုတံ မယာ၊ ဒိဇာဘိဃုဋ္ဌံ ဒိဇသင်္ဃသေဝိတံ။
တံ မံ ဝနံ ပာပယ တာတ ခိပ္ပံ၊ ပုရာ တေ ပါဏံ ဝိဇဟာမိ အဿမေ’’တိ။

တတ္ထ **ဣဓာဂမာ**တိ, တာတ, ဣမံ အဿမပဒံ အာဂတော။ **သုဒဿနေယျော** တိ သုဋ္ဌု ဒဿနေယျော။ **သုတနူ**တိ သုဋ္ဌု တနုကော နာတိကိသော နာတိထူလော ။ **ဝိနေတီ**တိ အတ္တနော သရီရပ္ပဘာယ အဿမပဒံ ဧကောဘာသံ ဝိယ ဝိနေတိ ပူရေတိ။ **သုကဏှဟကဏှဟစ္ဆဒနေဟိ ဘောတော** တိ, တာတ, တဿ ဘောတော သုကဏှေဟိ ကဏှဟစ္ဆဒနေဟိ ဘမရဝဏ္ဏေဟိ ကေသေဟိ သုကဏှာသီသံ သုမဇ္ဇိတမဏိမယံ ဝိယ ခါယတိ။ **အမဿုဇာတော** တိ န တာဝဿ မဿု ဇာယတိ, တရုဏောယေဝ။ **အပုရာဏပဗ္ဗဇ္ဇိ** တိ အစိရပဗ္ဗဇိတော။ **အာဓာရရူပဉ္စ ပနဿ ကဏ္ဌေ** တိ ကဏ္ဌေ စ ပနဿ အမ္ဟာကံ ဘိက္ခာဘာဇနဋ္ဌပနံ ပတ္တာဓာရသဒိသံ ပိဠန္ဓနံ အတ္ထီတိ မုတ္တာဟာရံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ဂဏ္ဍာ**တိ ထနေ သန္ဓာယာဟ။ **ဥရေ သုဇာတာ**တိ ဥရမှိ သုဇာတာ။ ‘‘ဥရတော’’တိပိ ပါဌော။ **ပဘဿရာ** တိ ပဘာသမ္ပန္နာ။ ‘‘ပဘာသရေ’’တိပိ ပါဌော, ဩဘာသန္တီတိ အတ္ထော။

ဘုသဒဿနေယျ န္တိ အတိဝိယ ဒဿနီယံ။ **ကုဏ္ဍလိတဂ္ဂါ** တိ သီဟကုဏ္ဍလံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **သုတ္တဉ္စာ** တိ ယံ တဿ ဇဋာဗန္ဓနသုတ္တံ, တမ္ပိ ဇောတတိ ပဘံ မုဉ္စတိ။ **‘‘သံယမာနိ စတဿော’’** တိ ဣမိနာ မဏိသုဝဏ္ဏပဝါဠရဇတမယာနိ စတ္တာရိ ပိဠန္ဓနာနိ ဒဿေတိ ။ **တာ ပိံသရေ**တိ တာနိ ပိဠန္ဓနာနိ ဟဝုသမ္ပ ပဝုဒ္ဓေ ဒေဝေ ဝိရိဠိသဋ္ဌာ ဝိယ ဝိရဝန္တိ။ **မိခလ**န္တိ မေခလံ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ဣဒံ နိဝတ္ထကဉ္စနစီရကံ သန္ဓာယာဟ။ **န သန္တရေ** တိ န တ ကော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တာတ, ယထာ မယံ တိဏမယံ တ တကမယံ တ စီရကံ ဓာရေမ, န တထာ သော, သော ပန သု

ဝဏ္ဏစီရကံ ဓာရေတီတိ။ **အခီလကာနီ**တိ အတစာနိ နိပ္ပဏ္ဏာနိ။ **ကဋိသမောဟိတာနီ**တိ ကဋိယံ ဗဒ္ဓာနိ။ **နိစ္စကီဠံ ကရောန္တီ**တိ အဃဋ္ဋိတာနိပိ နိစ္စကာလံ ကီဠာယန္တိ။ **ဟံ, တာတာ**တိ ဟမ္ဘော, တာတ။ **ကိံ ရုက္ခဖလာနိ တာနီ**တိ တာနိ တသ္သ မာဏဝသ္သ သုတ္တာရုဠ္ဟာနိ ကဋိယံ ဗဒ္ဓာနိ ကတရရုက္ခဖလာနိ နာမာတိ မဏိသင္ဃာဋိံ သန္ဓာယာဟ။

ဇဋာတိ ဇဋာမဏ္ဍလာကာရေန ဗဒ္ဓရတနမိဿကကေသဝဋ္ဋိယော သန္ဓာယာဟ။ **ဝေလ္လိတဂ္ဂာ** တိ ကုဋိလဂ္ဂကာ။ **ဒ္ဝေဓာသိရော**တိ တသ္သ သီသံ ဒ္ဝေဓာ ကတ္ဝာ ဗဒ္ဓာနံ ဇဋာနံ ဝသေန သုဋ္ဌု ဝိဘတ္တရူပံ။ **တထာ**တိ ယထာ တသ္သ မာဏဝသ္သ ဇဋာ, တထာ တုမှေဟိ မမ န ဗဒ္ဓာ, အဟော ဝတ မမပိ တထာ အဿုန္တိ ပတ္ထေန္တော အာဟ။ **ဥပေတရူပ**တိ ဥပေတသဘာဝ။ **တတသမေရိတံတ**တိ ယထာ နာမ နီလုပ္ပလံ တတေန သမီရိတံ, တထေဝ အယံ ကမ္မသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ အဿမေ သံတတိ။ **နေတာဒိသော**တိ, တာတ, ယာဒိသော မမ ကာယေ ပင္ကော, နေတာဒိသော တသ္သ သရီရေ။ သော ဟိ ဒဿနီယော စေဝ သုဂန္ဓော စ။ **အဂ္ဂဂိမှေဟ** တိ ဝသန္တသမယေ။

နိဟန္တိ တိ ပဟရတိ။ **ကိံ ရုက္ခဖလံ နု ခော တန္တိ** ကတရရုက္ခဿ နု ခော တံ ဖလံ။ **သင္ခဝရူပပန္နာ** တိ သုဓောတသင္ခပဋိဘာဂ။ **န ဟိ နူန သော သာကမခါဒိ တေဟီ**တိ န နူန သော မာဏဝတေ မယံ ဝိယ တေဟိ ဒန္တေဟိ ရုက္ခပဏ္ဏာနိ စေဝ မူလဖလာဖလာနိ စ ခာဒိ။ အမ္ဟာကဉ္ဟိ တာနိ ခာဒန္တာနံ သဗလာ ပဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဒန္တာတိ ဒီပေတိ။

အကက္ကသ န္တိ, တာတ, တဿ ဘာသိတံ အဖရုသံ အဂဋ္ဌိတံ, ပုနပ္ပုနံ ဝဒန္တဿာပိ မစုရတာယ **မုဟုံ မုဒုံ,** အပမုဿတာယ **ဥဇုံ,** အဝိက္ခိတ္တတာယ **အနုဒ္ဓဋံ,** ပတိဋ္ဌိတတာယ **အစပလံ။ ရုဒန္တိ** ဘာသမာနဿ သရသင္ခါတံ ရုဒမ္ပိ မနောဟရံ ကရဝီကဿ ဝိယ သုဿရံ သုမဓုရံ။ **ရဉ္ဇယတေဝ** တိ မမ မနော ရဉ္ဇတိယေဝ။ **ဗိန္ဒုဿရော** တိ ပိဏ္ဍိတဿရော။ **မာဏဝေဟု**တိ သော ဟိ မာဏဝေ ပုရတ္ထာ မမ မိတ္တော အဟု။

သုသန္ဓိ သဗ္ဗတ္ထ ဝိမဋ္ဌိမံ ဝဏ န္တိ တာတ တဿ မာဏဝဿ ဥရီရုနံ အန္တရေ ဧကံ ဝဏံ အတ္ထိ, တံ သုသန္ဓိ သုဖုသိတံ သိပ္ပိပုဋ္ဌမုခသဒိသံ, သဗ္ဗတ္ထ ဝိမဋ္ဌံ သမန္တတော မဋ္ဌံ။ **ပုထူ**တိ မဟန္တံ။ **သုဇာတ**န္တိ သုသဏ္ဌိတံ။ **ခရပတ္တသန္နိဘ**န္တိ သုပုပ္ဖိတပဒုမမကုဠသန္နိဘံ။ **ဥတ္တရိယာန** တိ ဥတ္တရိတ္ဝာ အဝတ္ထရိတ္ဝာ။ **ပိဠယီ**တိ ပီဠေသိ။ **တပနုတီ**တိ တဿ မာဏဝဿ သရီရတော နိစ္ဆရန္တာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏရံသိယော ဇလန္တိ ဩဘာသန္တိ ဝိရောစန္တိ စ။ **ဗာဟာ** တိ ဗာဟာပိဿ မုဒူ။ **အဉ္ဇနလောမသာဒိသာ** တိ အဉ္ဇနသဒိသေဟိ လောမေဟိ သမန္နာဂတာ။ **ဝိစိတ္ရဝဋ္ဋင္ဂုလိကာဿ သောဘရေ**တိ ဟတ္ထာပိဿ ဝရလက္ခဏဝိစိတ္ရာဟိ ပဝာလင္ကုရသဒိသာဟိ ဝဋ္ဋင္ဂုလီဟိ သမန္နာဂတာ သောဘန္တိ။

အကက္ကသင္ဂော တိ ကစ္ဆုပီဠကာဒိရဟိတအင္ဂပစ္စင္ဂော။ **ရမယံ ဥပဋ္ဌဟီ** တိ မံ ရမယန္တော ဥပဋ္ဌဟိ ပရိစရိ။ **တူလူပနိဘာ**တိ မုဒုဘာဝဿ ဥပမာ။ **သုဝဏ္ဏကမ္ဗုတလဝဋ္ဋသုစ္ဆဝီ** တိ သုဝဏ္ဏမယံ အာဒါသတလံ ဝိယ ဝဋ္ဋာ စ သုစ္ဆဝိ စ, ပရိမဏ္ဍလတလာ စေဝ သုန္ဒရစ္ဆဝိ စာတိ အတ္ထော။ **သမ္ဖုသိတ္ဝာ** တိ သုဋ္ဌု ဖုသိတ္ဝာ အတ္တနော ဟတ္ထသမ္ဖဿံ မမ သရီရေ ဖရာပေတ္ဝာ။ **ဣတော ဂတော**တိ မမ ဩလောကေန္တဿေဝ ဣတော ဂတော။ **တေန မံ ဒဟန္တီ** တိ တေန တဿ ဟတ္ထသမ္ဖဿေန ဣဒာနိ မံ ဒဟန္တိ။ တထာ ဟိ တဿ ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ မမ သရီရေ ဍာဟော ဥဋ္ဌိတော, တေနမှိ အာမနဿပ္ပတ္တော နိပန္နောတိ။

န နူန သော ခာရိဝိဓန္တိ, တာတ, နူန သော မာဏဝေ န ခာရိဘာရံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဝိစရိ။ **ခိလာနီ**တိ ကိလာနိ, "အယမေဝ တ ဟဉ္ဇော။ **သောဓယ** န္တိ သုခံ။ **မာလုဝပဏ္ဏသန္ထတာ ဝိကိဏ္ဏရူပာတ** တိ, တာတ, အယံ တဝ မာလုဝပဏ္ဏသန္ထတာ အဇ္ဇ မယာ စ တေန စ အညမညံ ပရာမသနာလိင္ဂနဝသေန ပရိဝတ္တန္တေဟိ ဝိကိဏ္ဏာ ဝိယ အာကုလဗျာကုလာ ဇာတာ။ **ပုနပ္ပုနံ ပဏ္ဏကုဋိံ ဝဇာမာ** တိ, တာတ, အဟဉ္စ သော စ အဘိရမိတ္ဝာ ကိလန္တရူပာ ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမိတ္ဝာ ဥဒကံ ပဝိသိတ္ဝာ ရမိတ္ဝာ ဝိဂတဒရထာ ပုနပ္ပုနံ ကမေဝ ကုဋိံ ပဝိသာမာတိ ဝဒတိ။

န မဇ္ဇ မန္တာ တိ အဇ္ဇ မမ တဿ ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ နေဝ မန္တာ ပဋိဘန္တိ န ဥပဋ္ဌဟန္တိ န ရုစ္စန္တိ။ **န အဂ္ဂိဟုတ္တံ နပိ ယညတန္တ** န္တိ မဟာဗြဟ္မုနော အာရာဓနတ္ထာယ ကတ္တဗ္ဗဟောမဝိဓူပနာဒိယညကိရိယာပိ မေ န ပဋိဘာတိ န ဥပဋ္ဌာတိ န ရုစ္စတိ။ **န စာပိ တေ**တိ တယာ အာဘတမူလဖလာဖလာနိပိ န ဘုဉ္ဇာမိ။ **ယဿံ ဒိသ** န္တိ ယဿံ ဒိသာယံ။ **ဝန**န္တိ တဿ မာဏဝဿ အဿမံ ပရိတရေတ္ဝာ ဋ္ဌိတဝနန္တိ။

တသ္မေ၀ံ ၀ိလပန္တသ္သ တံ ၀ိလာပံ သုတြာ မဟာသတ္တော ‘‘ကောယ ဣတ္ထိယာ ဣမဿ သီလံ ဘိန္နံ ဘ၀ိ ဿတီ’’တိ ဉတြာ တံ ဩ၀ဒန္တော ဆ ဂါထာယော အဘာသိ –

၅၁. ‘‘ဣမဿာဟံ ဇောတိရသေ ၀နမှိ၊ ဂန္ဓဗ္ဗဒေ၀စ္ဆရသင်္ဃသေ၀ိတေ။
ဣသီနမာ၀ာသေ သနန္တနမှိ၊ နေတာဒိသံ အရတိံ ပါပုဏေထ။

၅၂. ‘‘ဘ၀န္တိ မိတ္တာနိ အထော န ဟောန္တိ၊ ဉာတီသု မိတ္တေသု ကရောန္တိ ပေမံ။
အယဉ္စ ဇမ္မော ကိဿ ၀ါ နိ၀ိဋ္ဌော၊ ယော နေ၀ ဇာနာတိ ‘ကုတောမှိ အာဂတော’။

၅၃. ‘‘သံ၀ါသေန ဟိ မိတ္တာနိ၊ သန္ဓီယန္တိ ပုနပ္ပုနံ။
သွေ၀ မိတ္တော အသံဂန္တု၊ အသံ၀ါသေန ဇီရတိ။

၅၄. ‘‘သစေ တုဝံ ဒက္ခသိ ဗြဟ္မစာရိံ၊ သစေ တုဝံ သလ္လပေ ဗြဟ္မစာရိနာ။
သမ္ပုန္နသဿံ၀ မဟောဒကေန၊ တပောဂုဏံ ခိပ္ပမိမံ ပဟိဿသိ။

၅၅. ‘‘ပုနပိ စေ ဒက္ခသိ ဗြဟ္မစာရိံ၊ ပုနပိ စေ သလ္လပေ ဗြဟ္မစာရိနာ။
သမ္ပုန္နသဿံ၀ မဟောဒကေန၊ ဥသ္မာဂတံ ခိပ္ပမိမံ ပဟိဿသိ။

၅၆. ‘‘ဘူတာနိ ဟေတာနိ စရန္တိ တာတ၊ ၀ိရူပရူပေန မနုဿလောကေ။
န တာနိ သေ၀ေထ နရော သပညော၊ အာသဇ္ဇ နံ နဿတိ ဗြဟ္မစာရီ’’တိ။

တတ္ထ **ဣမဿာ** တိ ဣမသ္မိံ။ **ဟန္တိ** နိပါတမတ္တံ။ **ဇောတိရသေ**တိ ဟုတယညသ္မ ဇောတိနော ရံသိဩဘာသိ တေ။ **သနန္တနမှီ** တိ ပောရာဏကေ။ **ပါပုဏေထာ**တိ ပါပုဏေယျ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တာတ, ဧ၀ရူပေ ၀နေ ၀သ န္တော ယံ အရတိံ တွံ ပတ္တော, ဧတာဒိသံ န ပါပုဏေယျ ပဏ္ဍိတော ကုလပုတ္တော, ပတ္တုံ နာရဟတီတိ အတ္ထော။

‘‘ဘ၀န္တိ’’ တိ ဣမံ ကထံ မဟာသတ္တော အန္တောဂတမေ၀ ဘာသတိ။ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပာယော – လောကေ သတ္တာနံ မိတ္တာနိ နာမ ဟောန္တိပိ န ဟောန္တိပိ တတ္ထ ယေသံ ဟောန္တိ, တေ အတ္တနော ဉာတီသု စ မိတ္တေသု စ ပေမံ ကရောန္တိ။ **အယဉ္စ ဇမ္မော** တိ မိဂသိင်္ဂေ လာမကော။ **ကိဿ ၀ါ နိ၀ိဋ္ဌော** တိ ကေန နာမ ကာရဏေန တသ္မိံ မာတုကမေ မိတ္တသညာယ နိ၀ိဋ္ဌော, သော မိဂိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တိတြာ အရညေ ၀ဍ္ဎိတတ္တာ ‘‘ကုတောမှိ အာဂတော’’တိ အတ္တနော အာဂတဋ္ဌာနမတ္တမ္ပိ န ဇာနာတိ, ပဂေ၀ ဉာတိမိတ္တေတိ။

ပုနပ္ပုန န္တိ, တာတ, မိတ္တာနိ နာမ ပုနပ္ပုနံ သံ၀ါသေန သံသေ၀နေန သန္ဓီယန္တိ ဃဋီယန္တိ။ **သွေ၀ မိတ္တော** တိ သော ဧ၀ မိတ္တော **အသံဂန္တု** အသမာဂစ္ဆန္တဿ ပုရိသဿ တေန အသမာဂမသင်္ခါတေန အသံ၀ါသေန **ဇီရ တိ** ၀ိနဿတိ ။ **သစေ**တိ တသ္မာ, တာတ, သစေ တွံ ပုနပိ တံ ဒက္ခသိ, တေန ၀ါ သလ္လပိဿသိ, အထ ယထာ နာမ နိပ္ဖန္နသဿံ မဟောဃေန ဟရီယတိ, ဧ၀ံ ဣမံ အတ္တနော တပောဂုဏံ ပဟိဿသိ ဟာရေဿသီတိ အတ္ထော။ **ဥသ္မာဂတ**န္တိ သမဏတေဇံ။

၀ိရူပရူပေနာတိ ၀ိ၀ိဓရူပေန။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တာတ, မနုဿလောကသ္မိဉ္ဟိ ဧတာနိ ယက္ခိနိသင်္ခါတာနိ ဘူတာနိ ၀ိ၀ိဓရူပပဋိစ္ဆန္နေန အတ္တနော ရူပေန အတ္တနော ၀သံ ဂတေ ခာဒိတုံ စရန္တိ, တာနိ သပညော နရော န သေ၀ေထ။ တာဒိသဉ္ဟိ ဘူတံ အာသဇ္ဇ နံ ပတြာ နဿတိ ဗြဟ္မစာရီ, ဒိဋ္ဌောသိ တာယ ယက္ခိနိယာ န ခာဒိတောတိ ပုတ္တံ ဩ၀ ဒိ။

သော ပိတု ကထံ သုတြာ ‘‘ယက္ခိနီ ကိရ သာ’’တိ ဘီတော စိတ္တံ နိ၀တ္တေတြာ ‘‘တာတ, ဣတော န ဂမိဿာ မိ, ခမထ မေ’’တိ ခမာပေသိ။ သောပိ နံ သမဿာသေတြာ ‘‘ဧဟိ တွံ, မာဏ၀, မေတ္တံ ဘာ၀ေဟိ, ကရုဏံ, မုဒိတံ, ဥပေ က္ခ’’န္တိ ဗြဟ္မ၀ိဟာရဘာ၀နံ အာစိက္ခိ။ သော တထာ ပဋိပဇ္ဇိတြာ ပုန ဈာနာဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ နဠိနိကာ ပုရာဏဒုတိယိကာ အဟောသိ, ဣသိသိင်္ဂေါ ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခု, ပိတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

နဠိနိကာဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၅၂၇] ၂. ဥမ္မာဒန္တီဇာတကဝဏ္ဏနာ

နိဝေသနံ ကဿ နုဒံ သုနန္ဒာ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရေကဒိဝသံ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဧကံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ ဥတ္တမရူပဓရံ ဣတ္ထိံ ဩလောကေတွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ စိတ္တံ နိဝတ္တေတုံ အသက္ကောန္တော ဝိဟာရမေဝ အာဂန္တွာ တတော ပဋ္ဌာယ သလ္လဝိဒ္ဓေါ ဝိယ ရာဂါတုရော ဘန္တမိဂပဋိဘာဂေါ ကိသော ဓမနိသန္ထတဂတ္တော ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတော အနဘိရတော ဧကိရိယာပထေပိ စိတ္တဿာဒံ အလဘန္တော အာစရိယဝတ္တာဒီနိ ပဟာယ ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂရဟိတော ဝိဟာသိ။ သော သဟာယဘိက္ခူဟိ "ပုဗ္ဗေ တွံ, အာဝုသော, သန္တိန္ဒြိယော ဝိပ္ပသန္နမုခဝဏ္ဏော, ဣဒါနိ နော တထာ, ကိံ နု ခေါ ကာရဏ"န္တိ ပုဋ္ဌော, "အာဝုသော, အနဘိရတောမှီ"တိ အာဟ။ အထ နံ တေ "အဘိရမာဝုသော, သာသနေ, ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေါ နာမ ဒုလ္လဘော, တထာ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ မနုဿပဋိလာဘော စ, သော တွံ မနုဿပဋိလာဘံ ပဋိလဘိတွာ ဒုက္ခဿန္တကိရိယံ ပတ္ထယမာနော အဿုမုခံ ဉာတိဇနံ ပဟာယ သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတွာ ကိံ ကာရဏာ ကိလေသဝသံ ယာသိ, ကိလေသာ နာမေတေ ဂဏ္ဍုပ္ပါဒကပါဏကံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗဗာလဇနသာဓာရဏာ, ယေ တေသံ ဝတ္ထုဘူတာ, တေပိ အပ္ပဿာဒါ ကာမာ ဗဟုဒုက္ခာ ဗဟုပါယာသာ, အာဒီနဝေါ ဧတ္ထ ဘိယျော။ အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ, မံသပေသူပမာ ကာမာ, တိဏုက္ကူပမာ ကာမာ, အင်္ဂါရကာသူပမာ ကာမာ, သုပိနကူပမာ ကာမာ, ယာစိတကူပမာ ကာမာ, ရုက္ခဖလူပမာ ကာမာ, အသိသူနူပမာ ကာမာ, သတ္တိသူလူပမာ ကာမာ, သပ္ပသိရူပမာ ကာမာ, အဂ္ဂိက္ခန္ဓူပမာ ကာမာ, တွံ နာမ ဧဝရူပေ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဧဝံ အနတ္ထကာရကာနံ ကိလေသာနံ ဝသံ ဂတောသီ"တိ ဩဝဒိတွာ အတ္တနော ကထံ ကဟာပေတုံ အသက္ကောန္တာ သတ္ထု သန္တိကံ ဓမ္မသဘံ နေတွာ "ကိံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္ဆမာနကံ ဘိက္ခုံ အာနယိတ္ထာ"တိ ဝုတ္တေ, "ဘန္တေ, အယံ ကိရ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဌိတော"တိ အာဟံသု။ သတ္ထာ "သစ္စံ ကိရာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "သစ္စံ, ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ "ဘိက္ခု ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ ရဇ္ဇံ အနုသာသန္တာပိ ကိလေသေ ဥပ္ပန္နေ တဿ ဝသံ အဂန္တွာ စိတ္တံ နိဝါရေတွာ န အယုတ္တကံ ကရိံသူ"တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ သိဝိရဋ္ဌေ အရိဋ္ဌပုရနဂရေ သိဝိ နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တိ, "သိဝိကုမာရော"တွေဝဿ နာမံ ကရိံသု။ သေနာပတိဿပိ ပုတ္တော ဇာယိ, "အဘိပါရကော"တိဿ နာမံ ကရိံသု။ တေ ဥဘောပိ သဟာယာ ဟုတွာ အဘိဝဍ္ဎန္တာ သောဠသဝဿိကာ ဟုတွာ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အာဂမိံသု။ ရာဇာ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ အဒါသိ။ သောပိ အဘိပါရကံ သေနာပတိဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တသ္မိံယေဝ နဂရေ တိရိဋ္ဌိဝစ္ဆဿ နာမ အသီတိကောဋိဝိဘဝဿ သေဋ္ဌိနော ဓီတာ နိဗ္ဗတ္တိ ဥတ္တမရူပဓရာ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ သုဘလက္ခဏေန သမန္နာဂတာ, တဿာ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ "ဥမ္မာဒန္တီ"တိ နာမံ ကရိံသု။ သာ သောဠသဝဿိကကာလေ အတိက္ကန္တမာနုသဝဏ္ဏာ ဒေဝစ္ဆရာ ဝိယ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ ပါသာဒိကာ ပရမာယ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတာ အဟောသိ။ ယေ ယေ ပုထုဇ္ဇနာ တံ ပဿန္တိ, တေ တေ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တာ သုရာပါနမဒမတ္တာ ဝိယ ကိလေသမဒေန မတ္တာ ဟုတွာ သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတုံ သမတ္ထာ နာမ နာဟေသုံ။

အထဿာ ပိတာ တိရိဋ္ဌိဝစ္ဆော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ "ဒေဝ, မမ ဂေဟေ ဣတ္ထိရတနံ ဥပ္ပန္နံ, ရညောဝ အနုစ္ဆဝိကံ, လက္ခဏပါဌကေ ဗြာဟ္မဏေ ပေသေတွာ တံ ဝီမံသာပေတွာ ယထာရုစိ ကရောဟီ"တိ အာဟ။ ရာဇာ "သာဓူ"တိ ဝတွာ ဗြာဟ္မဏေ ပေသေသိ။ တေ သေဋ္ဌိဂေဟံ ဂန္တွာ ကတသက္ကာရသမ္မာနာ ပါယာသံ ပရိဘုဉ္ဇိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဥမ္မာဒန္တီ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ တေသံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ တေ တံ ဒိသွာ သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတုံ အသက္ကောန္တာ ကိလေသမဒမတ္တာ ဟုတွာ အတ္တနော ဝိပ္ပကတဘောဇနဘာဝံ န ဇာနိံသု။ ဧကစ္စေ အာလောပံ ဂဟေတွာ "ဘုဉ္ဇိဿာမာ"တိ သညာယ သီသေ ဌပေသုံ, ဧကစ္စေ ဥပကစ္ဆန္တရေ ခိပိံသု, ဧကစ္စေ ဘိတ္တိံ ပဟရိံသု, သဗ္ဗေဝ ဥမ္မတ္တကာ အဟေသုံ။ သာ တေ ဒိသွာ "ဣမေ ကိရ မမ လက္ခဏံ ဝီမံသိဿန္တိ, ဂီဝါယံ နေ ဂဟေတွာ နီဟ

ရထာ”တိ နီဟရာပေသိ။ တေ မင်္ဂလဘူတာ ရာဇနိဝေသနံ ဂန္တွာ ဥမ္မာဒန္တိယာ ကုဒ္ဓာ “ဒေဝ, သာ ကာဠကဏ္ဏီ, န တုမှာကံ အနုစ္ဆဝိကာ”တိ ဝဒိံသု။ ရာဇာ “ကာဠကဏ္ဏီ ကိရာ”တိ န တံ အာဏာပေသိ။ သာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ “အဟံ ကိရ ကာဠကဏ္ဏီတိ ရညာ န ဂဟိတာ, ကာဠကဏ္ဏိယော နာမ န ဧဝရူပါ ဟောန္တီ”တိ ဝတွာ “ဟောတု, သစေ ပန တံ ရာဇာနံ ပဿိဿာမိ, ဇာနိဿာမီ”တိ တသ္မိံ အာဃာတံ ဗန္ဓိ။ အထ နံ ပိတာ အဘိပါရကဿ အဒါသိ, သာ တဿ ပိယာ အဟောသိ မနာပါ။

ကဿ ပန ကမ္မဿ နိဿန္ဒေန သာ ဧဝံ အဘိရူပါ အဟောသီတိ? ရတ္တဝတ္ထဒါနဿ နိဿန္ဒေနာတိ။ သာ ကိရ အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဒလိဒ္ဒကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဥဿဝဒိဝသေ ပုညသမ္ပန္နာ ဣတ္ထိယော ကုသုမ္ဘရတ္တဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ အလင်္ကတာ ကီဠန္တိယော ဒိသွာ တာဒိသံ ဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ ကီဠိတုကာမာ ဟုတွာ မာတာပိတူနံ အာရောစေတွာ တေဟိ, “အမ္မ, မယံ ဒလိဒ္ဒါ, ကုတော နော ဧဝရူပံ ဝတ္ထ”န္တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ မံ ဧကသ္မိံ အဍ္ဎကုလေ ဘတိံ ကာတုံ အနုဇာနာထ, တေ မမ ဂုဏံ ဉတွာ ဒဿန္တီ”တိ ဝတွာ တေဟိ အနုညာတာ ဧကံ ကုလံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကုသုမ္ဘရတ္တဝတ္ထေန ဘတိံ ကရောမီ”တိ အာဟ။ အထ နံ တေ “တီဏိ သံဝစ္ဆရာနိ ကမ္မေ ကတေ တဝ ဂုဏံ ဉတွာ ဒဿာမာ”တိ ဝဒိံသု။ သာ “သာဓူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ ကမ္မံ ပဋ္ဌပေသိ။ တေ တဿာ ဂုဏံ ဉတွာ အပရိပုဏ္ဏေသုယေဝ တီသု သံဝစ္ဆရေသု တဿာ ဃနကုသုမ္ဘရတ္တဝတ္ထေန သဒ္ဓိံ အညမ္ပိ ဝတ္ထံ ဒတွာ “တဝ သဟာယိကာဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္တွာ နှာယိတွာ နိဝါသေဟီ”တိ တံ ပေသယိံသု။ သာ သဟာယိကာ အာဒါယ ဂန္တွာ ရတ္တဝတ္ထံ နဒီတီရေ ဌပေတွာ နှာယိ။

တသ္မိံ ခဏေ ဧကော ကဿပဒသဗလဿ သာဝကော အစ္ဆိန္နစီဝရော သာခါဘင်္ဂံ နိဝါသေတွာ စ ပါရုပိတွာ စ တံ ပဒေသံ ပါပုဏိ။ သာ တံ ဒိသွာ “အယံ ဘဒန္တော အစ္ဆိန္နစီဝရော ဘဝိဿတိ, ပုဗ္ဗေပိ အဒိန္နဘာဝေန မေ နိဝါသနံ ဒုလ္လဘံ ဇာတ”န္တိ တံ ဝတ္ထံ ဒွိဓာ ဖာလေတွာ “ဧကံ ကောဋ္ဌာသံ အယျဿ ဒဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဥတ္တရိတွာ အတ္တနော နိဝါသနံ နိဝါသေတွာ “တိဋ္ဌထ, ဘန္တေ”တိ ဝတွာ ထေရံ ဝန္ဒိတွာ ရတ္တဝတ္ထံ မဇ္ဈေ ဖာလေတွာ တဿေကံ ကောဋ္ဌာသံ အဒါသိ။ သော ဧကမန္တေ ပဋိစ္ဆန္နေ ဌတွာ သာခါဘင်္ဂံ ဆဍ္ဍေတွာ တဿ ဧကံ ကဏ္ဏံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ နိက္ခမိ။ အထဿ ဝတ္ထောဘာသေန သကလသရီရံ တရုဏသူရိယော ဝိယ ဧကောဘာသံ အဟောသိ။ သာ တံ ဒိသွာ “မယှံ အယျော ပဌမံ န သောဘတိ, ဣဒါနိ တရုဏသူရိယော ဝိယ ဝိရောစတိ, ဣဒမ္ပိ တဿေဝ ဒဿာမီ”တိ ဒုတိယမ္ပိ ကောဋ္ဌာသံ ဒတွာ “ဘန္တေ, အဟံ ဘဝေ ဘဝေ ဝိစရန္တီ ဥတ္တမရူပဓရာ ဘဝေယျံ, မံ ဒိသွာ ကောစိ ပုရိသော သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ မာ အသက္ခိ, မယာ အဘိရူပတရာ နာမ အညာ မာ ဟောတူ”တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိ။ ထေရောပိ အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

သာ ဒေဝလောကေ သံသရန္တီ တသ္မိံ ကာလေ အရိဋ္ဌပုရေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တထာ အဘိရူပါ အဟောသိ။ အထ တသ္မိံ နဂရေ ကတ္တိကဆဏံ ဃောသယိံသု, ကတ္တိကပုဏ္ဏမာယံ နဂရံ သဇ္ဇယိံသု။ အဘိပါရကော အတ္တနော အာရက္ခဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော တံ အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ, ဥမ္မာဒန္တိ အဇ္ဇ ကတ္တိကရတ္တိဝါရော ဆဏော, ရာဇာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော ပဌမံ ဣမံ ဂေဟဒွါရံ အာဂမိဿတိ, မာ ခေါ တဿ အတ္တာနံ ဒဿေသိ, သောပိ တံ ဒိသွာ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေတုံ န သက္ခိဿတီ”တိ အာဟ။ သာ “ဂစ္ဆ တွံ, သာမိ, အဟံ ဇာနိဿာမီ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တသ္မိံ ဂတေ ဒါသိံ အာဏာပေသိ “ရညော ဣမံ ဂေဟဒွါရံ အာဂတကာလေ မယှံ အာရောစေယျာသီ”တိ။ အထ သူရိယေ အတ္ထင်္ဂတေ ဥဂ္ဂတေ ပုဏ္ဏစန္ဒေ ဒေဝနဂရေ ဝိယ နဂရေ အလင်္ကတေ သဗ္ဗဒိသာသု ဒီပေသု ဇလိတေသု ရာဇာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော အာဇညရထဝရဂတော အမစ္စဂဏပရိဝုတော မဟန္တေန ယသေန နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော ပဌမမေဝ အဘိပါရကဿ ဂေဟဒွါရံ အဂမာသိ။ တံ ပန ဂေဟံ မနောသိလာဝဏ္ဏပါကာရပရိက္ခိတ္တံ အလင်္ကတဒွါရဋ္ဋာလကံ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ ပါသာဒိကံ။ တသ္မိံ ခဏေ ဒါသီ ဥမ္မာဒန္တိယာ အာရောစေသိ။ သာ ပုပ္ဖသမုဂ္ဂံ ဂါဟာပေတွာ ကိန္နရိလီဠာယ ဝါတပါနံ နိဿာယ ဌိတာ ရညော ပုပ္ဖာနိ ခိပိ။ သော တံ ဥလ္လောကေတွာ ကိလေသမဒမတ္တော သတိံ ဥပဋ္ဌာပေတုံ အသက္ကောန္တော “အဘိပါရကဿေတံ ဂေဟ”န္တိ သဉ္ဇာနိတုမ္ပိ နာသက္ခိ, အထ သာရထိံ အာမန္တေတွာ ပုစ္ဆန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၅၇. “နိဝေသနံ ကဿ နုဒံ သုနန္ဒ၊ ပါကာရေန ပဏ္ဍုမယေန ဂုတ္တံ။
ကာ ဒိဿတိ အဂ္ဂိသိခာဝ ဒူရေ၊ ဝေဟာယသံ ပဗ္ဗတဂ္ဂေဝ အစ္စိ။

၅၈. ‘‘ဓီတာ န္ဝယံ ကဿ သုနန္ဒ ဟောတိ၊ သုဏိသာ န္ဝယံ ကဿ အထောပိ ဘရိယာ။
အက္ခာဟိ မေ ခိပ္ပမိဓေဝ ပုဋ္ဌော၊ အတဝဋ္ဋာ ယဒိ တ အတ္ထိ ဘတ္တာ’’တိ။

တတ္ထ **ကဿ နုဒ** န္တိ ကဿ နု ဣဒံ။ **ပဏ္ဏုမယေနာ** တိ ရတ္တိဋ္ဌကမယေန။ **ဒိဿတိ** တိ တတဟာနေ ဌိတာ ပညာယတိ။ **အစ္စိ** တိ အနလဇာလက္ခန္ဓော။ **ဓီတာ န္ဝယ** န္တိ ဓီတာ နု အယံ။ **အတဝဋ္ဋာ**တိ အပေတာဝရဏာ အပရိဂ္ဂဟာ။ **ဘတ္တာ** တိ ယဒိ တ အဿာ သာမိကော အတ္ထိ, တံ မေ အက္ခာဟီတိ။

အထဿ သော အာစိက္ခန္တော ဒွေဝ ကထာ အဘာသိ –

၅၉. ‘‘အဟဉ္ဟိ ဇာနာမိ ဇနိန္ဒ ဧတံ၊ မတ္ယာ စ ပေတ္ယာ စ အထောပိ အဿာ။
တဝေဝ သော ပုရိသော ဘူမိပာလ၊ ရတ္တိန္ဒိဝံ အပ္ပမတ္တော တဝတ္ထေ။

၆၀. ‘‘ဣဒ္ဓော စ ဖီတော စ သုဝဍ္ဎိတော စ၊ အမစ္စော စ တေ အညတရော ဇနိန္ဒ။
တဿေသာ ဘရိယာဘိပာရကဿ၊ ဥမ္မာဒန္တီ နာမဓေယျေန ရာဇာ’’တိ။

တတ္ထ **မတ္ယာ စ ပေတ္ယာ စာ** တိ မာတိတော စ ပိတိတော စေတံ ဇာနာမိ။ **အထောပိ အဿာ** တိ အထ သာမိကမ္ပိ အဿာ ဇာနာမီတိ ဝဒတိ။ **ဣဒ္ဓော** တိ သမိဒ္ဓော။ **ဖီတော**တိ ဝတ္ထာလင်္ကာရေဟိ သုပုပ္ဖိတော။ **သုဝဍ္ဎိတော** တိ သုဋ္ဌု ဝုဒ္ဓော။ **နာမဓေယျေနာ** တိ နာမေန။ အယဉ္ဟိ ယော နံ ပဿတိ, တံ ဥမ္မာဒေတိ, သတိမဿ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတုံ န ဒေတိ, တသ္မာ ဥမ္မာဒန္တီတိ ဝုစ္စတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ နာမမဿာ ထောမေန္တော အနန္တရံ ကထမာဟ –

၆၁. ‘‘အမ္ဘော အမ္ဘော နာမမိဒံ ဣမိဿာ၊ မတ္ယာ စ ပေတ္ယာ စ ကတံ သုသာဓု။
တဒာ ဟိ မယှံ အဝလောကယန္တီ၊ ဥမ္မတ္တကံ ဥမ္မဒန္တီ အကာသီ’’တိ။

တတ္ထ **မတ္ယာ စ ပေတ္ယာ စာ** တိ မာတရာ စ ပိတရာ စ။ **မယှ** န္တိ ဥပယောဂတ္ထေ သမ္ပဒာနဝစနံ။ **အဝလောကယန္တီ**တိ မယာ အဝလောကိတာ သယမ္ပိ မံ အဝလောကယန္တီ မံ ဥမ္မတ္တကံ အကာသီတိ အတ္ထော။

သာ တဿ ကမ္ပိတဘာဝံ ဉတွာ တတဟာနံ ထကေတွာ သိရိဂဗ္ဘမေဝ အဂမာသိ။ ရညောပိ တဿာ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ နဂရံ ပဒက္ခိဏကရဏေ စိတ္တမေဝ နာဟောသိ။ သော သာရထိံ အာမန္တေတွာ, ‘‘သမ္မ သုနန္ဒ, ရထံ နိဝတ္တေဟိ, အယံ ဆဏော အမ္ဟာကံ နာနုစ္ဆဝိကော, အဘိပာရကဿ သေနာပတိဿေဝ တနုစ္ဆဝိကော, ရဇ္ဇမ္ပိ တဿေဝ တနုစ္ဆဝိက’’န္တိ ရထံ နိဝတ္တာပေတွာ ပာသာဒံ အဘိရုယှ သိရိသယနေ နိပဇ္ဇိတွာ ဝိပ္ပလပန္တော အာဟ –

၆၂. ‘‘ယာ ပုဏ္ဏမာသေ မိဂမန္ဒလောစနာ၊ ဥပာဝိသိ ပုဏ္ဍရီကတ္တစင်္ဂီ။
ဒွေဝ ပုဏ္ဏမာယော တဒဟူ အမညဟံ၊ ဒိသွာန ပာရာဝတရတ္တဝါသိနိံ။

၆၃. ‘‘အဠာရပမှေဟိ သုဘေဟိ ဝဂ္ဂုဘိ၊ ပလောဘယန္တီ မံ ယဒာ ဥဒိက္ခတိ။
ဝိဇမ္ဘမာနာ ဟရတေဝ မေ မနော၊ ဇာတာ ဝနေ ကိမ္ပုရိသီဝ ပဗ္ဗတေ။

၆၄. ‘‘တဒာ ဟိ ဗြဟတီ သာမာ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ။
ဧကစ္စဝသနာ နာရီ၊ မိဂီ ဘန္တာဝုဒိက္ခတိ။

၆၅. ‘‘ကဒာဿု မံ တမ္ဗနခါ သုလောမာ၊ ဗာဟာ မုဒူ စန္ဒနသာရလိတ္တာ။
ဝဋ္ဋင်္ဂုလီ သန္နတဓီရကုတ္တိယာ၊ နာရီ ဥပညိဿတိ သီသတော သုဘာ။

၆၆. ‘‘ကဒာဿု မံ ကဉ္စနဇာလုရစ္ဆဒါ၊ ဓီတာ တိရီဋိဿ ဝိလဂ္ဂမဇ္ဈာ။
မုဒူဟိ ဗာဟာဟိ ပလိဿဇိဿတိ၊ ဗြဟာဝနေ ဇာတဒုမံဝ မာလုဝါ။

၆၇. ''ကအာသ္သု လာခါရသရတ္တသုဋ္ဌဝီ၊ ဗိန္ဒုတ္ထနီ ပုဏ္ဏရိကတ္တစင်္ဂီ။
မုခံ မုခေန ဥပနာမယိဿတိ၊ သောဏ္ဍော၀ သောဏ္ဍဿ သုရာယ ထာလံ။

၆၈. ''ယအာဒ္ဒသံ တံ တိဋ္ဌန္တိံ၊ သဗ္ဗဘဒ္ဒံ မနောရမံ။
တတော သကဿ စိတ္တဿ၊ နာဝဗောဓာမိ ကဉ္စိနံ။

၆၉. ''ဥမ္မာဒန္တိမဟံ ဒဋ္ဌာ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလံ။
န သုပာမိ ဒိဝါရတ္တိံ၊ သဟဿံဝ ပရာဇိတော။

၇၀. ''သက္ကော စေ မေ ၀ရံ ဒဇ္ဇာ၊ သော စ လဗ္ဘေထ မေ ၀ရော။
ဧကရတ္တံ ဒွိရတ္တံ ဝါ၊ ဘဝေယျံ အဘိပါရကော။
ဥမ္မာဒန္တျာ ရမိတွာန၊ သိဝိရာဇာ တတော သိယာ''န္တိ။

တတ္ထ **ပုဏ္ဏမာသေ** တိ ပုဏ္ဏစန္ဒာယ ရတ္တိယာ။ **မိဂမန္ဒလောစနာ** တိ ကဏ္ဍသန္တာသေန ပလာယိတွာ ဝနန္တေ ဌိတွာ လုဒ္ဒံ ဩလောကေန္တိယာ မိဂိယာ ဝိယ မန္ဒာနိ လောစနာနိ အဿာတိ မိဂမန္ဒလောစနာ။ **ဥပါဝိသီ**တိ ပဒုမဝဏ္ဏေန ကရတလေန ပုပ္ဖာနိ ခိပိတွာ မံ ဩလောကေန္တီ တတဟာနေ နိသီဒိ။ **ပုဏ္ဍရိကတ္တစင်္ဂီ** တိ ရတ္တပဒုမဝဏ္ဏသရီရာ။ **ဒွေဝ ပုဏ္ဏမာယော** တိ အဟံ တဒဟု တဿ ဆဏဒိဝသေ တံ ဟရာ၀တပဟာဒသမာနဝဏ္ဏရတ္တ၀တ္ထနိဝတ္ထံ ဒိသွာ တဿာ မုခသောဘံ ဩလောကေန္တော ဧကဿ ပာစီနလောကဓာတုတော ဧကဿ အဘိပါရကဿ ဓေနာပတိနော နိဝေသနေတိ ဒွိန္နံ ပုဏ္ဏစန္ဒာနံ ဥဂ္ဂတတ္တာ ဒွေဝ ပုဏ္ဏမာယော အမညိံ။ **အဋ္ဌာရသမွေ့ဟာဟိ**တိ ဝိသာလပခုမေဟိ။ **သုဘေဟိ**တိ ပရိသုဒ္ဓေဟိ။ **ဝဂ္ဂုဘိ** တိ မဓုရာကာရေဟိ။ **ဥဒိက္ခတိ** တိ ဝေရူပေဟိ နေတ္တေဟိ ယဿ ခဏေ ဩလောကေတိ။ **ပဗ္ဗတေ** တိ ယထာ ဟိမဝန္တပဗ္ဗတေ သုပုပ္ဖိတဝနေ ဝီဏံ အာဒာယ တန္တိဿရေန အတ္တနော သရံ သံသန္ဒိတ္တိ ကိမ္ပုရိသီ ကိမ္ပုရိသဿ မနံ ဟရတိ, ဧဝံ ဟရတေဝ မေ မနောတိ ဝိပ္ပလပတိ။

ဗ္ရဟတီ တိ ဥဋ္ဌာရာ။ **သာမာ**တိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏသာမာ။ **ကေစ္စဝသနာ** တိ ကေစ္စိကဝသနာ, ကေဝတ္ထနိဝတ္ထာတိ အတ္ထော။ **ဘန္တာဝုဒိက္ခတိ** တိ သဏှပာကေသာ ပုထုနလာဋ္ဌာ အာယတဘမူ ဝိသာလက္ခိ တုင်္ဂနာသာ ရတ္တောဋ္ဌာ သေတဒန္တာ တိခိဏအဋ္ဌာ သုဝဋ္ဋိတဂီဝ သုတနုဗာဟု သုသဏ္ဌိတပယောဓရာ ကရမိတမဇ္ဈာ ဝိသာလသောဏိ သုဝဏ္ဏကဒလိသမာနောရု သာ ဥတ္တမိတ္ထီ တဿ ခဏေ မံ ဥဒိက္ခန္တီ ဘယေန ဝနံ ပဝိသိတွာ ပုန နိဝတ္တိတွာ လုဒ္ဒံ ဥဒိက္ခန္တီ ဘန္တာ မိဂီဝ မံ ဥဒိက္ခတီတိ ဝဒတိ။ **ဗာဟာမုဒူ**တိ မုဒုဗာဟာ။ **သန္နတစီရကုတ္တိယာ** တိ သုဖုသိတဆေကကရဏာ။ **ဥပညိသွ သတိ မန္တိ** သာ သုဘာ နာရီ ကအာ နု မံ တေဟိ တမ္ဗနခေဟိ သီသတော ပဋ္ဌာယ သန္ဒတေန မီရေန ကရဏေန ပရိတော သေဿတီတိ ပတ္တေန္တော ဝိလပတိ။

ကဥ္စနဇာလုရစ္ဆအာ တိ ကဥ္စနမယဥရစ္ဆအာလင်္ကာရာ။ **ဝိလဂ္ဂမဇ္ဈာ** တိ ဝိလဂ္ဂသရီရာ တနုမဇ္ဈိမာ။ **ဗ္ရဟာဝနေ**တိ မဟာဝနေ။ **လာခါရသရတ္တသုဋ္ဌဝီ** တိ ဟတ္ထပါဒတလအဂ္ဂနခဩဋ္ဌမံသေသု လာခါရသရတ္တမဏိပတလဝဏ္ဏာ။ **ဗိန္ဒုတ္ထနီ** တိ ဥဒကပုပ္ဖုဠပရိမဏ္ဍလတ္ထနီ။ **တတော**တိ ယအာ တံ တိဋ္ဌန္တိံ အဒ္ဒသံ, တတော ပဋ္ဌာယ။ **သကဿ စိတ္တဿာ**တိ အတ္တနော စိတ္တဿ အနိဿရော ဇာတောမှီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ကဥ္စိန** န္တိ ကဥ္စိ ''အယံ အသုကော နာမာ''တိ န ဇာနာမိ, ဥမ္မတ္တကော ဇာတောမှီတိ ဝဒတိ။ **ဒဋ္ဌာ** တိ ဒိသွာ။ **န သုပါမိ**တိ နေဝ ရတ္တိံ, န ဒိဝါ နိဒ္ဒံ လဘာမိ။ **သော စ လဗ္ဘေထာ** တိ ယံ မေ သက္ကော ဝရံ ဒဒေယျ, သော စ မေ ဝရော လဗ္ဘေထ, လဘေယျာဟံ တံ ဝရန္တိ အတ္ထော။

အထ တေ အမစ္စာ အဘိပါရကဿပိ အာရောစယိံသု – ''သာမိ ရာဇာ, နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော တုမှာကံ ဃရဒွါရံ ပတွာ နိဝတ္တိတွာ ဟာသာဒံ အဘိရုဟီ''တိ။ သော အတ္တနော ဂေဟံ ဂန္တွာ ဥမ္မာဒန္တိံ အာမန္တေတွာ ''ဘဒ္ဒေ, ကစ္စိ ရညော အတ္တာနံ ဒဿေသီ''တိ ပုစ္ဆိ။ ''သာမိ, ဧကော မဟောဒရော မဟာအဒ္ဓိကော ရထေ ဌိတွာ အာဂတော ပုရိသော အတ္ထိ, အဟံ တံ ရာဇာ ဝါ အရာဇာ ဝါတိ န ဇာနာမိ, ဧကော ဣဿရောတိ ပန ဝုတ္တေ ဝါတပါနေ ဌိတွာ ပုပ္ဖာနိ ခိပိံ, သော တာဝဒေဝ နိဝတ္တိတွာ ဂတော''တိ။ သော တံ သုတွာ ''နာသိတောမှိ တယာ''တိ ပုနဒိဝသေ ပာတောဝ ရာဇနိဝေသနံ အာရုယှ သိရိဂဗ္ဘဒွါရေ ဌိတွာ ရညော ဥမ္မာဒန္တိံ နိဿာယ ဝိပ္ပလာပံ သုတွာ

“အယံ ဥမ္မာဒန္တိယာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဇာတော, တံ အလဘန္တော မရိဿတိ, ရညော စ မမ စ အဂုဏံ မောစေတွာ ဣမဿ မယာ ဇီဝိတံ အတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ အတ္တနော နိဝေသနံ ဂန္တွာ ဧကံ ဒဠှမန္တံ ဥပဋ္ဌာကံ ပက္ကောသာပေတွာ, “တာတ, အသုကဋ္ဌာနေ သုသိရစေတိယရုက္ခော အတ္ထိ, တွံ ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာ အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ တတ္ထ ဂန္တွာ အန္တောရုက္ခေ နိသီဒ, အဟံ တတ္ထ ဗလိကမ္မံ ကရောန္တော တံ ဌာနံ ပတွာ ဒေဝတာ နမဿန္တော, ‘သာမိ ဒေဝရာဇ, အမှာကံ ရာဇာ နဂရမှိ ဆဏေ ဝတ္တမာနေ အကီဠိတွာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ဝိပ္ပလပန္တော ဝ နိပန္နော, မယံ တတ္ထ ကာရဏံ န ဇာနာမ, ရာဇာ ဒေဝတာနံ ဗဟူပကာရော, အနုသံဝစ္ဆရံ သဟဿံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဗလိကမ္မံ ကရောတိ, ဣဒံ နာမ နိဿာယ ရာဇာ ဝိပ္ပလပတီတိ အာစိက္ခထ, ရညော နော ဇီဝိတဒါနံ ဒေထာ’တိ ယာစိဿာမိ, တွံ တသ္မိံ ခဏေ သဒ္ဒံ ပရိဝတ္တိတွာ, ‘သေနာပတိ, တုမှာကံ ရညော ဗျာဓိ နာမ နတ္ထိ, သော ပန တဝ ဘရိယာယ ဥမ္မာဒန္တိယာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော။ သစေ နံ လဘိဿတိ, ဇီဝိဿတိ, နော စေ, မရိဿတိ။ သစေ တဿ ဇီဝိတံ ဣစ္ဆသိ, ဥမ္မာဒန္တိမဿ ဒေဟီ’တိ ဝဒေယျာသီ”တိ ဧဝံ တံ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ ဥယျောဇေသိ။

သော ဂန္တွာ တသ္မိံ ရုက္ခေ နိသီဒိတွာ ပုနဒိဝသေ သေနာပတိနာ အမစ္စဂဏပရိဝုတေန တံ ဌာနံ ဂန္တွာ ယာစိတော တထာ အဘာသိ။ သေနာပတိ “သာဓူ”တိ ဝတွာ ဒေဝတံ ဝန္ဒိတွာ အမစ္စေ ဇာနာပေတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇနိဝေသနံ အာရုယှ သိရိဂဗ္ဘဒွာရံ အာကောဋ္ဋေသိ။ ရာဇာ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ “ကော ဧသော”တိ ပုစ္ဆိ။ အဟံ, ဒေဝ, အဘိပါရကောတိ။ အထဿ ရာဇာ ဒွါရံ ဝိဝရိ။ သော ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ကထမာဟ –

၇၁. “ဘူတာနိ မေ ဘူတပတီ နမဿတော, အာဂမ္မ ယက္ခော ဣဒမေတဒဗ္ရဝိ။
ရညော မနော ဥမ္မဒန္တျာ နိဝိဋ္ဌော, ဒဒါမိ တေ တံ ပရိစာရယဿူ”တိ။

တတ္ထ **နမဿတော**တိ တုမှာကံ ဝိပ္ပလာပကာရဏဇာနနတ္ထံ ဗလိကမ္မံ ကတွာ နမဿန္တဿ။ **တန္တိ** အဟံ တံ ဥမ္မာဒန္တိံ တုမှာကံ ပရိစာရိကံ ကတွာ ဒဒါမီတိ။

အထ နံ ရာဇာ, “သမ္မ အဘိပါရက, မမ ဥမ္မာဒန္တိယာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တတာယ ဝိပ္ပလပိတဘာဝံ ယက္ခာပိ ဇာနန္တီ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ, ဒေဝါတိ။ သော “သဗ္ဗလောကေန ကိရ မေ လာမကဘာဝေါ ဉာတော”တိ လဇ္ဇိဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာယ အနန္တရံ ကထမာဟ –

၇၂. “ပုညာ စ ဓံသေ အမရော န စမှိ, ဇနော စ မေ ပါပမိဒဉ္စ ဇညာ။
ဘုသော စ တျဿ မနသော ဝိဃာတော, ဒတွာ ပိယံ ဥမ္မဒန္တိံ အဒဋ္ဌာ”တိ။

တတ္ထ **ဓံသေ**တိ, သမ္မ အဘိပါရက, အဟံ တာယ သဒ္ဓိံ ကိလေသဝသေန ပရိစာရေန္တော ပုညတော စ ဓံသေယျံ, တာယ သဒ္ဓိံ ပရိစာရိတမတ္တေန အမရော စ န ဟောမိ, မဟာဇနော စ မေ ဣမံ လာမကဘာဝံ ဇာနေယျ, တတော “အယုတ္တံ ရညာ ကတ”န္တိ ဂရဟေယျ, တဉ္စ မမ ဒတွာ ပစ္ဆာ ပိယဘရိယံ အဒဋ္ဌာ တဝ မနသော ဝိဃာတော စဿာတိ အတ္ထော။

သေသာ ဥဘိန္နမ္ပိ ဝစနပဋိဝစနကထာ ဟောန္တိ –

၇၃. “ဇနိန္ဒ နာညတြ တယာ မယာ ဝါ, သဗ္ဗာပိ ကမ္မဿ ကတဿ ဇညာ။
ယံ တေ မယာ ဥမ္မဒန္တီ ပဒိန္နာ, ဘုသေဟိ ရာဇာ ဝနထံ သဇာဟိ။

၇၄. “ယော ပါပကံ ကမ္မကရံ မနုဿော, သော မညတိ မာယိဒ မညိံသု အညေ။
ပဿန္တိ ဘူတာနိ ကရောန္တမေတံ, ယုတ္တာ စ ယေ ဟောန္တိ နရာ ပထဗျာ။

၇၅. “အညော နု တေ ကောစိ နရော ပထဗျာ, သဒ္ဒေယျ လောကသ္မိံ န မေ ပိယာတိ။
ဘုသော စ တျဿ မနသော ဝိဃာတော, ဒတွာ ပိယံ ဥမ္မဒန္တိံ အဒဋ္ဌာ။

၇၆. “အဒ္ဓါ ပိယာ မယှ ဇနိန္ဒ ဧသာ, န သာ မမံ အပ္ပိယာ ဘူမိပါလ။
ဂစ္ဆေဝ တွံ ဥမ္မဒန္တိံ ဘဒန္တေ, သီဟောဝ သေလဿ ဂုဟံ ဥပေတိ။

၇၇. “န ပီဠိတာ အတ္တဒုခေန ဓီရာ၊ သုခပ္ဖလံ ကမ္မ ပရိစ္စဇန္တိ။
သမ္မောဟိတာ ဝါပိ သုခေန မတ္တာ၊ န ပါပကမ္မဉ္စ သမာစရန္တိ။

၇၈. “တုဝဉှိ မာတာ စ ပိတာ စ မယှံ၊ ဘတ္တာ ပတိ ပေါသကော ဒေဝတာ စ။
ဒါသော အဟံ တုယှ သပုတ္တဒါရော၊ ယထာသုခံ သာမိ ကရောဟိ ကာမံ။

၇၉. “ယော ‘ဣဿရောမှီ’တိ ကရောတိ ပါပံ၊ ကတွာ စ သော နုတ္တသတေ ပရေသံ။
န တေန သော ဇီဝတိ ဒီဃမာယု၊ ဒေဝါပိ ပါပေန သမေက္ခရေ နံ။

၈၀. “အညာတကံ သာမိကေဟိ ပဒိန္နံ၊ ဓမ္မေ ဌိတာ ယေ ပဋိစ္ဆန္တိ ဒါနံ။
ပဋိစ္ဆကာ ဒါယကာ စာပိ တတ္ထ၊ သုခပ္ဖလညေဝ ကရောန္တိ ကမ္မံ။

၈၁. “အညော နု တေ ကောစိ နရော ပထဗျာ၊ သဒ္ဓေယျ လောကသ္မိံ န မေ ပိယာတိ။
ဘုသော စ တျဿ မနသော ဝိဃာတော၊ ဒတွာ ပိယံ ဥမ္မဒန္တိံ အဒဇ္ဇာ။

၈၂. “အဒ္ဓာ ပိယာ မယှ ဇနိန္ဒ ဧသာ၊ န သာ မမံ အပ္ပိယာ ဘူမိပါလ။
ယံ တေ မယာ ဥမ္မဒန္တီ ပဒိန္နာ၊ ဘုသေဟိ ရာဇာ ဝနထံ သဇာဟိ။

၈၃. “ယော အတ္တဒုက္ခေန ပရဿ ဒုက္ခံ၊ သုခေန ဝါ အတ္တသုခံ ဒဟာတိ။
ယထေဝိဒံ မယှ တထာ ပရေသံ၊ ယော ဧဝံ ဇာနာတိ သ ဝေဒိ ဓမ္မံ။

၈၄. “အညော နု တေ ကောစိ နရော ပထဗျာ၊ သဒ္ဓေယျ လောကသ္မိံ န မေ ပိယာတိ။
ဘုသော စ တျဿ မနသော ဝိဃာတော၊ ဒတွာ ပိယံ ဥမ္မဒန္တိံ အဒဇ္ဇာ။

၈၅. “ဇနိန္ဒ ဇာနာသိ ပိယာ မမေသာ၊ န သာ မမံ အပ္ပိယာ ဘူမိပါလ။
ပိယေန တေ ဒမ္မိ ပိယံ ဇနိန္ဒ၊ ပိယဒါယိနော ဒေဝ ပိယံ လဘန္တိ။

၈၆. “သော နူနာဟံ ဝဓိဿာမိ၊ အတ္တာနံ ကာမဟေတုကံ။
န ဟိ ဓမ္မံ အဓမ္မေန၊ အဟံ ဝဓိတုမုဿဟေ။

၈၇. “သစေ တုဝံ မယှ သတိံ ဇနိန္ဒ၊ န ကာမယာသိ နရဝီရ သေဋ္ဌ။
စဇာမိ နံ သဗ္ဗဇနဿ သိဗျာ၊ မယာ ပမုတ္တံ တတော အဝှယေသိ နံ။

၈၈. “အဒူသိယံ စေ အဘိပါရက တွံ၊ စဇာသိ ကတ္တေ အဟိတာယ တျဿ။
မဟာ စ တေ ဥပဝါဒောပိ အဿ၊ န စာပိ တျဿ နဂရမှိ ပက္ခော။

၈၉. “အဟံ သဟိဿံ ဥပဝါဒမေတံ၊ နိန္ဒံ ပသံသံ ဂရဟဉ္စ သဗ္ဗံ။
မမေတမာဂစ္ဆတု ဘူမိပါလ၊ ယထာသုခံ သိဝိ ကရောဟိ ကာမံ။

၉၀. “ယော နေဝ နိန္ဒံ န ပနပ္ပသံသံ၊ အာဒိယတိ ဂရဟံ နောပိ ပူဇံ။
သိရီ စ လက္ခီ စ အပေတိ တမှာ၊ အာပေါ သုဝုဋ္ဌီဝ ယထာ ထလမှာ။

၉၁. “ယံ ကိဉ္စိ ဒုက္ခဉ္စ သုခဉ္စ ဧတ္တော၊ ဓမ္မာတိသာရဉ္စ မနောဝိဃာတံ။
ဥရသာ အဟံ ပစ္စုတ္တရိဿာမိ သဗ္ဗံ၊ ပထဝီ ယထာ ထာဝရာနံ တသာနံ။

၉၂. “ဓမ္မာတိသာရဉ္စ မနောဝိဃာတံ၊ ဒုက္ခဉ္စ နိစ္ဆာမိ အဟံ ပရေသံ။
ဧကောဝိမံ ဟာရယိဿာမိ ဘာရံ၊ ဓမ္မေ ဌိတော ကိဉ္စိ အဟာပယန္တော။

၉၃. “သဂ္ဂူပဂံ ပုညကမ္မံ ဇနိန္ဒ၊ မာ မေ တုဝံ အန္တရာယံ အကာသိ။

ဒဒါမိ တေ ဥမ္မဒန္တိံ ပသန္နော၊ ရာဇာဝ ယညေ ဓနံ ဗြာဟ္မဏာနံ။

၉၄. “အဒ္ဓါ တုဝံ ကတ္တေ ဟိတေသိ မယှံ၊ သခါ မမံ ဥမ္မဒန္တီ တုဝဉ္စ။
နိန္ဒေယျု ဒေဝါ ပိတရော စ သဗ္ဗေ၊ ပါပဉ္စ ပဿံ အဘိသမ္ပရာယံ။

၉၅. “န ဟေတဓမ္မံ သိဝိရာဇ ဝဇ္ဇုံ၊ သနေဂမာ ဇာနပဒါ စ သဗ္ဗေ။
ယံ တေ မယာ ဥမ္မဒန္တီ ပဒိန္နာ၊ ဘုသေဟိ ရာဇာ ဝနထံ သဇာဟိ။

၉၆. “အဒ္ဓါ တုဝံ ကတ္တေ ဟိတေသိ မယှံ၊ သခါ မမံ ဥမ္မဒန္တီ တုဝဉ္စ။
သတဉ္စ ဓမ္မာနိ သုကိတ္တိတာနိ၊ သမုဒ္ဒဝေလာဝ ဒုရစ္စယာနိ။

၉၇. “အာဟုနေယျော မေသိ ဟိတာနုကမ္ပီ၊ ဓာတာ ဝိဓာတာ စသိ ကာမပါလော။
တယီ ဟုတာ ရာဇ မဟပ္ဖလာ ဟိ၊ ကာမေန မေ ဥမ္မဒန္တိံ ပဋိစ္ဆ။

၉၈. “အဒ္ဓါ ဟိ သဗ္ဗံ အဘိဟာရက တွံ၊ ဓမ္မံ အစာရီ မမ ကတ္တုပုတ္တ။
အညော နု တေ ကော ဣဓ သောတ္ထိကတ္တာ၊ ဒွိပဒေါ နရော အရုဏေ ဇီဝလောကေ။

၉၉. “တုဝံ နု သေဋ္ဌော တွမနုတ္တရောသိ၊ တွံ ဓမ္မဂုတ္တော ဓမ္မဝိဒူ သုမေဓော။
သော ဓမ္မဂုတ္တော စိရမေဝ ဇီဝ၊ ဓမ္မဉ္စ မေ ဒေသယ ဓမ္မပါလ။

၁၀၀. “တဒိင်္ဃ အဘိဟာရက၊ သုဏောဟိ ဝစနံ မမ။
ဓမ္မံ တေ ဒေသယိဿာမိ၊ သတံ အာသေဝိတံ အဟံ။

၁၀၁. “သာဓု ဓမ္မရုစီ ရာဇာ၊ သာဓု ပညာဏဝါ နရော။
သာဓု မိတ္တာနမဒ္ဒုဗ္ဘော၊ ပါပဿာကရဏံ သုခံ။

၁၀၂. “အက္ကောဓနဿ ဝိဇိတေ၊ ဌိတဓမ္မဿ ရာဇိနော။
သုခံ မနုဿာ အာသေထ၊ သီတစ္ဆာယာယ သင်္ဃရေ။

၁၀၃. “န စာဟမေတံ အဘိရောစယာမိ၊ ကမ္မံ အသမေက္ခကတံ အသာဓု။
ယေ ဝါပိ ဉတွာန သယံ ကရောန္တိ၊ ဥပမာ ဣမာ မယှံ တုဝံ သုဏောဟိ။

၁၀၄. “ဂဝံ စေ တရမာနာနံ၊ ဇိမှံ ဂစ္ဆတိ ပုင်္ဂဝေါ။
သဗ္ဗာ တာ ဇိမှံ ဂစ္ဆန္တိ၊ နေတ္တေ ဇိမှံ ဂတေ သတိ။

၁၀၅. “ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ယော ဟောတိ သေဋ္ဌသမ္မတော။
သော စေ အဓမ္မံ စရတိ၊ ပဂေဝ ဣတရာ ပဇာ။
သဗ္ဗံ ရဋ္ဌံ ဒုခံ သေတိ၊ ရာဇာ စေ ဟောတိ အဓမ္မိကော။

၁၀၆. “ဂဝံ စေ တရမာနာနံ၊ ဥဇုံ ဂစ္ဆတိ ပုင်္ဂဝေါ။
သဗ္ဗာ ဂါဝီ ဥဇုံ ယန္တိ၊ နေတ္တေ ဥဇုံ ဂတေ သတိ။

၁၀၇. “ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ယော ဟောတိ သေဋ္ဌသမ္မတော။
သော သစေ ဓမ္မံ စရတိ၊ ပဂေဝ ဣတရာ ပဇာ။
သဗ္ဗံ ရဋ္ဌံ သုခံ သေတိ၊ ရာဇာ စေ ဟောတိ ဓမ္မိကော။

၁၀၈. “န စာပါဟံ အဓမ္မေန၊ အမရတ္တမဘိပတ္ထယေ။
ဣမံ ဝါ ပထဝိံ သဗ္ဗံ၊ ဝိဇေတုံ အဘိဟာရက။

၁၀၉. ‘‘ယဉ္စဟိ ကိဉ္စိ မနုဿေသု၊ ရတနံ ဣဓ ဝိဇ္ဇတိ။
ကတော အသော ဟိရညဉ္စ၊ ဝတ္တိယံ ဟာရိစန္ဒနံ။

၁၁၀. ‘‘အဿိတ္ထိယော ရတနံ မဏိကဉ္စ၊ ယဉ္စာပိ မေ စန္ဒိမသူရိယာ အဘိပါလယန္တိ။
န တဿ ဟေတု ဝိသမံ စရေယျံ၊ မဇ္ဈေ သိဝီနံ ဥသဘောမှိ ဇာတော။

၁၁၁. ‘‘နေတာ ဟိတာ ဥဂ္ဂတော ရဋ္ဌပါလော၊ ဓမ္မံ သိဝီနံ အပစာယမာနော။
သော ဓမ္မမေဝါနုဝိစိန္တယန္တော၊ တသ္မာ သကေ စိတ္တဝသေ န ဝတ္တော။

၁၁၂. ‘‘အဒ္ဓာ တုဝံ မဟာရာဇ၊ နိစ္စံ အဗျသနံ သိဝံ။
ကရိဿသိ စိရံ ရဇ္ဇံ၊ ပညာ ဟိ တဝ တာဒိသီ။

၁၁၃. ‘‘ဧတံ တေ အနုမောဒာမ၊ ယံ ဓမ္မံ နပ္ပမဇ္ဇသိ။
ဓမ္မံ ပမဇ္ဇ ခတ္တိယော၊ ရဋ္ဌာ စဝတိ ဣဿရော။

၁၁၄. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ မာတာပိတူသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၁၁၅. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ပုတ္တဒါရေသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၁၁၆. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ မိတ္တာမစ္စေသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၁၁၇. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ဝါဟနေသု ဗလေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၁၁၈. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ဂါမေသု နိဂမေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၁၁၉. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ရဋ္ဌေသု ဇနပဒေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၁၂၀. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ သမဏဗြာဟ္မဏေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၁၂၁. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ မိဂပက္ခီသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၁၂၂. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ ဓမ္မော စိဏ္ဏော သုခါဝဟော။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန၊ ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

၁၂၃. ‘‘ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ၊ သဣန္ဒာ ဒေဝါ သဗြဟ္မကာ။
သုစိဏ္ဏေန ဒိဝံ ပတ္တာ၊ မာ ဓမ္မံ ရာဇ ပါမဒေါ’’တိ။

တတ္ထ **သဗ္ဗာပီ** တိ, ဇနိန္ဒ, အဟမေတံ ကောဏ္ဍံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အာနေဿာမိ, တသ္မာ ဍပေတွာ မမဉ္စ တုဝဉ္စ အညာ သဗ္ဗာပိ ပဇာ ဣမဿ ကတဿ အာကာရမတ္တမ္ပိ န ဇညာ န ဇာနိဿန္တိ။ **ဘုသေဟီ**တိ တာယ သဒ္ဒိံ အဘိရမန္တော အတ္တနော တဏှာဟာဝနထံ ဘုသံ ကရောဟိ ဝဍ္ဎေဟိ မနောရထံ ပူရေဟိ။ **သဇာဟီ**တိ မနောရထံ ပန ပူရေတွာ တ သစေ တေ န ရုစ္စတိ, အထ နံ သဇာဟိ မယှံ ဟဝမေဝ ပဋိဒေဟိ။ **ကမ္မကရန္တိ**, သမ္မ အဘိပါရက, ယော မနုဿော ဟ

ပကံ ကမ္မံ ကရောန္တော, သော ပစ္ဆာ မာ ဣဓ အညေ ဣဒံ ဟပကမ္မံ မညိံသု မာ ဇာနန္တုတိ မညတိ စိန္တေတိ, ဒုစိန္တိ တမေတံ တဿ။ ကိံကာရဏာ? **ပဿန္တိ ဘူတာနိ ကရောန္တမေတ** န္တိ ယေ စ ဗုဒ္ဓာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ ဗုဒ္ဓပုတ္တာ ဣဒ္ဓိယာ ယုတ္တာ, တေ စ နံ ပဿန္တိယေဝ။ **န မေ ပိယာ**တိ, သမ္မ အဘိဟရက, အညော နု တေ ကောစိ ''ဣဓ လောကသ္မိံ သကလာယပိ ပထဝိယာ န မေ ဥမ္မာဒန္တိ ပိယာ''တိ ဇဝံ သဒ္ဒဟေယျ။

သီဟောဝ သေလဿ ဂုဟ န္တိ, မဟာရာဇ, သစေ တွံ တံ ဣဓ န အာနေသိ, အထ ယထာ သီဟော ကိလေသပရိဠာ ဟော ဉပ္ပန္နေ သီဟပေတိကာယ ဝသနဠာနံ မဏိဂုဟံ ဥပေတိ, ဇဝံ တဿာ ဝသနဠာနံ ဂန္တွာ, တတ္ထ အတ္တနော ပတ္ထနံ ပူရေယာိတိ။ **သုခပ္ဖလ** န္တိ, သမ္မ အဘိဟရက, ပဏ္ဍိတာ အတ္တနော ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌာ သမာနာ န သုခဝိပာကအာယက ကမ္မံ ပရိစ္စဇန္တိ, သမ္မောဟိတာ တပိ ဟုတွတ မောဟေန မူဠ္ဌာ သုခေန မတ္တာ ဟပကမ္မံ နာမ န သမာစရန္တိ။ **ယ ထာသုခံ, သာမိ, ကရောဟိ ကာမ**န္တိ, သာမိ သိဝိရာဇ, အတ္တနော အာသိံ ပရိစာရေန္တဿ ဂရဟာ နာမ နတ္ထိ, တွံ ယထာ သုခံ ယထာဇ္ဈာသယံ ကာမံ ကရောဟိ, အတ္တနော ဣစ္ဆံ ပူရေယာိတိ။ **န တေန သော ဇိဝတိ**တိ, သမ္မ အဘိဟရက, ယော ''ဣဿရောမှိ''တိ ဟပံ ကရောတိ, ကတွတ စ ကိံ မံ ဒေဝမနုဿာ ဝက္ခန္တိတိ န ဥတ္တသတိ န ဩတ္တပ္ပတိ, သော တေန ကမ္မေန န စ ဒီဃကာလံ ဇိဝတိ, ခိပ္ပမေဝ မရတိ, ဒေဝတာပိ ပန ''ကိံ ဣမဿ ဟပရညော ရဇ္ဇေန, ဝရမဿ တ ဠ္ဍုကဃဋ္ဋံ ဂလေ ဗန္ဓိတွတ မရဏ''န္တိ လာမကေန စက္ခုနာ ဩလောကေန္တိ။

အညာတကန္တိ, မဟာရာဇ, အညေသံ သန္တကံ တေဟိ သာမိကေဟိ ပဒိန္နံ အနံ ယေ အတ္တနော ဓမ္မေ ဌိတာ ပဋိစ္ဆ န္တိ, တေ တတ္ထ ပဋိစ္ဆကာ စ အာယကာ စ သဗ္ဗေပိ သုခပ္ဖလမေဝ ကမ္မံ ကရောန္တိ။ ပဋိဂ္ဂါဟကေ ဟိ ပဋိဂ္ဂဏှ ဟန္တေ တံ အနံ အာယကဿ မဟန္တံ ဝိပာကံ ဒေတီတိ။ **ယော အတ္တဒုက္ခေနာ** တိ, သမ္မ အဘိဟရက, ယော အတ္တနော ဒုက္ခေန ပီဠိတော တံ ပရဿ ဒဟတိ, အတ္တနော သရီရတော အပနေတွတ ပရဿ သရီရေ ခိပတိ, ပရဿ တ သုခေန အတ္တနော သုခံ ဒဟတိ, ပရဿ သုခံ ဂဟေတွတ အတ္တနိ ပက္ခိပတိ, ''အတ္တနော ဒုက္ခံ ဟရိဿာမိ''တိ ပရံ ဒုက္ခိတံ က ရောတိ, ''အတ္တာနံ သုခေဿာမိ''တိ ပရံ ဒုက္ခိတံ ကရောတိ, ''အတ္တာနံ သုခေဿာမိ''တိ ပရဿ သုခံ နာသေတိ, န သော ဓမ္မံ ဇာနာတိ။ ယော ပန ဇဝံ ဇာနာတိ ''ယထေဝိဒံ မယှံ သုခဒုက္ခံ, တထာ ပရေသ''န္တိ, သ ဝေဒိ ဓမ္မံ ဇာနာတိ နာမာတိ အယမေတိဿာ ကထာယ အတ္တော။

ပိယေန တေ ဒမ္မိ တိ ပိယေန ကာရဏဘူတေန ပိယံ ဖလံ ပတ္ထေန္တော ဒမ္မိတိ အတ္တော။ **ပိယံ လဘာန္တိ** တိ သံ သာရေ သံသရန္တာ ပိယမေဝ လဘန္တိ။ **ကာမဟေတုက**န္တိ, သမ္မ အဘိဟရက , ကာမဟေတုကံ အယုတ္တံ ကတွတ ''အတ္တာနံ ဝဓိဿာမိ''တိ မေ ပရိဝိတက္ကော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **မယှ သတိ**န္တိ မမ သန္တကံ။ ''မယှ သတိ''တိပိ ဟ ဌော, မမ သန္တကာတိ ဇဝံ မညမာနော သစေ တွံ တံ န ကာမေသိတိ အတ္တော။ **သဗ္ဗဇနဿာ** တိ သဗ္ဗာ သေနိယော သ န္နိပာတာပေတွတ တဿ သဗ္ဗဇနဿ အယံ မယှံ အဟိတာတိ ပရိစ္စဇိဿာမိ။ **တတော အဝှဟယေသီ**တိ တတော တံ အပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ အာနေယျာသိ။ **အဒူသိယ**န္တိ အနပရာဓံ။ **ကတ္တေ** တိ တမေဝ အပရေန နာမေန အာလပတိ။ သော ဟိ ရညော ဟိတံ ကရောတိ, တသ္မာ ''ကတ္တာ''တိ ဝုစ္စတိ။ **န စာပိ တွဿာ** တိ ဇဝံ အကိစ္စကာရိတိ နဂရေ တဝ ကောစိ ပက္ခေပိ န ဘဝေယျ။

နိန္ဒု န္တိ န ကေဝလံ ဥပတဒမေဝ, သစေပိ မံ ကောစိ သမ္မုခါ နိန္ဒိဿတိ တ ပသံသိဿတိ တ, ဒေသံ တ ပန အာ ရောပေန္တော ဂရဟိဿတိ, တမှာဟံ နိန္ဒံ ပသံသံ ဂရဟဉ္စ သဗ္ဗံ သဟိဿာမိ, သဗ္ဗမေတံ မမ အာဂစ္ဆတူတိ ဝဒတိ။ **တမ္မှာ**တိ ယော ဇတေ နိန္ဒာဒယော န ဂဏှာတိ, တမ္မှာ ပုရိသာ ဣဿရိယသဋ္ဌာတာ သိရီ စ ပညာသဋ္ဌာတာ လ က္ခီ စ ထလဌာနတော သုဝုဋ္ဌိသဋ္ဌာတော အာပေ ဝိယ အပေတိ န ပတိဌာတီတိ။ **ဇတ္တော** တိ ဣတော မမ တဿာ ပရိစ္စတ္တကာရဏာ။ **ဓမ္မာတိသာရဉ္စ** တိ ဓမ္မံ အတိက္ကမိတွတ ပဝတ္တံ အကုသလံ တ ယံ ကိဉ္စိ ဟောတိ။ **ပစ္စုတ္တ တရိဿာမိ**တိ သမ္ပဋိစ္ဆိဿာမိ ဓာရယိဿာမိ။ **ထာဝရာနံ တသာန**န္တိ ယထာ မဟာပထဝီ ခီဏာသတနဉ္စ ပုထုဇ္ဇ နာနဉ္စ ကိဉ္စိ သမ္ပဋိစ္ဆတိ သဗ္ဗံ အဓိတသေတိ, တထေတဟမ္ပိ သဗ္ဗမေတံ သမ္ပဋိစ္ဆိဿာမိ အဓိတသေဿာမိတိ ဒီပေတိ။ **ဇကောဝိမ**န္တိ အဟံ ဇကောဝ ဣမမ္ပိ အတ္တနော ဒုက္ခဘာရံ ဟာရယိဿာမိ ဓာရယိဿာမိ ဝဟိဿာမိ။ **ဓမ္မေ ဌိတော**တိ ဝိနိစ္ဆယဓမ္မေ ပဝေဏိဓမ္မေ တိဝိဓသုစရိတဓမ္မေ စ ဌိတော ဟုတွတ။

သဂ္ဂူပဂ န္တိ , ဒေဝ, ပုညကမ္မံ နာမေတံ သဂ္ဂူပဂံ ဟောတိ။ **ယညော ခနန္တိ** ယညခနံ, အယမေဝ တ ဟဒ္ဓော။ **သခာ** တိ ဥမ္မာဒန္တိံပိ မမ သဟာယိကာ, တ္ဝမ္ပိ သဟာယကော။ **ပိတရောတိ** ဗ္ရဟ္မာနော။ **သဗ္ဗေ** တိ န ကေဝလံ ဒေဝဗ္ရဟ္မာနော၀, သဗ္ဗေ ရဋ္ဌတသိနောပိ မံ ပသ္သထ, "ဘော, သဟာယကသ္သ ဘရိယာ သဟာယိကာ က္လမိနာ ဂေဟေ ကတာ"တိ နိန္ဒေယျုံ။ **န ဟေတဓမ္မန္တိ** န ဟိ ဧတံ အခမ္မိကံ။ **ယံ တေ မယာ**တိ ယသ္မာ မယာ သာ တုယ္ဟံ ဒိန္နာ, တသ္မာ ဧတံ အခမ္မောတိ န ဝဒိသ္သန္တိ။ **သတ**န္တိ သန္တာနံ ဗုဒ္ဓာဒီနံ ခန္တိမေတ္တာဘာဝနာသီလာစာရသဗ္ဗာတာနိ ဓမ္မာနိ သုဝဏ္ဏိတာနိ သမုဒ္ဒဝေလာဝ ဒုရစ္စယာနိ, တသ္မာ ယထာ သမုဒ္ဒော ဝေလံ နာတိက္ကမတိ, ဧဝမဟမ္ပိ သီလဝေလံ နာတိက္ကမိသ္သာမီတိ ဝဒတိ။

အာဟုနေယျော မေသိ တိ, မဟာရာဇ, တ္ဝံ မမ အာဟုနပာဟုနသက္ကာရသ္သာနုစ္ဆဝိကော။ **ဓာတာ ဝိဓာတာ စသိ ကာမပာလော**တိ တ္ဝံ မမ, ဒေဝ, ဓာရဏတော ဓာတာ က္လသ္သရိယသုခသ္သ ဝိဒဟနတော ဝိဓာတာ က္လစ္ဆိတပတ္ထိတာနံ ကာမာနံ ပာလနတော ကာမပာလော။ **တယိ ဟုတာ**တိ တုယ္ဟံ ဒိန္နာ။ **ကာမေန မေ**တိ မမ ကာမေန မမ ပတ္ထနာယ ဥမ္မာဒန္တိံ ပဋိစ္ဆာတိ ဧဝံ အဘိဟရကော ရညော ဒေတိ။ ရာဇာ "န မယ္ဟံ အတ္ထော"တိ ပဋိက္ခိပတိ။ ဘူမိယံ ပတိတံ သာကုဏိကပစ္ဆိံ ပိဋ္ဌိဟဒေန ပဟရိတ္ဝာ အဋ္ဋဝိယံ ခိပန္တာ ဝိယ ဥဘောပိ နံ ဇဟန္တေ၀။ က္လအနိ ရာဇာ ပုန အကထနတ္ထာယ တံ သန္တဇ္ဇေန္တော **"အဒ္ဓာ ဟိ"** တိ ကထမာဟ။ တတ္ထ **ကတ္တပုတ္တာ** တိ ပိတာပိသ္သ ကတ္တာ၀, တေန နံ ဧဝံ အာလပတိ။ က္လဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – အဒ္ဓာ တ္ဝံ က္လတော ပုဗ္ဗေ မယ္ဟံ သဗ္ဗဓမ္မံ အစရိ, ဟိတမေဝ ဝုမိမေဝ အကာသိ, က္လအနိ ပန ပဋိပက္ခော ဟုတ္ဝာ ဗဟုံ ကထေသိ, "မာ ဧဝံ ဝိပ္ပလပသိ, အညော နု တေ ဒ္ဝိပဒေ နရော, ကော က္လခ ဇိဝလောကေ အရုဏေယေ၀ သောတ္တိကတ္တာ, သစေ ဟိ အဟံ ဝိယ အညော ရာဇာ တဝ ဘရိယာယ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော အဘဝိသ္သ, အန္တောအရုဏေယေ၀ တဝ သီသံ ဆိန္ဒာပေတ္ဝာ တံ အတ္တနော ဃရေ ကရေယျ, အဟံ ပန အကုသလဘယေနေ၀ န ကရောမိ, တုဏ္ဟီ ဟောဟိ, န မေ ဧတာယ အတ္ထော"တိ တံ သန္တဇ္ဇေသိ။

သော တံ သုတ္ဝာ ပုန ကိဉ္စိ ဝတ္တုံ အသက္ကောန္တော ရညော ထုတိဝသေန **"တုဝံ နူ"**တိ ကထမာဟ။ တသ္သတ္ထော – မဟာရာဇ, တ္ဝညေ၀ သကလဇမ္ဗုဒီပေ သဗ္ဗေသံ နရိန္ဒာနံ **သေဋ္ဌော,** တ္ဝံ **အနုတ္တရော,** တ္ဝံ ဝိနိစ္ဆယဓမ္မပဝေဏိဓမ္မသုစရိတဓမ္မာနံ ကေဟာယနေန **ဓမ္မဂုတ္တော,** တေသံ ဝိဒိတတ္တာ **ဓမ္မဝိဒူ** တ္ဝံ **သုမေဓော,** သော တ္ဝံ ယံ ဓမ္မံ ကေပေသိ, တေနေ၀ ဂုတ္တော စိရံ ဇိဝ, ဓမ္မဉ္စ မေ ဒေသေဟိ ဓမ္မပာလက, ဓမ္မကေပက, ရာဇဝရာတိ။

အထ ရာဇာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော **"တဒိင္ဃ"** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **က္လင္ဃ** တိ စောဒနတ္ထေ နိပာတော, ယသ္မာ မံ တ္ဝံ စောဒေသိ, တသ္မာတိ အတ္ထော။ **သတ**န္တိ ဗုဒ္ဓာဒီဟိ သပ္ပုရိသေဟိ အာသေဝိတံ။ **သာဓူ**တိ သုန္ဒရော ပသတ္ထော။ ဝိနိစ္ဆယပဝေဏိသုစရိတဓမ္မေ ရောစေတီတိ **ဓမ္မရုစိ**။ တာဒိသော ဟိ ဇိဝိတံ ဇဟန္တောပိ အကိစ္စံ န ကရောတိ, တသ္မာ သာဓု။ **ပညာဏတ**တိ ဉာဏသမ္ပန္နော။ **မိတ္တာနမဒ္ဒုဗ္ဘော** တိ မိတ္တသ္သ အဒုသ္သနဘာတော။ **ဌိတဓမ္မသ္သာ** တိ ပတိဋ္ဌိတတိဝိဓမ္မသ္သ။ **အာသေထာ**တိ အာသေယျုံ နိသီဒေယျုံ။ ဒေသနာသီသမေဝ စေတံ, စတ္တာရောပိ က္လရိယာပထေ သုခံ ကပ္ပေယျုန္တိ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော။ **သီတစ္ဆာယာယာ** တိ ပုတ္တအရဉာတိမိတ္တာနံ သီတလာယ ဆာယာယ။ **သင္ဃရေ** တိ သကဃရေ, အတ္တနော ဂေဟေတိ အတ္ထော။ အဓမ္မဗလိဒဏ္ဍာဒီဟိ အနုပဒ္ဒုတာ သုခံ ဝသေယျုန္တိ ဒသ္သေတိ။ **န စာဟမေတ**န္တိ, သမ္မ အဘိဟရက, ယမေတံ အသမေက္ခိတ္ဝာ ကတံ အသာဓုကမ္မံ, ဧတံ အဟံ န ရောစယာမိ။ **ယေ တပိ ဥတ္ဝတနာ**တိ ယေ တ ပန ရာဇာနော ဥတ္ဝတ တုလေတ္ဝတ တီရေတ္ဝတ သယံ ကရောန္တိ, တေသာဟံ ကမ္မံ ရောစေမီတိ အခိပ္ပာယော။ **ဥပမာ က္လမာ**တိ က္လမသ္မိံ ပနတ္ထေ တ္ဝံ မယ္ဟံ က္လမာ ဒ္ဝေ၀ ဥပမာ သုဏောဟိ။

ဇိမ္ဝဟန္တိ ဝင္ကံ။ **နေတ္တော** တိ ယော ကဝိယော နေတိ, တသ္မိံ ဇေဋ္ဌကဥသဘော။ **ပဂေတ**တိ တသ္မိံ အဓမ္မံ စရန္တေ က္လတရာ ပဇာ ပဂေဝ စရတိ, အတိဝိယ ကရောတီတိ အတ္ထော။ **ဓမ္မိကော** တိ စတ္တာရိ အဂတိဂမနာနိ ပဟာယ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော။ **အမရတ္တ** န္တိ ဒေဝတ္တံ။ **ရတန**န္တိ သဝိညာဏကာဝိညာဏကရတနံ။ **ဝတ္တိယ** န္တိ ကာသိကဝတ္ထမေ၀။ **အသ္သိတ္တိယော** တိ တတသမဂတိအသ္သေပိ ဥတ္တမရူပဓရော က္လတ္တိယောပိ။ **ရတနံ မဏိကဥ္စ** တိ သတ္တဝိဓရတနဥ္စ မဟာဂ္ဃဘဏ္ဍကဥ္စ။ **အဘိဟာလယန္တိ** တိ အာလောကံ ကရောန္တာ ရက္ခန္တိ။ **န တသ္သာ** တိ တသ္သ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇသ္သပိ ဟေတု န ဝိသမံ စရေယျံ။ **ဥသဘောမ္ဟိ**တိ ယသ္မာ အဟံ သိဝိနံ မဇ္ဈေ ဇေဋ္ဌကရာဇာ ဟုတ္ဝာ ဇာတော, တသ္မာ စက္ကဝတ္တိရဇ္ဇကာရဏာမ္ပိ န ဝိသမံ စရာမီတိ အတ္ထော။ **နေတာ**တိ မဟာဇနံ ကုသလေ ပတိဋ္ဌာပေ

တ္တ ဒေဝနဂရံ နေတာ, ဟိတကရဏေန တသ္မ **ဟိတာ,** ‘‘သိဝိရာဇာ ကိရ ဓမ္မစာရီ’’တိ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဉာတတ္တာ **ဉဂ္ဂတော,** သမေန ရဋ္ဌပာလနတော **ရဋ္ဌပာလော။ အပစာယမာနော** တိ သိဝီနံ ပောရာဏကရာဇူနံ ပဝေဏိဓမ္မံ အပစာယမာနော။ **သော**တိ သော အဟံ တမေဝ ဓမ္မံ အနုဝိစိန္တယန္တော တသ္မာ တေန ကာရဏေန အတ္တနော စိတ္တံ ဝသေ နဝတ္တာမိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဓမ္မကထံ သုတ္တ္တ အဘိဟရဏော ထုတိံ ကရောန္တော **‘‘အဒ္ဓာ’’** တိအာဒိမာဟ။ **နပ္ပမဇ္ဇသိ** တိ အတ္တနာ ကထိတဓမ္မံ နပ္ပမဇ္ဇသိ တတ္ထေဝ ဝတ္တေသိ။ **ဓမ္မံ ပမဇ္ဇ** တိ ဓမ္မံ ပမုဿိတ္တ္တ အဂတိံဝသေန ဂန္တွာ။ ဧဝံ သော တသ္မ ထုတိံ ကတ္တ္တ **‘‘ဓမ္မံ စရ’’** တိ ဓမ္မစရိယာယ နိယ္ယောဇေန္တော ဥတ္တရိပိ ဒသ ဩဝါဒကထာ အဘာသိ။ တာသမတ္ထော ဟေဋ္ဌာ **တေသကုဏဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၁၇.၁ အာဒယော) ဝဏ္ဏိတောဝ။

ဧဝံ အဘိဟရကသေနာပတိနာ ရညော ဓမ္မေ ဒေသိတေ ရာဇာ ဥမ္မာဒန္တိယာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တံ ဝိနောဒေသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတ္တ္တ သစ္စာနိ ပကာသေတ္တ္တ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။ တဒာ သုနန္ဒသာရထိ အာနန္ဒော အဟောသိ, အဘိဟရကော သာရိပုတ္တော, ဥမ္မာဒန္တီ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ, သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, သိဝိရာဇာ အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဥမ္မာဒန္တီဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

[၅၂၈] ၃. မဟာဗောဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကိံ နု ဒဏ္ဍံ ကိမဇိနံ န္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပညာပါရမိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု **မဟာဥမင်္ဂဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၅၉၀ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန သတ္ထာ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော ပညတ ပရပ္ပဝါဒပ္ပမဒ္ဒနောယေဝ’’တိ ဝတ္တ္တ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗ္ရဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ အသီတိကောဋိဝိဘဝဿ ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏမဟာသာလဿ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ, ‘‘ဗောဓိကုမာရော’’တိဿ နာမံ ကရိံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပော ပစ္စာဂန္တွာ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တော အပရဘာဂေ ကာမေ ပဟာယ ဟိမဝန္တပဒေသံ ပဝိသိတ္တ္တ ပရိဗ္ဗာဇကပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတ္တ္တ တတ္ထေဝ ဝနမူလဖလာဟာရော စိရံ ဝသိတ္တ္တ ဝဿာရတ္တသမယေ ဟိမဝန္တာ ဩရုယှ စာရိကံ စရန္တော အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပတ္တ္တ ရာဇုယျာနေ ဝသိတ္တ္တ ပုနဒိဝသေ ပရိဗ္ဗာဇကသာရုပ္ပေန နဂရေ ဘိက္ခာယ စရန္တော ရာဇဒွာရံ ပါပုဏိ တမေနံ သီဟပဉ္စရေ ဌိတော ရာဇာ ဒိသွာ တဿ ဥပသမေ ပသီဒိတ္တ္တ တံ အတ္တနော ဘဝနံ ပဝေသေတ္တ္တ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသီဒါပေတ္တ္တ ကတပဋိသန္ထာရော ထောကံ ဓမ္မကထံ သုတ္တ္တ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ အဒါသိ။ မဟာသတ္တော ဘတ္တံ ဂဟေတ္တ္တ စိန္တေသိ – ‘‘ဣဒံ ရာဇကုလံ နာမ ဗဟုဒေါသံ ဗဟုပစ္စာမိတ္တံ ဟောတိ, ကော နု ခော မမ ဥပ္ပန္နံ ဘယံ နိတ္ထရိဿတီ’’တိ။ သော အဝိဒူရေ ဌိတံ ရာဇဝလ္လဘံ ဧကံ ပိင်္ဂလသုနခံ ဒိသွာ မဟန္တံ ဘတ္တပိဏ္ဍံ ဂဟေတ္တ္တ တဿ အတုကာမတာကာရံ ဒဿေသိ။ ရာဇာ ဉတ္တ္တ သုနခဿ ဘာဇနံ အာဟရာပေတ္တ္တ ဘတ္တံ ကဟာပေတ္တ္တ အဒါပေသိ။ မဟာသတ္တောပိ တဿ ဒတ္တ္တ ဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေသိ။ ရာဇာပိဿ ပဋိညံ ဂဟေတ္တ္တ အန္တောနဂရေ ရာဇုယျာနေ ပဏ္ဏသာလံ ကာရေတ္တ္တ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဒတ္တ္တ တံ တတ္ထ ဝသာပေသိ, ဒေဝသိကဉ္စဿ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ဝါရေ ဥပဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ ဘောဇနကာလေ ပန မဟာသတ္တော နိစ္စံ ရာဇပလ္လင်္ကေယေဝ နိသီဒိတ္တ္တ ရာဇဘောဇနမေဝ ဘုဉ္ဇတိ။ ဧဝံ ဒွါဒသ သံဝစ္ဆရာနိ အတီတာနိ။

တဿ ပန ရညော ပဉ္စ အမစ္စာ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အနုသာသန္တိ။ တေသု ဧကော အဟေတုကဝါဒီ, ဧကော ဣဿရကာရဏဝါဒီ, ဧကော ပုဗ္ဗေကတဝါဒီ, ဧကော ဥစ္ဆေဒဝါဒီ, ဧကော ခတ္တဝိဇ္ဇဝါဒီ။ တေသု အဟေတုကဝါဒီ ‘‘ဣမေ သတ္တာ သံသာရသုဒ္ဓိကာ’’တိ မဟာဇနံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ။ ဣဿရကာရဏဝါဒီ ‘‘အယံ လောကော ဣဿရနိမ္မိတော’’တိ မဟာဇနံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ။ ပုဗ္ဗေကတဝါဒီ ‘‘ဣမေသံ သတ္တာနံ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ပုဗ္ဗေကတေနေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတီ’’တိ မဟာဇနံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ။ ဥစ္ဆေဒဝါဒီ ‘‘ဣတော ပရလောကံ ဂတော နာမ နတ္ထိ, အယံ လောကော ဥစ္ဆိဇ္ဇတီ’’တိ မဟာဇနံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ။ ခတ္တဝိဇ္ဇဝါဒီ ‘‘မာတာပိတရောပိ မာရေတ္တ္တ အတ္တနောဝ အတ္ထော ကာ

တဗ္ဗော”တိ မဟာဇနံ ဥဂ္ဂဏှာပေသိ။ တေ ရညော ဝိနိစ္ဆယေ နိယုတ္တာ လဉ္ဇခါဒကာ ဟုတွာ အဿာမိကံ သာမိကံ, သာမိကံ အဿာမိကံ ကရောန္တိ။

အထေကဒိဝသံ ဧကော ပုရိသော ကူဋဍ္ဍပရာဇိတော မဟာသတ္တံ ဘိက္ခာယ စရန္တံ ရာဇဂေဟံ ပဝိသန္တံ ဒိသွာ ဝန္ဒိတွာ, “ဘန္တေ, တုမှေဟ ရာဇဂေဟေ ဘုဉ္ဇမာနာ ဝိနိစ္ဆယာမစ္စေ လဉ္ဇံ ဂဟေတွာ လောကံ ဝိနာသေန္တေ ကသ္မာ အဇ္ဈုပေက္ခထ, ဣဒါနိ ပဉ္စဟိ အမစ္စေဟိ ကူဋဍ္ဍကာရကဿ ဟတ္ထတော လဉ္ဇံ ဂဟေတွာ သာမိကောဝ သမာနော အဿာမိကော ကတော”တိ ပရိဒေဝိ။ သော တသ္မိံ ကာရုညဝသေန ဝိနိစ္ဆယံ ဂန္တွာ ဓမ္မေန ဝိနိစ္ဆိနိတွာ သာမိကညေဝ သာမိကံ အကာသိ။ မဟာဇနော ဧကပ္ပဟာရေနေဝ မဟာသဒ္ဒေန သာဓုကာရံ အဒါသိ။ ရာဇာ တံ သဒ္ဒံ သုတွာ “ကိံသဒ္ဒော နာမာယ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော မဟာသတ္တံ ဥပနိသီဒိတွာ ပုစ္ဆိ – “ဘန္တေ, အဇ္ဇ ကိရ တေ အဍ္ဍော ဝိနိစ္ဆိတော”တိ။ “အာမ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ဘန္တေ, တုမှေသု ဝိနိစ္ဆိနန္တေသု မဟာဇနဿ ဝုဍ္ဎိ ဘဝိဿတိ, ဣတော ပဋ္ဌာယ တုမှေဝ ဝိနိစ္ဆိနထာ”တိ။ “မဟာရာဇ, မယံ ပဗ္ဗဇိတာ နာမ, နေတံ ကမ္မံ အမှာကံ ကမ္မ”န္တိ။ “ဘန္တေ, မဟာဇနေ ကာရုညေန ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ, တုမှေဟ သကလဒိဝသံ မာ ဝိနိစ္ဆိနထ, ဥယျာနတော ပန ဣဓာဂစ္ဆန္တာ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ပါတောဝ စတ္တာရော အဍ္ဍေ ဝိနိစ္ဆိနထ, ဘုတွာ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တာ စတ္တာရော, ဧဝံ မဟာဇနဿ ဝုဍ္ဎိ ဘဝိဿတီ”တိ။ သော တေန ပုနပ္ပုနံ ယာစိယမာနော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ တထာ အကာသိ။

ကူဋဍ္ဍကာရကာ ဩကာသံ န လဘိံသု။ တေပိ အမစ္စာ လဉ္ဇံ အလဘန္တာ ဒုဂ္ဂတာ ဟုတွာ စိန္တယိံသု – “ဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကဿ ဝိနိစ္ဆိနနကာလတော ပဋ္ဌာယ မယံ ကိဉ္စိ န လဘာမ, ဟန္ဒ နံ ‘ရာဇဝေရိကော’တိ ဝတွာ ရညော အန္တရေ ပရိဘိန္ဒိတွာ မာရာပေဿာမာ”တိ။ တေ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ, “မဟာရာဇ, ဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကော တုမှာကံ အနတ္ထကာမော”တိ ဝတွာ အသဒ္ဒဟန္တေန ရညာ “သီလဝါ ဧသ ဉာဏသမ္ပန္နော, န ဧဝံ ကရိဿတီ”တိ ဝုတ္တေ, “မဟာရာဇ, တေန သကလနဂရဝါသိနော အတ္တနော ဟတ္ထေ ကတွာ ကေဝလံ အမှေယေဝ ပဉ္စ ဇနေ ကာတုံ န သက္ကာ, သစေ အမှာကံ ဝစနံ န သဒ္ဒဟထ, တဿ ဣဓာဂမနကာလေ ပရိသံ ဩလောကေထာ”တိ အာဟံသု။ ရာဇာ “သာဓူ”တိ သီဟပဉ္ဇရေ ဌိတော တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဩလောကေန္တော ပရိဝါရံ ဒိသွာ အတ္တနော အညာဏေန အဍ္ဍကာရကမနုဿေ “တဿ ပရိဝါရာ”တိ မညမာနော ဘိန္ဒိတွာ တေ အမစ္စေ ပက္ကောသာပေတွာ “ကိန္တိ ကရောမာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဂဏှာပေထ နံ, ဒေဝါ”တိ။ “ဩဠာရိကံ အပရာဓံ အပဿန္တာ ကထံ ဂဏှာမာ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ပကတိပရိဟာရမဿ ဟာပေထ, တံ ပရိဟာယန္တံ ဒိသွာ ပဏ္ဍိတော ပရိဗ္ဗာဇကော ကဿစိ အနာရောစေတွာ သယမေဝ ပလာယိဿတီ”တိ။

ရာဇာ “သာဓူ”တိ ဝတွာ အနုပုဗ္ဗေန တဿ ပရိဟာရံ ပရိဟာပေသိ။ ပဌမဒိဝသံ တာဝ နံ တုစ္ဆပလ္လင်္ကေယေဝ နိသီဒါပေသုံ။ သော တုစ္ဆပလ္လင်္ကံ ဒိသွာဝ ရညော ပရိဘိန္နဘာဝံ ဉတွာ သယမေဝ ဥယျာနံ ဂန္တွာ တံ ဒိဝသမေဝ ပက္ကမိတုကာမော ဟုတွာပိ “ကေဝလံ ဉတွာ ပက္ကမိဿာမီ”တိ န ပက္ကာမိ။ အထဿ ပုနဒိဝသေ တုစ္ဆပလ္လင်္ကေ နိသိန္နဿ ရညော ပကတိဘတ္တဉ္စ အညဉ္စ ဂဟေတွာ မိဿကဘတ္တံ အဒံသု။ တတိယဒိဝသေ မဟာတလံ ပဝိသိတုံ အဒတွာ သောပာနသီသေယေဝ ဌပေတွာ မိဿကဘတ္တံ အဒံသု။ သော တမ္ပိ အာဒာယ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ဘတ္တကိစ္စံ အကာသိ။ စတုတ္ထဒိဝသေ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ ဌပေတွာ ကဏာဇကဘတ္တံ အဒံသု။ သော တမ္ပိ ဂဟေတွာ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ဘတ္တကိစ္စံ အကာသိ။ ရာဇာ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ – “ဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကော သက္ကာရေ ပရိဟာပိတေပိ န ပက္ကမတိ, ကိန္တိ နံ ကရောမာ”တိ? “ဒေဝ, န သော ဘတ္တတ္ထာယ စရတိ, ဆတ္တတ္ထာယ ပန စရတိ။ သစေ ဘတ္တတ္ထာယ စရေယျ, ပဌမဒိဝသံယေဝ ပလာယေယျာ”တိ။ “ဣဒါနိ ကိံ ကရောမာ”တိ? “သွေဝ ဃာတာပေထ နံ, မဟာရာဇာ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ တေသညေဝ ဟတ္ထေ ခဂ္ဂေ ဌပေတွာ “သွေဝ အန္တရဒွာရေ ဌတွာ ပဝိသန္တဿေဝဿ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ကတွာ ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာ ဝစ္စကုဋိယံ ပက္ခိပိတွာ နှာယိတွာ အာဂစ္ဆေယျာထာ”တိ အာဟ။ တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ “သွေဝ အာဂန္တွာ ဧဝံ ကရိဿာမာ”တိ အညမညံ ဝိစာရေတွာ ဧဝံ အတ္တနော နိဝေသနံ အဂမံသု။

ရာဇာပိ သာယံ ဘုတ္တဘောဇနော သိရိသယနေ နိပဇ္ဇိတွာ မဟာသတ္တဿ ဂုဏေ အနုဿရိ။ အထဿ တာဝဒေဝ သောကော ဥပ္ပဇ္ဇိ, သရီရတော သေဒါ မုစ္စိံသု, သယနေ အဿာဒံ အလဘန္တော အပရာပရံ ပရိဝတ္တိ။ အထ

သ္သ အဂ္ဂမဟေသိ ဥပနိပဇ္ဇိ, သော တာယ သဒ္ဓိံ သလ္လာပမတ္တမ္ပိ န ကရိ။ အထ နံ သာ ''ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, သလ္လာပမတ္တမ္ပိ န ကရောထ, အပိ နု ခေါ မေ ကောစိ အပရာဓော အတ္ထီ''တိ ပုစ္ဆိ။ ''နတ္ထိ ဒေဝိ, အပိစ ခေါ ဖောဋိပရိဗ္ဗာဇကော ကိရ အမ္ဟာကံ ပစ္စတ္ထိကော ဇာတောတိ တသ္သ သေ့ဝ ဃာတနတ္ထာယ ပဉ္စ အမစ္စေ အာဏာပေသိံ, တေ ပန နံ မာရေတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ကတွာ ဝစ္စကူပေ ပက္ခိပိဿန္တိ, သော ပန အမ္ဟာကံ ဒွာဒသ သံဝစ္ဆရာနိ ဗဟုံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ, ကောပရာဓောပိဿ မယာ ပစ္စက္ခတော န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော, ပရပတ္တိယေန ပနာဟံ တသ္သ မယာ ဝဓော အာဏတ္တော, တေန ကာရဏေန သောစာမီ''တိ။ အထ နံ သာ ''သစေ တေ ဒေဝ သော ပစ္စတ္ထိကော ဇာတော, တံ ဃာတေန္တော ကိံ သောစသိ, ပစ္စတ္ထိကံ နာမ ပုတ္တမ္ပိ ဃာတေတွာ အတ္တနော သောတ္ထိဘာဝေါ ကာတဗ္ဗော, မာ သောစိတ္ထာ''တိ အဿာသေသိ။ သော တဿာ ဝစနေန ပဋိလဒ္ဓဿာသော နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။

တသ္မိံ ခဏေ ကောလေယျကော ပိင်္ဂလသုနခော တံ ကထံ သုတွာ ''သေ့ဝ မယာ အတ္တနော ဗလေနဿ ဇီဝိတံ အတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ စိန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ ပာတောဝ ပာသာဒာ ဩရုယှ မဟာဒွါရံ အာဂန္တွာ ဥမ္မာရေ သီသံ ကတွာ မဟာသတ္တဿ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော နိပဇ္ဇိ။ တေပိ အမစ္စာ ပာတောဝ ခဂ္ဂဟတ္ထာ အာဂန္တွာ ဒွါရန္တရေ အဋ္ဌံသု။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ ဥယျာနာ နိက္ခမ္မ ရာဇဒွါရံ အာဂစ္ဆိ။ အထ နံ သုနခော ဒိသွာ မုခံ ဝိဝရိတွာ စတသ္သော အဂ္ဂဒာဌာ ဒဿေတွာ ''ကိံ တွံ, ဘန္တေ, ဇမ္ဗုဒီပတလေ အညတ္ထ ဘိက္ခံ န လဘသိ, အမ္ဟာကံ ရာဇာ တဝ မာရဏတ္ထာယ ပဉ္စ အမစ္စေ ခဂ္ဂဟတ္ထေ ဒွါရန္တရေ ဌပေသိ, မာ တွံ နလာဋေန မစ္စုံ ဂဟေတွာ အာဂမိ, သီဃံ ပက္ကမာ''တိ မဟာသဒ္ဒေန ဝိရဝိ။ သော သဗ္ဗရုတညုတာယ တမတ္ထံ ဉတွာ တတောဝ နိဝတ္တိတွာ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ပက္ကမနတ္ထာယ ပရိက္ခာရေ အာဒိယိ။ ရာဇာ သီဟပဉ္ဇရေ ဌိတော တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဂစ္ဆန္တဉ္စ ဒိသွာ ''သစေ အယံ မမ ပစ္စတ္ထိကော ဘဝေယျ, ဥယျာနံ ဂန္တွာ ဗလံ သန္နိပာတာပေတွာ ကမ္မသဇ္ဇော ဘဝိဿတိ။ နော စေ, အတ္တနော ပရိက္ခာရေ ဂဟေတွာ ဂမနသဇ္ဇော ဘဝိဿတိ, ဇာနိဿာမိ တာဝဿ ကိရိယ''န္တိ ဥယျာနံ ဂန္တွာ မဟာသတ္တံ အတ္တနော ပရိက္ခာရေ အာဒာယ ''ဂမိဿာမီ''တိ ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခန္တံ စင်္ကမနကောဋိယံ ဒိသွာဝ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော ပဌမံ ကထမာဟ –

၁၂၄. ''ကိံ နု ဒဏ္ဍံ ကိမဇိနံ၊ ကိံ ဆတ္တံ ကိမုပာဟနံ။
ကိမင်္ကုသဉ္စ ပတ္တဉ္စ၊ သင်္ဃာဋိဉ္စာပိ ဗြာဟ္မဏ။
တရမာနရူပေါဟာသိ၊ ကိံ နု ပတ္ထယသေ ဒိသ''န္တိ။

တဿတ္ထော – ဘန္တေ, ပုဗ္ဗေ တွံ အမ္ဟာကံ ဃရံ အာဂစ္ဆန္တော ဒဏ္ဍာဒီနိ န ဂဏှာသိ, အဇ္ဇ ပန ကေန ကာရဏေန ဒဏ္ဍဉ္စ အဇိနဉ္စ ဆတ္တုပါဟနဉ္စ မတ္တိကပသိဗ္ဗကောလမ္ဗနအင်္ကုသဉ္စ မတ္တိကပတ္တဉ္စ သင်္ဃာဋိဉ္စာတိ သဗ္ဗေပိမေ ပရိက္ခာရေ တရမာနရူပေါ ဂဏှာသိ, ကတရံ နု ဒိသံ ပတ္ထေသိ, ကတ္ထ ဂန္တုကာမောသီတိ ပုစ္ဆိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ''အယံ အတ္တနာ ကတကမ္မံ န ဇာနာတီတိ မညတိ, ဇာနာပေဿာမိ န''န္တိ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၂၅. ''ဒွါဒသေတာနိ ဝဿာနိ၊ ဝုသိတာနိ တဝန္တိကေ။
နာဘိဇာနာမိ သောဏေန၊ ပိင်္ဂလေနာဘိကူဇိတံ။

၁၂၆. ''သွာယံ ဒိတ္တောဝ နဒတိ၊ သုက္ကဒာဌံ ဝိဒံသယံ။
တဝ သုတွာ သဘရိယဿ၊ ဝီတသဒ္ဓဿ မံ ပတီ''တိ။

တတ္ထ **အဘိကူဇိတန္တိ** ဧတေန တဝ သုနခေန ဧဝံ မဟာဝိရဝေန ဝိရဝိတံ န ဇာနာမိ။ **ဒိတ္တောဝ** တိ ဒပ္ပိတော ဝိယ။ **သဘရိယဿာ** တိ တဝ သဘရိယဿ မမ မာရဏတ္ထာယ ပဉ္စန္နံ အမစ္စာနံ အာဏတ္တဘာဝံ ကထေန္တဿ သုတွာ ''ကိံ တွံ အညတ္ထ ဘိက္ခံ န လဘသိ, ရညာ တေ ဝဓော အာဏတ္တော, ခိပ္ပံ မာဂစ္ဆီ''တိ ဒိတ္တောဝ နဒတိ။ **ဝီတသဒ္ဓဿ မံ ပတီ** တိ မမန္တရေ ဝိဂတသဒ္ဓဿ တဝ ဝစနံ သုတွာ ဧဝ နဒတီတိ အာဟ။

တတော ရာဇာ အတ္တနော အေသံ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ တံ ခမာပေန္တော စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

၁၂၇. ‘‘အဟု ဧသ ကတော ဒေသော၊ ယထာ ဘာသသိ ဗ္ရာဟ္မဏ။
ဧသ ဘိယ္ယော ပသီဒာမိ၊ ဝဒ ဗ္ရာဟ္မဏ မာဂမာ’’တိ။

တတ္ထ **ဘိယ္ယော** တိ သစ္စံ မယာ ဧဝံ အာဏတ္တံ, အယံ မေ ဒေသော, ဧသ ပနာဟံ ဣဒာနိ အဓိကတရံ တယိ ပသီ
ဒာမိ, ဣဓေဝ ဝသ, မာ အညတ္ထ ဂမီတိ။

တံ သုတ္ဝာ မဟာသတ္တော, ‘‘မဟာရာဇ, ပဏ္ဍိတာ နာမ တာဒိသေန ပရပတ္တိယေန အပစ္စက္ခကာရိနာ သဒ္ဓိံ န ဝ
သန္တီ’’တိ ဝတ္ဝာ တဿ အနာစာရံ ပကာသေန္တော အာဟ –

၁၂၈. ‘‘သဗ္ဗသေတော ပုရေ အာသိ၊ တတောပိ သဗလော အဟု။
သဗ္ဗလောဟိတကော အနိ၊ ကာလော ပက္ကမိတုံ မမ။

၁၂၉. ‘‘အဗ္ဘန္တရံ ပုရေ အာသိ၊ တတော မဇ္ဈေ တတော ဗဟိ။
ပုရာ နိဒ္ဓမနာ ဟောတိ၊ သယမေဝ ဝဇာမဟံ။

၁၃၀. ‘‘ဝီတသဒ္ဓံ န သေဝေယျ၊ ဥဒပါနံဝနောဒကံ။
သစေပိ နံ အနုခဏေ၊ ဝါရိ ကဒ္ဒမဂန္ဓိကံ။

၁၃၁. ‘‘ပသန္နမေဝ သေဝေယျ၊ အပ္ပသန္နံ ဝိဝဇ္ဇယေ။
ပသန္နံ ပယိရုပါသေယျ၊ ရဟဒံဝုဒကတ္ထိကော။

၁၃၂. ‘‘ဘဇေ ဘဇန္တံ ပုရိသံ၊ အဘဇန္တံ န ဘဇ္ဇယေ။
အသပ္ပုရိသဓမ္မော သော၊ ယော ဘဇန္တံ န ဘဇ္ဇတိ။

၁၃၃. ‘‘ယော ဘဇန္တံ န ဘဇတိ၊ သေဝမာနံ န သေဝတိ။
သ ဝေ မနုဿပါပိဋ္ဌော၊ မိဂေ သာခဿိတော ယထာ။

၁၃၄. ‘‘အစ္စာဘိက္ခဏသံသဂ္ဂါ၊ အသမောသရဏေန စ။
ဧတေန မိတ္တာ ဇီရန္တိ၊ အကာလေ ယာစနာယ စ။

၁၃၅. ‘‘တသ္မာ နာဘိက္ခဏံ ဂစ္ဆေ၊ န စ ဂစ္ဆေ စိရာစိရံ။
ကာလေန ယာစံ ယာစေယျ၊ ဧဝံ မိတ္တာ န ဇီယရေ။

၁၃၆. ‘‘အတိစိရံ နိဝါသေန၊ ပိယော ဘဝတိ အပ္ပိယော။
အာမန္တ ခော တံ ဂစ္ဆာမ၊ ပုရာ တေ ဟောမ အပ္ပိယာ’’တိ။

တတ္ထ **သဗ္ဗသေတော**တိ, မဟာရာဇ, ပဌမမေဝ တဝ နိဝေသနေ မမ ဩဒနော သဗ္ဗသေတော အဟောသိ, ယံ တ္ဝံ ဘု
ဉ္ဇသိ, တမေဝ အပေသီတိ အတ္ထော။ **တတော**တိ တတော ပစ္ဆာ ပရိဘောဒကာနံ ဝစနံ ဂဟေတ္ဝာ တဝ မယိ ဝိရတ္ဝ
တကာလေ **သဗလော** မိဿကောဒနော ဇာတော။ **အနီ**တိ ဣဒာနိ သဗ္ဗလောဟိတကော ဇာတော။ **ကာလော**တိ အဂုဏညုဿ
သ တဝ သန္တိကာ ဣဒာနိ မမ ပက္ကမိတုံ ကာလော။ **အဗ္ဘန္တရ** န္တိ ပဌမံ မမ အဗ္ဘန္တရံ အာသနံ အာသိ, အလင်္က
တမဟာတလမ္ဟိ ဥဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ကေယေဝ မံ နိသီဒာပေသုံ။ **မဇ္ဈေ** တိ သောပာနမတ္ထကေ။ **ပု
ရာ နိဒ္ဓမနာ ဟောတီ**တိ ယာဝ ဂီဝာယံ ဂဟေတ္ဝာ နိက္ကမနာ န ဟောတိ။

အနုခဏေတိ သစေပိ အနုဒကံ ဥဒပါနံ ပတ္တော ပုရိသော ဥဒကံ အပဿန္တော ကလလံ ဝိယူဟိတ္ဝာ အနုခဏေယျ
ယ, တထာပိ တံ ဝါရိ ကဒ္ဒမဂန္ဓိကံ ဘဝေယျ, အမနုညတာယ န ပိဝေယျ, တထေဝ ဝီတသဒ္ဓံ ပယိရုပါသန္တေန လဒ္ဓ
ဓပစ္စယာပိ ပရိတ္တာ စေဝ လူခါ စ, အမနုညာ အပရိဘောဂကရဟာတိ အတ္ထော။ **ပသန္န** န္တိ ပတိဋ္ဌိတသဒ္ဓံ။ **ရဟဒ**န္တိ

ဂမ္ဘီရံ မဟာရဟဒံ။ **ဘဇန္တု** တို အတ္တာနံ ဘဇန္တမေဝ ဘဇေယျ။ **အဘဇန္တံ** တို ပစ္စတ္တိကံ။ **န ဘဇ္ဇယေ** တိ န ဘဇေယျ။ **န ဘဇ္ဇတိ** တိ ယော ပုရိသော အတ္တာနံ ဘဇန္တံ ဟိတစိတ္တံ ပုဂ္ဂလံ န ဘဇတိ, သော အသပ္ပုရိသဓမ္မော နာမာတိ။ **မနုဿဟပိဠ္ဌော** တိ မနုဿလာမကော ပတိကုဌ္ဌော သဗ္ဗပစ္ဆိမကော။ **သာခဿိတော** တိ မက္ကဋော။

အစ္စာဘိက္ခဏသံသဂ္ဂ တိ အတိဝိယ အဘိဏှသံသဂ္ဂေန။ **အကာလေ**တိ အယုတ္တပ္ပတ္တကာလေ ပရဿ ပိယဘဏ္ဍံ ယာစနာယ မိတ္တာ ဇီရန္တိ နာမ, တဝမ္ပိ အတိစိရံ နိတသေန မယိ မိတ္တံ ဘိန္ဒိ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ အစ္စာ ဘိက္ခဏသံသဂ္ဂေန အသမောသရဏေန စ မိတ္တာ ဇီရန္တိ, တသ္မာ။ **စိရာစိရန္တိ** စိရကာလံ ဝီတိနာမေတွာ စိရံ န ဂစ္ဆေ န ဥပသင်္ကမေယျ။ **ယာစန္တိ** ယာစိတဗ္ဗံ ဘဏ္ဍကံ ယုတ္တကာလေ ယာစေယျ။ **န ဇီယရေ**တိ ဧဝံ မိတ္တာ န ဇီရန္တိ။ **ပုရာ တေ ဟောမ အပ္ပိယာ** တိ ယာဝ တဝ အပ္ပိယာ န ဟောမ, တာဝ အာမန္တေတွာဝ တံ ဂစ္ဆာမာတိ။

ရာဇာ အာဟ –

၁၃၇. ‘‘ဧဝံ စေ ယာစမာနာနံ၊ အဉ္ဇလိံ နာဝဗုဇ္ဈသိ။
ပရိစာရကာနံ သတံ၊ ဝစနံ န ကရောသိ နော။
ဧဝံ တံ အဘိယာစာမ၊ ပုန ကယိရာသိ ပရိယာယ’’န္တိ။

တတ္ထ **နာဝဗုဇ္ဈသီ** တိ သစေ, ဘန္တေ, ဧဝံ ယာစန္တေန မယာ ကတံ အဉ္ဇလိံ န ဇာနာသိ, န ပဋိဂ္ဂဏှာသီတိ အတ္ထော။ **ပရိယာယန္တိ** ပုန ဣဓာဂမနာယ ဧကတရံ ကရေယျာသီတိ ယာစတိ။

ဗောဓိသတ္တော အာဟ –

၁၃၈. ‘‘ဧဝံ စေ နော ဝိဟရတံ၊ အန္တရာယော န ဟေဿတိ။
တုယှံ ဝါပိ မဟာရာဇ၊ မယှံ ဝါ ရဋ္ဌဝဍ္ဎန။
အပ္ပေဝ နာမ ပဿေမ၊ အဟောရတ္တာနမစ္စယေ’’တိ။

တတ္ထ **ဧဝံ စေ နော**တိ သစေ, မဟာရာဇ, ဧဝံ နာနာ ဟုတွာ ဝိဟရန္တာနံ အမှာကံ အန္တရာယော န ဟေဿတိ, တုယှံ ဝါ မယှံ ဝါ ဇီဝိတံ ပဝတ္တိဿတီတိ ဒီပေတိ။ **ပဿေမာ** တိ အပိ နာမ ပဿေယျာမ။

ဧဝံ ဝတွာ မဟာသတ္တော ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ‘‘အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ, မဟာရာဇာ’’တိ ဝတွာ ဥယျာနာ နိက္ခမိတွာ ဧကသ္မိံ သဘာဂဋ္ဌာနေ ဘိက္ခာယ စရိတွာ ဗာရာဏသိတော နိက္ခမ္မ အနုပုဗ္ဗေန ဟိမဝန္တော ကာသမေဝ ဂန္တွာ ကိဉ္စိ ကာလံ ဝသိတွာ ပုန ဩတရိတွာ ဧကံ ပစ္စန္တကမံ နိဿာယ အရညေ ဝသိ။ တဿ ပန ဂတကာလ တော ပဋ္ဌာယ တေ အမစ္စာ ပုန ဝိနိစ္ဆယေ နိသီဒိတွာ ဝိလောပံ ကရောန္တာ စိန္တယိံသု – ‘‘သစေ မဟာဗောဓိပရိဗ္ဗာဇ ကော ပုနာဂမိဿတိ, ဇီဝိတံ နော နတ္ထိ, ကိံ နု ခေါ ဝတွာ အနာဂမနကာရဏံ ကရေယျာမာ’’တိ။ အထ နေသံ ဧတဒဟောသိ – ‘‘ဣမေ သတ္တာ ပဋိဗဒ္ဓဋ္ဌာနံ နာမ ဇဟိတုံ န သက္ကောန္တိ, ကိံ နု ခေါ ဝတွာ ဣဓ ပဋိဗဒ္ဓဋ္ဌာန’’န္တိ။ တတော ‘‘ရ ညော အဂ္ဂမဟေသီ’’တိ ဥတွာ ‘‘ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ, ယံ သော ဣမံ နိဿာယ အာဂစ္ဆေယျ, ပဋိကစ္စေဝ နံ မာ ရာပေဿာမာ’’တိ တေ ရာဇာနံ ဧတဒဝေစုံ – ‘‘ဒေဝ, ဣမသ္မိံ ဒိဝသေ နဂရေ ဧကာ ကထာ သူယတီ’’တိ။ ‘‘ကိံ ကထာ နာ မာ’’တိ? ‘‘မဟာဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကော စ ကိရ ဒေဝီ စ အညမညံ သာသနပဋိသာသနံ ပေသေန္တီ’’တိ။ ‘‘ကိန္တိ ကတွာ တ’’တိ? တေန ကိရ ဒေဝိယာ ပေသိတံ ‘‘သက္ကာ နု ခေါ အတ္တနော ဗလေန ရာဇာနံ မာရာပေတွာ မမ သေတစ္ဆတ္တံ အ တု’’န္တိ။ တာယပိဿ ပေသိတံ ‘‘ရညော မာရဏံ နာမ မမ ဘာရော, မဟာဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကော ခိပ္ပံ အာဂစ္ဆတူ’’တိ ရာဇာ တေသံ ပုနပ္ပုနံ ကထေန္တာနံ သဒ္ဒဟိတွာ ‘‘ဣဒါနိ ကိံ ကတ္တဗ္ဗ’’န္တိ ပုစ္ဆိတွာ ‘‘ဒေဝိံ မာရေတုံ ဝဋ္ဋတီ’’တိ ဝုတ္တေ အနုပပရိက္ခိတွာဝ ‘‘တေန ဟိ နံ တုမှေဟေဝ မာရေတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္ဒိတွာ ဝစ္စကူပေ ခိပထာ’’တိ အာဟ။ တေ တထာ ကရိံသု။ တဿာ မာရိတဘာဝေါ သကလနဂရေ ပာကဋော အဟောသိ။

အထဿာ စတ္တာရော ပုတ္တာ ‘‘ဣမိနာ နော နိရပရာဓာ မာတာ မာရိတာ’’တိ ရညော ပစ္စတ္ထိကာ အဟေသုံ။ ရာဇာ မဟာဘယပ္ပတ္တော အဟောသိ။ မဟာသတ္တော ပရမ္ပရာယ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ စိန္တေသိ – ‘‘ဌပေတွာ မံ

အညော တေ ကုမာရေ သညာပေတ္ဝာ ပိတရံ ခမာပေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ, ရညော စ ဇီဝိတံ ဒဿာမိ, ကုမာရေ စ ပပတော မောစေဿာမီ''တိ။ သော ပုနဒိဝသေ ပစ္စူသကာလေ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ ဝိသုဒ္ဓိဝိဉ္ဉာဏံ ပဋိလဘိတ္ဝာ တသ္မိံ ခဏေ ဘဝိတွာ ဝုဍ္ဍာယ အလင်္ကတော ဧကံ ပုံပိဏ္ဍံ ဒိသ္ဝာ ပတ္တိံ ပေသေသိ။ ကိံ ဝက္ခတိ? ''ဗဟူပကာရော မေ''တိ ဝစနတ္ထာယ။ သော တံ စမ္မံ အာဒါယ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ ကုမာရေ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ''ပိတုဃာတကကမ္မံ နာမ အရုဏံ, တံ တေ န ကာတဗ္ဗံ, အဇရာမရော သတ္တော နာမ နတ္ထိ, အဟံ တုမှေ အညမညံ သမဂ္ဂေ ကရိဿာမိ'စ္စေဝ အာဂတော, တုမှေဟ မယာ ပဟိတေ သာသနေ အာဂန္တ္ဝာယုတ္တ''တိ ကုမာရေ သြဝဒိတ္ဝာ အနန္တာနုဂရေ ဥယျာနံ ပဝိသိတ္ဝာ မင်္ဂလစမ္မံ အတ္ထရိတ္ဝာ သိလာပဋ္ဋေ နိသီဒိ။

အထ နံ ဥယျာနပါလကော ဒိသွာ ဝေဂေန ဂန္တွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ သုတ္ဝာဝ သဉ္ဇာတသောမနဿော ဟုတွာ တေ အမစ္စေ အာဒါယ တတ္ထ ဂန္တွာ မဟာသတ္တံ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတ္ဝာ ပဋိသန္ထာရံ ကာတုံ အာရဘိ။ မဟာသတ္တော တေန သဒ္ဓိံ အသမ္မောဒိတ္ဝာ မင်္ဂလစမ္မမေဝ ပရိမဇ္ဇိ။ အထ နံ ဧဝမာဟ – ''ဘန္တေ, တုမှေ မံ အကထေတ္ဝာ မင်္ဂလစမ္မမေဝ ပရိမဇ္ဇထ, ကိံ တေ ဣဒံ မယာ ဗဟူပကာရတရ''န္တိ? ''အာမ မဟာရာဇ, ဗဟူပကာရော မေ ဧသ တနရော, အဟမဿ ပိဋ္ဌေ နိသီဒိတွာ ဝိစရိံ, အယံ မေ ဟာနီယဃဋံ အာဟရိ, ဝသနဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇိ, အာဘိသမာစာရိကဝတ္တပဋိဝတ္တံ မမ အကာသိ, အဟံ ပန အတ္တနော ဒုဗ္ဗလစိတ္တတာယ အဿ မံသံ ခာဒိတ္ဝာ စ မံ သုက္ခာပေတွာ အတ္ထရိတ္ဝာ နိသီဒာမိ စေဝ နိပဇ္ဇာမိ စ, ဧဝံ ဗဟူပကာရော ဧသ မယှ''န္တိ။ ဣတိ သော တေသံ တဒေ ဘိန္ဒနတ္ထာယ တနရစမ္မေ တနရတေဟာရံ အာရောပေတွာ တံ တံ ပရိယာယံ သန္ဓာယ ဣမံ ကထံ ကထေသိ။ သော ဟိ တဿ နိဂုတ္တပုဗ္ဗတ္တာ ''ပိဋ္ဌေ နိသီဒိတွာ ဝိစရိ''န္တိ အာဟ; တံ အံသေ ကတွာ ဟာနီယဃဋဿ အာဟဋပုဗ္ဗတ္တာ ''ဟာနီယဃဋံ အာဟရီ''တိ အာဟ; တေန စမ္မေန ဘူမိယံ သမ္မဋ္ဌပုဗ္ဗတ္တာ ''ဝသနဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇီ''တိ အာဟ; နိပန္နကာလေ တေန စမ္မေန ပိဋ္ဌိယာ, အက္ကန္တကာလေ ပာဒါနံ ဖုဋ္ဌပုဗ္ဗတ္တာ ''ဝတ္တပဋိဝတ္တံ မေ အကာသီ''တိ အာဟ။ ဆာတကာလေ ပန တဿ မံသံ လဘိတ္ဝာ ခာဒိတတ္တာ ''အဟံ ပန အတ္တနော ဒုဗ္ဗလစိတ္တတာယ တဿ မံသံ ခာဒိ''န္တိ အာဟ။

တံ သုတ္ဝာ တေ အမစ္စာ ''ဟဏာတိပါတော တေန ကတော''တိ သညာယ ''ပဿထ, ဘော, ပဗ္ဗဇိတဿ ကမ္မံ, မင်္ဂလံ ကိရ မာရေတွာ မံသံ ခာဒိတ္ဝာ စမ္မံ ဂဟေတ္ဝာ ဝိစရတီ''တိ ဟတ္ထံ ပဟရိတွာ ပရိဟာသမကံသု။ မဟာသတ္တော တေ တထာ ကရောန္တေ ဒိသွာ ''ဣမေ အတ္တနော တဒဘာဝနတ္ထာယ မမ စမ္မံ အာဒါယ အာဂတဘာဝံ န ဇာနန္တိ, ဇာနာပေဿာမိ နေ''တိ အဟေတုကတဒိ တာဝ အာမန္တေတ္ဝာ ပုစ္ဆိ – ''အာဝုသော, တုမှံ ကသ္မာ မံ ပရိဟာသထ''တိ? ''မိတ္တဒုဗ္ဘိကမ္မဿ စေဝ ဟဏာတိပါတဿ စ ကတတ္တာ''တိ။ တတော မဟာသတ္တော ''ယော ပန ဂတိယာ စေဝ ဒိဋ္ဌိယာ စ တေ သဒ္ဒဟိတွာ ဧဝံ ကရေယျ, တေန ကိံ ဒုက္ကဋ''န္တိ တဿ တဒံ ဘိန္ဒန္တော အာဟ –

၁၃၉. ''ဥဒီရဏာ စေ သံဂတျာ, ဘာဝါယမနုဝတ္တတိ။
အကာမာ အကရဏီယံ ဝါ, ကရဏီယံ ဝါပိ ကုဗ္ဗတိ။
အကာမကရဏီယမှိ, ကွဝိဓ ပာပေန လိပ္ပတိ။

၁၄၀. ''သော စေ အတ္ထော စ ဓမ္မော စ, ကလျာဏော န စ ပာပကော။
ဘောတော စေ ဝစနံ သစ္စံ, သုဟတော ဝါနရော မယာ။

၁၄၁. ''အတ္တနော စေ ဟိ ဝါဒဿ, အပရာဓံ ဝိဇာနိယာ။
န မံ တွံ ဂရဟေယျာသိ, ဘောတော ဝါဒော ဟိ တာဒိသော''တိ။

တတ္ထ **ဥဒီရဏာ**တိ ကထာ။ **သံဂတျာ** တိ သံဂတိယာ ဆန္နံ အဘိဇာတီနံ တံ တံ အဘိဇာတိံ ဥပဂမနေန။ **ဘာဝါယမနုဝတ္တတီ**တိ ဘာဝေန အနုဝတ္တတိ, ကရဏတ္ထေ သမ္ပဒါနံ။ **အကာမာ**တိ အကာမေန အနိစ္ဆာယ။ **အကရဏီယံ ဝါ ကရဏီယံ ဝါပီ**တိ အကတ္တဗ္ဗံ ပာပံ ဝါ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ ဝါ။ **ကုဗ္ဗတီ** တိ ကရောတိ။ **ကွဝိဓာ**တိ ကော ဣဓ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တုမှံ အဟေတုကဝါဒီ ''နတ္ထိ ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော သတ္တာနံ သံကိလေသာယာ''တိအာဒိဒိဋ္ဌိကော, အယံ လောကော သံဂတိယာ စေဝ သဘာဝေန စ အနုဝတ္တတိ ပရိဏာမတိ, တတ္ထ တတ္ထ သုခဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ အကာမကော ဝါ ပာပံ ဝါ ပုညံ ဝါ ကရောတီတိ ဝဒသိ, အယံ တဝ ဥဒီရဏာ သစေ တထာ, ဧဝံ သန္တေ အကာမကရဏီယသ္မိံ အတ္တ

နော ဓမ္မတာယ ပဝတ္တမာနေ ဟာပေ ကော ဣဓ သတ္တော ဟာပေနု လိပ္ပတိ, သစေ ဟိ အတ္တနာ အကတေန ဟာပေန လိပ္ပတိ, န ကောစိ န လိပ္ပေယျာတိ။

သော စေတိ သော အဟေတုကတဒသဒ္ဓာတော တဝ ဘာသိတတ္ထော စ အတ္ထဓောတကော ဓမ္မော စ ကလျာဏော န စ ဟာပကော။ "အဟေတူ အပ္ပစ္စယာ သတ္တာ သံကိလိဿန္တိ, သုခဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒိယန္တီ"တိ ဣဒံ ဘောတော ဝစနံ သစ္စံ စေ, သုဟတော တနရော မယာ, ကော ဧတ္ထ မမ အဒေါသောတိ အတ္ထော။ **ဝိဇာနိယာ**တိ, သမ္မ, သစေ ဟိ တွံ အတ္တနော တဒဿ အပရာဓံ ဇာနေယျာသိ, န မံ ဂရဟေယျာသိ။ ကိံကာရဏာ? **ဘောတော တအော ဟိ တာဒိသော,** တသ္မာ အယံ မမ တဒံ ကရောတီတိ မံ ပသံသေယျာသိ, အတ္တနော ပန တဒံ အဇာနန္တော မံ ဂရဟသီတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော တံ နိဂ္ဂဏှိတွာ အပ္ပဋိဘာဏံ အကာသိ။ သောပိ ရာဇပရိသတိ မင်္ကုဘူတော ပတ္တက္ခန္ဓော နိသီဒိ။ မဟာသတ္တောပိ တဿ တဒံ ဘိန္ဒိတွာ ကဿရကတတဒိံ အာမန္တေတွာ "တွံ, အာဝုသော, မံ ကသ္မာ ပရိဟာသသိ, ယဒိ ကဿရနိမ္မိတတဒံ သာရတော ပစ္စေသီ"တိ ဝတွာ အာဟ –

၁၄၂. "ကဿရော သဗ္ဗလောကဿ၊ သစေ ကပ္ပေတိ ဇီဝိတံ။
ဣဒ္ဓိံ ဗျသနဘာဝဉ္စ၊ ကမ္မံ ကလျာဏပါပကံ။
နိဒ္ဒေသကာရီ ပုရိသော၊ ဣဿရော တေန လိပ္ပတိ။

၁၄၃. "သော စေ အတ္ထော စ ဓမ္မော စ၊ ကလျာဏော န စ ပါပကော။
ဘောတော စေ ဝစနံ သစ္စံ၊ သုဟတော တနရော မယာ။

၁၄၄. "အတ္တနော စေ ဟိ တဒဿ၊ အပရာဓံ ဝိဇာနိယာ။
န မံ တွံ ဂရဟေယျာသိ၊ ဘောတော တအော ဟိ တာဒိသော"တိ။

တတ္ထ **ကပ္ပေတိ ဇီဝိတ** န္တိ သစေ ဗြဟ္မာ တ အညော ဝာ ကောစိ ဣဿရော "တွံ ကသိယာ ဇီဝ, တွံ ဂေရက္ခေနာ"တိ ဧဝံ သဗ္ဗလောကဿ ဇီဝိတံ သံဝိဒဟတိ ဝိစာရေတိ။ **ဣဒ္ဓိံ ဗျသနဘာဝဉ္စာ** တိ ဣဿရိယာဒိဘေဒံ ဣဒ္ဓိံ ဓယော စ ဉာတိဝိနာသာဒိကံ ဗျသနဘာဝဉ္စ သေသဉ္စ ကလျာဏပါပကံ ကမ္မံ သဗ္ဗံ ယဒိ ဣဿရောဝ ကပ္ပေတိ ကရောတိ။ **နိဒ္ဒေသကာရီ** တိ ယဒိ တဿ နိဒ္ဒေသံ အာဏတ္တိမေဝ သေသော ယော ကောစိ ပုရိသော ကရောတိ, ဧဝံ သန္တေ ယော ကောစိ ပုရိသော ပါပံ ကရောတိ, တဿ ဣဿရေန ကတတ္တာ ဣဿရောဝ တေန ပါပေန လိပ္ပတိ။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယထာ စ ဣဓ, ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။

ဣတိ သော အမ္ဗတောဝ မုဂ္ဂရံ ဂဟေတွာ အမ္ဗံ ပါတေန္တော ဝိယ ဣဿရကရဏေနေဝ ဣဿရကတတဒံ ဘိန္ဒိတွာ ပုဗ္ဗေကတတဒိံ အာမန္တေတွာ "တွံ, အာဝုသော, မံ ကိံ ပရိဟာသသိ, ယဒိ ပုဗ္ဗေကတတဒံ သစ္စံ မညသီ"တိ ဝတွာ အာဟ –

၁၄၅. "သစေ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ သုခဒုက္ခံ နိဂစ္ဆတိ။
ပေါရာဏကံ ကတံ ပါပံ၊ တမေသော မုစ္စတေ ဣဏံ။
ပေါရာဏက ဣဏမောက္ခော၊ ကွဝိဓ ပါပေန လိပ္ပတိ။

၁၄၆. "သော စေ အတ္ထော စ ဓမ္မော စ၊ ကလျာဏော န စ ပါပကော။
ဘောတော စေ ဝစနံ သစ္စံ၊ သုဟတော တနရော မယာ။

၁၄၇. "အတ္တနော စေ ဟိ တဒဿ၊ အပရာဓံ ဝိဇာနိယာ။
န မံ တွံ ဂရဟေယျာသိ၊ ဘောတော တအော ဟိ တာဒိသော"တိ။

တတ္ထ **ပုဗ္ဗေကတဟေတူ** တိ ပုဗ္ဗကတဟေတု ပုရိမဘဝေ ကတကမ္မကာရဏေနေဝ။ **တမေသော မုစ္စတေ ဣဏ** န္တိ ယော ဝဓဗန္ဓာဒီဟိ ဒုက္ခံ ပါပုဏာတိ, ယဒိ သော ယံ တေန ပေါရာဏကံ ကတံ ပါပံ, တံ ဣဏအနိ ဣဏံ မုစ္စတိ, ဧဝံ သန္တေ မမပိ သေ ပေါရာဏကဣဏတော မောက္ခော, အနေန ဟိ မက္ကဋ္ဌေန ပုဗ္ဗေ ပရိဗ္ဗာဇကေန ဟုတွာ အဟံ မက္က

ဌော သမာနော မာရေတ္တတ ခာဒိတော ဘဝိဿာမိ, သ္တတယံ ဣမေ မက္ကဋတ္တံ ပတ္တော မယာ ပရိဗ္ဗာဇကတ္တံ ပတ္တေန မာရေတ္တတ ခါဒိတော ဘဝိဿတိ, ကော ဣမေ ဟပေန လိပ္ပတီတိ။

ဣတိ သော တဿပိ တဒံ ဘိန္ဒိတ္တတ ဥစ္ဆေဒတဒိံ အဘိမုခံ ကတ္တတ ''တ္တဝံ, အာဝုသော, 'ဣတ္တိ ဒိန္န'န္တိအာဒီနိ ဝတ္တတ 'ဣမေဝ သတ္တာ ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တိ, ပရလောကံ ဂတာ နာမ နတ္ထီ'တိ မညမာနော ကသ္မာ မံ ပရိဟာသသီ''တိ သန္တဇ္ဇေတ္တတ အာဟ –

၁၄၈. ''စတုန္နံယေဝုပာဒါယ၊ ရူပံ သမ္ဘောတိ ပါဏိနံ။
ယတော စ ရူပံ သမ္ဘောတိ၊ တတ္ထေဝါနုပဂစ္ဆတိ။
ဣဓေဝ ဇီဝတိ ဇီဝေါ၊ ပေစ္စ ပေစ္စ ဝိနဿတိ။

၁၄၉. ''ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ အယံ လောကော၊ ယေ ဗာလာ ယေ စ ပဏ္ဍိတာ။
ဥစ္ဆိဇ္ဇမာနေ လောကသ္မိ၊ က္တဝိဓ ဟပေန လိပ္ပတိ။

၁၅၀. ''သော စေ အတ္ထော စ ဓမ္မော စ၊ ကလျာဏော န စ ပာပကော။
ဘောတော စေ ဝစနံ သစ္စံ၊ သုဟတော ဝါနရော မယာ။

၁၅၁. ''အတ္တနော စေ ဟိ ဝါဒဿ၊ အပရာဓံ ဝိဇာနိယာ။
န မံ တ္တဝံ ဂရဟေယျာသိ၊ ဘောတော ဝါဒော ဟိ တာဒိသော''တိ။

တတ္ထ **စတုန္န**န္တိ ပထဝီအာဒီနံ ဘူတာနံ။ **ရူပ**န္တိ ရူပက္ခန္ဓော။ **တတ္ထေဝါ**တိ ယတော တံ ရူပံ သမ္ဘောတိ, နိရုဇ္ဈနကာလေပိ တတ္ထေဝ အနုပဂစ္ဆတိ။ ဣမိနာ တဿ ''စာတုမဟာဘူတိကော အယံ ပုရိသော ယဒါ ကာလံ ကရောတိ, တဒါ ပထဝီ ပထဝီကာယံ အနုပေတိ အနုပဂစ္ဆတိ, အာပေါ။ တေဇော။ ဝါယော ဝါယောကာယံ အနုပေတိ အနုပဂစ္ဆတိ, အာကာသံ ဣန္ဒြိယာနိ သင်္ကမန္တိ, အာသန္ဒိပဉ္စမာ ပုရိသာ မတံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တိ, ယာဝ အာဠာဟနာ ပဒါနိ ပညာယန္တိ, ကာပေါတကာနိ အဋ္ဌီနိ ဘဝန္တိ, ဘဿန္တာ အာဟုတိယော , ဒတ္တုပညတ္တံ ယဒိဒံ ဒာနံ, တေသံ တုစ္ဆာ မုသာ ဝိလာပေါ, ယေ ကေစိ အတ္ထိကဝါဒံ ဝဒန္တိ, ဗာလေ စ ပဏ္ဍိတေ စ ကာယဿ ဘေဒါ ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တိ ဝိနဿန္တိ, န ဟောန္တိ ပရံ မရဏာ''တိ ဣမံ ဒိဋ္ဌိ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ **ဣဓေဝါ**တိ ဣမသ္မိံယေဝ လောကေ ဇီဝေါ ဇီဝတိ။ **ပေစ္စ ပေစ္စ ဝိနဿတီ**တိ ပရလောကေ နိဗ္ဗတ္တော သတ္တော ဂတိဝသေန ဣမေ အနာဂန္တွာ တတ္ထေဝ ပရလောကေ ဝိနဿတိ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဥစ္ဆိဇ္ဇမာနေ လောကသ္မိံ ကော ဣမေ ဟပေန လိပ္ပတီတိ။

ဣတိ သော တဿပိ တဒံ ဘိန္ဒိတ္တတ ခတ္တဝိဇ္ဇတဒိံ အာမန္တေတ္တတ ''တ္တဝံ, အာဝုသော, 'မာတာပိတရောပိ မာရေတ္တတ အတ္တနော အတ္ထော ကာတဗ္ဗော'တိ ဣမံ လဒ္ဓိံ ဥက္ခိပိတ္တတ ဝိစရန္တော ကသ္မာ မံ ပရိဟာသသီ''တိ ဝတ္တတ အာဟ –

၁၅၂. ''အာဟု ခတ္တဝိဒါ လောကေ၊ ဗာလာ ပဏ္ဍိတမာနိနော။
မာတရံ ပိတရံ ဟညေ၊ အထော ဇေဋ္ဌမ္ပိ ဘာတရံ။
ဟနေယျ ပုတ္တဒါရေ စ၊ အတ္ထော စေ တာဒိသော သိယာ''တိ။

တတ္ထ **ခတ္တဝိဒါ**တိ ခတ္တဝိဇ္ဇာ, အယမေဝ တ ဟာဌော။ ခတ္တဝိဇ္ဇာစရိယာနံ ဧတံ နာမံ။ **ဗာလာ ပဏ္ဍိတမာနိနော**တိ ဗာလာ သမာနာပိ ''ပဏ္ဍိတာ မယံ အတ္တနော ပဏ္ဍိတဘာဝံ ပကာသေမာ''တိ မညမာနာ ပဏ္ဍိတမာနိနော ဟုတ္တတ ဧဝမာဟု။ **အတ္ထော စေ** တိ သစေ အတ္တနော ယထာရူပေ ကောစိ အတ္ထော သိယာ, န ကိဉ္စိ ပရိဝဇ္ဇေယျ, သဗ္ဗံ ဟနေယျေဝါတိ ဝဒန္တိ, တ္တဝမ္ပိ နေသံ အညတရောတိ။

ဧဝံ တဿ လဒ္ဓိံ ပတိဋ္ဌပေတ္တတ အတ္တနော လဒ္ဓိံ ပကာသေန္တော အာဟ –

၁၅၃. ''ယဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ၊ နိသီဒေယျ သယေယျ ဝါ။
န တဿ သာခံ ဘဉ္ဇေယျ၊ မိတ္တဒုဗ္ဘော ဟိ ပာပကော။

၁၅၄. ‘‘အထ အတ္ထေ သမုပ္ပန္နေ၊ သမူလမပိ အဗ္ဗဟေ။
အတ္ထော မေ သမ္ဗလေနာပိ၊ သုဟတော တနရော မယာ။

၁၅၅. ‘‘သော စေ အတ္ထော စ ဓမ္မော စ၊ ကလ္လာဏော န စ ပာပကော။
ဘောတော စေ ဝစနံ သစ္စံ၊ သုဟတော တနရော မယာ။

၁၅၆. ‘‘အတ္တနော စေ ဟိ တဒ္ဒသ္သ၊ အပရာဓံ ဝိဇာနိယာ။
န မံ တွံ ဂရဟေယ္ယာသိ၊ ဘောတော တအော ဟိ တာဒိသော’’တိ။

တတ္ထ အမ္ဘော ခတ္တဝိဒ အမ္ဘကာကံ ပန အာစရိယာ ဇဝံ ဝဏ္ဏယန္တိ၊ အတ္တနာ ပရိဘုတ္တဋ္ဌာယသ္သ ရုက္ခသ္သ သပိ သာခံ တ ပဏ္ဏံ တ န ဘဉ္ဇေယ္ယ။ ကိံကာရဏာ ? မိတ္တဒုဗ္ဘော ဟိ ပာပကော။ တွံ ပန ဇဝံ ဝဒေသိ – ‘‘အထ အတ္ထေ သမုပ္ပန္နေ သမူလမပိ အဗ္ဗဟေ’’တိ, မမ စ ဟထေယ္ယေန အတ္ထော အဟောသိ, တသ္မာ သစေပေသ မယာ ဟတော, တထာပိ အတ္ထော မေ သမ္ဗလေနာပိ, သုဟတော တနရော မယာ။

ဇဝံ သော တသ္သပိ တဒံ ဘိန္ဒိတွာ ပဥ္စသု တေသု အပဋ္ဌိဘာနေသု နိသိန္နေသု ရာဇာနံ အာမန္တေတွာ, ‘‘မဟာ ရာဇ, တွံ ဣမေ ပဥ္စ ရဋ္ဌဝိလောပကေ မဟာစောရေ ဂဟေတွာ ဝိစရသိ, အဟော ဗာလော, ဇဝရူပါနညှိ သံသဂ္ဂေန ပုရိသော ဒိဋ္ဌဓမ္မိကမ္ပိ သမ္ပရာယိကမ္ပိ မဟာဒုက္ခံ ပာပုဏေယ္ယာ’’တိ ဝတွာ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အာဟ –

၁၅၇. ‘‘အဟေတုဝါဒော ပုရိသော၊ ယော စ ဣဿရကုတ္တိကော။
ပုဗ္ဗေကတီ စ ဥစ္ဆေဒီ၊ ယော စ ခတ္တဝိဒော နရော။

၁၅၈. ‘‘ဧတေ အသပ္ပုရိသာ လောကေ၊ ဗာလာ ပဏ္ဍိတမာနိနော။
ကရေယ္ယ တာဒိသော ပာပံ၊ အထော အညမ္ပိ ကာရယေ။
အသပ္ပုရိသသံသဂ္ဂေါ၊ ဒုက္ခန္တော ကဋုကုဒ္ဒယော’’တိ။

တတ္ထ **တာဒိသော**တိ, မဟာရာဇ, ယာဒိသာ ဧတေ ပဥ္စ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ, တာဒိသော ပုရိသော သယမ္ပိ ပာပံ ကရေယ္ယ။ ယ္ယတသ္သ ဝစနံ သုဏာတိ, တံ အညမ္ပိ ကာရယေ။ **ဒုက္ခန္တော** တိ ဇဝရူပေဟိ အသပ္ပုရိသေဟိ သဒ္ဓိံ သံသဂ္ဂေါ ဣဓလောကေပိ ပရလောကေပိ ဒုက္ခန္တော ကဋုကုဒ္ဒယော၀ ဟောတိ။ ဣမသ္သ ပနတ္ထသ္သ ပကာသနတ္ထံ ‘‘ယာနိ ကာနိစိ, ဘိက္ခဝေ, ဘယာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ ဗာလတော’’တိ သုတ္တံ (အ. နိ. ၃.၁) အာဟရိတဗ္ဗံ။ **ကေဓဇာ တက-** (ဇာ. ၁.၁.၁၃၈) **သဠီဝဇာတက-** (ဇာ. ၁.၁.၁၅၀) **အကိတ္တိဇာတကာ**ဒီဟိ (ဇာ. ၁.၁၃.၈၃ အာဒယော) စာယမတ္ထော ဒီပေတဗ္ဗော။

ဣဒါနိ သြပမ္မဒဿနဝသေန ဓမ္မဒေသနံ ဝဍ္ဍေန္တော အာဟ –

၁၅၉. ‘‘ဥရဗ္ဘရူပေန ဝကဿု ပုဗ္ဗေ၊ အသံကိတော အဇယူထံ ဥပေတိ။
ဟန္တွာ ဥရဏိံ အဇိကံ အဇဉ္စ၊ ဥတြာသယိတွာ ယေနကာမံ ပလေတိ။

၁၆၀. ‘‘တထာဝိဓေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာသေ၊ ဆဒနံ ကတွာ ဝဉ္စယန္တိ မနုဿေ။
အနာသကာ ထဏ္ဍိလသေယျကာ စ၊ ရဇောဇလ္လံ ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာနံ။
ပရိယာယဘတ္တဉ္စ အပာနကတ္တာ၊ ပာပါစာရာ အရဟန္တော ဝဒာနာ။

၁၆၁. ‘‘ဧတေ အသပ္ပုရိသာ လောကေ၊ ဗာလာ ပဏ္ဍိတမာနိနော။
ကရေယ္ယ တာဒိသော ပာပံ၊ အထော အညမ္ပိ ကာရယေ။
အသပ္ပုရိသသံသဂ္ဂေါ၊ ဒုက္ခန္တော ကဋုကုဒ္ဒယော။

၁၆၂. ‘‘ယမာဟု နတ္ထိ ဝီရိယန္တိ၊ အဟေတုဉ္စ ပဝဒန္တိ ယေ။
ပရကာရံ အတ္တကာရဉ္စ၊ ယေ တုစ္ဆံ သမဝဏ္ဏယုံ။

၁၆၃.“ဧတေ အသပ္ပုရိသာ လောကေ၊ ဗာလာ ပဏ္ဍိတမာနိနော။
ကရေယ္ယ တာဒိသော ပာပံ၊ အထော အညမ္ပိ ကာရယေ။
အသပ္ပုရိသသံသဂ္ဂေါ၊ ဒုက္ခန္တော ကဋုကုဒြယော။

၁၆၄.“သစေ ဟိ ဝိရိယံ နာဿ၊ ကမ္မံ ကလျာဏပာပကံ။
န ဘရေ ဝဍ္ဎကိံ ရာဇာ၊ နပိ ယန္တာနိ ကာရယေ။

၁၆၅.“ယသ္မာ စ ဝိရိယံ အတ္ထိ၊ ကမ္မံ ကလျာဏပာပကံ။
တသ္မာ ယန္တာနိ ကာရေတိ၊ ရာဇာ ဘရတိ ဝဍ္ဎကိံ။

၁၆၆.“ယဒိ ဝဿသတံ ဒေဝေါ၊ န ဝဿေ န ဟိမံ ပတေ။
ဥစ္ဆိဇ္ဇေယ္ယ အယံ လောကော၊ ဝိနဿေယ္ယ အယံ ပဇာ။

၁၆၇.“ယသ္မာ စ ဝဿတီ ဒေဝေါ၊ ဟိမဉ္စာနုဖုသာယတိ။
တသ္မာ သဿာနိ ပစ္စန္တိ၊ ရဋ္ဌဉ္စ ပါလိတေ စိရံ။

၁၆၈.“ဂဝံ စေ တရမာနာနံ၊ ဇိမှံ ဂစ္ဆတိ ပုင္ဂဝေါ။
သဗ္ဗာ တာ ဇိမှံ ဂစ္ဆန္တိ၊ နေတ္တေ ဇိမှံ ဂတေ သတိ။

၁၆၉.“ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ယော ဟောတိ သေဋ္ဌသမ္မတော။
သော စေ အဓမ္မံ စရတိ၊ ပဂေဝ ဣတရာ ပဇာ။
သဗ္ဗံ ရဋ္ဌံ ဒုခံ သေတိ၊ ရာဇာ စေ ဟောတိ အဓမ္မိကော။

၁၇၀.“ဂဝံ စေ တရမာနာနံ၊ ဥဇုံ ဂစ္ဆတိ ပုင္ဂဝေါ။
သဗ္ဗာ ကာဝီ ဥဇုံ ယန္တိ၊ နေတ္တေ ဥဇုံ ဂတေ သတိ။

၁၇၁.“ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ယော ဟောတိ သေဋ္ဌသမ္မတော။
သော သစေ ဓမ္မံ စရတိ၊ ပဂေဝ ဣတရာ ပဇာ။
သဗ္ဗံ ရဋ္ဌံ သုခံ သေတိ၊ ရာဇာ စေ ဟောတိ ဓမ္မိကော။

၁၇၂.“မဟာရုက္ခဿ ဖလိနော၊ အာမံ ဆိန္ဒတိ ယော ဖလံ။
ရသဉ္စဿ န ဇာနာတိ၊ ဗီဇဉ္စဿ ဝိနဿတိ။

၁၇၃.“မဟာရုက္ခူပမံ ရဋ္ဌံ၊ အဓမ္မေန ပသာသတိ။
ရသဉ္စဿ န ဇာနာတိ၊ ရဋ္ဌဉ္စဿ ဝိနဿတိ။

၁၇၄.“မဟာရုက္ခဿ ဖလိနော၊ ပက္ကံ ဆိန္ဒတိ ယော ဖလံ။
ရသဉ္စဿ ဝိဇာနာတိ၊ ဗီဇဉ္စဿ န နဿတိ။

၁၇၅.“မဟာရုက္ခူပမံ ရဋ္ဌံ၊ ဓမ္မေန ယော ပသာသတိ။
ရသဉ္စဿ ဝိဇာနာတိ၊ ရဋ္ဌဉ္စဿ န နဿတိ။

၁၇၆.“ယော စ ရာဇာ ဇနပဒံ၊ အဓမ္မေန ပသာသတိ။
သဗ္ဗောသဓီဟိ သော ရာဇာ၊ ဝိရုဒ္ဓော ဟောတိ ခတ္တိယော။

၁၇၇.“တထေဝ နေဂမေ ဟိံသံ၊ ယေ ယုတ္တာ ကယဝိက္ကယေ။
ဩဇဒါနဗလီကာရေ၊ သ ကောသေန ဝိရုဇ္ဈတိ။

၁၇၈.“ပဟာရဝရခေတ္တညူ၊ သင္ဂါမေ ကတနိဿမေ။

ဥဿိတေ ဟံသယံ ရာဇာ၊ သ ဗလေန ဝိရုဇ္ဈတိ။

၁၇၉. ''တထေဝ ဣသယော ဟံသံ၊ သညတေ ဗြဟ္မစာရိနော။
အဓမ္မစာရီ ခတ္တိယော၊ သော သဂ္ဂေန ဝိရုဇ္ဈတိ။

၁၈၀. ''ယော စ ရာဇာ အဓမ္မဋ္ဌော၊ ဘာရိယံ ဟန္တိ အဒူသိကံ။
လုဒ္ဒံ ပသဝတေ ဌာနံ၊ ပုတ္တေဟိ စ ဝိရုဇ္ဈတိ။

၁၈၁. ''ဓမ္မံ စရေ ဇာနပဒေ၊ နေဂမေသု ဗလေသု စ။
ဣသယော စ န ဟိံသေယျ၊ ပုတ္တဒါရေ သမံ စရေ။

၁၈၂. ''သ တာဒိသော ဘူမိပတိ၊ ရဋ္ဌပါလော အကောဓနော။
သပတ္တေ သမ္ပကမ္ပေတိ၊ ဣန္ဒောဝ အသုရာဓိပေါ''တိ။

တတ္ထ **ဝကဿူ** တိ ဝကော အဿု, **အဿူ** တိ နိပါတမတ္တံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗေ ဧကော ဥရဗ္ဘရူပေါ ဝကော အဟောသိ, တဿ နင်္ဂုဋ္ဌမတ္တမေဝ ဒီဃံ, တံ ပန သော အန္တရသတ္တိမှိ ပက္ခိပိတွာ ဥရဗ္ဘရူပေန အသံကိတော အဇယူထံ ဥပေတိ။ တတ္ထ ဥရဏိကဉ္စ အဇိကဉ္စ အဇဉ္စ ဟန္တွာ ယေနကာမံ ပလေတိ။ **တထာဝိဓေကေ**တိ တထာဝိဓာ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပဗ္ဗဇ္ဇာလိင်္ဂေန ဆဒနံ ကတွာ အတ္တာနံ ဆာဒေတွာ မစ္ဆရဝစနာဒီဟိ ဟိတကာမာ ဝိယ ဟုတွာ လောကံ ဝဉ္စေန္တိ။ **''အနာသကာ''**တိအာဒိ တေသံ ဆဒနဿ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဧကေ ဟိ ''မယံ အနာသကာ န ကိဉ္စိ အာဟာရေမာ''တိ မနုဿေ ဝဉ္စေန္တိ, အပရေ ''မယံ ထဏ္ဍိလသေယျကာ''တိ။ အညေသံ ပန ရဇောဇလ္လံ ဆဒနံ, အညေသံ ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာနံ, တေ ဂစ္ဆန္တာပိ ဥပ္ပတိတွာ ဥက္ကုဋိကာဝ ဂစ္ဆန္တိ။ အညေသံ သတ္တာဟဒသာဟာဒိတရဘောဇနသင်္ခါတံ ပရိယာယဘတ္တဆဒနံ, အပရေ အပါနကတ္တာ ဟောန္တိ, ''မယံ ပါနီယံ န ပိဝာမာ''တိ ဝဒန္တိ။ **အရဟန္တော ဝဒါနာ** တိ ပါပါစာရာ ဟုတွာပိ ''မယံ အရဟန္တော''တိ ဝဒန္တာ ဝိစရန္တိ။ **ဧတေ**တိ, မဟာရာဇ, ဣမေ တေ ပဉ္စ ဇနာ ဟောန္တု အညေ တ, ယာဝန္တော ဒိဋ္ဌိဂတိကာ နာမ, သဗ္ဗေပိ ဧတေ အသပ္ပုရိသာ။ **ယမာဟူ**တိ ယေ အာဟု, ယေ ဝဒန္တိ။

သစေ ဟိ ဝီရိယံ နာဿာ တိ, မဟာရာဇ, သစေ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ ကာယိကစေတသိကဝီရိယံ န ဘဝေယျ။ **ကမ္မန္တိ** ကလျာဏပာပကံ ကမ္မမ္ပိ ယဒိ န ဘဝေယျ။ **န ဘရေ**တိ ဧဝံ သန္တေ ဝဍ္ဎကိံ တ အညေ တ ကာရကေ ရာဇာ န ပောသေယျ, **နပိ ယန္တာနိ** တိ နပိ တေဟိ သတ္တဘူမိကပါသာဒါဒီနိ ယန္တာနိ ကာရေယျ။ ကိံကာရဏာ? ဝီရိယဿ စေဝ ကမ္မဿ စ အဘာဝါ။ **ဥဋ္ဌိဟေယျ** တိ, မဟာရာဇ, ယဒိ ဧတ္တကံ ကာလံ နေဝ ဒေဝေါ ဝဿေယျ, န ဟိမံ ပတေယျ, အထ ကပ္ပုဋ္ဌာနကာလော ဝိယ အယံ လောကော ဥစ္ဆိဇ္ဇေယျ။ ဥစ္ဆေဒဝါဒိနာ ကထိတနိယာမေန ပန ဥစ္ဆေဒော နာမ နတ္ထိ။ **ဟာလိတေ**တိ ဟာလယတိ။

''ဂဝံ စေ''တိ စတဿော ကထာ ရညော ဓမ္မဒေသနာယမေဝ ဝုတ္တာ, တထာ ''မဟာရက္ခဿာ''တိအာဒိကာ။ တတ္ထ **မဟာရက္ခဿာ** တိ မစ္ဆရအမ္ဗရက္ခဿ။ **အဓမ္မေနာ** တိ အဂတိဂမနေန။ **ရသဉ္စဿ န ဇာနာတိ** တိ အဓမ္မိကော ရာဇာ ရဋ္ဌဿ ရသံ ဩဇံ န ဇာနာတိ, အာယသမ္ပတ္တိံ န လဘတိ။ **ဝိနဿတိ** တိ သုညံ ဟောတိ, မနုဿာ ကမနိဂမေ ဆဍ္ဍေတွာ ပစ္စန္တံ ပဗ္ဗတဝိသမံ ဘဇန္တိ, သဗ္ဗာနိ အာယမုခါနိ ပစ္ဆိဇ္ဇန္တိ။ **သဗ္ဗောသဓီဟိ** တိ သဗ္ဗေဟိ မူလတစပတ္တပုပ္ဖဖလာဒီဟိ စေဝ သပ္ပိနဝနီတာဒီဟိ စ ဩသဓေဟိ ဝိရုဇ္ဈတိ, တာနိ န သမ္ပဇ္ဇန္တိ။ အဓမ္မိကရညော ဟိ ပထဝီ နိရောဇာ ဟောတိ, တဿာ နိရောဇတာယ ဩသဓာနံ ဩဇာ န ဟောတိ, တာနိ ရောဂဉ္စ ဝူပသမေတုံ န သက္ကောန္တိ။ ဣတိ သော တေဟိ ဝိရုဒ္ဓေါ နာမ ဟောတိ။

နေဂမေတိ နိဂမတသိကုဋုမ္ဗိကေ။ **ဟံသန္တိ** ဟံသန္တော ပီဠေန္တော။ **ယေ ယုတ္တာ** တိ ယေ ကယဝိက္ကယေ ယုတ္တာ အာယာနံ မုခါ ထလဇလပထတဏိဇာ, တေ စ ဟံသန္တော။ **ဩဇအနုပ္ပလီကာရေ**တိ တတော တတော ဘဏ္ဍာဟရဏသုင်္ကအနုဝသေန ဩဇအနုဍ္ဎေဝ ဆဘာဂဒသဘာဂါဒိဘေဒံ ဗလိဉ္စ ကရောန္တေ။ **သ ကောသေနာ**တိ သော ဧတေ ဟိံသန္တော အဓမ္မိကရာဇာ ဓနဓညေဟိ ပရိဟာယန္တော ကောသေန ဝိရုဇ္ဈတိ နာမ။ **ပဟာရဝရခေတ္တညူ** တိ ''ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝိဇ္ဈိတုံ ဝဋ္ဋတိ''တိ ဧဝံ ပဟာရဝရာနံ ခေတ္တံ ဇာနန္တေ ဓနုဂ္ဂဟေ။ **သင်္ဂါမေ ကတနိဿမေ** တိ ယုဒ္ဓေ သုက

တကမ္မေ မဟာယောဓေ။ **ဥဿိတေ** တိ ဥဂ္ဂတေ ပညာတေ မဟာမတ္တေ ။ **ဟိ သယန္တိ** ဧဝရူပေ သယံ တ ဟိံသန္တော ပရေဟိ တ ဟိံသာပေန္တော။ **ဗလေနာ**တိ ဗလကာယေန။ တထာဝိဓေဟိ ရာဇာနံ “အယံ ဗဟုကာရေ အတ္တနော ရဇ္ဇဒါယကေပိ ဟိံသတိ, ကိမင်္ဂ ပန အမှေ”တိ အဝသေသာပိ ယောဓာ ဝိဇဟန္တိယေဝ။ ဣတိ သော ဗလေန ဝိရုဒ္ဓော နာမ ဟောတိ။

တထေဝ ဣဿယော ဟိံသန္တိ ယထာ စ နေဂမာဒယော, တထေဝ သေဝိတဂုဏေ ပဗ္ဗဇိတေ အက္ကောသနပဟရဏာဒီဟိ ဟိံသန္တော အဓမ္မစာရီ ရာဇာ ကာယဿ ဘေဒါ အပါယမေဝ ဥပေတိ, သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တိတုံ န သက္ကောတီတိ သဂ္ဂေန ဝိရုဒ္ဓော နာမ ဟောတိ။ **ဘရိယံ ဟန္တိ အဒူသိက** န္တိ အတ္တနော ဗာဟုစ္ဆာယာယ ဝဍ္ဎိတံ ပုတ္တဓီတာဟိ သံဝဍ္ဎံ သီလဝတိံ ဘရိယံ မိတ္တပတိရူပကာနံ စောရာနံ ဝစနံ ဂဟေတွာ မာရေတိ။ **လုဒ္ဒံ ပသဝတေ ပါပ** န္တိ သော အတ္တနော နိရယူပပတ္တိံ ပသဝတိ နိပ္ဖာဒေတိ။ **ပုတ္တေဟိ စ** တိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ အတ္တနော ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိရုဇ္ဈတီတိ။

ဧဝမဿ သော တေသံ ပဉ္စန္နံ ဇနာနံ ကထံ ဂဟေတွာ ဒေဝိယာ မာရိတဘာဝဉ္စ ပုတ္တာနံ ဝိရုဒ္ဓဘာဝဉ္စ သန္ဓိမုခေ စောရံ စူဠာယံ ဂဏှာပေန္တော ဝိယ ကထေသိ။ မဟာသတ္တော ဟိ တေသံ အမစ္စာနံ နိဂ္ဂဏှနဉ္စ ဓမ္မဒေသနဉ္စ ဒေဝိယာ တေဟိ မာရိတဘာဝဿ အာဝိကရဏတ္ထဉ္စ တတ္ထ အနုပုဗ္ဗေန ကထံ အာဟရိတွာ ဩကာသံ ကတွာ ဧဝမတ္ထံ ကထေသိ။ ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ အတ္တနော အပရာဓံ ဇာနိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော “ဣတော ပဋ္ဌာယ, မဟာရာဇ, ဧဝရူပါနံ ပါပါနံ ကထံ ဂဟေတွာ မာ ပုန ဧဝမကာသီ”တိ ဝတွာ ဩဝဒန္တော **“ဓမ္မံ စရေ”** တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ဓမ္မံ စရေ** တိ, မဟာရာဇ, ရာဇာ နာမ ဇနပဒံ အဓမ္မိကေန ဗလိနာ အပီဠေန္တော ဇနပဒေ ဓမ္မံ စရေယျ, သာမိကေ အသာမိကေ အကရောန္တော နေဂမေသု ဓမ္မံ စရေယျ, အဍ္ဍာနေ အကိလမေန္တော ဗလေသု ဓမ္မံ စရေယျ။ ဝဓဗန္ဓအက္ကောသပရိဘာသေ ပရိဟရန္တော ပစ္စယေ စ နေသံ ဒဒန္တော ဣဿယော န ဝိဟိံသေယျ, ဓီတရော ယုတ္တဋ္ဌာနေ ပတိဋ္ဌာပေန္တော ပုတ္တေ စ သိပ္ပာနိ သိက္ခာပေတွာ သမ္မာ ပရိဟရန္တော ဘရိယံ ဣဿရိယဝေါဿဂ္ဂအလင်္ကာရဒါနသမ္မာနနာဒီဟိ အနုဂ္ဂဏှန္တော ပုတ္တဒါရေ သမံ စရေယျ။ **သ တာဒိသော**တိ သော တာဒိသော ရာဇာ ပထဝိံ အဘိဝိဇိတွာ ဓမ္မေန သမေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ရာဇာဏာယ ရာဇတေဇေန သပတ္တေ သမ္ပကမ္ပေတိ တာသေတိ စာလေတိ။ **“ဣန္ဒောဝ”** တိ ဣန္ဒံ ဥပမတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ယထာ အသုရေ ဇေတွာ အဘိဘဝိတွာ ဌိတကာလတော ပဋ္ဌာယ အသုရာဓိပေဟိ သင်္ကံ ဂတော ဣန္ဒော အတ္တနော သပတ္တဘူတေ အသုရေ ကမ္ပေသိ, တထာ ကမ္ပေတီတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ စတ္တာရောပိ ကုမာရေ ပက္ကောသာပေတွာ ဩဝဒိတွာ ရညော ကတကမ္မံ ပကာသေတွာ ရာဇာနံ ခမာပေတွာ “မဟာရာဇ, ဣတော ပဋ္ဌာယ အတုလေတွာ ပရိဘေဒကာနံ ကထံ ဂဟေတွာ မာ ဧဝရူပံ သာဟသိကကမ္မံ အကာသိ, တုမှေပိ ကုမာရာ မာ ရညော ဒုဗ္ဘိတ္ထာ”တိ သဗ္ဗေသံ ဩဝါဒံ အဒါသိ။ အထ နံ ရာဇာ အာဟ – “အဟံ, ဘန္တေ, တုမှေသု စ ဒေဝိယာ စ အပရဇ္ဈန္တော ဣမေ နိဿာယ ဧတေသံ ကထံ ဂဟေတွာ ဧတံ ပါပကမ္မံ ကရိံ, ဣမေ ပဉ္စပိ မာရေမီ”တိ ။ န လဗ္ဘာ, မဟာရာဇ, ဧဝံ ကာတုန္တိ။ တေန ဟိ တေသံ ဟတ္ထပါဒေ ဆေဒာပေမီတိ။ ဣဒမ္ပိ န လဗ္ဘာ ကာတုန္တိ။ ရာဇာ “သာဓု, ဘန္တေ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တေ သဗ္ဗသံဟရဏံ ကတွာ ပဉ္စစူဠာကရဏဂဒ္ဒူလဗန္ဓနဂေါမယသိဉ္စနေဟိ အဝမာနေတွာ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တတ္ထ ကတိပါဟံ ဝသိတွာ “အပ္ပမတ္တော ဟောဟီ”တိ ရာဇာနံ ဩဝဒိတွာ ဟိမဝန္တံယေဝ ဂန္တွာ ဈာနာဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ယာဝဇီဝံ ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဒေသနံ အာဟရိတွာ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော ပညဝါယေဝ ပရပ္ပဝါဒပ္ပမဒ္ဒနောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ပဉ္စ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ ပူရဏကဿပမက္ခလိဂေါသာလပကုဓကစ္စာယနအဇိတကေသကမ္ဗလနိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တာ အဟေသုံ, ပိင်္ဂလသုနခေါ အာနန္ဒော, မဟာဗောဓိပရိဗ္ဗာဇကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဟာဗောဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

ဇာတကုဒ္ဒာနံ –

သနိဠိနိကမဝှယနော ပဌမော၊ ဒုတိယော ပန သဉမ္မဒန္တိဝရော။
တတိယော ပန ဗောဓိသိရိဝှယနော၊ ကထိတာ ပန တီဏိ ဇိနေန သုဘာတိ။

ပဏ္ဏာသနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉. သဋ္ဌိနိပါတော

[၅၂၉] ၁. သောဏကဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကဿ သုတွာ သတံ ဒမ္မီတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော နေက္ခမ္မပါရမိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ ဘဂဝတော ဓမ္မသဘာယံ နေက္ခမ္မပါရမိံ ဝဏ္ဏယန္တာနံ ဘိက္ခူနံ မဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေဝ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ရာဇဂဟေ မဂဓရာဇာ နာမ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တိ, နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ စဿ “အရိန္ဒမကုမာရော”တိ နာမံ ကရိံသု။ တဿ ဇာတဒိဝသေယေဝ ပုရောဟိတဿပိ ပုတ္တော ဇာယိ, “သောဏကကုမာရော”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ တေ ဥဘောပိ ဧကတောဝ ဝဍ္ဎိတွာ ဝယပ္ပတ္တာ ဥတ္တမရူပဓရာ ရူပေန နိဗ္ဗိသေသာ ဟုတွာ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပာ တတော နိက္ခမိတွာ “သဗ္ဗသမယသိပ္ပဉ္စ ဒေသစာရိတ္တဉ္စ ဇာနိဿာမာ”တိ အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရန္တာ ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ နဂရံ ပဝိသိံသု။ တံ ဒိဝသဉ္စ ကေစိ မနုဿာ “ဗြာဟ္မဏဝါစနကံ ကရိဿာမာ”တိ ပါယာသံ ပဋိယာဒေတွာ အာသနာနိ ပညာပေတွာ အာဂစ္ဆန္တေ တေ ကုမာရေ ဒိသွာ ဃရံ ပဝေသေတွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒါပေသုံ။ တတ္ထ ဗောဓိသတ္တဿ ပညတ္တာသနေ သုဒ္ဓဝတ္ထံ အတ္ထတံ အဟောသိ, သောဏကဿ ရတ္တကမ္ဗလံ။ သော တံ နိမိတ္တံ ဒိသွာဝ “အဇ္ဇ မေ ပိယသဟာယော အရိန္ဒမကုမာရော ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ လဘိဿတိ, မယှံ ပန သေနာပတိဋ္ဌာနံ ဒဿတီ”တိ အညာသိ။ တေ ဥဘောပိ ကတဘတ္တကိစ္စာ ဥယျာနမေဝ အဂမံသု။

တဒါ ဗာရာဏသိရညော ကာလကတဿ သတ္တမော ဒိဝသော ဟောတိ, အပုတ္တကံ ရာဇကုလံ။ အမစ္စာဒယော ဟတောဝ သသီသံ နှာတာ သန္နိပတိတွာ “ရဇ္ဇာရဟဿ သန္တိကံ ဂမိဿတီ”တိ ဖုဿရထံ ယောဇေတွာ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ သော နဂရာ နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ရာဇုယျာနံ ဂန္တွာ ဥယျာနဒွာရေ နိဝတ္တိတွာ အာရောဟဏသဇ္ဇော ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ ဗောဓိသတ္တော မင်္ဂလသိလာပဋ္ဋေ သသီသံ ပါရုပိတွာ နိပဇ္ဇိ, သောဏကကုမာရော တဿ သန္တိကေ နိသီဒိ။ သော တူရိယသဒ္ဒံ သုတွာ “အရိန္ဒမဿ ဖုဿရထော အာဂစ္ဆတိ, အဇ္ဇေသ ရာဇာ ဟုတွာ မမ သေနာပတိဋ္ဌာနံ ဒဿတိ, န ခေါ ပန မယှံ ဣဿရိယေနတ္ထော, ဧတသ္မိံ ဂတေ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဧကမန္တေ ပဋိစ္ဆန္နေ အဋ္ဌာသိ။ ပုရောဟိတော ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ မဟာသတ္တံ နိပန္နကံ ဒိသွာ တူရိယာနိ ပဂ္ဂဏှာပေသိ။ မဟာသတ္တော ပဗုဇ္ဈိတွာ ပရိဝတ္တိတွာ ထောကံ နိပဇ္ဇိတွာ ဥဋ္ဌာယ သိလာပဋ္ဋေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ အထ နံ ပုရောဟိတော အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဏှိတွာ အာဟ – “ရဇ္ဇံ တေ, ဒေဝ, ပါပုဏာတီ”တိ။ “ကိံ အပုတ္တကံ ရာဇကုလ”န္တိ? “ဧဝံ, ဒေဝ”တိ။ “တေန ဟိ သာဓူ”တိ။ အထ နံ တေ တတ္ထေဝ အဘိသိဉ္စိတွာ ရထံ အာရောပေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နဂရံ ပဝေသေသုံ။ သော နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပါသာဒံ အဘိရူဟိ။ သော ယသမဟန္တတာယ သောဏကကုမာရံ န သရိ။

သောပိ တသ္မိံ နဂရံ ပဝိဋ္ဌေ ပစ္ဆာ အာဂန္တွာ သိလာပဋ္ဋေ နိသီဒိ။ အထဿ ပုရတော ဗန္ဓနာ ပဝုတ္တံ သာလရုက္ခတော ပဏ္ဍုပလာသံ ပတိ။ သော တံ ဒိသွာဝ “ယထေဝေတံ, တထာ မမပိ သရီရံ ဇရံ ပတွာ ပတိဿတီ”တိ အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ ပစ္စေကဗောဓိံ ပါပုဏိ။ တံခဏညေဝဿ ဂိဟိလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ, ပဗ္ဗဇိတလိင်္ဂံ ပါတုရဟောသိ။ သော “နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ”တိ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တော နန္ဒမူလကပဗ္ဘာရံ အဂမာသိ။ မဟာသတ္တောပိ စတ္တာလီသမတ္တာနိ သံဝစ္ဆရာနိ အစ္စယေန သရိတွာ “ကဟံ နု ခေါ မေ သဟာယော သောဏကော”တိ သောဏကံ ပုနပ္ပုနံ သရန္တောပိ “မယာ သုတော ဝါ ဒိဋ္ဌော ဝါ”တိ ဝတ္တာရံ အလဘိတွာ အလင်္ကတမဟာတလေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော ဂန္ဓဗ္ဗနာဋကနစ္စဂီတာဒီဟိ ပရိဝုတော သမ္ပတ္တိမနုဘဝန္တော “ယော မေ ကဿစိ သန္တိကေ သုတွာ ‘အသုကဋ္ဌာနေ နာမ သောဏကော ဝသတီ’တိ အာစိက္ခိဿတိ, တဿ သတံ ဒဿာမိ, ယော မေ သာမံ ဒိသွာ အာရောစေဿတိ, တဿ သဟဿ”န္တိ ဧကံ ဥဒါနံ အဘိသင်္ခရိတွာ ဂီတဝသေန ဥဒါနေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

“ကဿ သုတွာ သတံ ဒမ္မိ၊ သဟဿံ ဒိဋ္ဌ သောဏကံ။
ကော မေ သောဏကမက္ခာတိ၊ သဟာယံ ပံသုကီဠိတ”န္တိ။

အထဿ မုခတော လုဉ္စန္တိ ဝိယ ဂဟေတွာ ဧကာ နာဋကိတ္ထီ တံ ဂါယိ။ အထညာ အထညာတိ “အမှာကံ ရညော ပိယဂီတ”န္တိ သဗ္ဗာ ဩရောဓာ ဂါယိံသု။ အနုက္ကမေန နဂရဝါသိနောပိ ဇာနပဒါပိ တမေဝ ဂီတံ ဂါယိံသု။ ရာဇာပိ ပုနပ္ပုနံ တမေဝ ဂီတံ ဂါယတိ။ ပဏ္ဏာသမတ္တာနံ သံဝစ္ဆရာနံ အစ္စယေန ပနဿ ဗဟူ ပုတ္တဓီတရော အဟေသုံ, ဇေဋ္ဌပုတ္တော ဒီဃာဝုကုမာရော နာမ အဟောသိ။ တဒါ သောဏကပစ္စေကဗုဒ္ဓော “အရိန္ဒမရာဇာ မံ ဒဋ္ဌုကာမော, အဟံ တတ္ထ ဂန္တွာ ကာမေသု အာဒီနဝံ နေက္ခမ္မေ စာနိသံသံ ကထေတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇနာကာရံ ကရောမီ”တိ စိန္တေတွာ ဣဒ္ဓိယာ အာကာသေနာဂန္တွာ ဥယျာနေ နိသီဒိ။ တဒါ ဧကော သတ္တဝဿိကော ပဉ္စစူဠကကုမာရကော မာတရာ ပဟိတော ဂန္တွာ ဥယျာနပဝနေ အရူနိ ဥဒ္ဓရန္တော ပုနပ္ပုနံ တမေဝ ဂီတံ ဂါယိ။ အထ နံ သော ပက္ကောသိတွာ “ကုမာရက, တွံ အညံ အဂါယိတွာ ဧကမေဝ ဂီတံ ဂါယသိ, ကိံ အညံ န ဇာနာသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဇာနာမိ, ဘန္တေ, အမှာကံ ပန ရညော ဣဒမေဝ ပိယံ, တေန နံ ပုနပ္ပုနံ ဂါယာမီ”တိ။ “တဿ ပန တေ ဂီတဿ ပဋိဂီတံ ဂါယန္တော ကောစိ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော”တိ။ “န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော, ဘန္တေ”တိ။ “အဟံ တံ သိက္ခာပေဿာမိ, သက္ခိဿသိ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ပဋိဂီတံ ဂါယိတု”န္တိ။ “အာမ, ဘန္တေ”တိ။ အထဿ သော ပဋိဂီတံ အာစိက္ခန္တော **“မယှံ သုတွာ”**တိအာဒိမာဟ။ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ စ ပန တံ ဥယျောဇေသိ – “ဂစ္ဆ, ကုမာရက, ဣမံ ပဋိဂီတံ ရညော သန္တိကေ ဂါယာဟိ, ရာဇာ တေ မဟန္တံ ဣဿရိယံ ဒဿတိ, ကိံ တေ အရူဟိ, ဝေဂေန ယာဟီ”တိ။

သော “သာဓူ”တိ တံ ပဋိဂီတံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ဝန္ဒိတွာ, “ဘန္တေ, ယာဝါဟံ ရာဇာနံ အာနေမိ, တာဝ ဣဓေဝ ဟောထာ”တိ ဝတွာ ဝေဂေန မာတု သန္တိကံ ဂန္တွာ, “အမ္မ, ခိပ္ပံ မံ နှာပေတွာ အလင်္ကရောထ, အဇ္ဇ တံ ဒလိဒ္ဒဘာဝတော မောစေဿာမီ”တိ ဝတွာ နှာတမဏ္ဍိတော ရာဇဒွါရံ ဂန္တွာ “အယျ ဒေါဝါရိက, ‘ဧကော ဒါရကော တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိဂီတံ ဂါယိဿာမီတိ အာဂန္တွာ ဒွါရေ ဌိတော’တိ ရညော အာရောစေဟီ”တိ အာဟ။ သော ဝေဂေန ဂန္တွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ “အာဂစ္ဆတူ”တိ ပက္ကောသာပေတွာ, “တာတ, တွံ မယာ သဒ္ဓိံ ပဋိဂီတံ ဂါယိဿသီ”တိ အာဟ။ “အာမ, ဒေဝါ”တိ။ “တေန ဟိ ဂါယဿူ”တိ။ “ဒေဝ, ဣမသ္မိံ ဌာနေ န ဂါယာမိ, နဂရေ ပန ဘေရိံ စရာပေတွာ မဟာဇနံ သန္နိပါတာပေထ, မဟာဇနမဇ္ဈေ ဂါယိဿာမီ”တိ။ ရာဇာ တထာ ကာရေတွာ အလင်္ကတမဏ္ဍပေ ပလ္လင်္ကမဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ တဿာနုရူပံ အာသနံ ဒါပေတွာ “ဣဒါနိ တဝ ဂီတံ ဂါယဿူ”တိ အာဟ။ “ဒေဝ, တုမှေ တာဝ ဂါယထ, အထာဟံ ပဋိဂီတံ ဂါယိဿာမီ”တိ။ တတော ရာဇာ ပဌမံ ဂါယန္တော ဂါထမာဟ –

၁. “ကဿ သုတွာ သတံ ဒမ္မိ၊ သဟဿံ ဒိဋ္ဌ သောဏကံ။
ယော မေ သောဏကမက္ခာတိ၊ သဟာယံ ပံသုကီဠိတ”န္တိ။

တတ္ထ **သုတွာ**တိ “အသုကဋ္ဌာနေ နာမ တေ ပိယသဟာယော သောဏကော ဝသတီ”တိ တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ သုတွာ အာရောစေန္တဿ ကဿ သတံ ဒမ္မိ။ **ဒိဋ္ဌာ** တိ “အသုကဋ္ဌာနေ နာမ မယာ ဒိဋ္ဌော”တိ ဒိသွာ အာရောစေန္တဿ ကဿ သဟဿံ ဒမ္မီတိ။

ဧဝံ ရညော ပဌမံ ဥဒါနဂါထာယ ဂီတာယ ပဉ္စစူဠကဒါရကေန ပဋိဂီတဘာဝံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော ဟုတွာ ဒီယမုဂါထာ အဘာသိ –

၂. “အထဗြဝိ မာဏဝကော၊ ဒဟရော ပဉ္စစူဠကော။
မယှံ သုတွာ သတံ ဒေဟိ၊ သဟဿံ ဒိဋ္ဌ သောဏကံ။
အဟံ တေ သောဏကက္ခိဿံ၊ သဟာယံ ပံသုကီဠိတ”န္တိ။

တေန ဝုတ္တဂါထာယ ပန အယမတ္ထော – မဟာရာဇ, ယံ တွံ “သုတွာ အာရောစေန္တဿ သတံ ဒမ္မီ”တိ ဝဒသိ, တမ္ပိ မမေဝ ဒေဟိ, ယံ “ဒိသွာ အာရောစေန္တဿ သဟဿံ ဒမ္မီ”တိ ဝဒသိ, တမ္ပိ မယှမေဝ ဒေဟိ, အဟံ တေ ပိယသဟာယံ ဣဒါနေဝ ပစ္စက္ခတော “အယံ သောဏကော”တိ အာစိက္ခိဿန္တိ။

ဣတော ပရံ သုဝိညေယျာ သမ္ဗန္ဓကထာ ဟဋ္ဌိနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ –

၃. “ကတမသ္မိံ သော ဇနပဒေ၊ ရဋ္ဌေသု နိဂမေသု စ။

ကတ္ထ သောဏကမဒ္ဒက္ခိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော။

၄. “တဝေဝ ဒေဝ ဝိဇိတေ၊ တဝေဝုယျာနဘူမိယံ။
ဥဇုဝံသာ မဟာသာလာ၊ နီလောဘာသာ မနောရမာ။

၅. “တိဋ္ဌန္တိ မေဃသမာနာ၊ ရမ္မာ အညောညနိဿိတာ။
တေသံ မူလမှိ သောဏကော၊ ဈာယတီ အနုပါဒနော။
ဥပါဒါနေသု လောကေသု၊ ဍယှမာနေသု နိဗ္ဗုတော။

၆. “တတော စ ရာဇာ ပါယာသိ၊ သေနာယ စတုရင်္ဂိယာ။
ကာရာပေတွာ သမံ မဂ္ဂံ၊ အဂမာ ယေန သောဏကော။

၇. “ဥယျာနဘူမိံ ဂန္တွာန၊ ဝိစရန္တော ဗြဟာဝနေ။
အာသီနံ သောဏကံ ဒက္ခိ၊ ဍယှမာနေသု နိဗ္ဗုတ”န္တိ။

တတ္ထ **ဥဇုဝံသာ**တိ ဥဇုက္ခန္ဓာ။ **မဟာသာလာ**တိ မဟာရုက္ခာ။ **မေဃသမာနာ**တိ နီလမေဃသဒိသာ။ **ရမ္မာ**တိ ရမဏီယာ။ **အညောညနိဿိတာ**တိ သာခာဟိ သာခံ, မူလေန မူလံ သံသိဗ္ဗိတွာ ဌိတာ။ **တေသန္တိ** တေသံ ဧဝရူပါနံ တဝ ဥယျာနဝနေ သာလာနံ ဟေဋ္ဌာ။ **ဈာယတီ**တိ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနအာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနသင်္ခါတေဟိ ဈာနေဟိ ဈာယတိ။ **အနုပါဒါနော**တိ ကာမုပါဒါနာဒိဝိရဟိတော။ **ဍယှမာနေသူ**တိ ဧကာဒသဟိ အဂ္ဂီဟိ ဍယှမာနေသု သတ္တေသု။ **နိဗ္ဗုတော**တိ တေ အဂ္ဂီ နိဗ္ဗာပေတွာ သီတလေန ဟဒယေန ဈာယမာနော တဝ ဥယျာနေ မင်္ဂလသာလရုက္ခမူလေ သိလာပဋ္ဋေ နိသိန္နော ဧသ တေ သဟာယော ကဉ္စနပဋိမာ ဝိယ သောဘမာနော ပဋိမာနေတီတိ။ **တတော စာ**တိ, ဘိက္ခဝေ, တတော သော အရိန္ဒမော ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာဝ “သောဏကပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ပဿိဿာမီ”တိ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ ပါယာသိ နိက္ခမိ။ **ဝိစရန္တော**တိ ဥဇုကမေဝ အဂန္တွာ တဿ မဟန္တေ ဝနသဏ္ဍေ ဝိစရန္တော တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ တံ အာသီနံ အဒ္ဒက္ခိ။

သော တံ အဝန္ဒိတွာဝ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ အတ္တနော ကိလေသာဘိရတတ္တာ တံ “ကပဏော”တိ မညမာနော ဣမံ ဂါထမာဟ –

၈. “ကပဏော ဝတယံ ဘိက္ခု၊ မုဏ္ဍော သင်္ဃာဋိပါရုတော။
အမာတိကော အပိတိကော၊ ရုက္ခမူလသ္မိံ ဈာယတီ”တိ။

တတ္ထ **ဈာယတီ**တိ နိမ္မာတိကော နိပ္ပိတိကော ကာရုညပ္ပတ္တော ဈာယတိ။

၉. “ဣမံ ဝါကျံ နိသာမေတွာ၊ သောဏကော ဧတဒဗြဝိ။
န ရာဇ ကပဏော ဟောတိ၊ ဓမ္မံ ကာယေန ဖဿယံ။

၁၀. “ယော စ ဓမ္မံ နိရံကတွာ၊ အဓမ္မမနုဝတ္တတိ။
သ ရာဇ ကပဏော ဟောတိ၊ ပါပေါ ပါပပရာယဏော”တိ။

တတ္ထ **ဣမန္တိ** တဿ ကိလေသာဘိရတဿ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အရောစေန္တဿ ဣမံ ပဗ္ဗဇ္ဇာဂရဟဝစနံ သုတွာ။ **ဧတဒဗြဝီ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂုဏံ ပကာသေန္တော ဧတံ အဗြဝိ။ **ဖဿယ**န္တိ ဖဿယန္တော ယေန အရိယမဂ္ဂဓမ္မော နာမကာယေန ဖဿိတော, သော ကပဏော နာမ န ဟောတီတိ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ **နိရံကတွာ**တိ အတ္တဘာဝတော နီဟရိတွာ။ **ပါပေါ ပါပပရာယဏော**တိ သယံ ပါပါနံ ကရဏေန ပါပေါ, အညေသမ္ပိ ကရောန္တာနံ ပတိဋ္ဌာဘာဝေန ပါပပရာယဏောတိ။

ဧဝံ သော ဗောဓိသတ္တံ ဂရဟိ။ သော အတ္တနော ဂရဟိတဘာဝံ အဇာနန္တော ဝိယ ဟုတွာ နာမဂေါတ္တံ ကထေတွာ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော ဂါထမာဟ –

၁၁. ‘‘အရိန္ဒမောတိ မေ နာမံ၊ ကာသိရာဇာတိ မံ ဝိဒူ။
ကစ္စိ ဘောတော သုခဿေယျာ၊ က္ခမ ပတ္တဿ သောဏကာ’’တိ။

တတ္ထ **ကစ္စိ** တိ အမှဟာကံ တာဝ န ကိဉ္စိ အဖာသုကံ, ဘောတော ပန ကစ္စိ ကွမ ပတ္တဿ ကွမသို့ ဉယျာ နေ ဝသတော သုခဝိဟာရောတိ ပုစ္ဆတိ။

အထ နံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ, ‘‘မဟာရာဇ, န ကေဝလံ ကွမ, အညတ္ထာပိ ဝသန္တဿ မေ အသုခံ နာမ နတ္ထီ’’တိ ဝတွာ တဿ သမဏဘဒ္ဒကထာယော နာမ အာရဘိ –

၁၂. ‘‘သဒာပိ ဘဒ္ဒမဓနဿ၊ အနာဂာရဿ ဘိက္ခုနော။
န တေသံ ကောဋ္ဌေ ဩပေန္တိ၊ န ကုမ္ဘိ န ကဠောပိယံ။
ပရနိဋ္ဌိတမေသာနာ၊ တေန ယာပေန္တိ သုဗ္ဗတာ။

၁၃. ‘‘ဒုတိယမ္ပိ ဘဒ္ဒမဓနဿ၊ အနာဂာရဿ ဘိက္ခုနော။
အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍော ဘောတ္တဗ္ဗော၊ န စ ကောစူပရောဓတိ။

၁၄. ‘‘တတိယမ္ပိ ဘဒ္ဒမဓနဿ၊ အနာဂာရဿ ဘိက္ခုနော။
နိဗ္ဗုတော ပိဏ္ဍော ဘောတ္တဗ္ဗော၊ န စ ကောစူပရောဓတိ။

၁၅. ‘‘စတုတ္ထမ္ပိ ဘဒ္ဒမဓနဿ၊ အနာဂာရဿ ဘိက္ခုနော။
မုတ္တဿ ရဋ္ဌေ စရတော၊ သင်္ဂေါ ယဿ န ဝိဇ္ဇတိ။

၁၆. ‘‘ပဉ္စမမ္ပိ ဘဒ္ဒမဓနဿ၊ အနာဂာရဿ ဘိက္ခုနော။
နဂရမှိ ဍယှမာနမှိ၊ နာဿ ကိဉ္စိ အဍယှထ။

၁၇. ‘‘ဆဋ္ဌမ္ပိ ဘဒ္ဒမဓနဿ၊ အနာဂာရဿ ဘိက္ခုနော။
ရဋ္ဌေ ဝိလုမ္ပမာနမှိ၊ နာဿ ကိဉ္စိ အဟီရထ။

၁၈. ‘‘သတ္တမမ္ပိ ဘဒ္ဒမဓနဿ၊ အနာဂာရဿ ဘိက္ခုနော။
စောရေဟိ ရက္ခိတံ မဂ္ဂံ၊ ယေ စညေ ပရိပန္ထိကာ။
ပတ္တစီဝရမာဒာယ၊ သောတ္ထိံ ဂစ္ဆတိ သုဗ္ဗတော။

၁၉. ‘‘အဋ္ဌမမ္ပိ ဘဒ္ဒမဓနဿ၊ အနာဂာရဿ ဘိက္ခုနော။
ယံ ယံ ဒိသံ ပက္ကမတိ၊ အနပေက္ခောဝ ဂစ္ဆတီ’’တိ။

တတ္ထ **အနာဂာရဿာ** တိ, မဟာရာဇ, ဃရာဝါသံ ပဟာယ အနာဂာရိယဘာဝံ ပတ္တဿ အဓနဿ အကိဉ္စနဿ ဘိက္ခုနော သဗ္ဗကာလံ ဘဒ္ဒမေဝ။ **န တေသ**န္တိ, မဟာရာဇ, တေသံ အဓနာနံ ဘိက္ခူနံ န ကောဋ္ဌာဂာရေ ဓနဓညာနိ ဩပေန္တိ, န ကုမ္ဘိယံ, န ပစ္ဆိယံ, တေ ပန သုဗ္ဗတာ **ပရနိဋ္ဌိတံ** ပရေသံ ဃရေ ပက္ကံ အာဟာရံ သင်္ဃာဋိ ဟရိပိတွာ ကပါလမာဒာယ ဃရပဋိပာဋိယာ **သောနာ** ပရိယေသန္တာ တေန တတော လဒ္ဓေန ပိဏ္ဍေန တံ အာဟာရံ နဝန္နံ ပဋိကုလ ယာနံ ဝသေန ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဇီဝိတဝုတ္တိံ ယာပေန္တိ။

အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍော ဘောတ္တဗ္ဗော တိ ဝေဇ္ဇကမ္မာဒိကာယ အနေသနာယ တ ကုဟနာ လပနာ နေမိတ္တိကတာ နိပ္ပေသိကတာ လာဘေန လာဘံ နိဇိဂီသနတာတိ ဧဝရူပေန မိစ္ဆာဇီဝေန တ ဥပ္ပာဒိတာ စတ္တာရော ပစ္စယာ, ဓမ္မေန ဥပ္ပာဒိတာပိ အပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုတ္တာ သာဝဇ္ဇပိဏ္ဍော နာမ။ အနေသနံ ပန ပဟာယ မိစ္ဆာဇီဝံ ဝဇ္ဇေတွာ ဓမ္မေန သမေန ဥပ္ပာဒိတာ ‘‘ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စီဝရံ ပဋိသေဝတမီ’’တိ ဝုတ္တနယေနေဝ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုတ္တာ အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍော နာမ။ ယေန ဧဝရူပေ အနဝဇ္ဇပိဏ္ဍော ဘောတ္တဗ္ဗော ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော, ယဥ္စ ဧဝရူပံ အနဝဇ္ဇံ ပိဏ္ဍံ ဘုဉ္ဇ

မာနာနံ ပစ္စယေ နိဿာယ **ကောစိ** အပ္ပမတ္တကောပိ ကိလေသော **န ဥပရောဓတိ** န ပီဠေတိ, တဿ ဒုတိယမ္ပိ ဘဒ္ဒံ အဓနဿ အနာကရဿ ဘိက္ခုနော။

နိဗ္ဗုတော တိ ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခုနော ဓမ္မေန ဥပ္ပန္နပိဏ္ဍောပိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိယမာနော နိဗ္ဗုတပိဏ္ဍော နာမ, ဧကန္တတော ပန ခီဏာသဝဿ ပိဏ္ဍော၀ နိဗ္ဗုတပိဏ္ဍော နာမ။ ကိံကာရဏာ? သော ဟိ ထေယျပရိဘောဂေါ, ဣဏပရိဘောဂေါ , ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂေါ, သာမိပရိဘောဂေါတိ ဣမေသု စတူသု ပရိဘောဂေသု သာမိပရိဘောဂဝသေန တံ ဘုဉ္ဇတိ, တဏှာဒါသဗျံ အတီတော သာမီ ဟုတွာ ပရိဘုဉ္ဇတိ, န တံ တပ္ပစ္စယာ ကောစိ အပ္ပမတ္တကောပိ ကိလေသော ဥပရောဓတိ။

မုတ္တဿ ရဋ္ဌေ စရတော တိ ဥပဋ္ဌာကကုလာဒီသု အလဂ္ဂမာနသဿ ဆိန္နဝလာဟကဿ ဝိယ ရာဟုမုခါ ပမုတ္တဿ ဝိမလစန္ဒမဏ္ဍလဿ ဝိယ စ ယဿ ဂါမနိဂမာဒီသု စရန္တဿ ရာဂသင်္ဂါဒီသု ကောပိ သင်္ဂေါ နတ္ထိ။ ဧကစ္စော ဟိ ကုလေဟိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ သဟသောကီ သဟနန္ဒီ, ဧကစ္စော မာတာပိတူသုပိ အလဂ္ဂမာနသော ဝိစရတိ ကောရုနဂရကမတာသီ ဒဟရော ဝိယ, ဧဝရူပဿ ပုထုဇ္ဇနဿပိ ဘဒ္ဒမေဝ ။

နာဿ ကိဉ္စိ တိ ယော ဟိ ဗဟုပရိက္ခာရော ဟောတိ, သော “မာ မေ စောရာ ပရိက္ခာရေ ဟရိံသူ”တိ အတိရေကာနိ စ စီဝရာဒီနိ အန္တောနဂရေ ဥပဋ္ဌာကကုလေ နိက္ခိပတိ, အထ နဂရမှိ ဍယှမာနေ “အသုကကုလေ နာမ အဂ္ဂိ ဥဋ္ဌိတော”တိ သုတွာ သောစတိ ကိလမတိ, ဧဝရူပဿ ဘဒ္ဒံ နာမ နတ္ထိ။ ယော ပန, မဟာရာဇ, သကုဏဝတ္တံ ပူရေတိ, ကာယပဋိဗဒ္ဓပရိက္ခာရော၀ ဟောတိ, တဿ တာဒိသဿ န ကိဉ္စိ အဍယှထ, တေနဿ ပဉ္စမမ္ပိ ဘဒ္ဒမေဝ။

ဝိလုမ္ပမာနမှိ တိ ဝိလုပ္ပမာနမှိ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **အဟီရထာ**တိ ယထာ ပဗ္ဗတဂဟနာဒီဟိ နိက္ခမိတွာ ရဋ္ဌံ ဝိလုမ္ပမာနေသု စောရေသု ဗဟုပရိက္ခာရဿ အန္တောဂါမေ ဌပိတံ ဝိလုမ္ပတိ ဟရတိ, တထာ ယဿ အဓနဿ ကာယပဋိဗဒ္ဓပရိက္ခာရဿ န ကိဉ္စိ အဟီရထ တဿ ဆဋ္ဌမ္ပိ ဘဒ္ဒမေဝ။

ယေ စညေ ပရိပန္ထိကာ တိ ယေ စ အညေပိ တေသု တေသု ဌာနေသု သုင်္ကဂါဟဏတ္ထာယ ဌပိတာ ပရိပန္ထိကာ, တေဟိ စ ရက္ခိတံ။ **ပတ္တစီဝရ** န္တိ စောရာနံ အနုပကာရံ သုင်္ကိကာနံ အသုင်္ကာရဟံ မတ္တိကာပတ္တဉ္စေဝ ကတဒဍ္ဍဟီကမ္မပရိဘဏ္ဍံ ပံသုကူလစီဝရဉ္စ အပ္ပဂ္ဃာနိ ကာယဗန္ဓနပရိဿာဝနသူစိတာလိပတ္တတ္ထဝိကာနိ စာတိ သဗ္ဗေပိ အဋ္ဌ ပရိက္ခာရေ ကာယပဋိဗဒ္ဓေ ကတွာ မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ဧကေနပိ အဝိဟေဌိယမာနော သောတ္ထိံ ဂစ္ဆတိ။ **သုဗ္ဗတော** တိ လောဘနီယာနိ ဟိ စီဝရာဒီနိ ဒိသွာ စောရာ ဟရန္တိ, သုင်္ကိကာပိ “ကိံ နု ခေါ တေဿ ဟတ္ထေ”တိ ပတ္တတ္ထဝိကာဒီနိ သောဓေန္တိ, သုဗ္ဗတော ပန သလ္လဟုကဝုတ္တိ တေသံ ပဿန္တာနညေဝ သောတ္ထိံ ဂစ္ဆတိ, တေနဿ သတ္တမမ္ပိ ဘဒ္ဒမေဝ။

အနပေက္ခော၀ ဂစ္ဆတိ တိ ကာယပဋိဗဒ္ဓတော အတိရေကဿ ဝိဟာရေ ပဋိသာမိတဿ ကဿစိ ပရိက္ခာရဿ အဘာဝတော ဝသနဋ္ဌာနံ နိဝတ္တိတွာပိ န ဩလောကေတိ။ ယံ ယံ ဒိသံ ဂန္တုကာမော ဟောတိ, တံ တံ ဂစ္ဆန္တော အနပေက္ခော၀ ဂစ္ဆတိ အနုရာဓပုရာ နိက္ခမိတွာ ထူပါရာမေ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဒွိန္နံ ကုလပုတ္တာနံ ဝုဍ္ဎတရော ဝိယ။

ဣတိ သောဏကပစ္စေကဗုဒ္ဓော အဋ္ဌ သမဏဘဒ္ဒကာနိ ကထေသိ။ တတော ဥတ္တရိံ ပန သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ အပရိမာဏာနိ သမဏဘဒ္ဒကာနိ သော ကထေတုံ သမတ္ထောယေဝ။ ရာဇာ ပန ကာမာဘိရတတ္တာ တဿ ကထံ ပစ္ဆိန္ဒိတွာ “မယှံ သမဏဘဒ္ဒကေဟိ အတ္ထော နတ္ထိ”တိ အတ္တနော ကာမာဓိမုတ္တတံ ပကာသေန္တော အာဟ –

၂၀. “ဗဟူနိ သမဏဘဒ္ဒါနိ၊ ယေ တွံ ဘိက္ခု ပသံသသိ။
အဟဉ္စ ဂိဒ္ဓော ကာမေသု၊ ကထံ ကာဟာမိ သောဏက။

၂၁. “ပိယာ မေ မာနုသာ ကာမာ၊ အထော ဒိဗ္ဗာပိ မေ ပိယာ။
အထ ကေန နု ဝဏ္ဏေန၊ ဥဘော လောကေ လဘာမသေ”တိ။

တတ္ထ **ဝဏ္ဏေနာ** တိ ကာရဏေန။

အထ နံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓော အာဟ –

၂၂. “ကာမေ ဂိဒ္ဓာ ကာမရတာ၊ ကာမေသု အဓိမုစ္ဆိတာ။
နရာ ပါပါနိ ကတွာန၊ ဥပပဇ္ဇန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။

၂၃. “ယေ စ ကာမေ ပဟန္တွာန၊ နိက္ခန္တာ အကုတောဘယာ။
ဧကောဒိဘာဝါဓိဂတာ၊ န တေ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။

၂၄. “ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ၊ တံ သုဏောဟိ အရိန္ဒမ။
ဥပမာယ မိဓေကစ္စေ၊ အတ္ထံ ဇာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ။

၂၅. “ဂင်္ဂါယ ကုဏပံ ဒိသွာ၊ ဝုယှမာနံ မဟဏ္ဏဝေ။
ဝါယသော သမစိန္တေသိ၊ အပ္ပပညော အစေတသော။

၂၆. “ယာနဉ္စ ဝတိဒံ လဒ္ဓံ၊ ဘက္ခော စာယံ အနပ္ပကော။
တတ္ထ ရတ္တိံ တတ္ထ ဒိဝါ၊ တတ္ထေဝ နိရတော မနော။

၂၇. “ခါဒံ နာဂဿ မံသာနိ၊ ပိဝံ ဘာဂီရထောဒကံ။
သမ္ပဿံ ဝနစေတ္ယာနိ၊ န ပလေတ္ထ ဝိဟင်္ဂမော။

၂၈. “တဉ္စ ဩတရဏီ ဂင်္ဂါ၊ ပမတ္တံ ကုဏပေ ရတံ။
သမုဒ္ဒံ အဇ္ဈဂါဟာသိ၊ အဂတီ ယတ္ထ ပက္ခိနံ။

၂၉. “သော စ ဘက္ခပရိက္ခီဏော၊ ဥဒပတွာ ဝိဟင်္ဂမော။
န ပစ္ဆတော န ပုရတော၊ နုတ္တရံ နောပိ ဒက္ခိဏံ။

၃၀. “ဒီပံ သော နဇ္ဈဂစ္ဆိ၊ အဂတီ ယတ္ထ ပက္ခိနံ။
သော စ တတ္ထေဝ ပါပတ္ထ၊ ယထာ ဒုဗ္ဗလကော တထာ။

၃၁. “တဉ္စ သာမုဒ္ဒိကာ မစ္ဆာ၊ ကုမ္ဘီလာ မကရာ သုသူ။
ပသယှကာရာ ခါဒိံသု၊ ဖန္ဒမာနံ ဝိပက္ခကံ။

၃၂. “ဧဝမေဝ တုဝံ ရာဇ၊ ယေ စညေ ကာမဘောဂိနော။
ဂိဒ္ဓာ စေ န ဝမိဿန္တိ၊ ကာကပညာဝ တေ ဝိဒူ။

၃၃. “ဧသာ တေ ဥပမာ ရာဇ၊ အတ္ထသန္ဒဿနီ ကတာ။
တွဉ္စ ပညာယသေ တေန၊ ယဒိ ကာဟသိ ဝါ န ဝါ”တိ။

တတ္ထ **ပါပါနီ**တိ, မဟာရာဇ, တွံ ကာမဂိဒ္ဓေ, နရာ စ ကာမေ နိဿာယ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနိ ပါပါနိ ကတွာ ယတ္ထ သုပိနန္တေပိ ဒိဗ္ဗာ စ မာနုသိကာ စ ကာမာ န လဗ္ဘန္တိ, တံ ဒုဂ္ဂတိံ ဥပပဇ္ဇန္တီတိ အတ္ထော။ **ပဟန္တွာနာ** တိ ခေဠပိဏ္ဍံ ဝိယ ပဟာယ။ **အကုတောဘယာ**တိ ရာဂါဒီသု ကုတောစိ အနာဂတဘယာ။ **ဧကောဒိဘာဝါဓိဂတာ**တိ ဧကောဒိဘာဝံ ဧကဝိဟာရိကတံ အဓိဂတာ။ **န တေ**တိ တေ ဧဝရူပါ ပဗ္ဗဇိတာ ဒုဂ္ဂတိံ န ဂစ္ဆန္တိ။

ဥပမံ တေတိ, မဟာရာဇ, ဒိဗ္ဗမာနုသကေ ကာမေ ပတ္ထေန္တဿ ဟတ္ထိကုဏပေ ပဋိဗဒ္ဓကာကသဒိသဿ တဝ ဧကံ ဥပမံ ကရိဿာမိ, တံ သုဏောဟီတိ အတ္ထော။ **ကုဏပန္တိ** ဟတ္ထိကဠေဝရံ။ **မဟဏ္ဏဝေ** တိ ဂမ္ဘီရပုထုလေ ဥဒကေ ။ ဧကော ကိရ မဟာဝါရဏော ဂင်္ဂါတီရေ စရန္တော ဂင်္ဂါယံ ပတိတွာ ဥတ္တရိတုံ အသက္ကောန္တော တတ္ထေဝ မတော ဂင်္ဂါယ ဝုယှတိ, တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **ဝါယသော**တိ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဧကော ကာကော။ **ယာနဉ္စ ဝတိဒ** န္တိ သော ဧဝံ စိန္တေတွာ တတ္ထ နိလီယိတွာ “ဣဒံ မယာ ဟတ္ထိယာနံ လဒ္ဓံ, ဧတ္ထ နိလီနော သုခံ စ

ရိသ္သာမိ, အယမေဝ စ မေ အနပ္ပကော ဘက္ခော ဘဝိဿတိ, က္လာအနိ မယာ အညတ္ထ ဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတီ''တိ သန္နိဋ္ဌာနမကာသိ။ **တတ္ထ ရတ္တိံ** န္တိ တတ္ထ ရတ္တိဋ္ဌ ဒိတ စ တတ္ထေဝ မနော အဘိရတော အဟောသိ။ **န ပလေတ္ထာ** တိ န ဥပ္ပတိတ္ဝာ ပက္ကာမိ။

သြတရဏီတိ သမုဒ္ဒာဘိမုခီ သြတရမာနာ။ ''သြဟာရိဏီ''တိပိ ဟဋ္ဌော, သာ သမုဒ္ဒာဘိမုခီ အဝဟာရိဏီတိ အတ္ထော။ **အဂတီ ယတ္ထာ** တိ သမုဒ္ဒမၛ္ဈံ သန္ဓာယာဟ။ **ဘက္ခပရိက္ခီဏော** တိ ပရိက္ခီဏဘက္ခော။ **ဥဒပတ္တ**တိ ခီဏော စမ္မေ စ မံသေ စ အဋ္ဌိသင်္ဃာတော ဦမိဝေဂေန ဘိန္နော ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိ။ အထ သော ကာကော ဥဒကေ ပတိတ္ဝာတုံ အသက္ကောန္တော ဥပ္ပတိ, ဇေ ဥပ္ပတိတ္ဝတတိ အတ္ထော။ **အဂတီ ယတ္ထ ပက္ခိန** န္တိ ယသ္မိံ သမုဒ္ဒမၛ္ဈေ ပက္ခီနံ အဂတိ, တတ္ထ သော ဇေ ဥပ္ပတိတော ပစ္ဆိမံ ဒိသံ ဂန္တွာ တတ္ထ ပတိတ္ဝံ အလဘိတ္ဝာ ပုရတ္ထိမံ, တတော ဥတ္တရံ, တတော ဒက္ခိဏန္တိ စတဿောပိ ဒိသာ ဂန္တွာ အတ္တနော ပတိတ္ဝာနံ န အဇ္ဈဂ နာဂဉ္ဆီတိ အတ္ထော။ အထ တတယသော ဇေ ဥပ္ပတိတ္ဝတ ပစ္ဆိမာဒိသု ဓေကေကံ ဒိသံ အာဂဉ္ဆိ, ဒီပံ ပန နဇ္ဈာဂမာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဟပတ္ထာ** တိ ပပတိတော။ **ယထာ ဒုဗ္ဗလကော** တိ ယထာ ဒုဗ္ဗလကော ပတေယျ, တထေဝ ပတိတော။ **သုသူ**တိ သုသုနာမကာ စဏ္ဍမစ္ဆာ။ **ပသယ္ဟကာရာ**တိ အနိစ္ဆမာနကံယေဝ ဗလက္ကာရေန။ **ဝိပက္ခက**န္တိ ဝိဒ္ဓဿပက္ခကံ။

ဂိဒ္ဓာ စေ န ဝမိဿန္တိ တိ ယဒိ ဂိဒ္ဓာ ဟုတ္ဝာ ကာမေ န ဝမိဿန္တိ, န ဆဍ္ဍေဿန္တိ။ **ကာကပညာဝ တေ**တိ ကာကဿ သမာနပညာ က္လာတိ တေ ဗုဒ္ဓာဒယော ပဏ္ဍိတာ **ဝိဒူ** ဝိဒန္တိ, ဇာနန္တီတိ အတ္ထော။ **အတ္ထသန္ဒဿနီ** တိ အတ္ထပ္ပကာသိကာ။ **တ္ဝဝဋ္ဋ ပညာယသေ** တိ တ္ဝဝဋ္ဋ ပညာယိဿသိ။ က္လာဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – မဟာရာဇ, မယာ ဟိ တကာမေန တဝ သြတအေ ဒိန္နေ, တံ ပန တ္ဝံ ယဒိ ကာဟသိ, ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိဿသိ, ယဒိ န ကာဟသိ, ကာမပင်္ကေ နိမုဂ္ဂေ ဇီဝိတပရိယောသာနေ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿသီတိ ဇေ တ္ဝဝမေဝ တေန ကာရဏေန တ အကာရဏေန တ သဂ္ဂေ တ နိရယေ တ ပညာယိဿသိ။ အဟံ ပန သဗ္ဗဘဝေဟိ မုတ္တော အပ္ပဋိသန္ဓိကောတိ။

က္လာမံ ပန သြတဒံ ဒေဿန္တေန ပစ္စေကဗုဒ္ဓေန နဒီ ဒဿိတာ, တာယ ဝုယ္ဟမာနံ ဟတ္ထိကုဏပံ ဒဿိတံ, ကုဏပခါဒကော ကာကော ဒဿိတော, တဿ ကုဏပံ ခါဒိတ္ဝတ ဟနီယပိဝနကာလော ဒဿိတော, ရမဏီယဝနသဏ္ဍဒဿနကာလော ဒဿိတော, ကုဏပဿ နဒိယာ ဝုယ္ဟမာနဿ သမုဒ္ဒပဝေသော ဒဿိတော, သမုဒ္ဒမၛ္ဈေ ကာကဿ ဟတ္ထိကုဏပေ ပတိဋ္ဌံ အလဘိတ္ဝတ ဝိနာသံ ပတ္တကာလော ဒဿိတော။ တတ္ထ နဒီ ဝိယ အနမတဂ္ဂေ သံသာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော, နဒိယာ ဝုယ္ဟမာနံ ဟတ္ထိကုဏပံ ဝိယ သံသာရေ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ, ကာကော ဝိယ ဗာလပုထုဇ္ဇနော, ကာကဿ ကုဏပံ ခါဒိတ္ဝတ ဟနီယပိဝနကာလော ဝိယ ပုထုဇ္ဇနဿ ကာမဂုဏေ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝတ သောမနဿိကကာလော, ကာကဿ ကုဏပေ လဂ္ဂဿေဝ ရမဏီယဝနသဏ္ဍဒဿနံ ဝိယ ပုထုဇ္ဇနဿ ကာမဂုဏေသု လဂ္ဂဿေဝ သဝနဝသေန အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရဝတ္ထုဒဿနံ, ကုဏပေ သမုဒ္ဒံ ပဝိဋ္ဌေ ကာကဿ ပတိဋ္ဌံ လဘိတုံ အသက္ကောန္တဿ ဝိနာသံ ပတ္တကာလော ဝိယ ဗာလပုထုဇ္ဇနဿ ကာမဂုဏဂိဒ္ဓဿ ဟပပရာယဏဿ ကုသလမမ္မေ ပတိဋ္ဌံ လဘိတုံ အသက္ကောန္တဿ မဟာနိရယေ မဟာဝိနာသပတ္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာတိ။

ဧဝမဿ သော က္လာမာယ ဥပမာယ သြတဒံ ဒတ္ဝတ က္လာအနိ တမေဝ သြတဒံ ထိရံ ကတ္ဝတ ပတိဋ္ဌပေတုံ ကထမာဟ –

၃၄. ''ဧကတစမ္ပိ ဒွိတစံ၊ ဘဏေယျ အနုကမ္ပကော။
တတုတ္တရိံ န ဘာသေယျ၊ အသောဝယျဿ သန္တိကေ''တိ။

တတ္ထ **န ဘာသေယျာ** တိ ဝစနံ အဂ္ဂဏှန္တဿ ဟိ တတော ဥတ္တရိံ ဘာသမာနော သာမိကဿ သန္တိကေ အသော ဝိယ ဟောတိ။ အသော ဟိ သာမိကေ ကထံ ဂဏှန္တေပိ အဂ္ဂဏှန္တေပိ ကထေတိယေဝ။ တေန ဝုတ္တံ **''တတုတ္တရိံ န ဘာသေယျာ''** တိ။

၃၅. ''က္လာဒံ ဝတ္ဝတန ပက္ကာမိ၊ သောဏကော အမိတဗုဒ္ဓိမာ။
ဝေဟာသေ အန္တလိက္ခသ္မိံ၊ အနုသာသိတ္ဝတန ခတ္တိယ''န္တိ။ –

အယံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ **ဣဒံ ဝတွာတနာ**တိ, ဘိက္ခဝေ, သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ အမိတာယ လောကုတ္တရဗုဒ္ဓိယာ အမိတဗုဒ္ဓိမာ ဣဒံ ဝတွာ ဣဒ္ဓိယာ ဥပ္ပတိတွာ "သစေ ပဗ္ဗဇိဿသိ, တဝေဝ, နော စေ ပဗ္ဗဇိဿသိ, တဝေဝ, ဒိန္နော တေ မယာ ဩဝါဒော, အပ္ပမတ္တော ဟောဟီ"တိ ဧဝံ အနုသာသိတွာ န ခတ္တိယံ ပက္ကာမိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ တံ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တံ ယာဝ ဒဿနပထာ ဩလောကေန္တော ဌတွာ တသ္မိံ စက္ခုပထေ အတိက္ကန္တေ သံဝေဂံ ပဋိလဘိတွာ စိန္တေသိ – "အယံ ဗ္ရာဟ္မဏော ဟီနဇစ္စော သမာနော အသမ္ဘိန္နေ ခတ္တိယဝံသေ ဇာတဿ မမ မတ္ထကေ အတ္တနော ဟာဒရဇံ ဩကိရန္တော အာကာသံ ဥပ္ပတိတွာ ဂတော, မယာပိ အဇ္ဇေဝ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ သော ရဇ္ဇံ နိယျာဒေတွာ ပဗ္ဗဇိတုကာမော ကထာဒွယမာဟ –

၃၆. "ကော နုမေ ရာဇကတ္တာရော၊ သုဒ္ဒာ ဝေယျတ္တမာဂတာ။
ရဇ္ဇံ နိယျာဒယိဿာမိ၊ နာဟံ ရဇ္ဇေန မတ္ထိကော။

၃၇. "အဇ္ဇေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
မာဟံ ကာကောဝ ဒုမ္မေဓော၊ ကာမာနံ ဝသမန္ဝဂ"န္တိ။

တတ္ထ **ကော နုမေ**တိ ကုဟိံ နု ခ္ကမေ။ **ရာဇကတ္တာရော**တိ ယေ ရာဇာရဟံ အဘိသိဉ္စိတွာ ရာဇာနံ ကရောန္တိ။ **သုဒ္ဒာ ဝေယျတ္တမာဂတာ**တိ သုဒ္ဒာ စ ယေ စ အညေ ဗျတ္တဘာဝံ အာဂတာ မုခမင်္ဂလိကာ။ **ရဇ္ဇေန မတ္ထိကော** တိ ရဇ္ဇေန အတ္ထိကော။ **ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ**တိ မရဏံ အဇ္ဇ တ သုဝေ တတိ ဣဒံ ကော ဇာနိတုံ သမတ္ထော။

ဧဝံ ရဇ္ဇံ နိယျာဒေန္တဿ သုတွာ အမစ္စာ အာဟံသု –

၃၈. "အတ္ထိ တေ ဒဟရော ပုတ္တော၊ ဒီဃာဝု ရဋ္ဌဝဍ္ဎနော။
တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စဿု၊ သော နော ရာဇာ ဘဝိဿတီ"တိ။

တတော ပရံ ရညာ ဝုတ္တကထမာဒိံ ကတွာ ဥဘယနသမ္ဗန္ဓကထာ ဟဋ္ဌိနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ –

၃၉. "ခိပ္ပံ ကုမာရမာနေထ၊ ဒီဃာဝုံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎနံ။
တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိဿံ၊ သော တေ ရာဇာ ဘဝိဿတိ။

၄၀. "တတော ကုမာရမာနေသုံ၊ ဒီဃာဝုံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎနံ။
တံ ဒိသွာ အာလပီ ရာဇာ၊ ဧကပုတ္တံ မနောရမံ။

၄၁. "သဋ္ဌိ ဂါမသဟဿာနိ၊ ပရိပုဏ္ဏာနိ သဗ္ဗသော။
တေ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇဿု၊ ရဇ္ဇံ နိယျာဒယာမိ တေ။

၄၂. "အဇ္ဇေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
မာဟံ ကာကော ဝ ဒုမ္မေဓော၊ ကာမာနံ ဝသမန္ဝဂံ။

၄၃. "သဋ္ဌိ နာဂသဟဿာနိ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
သုဝဏ္ဏကစ္ဆာ မာတင်္ဂာ၊ ဟေမကပ္ပနဝါသသာ။

၄၄. "အာရူဠှာ ဂါမဏီယေဘိ၊ တောမရင်္ကုသပါဏိဘိ။
တေ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇဿု၊ ရဇ္ဇံ နိယျာဒယာမိ တေ။

၄၅. "အဇ္ဇေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
မာဟံ ကာကောဝ ဒုမ္မေဓော၊ ကာမာနံ ဝသမန္ဝဂံ။

၄၆. "သဋ္ဌိ အဿသဟဿာနိ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

အာဇာနီယာဝ ဇာတိယာ၊ သိန္ဓဝ သိဃတဟိနော။

၄၇. ‘‘အာရုဠှာ ကမဏီယေဘိ၊ ကုလလိယာစာပဓာရိဘိ။
တေ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇဿု၊ ရဇ္ဇံ နိယ္ယာဒယာမိ တေ။

၄၈. ‘‘အဇ္ဇေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
မာဟံ ကာကောဝ ဒုမ္မေဓော၊ ကာမာနံ ဝသမန္နဂံ။

၄၉. ‘‘သဋ္ဌိ ရထသဟဿာနိ၊ သန္နဒ္ဓာ ဥဿိတဒ္ဓဇာ။
ဒီပါ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃာ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။

၅၀. ‘‘အာရုဠှာ ကမဏီယေဘိ၊ စာပဟတ္ထေဟိ ဝမ္မိဘိ။
တေ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇဿု၊ ရဇ္ဇံ နိယ္ယာဒယာမိ တေ။

၅၁. ‘‘အဇ္ဇေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
မာဟံ ကာကောဝ ဒုမ္မေဓော၊ ကာမာနံ ဝသမန္နဂံ။

၅၂. ‘‘သဋ္ဌိ ဓေနုသဟဿာနိ၊ ရောဟညာ ပုင်္ဂဝူသဘာ။
တာ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇဿု၊ ရဇ္ဇံ နိယ္ယာဒယာမိ တေ။

၅၃. ‘‘အဇ္ဇေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
မာဟံ ကာကောဝ ဒုမ္မေဓော၊ ကာမာနံ ဝသမန္နဂံ။

၅၄. ‘‘သောဠသိတ္ထိသဟဿာနိ၊ သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ။
ဝိစိတ္တဝတ္ထာဘရဏာ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ။
တာ ပုတ္တ ပဋိပဇ္ဇဿု၊ ရဇ္ဇံ နိယ္ယာဒယာမိ တေ။

၅၅. ‘‘အဇ္ဇေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
မာဟံ ကာကောဝ ဒုမ္မေဓော၊ ကာမာနံ ဝသမန္နဂံ။

၅၆. ‘‘ဒဟရဿေဝ မေ တာတ၊ မာတာ မတာတိ မေ သုတံ။
တယာ ဝိနာ အဟံ တာတ၊ ဇီဝိတုမ္ပိ န ဥဿဟေ။

၅၇. ‘‘ယထာ အာရညကံ နာဂံ၊ ပောတော အနွေတိ ပစ္ဆတော။
ဇေဿန္တံ ဂိရိဒုဂ္ဂေသု၊ သမေသု ဝိသမေသု စ။

၅၈. ‘‘ဧဝံ တံ အနုဂစ္ဆာမိ၊ ပတ္တမာဒါယ ပစ္ဆတော။
သုဘရော တေ ဘဝိဿာမိ၊ န တေ ဟေဿာမိ ဒုဗ္ဘရော။

၅၉. ‘‘ယထာ သာမုဒ္ဒိကံ နာဝံ၊ ဝါဏိဇာနံ ဓနေသိနံ။
ဝေါဟာရော တတ္ထ ဂဏှေယျ၊ ဝါဏိဇာ ဗျသနီ သိယာ။

၆၀. ‘‘ဧဝမေဝါယံ ပုတ္တကလိ၊ အန္တရာယကရော မမ။
ဣမံ ကုမာရံ ပာပေထ၊ ပါသာဒံ ရတိဝဍ္ဎနံ။

၆၁. ‘‘တတ္ထ ကမ္ဗုသဟတ္ထာယော၊ ယထာ သက္ကံဝ အစ္ဆရာ။
တာ နံ တတ္ထ ရမေဿန္တိ၊ တာဟိ စေသော ရမိဿတိ။

၆၂. ‘‘တတော ကုမာရံ ပါပေသုံ၊ ပါသာဒံ ရတိဝဍ္ဎနံ။

တံ ဒိသွတ အဝစုံ ကညာ၊ ဒီဃာဝုံ ရဋ္ဌဝမုနံ။

၆၃. ''ဒေဝတာနုသိ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ အဒု သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ။
ကော တ တွံ ကဿ တ ပုတ္တော၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယံ။

၆၄. ''နမှိ ဒေဝေါ န ဂန္ဓဗ္ဗော၊ နာပိ သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ။
ကာသိရညော အဟံ ပုတ္တော၊ ဒီဃာဝု ရဋ္ဌဝမုနော။
မမံ ဘရထ ဘဒ္ဒံ တေ၊ အဟံ ဘတ္တာ ဘတမိ တေ။

၆၅. ''တံ တတ္ထ အဝစုံ ကညာ၊ ဒီဃာဝုံ ရဋ္ဌဝမုနံ။
ကုဟိံ ရာဇာ အနုပ္ပတ္တော၊ ဣတော ရာဇာ ကုဟိံ ဂတော။

၆၆. ''ပင်္က ရာဇာ အတိက္ကန္တော၊ ထလေ ရာဇာ ပတိဋ္ဌိတော။
အကဏ္ဍကံ အဂဟနံ၊ ပဋိပန္နော မဟာပထံ။

၆၇. ''အဟဉ္စ ပဋိပန္နောသ္မိ၊ မဂ္ဂံ ဒုဂ္ဂတိကမိနံ။
သကဏ္ဍကံ သဂဟနံ၊ ယေန ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။

၆၈. ''တဿ တေ သွာဂတံ ရာဇ၊ သီဟဿေဝ ဂိရိဗ္ဗဇံ။
အနုသာသ မဟာရာဇ၊ တွံ နော သဗ္ဗာသမိဿရော''တိ။

တတ္ထ **ခိပ္ပ** န္တိ တေန ဟိ နံ သီဃံ အာနေထ။ **အာလပီ**တိ ''သဋ္ဌိ ကမသဟဿာနိ''တိအာဒီနိ ဝဒန္တော အာလပိ။ **သဗ္ဗာလင်္ကာရဘူသိတာ** တိ တေ နာက သဗ္ဗေဟိ သီသူပကာဒီဟိ အလင်္ကာရေဟိ ဘူသိတာ။ **ဟေမကပ္ပနဝါသသာ** တိ သုဝဏ္ဏခစိတေန ကပ္ပနေန ပဋိစ္ဆန္နသရီရာ။ **ကမဏီယေဘီ**တိ ဟတ္ထာစရိယေဟိ။ **အာဇာနီယာတ**တိ ကာရဏာကာရဏ ဝိဇာနနကာ ဝ။ **ဇာတိယာ**တိ သိန္ဓဝဇာတိယာ သိန္ဓုရဋ္ဌေ သိန္ဓုနဒီတီရေ ဇာတာ။ **ကမဏီယေဘီ**တိ အဿာစရိယေဟိ။ **ဣလ္လိယာ စာပဓာရိဘီ** တိ ဣလ္လိယာဝုဓေဟိ စာပဟာဝုဓေဟိ ဓာရေန္တေဟိ။ **ဒီဟ အထောပိ ဝေယျဂ္ဃာ** တိ ဒီပိစမ္မဗျဂ္ဃစမ္မပရိတရာ။ **ကမဏီယေဘီ**တိ ရထိကေဟိ။ **ဝမ္မိဘီ** တိ သန္နဒ္ဓဝမ္မေဟိ။ **ရောဟညာ**တိ ရတ္တဝဏ္ဏာ။ **ပုင်္ဂုဝူ သဘာ**တိ ဥသဘသဋ္ဌာတေန ဇေဋ္ဌကပုင်္ဂဝေန သမန္နာဂတာ။

ဒဟရဿေဝ မေ, တာတာ တိ အထ နံ ကုမာရော, တာတ, မမ ဒဟရဿေဝ သတော မာတာ မတာ ဣတိ မယာ သုတံ, သောဟံ တယာ ဝိနာ ဇီဝိတုံ န သက္ခိဿာမီတိ အာဟ။ **ဟေတော**တိ တရုဏဟေတကော။ **ဇေဿန္တ** န္တိ ဝိစရန္တံ။ **သာမုဒ္ဒိက** န္တိ သမုဒ္ဒေ ဝိစရန္တံ။ **ခနေသိန**န္တိ ခနံ ပရိယေသန္တာနံ။ **တေဟာရော**တိ ဝိစိတ္ရတေဟာရော ဟေဋ္ဌာက မုနကော တဋ္ဌမန္တော တ ဥဒကရက္ခသော တ အာဝဋ္ဋော တ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ သမုဒ္ဒေ။ **တဏိဇာ ဗျသနီ သိယာ** တိ အထ တေ တဏိဇာ ဗျသနပ္ပတ္တာ ဘဝေယျုံ။ ''သိယျုန္တိ''ပိ ဟဋ္ဌော ။ **ပုတ္တကလီ** တိ ပုတ္တလာမကော ပုတ္တကာဋ္ဌကဏ္ဏိ။ ကုမာရော ပုန ကိဉ္စိ ဝတ္တုံ န ဝိသဟိ။ အထ ရာဇာ အမစ္စေ အာဏာပေန္တော **''ဣမ''**န္တိအာဒိမာဟ။ **တတ္ထ ကမ္ဗုသဟတ္ထာယော** တိ ကမ္ဗုသံ ဝုစ္စတိ သုဝဏ္ဏံ, သုဝဏ္ဏာဘရဏဘူသိတဟတ္ထာယောတိ အတ္ထော။ **ယထာ**တိ ယထာ ဣစ္ဆန္တိ, တထာ ကရောန္တိ။

ဇဝံ ဝတွတ မဟာသတ္တော တတ္ထေဝ တံ အဘိသိဉ္စာပေတွတ နဂရံ ဟာဟေသိ။ သယံ ပန ဧကကောဝ ဥယျာနာ နိက္ခမိတွတ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွတ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ ပဏ္ဏသာလံ မာပေတွတ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွတ ဝနမူလဖ လာဟာရော ယာပေသိ။ မဟာဇနောပိ ကုမာရံ ဗာရာဏသိံ ပဝေသေသိ။ သော နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွတ ဟာသာဒံ အဘိရုဟိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ **''တတော''**တိအာဒိမာဟ။ **တံ ဒိသွတ အဝစုံ ကညာ**တိ တံ မဟန္တေန ပရိတရေန သိ ရိသောဘဂ္ဂေန အာဂတံ ဒိသွတ ''အသုကော နာမေသော''တိ အဇာနန္တိယောဝ တာ နာဋကိတ္ထိယော ဂန္တွတ အဝေစုံ။ **မမံ ဘရထာ**တိ မမံ ဣစ္ဆထ။ **ပင်္က** န္တိ ရာဂာဒိကိလေသပင်္ကံ။ **ထလေ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ။ **အကဏ္ဍက** န္တိ ရာဂကဏ္ဍ ကာဒိဝိရဟိတံ။ တေဟေဝ ဂဟနေဟိ **အဂဟနံ။ မဟာပထ**န္တိ သဂ္ဂမောက္ခကမိနံ မဟာမဂ္ဂံ ပဋိပန္နော။ **ယေနာ**တိ ယေန မိစ္ဆာမဂ္ဂေန ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆန္တိ, တံ အဟံ ပဋိပန္နောတိ ဝဒတိ။ တတော တာ စိန္တေသုံ – ''ရာဇာ တာဝ အမှေဟ ပဟာယ

ပဗ္ဗဇိတော, အယမ္ပိ ကာမေသု ဝိရတ္တစိတ္တရူပေ, သစေ နံ နာဘိရမေဿာမ, နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇေယျ, အဘိရမ နာကာရမဿ ကရိဿာမာ”တိ။ အထ နံ အဘိနန္ဒန္တိယော ဩသာနကထမာဟံသု။ တတ္ထ **ဂိရိဗ္ဗဇ** န္တိ သီဟဟေ တကာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ကဉ္စနဂုဟံ ကေသရသီဟဿ အာဂတံ ဝိယ တဿ တဝ အာဂတံ သုအာဂတံ။ **တွံ နောတိ** တွံ သ ဗ္ဗာသမ္ပိ အမှာကံ ဣဿရော, သာမီတိ။

ဝေဋ္ဌ ပန ဝတွာ တ သဗ္ဗာ တူရိယာနိ ပဂ္ဂဏှိံသု, နာနပ္ပကာရာနိ နစ္စဂီတာနိ ပဝတ္တိံသု ။ ယသော မဟာ အဟော သိ, သော ယသမဒမတ္တော ပိတရံ န သရိ, ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ယထာကမ္မံ ဂတော။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဈာနာဘိ ညာ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဗြဟ္မလောကူပဂေ အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္ တောယေဝာ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓော ပရိနိဗ္ဗာယိ, ပုတ္တော ရာဟုလကုမာရော အဟောသိ , သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, အရိန္ဒမရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သောဏကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၅၃၀] ၂. သံကိစ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဒိသွာ နိသိန္နံ ရာဇာန န္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇီဝကမ္ဗဝနေ ဝိဟရန္တော အဇာတသတ္တုဿ ပိတုဃာတကမ္မံ အာရ ဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ဟိ ဒေဝဒတ္တံ နိဿာယ တဿ ဝစနေန ပိတရံ ဃာတာပေတွာ ဒေဝဒတ္တဿ သင်္ဃဘေဒအ ဝသာနေ ဘိန္နပရိသဿ ရောဂေ ဥပ္ပန္နေ “တထာဂတံ ခမာပေဿာမီ”တိ မဉ္စသိဝိကာယ သာဝတ္ထိံ ဂစ္ဆန္တဿ ဇေတဝနဒွာရေ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌဘာဝံ သုတွာ “ဒေဝဒတ္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပဋိပက္ခော ဟုတွာ ပထဝိံ ပဝိသိတွာ အဝီစိပရာယဏော ဇာတော, မယာပိ တံ နိဿာယ ပိတာ ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ ဃာတိတော, အဟမ္ပိ နု ခေါ ပထဝိံ ပဝိသိ ဿာမီ”တိ ဘီတော ရဇ္ဇသိရိယာ စိတ္တဿာဒံ န လဘိ, “ထောကံ နိဒ္ဒာယိဿာမီ”တိ နိဒ္ဒံ ဥပဂတမတ္တောဝ နဝ ယောဇနဗဟလာယံ အယမဟာပထဝိယံ ပတေတွာ အယသူလေဟိ ကောဋ္ဋိယမာနော ဝိယ သုနခေဟိ လုဉ္စိတွာ ခဇ္ဇ မာနော ဝိယ ဘေရဝရဝေန ဝိရဝန္တော ဥဋ္ဌာတိ။

အထေကဒိဝသံ ကောမုဒိယာ စာတုမာသိနိယာ အမစ္စဂဏပရိဝုတော အတ္တနော ယသံ ဩလောကေတွာ “မမ ပိတု ယသော ဣတော မဟန္တတရော, တထာရူပံ နာမ အဟံ ဓမ္မရာဇာနံ ဒေဝဒတ္တံ နိဿာယ ဃာတေသိ”န္တိ စိန္တေသိ။ တ ဿေဝံ စိန္တေန္တဿေဝ ကာယေ ဍာဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ, သကလသရီရံ သေဒတိန္တံ အဟောသိ။ တတော “ကော နု ခေါ မေ ဣမံ ဘယံ ဝိနောဒေတုံ သက္ခိဿတီ”တိ စိန္တေတွာ “ဌပေတွာ ဒသဗလံ အညော နတ္ထီ”တိ ဉတွာ “အဟံ တ ထာဂတဿ မဟာပရာဓော, ကော နု ခေါ မံ နေတွာ ဒဿေဿတီ”တိ စိန္တေန္တော “န အညော ကောစိ အညတြ ဇီဝကာ”တိ သလ္လက္ခေတွာ တဿ ဂေဟေတွာ ဂမနူပာယံ ကရောန္တော “ရမဏီယာ ဝတ, ဘော, ဒောသိနာ ရတ္တီ”တိ ဥဒာနံ ဥဒာနေတွာ “ကံ နု ခ္ဝဇ္ဇ သမဏံ ဝာ ဗြာဟ္မဏံ ဝာ ပယိရုပါသေယျာမီ”တိ ဝတွာ ပူရဏာဒီဟိ ပူရဏာ ဒီနံ ဂုဏေ ကထိတေ တေသံ ဝစနံ အနာဒိယိတွာ ဇီဝကံ ပဋိပုစ္ဆိတွာ တေန တထာဂတဿ ဂုဏံ ကထေတွာ “တံ ဒေ ဝေ ဘဂဝန္တံ ပယိရုပါသတူ”တိ ဝုတ္တော ဟတ္ထိယာနာနိ ကပ္ပာပေတွာ ဇီဝကမ္ဗဝနံ ဂန္တွာ တထာဂတံ ဥပသင်္က မိတွာ ဝန္ဒိတွာ တထာဂတေန ကတပဋိသန္ထာရော သန္ဒိဋ္ဌိကံ သာမညဖလံ ပုစ္ဆိတွာ တထာဂတဿ မဓုရံ **သာမညဖလဓမ္မဒေသနံ** (ဒီ. နိ. ၁.၁၅၀ အာဒယော) သုတွာ သုတ္တပရိယောသာနေ ဥပါသကတ္တံ ပဋိဝေဒိတွာ တထာဂ တံ ခမာပေတွာ ပက္ကာမိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ အနံ ဒေန္တော သီလံ ရက္ခန္တော တထာဂတေန သဒ္ဓိံ သံသဂ္ဂံ က တွာ မဓုရဓမ္မကထံ သုဏန္တော ကလျာဏမိတ္တသံသဂ္ဂေန ပဟီနဘယော ဝိဂတလောမဟံသော ဟုတွာ စိတ္တဿ သာဒံ ပဋိလဘိတွာ သုခေန စတ္တာရော ဣရိယာပထေ ကပ္ပေသိ။

အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ – “အာဝုသော, အဇာတသတ္တု ပိတုဃာတကမ္မံ ကတွာ ဘယပ္ပ တ္တော အဟောသိ, ရဇ္ဇသိရိံ နိဿာယ စိတ္တဿာဒံ အလဘန္တော သဗ္ဗဣရိယာပထေသု ဒုက္ခံ အနုဘောတိ, သော အနိ တထာဂတံ အာဂမ္မ ကလျာဏမိတ္တသံသဂ္ဂေန ဝိဂတဘယော ဣဿရိယသုခံ အနုဘောတီ”တိ။ သတ္ထာ အာဂ န္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပေသ ပိတုဃာတကမ္မံ ကတွာ မံ နိဿာယ သုခံ သယီ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗြဟ္မဒတ္တကုမာရံ နာမ ပုတ္တံ ပဋိလဘိ။ တဿ ဗောဓိသတ္တော ပုရောဟိတဿ ဂေဟေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ, ဇာတဿေဝဿ “သံကိစ္စကုမာရော”တိ နာမံ ကရိံသု။ တေ ဥဘောပိ ရာဇနိဝေသနေ ဧကတောဝ ဝဍ္ဎိံသု။ အညမညံ သဟာယကာ ဟုတွာ ဝယပ္ပတ္တာ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ပစ္စာဂမိံသု။ အထ ရာဇာ ပုတ္တဿ ဥပရဇ္ဇံ အဒါသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဥပရာဇဿေဝ သန္တိကေ အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ဥပရာဇာ ပိတု ဥယျာနကီဠံ ဂစ္ဆန္တဿ မဟန္တံ ယသံ ဒိသွာ တသ္မိံ လောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ “မယှံ ပိတာ မမ ဘာတိကသဒိသော, သစေ ဧတဿ မရဏံ ဩလောကေဿာမိ, မဟလ္လကကာလေ ရဇ္ဇံ လဘိဿာမိ, တဒါ လဒ္ဓေနပိ ရဇ္ဇေန ကော အတ္ထော, ပိတရံ မာရေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ဗောဓိသတ္တော, “သမ္မ, ပိတုဃာတကမ္မံ နာမ ဘာရိယံ, နိရယမဂ္ဂေါ, န သက္ကာ ဧတံ ကာတုံ, မာ ကရီ”တိ ပဋိဗာဟိ။ သော ပုနပ္ပုနမ္ပိ ကထေတွာ ယာဝတတိယံ တေန ပဋိဗာဟိတော ပါဒမူလိကေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေသိ။ တေပိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ရညော မာရဏူပါယံ ဝီမံသိံသု။ ဗောဓိသတ္တော တံ ပဝတ္တိံ ဉတွာ “နာဟံ ဧတေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဘဝိဿာမီ”တိ မာတာပိတရော အနာပုစ္ဆိတွာဝ အဂ္ဂဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝနမူလဖလာဟာရော ဝိဟာသိ။

ရာဇကုမာရောပိ တသ္မိံ ဂတေ ပိတရံ မာရာပေတွာ မဟန္တံ ယသံ အနုဘဝိ။ “သံကိစ္စကုမာရော ကိရ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတော”တိ သုတွာ ဗဟူ ကုလပုတ္တာ နိက္ခမိတွာ တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိံသု။ သော မဟတာ ဣသိဂဏေန ပရိဝုတော တတ္ထ ဝသိ။ သဗ္ဗေပိ သမာပတ္တိလာဘိနောယေဝ။ ရာဇာပိ ပိတရံ မာရေတွာ အပ္ပမတ္တကံယေဝ ကာလံ ရဇ္ဇသုခံ အနုဘဝိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဘီတော စိတ္တဿာဒံ အလဘန္တော နိရယေ ကမ္မကရဏပ္ပတ္တော ဝိယ အဟောသိ။ သော ဗောဓိသတ္တံ အနုဿရိတွာ “သဟာယော မေ ‘ပိတုဃာတကမ္မံ ဘာရိယံ, မာ ကရီ’တိ ပဋိသေဓေတွာ မံ အတ္တနော ကထံ ကဟာပေတုံ အသက္ကောန္တော အတ္တာနံ နိဒ္ဒောသံ ကတွာ ပလာယိ။ သစေ သော ဣဓ အဘဝိဿ, န မေ ပိတုဃာတကမ္မံ ကာတုံ အဒဿ, ဣဒမ္ပိ မေ ဘယံ ဟရေယျ, ကဟံ နု ခော သော ဧတရဟိ ဝိဟရတိ။ သစေ တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဇာနေယျံ, ပက္ကောသာပေယျံ, ကော နု ခော မေ တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ အာရောစေယျာ”တိ စိန္တေသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ အန္တေပုရေ စ ရာဇသဘာယဉ္စ ဗောဓိသတ္တဿေဝ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။

ဧဝံ အဒ္ဓာနေ ဂတေ ဗောဓိသတ္တော “ရာဇာ မံ သရတိ, မယာ တတ္ထ ဂန္တွာ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တံ နိဗ္ဘယံ ကတွာ အာဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ပဏ္ဏာသ ဝဿာနိ ဟိမဝန္တေ ဝသိတွာ ပဉ္စသတတာပသပရိဝုတော အာကာသေနာ ဂန္တွာ ဒါယပဿေ နာမ ဥယျာနေ ဩတရိတွာ ဣသိဂဏပရိဝုတော သိလာပဋ္ဋေ နိသီဒိ။ ဥယျာနပါလော တံ ဒိသွာ “ဘန္တေ, ဂဏသတ္ထာ ကောနာမော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သံကိစ္စပဏ္ဍိတော နာမာ”တိ စ သုတွာ သယမ္ပိ သဉ္ဇာနိတွာ “ဘန္တေ, ယာဝါဟံ ရာဇာနံ အာနေမိ, တာဝ ဣဓေဝ ဟောထ, အမှာကံ ရာဇာ တုမှေဟ ဒဋ္ဌုကာမော”တိ ဝတွာ ဝေဂေန ရာဇကုလံ ဂန္တွာ တဿ အာဂတဘာဝံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ဥပဟာရံ ကတွာ ပဉှံ ပုစ္ဆိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၉. “ဒိသွာ နိသိန္နံ ရာဇာနံ, ဗြဟ္မဒတ္တံ ရထေသဘံ။
အထဿ ပဋိဝေဒေသိ, ယဿာသိ အနုကမ္ပကော။

၇၀. “သံကိစ္စာယံ အနုပ္ပတ္တော, ဣသီနံ သာဓုသမ္မတော။
တရမာနရူပော နိယျာဟိ, ခိပ္ပံ ပဿ မဟေသိနံ။

၇၁. “တတော စ ရာဇာ တရမာနော, ယုတ္တမာရုယှ သန္ဒနံ။
မိတ္တာမစ္စပရိဗျူဠှော, အဂမာသိ ရထေသဘော။

၇၂. “နိက္ခိပ္ပ ပဉ္စ ကကုဓာနိ, ကာသီနံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎနော။
ဝါလဗီဇနိမုဏှီသံ, ခဂ္ဂံ ဆတ္တဉ္စုပါဟနံ။

၇၃. “ဩရုယှ ရာဇာ ယာနမှာ, ဌပယိတွာ ပဋိစ္ဆဒံ။
အာသီနံ ဒါယပဿသ္မိံ, သံကိစ္စမုပသင်္ကမိ။

၇၄. ‘‘ဥပသင်္ကမိတွာ သော ရာဇာ, သမ္မောဒိ ဣသိနာ သဟ။
တံ ကထံ ဝီတိသာရေတွာ, ကောမန္တံ ဥပာဝိသိ။

၇၅. ‘‘ကောမန္တံ နိသိန္နောဝ, အထ ကာလံ အမညထ။
တတော ဟာဟနိ ကမ္မာနိ, ပုစ္ဆိတုံ ပဋိပဇ္ဇထ။

၇၆. ‘‘ဣသိံ ပုစ္ဆာမ သံကိစ္စံ, ဣသီနံ သာဓုသမ္မတံ။
အာသီနံ အာယပဿသ္မိံ, ဣသိသင်္ဃပုရက္ခတံ။

၇၇. ‘‘ကံ ဂတိံ ပေစ္စ ဂစ္ဆန္တိ, နရာ ဓမ္မာတိစာရိနော။
အတိစိဏ္ဏော မယာ ဓမ္မော, တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော’’တိ။

တတ္ထ **ဒိသွာ**တိ, ဘိက္ခဝေ, သော ဥယျာနပာလော ရာဇာနံ ရာဇသဘာယံ နိသိန္နံ ဒိသွာ အထဿ ပဋိဝေဒေသိ, ‘‘ယဿာသီ’’တိ ဝဒန္တော အာရောစေသီတိ အတ္ထော။ **ယဿာသီ** တိ, မဟာရာဇ, ယဿ တွံ အနုကမ္ပကော မုဒုစိတ္တော အဟောသိ, ယဿ အဘိဏှံ ဝဏ္ဏံ ပယိရုဒာဟာသိ, သော အယံ သံကိစ္စော ဣသီနံ အန္တရေ သာဓု လဒ္ဓကောတိ သမ္မတော အနုပ္ပတ္တော တဝ ဥယျာနေ သီလာပဋ္ဋေ ဣသိဂဏပရိဝုတော ကဉ္စနပဋိမာ ဝိယ နိသိန္နော။ **တရမာနရူပေ**ာတိ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗဇိတာ နာမ ကုလေ ဝါ ဂဏေ ဝါ အလဂ္ဂါ တုမှာကံ ဂစ္ဆန္တာနညေဝ ပက္ကမေယျုံ, တသ္မာ တရမာနရူပေ ခိပ္ပံ နိယျာဟိ, မဟန္တာနံ သီလာဒိဂုဏာနံ ဧသိတတ္တာ ပဿ **မဟေသိနံ**။

တတောတိ, ဘိက္ခဝေ, သော ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ တတော တဿ ဝစနတော အနန္တရမေဝ။ **နိက္ခိပ္ပ** တိ နိက္ခိပိတွာ တဿ ကိရ ဥယျာနဒွတရံ ပတွာဝ ဧတဒဟောသိ – ‘‘ပဗ္ဗဇိတာ နာမ ဂရုဋ္ဌာနိယာ, သံကိစ္စတာပသဿ သန္တိကံ ဥဒ္ဓတဝေသေန ဂန္တုံ အယုတ္တ’’န္တိ။ သော မဏိစိတ္တသုဝဏ္ဏဒဏ္ဍံ တာလဝဏ္ဋံ, ကဉ္စနမယံ ဥဏှီသပဋ္ဋံ, သုပရိက္ခိတ္တံ မင်္ဂလခဂ္ဂံ, သေတစ္ဆတ္တံ , သောဝဏ္ဏပာဒုကာတိ ဣမာနိ ပဉ္စ ရာဇကကုဓဘဏ္ဍာနိ အပနေသိ။ တေန ဝုတ္တံ ‘‘နိက္ခိပ္ပ’’တိ။ **ပဋိစ္ဆဒ** န္တိ တမေဝ ရာဇကကုဓဘဏ္ဍံ ဌပယိတွာ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဟတ္ထေ ဒတွာ။ **အာယပဿသ္မိံ**န္တိ ဝေဠုနာမကေ ဥယျာနေ။ **အထ ကာလံ အမညထာ**တိ အထ သော ဣဒါနိ မေ ပဉှံ ပုစ္ဆိတုံ ကာလောတိ ဇာနိ။ ဟဋ္ဌိယံ ပန ‘‘ယထာကာလ’’န္တိ အာဂတံ, တဿ ကာလာနုရူပေန ပဉှာပုစ္ဆနံ အမညထာတိ အတ္ထော။ **ပဋိပဇ္ဇထာ**တိ ပဋိပဇ္ဇိ။ **ပေစ္စာ** တိ ပဋိဂန္တွာ, ပရလောကဿ ဝါ နာမမေတံ, တသ္မာ ပရလောကေတိ အတ္ထော။ **မယာ**တိ, ဘန္တေ, မယာ သုစရိတဓမ္မော အတိစိဏ္ဏော ပိတုဃာတကမ္မံ ကတံ, တံ မေ အက္ခာဟိ, ကံ ဂတိံ ပိတုဃာတကာ ဂစ္ဆန္တိ, ကတရသ္မိံ နိရယေ ပစ္စန္တီတိ ပုစ္ဆတိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော ‘‘တေန ဟိ, မဟာရာဇ, သုဏောဟီ’’တိ ဝတွာ ဩဝဒံ တာဝ အဒာသိ။ သတ္ထာ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော အာဟ –

၇၈. ‘‘ဣသီ အဝစ သံကိစ္စော, ကာသီနံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎနံ။
အာသီနံ အာယပဿသ္မိံ, မဟာရာဇ သုဏောဟိ မေ။

၇၉. ‘‘ဥပ္ပထေန ဝဇန္တဿ, ယော မဂ္ဂမနုသာသတိ။
တဿ စေ ဝစနံ ကယိရာ, နာဿ မဂ္ဂေယျ ကဏ္ဋကော။

၈၀. ‘‘အဓမ္မံ ပဋိပန္နဿ, ယော ဓမ္မမနုသာသတိ။
တဿ စေ ဝစနံ ကယိရာ, န သော ဂစ္ဆေယျ ဒုဂ္ဂတိ’’န္တိ။

တတ္ထ **ဥပ္ပထေနာ** တိ စောရေဟိ ပရိယုဋ္ဌိတမဂ္ဂေန။ **မဂ္ဂမနုသာသတီ** တိ ခေမမဂ္ဂံ အက္ခာတိ။ **နာဿ မဂ္ဂေယျ ကဏ္ဋကော**တိ တဿ ဩဝဒကရဿ ပုရိသဿ မုခံ စောရကဏ္ဋကော န ပဿေယျ။ **ယော ဓမ္မ**န္တိ ယော သုစရိတဓမ္မံ။ **န သော**တိ သော ပုရိသော နိရယာဒိဘေဒံ ဒုဂ္ဂတိံ န ဂစ္ဆေယျ။ ဥပ္ပထသဒိသော ဟိ, မဟာရာဇ, အဓမ္မော, ခေမမဂ္ဂသဒိသော သုစရိတဓမ္မော, တွံ ပန ပုဗ္ဗေ ‘‘ပိတရံ ဃာတေတွာ ရာဇာ ဟောမီ’’တိ မယှံ ကထေတွာ

မယာ ပဋိဗာဟိတော မမ ဝစနံ အကတွာ ပိတရံ ဃာတေတွာ ဣဒါနိ သောစသိ, ပဏ္ဍိတာနံ ဩဝါဒံ အကရောန္တော နာမ စောရမဂ္ဂပဋိပန္နော ဝိယ မဟာဗျသနံ ပါပုဏာတီတိ။

ဧဝမဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ ဥပရိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အာဟ –

၈၁. “ဓမ္မော ပထော မဟာရာဇ၊ အဓမ္မော ပန ဥပ္ပထော။
အဓမ္မော နိရယံ နေတိ၊ ဓမ္မော ပါပေတိ သုဂ္ဂတိံ။

၈၂. “အဓမ္မစာရိနော ရာဇ၊ နရာ ဝိသမဇီဝိနော။
ယံ ဂတိံ ပေစ္စ ဂစ္ဆန္တိ၊ နိရယေ တေ သုဏောဟိ မေ။

၈၃. “သဉ္ဇီဝေ ကာဠသုတ္တော စ၊ သင်္ဃာတော ဒွေ စ ရောရုဝါ။
အထာပရော မဟာဝီစိ၊ တာပနော စ ပတာပနော။

၈၄. “ဣစ္စေတေ အဋ္ဌ နိရယာ၊ အက္ခာတာ ဒုရတိက္ကမာ။
အာကိဏ္ဏာ လုဒ္ဒကမ္မေဟိ၊ ပစ္စေကာ သောဠသုဿဒါ။

၈၅. “ကဒရိယတာပနာ ဃောရာ၊ အစ္စိမန္တော မဟဗ္ဘယာ။
လောမဟံသနရူပါ စ၊ ဘေသ္မာ ပဋိဘယာ ဒုခါ။

၈၆. “စတုက္ကဏ္ဏာ စတုဒွါရာ၊ ဝိဘတ္တာ ဘာဂသော မိတာ။
အယောပါကာရပရိယန္တာ၊ အယသာ ပဋိကုဇ္ဇိတာ။

၈၇. “တေသံ အယောမယာ ဘူမိ၊ ဇလိတာ တေဇသာ ယုတာ။
သမန္တာ ယောဇနသတံ၊ ဖုဋ္ဌာ တိဋ္ဌန္တိ သဗ္ဗဒါ။

၈၈. “ဧတေ ပတန္တိ နိရယေ၊ ဥဒ္ဓံပါဒါ အဝံသိရာ။
ဣသီနံ အတိဝတ္တာရော၊ သညတာနံ တပဿိနံ။

၈၉. “တေ ဘူနဟုနော ပစ္စန္တိ၊ မစ္ဆာ ဗိလကတာ ယထာ။
သံဝစ္ဆရေ အသင်္ချေယျေ၊ နရာ ကိဗ္ဗိသကာရိနော။

၉၀. “ဍယှမာနေန ဂတ္တေန၊ နိစ္စံ သန္တရဗာဟိရံ။
နိရယာ နာဓိဂစ္ဆန္တိ၊ ဒွါရံ နိက္ခမနေသိနော။

၉၁. “ပုရတ္ထိမေန ဓာဝန္တိ၊ တတော ဓာဝန္တိ ပစ္ဆတော။
ဥတ္တရေနပိ ဓာဝန္တိ၊ တတော ဓာဝန္တိ ဒက္ခိဏံ။
ယံ ယဉှိ ဒွါရံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တံ တဒေဝ ပိဓီယရေ။

၉၂. “ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ၊ ဇနာ နိရယဂါမိနော။
ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒန္တိ၊ ပတွာ ဒုက္ခံ အနပ္ပကံ။

၉၃. “အာသီဝိသံဝ ကုပိတံ၊ တေဇဿိံ ဒုရတိက္ကမံ။
န သာဓုရူပေ အာသီဒေ၊ သညတာနံ တပဿိနံ။

၉၄. “အတိကာယော မဟိဿာသော၊ အဇ္ဇုနော ကေကကာဓိပေါ။
သဟဿဗာဟု ဥစ္ဆိန္နော၊ ဣသိမာသဇ္ဇ ဂေါတမံ။

၉၅. “အရဇံ ရဇသာ ဝစ္ဆံ၊ ကိသံ အဝကိရိယ ဒဏ္ဍကီ။

တာလောဝ မူလတော ဆိန္နော၊ သ ရာဇာ ဝိဘဝင်္ဂတော။

၉၆. “ဥပဟစ္စ မနံ မဇ္ဈော၊ မာတင်္ဂသ္မိံ ယသဿိနေ။
သဟာရိသဇ္ဇော ဥစ္ဆိန္နော၊ မဇ္ဈာရညံ တဒါ အဟု။

၉၇. “ကဏှဟဒီဟယနာသဇ္ဇ၊ ဣသိံ အန္ဓကဝေဏ္ဍယော။
အညောညံ မုသလာ ဟန္တွာ၊ သမ္ပတ္တာ ယမသာဓနံ။

၉၈. “အထာယံ ဣသိနာ သတ္တော၊ အန္တလိက္ခစရော ပုရေ။
ဟာဝေက္ခိ ပထဝိံ စေစ္စော၊ ဟီနတ္တော ပတ္တပရိယာယံ။

၉၉. “တသ္မာ ဟိ ဆန္ဒာဂမနံ၊ နပ္ပသံသန္တိ ပဏ္ဍိတာ။
အဒုဋ္ဌစိတ္တော ဘာသေယျ၊ ဂိရံ သစ္စုပသံဟိတံ။

၁၀၀. “မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ယော နရော ပေက္ခတေ မုနိံ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ၊ ဂန္တာ သော နိရယံ အဓော။

၁၀၁. “ယေ ဝုဍ္ဎေ ပရိဘာသန္တိ၊ ဖရုသူပက္ကမာ ဇနာ။
အနပစ္စာ အဒါယာဒါ၊ တာလဝတ္ထု ဘဝန္တိ တေ။

၁၀၂. “ယော စ ပဗ္ဗဇိတံ ဟန္တိ၊ ကတကိစ္စံ မဟေသိနံ။
သ ကာဠသုတ္တေ နိရယေ၊ စိရရတ္တာယ ပစ္စတိ။

၁၀၃. “ယော စ ရာဇာ အဓမ္မဋ္ဌော၊ ရဋ္ဌဝိဒ္ဓံသနော မဂေ။
တာပယိတွာ ဇနပဒံ၊ တာပနေ ပေစ္စ ပစ္စတိ။

၁၀၄. “သော စ ဝဿသဟဿာနိ၊ သတံ ဒိဗ္ဗာနိ ပစ္စတိ။
အစ္စိသင်္ဃပရေတော သော၊ ဒုက္ခံ ဝေဒေတိ ဝေဒနံ။

၁၀၅. “တဿ အဂ္ဂိသိခါ ကာယာ၊ နိစ္ဆရန္တိ ပဘဿရာ။
တေဇောဘက္ခဿ ဂတ္တာနိ၊ လောမေဟိ စ နခေဟိ စ။

၁၀၆. “ဒုယှမာနေန ဂတ္တေန၊ နိစ္စံ သန္တရဗာဟိရံ။
ဒုက္ခာဘိတုန္နော နဒတိ၊ နာဂေ တုတ္တဋ္ဋိတော ယထာ။

၁၀၇. “ယော လောဘာ ပိတရံ ဟန္တိ၊ ဒေါသာ တ ပုရိသာဓမော။
သ ကာဠသုတ္တေ နိရယေ၊ စိရရတ္တာယ ပစ္စတိ။

၁၀၈. “သ တာဒိသော ပစ္စတိ လောဟကုမ္ဘိယံ၊ ပက္ကဉ္စ သတ္တီဟိ ဟနန္တိ နိတ္တစံ။
အန္ဓံ ကရိတွာ မုတ္တကရီသဘက္ခံ၊ ခါရေ နိမုဇ္ဇန္တိ တထာဝိဓံ နရံ။

၁၀၉. “တတ္တံ ပက္ကုထိတမယောဂုဠဉ္စ၊ ဒီဃေ စ ဖာလေ စိရရတ္တတာပိတေ။
ဝိက္ခမ္ဘမာဒါယ ဝိဗန္ဓရဇ္ဇုဘိ၊ ဝိဝဋ္ဋေ မုခေ သမ္ပဝိသန္တိ ရက္ခသာ။

၁၁၀. “သာမာ စ သောဏာ သဗလာ စ ဂိဇ္ဈာ၊ ကာကောလသင်္ဃာ စ ဒိဇာ အယောမုခါ။
သင်္ဂမ္မ ခါဒန္တိ ဝိပ္ဖန္ဒမာနံ၊ ဇိဝှံ ဝိဘဇ္ဇ ဝိဃာသံ သလောဟိတံ။

၁၁၁. “တံ ဒဍ္ဎတာလံ ပရိဘိန္နဂတ္တံ၊ နိပ္ပောထယန္တာ အနုဝိစရန္တိ ရက္ခသာ။
ရတီ ဟိ တေသံ ဒုခိနော ပနီတရေ၊ ဧတာဒိသသ္မိံ နိရယေ ဝသန္တိ။

ယေ ကေစိ လောကေ ဣဓ ပေတ္တိဃာတိနော။

၁၁၂. “ပုတ္တော စ မာတရံ ဟန္တွာ၊ ဣတော ဂန္တွာ ယမက္ခယံ။
ဘုသမာပဇ္ဇတေ ဒုက္ခံ၊ အတ္တကမ္မဖလူပဂေါ။

၁၁၃. “အမနုဿာ အတိဗလာ၊ ဟန္တာရံ ဇနယန္တိယာ။
အယောမယေဟိ တလေဟိ၊ ပီဠယန္တိ ပုနပ္ပုနံ။

၁၁၄. “တမဿုဝံ သကာ ဂတ္တာ၊ ရုဓိရံ အတ္တသမ္ဘဝံ။
တမ္ဗလောဟဝိလီနံဝ၊ တတ္တံ ဟာယေန္တိ မတ္တိဃံ။

၁၁၅. “ဇိဂုစ္ဆံ ကုဏပံ ပူတိံ၊ ဒုဂ္ဂန္ဓံ ဂူထကဒ္ဒမံ။
ပုဗ္ဗလောဟိတသင်္ကာသံ၊ ရဟဒမောဂယှ တိဋ္ဌတိ။

၁၁၆. “တမေနံ ကိမယော တတ္ထ၊ အတိကာယာ အယောမုခါ။
ဆဝိံ ဘေတွာန ခါဒန္တိ၊ သံဂိဒ္ဓါ မံသလောဟိတေ။

၁၁၇. “သော စ တံ နိရယံ ပတ္တော၊ နိမုဂ္ဂေါ သတပေါရိသံ။
ပူတိကံ ကုဏပံ တတိ၊ သမန္တာ သတယောဇနံ။

၁၁၈. “စက္ခုမာပိ ဟိ စက္ခူဟိ၊ တေန ဂန္ဓေန ဇီယတိ။
ဧတာဒိသံ ဗြဟ္မဒတ္တ၊ မာတုဃော လဘတေ ဒုခံ။

၁၁၉. “ခုရဓာရမနုက္ကမ္မ၊ တိက္ခံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ။
ပတန္တိ ဂဗ္ဘပာတိယော၊ ဒုဂ္ဂံ ဝေတရဏိံ နဒိံ။

၁၂၀. “အယောမယာ သိမ္ဗလိယော၊ သောဠသင်္ဂုလကဏ္ဋကာ။
ဥဘတော အဘိလမ္ဗန္တိ၊ ဒုဂ္ဂံ ဝေတရဏိံ နဒိံ။

၁၂၁. “တေ အစ္စိမန္တော တိဋ္ဌန္တိ၊ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာဝ အာရကာ။
အာဒိတ္တာ ဇာတဝေဒေန၊ ဥဒ္ဓံ ယောဇနမုဂ္ဂတာ။

၁၂၂. “ဧတေ ဝဇန္တိ နိရယေ၊ တတ္တေ တိခိဏကဏ္ဋကေ။
နာရိယော စ အတိစာရာ၊ နရာ စ ပရဒါရဂူ။

၁၂၃. “တေ ပတန္တိ အဓောက္ခန္ဓာ၊ ဝိဝတ္တာ ဝိဟတာ ပုထူ။
သယန္တိ ဝိနိဝိဒ္ဓင်္ဂါ၊ ဒီဃံ ဇဂ္ဂန္တိ သဗ္ဗဒါ။

၁၂၄. “တတော ရတျာ ဝိဝသာနေ၊ မဟတိံ ပဗ္ဗတူပမံ။
လောဟကုမ္ဘိံ ပဝဇ္ဇန္တိ၊ တတ္တံ အဂ္ဂိသမူဒကံ။

၁၂၅. “ဧဝံ ဒိတ စ ရတ္တော စ၊ ဒုဿီလာ မောဟဟာရုတာ။
အနုဘောန္တိ သကံ ကမ္မံ၊ ပုဗ္ဗေ ဒုက္ကဋမတ္တနော။

၁၂၆. “ယာ စ ဘရိယာ ဓနက္ကီတာ၊ သာမိကံ အတိမညတိ။
သဿုံ တ သသုရံ တပိ၊ ဇေဋ္ဌံ တပိ နနန္ဒရံ။

၁၂၇. “တဿာ ဝင်္ကေန ဇိဝှဂ္ဂံ၊ နိဗ္ဗဟန္တိ သဗန္ဓနံ။
သ ဗျာမမတ္တံ ကိမိနံ၊ ဇိဝှံ ပဿတိ အတ္တနိ။

ဝိညာပေတုံ န သက္ကောတိ၊ တာပနေ ပေစ္စ ပစ္စတိ။

၁၂၈. “ဩရဗ္ဘိကာ သူကရိကာ၊ မစ္ဆိကာ မိဂဗန္ဓကာ။
စောရာ ဂေါဃာတကာ လုဒ္ဒါ၊ အဝဏ္ဏေ ဝဏ္ဏကာရကာ။

၁၂၉. “သတ္တီဟိ လောဟကူဋေဟိ၊ နေတ္တိံသေဟိ ဥသူဟိ စ။
ဟညမာနာ ခါရနဒိံ၊ ပပတန္တိ အဝံသိရာ။

၁၃၀. “သာယံ ဟတော ကူဋကာရီ၊ အယောကူဋေဟိ ဟညတိ။
တတော ဝန္တံ ဒုရတ္တာနံ၊ ပရေသံ ဘုဉ္ဇရေ သဒါ။

၁၃၁. “ဓင်္ကာ ဘေရဏ္ဍကာ ဂိဇ္ဈာ၊ ကာကောလာ စ အယောမုခါ။
ဝိပ္ဖန္ဒမာနံ ခါဒန္တိ၊ နရံ ကိဗ္ဗိသကာရကံ။

၁၃၂. “ယေ မိဂေန မိဂံ ဟန္တိ၊ ပက္ခိံ တ ပန ပက္ခိနာ။
အသန္တော ရဇသာ ဆန္နာ၊ ဂန္တာ တေ နိရယုဿဒ”န္တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မော ပထော**တိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မော ခေမော အပ္ပဋိဘယော သုဂတိမဂ္ဂေါ။ **ဝိသမဇီဝိနော**တိ အဓမ္မေန ကပ္ပိတဇီဝိကာ။ **နိရယေ တေ**တိ တေ ဧတေသံ နိဗ္ဗတ္တနိရယေ ကထေမိ။ **သုဏောဟိ မေ**တိ မဟာသတ္တော ရညာ ပိတုဃာတကာနံ နိဗ္ဗတ္တနိရယံ ပုဋ္ဌောပိ ပထမံ တံ အဒဿေတွာ အဋ္ဌ မဟာနိရယေ သောဠသ စ ဥဿဒနိရယေ ဒဿေတုံ ဧဝမာဟ။ ကိံကာရဏာ? ပဌမဉှိ တသ္မိံ ဒဿိယမာနေ ရာဇာ ဖလိတေန ဟဒယေန တတ္ထေဝ မရေယျ, ဣမေသု ပန နိရယေသု ပစ္စမာနသတ္တေ ဒိသွာ ဒိဋ္ဌာနုဂတိကော ဟုတွာ “အဟံ ဝိယ အညေပိ ဗဟူ ဟပကမ္မိနော အတ္ထိ, အဟံ ဧတေသံ အန္တရေ ပစ္စိဿာမီ”တိ သဉ္ဇာတုပတ္ထမ္ဘော အရောဂေ ဘဝိဿတီတိ တေ ပန နိရယေ ဒဿေန္တော မဟာသတ္တော ပဌမံ ဣဒ္ဓိဗလေန ပထဝိံ ဒွိဓာ ကတွာ ပစ္ဆာ ဒဿေသိ။

ဧတေသံ ဝစနတ္ထော – နိရယပါလေဟိ ပဇ္ဇလိတာနိ နာနာဝုဓာနိ ဂဟေတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္နာ ဟီရံ ဟီရံ ကတာ နေရယိကသတ္တာ ပုနပ္ပုနံ သဉ္ဇီဝန္တိ ဧတ္ထာတိ **သဉ္ဇီဝေ**။ နိရယပါလာ ပုနပ္ပုနံ နဒန္တာ ဝဂ္ဂန္တာ ပဇ္ဇလိတာနိ နာနာဝုဓာနိ ဂဟေတွာ ဇလိတာယ လောဟပထဝိယံ နေရယိကေ သတ္တေ အပရာပရံ အနုဗန္ဓိတွာ ပဟရိတွာ ဇလိတပထဝိယံ ပတိတေ ဇလိတကာဠသုတ္တံ ဟာတေတွာ ဇလိတဖရသုံ ဂဟေတွာ သယံ ဥန္နဒန္တာ မဟန္တေန အဋ္ဋဿရေန ဝိရဝန္တေ အဋ္ဌံသေ သောဠသံသေ ကရောန္တာ တစ္ဆန္တီတိ **ကာဠသုတ္တော**။ မဟန္တာ ဇလိတအယပဗ္ဗတာ ဃာတေန္တိ ဧတ္ထာတိ **သင်္ဃာတော**။ တတ္ထ ကိရ သတ္တေ နဝယောဇနာယ ဇလိတာယ အယပထဝိယာ ယာဝ ကဋိတော ပဝေသေတွာ နိစ္စလေ ကရောန္တိ။ အထ ပုရတ္ထိမတော ဇလိတော အယပဗ္ဗတော သမုဋ္ဌာယ အသနိ ဝိယ ဝိရဝန္တော အာဂန္တွာ တေ သတ္တေ သဏှကရဏိယံ တိလေ ပိသန္တော ဝိယ ဂန္တွာ ပစ္ဆိမဒိသာယ တိဋ္ဌတိ, ပစ္ဆိမဒိသတော သမုဋ္ဌိတောပိ တထေဝ ဂန္တွာ ပုရတ္ထိမဒိသာယ တိဋ္ဌတိ။ ဒွေ ပန ဧကတော သမာဂန္တွာ ဥစ္ဆုယန္တေ ဥစ္ဆုခဏ္ဍာနိ ဝိယ ပီဠေန္တိ။ ဧဝံ တတ္ထ ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ ဒုက္ခံ အနုဘောန္တိ။

ဒွေ စ ရောရုတတိ ဇာလရောရုဝေ, ဓူမရောရုဝေ စာတိ ဒွေ။ တတ္ထ ဇာလရောရုဝေ ကပ္ပေန သဏ္ဌိတာဟိ ရတ္တလောဟဇာလာဟိ ပုဏ္ဏော, ဓူမရောရုဝေ ခါရဓူမေန ပုဏ္ဏော။ တေသု ဇာလရောရုဝေ ပစ္စန္တာနံ နဝဟိ ဝဏ္ဏမုခေဟိ ဇာလာ ပဝိသိတွာ သရီရံ ဒဟန္တိ, ဓူမရောရုဝေ ပစ္စန္တာနံ နဝဟိ ဝဏမုခေဟိ ခါရဓူမော ပဝိသိတွာ ပိဋ္ဌံ ဝိယ သရီရံ သေဒေတိ။ ဥဘယတ္ထာပိ ပစ္စန္တာ သတ္တာ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝန္တီတိ ဒွေပိ “ရောရုတ”တိ ဝုတ္တာ။ ဇာလာနံ တ ပစ္စနသတ္တာနံ တ ဧတေသံ ဒုက္ခဿ တ ဝီစိ အန္တရံ နတ္ထိ ဧတ္ထာတိ အဝီစိ, မဟန္တော အဝီစိ **မဟာဝီစိ**။ တတ္ထ ဟိ ပုရတ္ထိမာဒီဟိ ဘိတ္တီဟိ ဇာလာ ဥဋ္ဌဟိတွာ ပစ္ဆိမာဒီသု ပဋိဟညတိ, တာ စ ဘိတ္တိယော ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ပုရတော ယောဇနသတံ ဂဏှာတိ။ ဟေဋ္ဌာ ဥဋ္ဌိတာ ဇာလာ ဥပရိ ပဋိဟညတိ, ဥပရိ ဥဋ္ဌိတာ ဟေဋ္ဌာ ပဋိဟညတိ။ ဧဝံ တာဝေတ္ထ ဇာလာနံ ဝီစိ နာမ နတ္ထိ။ တဿ ပန အန္တော ယောဇနသတံ ဌာနံ ခီရဝလ္လိပိဋ္ဌဿ ပူရိတနာဠိ ဝိယ သတ္တေဟိ နိရန္တရံ ပူရိတံ စတူဟိ ဣရိယာပထေဟိ ပစ္စန္တာနံ သတ္တာနံ ပမာဏံ နတ္ထိ, န စ အညမညံ ဗျာဗာဓေန္တိ, သကဋ္ဌာနေယေဝ ပစ္စန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ သတ္တာနံ ဝီစိ နာမ နတ္ထိ။ ယထာ ပန ဇိဝှဂ္ဂေ ဆ မဓုဗိန္ဒူနိ သတ္တမဿ တမ္ဗလောဟဗိန္ဒုနော

အနုဒဟနဗလဝတာယ အဗ္ဗောဟာရိကာနိ ဟောန္တိ, တထာ တတ္ထ အနုဒဟနဗလဝတာယ သေသာ ဆ အကုသလဝိပာကုပေက္ခာ အဗ္ဗောဟာရိကာ ဟောန္တိ, ဒုက္ခမေဝ နိရန္တရံ ပညာယတိ။ ဧဝမေတ္ထ ဒုက္ခဿ ဝီစိ နာမ နတ္ထိ။ ဒွိတာယံ သဟ ဘိတ္တီဟိ ဝိက္ခမ္ဘတော အဋ္ဌာရသာဓိကတိယောဇနသတော, အာဝဋ္ဋတော ပန စတုပဏ္ဏာသာဓိကနဝယောဇနသတော, သဟ ဥဿဒေဟိ ဒသ ယောဇနသဟဿာနိ။ ဧဝမဿ မဟန္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

နိစ္စလေ သတ္တေ တပတီတိ **တာပနော**။ အတိဝိယ တာပေတီတိ **ပတာပနော**။ တတ္ထ တာပနသ္မိံ တာဝ သတ္တေ တာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏေ ဇလိတအယသူလေ နိသီဒာပေန္တိ။ တတော ဟေဋ္ဌာ ပထဝီ ဇလတိ, သူလာနိ ဇလန္တိ, သတ္တာ ဇလန္တိ။ ဧဝံ သော နိရယော နိစ္စလေ သတ္တေ တပတိ။ ပတာပနသ္မိံ ပန နိဗ္ဗတ္တသတ္တေ ဇလန္တေဟိ အာဝုဓေဟိ ပဟရိတွာ ဇလိတံ အယပဗ္ဗတံ အာရောပေန္တိ။ တေသံ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ဌိတကာလေ ကမ္မပစ္စယော တတော ပဟရတိ။ တေ တတ္ထ သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တာ ဥဒ္ဓံပာဒါ အဓောသိရာ ပတန္တိ။ အထ ဟေဋ္ဌာ အယပထဝိတော ဇလိတာနိ အယသူလာနိ ဥဋ္ဌဟန္တိ။ တေ တာနိ မတ္ထကေနေဝ ပဟရိတွာ တေသု ဝိနိဝိဒ္ဓသရီရာ ဇလန္တာ ပစ္စန္တိ။ ဧဝမေသ အတိဝိယ တာပေတီတိ။

ဗောဓိသတ္တော ပန ဧတေ နိရယေ ဒဿေန္တော ပဌမံ သဉ္ဇီဝံ ဒဿေတွာ တတ္ထ ပစ္စန္တေ နေရယိကသတ္တေ ဒိသွာ မဟာဇနဿ မဟာဘယေ ဥပ္ပန္နေ တံ အန္တရဓာပေတွာ ပုန ပထဝိံ ဒွိဓာ ကတွာ ကာဠသုတ္တံ ဒဿေသိ, တတ္ထာပိ ပစ္စမာနေ သတ္တေ ဒိသွာ မဟာဇနဿ မဟာဘယေ ဥပ္ပန္နေ တမ္ပိ အန္တရဓာပေသီတိ ဧဝံ ပဋိပာဋိယာ ဒဿေသိ။ တတော ရာဇာနံ အာမန္တေတွာ, "မဟာရာဇ, တယာ ဣမေသု အဋ္ဌသု မဟာနိရယေသု ပစ္စမာနေ သတ္တေ ဒိသွာ အပ္ပမာဒံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝတွာ ပုန တေသညေဝ မဟာနိရယာနံ ကိစ္စံ ကထေတုံ **"ဣစ္စေတေ"** တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အက္ခာတာ** တိ မယာ စ တုယှံ ကထိတာ, ပောရာဏကေဟိ စ ကထိတာယေဝ။ **အာကိဏ္ဏာ** တိ ပရိပုဏ္ဏာ။ **ပစ္စေကာ သောဠသုဿဒါ** တိ ဧတေသံ နိရယာနံ ဧကေကဿ စတူသု ဒွာရေသု ဧကေကသ္မိံ စတ္တာရော စတ္တာရော ကတွာ သောဠသ သောဠသ ဥဿဒနိရယာတိ သဗ္ဗေပိ သတံ အဋ္ဌဝီသတိ စ ဥဿဒနိရယာ အဋ္ဌ စ မဟာနိရယာတိ ဆတ္တိံသနိရယသတံ။ **ကဒရိယတာပနာ**တိ သဗ္ဗေတေ ကဒရိယာနံ တာပနာ။ ဗလဝဒုက္ခတာယ **ဃောရာ**။ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာနံ အစ္စီနံ အတ္ထိတာယ **အစ္စိမန္တော** ။ ဘယဿ မဟန္တတာယ **မဟဗ္ဘယာ** ။ ဒိဋ္ဌမတ္တာ တ သုတမတ္တာ တ လောမာနိ ဟံသန္တီတိ **လောမဟံသနရူပာ စ**။ ဘီသနတာယ **ဘေသ္မာ** ။ ဘယဇနနတာယ **ပဋိဘယာ**။ သုခါဘာဝေန **ဒုခါ**။ **စတုက္ကဏ္ဏာ** တိ သဗ္ဗေပိ စတုရဿမဉ္ဇူသသဒိသာ။ **ဝိဘတ္တာ** တိ စတုဒွာရဝသေန ဝိဘတ္တာ။ **ဘာဂသော မိတာ**တိ ဒွာရဝီထိနံ ဝသေန ကောဋ္ဌာသေ ဌပေတွာ မိတာ။ **အယသာ ပဋိကုဇ္ဇိတာ** တိ သဗ္ဗေပိ နဝယောဇနိကေန အယကပာလေန ပဋိစ္ဆန္နာ။ **ဖုဋ္ဌာ တိဋ္ဌန္တိ** တိ သဗ္ဗေပိ တေဇကံ ဌာနံ အနုဖရိတွာ တိဋ္ဌန္တိ။

ဥဒ္ဓံပာဒါ အဝံသိရာ တိ ဧဝံ တေသု တေသု နိရယေသု သမ္ပရိဝတ္တိတွာ ပုနပ္ပုနံ ပတမာနေ သန္ဓာယာဟ။ **အတိဝတ္တာရော**တိ ဖရုသဝစနေဟိ အတိက္ကမိတွာ ဝတ္တာရော။ မဟာနိရယေသု ကိရ ယေဘုယျေန ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏေသု ကတာပရာဓာဝ ပစ္စန္တိ, တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **တေ ဘူနဟုနော**တိ တေ ဣသီနံ အတိဝတ္တာရော အတ္တနော ဝုဍ္ဎိယာ ဟတတ္တာ ဘူနဟုနော ကောဋ္ဌသကတာ မစ္ဆာ ဝိယ ပစ္စန္တိ။ **အသင္ခေယျေ** တိ ဂဏေတုံ အသက္ကုဏေယျေ။ **ကိဗ္ဗိသကာရိနော** တိ အရုဏကမ္မကာရိနော။ **နိက္ခမနေသိနော**တိ နိရယာ နိက္ခမနံ ဧသန္တာပိ ဂဝေသန္တာပိ နိက္ခမနဒွာရံ နာဓိဂစ္ဆန္တိ။ **ပုရတ္ထိမေနာ** တိ ယဒာ တံ ဒွာရံ အပာရုတံ ဟောတိ, အထ တဒဘိမုခါ ဓာဝန္တိ, တေသံ တတ္ထ ဆဝိအာဒီနိ ဈာယန္တိ။ ဒွာရသမီပံ ပတ္တာနဉ္စ တေသံ တံ ပိဓိယတိ, ပစ္ဆိမဒွာရံ အပာရုတံ ဝိယ ခါယတိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **န သာဓုရူပေ**တိ ဝုတ္တပ္ပကာရံ သပ္ပံ ဝိယ သာဓုရူပေ ဣသယော **န အာသီဒေ,** န ဖရုသဝစနေန ကာယကမ္မေန တ ဃဋ္ဋေန္တော ဥပဂစ္ဆေယျ။ ကိံကာရဏာ? သညတာနံ တပဿီနံ အာသာဒိတတ္တာ အဋ္ဌသု မဟာနိရယေသု မဟာဒုက္ခဿ အနုဘဝိတဗ္ဗတ္တာ။

ဣအာနိ ယေ ရာဇာနော တထာရူပေ အာသာဒေတွာ တံ ဒုက္ခံ ပတ္တာ, တေ ဒဿေတုံ **"အတိကာယော"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အတိကာယော**တိ ဗလသမ္ပန္နော မဟာကာယော။ **မဟိဿာသော** တိ မဟာဓနုဂ္ဂဟော။ **ဧကေကာဓိပော** တိ ဧကေကရဋ္ဌာဓိပတိ။ **သဟဿဗာဟူ** တိ ပဉ္စဟိ ဓနုဂ္ဂဟသတေဟိ ဗာဟုသဟဿေန အာရောပေတဗ္ဗံ ဓနုံ အာရောပနသမတ္ထတာယ သဟဿဗာဟု။ **ဝိဘဝင္ဂတော** တိ ဝိနာသံ ပတ္တော။ ဝတ္ထုနိ ပန **သရဘင်္ဂဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၁၇.၅၀ အာဒယော) ဝိတ္ထာရိတာနိ။ **ဥပဟစ္စ မန** န္တိ အတ္တနော စိတ္တံ ပဒူသေတွာ။ **မာတင်္ဂသ္မိ** န္တိ မာတင်္ဂပဏ္ဍိ

တေ။ ဝတ္ထု **မာတင်္ဂဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၁၅.၁ အာဒယော) ဝဏ္ဏိတံ။ **ကဏှဒီပါယနာသဇ္ဇာ**တိ ကဏှဒီပါယနံ အာသဇ္ဇ။ **ယမသာဓနန္တိ** နိရယပါလကရညော အာဏာပဝတ္တဋ္ဌာနံ။ ဝတ္ထု **ဃဋပဏ္ဍိတဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၁၀.၁၆၅ အာဒယော) ဝိတ္ထာရိတံ ။ **ကာလသိနာ**တိ ကပိလတာပသေန။ **ပါဝေက္ခိ**တိ ပဝိဋ္ဌော။ **စေစ္စော**တိ စေတိယရာဇာ။ **ဟီနတ္တော**တိ ပရိဟီနတ္တဘာဝေ အန္တရဟိတဣဒ္ဓိ။ **ပတ္တပရိယာယ**န္တိ ပရိယာယံ မရဏကာလံ ပတွာ။ ဝတ္ထု **စေတိယဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၈.၄၅ အာဒယော) ကထိတံ။

တသ္မာ ဟီတိ ယသ္မာ စိတ္တဝသိကော ဟုတွာ ဣသိသု အပရဇ္ဈိတွာ အဋ္ဌသု မဟာနိရယေသု ပစ္စတိ, တသ္မာ ဟိ။ **ဆန္ဒာဂမန**န္တိ ဆန္ဒာဒိစတုဗ္ဗိဓမ္ပိ အဂတိဂမနံ။ **ပဒုဋ္ဌေနာ**တိ ကုဒ္ဓေန။ **ဂန္တွာ သော နိရယံ အဓော**တိ သော တေန အဓောဂမနိယေန ကမ္မေန အဓောနိရယမေဝ ဂစ္ဆတိ။ ဟဋ္ဌိမံ ပန "နိရယုဿဒ"န္တိ လိခိတံ, တဿ ဥဿဒနိရယံ ဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ **ဝုဍ္ဎေ**တိ ဝယောဝုဍ္ဎေ စ ဂုဏဝုဍ္ဎေ စ။ **အနုပစ္စာ**တိ ဘဝန္တရေပိ အပစ္စိတ္တာ အာယာဒိံ တ န လဘန္တီတိ အတ္ထော။ **တာလဝတ္ထု**န္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မေပိ ဆိန္နမူလတာလော ဝိယ မဟာဝိနာသံ ပတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ **ယော စ ပဗ္ဗဇိတံ ဟန္တိ**တိ ယော ဗာလဇနော သမဏံ ဟနတိ။ **စိရရတ္တာယာ**တိ စိရံ ကာလံ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဣသိဝိဟေဌကာနံ ပစ္စနနိရယေ ဒဿေတွာ ဥပရိ အဓမ္မိကရာဇူနံ ပစ္စနနိရယေ ဒဿေန္တော "**ယော စ**"တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ရဋ္ဌဝိဒ္ဓံသနော**တိ ဆန္ဒာဒိဝသေန ဂန္တွာ ရဋ္ဌဿ ဝိဒ္ဓံသနော။ **အစ္စိသင်္ဃပရေတော**တိ အစ္စိသမူဟပရိက္ခိတ္တော။ **တေဇောဘက္ခဿာ**တိ အဂ္ဂိမေဝ ခါဒန္တဿ။ **ဂတ္တာနီ**တိ တိဂါဝုတေ သရီရေ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ။ **လောမေဟိ စ နခေဟိ စာ**တိ ဧတေဟိ သဒ္ဓိံ သဗ္ဗာနိ ဧကဇာလာနိ ဟောန္တိ။ **တုတ္တဝေဂဋ္ဋိတော**တိ အာနေဋ္ဌကာရဏံ ကာရိယမာနော တုတ္တေဟိ ဝိဒ္ဓော နာဂေ ယထာ နဒတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော အဓမ္မိကရာဇူနံ ပစ္စနနိရယေ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ပိတုဃာတကာဒီနံ ပစ္စနနိရယေ ဒဿေတုံ "**ယော လောဘာ**"တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **လောဘာ**တိ ယသဓနလောဘေန။ **ဒေါသာ တ**တိ ဒုဋ္ဌစိတ္တတာယ တ။ **နိတ္တစ**န္တိ လောဟကုမ္ဘိယံ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ ပက္ကံ နီဟရိတွာ တိဂါဝုတမဿ သရီရံ နိတ္တစံ ကတွာ ဇလိတာယ လောဟပထဝိယံ ပါတေတွာ တိဏှေဟိ အယသူလေဟိ ကောဋ္ဋေတွာ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ကရောန္တိ။ **အန္ဓံ ကရိတွာ**တိ, မဟာရာဇ, တံ ပိတုဃာတကံ နိရယပါလာ ဇလိတလောဟပထဝိယံ ဥတ္တာနံ ပါတေတွာ ဇလိတေဟိ အယသူလေဟိ အက္ခီနိ ဘိန္ဒိတွာ အန္ဓံ ကရိတွာ မုခေ ဥဏှံ မုတ္တကရီသံ ပက္ခိပိတွာ ပလာလပီဌံ ဝိယ နံ ပရိဝတ္တေတွာ ကပ္ပေန သဏ္ဌိတေ ခါရေ လောဟဥဒကေ နိမုဇ္ဇာပေန္တိ။ **တတ္တံ ပက္ကုထိတမယောဂုဠ**န္တိ ပုန ပက္ကုထိတံ ဂူထကလလဿေဝ ဇလိတအယောဂုဠံ ခါဒာပေန္တိ။ သော ပန တံ အာဟရိယမာနံ ဒိသွာ မုခံ ပိဒဟတိ။ အထဿ ဒီဃေ စိရတာပိတေ ဇလမာနေ ဖာလေ အာဒာယ မုခံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ဝိဝရိတွာ ရဇ္ဇုဗဒ္ဓံ အယဗလိသံ ခိပိတွာ ဇိဝှံ နီဟရိတွာ တသ္မိံ ဝိဝဋ္ဋေ မုခေ တံ အယောဂုဠံ သမ္ပဝိသန္တိ ပက္ခိပန္တိ။ **ရက္ခသာ**တိ နိရယပါလာ။

သာမာ စာတိ, မဟာရာဇ, တဿ ပိတုဃာတကဿ ဇိဝှံ ဗလိသေန နိက္ကမိတွာ အယသင်္ကူဟိ ပထဝိယံ နီဟတံ ဇိဝှံ သာမာ သောဏာ သဗလဝဏ္ဏာ သုနခါ စ လောဟတုဏ္ဍာ ဂိဇ္ဈာ စ ကာကောလသင်္ဃာ စ အညေ စ နာနပ္ပကာရာ သကုဏာ သမာဂန္တွာ အာဝုဓေဟိ ဆိန္ဒန္တာ ဝိယ ဝိဘဇ္ဇ ကာကပဒါကာရေန ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဝိပ္ဖန္ဒမာနံ သလောဟိတံ ဝိဃာသံ ခါဒန္တာ ဝိယ သတ္တေ ဘက္ခယန္တီတိ အတ္ထော။ **တံ ဒမုတာလ**န္တိ တံ ပိတုဃာတကံ ဈာယမာနတာလံ ဝိယ ဇလိတသရီရံ။ **ပရိဘိန္နဂတ္တ**န္တိ တတ္ထ တတ္ထ ပရိဘိန္နဂတ္တံ။ **နိပ္ပောထယန္တာ**တိ ဇလိတေဟိ အယမုဂ္ဂရေဟိ ပါဟရန္တာ။ **ရတီ ဟိ တေသ**န္တိ တေသံ နိရယပါလာနံ သာ ရတိ ကီဠာ ဟောတိ။ **ဒုခိနော ပနီတရေ**တိ ဣတရေ ပန နေရယိကသတ္တာ ဒုက္ခိတာ ဟောန္တိ။ **ပေတ္တိဃာတိနော**တိ ပိတုဃာတကာ။ ဣတိ ဣမံ ပိတုဃာတကာနံ ပစ္စနနိရယံ ဒိသွာ ရာဇာ ဘီတတသိတော အဟောသိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော သမဿာသေတွာ မာတုဃာတကာနံ ပစ္စနနိရယံ ဒဿေသိ။ **ယမက္ခယ**န္တိ ယမနိဝေသနံ, နိရယန္တိ အတ္ထော။ **အတ္တကမ္မဖလူပဂေ**တိ အတ္တနော ကမ္မဖလေန ဥပဂတော။ **အမနုဿာ**တိ နိရယပါလာ။ **ဟန္တွာ တာရံ ဇနယန္တိယာ**တိ မာတုဃာတကံ။ **တလေဟီ**တိ အယမကစိတလေဟိ ဝေဌေတွာ အယယန္တေန ပီဠယန္တိ။ **တန္တိ** တံ မာတုဃာတကံ။ **ပါယေန္တီ**တိ တဿ ပီဠိယမာနဿ ရုဟိရံ ဂဠိတွာ အယကပလ္လံ ပူရေတိ။ အထ နံ ယန္တတော နီဟရိတွာ, တာဝဒေဝဿ သရီရံ ပါကတိကံ ဟောတိ။ တံ ပထဝိယံ ဥတ္တာနံ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဝိလီနံ တမ္ဗလောဟံ ဝိယ

ပက္ကုထိတံ လောဟိတံ ဟယေန္တိ။ **ဩဂယှဟ တိဋ္ဌတီ** တိ တံ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ အယယန္တေဟိ ပိဋ္ဌေတွာ ဇေဂုစ္ဆေ ဒုဂ္ဂန္ဓေ ပဋ္ဋိကူလေ မဟန္တေ ဂူထကလလအာတဋ္ဋေ ခိပန္တိ, သော တံ ရဟာဒံ ဩဂယှဟ ဩကဟိတွာ တိဋ္ဌ တိ။ **အတိကာယာ**တိ ဧကေအေကာကနာဝပ္ပမာဏာသရီရာ။ **အယောမုခာ**တိ အယသူစိမုခာ။ **ဆဝိံ ဘေတွာတနာ**တိ ဆဝိမာဒိံ က တွာ ယာဝ အဋ္ဌိမ္ပိ ဘေတွာ အဋ္ဌိမိဉ္ဇမ္ပိ ခာဒန္တိ။ **သံဂိဒ္ဓာ** တိ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ။ န ကေဝလဥ္စ ခာဒန္တေဝ, အဓော မဂ္ဂါဒီဟိ ပန ပဝိသိတွာ မုခာဒီဟိ နိက္ခမန္တိ, တမပဿာဒီဟိ ပဝိသိတွာ ဒက္ခိဏပဿာဒီဟိ နိက္ခမန္တိ, သကလမ္ပိ သရီရံ ဆိဒ္ဒာဝဆိဒ္ဒံ ကရောန္တိ, သော တတ္ထ အတိဒုက္ခပရေတော ဝိရဝန္တော ပစ္စတိ။ **သော စာ**တိ သော မာတုဃာတ ကော စ တံ သတဟောရိသံ နိရယံ ပတ္တော သသီသကော နိမုဂ္ဂေဝ ဟောတိ, တဉ္စ ကုဏပံ သမန္တာ ယောဇနသတံ ပူတိ ကံ ဟုတွာ တယတိ။ **မာတုဃော**တိ မာတုဃာတကော။

ဇဝံ မဟာသတ္တော မာတုဃာတကာနံ ပစ္စနနိရယံ ဒဿေတွာ ပုန ဂဗ္ဘဟာတကာနံ ပစ္စနနိရယံ ဒဿေန္တော ကထမာဟ။ **ခုရဓာရမနုက္ကမ္မာ** တိ ခုရဓာရနိရယံ အတိက္ကမိတွာ။ တတ္ထ ကိရ နိရယပာလာ မဟန္တမဟန္တေ ခုရေ ဥပရိ ဓာရေ ကတွာ သန္ထရန္တိ, တတော ယာဟိ ဂဗ္ဘပာတနခရဘေသဇ္ဇာနိ ပိဝိတွာ ဂဗ္ဘာ ပာတိတာ, တာ ဂဗ္ဘပ တိနိယော ဣတ္ထိယော ဇလိတေဟိ အာဝုဓေဟိ ပောထေန္တာ အနုဗန္ဓန္တိ, တာ တိခိဏခုရဓာရာသု ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကာ ဟု တွာ ပုနပ္ပုနံ ဥဋ္ဌာယ တံ ဒုရဘိသမ္ဘဝံ ခုရဓာရနိရယံ အက္ကမန္တိယော အတိက္ကမိတွာ နိရယပာလေဟိ အနုဗဒ္ဓာ ဒုဂ္ဂံ ဒုရတိက္ကမံ ဝိသမံ ဝေတရဏိံ နဒိံ ပတန္တိ။ တတ္ထ ကမ္မကာရဏာ **နိမိဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၄၂၁ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ဇဝံ ဂဗ္ဘပါတိနီနံ နိရယံ ဒဿေတွာ မဟာသတ္တော ယတ္ထ ပရဒါရိကာ စ အတိစာရိနိယော စ ပတန္တာ ပစ္စန္တိ, တံ ကဏ္ဍကသိမ္ဗလိနိရယံ ဒဿေန္တော **"အယောမယာ"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဥဘတော အဘိလမ္ဗန္တိ** တိ ဝေ တရဏိယာ ဥဘောသု တီရေသု တာသံ သိမ္ဗလီနံ သာခာ ဩလမ္ဗန္တိ။ **တေ အစ္စိမန္တော** တိ တေ ပဇ္ဇလိတသရီရာ သ တ္တာ အစ္စိမန္တော ဟုတွာ တိဋ္ဌန္တိ။ **ယောဇနန္တိ** တိကဝုတံ တေသံ သရီရံ, တတော ဥဋ္ဌိတဇာလာယ ပန သဒ္ဓိံ ယောဇနဥဗ္ဗေဓာ ဟောန္တိ။ **ဧတေ ဝဇန္တိ** တိ တေ ပရဒါရိကာ သတ္တာ နာနာဝိဓေဟိ အာဝုဓေဟိ ကောဋ္ဋိယမာနာ ဧတေ သိမ္ဗလိနိရယေ အဘိရုဟန္တိ။ **တေ ပတန္တိ** တိ တေ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ ရုက္ခဝိဋ္ဋပေသု လဂ္ဂ စျာယိတွာ ပုန နိရယပာလေဟိ အာဝုဓေဟိ ဝိဟတာ ဝိဝတ္တာ ဟုတွာ ပရိဝတ္တိတွာ အဓောသီသကာ ပတန္တိ။ **ပုထူ**တိ ဗဟူ။ **ဝိနိဝိဒ္ဓင္ဂာ**တိ တေသံ တတော ပတနကာလေ ဟေဋ္ဌာ အယပထဝိတော သူလာနိ ဥဋ္ဌဟိတွာ တေသံ မတ္ထကံ ပဋ္ဋိစ္ဆန္တိ, တာနိ တေသံ အဓောမဂ္ဂေန နိက္ခမန္တိ, တေ ဇဝံ သူလေသု ဝိဒ္ဓသရီရာ စိရရတ္တာ သယန္တိ။ **ဒီဃ**န္တိ သုပိနေပိ နိဒ္ဒံ အလဘန္တာ ဒီဃရတ္တံ ဇဂ္ဂန္တီတိ အတ္ထော။ **ရတ္ယာ ဝိဝသာနေ** တိ ရတ္တီနံ အစ္စယေန, စိရကာလာတိက္ကမေနာတိ အတ္ထော ။ **ပဝဇ္ဇန္တိ** တိ သဋ္ဌိယောဇနိကံ ဇလိတံ လောဟကုမ္ဘိံ ကပ္ပေန သဏ္ဌိတံ ဇလိတတမ္ဗလောဟရသပုဏ္ဏံ လောဟကုမ္ဘိံ နိရယပာလေဟိ ခိတ္တာ ပစ္စန္တိ။ **ဒုဿီလာ** တိ ပရဒါရိကာ။

ဇဝံ မဟာသတ္တော ပရဒါရိကအတိစာရိကာနံ ပစ္စနသိမ္ဗလိနိရယံ ဒဿေတွာ ဣတော ပရံ သာမိကဝတ္တာသသ့ သုသသုရဝတ္တာဒီနိ အပူရေန္တီနံ ပစ္စနဋ္ဌာနံ ပကာသေန္တော **"ယာ စာ"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အတိမညတီ**တိ **ဘိသ ဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၁၄.၇၈ အာဒယော) ဝုတ္တံ သာမိကဝတ္တံ အကရောန္တီ အတိက္ကမိတွာ မညတိ။ **ဇေဋ္ဌံ တ** တိ သာမိ ကဿ ဇေဋ္ဌဘာတရံ။ **နနန္ဒရ** န္တိ သာမိကဿ ဘဂိနိံ။ ဧတေသမ္ပိ ဟိ အညတရဿ ဟတ္ထပာဒပိဋ္ဌိပရိကမ္မနှာ ပနဘောဇနာဒိဘေဒံ ဝတ္တံ အပူရေန္တီ တေသု ဟိရောတ္တပ္ပံ အနုပဋ္ဌပေန္တီ တေ အတိမညတိ နာမ, သာပိ နိရယေ နိဗ္ဗ ဗတ္တိ။ **ဝင္ကေနာ** တိ တဿာ သာမိကဝတ္တာဒီနံ အပရိပူရိကာယ သာမိကာဒယော အက္ကောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ နိ ရယေ နိဗ္ဗတ္တာယ လောဟပထဝိယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ အယသင်္ကုနာ မုခံ ဝိဝရိတွာ ဗလိသေန ဇိဝှာဂ္ဂံ နိဗ္ဗဟန္တိ, ရဇ္ဇု ဇုဗန္ဓနေန သဗန္ဓနံ ကမုန္တိ။ **ကိမိန**န္တိ ကိမိဘရိတံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – မဟာရာဇ, သော နေရယိကသတ္တော ဇဝံ နိက္ကဍ္ဍိတံ အတ္တနော ဗျာမေန ဗျာမမတ္တံ ဇိဝှံ အာဝုဓေဟိ ကောဋ္ဋိတကောဋ္ဋိတဋ္ဌာနေ သဉ္ဇာတေဟိ မဟာ ဒောဏိပ္ပမာဏေဟိ ကိမီဟိ ဘရိတံ ပဿတိ။ **ဝိညာပေတုံ န သက္ကောတီ** တိ နိရယပာလေ ယာစိတုကာမောပိ ကိဉ္စိ ဝတ္တုံ န သက္ကောတိ။ **တာပနေ**တိ ဇဝံ သာ တတ္ထ ဗဟူနိ ဝဿသဟဿာနိ ပစ္စိတွာ ပုန တာပနမဟာနိရယေ ပစ္စတိ။

ဇဝံ မဟာသတ္တော သာမိကဝတ္တသဿုသသုရဝတ္တာဒီနိ အပူရေန္တီနံ ပစ္စနနိရယံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ သူက ရိကာဒီနံ ပစ္စနနိရယေ ဒဿေန္တော **"ဩရဗ္ဘိကာ"** တိအာဒိမာဟ ။ တတ္ထ **အဝဏ္ဏေ ဝဏ္ဏကာရကာ** တိ ပေသုည

ကာရကာ။ **ခာရနဒိ**န္တိ ဧတေ သြရဗ္ဗိကာဒယော ဧတေဟိ သတ္တိအာဒီဟိ ဟညမာနာ ဝေတရဏိံ နဒိံ ပတန္တီတိ အတ္ထော။ သေသာနိ သြရဗ္ဗိကာဒီနံ ပစ္စနုဘာနာနိ နိမိဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿန္တိ။ **ကုဋကာရိ**တိ ကူဋဝိနိစ္ဆယဿ စေဝ တုလာကူဋာဒီနဉ္စ ကာရကေ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ကူဋဝိနိစ္ဆယကူဋကာရကကူဋအဍ္ဍပနိကာနံ ပစ္စနုဘဝနနိရယာ နိမိဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿန္တိ။ **ဝန္တံ** တိ ဝမိတကံ။ **ဒုရတ္တာန** န္တိ ဒုဂ္ဂတတ္တဘာဝတနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – မဟာရာဇ, တေ ဒုရတ္တဘာဝတ သတ္တာ အယကူဋေဟိ မတ္ထကေ ဘိဇ္ဇမာနေ ဝမန္တိ, တတော တံ ဝန္တံ ဇလိတအယကပလ္လေဟိ တေသု ဧကေစ္စာနံ မုခေ ခိပန္တိ , ဣတိ တေ ပရေသံ ဝန္တံ ဘုဉ္ဇန္တိ နာမ။ **ဘေရဏ္ဍကာ** တိ သိင်္ဂါလာ။ **ဝိပ္ပန္ဒမာန** န္တိ အဓောမုခံ နိပဇ္ဇာပိတံ နိက္ကမိတဗ္ဗံ ဣတော စိတော စ ဝိပ္ပန္ဒမာနံ။ **မိဂေနာ**တိ သြကစာရကမိဂေန။ **ပက္ခိနာ** တိ တထာရူပေနေဝ။ **ဂန္တာ တေ** တိ ဂန္တာရော တေ။ **နိရယုဿဒ** န္တိ ဥဿဒနိရယံ။ ဟဋ္ဌိယံ ပန ‘‘နိရယံ အဓော’’တိ လိခိတံ။ အယံ ပန နိရယော နိမိဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတီတိ။

ဣတိ မဟာသတ္တော ဧတ္တကေ နိရယေ ဒဿေတွာ ဣဒာနိ ဒေဝလောကဝိဝရဏံ ကတွာ ရညော ဒေဝလောကေ ဒဿေန္တော အာဟ –

၁၃၃. ‘‘သန္တော စ ဥဒ္ဓံ ဂစ္ဆန္တိ၊ သုစိဏ္ဏေနိဓ ကမ္မုနာ။
သုစိဏ္ဏဿ ဖလံ ပဿ၊ သဣန္ဒာ ဒေဝါ သဗြဟ္မကာ။

၁၃၄. ‘‘တံ တံ ဗြူမိ မဟာရာဇ၊ ဓမ္မံ ရဋ္ဌပတီ စရ။
တထာ ရာဇ စရာဟိ ဓမ္မံ၊ ယထာ တံ သုစိဏ္ဏံ နာနုတပ္ပေယျ ပစ္ဆာ’’တိ။

တတ္ထ **သန္တော** တိ ကာယာဒီဟိ ဥပသန္တာ။ **ဥဒ္ဓ** န္တိ ဒေဝလောကံ။ **သဣန္ဒာ**တိ တတ္ထ တတ္ထ ဣန္ဒေဟိ သဒ္ဓိံ။ မဟာသတ္တော ဟိဿ စာတုမဟာရာဇာဒိကေ ဒေဝေ ဒဿေန္တော, ‘‘မဟာရာဇ, စာတုမဟာရာဇိကေ ဒေဝေ ပဿ, စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ပဿ, တာဝတိံသေ ပဿ, သက္ကံ ပဿာ’’တိ ဧဝံ သဗ္ဗေပိ သဣန္ဒကေ သဗြဟ္မကေ စ ဒေဝေ ဒဿေန္တော ‘‘ဣဒမ္ပိ သုစိဏ္ဏဿ ဖလံ ဣဒမ္ပိ ဖလ’’န္တိ ဒဿေသိ။ **တံ တံ ဗြူမိ** တိ တသ္မာ တံ ဘဏာမိ။ **ဓမ္မ**န္တိ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဟဏာတိပာတာဒီနိ ပဉ္စ ဝေရာနိ ပဟာယ အနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောဟီတိ။ **ယထာ တံ သုစိဏ္ဏံ နာနုတပ္ပေယျာ**တိ ယထာ တံ အနာဒိပုညကမ္မံ သုစိဏ္ဏံ ပိတုဃာတကမ္မပစ္စယံ ဝိပ္ပဋိသာရံ ပဋိစ္စာဒေတုံ သမတ္ထတာယ တံ နာနုတပ္ပေယျ, တထာ တံ သုစိဏ္ဏံ စရ, ဗဟုံ ပုညံ ကရောဟီတိ အတ္ထော။

သော မဟာသတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ တတော ပဋ္ဌာယ အဿာသံ ပဋိလဘိ။ ဗောဓိသတ္တော ပန ကိဉ္စိ ကာလံ တတ္ထ ဝသိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပေသ မယာ အဿာသိတောယေဝာ’’တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ ‘‘တဒါ ရာဇာ အဇာတသတ္တု အဟောသိ, ဣသိဂဏော ဗုဒ္ဓပရိသာ, သံကိစ္စပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ’’န္တိ။

သံကိစ္စဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

ဇာတကုဒ္ဒာနံ –

အထ သဋ္ဌိနိပါတမှိ၊ သုဏာထ မမ ဘာသိတံ။
ဇာတကသဝှယနော ပဝရော၊ သောဏကအရိန္ဒမသဝှယနော။
တထာ ဝုတ္တရထေသဘကိစ္စဝရောတိ။

သဋ္ဌိနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၀. သတ္တတိနိပါတော

[၅၃၁] ၁. ကုသဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဣဒံ တေ ရဋ္ဌန္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ ကုလပုတ္တော သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတော ဧကဒိဝသံ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဧကံ အလင်္ကတဣတ္ထိံ ဒိသွာ သုဘနိမိတ္တဂ္ဂါဟဝသေန ဩလောကေတွာ ကိလေသာဘိဘူတော အနဘိရတော ဝိဟာသိ ဒီဃကေသနခော ကိလိဋ္ဌစီဝရော ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတော ဓမနိသန္ထတဂတ္တော။ ယထာ ဟိ ဒေဝလောကာ စဝနဓမ္မာနံ ဒေဝပုတ္တာနံ ပဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပညာယန္တိ, မာလာ မိလာယန္တိ, ဝတ္ထာနိ ကိလိဿန္တိ, သရီရေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ ဩက္ကမတိ, ဥဘောဟိ ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တိ, ဒေဝေ ဒေဝါသနေ နာဘိရမတိ, ဧဝမေဝ သာသနာ စဝနဓမ္မာနံ ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခူနံ ပဉ္စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပညာယန္တိ, သဒ္ဓာပုပ္ဖာနိ မိလာယန္တိ, သီလဝတ္ထာနိ ကိလိဿန္တိ, သရီရေ မင်္ကုတာယ စေဝ အယသဝသေန စ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ ဩက္ကမတိ, ကိလေသသေဒါ မုစ္စန္တိ, အရညရုက္ခမူလသုညာဂါရေသု နာဘိရမန္တိ။ တဿပိ တာနိ ပညာယိံသု။ အထ နံ ဘိက္ခူ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ "အယံ, ဘန္တေ, ဥက္ကဏ္ဌိတော"တိ ဒဿေသုံ။ သတ္ထာ "သစ္စံ ကိရ တွံ, ဘိက္ခု, ဥက္ကဏ္ဌိတောသီ"တိ တံ ပုစ္ဆိတွာ "သစ္စံ, ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ "မာ, ဘိက္ခု, ကိလေသဝသိကော ဟောဟိ, မာတုဂါမော နာမေသ ပါပေါ, တသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တတံ ဝိနောဒေဟိ, သာသနေ အဘိရမ, မာတုဂါမေ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တတာယ ဟိ တေဇဝန္တောပိ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ နိတ္တေဇာ ဟုတွာ အနယဗျသနံ ပါပုဏိံသူ"တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ မလ္လရဋ္ဌေ ကုသာဝတီရာဇဓာနိယံ ဩက္ကာကော နာမ ရာဇာ ဓမ္မေန သမေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ သောဠသန္နံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ ဇေဋ္ဌိကာ သီလဝတီ နာမ အဂ္ဂမဟေသီ အဟောသိ, သာ နေဝ ပုတ္တံ, န ဓီတရံ လဘိ။ အထဿာ နာဂရာ စေဝ ရဋ္ဌဝါသိနော စ ရာဇနိဝေသနဒွါရေ သန္နိပတိတွာ "ရဋ္ဌံ နဿိဿတိ, ရဋ္ဌံ နဿိဿတီ"တိ ဥပက္ကောသိံသု။ ရာဇာ သီဟပဉ္ဇရံ ဥဂ္ဃာဋေတွာ "မယိ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ အဓမ္မကာရော နာမ နတ္ထိ, ကသ္မာ ဥပက္ကောသထာ"တိ ပုစ္ဆိ။ "သစ္စံ, ဒေဝ, အဓမ္မကာရော နာမ နတ္ထိ, အပိစ ဝံသာနုရက္ခကော ပန တေ ပုတ္တော နတ္ထိ, အညော ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ရဋ္ဌံ နာသေဿတိ, တသ္မာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ သမတ္ထံ ပုတ္တံ ပတ္ထေထာ"တိ။ "ပုတ္တံ ပတ္ထေန္တော ကိံ ကရောမီ"တိ? "ပဌမံ တာဝ ဧကံ သတ္တာဟံ စုလ္လနာဋကံ ဓမ္မနာဋကံ ကတွာ ဝိဿဇ္ဇေထ, သစေ သာ ပုတ္တံ လဘိဿတိ, သာဓု, နော စေ, အထ မဇ္ဈိမနာဋကံ ဝိဿဇ္ဇေထ, တတော ဇေဋ္ဌနာဋကံ, အဝဿံ ဧတ္တကာသု ဣတ္ထီသု ဧကာ ပုညဝတီ ပုတ္တံ လဘိဿတီ"တိ။ ရာဇာ တေသံ ဝစနေန တထာ ကတွာ သတ္တ ဒိဝသေ ယထာသုခံ အဘိရမိတွာ အာဂတာဂတံ ပုစ္ဆိ – "ကစ္စိ ဝေါ ပုတ္တော လဒ္ဓေါ"တိ? သဗ္ဗာ "န လဘာမ, ဒေဝါ"တိ အာဟံသု။ ရာဇာ "န မေ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ"တိ အနတ္တမနော အဟောသိ။ နာဂရာ ပုန တထေဝ ဥပက္ကောသိံသု။ ရာဇာ "ကိံ ဥပက္ကောသထ, မယာ တုမှာကံ ဝစနေန နာဋကာနိ ဝိဿဇ္ဇာနိ, ကောစိ ပုတ္တံ န လဘတိ, ဣဒါနိ ကိံ ကရောမာ"တိ အာဟ။ "ဒေဝ, ဧတာ ဒုဿီလာ ဘဝိဿန္တိ နိပ္ပုညာ, နတ္ထိ ဧတာသံ ပုတ္တလာဘာယ ပုညံ, တုမှေ ပန ဧတာသု ပုတ္တံ အလဘန္တီသုပိ မာ အပ္ပေါဿုက္ကတံ အာပဇ္ဇထ, အဂ္ဂမဟေသီ တေ သီလဝတီ ဒေဝီ သီလသမ္ပန္နာ, တံ ဝိဿဇ္ဇေထ, တဿာ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ"တိ။

သော "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ "ဣတော ကိရ သတ္တမေ ဒိဝသေ ရာဇာ သီလဝတိံ ဒေဝိံ ဓမ္မနာဋကံ ကတွာ ဝိဿဇ္ဇေဿတိ, ပုရိသာ သန္နိပတန္တူ"တိ ဘေရိံ စရာပေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဒေဝိံ အလင်္ကာရာပေတွာ ရာဇနိဝေသနာ ဩတာရေတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တဿာ သီလတေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော "ကိံ နု ခေါ"တိ အာဝဇ္ဇေန္တော ဒေဝိယာ ပုတ္တပတ္ထနဘာဝံ ဉတွာ "ဧတိဿာ မယာ ပုတ္တံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ, အတ္ထိ နု ခေါ ဒေဝလောကေ ဧတိဿာ အနုစ္ဆဝိကော ပုတ္တော"တိ ဥပဓာရေန္တော ဗောဓိသတ္တံ အဒ္ဒသ။ သော ကိရ တဒါ တာဝတိံသဘဝနေ အာယုံ ခေပေတွာ ဥပရိဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတုကာမော အဟောသိ။ သက္ကော တဿ ဝိမာနဒွါရံ ဂန္တွာ တံ ပက္ကောသိတွာ, "မာရိသ, တယာ မနုဿလောကံ ဂန္တွာ ဩက္ကာကရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆာပေတွာ အပရမ္ပိ ဒေဝပုတ္တံ "တွမ္ပိ ဧတိဿာ ဧဝ ပုတ္တော ဘဝိဿသီ"တိ ဝတွာ "မာ ခေါ ပနဿာ ကောစိ သီလံ ဘိန္ဒတူ"တိ မဟလ္လကဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏေန ရညော နိဝေသနဒွါရံ အဂမာသိ။

မဟာဇနောပိ နှာတော အလင်္ကတော “အဟံ ဒေဝိံ ဂဏှိဿာမိ, အဟံ ဒေဝိံ ဂဏှိဿာမီ”တိ ရာဇဒွါရေ
သန္နိပတိတွာ သက္ကဉ္စ ဒိသွာ “တွံ ကသ္မာ အာဂတောသီ”တိ ပရိဟာသမကာသိ။ သက္ကော “ကိံ မံ တုမှေ ဂရ
ဟထ, သစေပိ မေ သရီရံ ဇိဏ္ဏံ, ရာဂေ ပန န ဇီရတိ, သစေ သီလဝတိံ လဘိဿာမိ, အာဒါယ နံ ဂမိဿာမီတိ အာဂ
တောမှီ”တိ ဝတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝေန သဗ္ဗေသံ ပုရတောဝ အဋ္ဌာသိ။ အညော ကောစိ တဿ တေဇေန ပုရ
တော ဘဝိတုံ နာသက္ခိ။ သော တံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ နိဝေသနာ နိက္ခမန္တိညေဝ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ပက္
ကာမိ။ အထ နံ တတ္ထ တတ္ထ ဌိတာ ဂရဟိံသု “ပဿထ, ဘော, မဟလ္လကဗြာဟ္မဏော ဧဝံ ဥတ္တမရူပဓရံ ဒေဝိံ အာ
ဒါယ ဂစ္ဆတိ, အတ္တနော ယုတ္တံ န ဇာနာတီ”တိ။ ဒေဝီပိ “မဟလ္လကော မံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတီ”တိ န အဋ္ဋီယတိ န ဟ
ရာယတိ။ ရာဇာပိ ဝါတပါနေ ဌတွာ “ကော နု ခော ဒေဝိံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတီ”တိ ဩလောကေန္တော တံ ဒိသွာ အနတ္တ
မနော အဟောသိ။

သက္ကော တံ အာဒါယ နဂရဒွါရတော နိက္ခမိတွာ ဒွါရသမီပေ ဧကံ ဃရံ မာပေသိ ဝိဝဋဒွါရံ ပညတ္တကဋ္ဌ
တ္ထရိကံ။ အထ နံ သော “ဣဒံ တေ နိဝေသန”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော “အာမ, ဘဒ္ဒေ, ပုဗ္ဗေ ပနာဟံ ဧကော, ဣဒါနိမှာ မယံ
ဒွေဝ ဇနာ, အဟံ ဘိက္ခာယ စရိတွာ တဏ္ဍုလာဒီနိ အာဟရိဿာမိ, တွံ ဣမိဿာ ကဋ္ဌတ္ထရိကာယ နိပဇ္ဇာဟီ”တိ
ဝတွာ တံ မုဒုနာ ဟတ္ထေန ပရာမသန္တော ဒိဗ္ဗသမ္ဖဿံ ဖရာပေတွာ တတ္ထ နိပဇ္ဇာပေသိ။ သာ ဒိဗ္ဗသမ္ဖဿဖ
ရဏေန သညံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ အထ နံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန တာဝတိံသဘဝနံ နေတွာ အလင်္ကတဝိမာနေ ဒိဗ္ဗသယ
နေ နိပဇ္ဇာပေသိ။ သာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ပဗုဇ္ဈိတွာ တံ သမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ “န သော ဗြာဟ္မဏော မနုဿော, သက္
ကော ဘဝိဿတီ”တိ အညာသိ။ သက္ကောပိ တသ္မိံ သမယေ ပါရိစ္ဆတ္တကမူလေ ဒိဗ္ဗနာဋကပရိဝုတော နိသိန္နော
အဟောသိ။ သာ သယနာ ဥဋ္ဌာယ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သက္ကော “ဝရံ
တေ, ဒေဝိ, ဒဒါမိ, ဂဏှာဟီ”တိ အာဟ။ “တေန ဟိ, ဒေဝ, ဧကံ ပုတ္တံ မေ ဒေဟီ”တိ။ “ဒေဝိ, တိဋ္ဌတု ဧကော ပုတ္
တော, အဟံ တေ ဒွေဝ ပုတ္တေ ဒဿာမိ။ တေသု ပန ဧကော ပညဝါ ဘဝိဿတိ ဝိရူပဝါ, ဧကော ရူပဝါ န ပညဝါ။ တေ
သု ကတရံ ပတ္ထေသီ”တိ? “ပညဝန္တံ, ဒေဝါ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ ဝတွာ တဿာ ကုသတိဏံ ဒိဗ္ဗဝတ္ထံ ဒိဗ္ဗ
စန္ဒနံ ပါရိစ္ဆတ္တကပုပ္ဖံ ကောကနုဒဉ္စ နာမ ဝီဏံ ဒတွာ တံ အာဒါယ ရညော သယနဃရံ ပဝိသိတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ
ဧကသယနေ နိပဇ္ဇာပေတွာ အင်္ဂုဋ္ဌကေန တဿာ နာဘိံ ပရာမသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဗောဓိသတ္တော တဿာ ကုစ္ဆိမ္
ဟိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ သက္ကောပိ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ ပဏ္ဍိတာ ဒေဝီ ဂဗ္ဘဿ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဇာနိ။

အထ နံ ပဗုဒ္ဓော ရာဇာ ဒိသွာ, “ဒေဝိ, ကေန နီတာသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “သက္ကေန, ဒေဝါ”တိ။ “အဟံ ပစ္စက္ခတော ဧကံ
မဟလ္လကဗြာဟ္မဏံ တံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တံ အဒ္ဒသံ, ကသ္မာ မံ ဝဉ္စေသီ”တိ? “သဒ္ဒဟထ, ဒေဝ, သက္ကော မံ ဂ
ဟေတွာ ဒေဝလောကံ နေသီ”တိ။ “န သဒ္ဒဟာမိ, ဒေဝီ”တိ။ အထဿ သာ သက္ကဒတ္တိယံ ကုသတိဏံ ဒဿေတွာ
“သဒ္ဒဟထာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “ကုသတိဏံ နာမ ယတော ကုတောစိ လဗ္ဘတီ”တိ န သဒ္ဒဟိ။ အထဿ သာ ဒိဗ္ဗဝတ္
ထာဒီနိ ဒဿေသိ။ ရာဇာ တာနိ ဒိသွာ သဒ္ဒဟိတွာ, “ဘဒ္ဒေ, သက္ကော တာဝ တံ နေတု, ပုတ္တော ပန တေ လဒ္
ဓော”တိ ပုစ္ဆိ။ “လဒ္ဓော မဟာရာဇ, ဂဗ္ဘော မေ ပတိဋ္ဌိတော”တိ။ သော တုဋ္ဌော တဿာ ဂဗ္ဘပရိဟာရံ အဒါသိ ။
သာ ဒသမာသစ္စယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, တဿ အညံ နာမံ အကတွာ ကုသတိဏနာမမေဝ အကံသု။ ကုသကုမာရဿ ပ
ဒသာ ဂမနကာလေ ဣတရော ဒေဝပုတ္တော တဿာ ကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ သာ ဒသမာသေ ပရိပုဏ္ဏေ ပုတ္တံ ဝိဇာ
ယိ, တဿ “ဇယမ္ပတီ”တိ နာမံ ကရိံသု။ တေ မဟန္တေန ယသေန ဝဍ္ဎိံသု။ ဗောဓိသတ္တော ပညဝါ အာစရိယဿ သ
န္တိကေ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ အနုဂ္ဂဟေတွာ အတ္တနောဝ ပညာယ သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ဖတ္တိံ ပါပုဏိ။

အထဿ သောဠသဝဿကာလေ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ဒါတုကာမော ဒေဝိံ အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ, ပုတ္တဿ တေ ရ
ဇ္ဇံ ဒတွာ နာဋကာနိ ဥပဋ္ဌာပေဿာမ, မယံ ဇီဝန္တာယေဝ နံ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတံ ပဿိဿာမ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ ခော
ပန ယဿ ရညော ဓီတရံ ဣစ္ဆတိ, တမဿ အာနေတွာ အဂ္ဂမဟေသိံ ကရိဿာမ, စိတ္တမဿ ဇာနာဟိ, ကတရံ
ရာဇဓီတရံ ရောစေသီ”တိ အာဟ။ သာ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ “ကုမာရဿ ဣမံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတွာ စိတ္တံ
ဇာနာဟီ”တိ ဧကံ ပရိစာရိကံ ပေသေသိ။ သာ ဂန္တွာ တဿ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ မဟာသတ္တော
စိန္တေသိ – “အဟံ န ရူပဝါ, ရူပသမ္ပန္နာ ရာဇဓီတာ အာနီတာပိ မံ ဒိသွာ ‘ကိံ မေ ဣမိနာ ဝိရူပေနာ’တိ ပလာယိဿတိ
ဣတိ နော လဇ္ဇိတဗ္ဗကံ ဘဝိဿတိ, ကိံ မေ ဃရာဝါသေန, ဓရမာနေ မာတာပိတရော ဥပဋ္ဌဟိတွာ တေသံ အစ္စယေ
န နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ။ သော “မယှံ နေဝ ရဇ္ဇေနတ္ထော, န နာဋကေဟိ, အဟံ မာတာပိတူနံ အစ္စယေန ပ

ဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ အာဟ။ သာ ဂန္တွာ တဿ ကထံ ဒေဝိယာ အာရောစေသိ, ဒေဝီပိ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ အနတ္တမနော ဟုတွာ ပုန ကတိပါဟစ္စယေန သာသနံ ပေသေသိ။ သောပိ ပဋိဗာဟတိယေဝ။ ဧဝံ ယာဝတတိယံ ပဋိဗာဟိတွာ စတုတ္ထဝါရေ စိန္တေသိ – “မာတာပိတူဟိ သဒ္ဓိံ ကေန္တေန ပဋိပက္ခဘာဝေါ နာမ န ယုတ္တော, ဧကံ ဥပါယံ ကရိဿာမီ”တိ။

သော ကမ္မာရဇေဋ္ဌကံ ပက္ကောသာပေတွာ ဗဟုံ သုဝဏ္ဏံ ဒတွာ “ဧကံ ဣတ္ထိရူပကံ ကရောဟီ”တိ ဥယျောဇေတွာ တသ္မိံ ပက္ကန္တေ အညံ သုဝဏ္ဏံ ဂဟေတွာ သယမေဝ ဣတ္ထိရူပကံ အကာသိ။ ဗောဓိသတ္တာနဉှိ အဓိပ္ပာယော နာမ သမိဇ္ဈတိ။ တံ သုဝဏ္ဏရူပကံ ဇိဝှာယ အဝဏ္ဏနီယသောဘံ အဟောသိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော ခေါမံ နိဝါသာပေတွာ သိရိဂဗ္ဘေ ဌပါပေသိ။ သော ကမ္မာရဇေဋ္ဌကေန အာဘတရူပကံ ဒိသွာ တံ ဂရဟိတွာ “ဂစ္ဆ အမှာကံ သိရိဂဗ္ဘေ ဌပိတရူပကံ အာဟရာ”တိ အာဟ။ သော သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိဋ္ဌော တံ ဒိသွာ “ကုမာရေန သဒ္ဓိံ အဘိရမိတုံ ဧကာ ဒေဝစ္ဆရာ အာဂတာ ဘဝိဿတီ”တိ ဟတ္ထံ ပသာရေတုံ အဝိသဟန္တော နိက္ခမိတွာ “ဒေဝ, သိရိဂဗ္ဘေ အယျာ ဧကိကာဝ ဌိတာ, ဥပဂန္တုံ န သက္ကောမီ”တိ အာဟ။ “တာတ, ဂစ္ဆ, သုဝဏ္ဏရူပကံ ဧတံ, အာဟရာ”တိ ပုန ပေသိတော အာဟရိ။ ကုမာရော ကမ္မာရေန ကတံ ရူပကံ သုဝဏ္ဏဂဗ္ဘေ နိက္ခိပါပေတွာ အတ္တနာ ကတံ အလင်္ကရာပေတွာ ရထေ ဌပါပေတွာ “ဧဝရူပံ လဘန္တော ဂဏှာမီ”တိ မာတု သန္တိကံ ပဟိဏိ။

သာ အမစ္စေ ပက္ကောသာပေတွာ, “တာတာ, မယှံ ပုတ္တော မဟာပုညော သက္ကဒတ္တိယော အနုစ္ဆဝိကံ ကုမာရိကံ လဘိဿတိ, တုမှေဟ ဧဝရူပံ လဘန္တာ ဂဏှိဿထ, ဣမံ ရူပကံ ပဋိစ္ဆန္နယာနေ ဌပေတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပံ စရန္တာ ယဿ ရညော ဧဝရူပံ ဓီတရံ ပဿထ, တဿေတံ ဒတွာ ‘ဩက္ကာကရာဇာ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ အာဝါဟံ ကရိဿတီ’တိ ဒိဝသံ ဝဝတ္ထပေတွာ အာဂစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ တေ “သာဓူ”တိ တံ အာဒါယ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နိက္ခမိတွာ ဝိစရန္တာ ယံ ရာဇဓာနိံ ပါပုဏန္တိ, တတ္ထ သာယနှသမယေ မဟာဇနဿ သမောသရဏဋ္ဌာနေ တံ ရူပကံ ဝတ္ထပုပ္ဖာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကရိတွာ သုဝဏ္ဏသိဝိကံ အာရောပေတွာ တိတ္ထမဂ္ဂေ ဌပေတွာ အမစ္စာ သယံ ပဋိက္ကမိတွာ အာဂတာဂတာနံ ကထာသဝနတ္ထံ ဧကမန္တေ တိဋ္ဌန္တိ။ မဟာဇနော တံ ဩလောကေတွာ “သုဝဏ္ဏရူပက”န္တိ သညံ အကတွာ “အယံ မနုဿိတ္ထီ သမာနာပိ ဒေဝစ္ဆရပဋိဘာဂါ အတိဝိယ သောဘတိ, ကိံ နု ခေါ ဣဓ ဌိတာ, ကုတော ဝါ အာဂတာ, အမှာကံ နဂရေ ဧဝရူပါ နတ္ထီ”တိ ဝဏ္ဏေန္တော ပက္ကမတိ။ တံ သုတွာ အမစ္စာ “သစေ ဣဓ ဧဝရူပါ ဒာရိကာ ဘဝေယျ, ‘အသုကာ ရာဇဓီတာ ဝိယ အသုကာ အမစ္စဓီတာ ဝိယာ’တိ ဝဒေယျုံ, အဒ္ဓာ ဣဓ ဧဝရူပါ နတ္ထီ”တိ တံ အာဒါယ အညံ နဂရံ ဂစ္ဆန္တိ။

တေ ဧဝံ ဝိစရန္တာ အနုပုဗ္ဗေန မဒ္ဒရဋ္ဌေ သာဂလနဂရံ သမ္ပာပုဏိံသု။ တတ္ထ မဒ္ဒရညော အဋ္ဌ ဓီတရော ဥတ္တမရူပဓရာ ဒေဝစ္ဆရပဋိဘာဂါ, တာသံ သဗ္ဗဇေဋ္ဌိကာ ပဘာဝတီ နာမ။ တဿာ သရီရတော ဗာလသူရိယဿ ပဘာ ဝိယ ပဘာ နိစ္ဆရန္တိ, အန္ဓကာရေပိ စတုဟတ္ထေ အန္တောဂဗ္ဘေ ပဒီပကိစ္စံ နတ္ထိ, သဗ္ဗော ဂဗ္ဘော ဧကောဘာသော ဟောတိ။ ဓာတိ ပနဿာ ခုဇ္ဇာ, သာ ပဘာဝတိံ ဘောဇေတွာ တဿာ သီသနှာပနတ္ထံ အဋ္ဌဟိ ဝဏ္ဏဒာသီဟိ အဋ္ဌ ဃဋေ ဂါဟာပေတွာ သာယနှသမယေ ဥဒကတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တီ တိတ္ထမဂ္ဂေ ဌိတံ တံ ရူပကံ ဒိသွာ “ပဘာဝတီ”တိ သညာယ “အယံ ဒုဗ္ဗိနီတာ ‘သီသံ နှာယိဿာမီ’တိ အမှေဟိ ဥဒကတ္ထာယ ပေသေတွာ ပဌမတရံ အာဂန္တွာ တိတ္ထမဂ္ဂေ ဌိတာ”တိ ကုဇ္ဈိတွာ “အရေ ကုလလဇ္ဇာပနိကေ အမှေဟိ ပုရိမတရံ အာဂန္တွာ ကသ္မာ ဣဓ ဌိတာသိ, သစေ ရာဇာ ဇာနိဿတိ, နာသေဿတိ နော”တိ ဝတွာ ဟတ္ထေန ဂဏ္ဍပဿေ ပဟရိ, ဟတ္ထတလံ ဘိဇ္ဇမာနံ ဝိယ ဇာတံ။ တတော “သုဝဏ္ဏရူပက”န္တိ ဉတွာ ဟသမာနာ တာသံ ဝဏ္ဏဒာသီနံ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တီ “ပဿထေတံ မေ ကမ္မံ, မမ ဓီတာတိ သညာယ ပဟာရံ အဒါသိံ, အယံ မမ ဓီတု သန္တိကေ ကိမဂ္ဃတိ, ကေဝလံ မေ ဟတ္ထော ဒုက္ခာပိတော”တိ အာဟ။

အထ နံ ရာဇဒူတာ ဂဟေတွာ “တွံ ‘မမ ဓီတာ ဣတော အဘိရူပတရာ’တိ ဝဒန္တီ ကံ နာမ ကထေသီ”တိ အာဟံသု။ “မဒ္ဒရညော ဓီတရံ ပဘာဝတိံ, ဣမံ ရူပကံ တဿာ သောဠသိမ္ပိ ကလံ န အဂ္ဃတီ”တိ။ တေ တုဋ္ဌမာနသာ ရာဇဒွါရံ ဂန္တွာ “ဩက္ကာကရညော ဒူတာ ဒွါရေ ဌိတာ”တိ ပဋိဟာရာပေသုံ။ ရာဇာ အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ ဌိတကောဝ “ပက္ကောသထာ”တိ အာဟ။ တေ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ “မဟာရာဇ, အမှာကံ ရာဇာ တုမှာကံ အာရောဂျံ ပုစ္ဆတီ”တိ ဝတွာ ကတသက္ကာရသမ္မာနာ “ကိမတ္ထံ အာဂတတ္ထာ”တိ ပုဋ္ဌာ “အမှာကံ ရညော သီဟဿရော ပုတ္တော ကု

သကုမာရော နာမ, ရာဇာ တဿ ရဇ္ဇံ အတုကာမော အမ္မေဟ တုမှာကံ သန္တိကံ ပဟိဏိ, တုမှာကံ ကိရ ဓီတာ ပ ဘာဝတီ, တံ တဿ ဒေထ, ဣမဥ္စ သုဝဏ္ဏရူပကံ ဒေယ္ယဓမ္မံ ဂဏှာထာ''တိ တံ ရူပကံ တဿ အဒံသု။ သောပိ ''ဧဝ ရူပေန မဟာရာဇေန သဒ္ဓိံ ဝိတဟမင်္ဂလံ ဘဝိဿတီ''တိ တုဋ္ဌစိတ္တော သမ္ပဋိစ္ဆိ ။ အထ နံ ဒူတာ အာဟံသု – ''မဟာရာဇ, အမ္မေဟဟိ န သက္ကာ ပပဥ္စံ ကာတုံ, ကုမာရိကာယ လဒ္ဓဘာဝံ ရညော အာရောစေဿာမ, အထ နံ သော အာဂန္တွာ အာဒာယ ဂမိဿတီ''တိ။ သော ''သာဓူ''တိ ဝတွာ တေသံ သက္ကာရံ ကတွာ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တေ ဂန္တွာ ရညော စ ဒေဝိယာ စ အာရောစေသုံ။ ရာဇာ မဟန္တေန ပရိတရေန ကုသာဝတိတော နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန သာဂလ နဂရံ ပာပုဏိ။ မဒ္ဒရာဇာ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ တံ နဂရံ ပဝေသေတွာ မဟန္တံ သက္ကာရမကာသိ။

သီလဝတီ ဒေဝီ ပဏ္ဍိတတ္တာ ''ကော ဇာနာတိ, ကိံ ဘဝိဿတီ''တိ ဧကာဟဒွီဟစ္စယေန မဒ္ဒရာဇာနံ အာဟ – ''မဟာရာဇ, သုဏိသံ ဒဋ္ဌုကာမာမှာဟီ''တိ။ သော ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တံ ပက္ကောသာပေသိ။ ပဘာဝတီ သဗ္ဗာ လင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ ဓာတိဂဏပရိဝုတာ အာဂန္တွာ သဿုံ ဝန္ဒိ။ သာ တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ – ''အယံ ကုမာရိကာ အဘိရူပာ, မယှံ ပုတ္တော ဝိရူပေါ။ သစေ သော တံ ပဿိဿတိ, ဧကာဟမ္ပိ အဝသိတွာ ပလာယိဿတိ, ဥပာယံ ကရိဿာမီ''တိ။ သာ မဒ္ဒရာဇာနံ အာမန္တေတွာ, ''မဟာရာဇ, သုဏိသာ မေ ပုတ္တဿ အနုစ္ဆဝိကာ, အပိစ ခော ပန အမှာကံ ကုလပဝေဏိယာ အာဂတံ စာရိတ္တံ အတ္ထိ, သစေ အယံ တသ္မိံ စာရိတ္တေ ဝတ္တိဿတိ, နေဿာမိ န''န္တိ အာဟ။ ''ကိံ ပန တေ စာရိတ္တ''န္တိ။ ''အမှာကံ ဝံသေ ယာဝ ဧကေဿ ဂဗ္ဘဿ ပတိဋ္ဌာနံ ဟောတိ, တာဝ ဒိ တာ သာမိကံ ပဿိတုံ န လဘတိ။ သစေ သော တထာ ကရိဿတိ, နေဿာမိ န''န္တိ။ ရာဇာ ''ကိံ, အမ္မ, သက္ခိဿသိ ဧဝံ ဝတ္တိတု''န္တိ ဓီတရံ ပုစ္ဆိ။ သာ ''အာမ တာတာ''တိ အာဟ။ တတော ဩက္ကာကရာဇာ မဒ္ဒရညော ဗဟုံ ဓနံ ဒတွာ တံ အာဒာယ ပက္ကာမိ။ မဒ္ဒရာဇာပိ မဟန္တေန ပရိတရေန ဓီတရံ ဥယျောဇေသိ။

ဩက္ကာကော ကုသာဝတိံ ဂန္တွာ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ သဗ္ဗဗန္ဓနာနိ မောစေတွာ ပုတ္တဿ အဘိသေကံ ကတွာ ရဇ္ဇံ ဒတွာ ပဘာဝတိံ အဂ္ဂမဟေသိံ ကာရေတွာ နဂရေ ''ကုသရာဇဿ အာဏာ''တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ သကလဇမ္ဗုဒီပတလေ ရာဇာနော ယေသံ ဓီတရော အတ္ထိ, တေ ကုသရညော ဓီတရော ပဟိဏိံသု ။ ယေသံ ပုတ္တာ အတ္ထိ, တေ တေန သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝံ အာကင်္ခန္တာ ပုတ္တေ ဥပဋ္ဌာကေ ကတွာ ပဟိဏိံသု။ ဗောဓိသတ္တဿ နာဋကပ ရိတရော မဟာ အဟောသိ, မဟန္တေန ယသေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ သော ပဘာဝတိံ ဒိဝါ ပဿိတုံ န လဘတိ, သာပိ တံ ဒိ ဝါ ပဿိတုံ န လဘတိ, ဥဘိန္နံ ရတ္တိံဒဿနမေဝ ဟောတိ။ တဒါ ပဘာဝတိယာ သရီရပ္ပဘာပိ အဗ္ဘောဟာရိကာ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော သိရိဂဗ္ဘတော ရတ္တိံယေဝ နိက္ခမတိ။

သော ကတိပါဟစ္စယေန ပဘာဝတိံ ဒိဝါ ဒဋ္ဌုကာမော မာတုယာ အာရောစေသိ။ သာ ''မာ တေ တာတ, ရုစ္စိ, ယာဝ ဧကံ ပုတ္တံ လဘသိ, တာဝ အာဂမေဟီ''တိ, ပဋိက္ခိပိ။ သော ပုနပ္ပုနံ ယာစိယေဝ။ အထ နံ သာ အာဟ – ''တေန ဟိ ဟတ္ထိသာလံ ဂန္တွာ ဟတ္ထိမေဏ္ဍဝေသေန တိဋ္ဌ, အဟံ တံ တတ္ထ အာနေဿာမိ, အထ နံ အက္ခီနိ ပူရေတွာ ဩ လောကေယျာသိ, မာ စ အတ္တာနံ ဇာနာပေဟီ''တိ။ သော ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဟတ္ထိသာလံ အဂမာသိ။ အထဿ မာတာ ဟတ္ထိသာလံ အလင်္ကာရာပေတွာ ပဘာဝတိံ ''ဧဟိ သာမိကဿ ဟတ္ထိနော ပဿာမာ''တိ တတ္ထ နေတွာ ''အယံ ဟတ္ထီ အသုကော နာမ, အယံ ဟတ္ထီ အသုကော နာမာ''တိ တဿာ ဒဿေသိ။ တတ္ထ တံ ရာဇာ မာတု ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တိံ ဒိသွာ ဟတ္ထိဂောပကဝေသေန ဟတ္ထိဆကဏပိဏ္ဍေန ပိဋ္ဌိယံ ပဟရိ။ သာ ကုဒ္ဓာ ''ရ ညော ကထေတွာ တေ ဟတ္ထံ ဆိန္ဒာပေဿာမီ''တိ ဝတွာ ဒေဝိံ ဥဇ္ဈာပေသိ။ ရာဇမာတာ ''မာ အမ္မ ကုဇ္ဈီ''တိ သု ဏိသံ သညာပေတွာ ပိဋ္ဌိံ ပရိမဇ္ဇိ။ ပုနပိ ရာဇာ တံ ဒဋ္ဌုကာမော ဟုတွာ အဿသာလာယ အဿဂောပကဝေသေန တံ ဒိသွာ တထေဝ အဿဆကဏပိဏ္ဍေန ပဟရိ။ တဒါပိ တံ ကုဒ္ဓံ သဿု သညာပေသိ။

ပုနေကဒိဝသေ ပဘာဝတီ မဟာသတ္တံ ပဿိတုကာမာ ဟုတွာ သဿုယာ အာရောစေတွာ ''အလံ မာ တေ ရုစ္ စီ''တိ ပဋိက္ခိတ္တာပိ ပုနပ္ပုနံ ယာစိ။ အထ နံ သာ အာဟ – ''တေန ဟိ သွေဝ မမ ပုတ္တော နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရိဿတိ, တွံ သီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရိတွာ တံ ပဿေယျာသီ''တိ။ ဧဝဥ္စ ပန ဝတွာ ပုနဒိဝသေ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ ဇယမ္ ပတိကုမာရံ ရာဇဝေသံ ကဟာပေတွာ ဟတ္ထိပိဋ္ဌေ နိသီဒါပေတွာ ဗောဓိသတ္တံ ပစ္ဆိမာသနေ နိသီဒါပေတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကာရာပေသိ။ သာ ပဘာဝတိံ အာဒာယ သီဟပဉ္ဇရေ ဌတွာ ''ပဿ တဝ သာမိကဿ သိရိသောဘဂ္ဂ''န္တိ အာဟ။ သာ ''အနုစ္ဆဝိကော မေ သာမိကော လဒ္ဓေါ''တိ အတ္တမနာ အဟောသိ။ တံ ဒိဝသံ ပန မဟာသတ္တော ဟတ္ထိ

မေဏ္ဍာဝေသေန ဇယမ္ပတိဿ ပစ္ဆိမာသနေ နိသီဒိတွာ ယထာဓိပ္ပာယေန ပဘာဝတိံ ဩလောကေန္တော ဟတ္ထဝိကာရာဒိဝသေန စိတ္တရုစိယာ ကေဠိံ ဒဿေသိ။ ဟတ္ထိမှိ အတိက္ကန္တေ ရာဇမာတာ ပဘာဝတိံ ပုစ္ဆိ – “ဒိဋ္ဌော တေ, အမ္မ, သာမိကော”တိ။ “အာမ အယျေ, ပစ္ဆိမာသနေ ပနဿ နိသိန္နော ဟတ္ထိမေဏ္ဍော အတိဝိယ ဒုဗ္ဗိနီတော, မယှံ ဟတ္ထဝိကာရာဒီနိ ဒဿေသိ, ကသ္မာ ဧဝရူပံ အလက္ခိကံ ရညော ပစ္ဆိမာသနေ နိသီဒာပေသုံ, နီဟရာပေဟိ န”န္တိ? “အမ္မ, ရညော ပစ္ဆိမာသနေ ရက္ခာ နာမ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ”တိ။

သော စိန္တေသိ – “အယံ ဟတ္ထိမေဏ္ဍော အတိဝိယ နိဗ္ဘယော, ရာဇာနံ ‘ရာဇာ’တိပိ န မညတိ, ကိံ နု ခော ဧသော ကုသရာဇာ, အဒ္ဓါ ဟိ ဧသော အတိဝိယ ဝိရူပော ဧဝ ဘဝိဿတိ, တေနေဝ မံ န ဒဿေန္တီ”တိ။ သော ခုဇ္ဇံ ကဏ္ဏမူလေ အာဟ – “အမ္မ, ဂစ္ဆ တာဝ ဇာနာဟိ, ကိံ ပုရိမာသနေ နိသိန္နကော ရာဇာ, ဥဒါဟု ပစ္ဆိမာသနေ”တိ? “ကထံ ပနာဟံ ဇာနိဿာမီ”တိ။ “သစေ ဟိ သော ရာဇာ ဘဝိဿတိ, ပဌမတရံ ဟတ္ထိပိဋ္ဌိတော ဩတရိဿတိ, ဣမာယ သညာယ ဇာနာဟီ”တိ။ သာ ဂန္တွာ ဧကမန္တေ ဌိတာ ပဌမံ မဟာသတ္တံ ဩတရန္တံ အဒ္ဒသ, ပစ္ဆာ ဇယမ္ပတိကုမာရံ။ မဟာသတ္တောပိ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တော ခုဇ္ဇံ ဒိသွာ “ဣမိနာ နာမ ကာရဏေန ဧသာ အာဂတာ ဘဝိဿတီ”တိ ဉတွာ တံ ပက္ကောသာပေတွာ “ဣမံ အန္တရံ ပဘာဝတိယာ မာ ကထေဟီ”တိ ဒဠှံ ဝတွာ ဥယျောဇေသိ။ သာ ဂန္တွာ “ပုရိမာသနေ နိသိန္နော ပဌမံ ဩတရီ”တိ အာဟ။ ပဘာဝတီ တဿာ ဝစနံ သဒ္ဒဟိ။

မဟာသတ္တောပိ ပုန ဒဠှကာမော ဟုတွာ မာတရံ ယာစိ။ သာ ပဋိက္ခိပိတုံ အသက္ကောန္တီ “တေန ဟိ အညာတကဝေသေန ဥယျာနံ ဂစ္ဆာဟီ”တိ အာဟ။ သော ဥယျာနံ ဂန္တွာ ပောက္ခရဏိယံ ဂလပ္ပမာဏံ ဥဒကံ ပဝိသိတွာ ပဒုမိနိပတ္တေန သီသံ ဆာဒေတွာ ပုပ္ဖိတပဒုမေန မုခံ အာဝရိတွာ အဋ္ဌာသိ။ မာတာပိဿ ပဘာဝတိံ ဥယျာနံ နေတွာ သာယန္ဟသမယေ “ဣမေ ရုက္ခေ ပဿ, သကုဏေ ပဿ, မိဂေ ပဿာ”တိ ပလောဘယမာနာ ပောက္ခရဏီတီရံ ပါယာသိ။ သာ ပဉ္စဝိဓပဒုမသဉ္ဆန္နံ ပောက္ခရဏိံ ဒိသွာ နှာယိတုကာမာ ပရိစာရိကာဟိ သဒ္ဓိံ ပောက္ခရဏိံ ဩတရိတွာ ကီဠန္တီ တံ ပဒုမံ ဒိသွာ ဝိစိနိတုကာမာ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ အထ နံ ရာဇာ ပဒုမိနိပတ္တံ အပနေတွာ “အဟံ ကုသရာဇာ”တိ ဝတွာ ဟတ္ထေ ဂဏှိ။ သာ တဿ မုခံ ဒိသွာ “ယက္ခော မံ ဂဏှီ”တိ ဝိရဝိတွာ တတ္ထေဝ ဝိသညိတံ ပတ္တာ။ အထဿာ ရာဇာ ဟတ္ထံ မုဉ္စိ။ သာ သညံ ပဋိလဘိတွာ “ကုသရာဇာ ကိရ မံ ဟတ္ထေ ဂဏှိ, ဣမိနာဝါဟံ ဟတ္ထိသာလာယ ဟတ္ထိဆကဏပိဏ္ဍေန, အဿသာလာယ အဿဆကဏပိဏ္ဍေန ပဟဋ္ဌာ, အယမေဝ မံ ဟတ္ထိဿ ပစ္ဆိမာသနေ နိသီဒိတွာ ဥပ္ပဏ္ဍေသိ, ကိံ မေ ဧဝရူပေန ဒုမ္မုခေန ပတိနာ, ဣမံ ဇဟိတွာ အဟံ ဇီဝန္တီ အညံ ပတိံ လဘိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ အာဂတေ အမစ္စေ ပက္ကောသာပေတွာ “မမ ယာနဝါဟနံ သဇ္ဇံ ကရောထ, အဇ္ဇေဝ ဂမိဿာမီ”တိ အာဟံ ။ တေ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ စိန္တေသိ – “သစေ ဂန္တုံ န လဘိဿတိ, ဟဒယမဿာ ဖလိဿတိ, ဂစ္ဆတု ပုန တံ အတ္တနော ဗလေန အာနေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အထဿာ ဂမနံ အနုဇာနိ။ သာ ပိတုနဂရမေဝ အဂမာသိ။

မဟာသတ္တောပိ ဥယျာနတော နဂရံ ပဝိသိတွာ အလင်္ကတပါသာဒံ အဘိရုဟိ။ ဗောဓိသတ္တဉှိ သာ ပုဗ္ဗပတ္ထနာဝသေန န ဣစ္ဆိ, သောပိ ပုဗ္ဗကမ္မဝသေနေဝ ဝိရူပော အဟောသိ။ အတီတေ ကိရ ဗာရာဏသိယံ ဒွါရဂါမေ ဥပရိမဝီထိယာ စ ဟေဋ္ဌိမဝီထိယာ စ ဒွေဝ ကုလာနိ ဝသိံသု။ ဧကဿ ကုလဿ ဒွေ ပုတ္တာ အဟေသုံ။ ဧကဿ ဧကာဝ ဓီတာ အဟောသိ။ ဒွီသု ပုတ္တေသု ဗောဓိသတ္တော ကနိဋ္ဌော။ တံ ကုမာရိကံ ဇေဋ္ဌကဿ အဒံသု။ ကနိဋ္ဌော အဒါရဘရဏော ဘာတု သန္တိကေယေဝ ဝသိ။ အထေကဒိဝသံ တသ္မိံ ဃရေ အတိရသကပူဝေ ပစိံသု။ ဗောဓိသတ္တော အရညံ ဂတော ဟောတိ။ တဿ ပူဝံ ဌပေတွာ အဝသေသေ ဘာဇေတွာ ခါဒိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘိက္ခာယ ဃရဒွါရံ အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ ဘာတုဇာယာ “စူဠပတိနော အညံ ပူဝံ ပစိဿာမီ”တိ တံ ဂဟေတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ အဒါသိ။ သောပိ တံ ခဏညေဝ အရညတော အာဂစ္ဆိ။ အထ နံ သာ အာဟ – “သာမိ, စိတ္တံ ပသာဒေဟိ, တဝ ကောဋ္ဌာသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နော”တိ။ သော “တဝ ကောဋ္ဌာသံ ခါဒိတွာ မမ ကောဋ္ဌာသံ ဒေသိ, အဟံ ကိံ ခါဒိဿာမီ”တိ ကုဒ္ဓေါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ အနုဂန္တွာ ပတ္တတော ပူဝံ ဂဏှိ။ သာ မာတု ဃရံ ဂန္တွာ နဝဝိလီနံ စမ္ပကပုပ္ဖဝဏ္ဏံ သပ္ပိံ အာဟရိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပတ္တံ ပူရေသိ, တံ ဩဘာသံ မုဉ္စိ။ သာ တံ ဒိသွာ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိ – “ဘန္တေ, ဣမိနာ အနုဗလေန နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ မေ သရီရံ ဩဘာသဇာတံ ဟောတု, ဥတ္တမရူပဓရာ စ ဘဝေယျံ, ဣမိနာ စ မေ အသပ္ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ဧကဋ္ဌာနေ ဝါသော မာ အဟောသီ”တိ။ ဣတိ သာ ဣမိဿာ ပုဗ္ဗပတ္ထနာယ ဝသေန တံ န ဣစ္ဆိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ တံ ပူဝ တသ္မိံ သပ္ပိပတ္တေ ဩသီဒါပေတွာ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိ – “ဘန္တေ, ဣမံ

ယောဇနသတေ ဝသန္တိမ္ပိ အာနေတွာ မမ ပါဒပရိစာရိကံ ကာတုံ သမတ္ထော ဘဝေယျ”န္တိ။ တတ္ထ ယံ သော ကုဒ္ဓော ဂန္တွာ ပူဝံ ဂဏှိ, တဿ ပုဗ္ဗကမ္မဿ ဝသေန ဝိရူပေါ အဟောသိ, ပုဗ္ဗပတ္ထနာယ သာ စ တံ န ဣစ္ဆိတိ။

သော ပဘာဝတိယာ ဂတာယ သောကပ္ပတ္တော အဟောသိ, နာနာကာရေဟိ ပရိစာရိယမာနာပိ နံ သေသိတ္ထိယော ဩလောကာပေတုမ္ပိ နာသက္ခိံသု, , ပဘာဝတိရဟိတမဿ သကလမ္ပိ နိဝေသနံ တုစ္ဆံ ဝိယ ခါယိ။ သော “ဣဒါနိ သာဂလနဂရံ ပတ္တာ ဘဝိဿတီ”တိ ပစ္စူသသမယေ မာတု သန္တိကံ ဂန္တွာ, “အမ္မ, အဟံ ပဘာဝတိံ အာနေဿာမိ, တုမှေ ရဇ္ဇံ အနုသာသထာ”တိ ဝဒန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁. “ဣဒံ တေ ရဋ္ဌံ သဓနံ သယောဂ္ဂံ၊ သကာယုရံ သဗ္ဗကာမူပပန္နံ။
ဣဒံ တေ ရဇ္ဇံ အနုသာသ အမ္မ၊ ဂစ္ဆာမဟံ ယတ္ထ ပိယာ ပဘာဝတီ”တိ။

တတ္ထ **သယောဂ္ဂ**န္တိ ဟတ္ထိယောဂ္ဂါဒိသဟိတံ။ **သကာယုရ**န္တိ သပဉ္စရာဇကကုဓဘဏ္ဍံ။ **အနုသာသ, အမ္မာ**တိ သော ကိရ ပုရိသဿ ရဇ္ဇံ ဒတွာ ပုန ဂဏှနံ နာမ န ယုတ္တန္တိ ပိတု ဝါ ဘာတု ဝါ အနိယျာဒေတွာ မာတု နိယျာဒေန္တော ဧဝမာဟ။

သာ တဿ ကထံ သုတွာ “တေန ဟိ, တာတ, အပ္ပမတ္တော ဘဝေယျာသိ, မာတုဂါမော နာမ အပရိသုဒ္ဓဟဒယော”တိ ဝတွာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနဿ သုဝဏ္ဏကရောဋိံ ပူရေတွာ “ဣဒံ အန္တရာမဂ္ဂေ ဘုဉ္ဇေယျာသီ”တိ ဝတွာ ဥယျောဇေသိ။ သော တံ အာဒါယ မာတရံ ဝန္ဒိတွာ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ “ဇီဝန္တော ပုန တုမှေ ပဿိဿာမီ”တိ ဝတွာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ပဉ္စာဝုဓံ သန္နယှိတွာ ဘတ္တကရောဋိယာ သဒ္ဓိံ ကဟာပဏသဟဿံ ပသိဗ္ဗကေ ကတွာ ကောကနုဒဉ္စ ဝီဏံ အာဒါယ နဂရာ နိက္ခမိတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ မဟာဗလော မဟာထာမော ယာဝ မဇ္ဈနှိကာ ပဏ္ဏာသ ယောဇနာနိ ဂန္တွာ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ သေသဒိဝသဘာဂေန ပုန ပဏ္ဏာသ ယောဇနာနိ ဂန္တွာ ဧကာဟေနေဝ ယောဇနသတိကံ မဂ္ဂံ ခေပေတွာ သာယနှသမယေ နှာတွာ သာဂလနဂရံ ပါဝိသိ။ တသ္မိံ ပဝိဋ္ဌမတ္တေယေဝ တဿ တေဇေန ပဘာဝတီ သယနပိဋ္ဌေ သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တီ ဩတရိတွာ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇိ။ ဗောဓိသတ္တံ ကိလန္တိန္ဒြိယံ ဝီထိယာ ဂစ္ဆန္တံ အညတရာ ဣတ္ထီ ဒိသွာ ပက္ကောသာပေတွာ နိသီဒါပေတွာ ပါဒေ ဓောဝါပေတွာ သယနံ အဒါသိ။ သော ကိလန္တကာယော နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။

အထ သာ တသ္မိံ နိဒ္ဒုပဂတေ ဘတ္တံ သမ္ပာဒေတွာ တံ ပဗောဓေတွာ ဘတ္တံ ဘောဇေသိ။ သော တုဋ္ဌော တဿာ သဒ္ဓိံ ဘတ္တကရောဋိယာ ကဟာပဏသဟဿံ အဒါသိ။ သော ပဉ္စာဝုဓံ တတ္ထေဝ ဌပေတွာ “ဂန္တဗ္ဗဋ္ဌာနံ မေ အတ္ထီ”တိ ဝတွာ ဝီဏံ အာဒါယ ဟတ္ထိသာလံ ဂန္တွာ “အဇ္ဇ မေ ဣမံ ဝသိတုံ ဒေထ, ဂန္ဓဗ္ဗံ တေ ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ ဟတ္ထိဂေါပကေဟိ အနုညာတော ဧကမန္တေ နိပဇ္ဇိတွာ ထောကံ နိဒ္ဒာယိတွာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓဒရထော ဥဋ္ဌာယ ဝီဏံ မုဉ္စိတွာ “သာဂလနဂရဝါသိနော ဣမံ သဒ္ဒံ သုဏန္တူ”တိ ဝီဏံ ဝါဒေန္တော ဂါယိ။ ပဘာဝတီ ဘူမိယံ နိပန္နာ တံ သဒ္ဒံ သုတွာဝ “အယံ န အညဿ ဝီဏာသဒ္ဒော, နိဿံသယံ ကုသရာဇာ မမတ္ထာယ အာဂတော”တိ အညာသိ။ မဒ္ဒရာဇာပိ တံ သဒ္ဒံ သုတွာ “အတိဝိယ မဓုရံ ဝါဒေတိ, သွေဝ တံ ပက္ကောသာပေတွာ မမ ဂန္ဓဗ္ဗံ ကာရေဿာမီ”တိ စိန္တေသိ။

ဗောဓိသတ္တော “န သက္ကာ ဣဓ ဝသမာနေန ပဘာဝတိံ ဒဋ္ဌုံ, အဋ္ဌာနမေတ”န္တိ ပါတောဝ နိက္ခမိတွာ သာယံ ဘုတ္တဂေဟေယေဝ ပါတရာသံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဝီဏံ ဌပေတွာ ရာဇကုမ္ဘကာရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ တဿ အန္တေဝါသိကဘာဝံ ဥပဂန္တွာ ဧကဒိဝသေနေဝ ဃရံ မတ္တိကာယ ပူရေတွာ “ဘာဇနာနိ ကရောမိ အာစရိယာ”တိ ဝတွာ, “အာမ, ကာရေဟီ”တိ ဝုတ္တေ ဧကံ မတ္တိကာပိဏ္ဍံ စက္ကေ ဌပေတွာ စက္ကံ အာဝိဉ္ဆိ, သကိံ အာဝိဒ္ဓမေဝ ယာဝ မဇ္ဈနှိကာတိက္ကမာ ဘမိယေဝ။ သော နာနာဝဏ္ဏာနိ ခုဒ္ဒကမဟန္တာနိ ဘာဇနာနိ ကတွာ ပဘာဝတိယာ အတ္ထာယ ဘာဇနံ ကရောန္တော နာနာရူပါနိ သမုဋ္ဌာပေသိ။ ဗောဓိသတ္တာနဉှိ အဓိပ္ပါယော နာမ သမိဇ္ဈတိ, “တာနိ ရူပါနိ ပဘာဝတိယာဝ ပဿတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ သော သဗ္ဗဘာဇနာနိ သုက္ခာပေတွာ ပစိတွာ ဂေဟံ ပူရေသိ။ ကုမ္ဘကာရော နာနာဘာဇနာနိ ဂဟေတွာ ရာဇကုလံ အဂမာသိ။ ရာဇာ ဒိသွာ “ကေနိမာနိ ကတာနီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “မယာ, ဒေဝါ”တိ။ “အဟံ တယာ ကတာနိ ဇာနာမိ, ကထေဟိ, ကေန ကတာနီ”တိ? “အန္တေဝါသိကေန မေ ဒေဝါ”တိ။ “န တေ သော အန္တေဝါသီ, အာစရိယော တေ သော, တွံ တဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ သိက္ခ, ဣတော ပဋ္ဌာယ စ သော မမ ဓီတာနံ ဘာဇနာ

နိ ကရောတု, ဣမဉ္စဿ သဟဿံ ဒေဟီ''တိ သဟဿံ အပ္ပေတွာ ''နာနာဝဏ္ဏာနိ ဣမာနိ ခုဒ္ဒကဘာဇနာနိ မမ ဓီတာနံ ဒေဟီ''တိ အာဟ။

သော တာနိ တာသံ သန္တိကံ နေတွာ ''ဣမာနိ တေ ကီဠနတ္ထာယ ခုဒ္ဒကဘာဇနာနီ''တိ အာဟ။ တာ သဗ္ဗာ အာဂမိံသု။ ကုမ္ဘကာရော မဟာသတ္တေန ပဘာဝတိယာ အတ္ထာယ ကတဘာဇနမေဝ တဿာ အဒါသိ။ သာ စ ဘာဇနံ ဂဟေတွာ တတ္ထ အတ္တနော စ မဟာသတ္တဿ စ ခုဇ္ဇာယ စ ရူပံ ပဿိတွာ ''ဣဒံ န အညေန ကတံ, ကုသရာဇေနေဝ ကတ''န္တိ ဉတွာ ကုဇ္ဈိတွာ ဘူမိယံ ခိပိတွာ ''ဣမိနာ မယှံ အတ္ထော နတ္ထိ, ဣစ္ဆန္တာနံ ဒေဟီ''တိ အာဟ။ အထဿာ ဘဂိနိယော ကုဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ ''ခုဒ္ဒကဘာဇနံ ကုသရညာ ကတန္တိ မညသိ, ဣဒံ တေန န ကတံ, ကုမ္ဘကာရေနေဝ ကတံ, ဂဏှာဟိ န''န္တိ အဝဟသိံသု။ သာ တေန ကတဘာဝံ တဿ စ အာဂတဘာဝံ တာသံ န ကထေသိ။ ကုမ္ဘကာရော သဟဿံ ဗောဓိသတ္တဿ ဒတွာ ''တာတ, ရာဇာ တေ တုဋ္ဌော, ဣတော ကိရ ပဋ္ဌာယ ရာဇဓီတာနံ ဘာဇနာနိ ကရေယျာသိ, အဟံ တာသံ ဟရိဿာမီ''တိ အာဟ။

သော ''ဣဓာပိ ဝသန္တေန န သက္ကာ ပဘာဝတိံ ဒဋ္ဌု''န္တိ တံ သဟဿံ တဿေဝ ဒတွာ ရာဇုပဋ္ဌာကဿ နဠကာရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ တဿ အန္တေဝါသိကော ဟုတွာ ပဘာဝတိယာ အတ္ထာယ တာလဝဏ္ဋံ ကတွာ တတ္ထေဝ သေတစ္ဆတ္တဉ္စ အာပါနဘူမိဉ္စ ဝတ္ထုံ ဂဟေတွာ ဌိတံ ပဘာဝတိဉ္စာတိ နာနာရူပါနိ ဒဿေသိ။ နဠကာရော တဉ္စ အညဉ္စ တေန ကတဘဏ္ဍကံ အာဒါယ ရာဇကုလံ အဂမာသိ။ ရာဇာ ဒိသွာ ''ကေနိမာနိ ကတာနီ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ပုရိမနယေနေဝ သဟဿံ ဒတွာ ''ဣမာနိ နဠကာရဘဏ္ဍာနိ မမ ဓီတာနံ ဒေဟီ''တိ အာဟ။ သောပိ ဗောဓိသတ္တေန ပဘာဝတိယာ အတ္ထာယ ကတံ တာလဝဏ္ဋံ တဿာယေဝ အဒါသိ။ တတြာပိ ရူပါနိ အညော ဇနော န ပဿတိ, ပဘာဝတီ ပန ဒိသွာ ကုသရညာ ကတဘာဝံ ဉတွာ ''ဂဏှာဟိတုကာမာ ဂဏှန္တူ''တိ ကုဒ္ဓါ ဘူမိယံ ခိပိ ။ အထ နံ သေသာ အဝဟသိံသု။ နဠကာရော သဟဿံ အာဟရိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဒတွာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။

သော ''ဣဒမ္ပိ မယှံ အဝသနဋ္ဌာန''န္တိ သဟဿံ တဿေဝ ဒတွာ ရာဇမာလာကာရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ အန္တေဝါသိကဘာဝံ ဥပဂန္တွာ နာနာဝိဓံ မာလာဝိကတိံ ဂန္ထိတွာ ပဘာဝတိယာ အတ္ထာယ နာနာရူပဝိစိတ္တံ ဧကံ စုမ္ဗဋကံ အကာသိ။ မာလာကာရော တံ သဗ္ဗံ အာဒါယ ရာဇကုလံ အဂမာသိ။ ရာဇာ ဒိသွာ ''ကေနိမာနိ ဂန္ထိတာနီ''တိ ပုစ္ဆိ။ ''မယာ, ဒေဝါ''တိ။ ''အဟံ တယာ ဂန္ထိတာနိ ဇာနာမိ, ကထေဟိ, ကေန ဂန္ထိတာနီ''တိ? ''အန္တေဝါသိကေန မေ, ဒေဝါ''တိ။ ''န သော အန္တေဝါသီ, အာစရိယော တေ သော, တွံ တဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ သိက္ခ, ဣတော ပဋ္ဌာယ စ သော မမ ဓီတာနံ ပုပ္ဖာနိ ဂန္ထတု, ဣမဉ္စဿ သဟဿံ ဒေဟီ''တိ သဟဿံ ဒတွာ ''ဣမာနိ ပုပ္ဖာနိ မမ ဓီတာနံ ဒေဟီ''တိ အာဟ။ သောပိ ဗောဓိသတ္တေန ပဘာဝတိယာ အတ္ထာယ ကတံ စုမ္ဗဋကံ တဿာယေဝ အဒါသိ။ သာ တတ္ထ အတ္တနော စ ရညော စ ရူပေဟိ သဒ္ဓိံ နာနာရူပါနိ ဒိသွာ တေန ကတဘာဝံ ဉတွာ ကုဇ္ဈိတွာ ဘူမိယံ ခိပိ။ သေသာ ဘဂိနိယော တံ တထေဝ အဝဟသိံသု။ မာလာကာရောပိ သဟဿံ အာဟရိတွာ ဗောဓိသတ္တဿ ဒတွာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။

သော ''ဣဒမ္ပိ မယှံ အဝသနဋ္ဌာန''န္တိ သဟဿံ တဿေဝ ဒတွာ ရညော သူဒဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ အန္တေဝါသိကဘာဝံ ဥပဂစ္ဆိ။ အထေကဒိဝသံ သူဒေါ ရညော ဘောဇနဝိကတိံ ဟရန္တော အတ္တနော အတ္ထာယ ပစိတုံ ဗောဓိသတ္တဿ အဋ္ဌိမံသံ အဒါသိ။ သော တံ တထာ သမ္ပာဒေသိ, ယထာဿ ဂန္ဓော သကလနဂရံ အဝတ္ထရိ။ ရာဇာ တံ ဃာယိတွာ ''ကိံ တေ မဟာနသေ အညမ္ပိ မံသံ ပစသီ''တိ ပုစ္ဆိ။ ''နတ္ထိ, ဒေဝ, အပိစ ခော ပန မေ အန္တေဝါသိကဿ အဋ္ဌိမံသံ ပစနတ္ထာယ ဒိန္နံ, တဿေဝ သော ဂန္ဓော ဘဝိဿတီ''တိ။ ရာဇာ အာဟရာပေတွာ တတော ထောကံ ဇိဝှဂ္ဂေ ဌပေသိ, တာဝဒေဝ သတ္တ ရသဟရဏိသဟဿာနိ ခောဘေန္တံ ဖရိ။ ရာဇာ ရသတဏှာယ ဗဇ္ဈိတွာ သဟဿံ ဒတွာ ''ဣတော ပဋ္ဌာယ တဝ အန္တေဝါသိနာ မမ စ ဓီတာနဉ္စ မေ ဘတ္တံ ပစာပေတွာ တွံဝ မယှံ အာဟရ, သော မေ ဓီတာနံ ဟရတူ''တိ အာဟ။ သူဒေါ ဂန္တွာ တဿ အာရောစေသိ။ သော တံ သုတွာ ''ဣဒါနိ မေ မနောရထော မတ္ထကံ ပတ္တော, ဣဒါနိ ပနာဟံ ပဘာဝတိံ ဒဋ္ဌုံ လဘိဿာမီ''တိ တုဋ္ဌော တံ သဟဿံ တဿေဝ ဒတွာ ပုနဒိဝသေ ဘတ္တံ သမ္ပာဒေတွာ ရညော ဘတ္တဘာဇနာနိ ပေသေတွာ ရာဇဓီတာနံ ဘတ္တကာဇံ သယံ ဂဟေတွာ ပဘာဝတိယာ ဝသနဟာသာဒံ အဘိရုဟိ။ သာ တံ ဘတ္တကာဇံ အာဒါယ ဟာသာဒံ အဘိရုဟန္တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ – ''အယံ အတ္တနော အနနုစ္ဆဝိကံ ဒာသကမ္မကရေဟိ ကတ္တဗ္ဗံ ကရောတိ။ သစေ ပနာဟံ ကတိပာဟံ တုဏှီ ဘဝိဿာမိ, 'ဣဒါ

နိ မံ သော ရာဇာတီ'တိ သညီ ဟုတွာ ကတ္ထစိ အဂန္တွာ မံ ဩလောကေန္တော ဣဓေဝ ဝသိဿတိ, ဣဒါနေဝ တံ အက္ကောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ မုဟုတ္တမ္ပိ ဣဓ ဝသိတုံ အဒတွာ ပလာပေဿာမီ''တိ။ သာ ဒွါရံ အဍ္ဎဝိဝဋံ ကတွာ ဧကံ ဟတ္ထံ ကဝါဋေ လဂ္ဂေတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန အဂ္ဂဠံ ဥပ္ပီဠေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၂. “အနုဇ္ဇုဘူတေန ဟရံ မဟန္တံ၊ ဒိဝါ စ ရတ္တော စ နိသီထကာလေ။
ပဋိဂစ္ဆ တွံ ခိပ္ပံ ကုသာဝတိံ ကုသ၊ နိစ္ဆာမိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏမဟံ ဝသန္တ''န္တိ။

တဿတ္ထော – မဟာရာဇ, တွံ ဘတ္တကာရကော ဟုတွာ ဥဇုကေန စိတ္တေန ယောပိ တေ သီသံ ဘိန္ဒေယျ, တဿပေတံ ကမ္မံ န ကရောသိ, အနုဇုဘူတေန ပန စိတ္တေန မမတ္ထာယ တေ မဟန္တံ ကာဇံ ဟရန္တော ဒိဝါ စ ရတ္တော စ နိသီထကာလေ စ မဟန္တံ ဒုက္ခံ အနုဘဝိဿသိ, ကိံ တေ တေန အနုဘူတေန ဒုက္ခေန, တွံ အတ္တနော နဂရံ ကုသာဝတိမေဝ ပဋိဂစ္ဆ, အညံ အတ္တနာ သဒိသိံ အတိရသကပ္ပဝသဏ္ဌာနမုခိံ ယက္ခိနိံ အဂ္ဂမဟေသိံ ကတွာ ရဇ္ဇံ ကာရေဟီတိ။ **နိစ္ဆာမိ ဒုဗ္ဗဏ္ဏမဟံ ဝသန္တ**န္တိ အဟံ ပန တံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏံ ဒုဿဏ္ဌိတံ ဣဓ ဝသန္တံ န ဣစ္ဆာမီတိ။

သော “ပဘာဝတိယာ မေ သန္တိကာ ကထာ လဒ္ဓါ''တိ တုဋ္ဌစိတ္တော တိဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၃. “နာဟံ ဂမိဿာမိ ဣတော ကုသာဝတိံ၊ ပဘာဝတီ ဝဏ္ဏပလောဘိတော တဝ။
ရမာမိ မဒ္ဒဿ နိကေတရမ္မေ၊ ဟိတွာန ရဋ္ဌံ တဝ ဒဿနေ ရတော။

၄. “ပဘာဝတီ ဝဏ္ဏပလောဘိတော တဝ၊ သမ္မူဠှရူပေါ ဝိစရာမိ မေဒိနိံ။
ဒိသံ န ဇာနာမိ ကုတောမှိ အာဂတော၊ တယမှိ မတ္တော မိဂမန္ဒလောစနေ။

၅. “သုဝဏ္ဏစီရဝသနေ၊ ဇာတရူပသုမေခလေ။
သုဿောဏိ တဝ ကာမာ ဟိ၊ နာဟံ ရဇ္ဇေန မတ္ထိကော''တိ။

တတ္ထ **ရမာမီ**တိ အဘိရမာမိ န ဥက္ကဏ္ဌာမိ။ **သမ္မူဠှရူပေါ** တိ ကိလေသသမ္မူဠှော ဟုတွာ။ **တယမှိ မတ္တော**တိ တယိ မတ္တောမှိ, တယာ ဝါ မတ္တောမှိ။ **သုဝဏ္ဏစီရဝသနေ**တိ သုဝဏ္ဏခစိတဝတ္ထဝသနေ။ **နာဟံ ရဇ္ဇေန မတ္ထိကော**တိ န အဟံ ရဇ္ဇေန အတ္ထိကော။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သာ စိန္တေသိ – “အဟံ ဧတံ ‘ဝိပ္ပဋိသာရီ ဘဝိဿတီ'တိ ပရိဘာသာမိ, အယံ ပန ရဇ္ဇိတွာဝ ကထေတိ, သစေ ခေါ ပန မံ ‘အဟံ ကုသရာဇာ'တိ ဝတွာ ဟတ္ထေ ဂဏှေယျ, ကော တံ နိဝါရေယျ, ကောစိ နော ဣမံ ကထံ သုဏေယျာ''တိ ဒွါရံ ထကေတွာ သူစိံ ဒတွာ အန္တော အဋ္ဌာသိ။ သောပိ ဘတ္တကာဇံ အာဟရိတွာ ဘတ္တံ ဝဍ္ဎေတွာ ရာဇဓီတရော ဘောဇေသိ။ ပဘာဝတီ “ဂစ္ဆ ကုသရာဇေန ပက္ကဘတ္တံ အာဟရာ''တိ ခုဇ္ဇံ ပေသေသိ။ သာ အာဟရိတွာ “ဘုဉ္ဇာဟီ''တိ အာဟ။ နာဟံ တေန ပက္ကဘတ္တံ ဘုဉ္ဇာမိ, တွံ ဘုဉ္ဇိတွာ အတ္တနော လဒ္ဓနိဝါပံ ဂဟေတွာ ဘတ္တံ ပစိတွာ အာဟရ, ကုသရညော အာဂတဘာဝဉ္စ မာ ကဿစိ အာရောစေသီတိ။ ခုဇ္ဇာ တတော ပဋ္ဌာယ တဿာ ကောဋ္ဌာသံ အာဟရိတွာ သယံ ဘုဉ္ဇတိ, အတ္တနော ကောဋ္ဌာသံ တဿာ ဥပနေတိ။ ကုသရာဇာပိ တတော ပဋ္ဌာယ တံ ပဿိတုံ အလဘန္တော စိန္တေသိ – “အတ္ထိ နု ခေါ ပဘာဝတိယာ မယိ သိနေဟော, ဥဒါဟု နတ္ထိ, ဝီမံသိဿာမိ န''န္တိ။ သော ပန ရာဇဓီတရော ဘောဇေတွာ ဘတ္တကာဇံ အာဒါယ နိက္ခမန္တော တဿာ ဂဗ္ဘဒွါရေ ပါသာဒတလံ ပါဒေန ပဟရိတွာ ဘာဇနာနိ ဃဋ္ဋေတွာ နိတ္ထုနိတွာ ဝိသညီ ဟုတွာ ဝိယ အဝကုဇ္ဇော ပတိ။ သာ တဿ နိတ္ထုနိတသဒ္ဒေန ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ တံ ဘတ္တကာဇေန ဩတ္ထတံ ဒိသွာ စိန္တေသိ – “အယံ သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂရာဇာ မံ နိဿာယ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဒုက္ခံ အနုဘောတိ, သုခုမာလတာယ ဘတ္တကာဇေန အဝတ္ထတော ပတတိ, ဇီဝတိ နု ခေါ, နော ဝါ''တိ။ သာ ဂဗ္ဘတော နိက္ခမိတွာ တဿ နာသဝါတံ ဥပဓာရေတုံ ဂီဝံ ပသာရေတွာ မုခံ ဩလောကေသိ။ သော မုခပူရံ ခေဠံ ဂဟေတွာ တဿာ သရီရေ ပါတေသိ။ သာ တံ ပရိဘာသိတွာ ဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ဒွါရံ အဍ္ဎဝိဝဋံ ကတွာ ဌိတာ ဂါထမာဟ –

၆. “အဗ္ဘူ ဟိ တဿ ဘော ဟောတိ၊ ယော အနိစ္ဆန္တမိစ္ဆတိ။
အကာမံ ရာဇ ကာမေသိ၊ အကန္တံ ကန္တုမိစ္ဆသီ''တိ။

တတ္ထ **အဗ္ဘုတီ** တိ အဘူတိ, အဝုမီတိ အတ္ထော။

သော ပန ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တတာယ အဂ္ဂေါသိယမာနောပိ ပရိဘာသိယမာနောပိ ဝိပ္ပဋိသာရံ အနုပ္ပာဒေတွာဝ အနန္တရံ ကထမာဟ –

၇. ''အကာမံ တ သကာမံ တ၊ ယော နရော လဘတေ ပိယံ။
လာဘမေတ္ထ ပသံသာမ၊ အလာဘော တတ္ထ ပာပကော''တိ။

သာပိ တသ္မိံ ဧဝံ ကထေန္တေပိ အနောသက္ကိတွာ ထဒ္ဓတရဝစနံ ဝတွာ ပလာပေတုကာမာ ဂါထံ ကထမာဟ –

၈. ''ပာသာဏသာရံ ခဏသိ၊ ကဏိကာရဿ အရုနာ။
တတံ ဇာလေန ဗာဓေသိ၊ ယော အနိစ္ဆန္တမိစ္ဆသီ''တိ။

တတ္ထ **ကဏိကာရဿ အရုနာ** တိ ကဏိကာရကဋ္ဌေန။ **ဗာဓေသီ**တိ ဗန္ဓသီတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တိဿော ကထာယော အဘာသိ –

၉. ''ပာသာဏော နူန တေ ဟဒယေ၊ ဩဟိတော မုဒုလက္ခဏေ။
ယော တေ သာတံ န ဝိန္ဒာမိ၊ တိရောဇနပဒာဂတော။

၁၀. ''ယဒာ မံ ဘကုဋိံ ကတွာ၊ ရာဇပုတ္တီ ဥဒိက္ခတိ။
အာဠာရိကော တဒာ ဟောမိ၊ ရညော မဒ္ဒဿန္တေပုရေ။

၁၁. ''ယဒာ ဥမှာယမာနာ မံ၊ ရာဇပုတ္တီ ဥဒိက္ခတိ။
နာဠာရိကော တဒာ ဟောမိ၊ ရာဇာ ဟောမိ တဒာ ကုသော''တိ။

တတ္ထ **မုဒုလက္ခဏေ** တိ မုဒုနာ ကာယတ္တိလက္ခဏေန သမန္နာဂတေ။ **ယော**တိ ယော အဟံ တိရောရဋ္ဌာ အာဂတော တဝ သန္တိကေ ဝသန္တော ပဋိသန္ထာရမတ္တမ္ပိ သာတံ န လဘာမိ, သော ဧဝံ မညာမိ, မယိ သိနေဟုပ္ပတ္တိနိဝါရဏာယ နူန တဝ ဟဒယေ ပာသာဏော ဌပိတော။ **ဘကုဋိံ ကတွာ**တိ ကောဓဝသေန ဝလိဝိသမံ နလာဋံ ကတွာ။ **အာဠာရိကော**တိ ဘတ္တကာရကော။ တသ္မိံ ခဏေ အဟံ မဒ္ဒရညော အန္တေပုရေ ဘတ္တကာရကဒာသော ဝိယ ဟောမီတိ ဝဒတိ။ **ဥမှာယမာနာ**တိ ပဟဋ္ဌာကာရံ ဒဿေတွာ ဟာသမာနာ။ **ရာဇာ ဟောမီ**တိ တသ္မိံ ခဏေ အဟံ ကုသာဝတီနဂရေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ရာဇာ ဝိယ ဟောမိ, ကသ္မာသိ ဧဝံ ဖရုသာ, ဂါထာ ပဋ္ဌာယ မာ ဧဝရူပံ ကရိ, ဘဒ္ဒေတိ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ စိန္တေသိ – ''အယံ အတိဝိယ အလ္လီယိတွာ ကထေတိ, မုသာဝါဒံ ကတွာ ဥပာယေန နံ ဂါထာ ပလာပေဿာမီ''တိ ကထမာဟ –

၁၂. ''သစေ ဟိ ဝစနံ သစ္စံ၊ နေမိတ္တာနံ ဘဝိဿတိ။
နေဝ မေ တွံ ပတီ အဿ၊ ကာမံ ဆိန္ဒန္တု သတ္တဓာ''တိ။

တဿတ္ထော – မဟာရာဇ, မယာ ''အယံ ကုသရာဇာ မယှံ ပတိ ဘဝိဿတိ, န ဘဝိဿတီ''တိ ဗဟူ နိမိတ္တပာဌကာ ပုစ္ဆိတာ, တေ ''ကာမံ ကိရ မံ သတ္တဓာ ဆိန္ဒန္တု, နေဝ မေ တွံ ပတိ ဘဝိဿသီ''တိ ဝဒိံသူတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တံ ပဋိဗာဟန္တော ''ဘဒ္ဒေ, မယာပိ အတ္တနော ရဋ္ဌေ နေမိတ္တကာ ပုစ္ဆိတာ, တေ 'အညတြ သီဟဿရကုသရာဇတော တဝ ပတိ နာမ အညော နတ္ထိ'တိ ဗျာကရိံသု, အဟမ္ပိ အတ္တနော ဉာဏဗလနိမိတ္တေန ဧဝမေဝ ကထေသိ''န္တိ ဝတွာ အနန္တရံ ကထမာဟ –

၁၃. ''သစေ ဟိ ဝစနံ သစ္စံ၊ အညေသံ ယဒိ ဝါ မမံ။
နေဝ တုယှံ ပတီ အတ္ထိ၊ အညော သီဟဿရာ ကုသာ''တိ။

တသ္သတ္တော – ယဒိ ဟိ အညေသံ နေမိတ္တာနံ ဝစနံ သစ္စံ, ယဒိ တ မမ ဝစနံ သစ္စံ, တဝ အညော ပတိ နာမ နတ္ထီတိ။

သာ တသ္သ ဝစနံ သုတွာ "န သက္ကာ ဣမံ လဇ္ဇာပေတုံ တ ပလာပေတုံ တ, ကိံ မေ ဣမိနာ"တိ ဒွတ္တရံ ပိဓာယ အတ္တာနံ န ဒဿေသိ။ သောပိ ကာဇံ ဂဟေတွာ ဩတရိ, တတော ပဋ္ဌာယ တံ ဒဋ္ဌုံ န လဘတိ, ဘတ္တကာရကကမ္မံ ကရောန္တော အတိဝိယ ကိလမတိ , ဘုတ္တဟတရာသော အရူနိ ဖာလေတိ, ဘာဇနာနိ ဓောဝတိ, ကာဇေန ဥဒကံ အာဟရတိ, သယန္တော အမ္ဗဏပိဋ္ဌေ သယတိ, ဟတော ပဋ္ဌာယ ယာဂုအာဒီနိ ပစတိ ဟရတိ ဘောဇေတိ, နန္ဒိရာဂံ နိဿာယ အတိဒုက္ခံ အနုဘောတိ။ သော ဧကေဒိဝသံ ဘတ္တဂေဟဒွါရေန ဂစ္ဆန္တီ ခုဇ္ဇံ ဒိသွာ ပက္ကောသိ။ သာ ပဘာဝတိယာ ဘယေန တဿ သန္တိကံ ဂန္တုံ အဝိသဟန္တီ တုရိတတုရိတာ ဝိယ ဂစ္ဆတိ။ အထ နံ ဝေဂေန ဥပဂန္တွာ "ခုဇ္ဇေ"တိ အာဟ။

သာ နိဝတ္တိတွာ ဌိတာ "ကော ဧသော"တိ ဝတွာ "တုမ္ဟာကံ သဒ္ဒံ န သုဏာမီ"တိ အာဟ။ အထ နံ "ခုဇ္ဇေ တွံ ဝမ္ပိ သာမိနီပိ တေ ဥဘောပိ အတိဝိယ ထဒ္ဓာ, ဧတ္တကံ ကာလံ တုမ္ဟာကံ သန္တိကေ ဝသန္တော အာရောဂျသာသနမတ္တမ္ပိ န လဘာမိ, ဒေယျဓမ္မံ ပန ကိံ ဒဿထ, တိဋ္ဌတု တာဝေတံ, အပိ မေ ပဘာဝတိံ မုဒုကံ ကတွာ ဒဿေတုံ သက္ခိဿသီ"တိ အာဟ ။ သာ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ အထ နံ "သစေ မေ တံ ဒဿေတုံ သက္ခိဿသိ, ခုဇ္ဇဘာဝံ တေ ဥဇုကံ ကတွာ ဂီဝေယျကံ ဒဿာမီ"တိ ပလောဘေန္တော ပဉ္စ ကထာယော အဘာသိ –

၁၄. "နေက္ခံ ဂီဝံ တေ ကာရေဿံ၊ ပတွာ ခုဇ္ဇေ ကုသာဝတိံ။
သစေ မံ နာဂနာသူရူ၊ ဩလောကေယျ ပဘာဝတီ။

၁၅. "နေက္ခံ ဂီဝံ တေ ကာရေဿံ၊ ပတွာ ခုဇ္ဇေ ကုသာဝတိံ။
သစေ မံ နာဂနာသူရူ၊ အာလပေယျ ပဘာဝတီ။

၁၆. "နေက္ခံ ဂီဝံ တေ ကာရေဿံ၊ ပတွာ ခုဇ္ဇေ ကုသာဝတိံ။
သစေ မံ နာဂနာသူရူ၊ ဥမ္ဟာယေယျ ပဘာဝတီ။

၁၇. "နေက္ခံ ဂီဝံ တေ ကာရေဿံ၊ ပတွာ ခုဇ္ဇေ ကုသာဝတိံ။
သစေ မံ နာဂနာသူရူ၊ ပမှာယေယျ ပဘာဝတီ။

၁၈. "နေက္ခံ ဂီဝံ တေ ကာရေဿံ၊ ပတွာ ခုဇ္ဇေ ကုသာဝတိံ။
သစေ မံ နာဂနာသူရူ၊ ပါဏီဟိ ဥပသမ္ဖုသေ"တိ။

တတ္ထ **နေက္ခံ ဂီဝံ တေ** တိ တဝ ဂီဝေယျံ သဗ္ဗသုဝဏ္ဏမယမေဝ ကာရေဿာမီတိ အတ္ထော။ "နေက္ခံ ဂီဝံ တေ ကရိဿာမီ"တိပိ ပာဌော, တဝ ဂီတယ နေက္ခမယံ ပိဠန္ဓနံ ပိဠန္ဓေဿာမီတိ အတ္ထော။ **ဩလောကေယျာ** တိ သစေ တဝ ဝစနေန မံ ပဘာဝတီ ဩလောကေယျ, သစေ မံ တာယ ဩလောကာပေတုံ သက္ခိဿသီတိ အတ္ထော။ **"အာလပေယျာ"**တိအာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတ္ထ ပန **ဥမ္ဟာယေယျာ** တိ မန္ဒဟသိတဝသေန ပရိဟာသေယျ။ **ပမှာယေယျာ**တိ မဟာဟသိတဝသေန ပရိဟာသေယျ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ "ဂစ္ဆထ တုမှေဟ, ဒေဝ, ကတိပါဟစ္စယေန နံ တုမ္ဟာကံ ဝသေ ကရိဿာမိ, ပဿထ မေ ပရက္ကမ"န္တိ ဝတွာ တံ ကရဏီယံ တီရေတွာ ပဘာဝတိယာ သန္တိကံ ဂန္တွာ တဿာ ဝသနဂဗ္ဘံ သောဓေန္တီ ဝိယ ပဟရဏယောဂ္ဂံ လေဍ္ဍုခဏ္ဍမ္ပိ အသေသေတွာ အန္တမသော ပါဒုကာပိ နီဟရိတွာ သကလဂဗ္ဘံ သမ္မဇ္ဇိတွာ ဂဗ္ဘဒွါရေ ဥမ္မာရံ အန္တရံ ကတွာ ဥစ္စာသနံ ပညပေတွာ ပဘာဝတိယာ ဧကံ နီစပီဌကံ အတ္ထရိတွာ "ဧဟိ, အမ္မ, သီသေ တေ ဦကာ ဝိစိနိဿာမီ"တိ တံ တတ္ထ ပီဌကေ နိသီဒါပေတွာ အတ္တနော ဦရုအန္တရေ တဿာ သီသံ ဌပေတွာ ထောကံ ကဏ္ဍူယိတွာ "အဟော ဣမိဿာ သီသေ ဗဟူ ဦကာ"တိ သကသီသတော ဦကာ ဂဟေတွာ တဿာ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ "ပဿ ကိတ္တကာ တေ သီသေ ဦကာ"တိ ပိယကထံ ကထေတွာ မဟာသတ္တဿ ဂုဏံ ကထေန္တီ ကထမာဟ –

၁၉. ''န ဟိ နူနာယံ ရာဇပုတ္တီ၊ ကုသေ သာတမ္ပိ ဝိန္ဒတိ။
အာဌာရိကေ ဘတေ ပောသေ၊ ဝေတနေန အနတ္ထိကေ''တိ။

တဿတ္ထော – ဧကံသေန အယံ ရာဇပုတ္တီ ပုဗ္ဗေ ကုသာဝတီနဂရေ ကုသနရိန္ဒဿ သန္တိကေ မာလာဂန္ဓဝိလေပနဝတ္ထာလင်္ကာရဝသေန အပ္ပမတ္တကမ္ပိ သာတံ န ဝိန္ဒတိ န လဘတိ, တမ္ဗူလမတ္တမ္ပိ ဧတေန တေဿာ ဒိန္နပုဗ္ဗံ န ဘဝိဿတိ။ ကိံကာရဏာ? ဣတ္ထိယော နာမ ဧကေဒိဝသမ္ပိ အင်္ဂံ အဝတ္ထရိတ္ွာ နိပန္နသာမိကမ္ပိ ဟဒယံ ဘိန္ဒိတုံ န သက္ကောန္တိ, အယံ ပန အာဌာရိကေ ဘတေ ပောသေ အာဌာရိကတ္တဥ္စ ဘတကတ္တဥ္စ ဥပဂတေ တေသ္မိံ ပုရိသေ မူလေနပိ အနတ္ထိကေ ကေဝလံ တံယေဝ နိဿာယ ရဇ္ဇံ ပဟာယ အာဂန္တွာ ဧဝံ ဒုက္ခံ အနုဘဝန္တေ ပဋိသန္ထာရမတ္တမ္ပိ န ကရောတိ, သစေပိ တေ, အမ္မ, တသ္မိံ သိနေဟော နတ္ထိ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂရာဇာ မံ နိဿာယ ကိလမတီတိ တဿ ကိဥ္စိဒေဝ အာတုံ အရဟသီတိ။

သာ တံ သုတွာ ခုဇ္ဇာယ ကုဇ္ဈိ။ အထ နံ ခုဇ္ဇာ ဂီဝါယံ ဂဟေတွာ အန္တောဂဗ္ဘေ ခိပိတွာ သယံ ဗဟိ ဟုတွာ ဒွါရံ ပိဓာယ အာဝိဥ္ဆနရဇ္ဇုမ္ပိ ဩလမ္ဗန္တီ အဋ္ဌာသိ။ ပဘာဝတီ တံ ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တီ ဒွါရမူလေ ဌတွာ အက္ကောသန္တီ ဣတရံ ကထမာဟ –

၂၀. ''န ဟိ နူနာယံ သာ ခုဇ္ဇာ၊ လဘတိ ဇိဝှာယ ဆေဒနံ။
သုနိသိတေန သတ္ထေန၊ ဧဝံ ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘဏ''န္တိ။

တတ္ထ **သုနိသိတေနာ**တိ သုဋ္ဌု နိသိတေန တိခိဏသတ္ထေန။ **ဧဝံ ဒုဗ္ဘာသိတ**န္တိ ဧဝံ အသောတဗ္ဗယုတ္တကံ ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘဏန္တီ။

အထ ခုဇ္ဇာ အာဝိဥ္ဆနရဇ္ဇုံ ဂဟေတွာ ဌိတာဝ ''နိပ္ပညေ ဒုဗ္ဗိနီတေ တဝ ရူပံ ကိံ ကရိဿတိ, ကိံ မယံ တဝ ရူပံ ခာဒိတွာ ယာပေဿာမာ''တိ ဝတွာ တေရသဟိ ကထာဟိ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏံ ပကာသေန္တီ ခုဇ္ဇာဂဇ္ဇိတံ နာမ ဂဇ္ဇိ –

၂၁. ''မာ နံ ရူပေန ပာမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။
မဟာယသောတိ ကတွာန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယံ။

၂၂. ''မာ နံ ရူပေန ပာမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။
မဟဒ္ဓနောတိ ကတွာန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယံ။

၂၃. ''မာ နံ ရူပေန ပာမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။
မဟဗ္ဗလောတိ ကတွာန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယံ။

၂၄. ''မာ နံ ရူပေန ပာမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။
မဟာရဋ္ဌောတိ ကတွာန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယံ။

၂၅. ''မာ နံ ရူပေန ပာမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။
မဟာရာဇာတိ ကတွာန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယံ။

၂၆. ''မာ နံ ရူပေန ပာမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။
သီဟဿရောတိ ကတွာန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယံ။

၂၇. ''မာ နံ ရူပေန ပာမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။
ဝဂ္ဂုဿရောတိ ကတွာန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယံ။

၂၈. ''မာ နံ ရူပေန ပာမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။

ဗိန္ဒုဿရောတိ ကတ္ဝာတန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယံ။

၂၉. ''မာ နံ ရူပေန ဟမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။
မဇ္ဇုဿရောတိ ကတ္ဝာတန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယံ။

၃၀. ''မာ နံ ရူပေန ဟမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။
မဓုဿရောတိ ကတ္ဝာတန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယံ။

၃၁. ''မာ နံ ရူပေန ဟမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။
သတသိပ္ပောတိ ကတ္ဝာတန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယံ။

၃၂. ''မာ နံ ရူပေန ဟမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။
ခတ္တိယောတိပိ ကတ္ဝာတန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယံ။

၃၃. ''မာ နံ ရူပေန ဟမေသိ၊ အာရောဟေန ပဘာဝတိ။
ကုသရာဇာတိ ကတ္ဝာတန၊ ကရဿု ရုစိရေ ပိယ''န္တိ။

တတ္ထ **မာ နံ ရူပေန ဟမေသိ, အာရောဟေန, ပဘာဝတီ**တိ အရေ ပဘာဝတိ, မာ တ္ဝံ ဧတံ ကုသနရိန္ဒံ အတ္တနော ရူပေန အာရောဟပရိဏာဟေန ပမိနိ, ဧဝံ ပမာဏံ ဂဏှိ။ **မဟာယသော**တိ မဟာနုဘာဝေ သောတိ ဧဝံ ဟဒယေ ကတ္ဝာတန **ရုစိရေ** ပိယဒဿနေ ကရဿု တဿ ပိယံ။ အာနုဘာဝေဟေဝ ဟိဿ ရူပန္တိ ဝဒတိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ အပိ စ **မဟာယသော**တိ မဟာပရိဝါရော။ **မဟဒ္ဓနော** တိ မဟာဘောဂေါ။ **မဟဗ္ဗလော** တိ မဟာထာမော။ **မဟာရဋ္ဌော** တိ ဝိပုလရဋ္ဌော။ **မဟာရာဇာ**တိ သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂရာဇာ။ **သီဟဿရော** တိ သီဟသဒ္ဒသမာနသဒ္ဒော။ **ဝဂ္ဂုဿရော** တိ လီလာယုတ္တဿရော။ **ဗိန္ဒုဿရော** တိ သမ္ပိဏ္ဍိတဃနဿရော။ **မဇ္ဇုဿရော** တိ သုန္ဒရဿရော။ **မဓုဿရော**တိ မဓုရယုတ္တဿရော။ **သတသိပ္ပော** တိ ပရေသံ သန္တိကေ အသိက္ခိတ္ဝာ အတ္တနော ဗလေနေဝ နိပ္ဖန္နအနေကသတသိပ္ပော။ **ခတ္တိယော** တိ ဩက္ကာကပဝေဏိယံ ဇာတော အသမ္ဘိန္နခတ္တိယော။ **ကုသရာဇာ**တိ သက္ကဒတ္တိယကုသတိဏသမာနနာမော ရာဇာ။ ဧဝရူပေ ဟိ အညော ရာဇာ နာမ နတ္ထီတိ ဇာနိတ္ဝာ တဿ ပိယံ ကရောဟီတိ ခုဇ္ဇာ ဧတ္တကာဟိ ကထာဟိ တဿ ဂုဏံ ကထေသိ။

ပဘာဝတီ တဿာ ဝစနံ သုတ္ဝာ ''ခုဇ္ဇေ အတိဝိယ ဂဇ္ဇသိ, ဟတ္ထေန ဟပုဏန္တိ သသာမိကဘာဝံ တေ ဇာနာပေဿာမီ''တိ ခုဇ္ဇံ တဇ္ဇေသိ။ သာပိ တံ ''အဟံ တံ ရက္ခမာနာ ပိတုနော တေ ကုသရာဇဿ အာဂတဘာဝံ နာရောစေသိံ, ဟောတု, အဇ္ဇ ရညော အာရောစေဿာမီ''တိ မဟန္တေန သဒ္ဒေန ဘာယာပေသိ။ သာပိ ''ကောစိဒေဝ သုဏေယျာ''တိ ခုဇ္ဇံ သညာပေသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ တံ ပဿိတုံ အလဘန္တော သတ္တ မာသေ ဒုဗ္ဘောဇနေန ဒုက္ခသေယျာယ ကိလမန္တော စိန္တေသိ – ''ကော မေ ဧတာယ အတ္ထော, သတ္တ မာသေ ဝသန္တော ဧတံ ပဿိတုမ္ပိ န လဘာမိ, အတိဝိယ ကက္ခဠာ သာဟသိကာ, ဂန္တွာ မာတာပိတရော ပဿိဿာမီ''တိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တဿ ဥက္ကဏ္ဌိတဘာဝံ ဉတွာ ''ရာဇာ သတ္တ မာသေ ပဘာဝတိံ ဒဋ္ဌုမ္ပိ န လဘိ, လဘနာကာရမဿ ကရိဿာမီ''တိ မဒ္ဒရညော ဒူတေ ကတ္ဝာ သတ္တန္နံ ရာဇူနံ ဒူတံ ဟပေဟန္တော ''ပဘာဝတီ, ကုသရာဇံ ဆဍ္ဍေတ္ဝာ အာဂတာ, အာဂစ္ဆန္တု ပဘာဝတိံ ဂဏှန္တူ''တိ ဧကေကဿ ဝိသုံ ဝိသုံ သာသနံ ပဟိဏိ။ တေ မဟာပရိဝါရေန ဂန္တွာ နဂရံ ပတ္ဝာ အညမညဿ အာဂတကာရဏံ န ဇာနန္တိ။ တေ ''တ္ဝံ ကသ္မာ အာဂတော, တ္ဝံ ကသ္မာ အာဂတောသီ''တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ တမတ္ထံ ဉတ္ဝာ ကုဇ္ဈိတ္ဝာ ''ဧကံ ကိရ ဓီတရံ သတ္တန္နံ ဒဿတိ, ပဿထဿ အနာစာရံ, ဥပ္ပဏ္ဍေတိ နော, ဂဏှဟထ န''န္တိ ''သဗ္ဗေသမ္ပိ အမှာကံ ပဘာဝတိံ ဒေတု ယုဒ္ဓံ တ''တိ သာသနာနိ ပဟိဏိတ္ဝာ နဂရံ ပရိဝါရယိံသု။ မဒ္ဒရာဇာ သာသနံ သုတ္ဝာ ဘီတတသိတော အမစ္စေ အာမန္တေတ္ဝာ ''ကိံ ကရောမာ''တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ အမစ္စာ ''ဒေဝ , သတ္တပိ ရာဇာနော ပဘာဝတိံ နိဿာယ အာဂတာ, 'သစေ န ဒဿတိ, ပာကာရံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ နဂရံ ပဝိသိတ္ဝာ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေတ္ဝာ တံ ဂဏှိဿာမာ'တိ ဝဒန္တိ, ပာကာရေ အဘိန္နေယေဝ ဧတေသံ ပဘာဝတိံ ပေသေဿာမာ''တိ ဝတ္ဝာ ကထမာဟံသု –

၃၄. ''ဧတေ နာဂါ ဥပတ္ထဒ္ဓါ၊ သဗ္ဗေ တိဋ္ဌန္တိ ဝမ္မိတာ။

ပုရာ မဒ္ဒတ္တိ ဟကာရံ၊ အာနေန္တွေတံ ပဘာဝတိ''န္တိ။

တတ္ထ **ဥပတ္ထဒ္ဓာ** တိ အတိထဒ္ဓာ ဒပ္ပိတာ။ **အာနေန္တွေတံ ပဘာဝတိ** န္တိ အာနေန္တု ဧတံ ပဘာဝတိန္တိ သာသနာနိ ပဟိဏိံသု။ တသ္မာ ယာဝ ဧတေ နာဂ ဟကာရံ န မဒ္ဒန္တိ, တာဝ နေသံ ပဘာဝတိံ ပေသေဟိ, မဟာရာဇာတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ''သစာဟံ ဧကဿ ပဘာဝတိံ ပေသေဿာမိ, သေသာ ယုဒ္ဓံ ကရိဿန္တိ, န သက္ကာ ဧကဿ အတုံ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂရာဇာနံ 'ဝိရူပေ'တိ ဆဍ္ဍေတွာ အာဂတာ အာဂမနဿ ဖလံ လဘတု, ဝဓိတွာန နံ သတ္တ ခဏ္ဍာနိ ကတွာ သတ္တန္နံ ခတ္တိယာနံ ပေသေဿာမီ''တိ ဝဒန္တော အနန္တရံ ကထမာဟ –

၃၅. ''သတ္တ ဗိလေ ကရိတွာန၊ အဟမေတံ ပဘာဝတိံ။
ခတ္တိယာနံ ပဒဿာမိ၊ ယေ မံ ဟန္တုံ ဣဓာဂတာ''တိ။

တဿ သာ ကထာ သကလနိဝေသနေ ပာကဋာ အဟောသိ။ ပရိစာရိကာ ဂန္တွာ ''ရာဇာ ကိရ တံ သတ္တ ခဏ္ဍာနိ ကတွာ သတ္တန္နံ ရာဇူနံ ပေသေဿတီ''တိ ပဘာဝတိယာ အာရောစေသုံ။ သာ မရဏဘယဘီတာ အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ ဘဂိနီဟိ ပရိဝုတာ မာတု သိရိဂဗ္ဘံ အဂမာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၃၆. ''အဝုဋ္ဌဟိ ရာဇပုတ္တီ၊ သာမာ ကောသေယျဝါသိနီ။
အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ၊ ဒာသီဂဏပုရက္ခတာ''တိ။

တတ္ထ **သာမာ** တိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ။ **ကောသေယျဝါသိနီ** တိ သုဝဏ္ဏခစိတကောသေယျနိဝါသနာ။

သာ မာတု သန္တိကံ ဂန္တွာ မာတရံ ဝန္ဒိတွာ ပရိဒေဝမာနာ အာဟ –

၃၇. ''တံ နူန ကက္ကူပနိသေဝိတံ မုခံ၊ အာဒါသဒန္တာထရုပစ္စဝေက္ခိတံ။
သုဘံ သုနေတ္တံ ဝိရဇံ အနင်္ဂဏံ၊ ဆုဍ္ဍံ ဝနေ ဌဿတိ ခတ္တိယေဟိ။

၃၈. ''တေ နူန မေ အသိတေ ဝေလ္လိတဂ္ဂေ၊ ကေသေ မုဒူ စန္ဒနသာရလိတ္တေ။
သမာကုလေ သီဝထိကာယ မဇ္ဈေ၊ ပါဒေဟိ ဂိဇ္ဈာ ပရိကဍ္ဎိဿန္တိ။

၃၉. ''တာ နူန မေ တမ္ဗနခါ သုလောမာ၊ ဗာဟာ မုဒူ စန္ဒနသာရလိတ္တာ။
ဆိန္နာ ဝနေ ဥဇ္ဈိတာ ခတ္တိယေဟိ၊ ဂယှ ဓင်္ကော ဂစ္ဆတိ ယေနကာမံ။

၄၀. ''တေ နူန တာလူပနိဘေ အလမ္ဗေ၊ နိသေဝိတေ ကာသိကစန္ဒနေန။
ထနေသု မေ လမ္ဗိဿတိ သိင်္ဂါလော၊ မာတူဝ ပုတ္တော တရုဏော တနူဇော။

၄၁. ''တံ နူန သောဏိံ ပုထုလံ သုကောဋ္ဋိတံ၊ နိသေဝိတံ ကဉ္စနမေခလာဟိ။
ဆိန္နံ ဝနေ ခတ္တိယေဟီ အဝတ္ထံ၊ သိင်္ဂါလသင်္ဃာ ပရိကဍ္ဎိဿန္တိ။

၄၂. ''သောဏာ ဓင်္ကာ သိင်္ဂါလာ စ၊ ယေ စညေ သန္တိ ဒါဌိနော။
အဇရာ နူန ဟေဿန္တိ၊ ဘက္ခယိတွာ ပဘာဝတိံ။

၄၃. ''သစေ မံသာနိ ဟရိံသု၊ ခတ္တိယာ ဒူရဂါမိနော။
အဋ္ဌီနိ အမ္မ ယာစိတွာ၊ အနုပထေ ဒဟာထ နံ။

၄၄. ''ခေတ္တာနိ အမ္မ ကာရေတွာ၊ ကဏိကာရေတ္ထ ရောပယ။
ယဒါ တေ ပုပ္ဖိတာ အဿု၊ ဟေမန္တာနံ ဟိမစ္စယေ။
သရေယျာထ မမံ အမ္မ၊ ဧဝံဝဏ္ဏာ ပဘာဝတီ''တိ။

တတ္ထ ကက္ကုပနိသေဝိတန္တိလ **ကက္ကုပနိသေဝိတ** န္တိ သာသပကက္ကလောဏကက္ကမတ္တိကကက္ကတိ လကက္ကဟလိဒ္ဒိကက္ကမုခစုဏ္ဏကေဟိ က္လမေဟိ ပဉ္စဟိ ကက္ကေဟိ ဥပနိသေဝိတံ။ **အာအာသဒန္တာထရုပစ္စဝေက္ခိတန္တိ** ဒန္တမယထရုမ္ဟိ အာအာသေ ပစ္စဝေက္ခိတံ တတ္ထ ဩလောကေတ္ဝာ မဏ္ဍိတံ။ **သုဘာ**န္တိ သုဘမုခံ။ **ဝိရဇ**န္တိ ဝိဂတရဇံ နိမ္မလံ။ **အနင္ဂဏာ** န္တိ ဂဏ္ဍပိဠကာဒိဒောသရဟိတံ။ **ဆုဒ္ဓ** န္တိ အမ္မ ဧဝရူပံ မမ မုခံ အဒ္ဓာ က္လအနိ ခတ္တိ ယေဟိ ဆဥ္ဆိတံ **ဝနေ** အရညေ ဌဿတီတိ ပရိဒေဝတိ။ **အသိတေ**တိ ကာဠကေ။ **ဝေလ္လိတဂ္ဂေ** တိ ဥန္နတဂ္ဂေ။ **သီဝထိကာယာ**တိ သုသာနမ္ဟိ။ **ပရိကမိုဿန္တိ** တိ ဧဝရူပေ မမ ကေသေ မနုဿမံသခါဒကာ ဂိဇ္ဈာ ဟဒေဟိ ပဟာရိတ္ဝာ နူန ပရိကမိုဿန္တိ။ **ဂယ္ဟ ခင္ဂေ ဂဏ္ဍတိ ယေနကာမ** န္တိ အမ္မ မမ ဧဝရူပံ ဗာဟံ နူန ခင္ဂေ ဂဟေတ္ဝာ လုဥ္ဆိတ္ဝာ ခါဒန္တော ယေနကာမံ ဂစ္ဆိဿတိ။

တာလူပနိဘေတိ သုဝဏ္ဏတာလဖလသဒိသေ။ **ကာသိကစန္ဒနေနာ** တိ သုခုမစန္ဒနေန နိသေဝိတေ။ **ထနေသု မေ**တိ အမ္မ မမ သုသာနေ ပတိတာယ ဧဝရူပေ ထနေ ဒိသ္ဝာ မုခေန ဍံသိတ္ဝာ တေသု မေ ထနေသု အတ္တနော တနုဇော မာတု တရုဏပုတ္တော ဝိယ နူန သိင္ဂလော လမ္ဗိဿတိ။ **သောဏိ**န္တိ ကဋိံ။ **သုကောဋ္ဋိတ** န္တိ ကေဟနုကေန ပဟရိတ္ဝာ သုဝဥ္စိတံ။ **အဝတ္ထ** န္တိ ဆဥ္ဆိတံ။ **ဘက္ခယိတ္ဝာ** တိ အမ္မ ဧတေ ဧတ္တကာ နူန မမ မံသံ ခါဒိတ္ဝာ အဇရာ ဘဝိဿန္တိ။

သစေ မံသာနိ ဟရိံသူတိ အမ္မ သစေ တေ ခတ္တိယာ မယိ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ မမ မံသာနိ ဟရေယ္ယုံ, အထ တုမ္ဟေ အဋ္ဌိနိ ယာစိတ္ဝာ **အနုပထေ ဒဟာထနံ,** ဇင္ဃမဂ္ဂမဟာမဂ္ဂနံ အန္တရေ ဒဟေယ္ယာထာတိ ဝဒတိ။ **ခေတ္တာနိ** တိ အမ္မ မမ ဈာပိတဋ္ဌာနေ မာလာဒိဝတ္ထုနိ ကာရေတ္ဝာ ဧတ္ထ ဧတေသု ခေတ္တေသု ကဏိကာရရုက္ခေ ရောပယ။ **ဟိမစ္စယေ**တိ ဟိမဟတာတိက္ကမေ ဖဂ္ဂုဏမာသေ။ **သရေယ္ယာထာ** တိ တေသံ ပုပ္ဖာနံ သုဝဏ္ဏစင္ကောဋ္ဌကံ ပူရေတ္ဝာ ဥရူသု ဌပေတ္ဝာ မမ ဓီတာ ပဘာဝတီ ဧဝံဝဏ္ဏာတိ သရေယ္ယာထ။

က္လတိ သာ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ မာတု သန္တိကေ ဝိလပိ။ မဒ္ဒရာဇာပိ ''ဖရသုဉ္စ ဂဏ္ဍိကဉ္စ ဂဟေတ္ဝာ စောရဃာတကော က္လခေဝ အာဂစ္ဆတူ''တိ အာဏာပေသိ။ တဿ အာဂမနံ သကလရာဇဂေဟေ ဟကင္ခံ အဟောသိ။ အထဿ အာဂတဘာဝံ သုတ္ဝာ ပဘာဝတိယာ မာတာ ဥဋ္ဌာယာသနာ သောကသမပ္ပိတာ ရညော သန္တိကံ အဂမာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၄၅. ''တဿာ မာတာ ဥဒဋ္ဌာသိ၊ ခတ္တိယာ ဒေဝဝဏ္ဏိနီ။
ဒိသ္ဝာ အသိဉ္စ သူနဉ္စ၊ ရညော မဒ္ဒဿန္တေပုရေ''တိ။

တတ္ထ **ဥဒဋ္ဌာသီ** တိ အာသနာ ဥဋ္ဌာယ ရညော သန္တိကံ ဂန္တ္ဝာ အဋ္ဌာသိ။ **ဒိသ္ဝာ အသိဉ္စ သူနဉ္စာ** တိ အန္တေပုရမ္ဟိ အလင်္ကတမဟာတလေ ရညော ပုရတော နိက္ခိတ္တံ ဖရသုဉ္စ ဂဏ္ဍိကဉ္စ ဒိသ္ဝာ ဝိလပန္တီ ကထမာဟ –

၄၆. ''က္လမိနာ နူန အသိနာ၊ သုသညံ တနုမဇ္ဈိမံ။
ဓီတရံ မဒ္ဒ ဟန္တ္ဝာန၊ ခတ္တိယာနံ ပဒဿသီ''တိ။

တတ္ထ **အသိနာ**တိ ဖရသုံ သန္ဓာယာဟ။ သော ဟိ က္လမသ္မိံ ဌာနေ အသိ နာမ ဇာတော။ **သုသညံ တနုမဇ္ဈိမ**န္တိ သုဋ္ဌု ဌသညာတံ တနုမဇ္ဈိမံ။

အထ နံ ရာဇာ သညာပေန္တော အာဟ – ''ဒေဝိ, ကိံ ကထေသိ, တဝ ဓီတာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂရာဇာနံ 'ဝိရူပေ'တိ ဆဍ္ဍေတ္ဝာ ဂတမဂ္ဂေ ပဒဝလဉ္ဇေ အဝိနဋ္ဌေယေဝ မစ္စုံ နလာဋ္ဌေနာအာယ အာဂတာ, က္လအနိ အတ္တနော ရူပံ နိဿာယ ဤဒိသံ ဖလံ လဘတူ''တိ။ သာ တဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ ဓီတု သန္တိကံ ဂန္တ္ဝာ ဝိလပန္တီ အာဟ –

၄၇. ''န မေ အကာသိ ဝစနံ၊ အတ္ထကာမာယ ပုတ္တိကေ။
သာဇ္ဇ လောဟိတသဉ္ဆန္နာ၊ ဂစ္ဆသိ ယမသာဓနံ။

၄၈. ''ဧဝမာပဇ္ဇတီ ပေါသော၊ ပာပိယဉ္စ နိဂစ္ဆတိ။
ယော ဝေ ဟိတာနံ ဝစနံ၊ န ကရောတိ အတ္ထဒဿိနံ။

၄၉. ‘‘သစေ စ အဇ္ဇ ဓာရေသိ၊ ကုမာရံ စာရုဒဿနံ။
ကုသေန ဇာတံ ခတ္တိယံ၊ သုဝဏ္ဏမဏိမေခလံ။
ပူဇိတံ ဉာတိသင္ဃေဟိ၊ န ဂစ္ဆသိ ယမက္ခယံ။

၅၀. ‘‘ယတ္ထဿု ဘေရီ နဒတိ၊ ကုဉ္ဇရော စ နိကူဇတိ။
ခတ္တိယာနံ ကုလေ ဘဒ္ဒေ၊ ကိံနု သုခတရံ တတော။

၅၁. ‘‘အဿော စ သိသတိ ဒွါရေ၊ ကုမာရော ဥပရောဒတိ။
ခတ္တိယာနံ ကုလေ ဘဒ္ဒေ၊ ကိံနု သုခတရံ တတော။

၅၂. ‘‘မယူရကောဉ္စာဘိရုဒေ၊ ကောကိလာဘိနိကူဇိတေ။
ခတ္တိယာနံ ကုလေ ဘဒ္ဒေ၊ ကိံနု သုခတရံ တတော’’တိ။

တတ္ထ **ပုတ္တိကေ** တိ တံ အာလပတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – အမ္မ, ဣမံ ကိံ ကရိဿသိ, သာမိကဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆ, မာ ရူပမဒေန မဇ္ဇိတိ ဧဝံ ယာစန္တိယာပိ မေ ဝစနံ န အကာသိ, သာ တွံ အဇ္ဇ လောဟိတသဥ္စနာ ဂစ္ဆသိ ယမသာဓနံ, မစ္စုရာဇဿ ဘဝနံ ဂမိဿသီတိ။ **ဟာပိယဉ္စာ** တိ ဣတော ဟာပတရဉ္စ နိဂစ္ဆတိ။ **သစေ စ အဇ္ဇ ဓာရေသိ** တိ, အမ္မ, သစေ တွံ စိတ္တဿ ဝသံ အဂန္တွာ ကုသနရိန္ဒံ ပဋိစ္စ လဒ္ဓံ အတ္တနော ရူပေန သဒိသံ စာရုဒဿနံ ကုမာရံ အဇ္ဇ ဓာရယိဿသိ။ **ယမက္ခယ** န္တိ ဧဝံ သန္တေ ယမနိဝေသနံ န ဂစ္ဆေယျာသိ။ **တတော** ယမှာ ခတ္တိယကုလေ အယံ ဝိဘူတိ, တမှာ နာနာဘေရိသဒ္ဒေန စေဝ မတ္တဝရဏကောဉ္စနာဒေန စ နိန္နာဒိတာ ကုသာဝတီရာဇကုလာ ကိံ နု သုခတရံ ဒိသွာ ဣဓာဂတာသီတိ အတ္ထော။ **သိသတီ**တိ ဟသတိ။ **ကုမာရော**တိ သုသိက္ခိတော ဂန္ဓဗ္ဗကုမာရော။ **ဥပရောဒတီ**တိ နာနာတူရိယာနိ ဂဟေတွာ ဥပဟာရံ ကရောတိ။ **ကောကိလာဘိနိကူဇိတေ**တိ ကုသရာဇကုလေ သာယံ ဟာတော ပဝတ္တနစ္စဂီတတဒိတူပဟာရံ ပဋိပ္ဖရန္တီ ဝိယ ကောကိလေဟိ အဘိနိကူဇိတေ။

ဣတိ သာပိ တွေကာဟိ ကထာဟိ တာယ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတွာ ‘‘သစေ အဇ္ဇ ကုသနရိန္ဒော ဣမံ အဿ, ဣမေ သတ္တ ရာဇာနော ပလာပေတွာ မမ ဓီတရံ ဒုက္ခာ ပမောစေတွာ အာဒာယ ဂစ္ဆေယျာ’’တိ စိန္တေတွာ ကထမာဟ –

၅၃. ‘‘ကဟံ နု သော သတ္တုမဒ္ဒနော၊ ပရရဋ္ဌပ္ပမဒ္ဒနော။
ကုသော သောဠာရပညာဏော၊ ယော နော ဒုက္ခာ ပမောစယေ’’တိ။

တတ္ထ **သောဠာရပညာဏော**တိ ဥဠာရပညော။

တတော ပဘာဝတီ ‘‘မမ မာတု ကုသဿ ဝဏ္ဏံ ဘဏန္တိယာ မုခံ နပ္ပဟောတိ, အာစိက္ခိဿာမိ တာဝဿာ တဿ ဣဓေဝ အာဋ္ဌာရိကကမ္မံ ကတွာ ဝသနဘာဝ’’န္တိ စိန္တေတွာ ကထမာဟ –

၅၄. ‘‘ဣဓေဝ သော သတ္တုမဒ္ဒနော၊ ပရရဋ္ဌပ္ပမဒ္ဒနော။
ကုသော သောဠာရပညာဏော၊ ယော တေ သဗ္ဗေ ဝဓိဿတီ’’တိ။

အထဿာ မာတာ ‘‘အယံ မရဏဘယဘီတာ ဝိပ္ပလပတီ’’တိ စိန္တေတွာ ကထမာဟ –

၅၅. ‘‘ဥမ္မတ္တိကာ နု ဘဏသိ၊ အန္ဓဗာလာ ပဘာသသိ။
ကုသော စေ အာဂတော အဿ၊ ကိံ န ဇာနေမု တံ မယ’’န္တိ။

တတ္ထ **အန္ဓဗာလာ**တိ သမ္မူဠှာ အညာဏာ ဟုတွာ။ **ကိံ န ဇာနေမူ**တိ ကေန ကာရဏေန တံ န ဇာနေယျာမ။ သော ဟိ အန္တရာမဂ္ဂေ ဌိတောပိ အမှာကံ သာသနံ ပေသေယျ, သမုဿိတဒ္ဓဇာ စတုရင်္ဂိနိသေနာ ပညာယေထ, တွံ ပန မရဏဘယေန ကထေသီတိ။

သာ ဧဝံ ဝုတ္တေ "န မေ မာတာ သဒ္ဒဟတိ, တသ္မႃ ဣတၳာဂန္တာ သတ္တ မာသေ ဝသနဘာဝံ န ဇာနာတိ, ဒဿေ
ဿာမိ န"န္တိ စိန္တေတွာ မာတရံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ သီဟပဥ္စရံ ဝိဝရိတွာ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ဒဿေန္တော
ကထမာဟ –

၅၆. "ဧသော အာဋ္ဋာရိကော ပေဟသော၊ ကုမာရိပုရမန္တရေ၊
ဒဠ္ဟံ ကတွာန သံဝေလ္လိ၊ ကုမ္ဘိံ ခောဝတိ သြဏာတော"တိ။

တတ္ထ **ကုမာရိပုရမန္တရေ** တိ တတဟနေ ဌိတာ တဝ ဓီတာနံ ကုမာရီနံ ဝသနဋ္ဌာနန္တရေ နံ သြလောကေဟိ။ **သံဝေ
လ္လိ**န္တိ ကစ္ဆံ ဗန္ဓိတွာ ကုမ္ဘိံ ခောဝတိ။

သော ကိရ တအ "အဇ္ဇ မေ မနောရထော မတ္ထကံ ဟပုဏိဿတိ, အဒ္ဓာ မရဏာဘယတဇ္ဇိတာ, ပဘာဝတီ, မမ
အာဂတဘာဝံ ကထေဿတိ, ဘာဇနာနိ ခောဝိတွာ ပဋိသာမေဿာမီ"တိ ဥဒကံ အာဟရိတွာ ဘာဇနာနိ ခောဝိတုံ အာရ
ဘိ။ အထ နံ မာတာ ပရိဘာသန္တီ ကထမာဟ –

၅၇. "ဝေဏီ တွံဝမသိ စဏ္ဍာလီ၊ အဒူသိ ကုလဂန္ဓိနီ၊
ကထံ မဒ္ဒကုလေ ဇာတာ၊ အသံ ကယိရာသိ ကာမုက"န္တိ။

တတ္ထ **ဝေဏီ**တိ တစ္ဆိကာ။ **အဒူသိ ကုလဂန္ဓိနီ** တိ ဥအာဟု တွံ ကုလဒူသိကာ။ **ကာမုက**န္တိ ကထံ နာမ တွံ ဧဝရူ
ပေ ကုလေ ဇာတာ အတ္တနော သာမိကံ အသံ ကရေယျာသီတိ။

တတော ပဘာဝတီ "မမ မာတာ ဣမဿ မံ နိဿာယ ဧဝံ ဝသနဘာဝံ န ဇာနာတိ မညေ"တိ စိန္တေတွာ ဣတရံ
ကထမာဟ –

၅၈. "နမွဟိ ဝေဏီ န စဏ္ဍာလီ၊ န စမွဟိ ကုလဂန္ဓိနီ၊
သြက္ကာကပုတ္တော ဘဒ္ဒန္တေ၊ တွံ နု အသောတိ မညသီ"တိ။

တတ္ထ **သြက္ကာကပုတ္တော** တိ, အမ္မ, ဧသ သြက္ကာကပုတ္တော, တွံ ပန "အသော"တိ မညသိ, ကသ္မာ နံ
အဟံ "အသော"တိ ကထေဿာမီတိ။

ဣအာနိဿ ယသံ ဝဏ္ဏေန္တီ အာဟ –

၅၉. "ယော ဗြာဟ္မဏသဟဿာနိ၊ သအာ ဘောဇေတိ ဝီသတိံ၊
သြက္ကာကပုတ္တော ဘဒ္ဒန္တေ၊ တွံ နု အသောတိ မညသိ။

၆၀. ယဿ နာဂသဟဿာနိ၊ သအာ ယောဇေန္တိ ဝီသတိံ၊
သြက္ကာကပုတ္တော ဘဒ္ဒန္တေ၊ တွံ နု အသောတိ မညသိ။

၆၁. "ယဿ အဿသဟဿာနိ၊ သအာ ယောဇေန္တိ ဝီသတိံ၊
သြက္ကာကပုတ္တော ဘဒ္ဒန္တေ၊ တွံ နု အသောတိ မညသိ။

၆၂. "ယဿ ရထသဟဿာနိ၊ သအာ ယောဇေန္တိ ဝီသတိံ၊
သြက္ကာကပုတ္တော ဘဒ္ဒန္တေ၊ တွံ နု အသောတိ မညသိ။
ယဿ ဥသဘသဟဿာနိ၊ သအာ ယောဇေန္တိ ဝီသတိံ၊
သြက္ကာကပုတ္တော ဘဒ္ဒန္တေ၊ တွံ နု အသောတိ မညသိ။

၆၃. "ယဿ ဓေနုသဟဿာနိ၊ သအာ ဒုဟန္တိ ဝီသတိံ၊
သြက္ကာကပုတ္တော ဘဒ္ဒန္တေ၊ တွံ နု အသောတိ မညသီ"တိ။

ဧဝံ တာယ ပဉ္စဟိ ကထာဟိ မဟာသတ္တဿ ယသော ဝဏ္ဏိတော။ အထဿာ မာတာ ''အယံ အသမ္ဘိတာ ကထံ ကထေတိ, အဒ္ဓာ ဧဝမေတ''န္တိ သဒ္ဒဟိတွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သော ဝေဂေန ပဘာဝတိယာ သန္တိကံ ဂန္တွာ ''သစ္စံ ကိရ, အမ္မ, ကုသရာဇာ ဣဓာဂတော''တိ။ ''အာမ တာတ, အဇ္ဇဿ သတ္တ မာသာ အတိက္ကန္တာ တဝ ဓီတာနံ အာဠာရိကတ္တံ ကရောန္တဿာ''တိ။ သော တဿာ အသဒ္ဒဟန္တော ခုဇ္ဇံ ပုစ္ဆိတွာ ယထာဘူတံ သုတွာ ဓီတရံ ဂရဟန္တော ကထမာဟ –

၆၄. ''တဂ္ဃ တေ ဒုက္ကဋံ ဗာလေ၊ ယံ ခတ္တိယံ မဟဗ္ဗလံ။
နာဂံ မဏ္ဍူကဝဏ္ဏေန၊ န တံ အက္ခာသိဓာဂတ''န္တိ။

တတ္ထ **တဂ္ဃာ** တိ ဧကံသေနေဝ။

သော ဓီတရံ ဂရဟိတွာ ဝေဂေန တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ကတပဋိသန္ထာရော အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ အတ္တနော အစ္စယံ ဒဿေန္တော ကထမာဟ –

၆၅. ''အပရာဓံ မဟာရာဇ၊ တွံ နော ခမ ရထေသဘ။
ယံ တံ အညာတဝေသေန၊ နာညာသိမှာ ဣဓာဂတ''န္တိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ''သစာဟံ ဖရုသံ ဝက္ခာမိ, ဣဓေဝဿ ဟဒယံ ဖလိဿတိ, အဿာသေဿာမိ န''န္တိ စိန္တေတွာ ဘာဇနန္တရေ ဌိတောဝ ဣတရံ ကထမာဟ –

၆၆. ''မာဒိသဿ န တံ ဆန္နံ၊ ယောဟံ အာဠာရိကော ဘဝေ။
တွဉ္ဉေဝ မေ ပသီဒဿု၊ နတ္ထိ တေ ဒေဝ ဒုက္ကဋ''န္တိ။

ရာဇာ တဿ သန္တိကာ ပဋိသန္ထာရံ လဘိတွာ ဟသာဒံ အဘိရုဟိတွာ ပဘာဝတိံ ပက္កោသာပေတွာ ခမာပနတ္ထာယ ပေသေတုံ ကထမာဟ –

၆၇. ''ဂစ္ဆ ဗာလေ ခမာပေဟိ၊ ကုသရာဇံ မဟဗ္ဗလံ။
ခမာပိတော ကုသော ရာဇာ၊ သော တေ ဒဿတိ ဇီဝိတ''န္တိ။

သာ ပိတု ဝစနံ သုတွာ ဘဂိနီဟိ စေဝ ပရိစာရိကာဟိ စ ပရိဝုတာ တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ သောပိ ကမ္မကာရဝေသေန ဌိတောဝ တဿာ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂမနံ ဉတွာ ''အဇ္ဇ ပဘာဝတိယာ မာနံ ဘိန္ဒိတွာ ဟဒမူလေ နံ ကလလေ နိပဇ္ဇာပေဿာမီ''တိ သဗ္ဗံ အတ္တနာ အာဘတံ ဥဒကံ ဆဍ္ဍေတွာ ခလမဏ္ဍလမတ္တံ ဌာနံ မဒ္ဒိတွာ ဧကကလလံ အကာသိ။ သာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ တဿ ဟဒေသု နိပတိတွာ ကလလပိဋ္ဌေ နိပန္နာ တံ ခမာပေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၆၈. ''ပိတုဿ ဝစနံ သုတွာ၊ ဒေဝဝဏ္ဏီ ပဘာဝတီ။
သိရသာ အဂ္ဂဟီ ဟဒေ၊ ကုသရာဇံ မဟဗ္ဗလ''န္တိ။

တတ္ထ **သိရသာ**တိ သိရသာ နိပတိတွာ ကုသရာဇာနံ ဟဒေ အဂ္ဂဟေသီတိ။

ဂဟေတွာ စ ပန နံ ခမာပေန္တီ တိဿော ကထာယော အဘာသိ –

၆၉. ''ယာမာ ရတျော အတိက္ကန္တာ၊ တာမာ ဒေဝ တယာ ဝိနာ။
ဝန္ဒေ တေ သိရသာ ဟဒေ၊ မာ မေ ကုဇ္ဈ ရထေသဘ။

၇၀. ''သဗ္ဗံ တေ ပဋိဇာနာမိ၊ မဟာရာဇ သုဏောဟိ မေ။
န စာပိ အပ္ပိယံ တုယှံ၊ ကရေယျာမိ အဟံ ပုန။

၇၁. "ဧဝံ စေ ယာစမာနာယ၊ ဝစနံ မေ န ကာဟသိ။
ဣဒါနိ မံ တာတော ဟန္တွာ၊ ခတ္တိယာနံ ပဒဿတီ"တိ။

တတ္ထ **ရဋ္ဌော** တိ ရဋ္ဌိယော။ **တာမာ**တိ တာ ဣမာ သဗ္ဗာပိ တယာ ဝိနာ အတိက္ကန္တာ။ **သဗ္ဗံ တေ ပဋိဇာနာမီ**တိ, မဟာရာဇ, ဧတ္တကံ ကာလံ မယာ တဝ အပ္ပိယမေဝ ကတံ, ဣဒံ တေ အဟံ သဗ္ဗံ ပဋိဇာနာမိ, အပရမ္ပိ သုဏောဟိ မေ, ဣတော ပဋ္ဌာယာဟံ ပုန တုယှံ အပ္ပိယံ န ကရိဿာမိ။ **ဧဝံ စေ**တိ သစေ ဧဝံ ယာစမာနာယ မမ တွံ ဝစနံ န ကရိဿသီတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ "သစာဟံ 'ဣမံ တွဝဇ္ဈေဝ ဇာနိဿသီ'တိ ဝက္ခာမိ, ဟဒယမဿာ ဖလိဿတိ, အဿာသေဿာမိ န"န္တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၇၂. "ဧဝံ တေ ယာစမာနာယ၊ ကိံ န ကာဟာမိ တေ ဝစော။
ဝိကုဒ္ဓေါ တျသ္မိ ကလျာဏိ၊ မာ တွံ ဘာယိ ပဘာဝတိ။

၇၃. "သဗ္ဗံ တေ ပဋိဇာနာမိ၊ ရာဇပုတ္တိ သုဏောဟိ မေ။
န စာပိ အပ္ပိယံ တုယှံ၊ ကရေယျာမိ အဟံ ပုန။

၇၄. "တဝ ကာမာ ဟိ သုဿောဏိ၊ ပဟု ဒုက္ခံ တိတိက္ခိသံ။
ဗဟုံ မဒ္ဒကုလံ ဟန္တွာ၊ နယိတုံ တံ ပဘာဝတီ"တိ။

တတ္ထ **ကိံ န ကာဟာမီ**တိ ကိံကာရဏာ တဝ ဝစနံ န ကရိဿာမိ။ **ဝိကုဒ္ဓေါ တျသ္မိ** တိ ဝိကုဒ္ဓေါ နိက္ကောပေ တေ အသ္မိ။ **သဗ္ဗံ တေ** တိ ဝိကုဒ္ဓဘာဝဉ္စ ဣဒါနိ အပ္ပိယကရဏဉ္စ ဥဘယံ တေ ဣဒံ သဗ္ဗမေဝ ပဋိဇာနာမိ။ **တဝ ကာမာ** တိ တဝ ကာမေန တံ ဣစ္ဆမာနော။ **တိတိက္ခိသ** န္တိ အဓိဝါသေသိံ။ **ဗဟုံ မဒ္ဒကုလံ ဟန္တွာ နယိတုံ တ** န္တိ ဗဟုမဒ္ဒရာဇကုလံ ဟနိတွာ ဗလက္ကာရေန တံ နေတုံ သမတ္ထောတိ။

အထ သော သက္ကဿ ဒေဝရညော ပရိစာရိကံ ဝိယ တံ အတ္တနော ပရိစာရိကံ ဒိသွာ ခတ္တိယမာနံ ဥပ္ပာဒေတွာ "မယိ ကိရ ဓရမာနေယေဝ မမ ဘရိယံ အညေ ဂဟေတွာ ဂမိဿန္တီ"တိ သီဟော ဝိယ ရာဇင်္ဂဏေ ဝိဇမ္ဘမာနော "သကလနဂရဝါသိနော မေ အာဂတဘာဝံ ဇာနန္တူ"တိ ဝဂ္ဂန္တော နဒန္တော သေဠေန္တော အပ္ဖောဋေန္တော "ဣဒါနိ တေ ဇီဝဂ္ဂါဟံ ဂဟေဿာမိ, ရထာဒယော မေ ယောဇေန္တူ"တိ အနန္တရံ ဂါထမာဟ –

၇၅. "ယောဇယန္တု ရထေ အဿေ၊ နာနာစိတ္တေ သမာဟိတေ။
အထ ဒက္ခထ မေ ဝေဂံ၊ ဝိဓမန္တဿ သတ္တဝေ"တိ။

တတ္ထ **နာနာစိတ္တေ** တိ နာနာလင်္ကာရဝိစိတ္တေ။ **သမာဟိတေ**တိ အဿေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, သုသိက္ခိတေ နိဗ္ဗိသေဝနေတိ အတ္ထော။ **အထ ဒက္ခထ မေ ဝေဂ** န္တိ အထ မေ ပရက္ကမံ ပဿိဿထာတိ။

သတ္တုန္နံ ဂဏှနံ နာမ မယှံ ဘာရော, ဂစ္ဆ တွံ နှာတွာ အလင်္ကရိတွာ ပါသာဒံ အာရုဟာတိ တံ ဥယျောဇေသိ။ မဒ္ဒရာဇာပိဿ ပရိဟာရကရဏတ္ထံ အမစ္စေ ပဟိဏိ။ တေ တဿ မဟာနသဒွါရေယေဝ သာဏိံ ပရိက္ခိပိတွာ ကပ္ပကေ ဥပဋ္ဌပေသုံ။ သော ကတမဿုကမ္မော သီသံနှာတော သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော အမစ္စာဒီဟိ ပရိဝုတော "ပါသာဒံ အဘိရုဟိဿာမီ"တိ ဒိသာ ဝိလောကေတွာ အပ္ဖောဋေသိ။ ဩလောကိတဩလောကိတဋ္ဌာနံ ဝိကမ္ပိ။ သော "ဣဒါနိ မေ ပရက္ကမံ ပဿိဿထာ"တိ အာဟ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အနန္တရံ ဂါထမာဟ –

၇၆. "တဉ္စ တတ္ထ ဥဒိက္ခိံသု၊ ရညော မဒ္ဒဿန္တေပုရေ။
ဝိဇမ္ဘမာနံ သီဟံဝ၊ ဖောဋေန္တံ ဒိဂုဏံ ဘုဇ"န္တိ။

တဿတ္ထော – တဉ္စ တတ္ထ ဝိဇမ္ဘန္တံ အပ္ဖောဋေန္တံ ရညော အန္တေပုရေ ဝါတပါနာနိ ဝိဝရိတွာ ဣတ္ထိယော ဥဒိက္ခိံသူတိ။

အထသ္သ မဒ္ဒရာဇာ ကတအာနေဉ္စကာရဏံ အလင္ကတဝရတရဏံ ပေသေသိ။ သော သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တံ ဟတ္ထိက္ခန္ဓံ အာရုယှ “ပဘာဝတိံ အာနေထာ”တိ တမ္ပိ ပစ္ဆတော နိသီဒာပေတွာ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ ပရိဝုတော ဟာစီနဒ္ဝါရေန နိက္ခမိတွာ ပရသေနံ ဩလောကေတွာ “အဟံ ကုသရာဇာ, ဇီဝိတတ္ထိကာ ဥရေန နိပဇ္ဇန္တူ”တိ တိက္ခတ္တုံ သီဟနာဒံ နဒိတွာ သတ္တုမဒ္ဒနံ အကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၇၇. “ဟတ္ထိက္ခန္ဓဉ္စ အာရုယှ, အာရောပေတွာ ပဘာဝတိံ။
သင်္ဂါမံ ဩတရိတွာန, သီဟနာဒံ နဒီ ကုသော။

၇၈. “တဿ တံ နဒတော သုတွာ, သီဟဿေဝိတရေ မိဂါ။
ခတ္တိယာ ဝိပလာယိံသု, ကုသသဒ္ဒဘယဋ္ဋိတာ။

၇၉. “ဟတ္ထာရောဟာ အနီကဋ္ဌာ, ရထိကာ ပတ္တိကာရကာ။
အညမညဿ ဆိန္ဒန္တိ, ကုသသဒ္ဒဘယဋ္ဋိတာ။

၈၀. “တသ္မိံ သင်္ဂါမသီသသ္မိံ, ပဿိတွာ ဟဋ္ဌမာနသော။
ကုသဿ ရညော ဒေဝိန္ဒော, အဒါ ဝေရောစနံ မဏိံ။

၈၁. “သော တံ ဝိဇိတွာ သင်္ဂါမံ, လဒ္ဓာ ဝေရောစနံ မဏိံ။
ဟတ္ထိက္ခန္ဓဂတော ရာဇာ, ပာဝေက္ခိ နဂရံ ပုရံ။

၈၂. “ဇီဝဂ္ဂါဟံ ဂဟေတွာန, ဗန္ဓိတွာ သတ္တ ခတ္တိယေ။
သသုရဿုပနာမေသိ, ဣမေ တေ ဒေဝ သတ္တဝေ။

၈၃. “သဗ္ဗေဝ တေ ဝသံ ဂတာ, အမိတ္တာ ဝိဟတာ တဝ။
ကာမံ ကရောဟိ တေ တယာ, မုဉ္စ ဝါ တေ ဟနဿု ဝါ”တိ။

တတ္ထ **ဝိပလာယိံသူ**တိ သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတုံ အသက္ကောန္တာ ဝိပလ္လတ္ထစိတ္တာ ဘိဇ္ဇိံသု။ **ကုသသဒ္ဒဘယဋ္ဋိတာ**တိ ကုသရညော သဒ္ဒံ နိဿာယ ဇာတေန ဘယေန ဥပဒ္ဒုတာ မူဠ္ဟစိတ္တာ။ **အညမညဿ ဆိန္ဒန္တီ**တိ အညမညံ ဆိန္ဒန္တိ မဒ္ဒန္တိ၊ “ဘိန္ဒိံသူ”တိပိ ပါဌော။ **တသ္မိံ** န္တိ ဧဝံ ဘောဓိသတ္တဿ သဒ္ဒသဝနေနေဝ သင်္ဂါမေ ဘိန္နေ တသ္မိံ သင်္ဂါမသီသေ တံ မဟာသတ္တဿ ပရက္ကမံ ပဿိတွာ တုဋ္ဌဟဒယော သက္ကော ဝေရောစနံ နာမ မဏိက္ခန္ဓံ တဿ အဒါသိ။ **နဂရံ ပုရန္တိ** နဂရသင်္ခာတံ ပုရံ။ **ဗန္ဓိတွာ** တိ တေသညေဝ ဥတ္တရိ သာဋကေန ပစ္ဆာဗာဟံ ဗန္ဓိတွာ။ **ကာမံ ကရောဟိ တေ တယာ**တိ တွံ အတ္တနော ကာမံ ဣစ္ဆံ ရုစိံ ကရောဟိ, ဧတေ ဟိ တယာ အသာ ကတာယေတာတိ။

ရာဇာ အာဟ –

၈၄. “တုယှေဝ ဟော သတ္တဝေ ဧတေ၊ န ဟိ တေ မယှ သတ္တဝော။
တွဝညေဝ နော မဟာရာဇ၊ မုဉ္စ ဝါ တေ ဟနဿု ဝါ”တိ။

တတ္ထ **တွဝညေဝ နော**တိ, မဟာရာဇ, တွံယေဝ အမှာကံ ဣဿရောတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ မဟာသတ္တော “ကိံ ဣမေဟိ မာရိတေဟိ, မာ တေသံ အာဂမနံ နိရတ္ထကံ ဟောတု, ပဘာဝတိယာ ကနိဋ္ဌာ သတ္တ မဒ္ဒရာဇဓီတရော အတ္ထိ, တာ နေသံ အာပေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ကထမာဟ –

၈၅. “ဣမာ တေ ဓီတရော သတ္တ၊ ဒေဝကညူပမာ သုဘာ။
ဒဒာဟိ နေသံ ဧကေကံ, ဟောန္တု ဇာမာတရော တဝ”တိ။

အထ နံ ရာဇာ အာဟ –

၈၆. ‘‘အမ္ဟာကန္တေဝ တာသဥ္စ၊ တွံ နော သဗ္ဗေသမိဿရော။
တွဝံ ညေဝ နော မဟာရာဇ၊ ဒေဟိ နေသံ ယဒိစ္ဆသီ’’တိ။

တတ္ထ **တွံ နော သဗ္ဗေသ**န္တိ မဟာရာဇ ကုသနရိန္ဒ, ကိံ ဝဒေသိ, တွဝံ ညေဝ တေသဥ္စ သတ္တန္နံ ရာဇူနံ မမဥ္စ ဣမာသဥ္စ သဗ္ဗေသံ နော ဣဿရော။ **ယဒိစ္ဆသီ** တိ ယဒိ ဣစ္ဆသိ, ယဿ တ ယံ အတုံ ဣစ္ဆသိ, တဿ တံ ဒေဟီတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သော တာ သဗ္ဗာပိ အလင်္ကာရာပေတွာ ဧကေကဿ ရညော ဧကေကံ အဒာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ပဥ္စ ဂာထာယော အဘာသိ –

၈၇. ‘‘ဧကမေကဿ ဧကေကံ၊ အဒါ သီဟဿရော ကုသော။
ခတ္တိယာနံ တဒါ တေသံ၊ ရညော မဒ္ဒဿ ဓီတရော။

၈၈. ‘‘ပီဏိတာ တေန လာဘေန၊ တုဋ္ဌာ သီဟဿရေ ကုသေ။
သကရဋ္ဌာနိ ပာယိံသု၊ ခတ္တိယာ သတ္တ တာဝဒေ။

၈၉. ‘‘ပဘာဝတိဉ္စ အာဒါယ၊ မဏိံ ဝေရောစနံ သုဘံ။
ကုသာဝတိံ ကုသော ရာဇာ၊ အဂမာသိ မဟဗ္ဗလော။

၉၀. ‘‘တျဿု ဧကရထေ ယန္တာ၊ ပဝိသန္တာ ကုသာဝတိံ။
သမာနာ ဝဏ္ဏရူပေန၊ နာညမညာတိရောစိသုံ။

၉၁. ‘‘မာတာ ပုတ္တေန သံဂစ္ဆိ၊ ဥဘယော စ ဇယမ္ပတီ။
သမဂ္ဂါ တေ တဒါ အာသုံ၊ ဖီတံ ဓရဏိမာဝသု’’န္တိ။

တတ္ထ **ပီဏိတာ**တိ သန္တပ္ပိတာ။ **ပာယိံသု**တိ ဣဒါနိ အပ္ပမတ္တာ ဘဝေယျာထာတိ ကုသနရိန္ဒေန ဩဝဒိတာ အဂမံသု။ **အဂမာသီ**တိ ကတိပာဟံ ဝသိတွာ ‘‘အမ္ဟာကံ ရဋ္ဌံ ဂမိဿာမာ’’တိ သသုရံ အာပုစ္ဆိတွာ ဂတော။ **ဧကရထေ ယန္တာ**တိ ဒွေပိ ဧကရထံ အဘိရုယှ ဂစ္ဆန္တာ။ **သမာနာ ဝဏ္ဏရူပေနာ**တိ ဝဏ္ဏေန စ ရူပေန စ သမာနာ ဟုတွာ။ **နာညမညာတိရောစိသု**န္တိ ဧကော ဧကံ နာတိက္ကမိ။ မဏိရတနာနုဘာဝေန ကိရ မဟာသတ္တော အဘိရူပော အဟောသိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော, သော ကိရ ပုဗ္ဗေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပိဏ္ဍပာတနိဿန္ဒေန ဗုဒ္ဓပဋိမာကရဏနိဿန္ဒေန စ ဧဝံ တေဇဝန္တော အဟောသိ။ **သံဂစ္ဆီ** တိ အထဿ မာတာ မဟာသတ္တဿ အာဂမနံ သုတွာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ မဟာသတ္တဿ ဇဟံ ပဏ္ဏာကာရံ အာဒါယ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ သမာဂစ္ဆိ။ သောပိ မာတရာ သဒ္ဓိံ ယေဝ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ သတ္တာဟံ ဆဏကီဠံ ကီဠိတွာ အလင်္ကတပာသာဒတလံ အဘိရုဟိ။ တေပိ ဥဘော ဇယမ္ပတိကာ သမဂ္ဂါ အဟေသုံ, တတော ပဋ္ဌာယ ယာဝဇီဝံ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ဖီတံ ဓရဏိံ အဇ္ဈာဝသိံသူတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ, ကနိဋ္ဌော အာနန္ဒော, ခုဇ္ဇာ ခုဇ္ဇုတ္တရာ, ပဘာဝတီ ရာဟုလမာတာ, ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, ကုသရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကုသဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၅၃၂] ၂. သောဏနန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဒေဝတာ နုသိ ဂန္ဓဗ္ဗော တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မာတုပေါသကဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု **သာမဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၂၉၆ အာဒယော) ဝိတ္ထာရိဿတိ။ တဒါ ပန သတ္ထာ ‘‘မာ, ဘိက္ခဝေ, ဣမံ ဘိက္ခုံ ဥဇ္ဈာယိတ္ထ, ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ လဘမာနာပိ တံ အဂ္ဂဟေတွာ မာတာပိတရော ပေါသိံသုယေဝါ’’တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသီ ဗြဟ္မဝဍ္ဎနံ နာမ နဂရံ အဟောသိ။ တတ္ထ မနောဇော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တတ္ထ အညတရော အသီတိကောဋိဝိဘဝေါ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလော အပုတ္တကော အဟောသိ။ တဿ ဗြာဟ္မဏီ တေနေဝ "ဘောတိ ပုတ္တံ ပတ္ထေဟီ"တိ ဝုတ္တာ ပတ္ထေသိ။ အထ ဗောဓိသတ္တော ဗြဟ္မလောကာ စဝိတွာ တဿာ ကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ, ဇာတဿ စဿ "သောဏကုမာရော"တိ နာမံ ကရိံသု။ တဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ အညောပိ သတ္တော ဗြဟ္မလောကာ စဝိတွာ တဿာယေဝ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ, တဿ ဇာတဿ "နန္ဒကုမာရော"တိ နာမံ ကရိံသု။ တေသံ ဥဂ္ဂဟိတဝေဒါနံ သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ဖတ္တိံ ပတ္တာနံ ဝယပ္ပတ္တာနံ ရူပသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ ဗြာဟ္မဏော ဗြာဟ္မဏိံ အာမန္တေတွာ "ဘောတိ ပုတ္တံ သောဏကုမာရံ ဃရဗန္ဓနေန ဗန္ဓိဿာမာ"တိ အာဟ။ သာ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ပုတ္တဿ တမတ္ထံ အာစိက္ခိ။ သော "အလံ, အမ္မ, မယှံ ဃရာဝါသေန, အဟံ ယာဝဇီဝံ တုမှေ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ တုမှာကံ အစ္စယေန ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ အာဟ။ သာ ဗြာဟ္မဏဿ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။

တေ ပုနပ္ပုနံ ကထေန္တာပိ တဿ စိတ္တံ အလဘိတွာ နန္ဒကုမာရံ အာမန္တေတွာ "တာတ, တေန ဟိ တွံ ကုဋုမ္ဗံ ပဋိပဇ္ဇာဟီ"တိ ဝတွာ "နာဟံ ဘာတရာ ဆဍ္ဍိတခေဠံ သီသေန ဥက္ခိပါမိ, အဟမ္ပိ တုမှာကံ အစ္စယေန ဘာတရာဝ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ ဝုတ္တေ တေသံ ဝစနံ သုတွာ "ဣမေ ဒွေဝ ဧဝံ တရုဏာဝ ကာမေ ပဇဟန္တိ, ကိမင်္ဂံ ပန မယံ, သဗ္ဗေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမာ"တိ စိန္တေတွာ, "တာတာ, ကိံ တေ အမှာကံ အစ္စယေန ပဗ္ဗဇ္ဇာယ, ဣဒါနေဝ သဗ္ဗေ မယံ ပဗ္ဗဇိဿာမာ"တိ ရညော အာရောစေတွာ သဗ္ဗံ ဓနံ အနုမုခေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဒါသဇနံ ဘုဇိဿံ ကတွာ ဉာတီနံ အဒါတဗ္ဗယုတ္တကံ ဒတွာ စတ္တာရောပိ ဇနာ ဗြဟ္မဝဍ္ဎနနဂရာ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ပဉ္စပဒုမသဉ္ဆန္နံ သရံ နိဿာယ ရမဏီယေ ဝနသဏ္ဍေ အဿမံ မာပေတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ တတ္ထ ဝသိံသု။ ဥဘောပိ ဘာတရော မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂိံသု, တေသံ ဟာတောဝ ဒန္တကဋ္ဌဉ္စ မုခောဒကဉ္စ ဒတွာ ပဏ္ဏသာလဉ္စ ပရိဝေဏဉ္စ သမ္မဇ္ဇိတွာ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌပေတွာ အရညတော မဓုရဖလာဖလာနိ အာဟရိတွာ မာတာပိတရော ခါဒါပေန္တိ, ဥဏှေန ဝါ သီတေန ဝါ ဝါရိနာ နှာပေန္တိ, ဇဋာ သောဓေန္တိ, ပါဒပရိကမ္မာဒီနိ တေသံ ကရောန္တိ။

ဧဝံ အဒ္ဓါနေ ဂတေ နန္ဒပဏ္ဍိတော "မယာ အာဘတဖလာဖလာနေဝ ပဌမံ မာတာပိတရော ခါဒါပေဿာမီ"တိ ပုရတော ဂန္တွာ ဟိယျော စ ပရဟိယျော စ ဂဟိတဋ္ဌာနတော ယာနိ ဝါ တာနိ ဝါ ဟာတောဝ အာဟရိတွာ မာတာပိတရော ခါဒါပေသိ။ တေ တာနိ ခါဒိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ဥပေါသထိကာ ဘဝန္တိ။ သောဏပဏ္ဍိတော ပန ဒူရံ ဂန္တွာ မဓုရမဓုရာနိ သုပက္ကသုပက္ကာနိ အာဟရိတွာ ဥပနာမေသိ။ အထ နံ, "တာတ, ကနိဋ္ဌေန တေ အာဘတာနိ မယံ ဟာတောဝ ခါဒိတွာ ဥပေါသထိကာ ဇာတာ, န ဣဒါနိ နော အတ္ထော"တိ ဝဒန္တိ။ ဣတိ တဿ ဖလာဖလာနိ ပရိဘောဂံ န လဘန္တိ ဝိနဿန္တိ, ပုနဒိဝသေသုပိ တထေဝါတိ ။ ဧဝံ သော ပဉ္စာဘိညတာယ ဒူရံ ဂန္တွာပိ အာဟရတိ, တေ ပန န ခါဒန္တိ။

အထ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ – "မာတာပိတရော မေ သုခုမာလာ, နန္ဒော စ ယာနိ ဝါ တာနိ ဝါ အပက္ကဒုပ္ပက္ကာနိ ဖလာဖလာနိ အာဟရိတွာ ခါဒါပေတိ, ဧဝံ သန္တေ ဣမေ န စိရံ ပဝတ္တိဿန္တိ, ဝါရေဿာမိ န"န္တိ။ အထ နံ သော အာမန္တေတွာ "နန္ဒ, ဣတော ပဋ္ဌာယ ဖလာဖလံ အာဟရိတွာ မမာဂမနံ ပဋိမာနေဟိ, ဥဘောပိ ဧကတောဝ ခါဒါပေဿာမာ"တိ အာဟ။ သော ဧဝံ ဝုတ္တေပိ အတ္တနော ပုညံ ပစ္စာသီသန္တော န တဿ ဝစနမကာသိ။ မဟာသတ္တော "နန္ဒော မမ ဝစနံ အကရောန္တော အယုတ္တံ ကရောတိ, ပလာပေဿာမိ နံ, တတော ဧကကောဝ မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ "နန္ဒ, တွံ အနောဝါဒကော ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ န ကရောသိ, အဟံ ဇေဋ္ဌော, မာတာပိတရော မမေဝ ဘာရော, အဟမေဝ နေသံ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိ, တွံ ဣဓ ဝသိတုံ န လစ္ဆသိ, အညတ္ထ ယာဟီ"တိ တဿ အစ္ဆရံ ပဟရိ။

သော တေန ပလာပိတော တဿ သန္တိကေ ဌာတုံ အသက္ကောန္တော တံ ဝန္ဒိတွာ မာတာပိတရော ဥပသင်္ကမိတွာ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ အတ္တနော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ကသိဏံ ဩလောကေတွာ တံ ဒိဝသမေဝ ပဉ္စ အဘိညာယော အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ စိန္တေသိ – "အဟံ သိနေရုပါဒတော ရတနဝါလုကာ အာဟရိတွာ မမ ဘာတု ပဏ္ဏသာလာယ ပရိဝေဏေ ဩကိရိတွာ ဘာတရံ ခမာပေတုံ ပဟောမိ, ဧဝမ္ပိ န သောဘိဿတိ, အနောတတ္တတော ဥဒကံ အာဟရိတွာ မမ ဘာတု ပဏ္ဏသာလာယ ပရိဝေဏေ ဩသိဉ္စိတွာ ဘာတရံ ခမာပေတုံ ပဟောမိ, ဧဝ

မ္ပိ န သောဘိဿတိ, သစေ မေ ဘာတရံ ဒေဝတာနံ ဝသေန ခမာပေယျံ, စတ္တာရော စ မဟာရာဇာနော သက္ကဉ္စ အာနေတွာ ဘာတရံ ခမာပေတုံ ပဟောမိ, ဧဝမ္ပိ န သောဘိဿတိ , သကလဇမ္ဗုဒီပေ မနောဇံ အဂ္ဂရာဇာနံ အာဒိံ ကတွာ ရာဇာနော အာနေတွာ ခမာပေဿာမိ, ဧဝံ သန္တေ မမ ဘာတု ဂုဏော သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဝတ္ထရိတွာ ဂမိဿတိ, စန္ဒိမသူရိယော ဝိယ ပညာယိဿတီ”တိ။ သော တာဝဒေဝ ဣဒ္ဓိယာ ဂန္တွာ ဗြဟ္မဝဍ္ဎနနဂရေ တဿ ရညော နိဝေသနဒွါရေ ဩတရိတွာ ဌိတော “ဧကော ကိရ တေ တာပသော ဒဋ္ဌုကာမော”တိ ရညော အာရောစာပေသိ။ ရာဇာ “ကိံ ပဗ္ဗဇိတဿ မယာ ဒိဋ္ဌေန, အာဟာရတ္ထာယ အာဂတော ဘဝိဿတီ”တိ ဘတ္တံ ပဟိဏိ, သော ဘတ္တံ န ဣစ္ဆိ။ တဏ္ဍုလံ ပဟိဏိ, တဏ္ဍုလံ န ဣစ္ဆိ။ ဝတ္ထာနိ ပဟိဏိ, ဝတ္ထာနိ န ဣစ္ဆိ။ တမ္ဗူလံ ပဟိဏိ, တမ္ဗူလံ န ဣစ္ဆိ။ အထဿ သန္တိကေ ဒူတံ ပေသေသိ, “ကိမတ္ထံ အာဂတောသီ”တိ။ သော ဒူတေန ပုဋ္ဌော “ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟိတုံ အာဂတောမှီ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တံ သုတွာ “ဗဟူ မမ ဥပဋ္ဌာကာ, အတ္တနောဝ တာပသဓမ္မံ ကရောတူ”တိ ပေသေသိ။ သော တံ သုတွာ “အဟံ တုမှာကံ အတ္တနော ဗလေန သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဒဿာမီ”တိ အာဟ။

တံ သုတွာ ရာဇာ စိန္တေသိ – “ပဗ္ဗဇိတာ နာမ ပဏ္ဍိတာ, ကိဉ္စိ ဥပာယံ ဇာနိဿန္တီ”တိ တံ ပက္ကောသာပေတွာ အာသနေ နိသီဒာပေတွာ ဝန္ဒိတွာ “ဘန္တေ, တုမှေဟ ကိရ မယှံ သကလဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဒဿထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အာမ မဟာရာဇာ”တိ။ “ကထံ ဂဏှိဿထာ”တိ? “မဟာရာဇ, အန္တမသော ခုဒ္ဒကမက္ခိကာယ ပိဝနမတ္တမ္ပိ လောဟိတံ ကဿစိ အနုပ္ပာဒေတွာ တဝ ဓနစ္ဆေဒံ အကတွာ အတ္တနော ဣဒ္ဓိယာဝ ဂဟေတွာ ဒဿာမိ, အပိစ ကေဝလံ ပပဉ္စံ အကတွာ အဇ္ဇေဝ နိက္ခမိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သော တဿ ဝစနံ သဒ္ဒဟိတွာ သေနင်္ဂပရိဝုတော နဂရာ နိက္ခမိ။ သစေ သေနာယ ဥဏှံ ဟောတိ, နန္ဒပဏ္ဍိတော အတ္တနော ဣဒ္ဓိယာ ဆာယံ ကတွာ သီတံ ကရောတိ, ဒေဝေ ဝဿန္တေ သေနာယ ဥပရိ ဝဿိတုံ န ဒေတိ, သီတံ ဝါ ဥဏှံ ဝါ ဝါရေတိ, မဂ္ဂေ ခာဏုကဏ္ဋကာဒယော သဗ္ဗပရိဿယေ အန္တရဓာပေတိ, မဂ္ဂံ ကသိဏမဏ္ဍလံ ဝိယ သမံ ကတွာ သယံ အာကာသေ စမ္မခဏ္ဍံ ပတ္ထရိတွာ ပလ္လင်္ကေန နိသိန္နော သေနာယ ပရိဝုတော ဂစ္ဆတိ။

ဧဝံ သေနံ အာဒါယ ပဌမံ ကောသလရဋ္ဌံ ဂန္တွာ နဂရဿာဝိဒူရေ ခန္ဓာဝါရံ နိဝါသာပေတွာ “ယုဒ္ဓံ ဝါ နော ဒေတု သေတစ္ဆတ္တံ ဝါ”တိ ကောသလရညော ဒူတံ ပာဟေသိ။ သော ကုဇ္ဈိတွာ “ကိံ အဟံ န ရာဇာ”တိ “ယုဒ္ဓံ ဒမ္မီ”တိ သေနာယ ပုရက္ခတော နိက္ခမိ။ ဒွေ သေနာ ယုဇ္ဈိတုံ အာရဘိံသု ။ နန္ဒပဏ္ဍိတော ဒွိန္နမ္ပိ အန္တရေ အတ္တနော နိသီဒနံ အဇိနစမ္မံ မဟန္တံ ကတွာ ပသာရေတွာ ဒွီဟိပိ သေနာဟိ ခိတ္တသရေ စမ္မေနေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ဧကသေနာယပိ ကောစိ ကဏ္ဍေန ဝိဒ္ဓေါ နာမ နတ္ထိ, ဟတ္ထဂတာနံ ပန ကဏ္ဍာနံ ခယေန ဒွေပိ သေနာ နိရုဿာဟာ အဋ္ဌံသု။ နန္ဒပဏ္ဍိတော မနောဇရာဇဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ “မာ ဘာယိ, မဟာရာဇာ”တိ အဿာသေတွာ ကောသလဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ “မဟာရာဇ, မာ ဘာယိ, နတ္ထိ တေ ပရိပန္ထော, တဝ ရဇ္ဇံ တဝေဝ ဘဝိဿတိ, ကေဝလံ မနောဇရညော ဝသဝတ္တီ ဟောဟီ”တိ အာဟ။ သော တဿ သဒ္ဒဟိတွာ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ အထ နံ မနောဇဿ သန္တိကံ နေတွာ “မဟာရာဇ, ကောသလရာဇာ တေ ဝသေ ဝတ္တတိ, ဣမဿ ရဇ္ဇံ ဣမဿေဝ ဟောတူ”တိ အာဟ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတွာ ဒွေ သေနာ အာဒါယ အင်္ဂရဋ္ဌံ ဂန္တွာ အင်္ဂံ ဂဟေတွာ တတော မဂဓရဋ္ဌန္တိ ဧတေနုပါယေန သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇာနော အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတွာ တေဟိ ပရိဝုတော ဗြဟ္မဝဍ္ဎနနဂရမေဝ ဂတော။ ရဇ္ဇံ ဂဏှန္တော ပနေသ သတ္တန္နံ သံဝစ္ဆရာနံ ဥပရိ သတ္တဒိဝသာဓိကေဟိ သတ္တမာသေဟိ ဂဏှိ။ သော ဧကေကရာဇဓာနိတော နာနပ္ပကာရံ ခဇ္ဇဘောဇနံ အာဟရာပေတွာ ဧကသတရာဇာနော ဂဟေတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တာဟံ မဟာပါနံ ပိဝိ။

နန္ဒပဏ္ဍိတော “ယာဝ ရာဇာ သတ္တာဟံ ဣဿရိယသုခံ အနုဘောတိ, တာဝဿ အတ္တာနံ န ဒဿေဿာမီ”တိ ဥတ္တရကုရုမှိ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဟိမဝန္တေ ကဉ္စနဂုဟာဒွါရေ သတ္တာဟံ ဝသိ။ မနောဇောပိ သတ္တမေ ဒိဝသေ အတ္တနော မဟန္တံ သိရိဝိဘဝံ ဩလောကေတွာ “အယံ ယသော န မယှံ မာတာပိတူဟိ, န အညေဟိ ဒိန္နော, နန္ဒတာပသံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နော, တံ ခော ပန မေ အပဿန္တဿ အဇ္ဇ သတ္တမော ဒိဝသော, ကဟံ နု ခော မေ ယသဒါယကော”တိ နန္ဒပဏ္ဍိတံ သရိ။ သော တဿ အနုဿရဏဘာဝံ ဉတွာ အာဂန္တွာ ပုရတော အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ – “အဟံ ဣမဿ တာပသဿ ဒေဝတာဘာဝံ ဝါ မနုဿဘာဝံ ဝါ န ဇာနာမိ, သစေ ဧသ မနုဿော ဘဝေယျ, သကလဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇံ ဧတဿေဝ ဒဿာမိ။ အထ ဒေဝေါ, သက္ကာရမဿ ကရိဿာမီ”တိ။
သော တံ ဝီမံသန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၉၂. ‘‘ဒေဝတာ နုတိ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ အဒု သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ။
မနုဿဘူတော ဣဒ္ဓိမာ၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ’’န္တိ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ သဘာဝမေဝ ကထေန္တော ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၉၃. ‘‘နာပိ ဒေဝေါ န ဂန္ဓဗ္ဗော၊ နာပိ သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ။
မနုဿဘူတော ဣဒ္ဓိမာ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ဘာရဓာ’’တိ။

တတ္ထ **ဘာရဓာ**တိ ရဋ္ဌဘာရဓာရိတာယ နံ ဧဝံ အာလပတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ‘‘မနုဿဘူတော ကိရာယံ မယှံ ဧဝံ ဗဟုပကာရော, မဟန္တေန ယသေန နံ သန္တပ္ပေဿာမီ’’တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၉၄. ‘‘ကတရူပမိဒံ ဘောတော၊ ဝေယျာဝစ္စံ အနပ္ပကံ။
ဒေဝမှိ ဝဿမာနမှိ၊ အနောဝဿံ ဘဝံ အကာ။

၉၅. ‘‘တတော တတာတပေ ဃောရေ၊ သီတစ္ဆာယံ ဘဝံ အကာ။
တတော အမိတ္တမဇ္ဈေသု၊ သရတာဏံ ဘဝံ အကာ။

၉၆. ‘‘တတော ဖီတာနိ ရဋ္ဌာနိ၊ ဝသိနော တေ ဘဝံ အကာ။
တတော ဧကသတံ ခတျေ၊ အနုယန္တေ ဘဝံ အကာ။

၉၇. ‘‘ပတီတာဿု မယံ ဘောတော၊ ဝဒ တံ ဘဉ္ဇမိစ္ဆသိ။
ဟတ္ထိယာနံ အဿရထံ၊ နာရိယော စ အလင်္ကတာ။
နိဝေသနာနိ ရမ္မာနိ၊ မယံ ဘောတော ဒဒါမသေ။

၉၈. ‘‘အထ ဝင်္ဂေ ဝါ မဂဓေ၊ မယံ ဘောတော ဒဒါမသေ။
အထ ဝါ အဿကာဝန္တီ၊ သုမနာ ဒမ္မ တေ မယံ။

၉၉. ‘‘ဥပဍ္ဎံ ဝါပိ ရဇ္ဇဿ၊ မယံ ဘောတော ဒဒါမသေ။
သစေ တေ အတ္ထော ရဇ္ဇေန၊ အနုသာသ ယဒိစ္ဆသီ’’တိ။

တတ္ထ **ကတရူပမိဒ**န္တိ ကတသဘာဝံ။ **ဝေယျာဝစ္စ**န္တိ ကာယဝေယျာဝစ္စကမ္မံ။ **အနောဝဿ**န္တိ အဝဿံ, ယထာ ဒေဝေါ န ဝဿတိ, တထာ ကတန္တိ အတ္ထော။ **သီတစ္ဆာယ**န္တိ သီတလံ ဆာယံ။ **ဝသိနော တေ**တိ တေ ရဋ္ဌတသိနော အမှာကံ ဝသဝတ္တိနော။ **ခတျေ**တိ ခတ္တိယေ, အဋ္ဌကထာယံ ပန အယမေဝ ပါဌော။ **ပတီတာဿု မယ**န္တိ တုဋ္ဌာ မယံ။ **ဝဒ တံ ဘဉ္ဇမိစ္ဆသီ**တိ **ဘဉ္ဇ**န္တိ ရတနဿေတံ နာမံ, ဝရံ ဝါ ဒဒါမိ, ယံ ရတနံ ဣစ္ဆသိ, တံ ဝဒေဟီတိ အတ္ထော။ **‘‘ဟတ္ထိယာန’’န္တိအာဒီဟိ သရူပတော တံ တံ ရတနံ ဒဿေတိ**။ **အဿကာဝန္တီ** အဿကရဋ္ဌံ ဝါ အဝန္တိရဋ္ဌံ ဝါ။ **ရဇ္ဇေန**ာတိ သစေပိ တေ သကလဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇေန အတ္ထော, တမ္ပိ တေ ဒတွာ အဟံ ဖလကာဝုဓဟတ္ထော တုမှာကံ ရထဿ ပုရတော ဂမိဿာမီတိ ဒီပေတိ။ **ယဒိစ္ဆသီ**တိ ဧတေသု မယာ ဝုတ္တပ္ပကာရေသု ယံ ဣစ္ဆသိ, တံ အနုသာသ အာဏာပေဟီတိ။

တံ သုတွာ နန္ဒပဏ္ဍိတော အတ္တနော အဓိပ္ပာယံ အာဝိကရောန္တော အာဟ –

၁၀၀. ‘‘န မေ အတ္ထောပိ ရဇ္ဇေန၊ နဂရေန ဓနေန ဝါ။
အထောပိ ဇနပဒေန၊ အတ္ထော မယှံ န ဝိဇ္ဇတီ’’တိ။

‘‘သစေ တေ မယိ သိနေဟော အတ္ထိ, ဧကံ မေ ဝစနံ ကရောဟီ’’တိ ဝတွာ ကထာဒွယမာဟ –

၁၀၁. ''ဘောတောဝ ရဋ္ဌေ ဝိဇိတေ၊ အရညေ အတ္ထိ အဿမော။
ပိတာ မယှံ ဇနေတ္တီ စ၊ ဥဘော သမ္မန္တိ အဿမေ။

၁၀၂. ''တေသာဟံ ပုဗ္ဗာစရိယေသု၊ ပုညံ န လဘာမိ ကာတဝေ။
ဘဝန္တံ အဇ္ဈာဝရံ ကတွာ၊ သောဏံ ယာစေမု သံဝရ''န္တိ။

တတ္ထ **ရဋ္ဌေ** တိ ရဋ္ဌေ။ **ဝိဇိတေ**တိ အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနေ။ **အဿမော** တိ ဟိမဝန္တာရညေ ဧကော အဿမော အတ္ထိ။ **သမ္မန္တိ** တိ တသ္မိံ အဿမေ ဝသန္တိ။ **တေသာဟ**န္တိ တေသု အဟံ။ **ကာတဝေ**တိ ဝတ္တပဋိဝတ္တဖလာဖလာဟရဏသင်္ခာတံ ပုညံ ကာတုံ န လဘာမိ, ဘာတာ မေ သောဏပဏ္ဍိတော နာမ မမေကသ္မိံ အပရာဓေ မာ က္လမ ဝသီတိ မံ ပလာပေသိ။ **အဇ္ဈာဝရ** န္တိ အဓိအာဝရံ တေ မယံ ဘဝန္တံ သပရိတရံ ကတွာ သောဏပဏ္ဍိတံ သံဝရံ ယာစေမု, အာယတိံ သံဝရံ ယာစာမာတိ အတ္ထော။ ''ယာစေမိမံ ဝရ''န္တိပိ ဟဌော, မယံ တယာ သဒ္ဓိံ သောဏံ ယာစေယျာမ ခမာပေယျာမ, က္လမံ ဝရံ တဝ သန္တိကာ ဂဏှာမီတိ အတ္ထော။

အထ နံ ရာဇာ အာဟ –

၁၀၃. ''ကရောမိ တေ တံ ဝစနံ၊ ယံ မံ ဘဏသိ ဗြာဟ္မဏ။
တေတ္ထ ခော နော အက္ခာဟိ၊ ကီဝန္တော ဟောန္တု ယာစကာ''တိ။

တတ္ထ **ကရောမီ**တိ အဟံ သကလဇမ္ဗုဒီပရဇ္ဇံ ဒဒမာနော တွေကံ ကိံ န ကရိဿာမိ, ကရောမီတိ ဝဒတိ။ **ကီဝန္တော**တိ ကိတ္တကာ။

နန္ဒပဏ္ဍိတော အာဟ –

၁၀၄. ''ပရောသတံ ဇာနပဒါ၊ မဟာသာလာ စ ဗြာဟ္မဏာ။
က္လမေ စ ခတ္တိယာ သဗ္ဗေ၊ အဘိဇာတာ ယသဿိနော။
ဘဝဉ္စ ရာဇာ မနောဇော၊ အလံ ဟေဿန္တိ ယာစကာ''တိ။

တတ္ထ **ဇာနပဒါ**တိ ဂဟပတီ။ **မဟာသာလာ စ ဗြာဟ္မဏာ** တိ သာရပ္ပတ္တာ ဗြာဟ္မဏာ စ ပရောသတာယေဝ။ **အလံ ဟေဿန္တိ** တိ ပရိယတ္တာ ဘဝိဿန္တိ။ **ယာစကာ**တိ မမတ္ထာယ သောဏပဏ္ဍိတဿ ခမာပကာ။

အထ နံ ရာဇာ အာဟ –

၁၀၅. ''ဟတ္ထီ အဿေ စ ယောဇေန္တု၊ ရထံ သန္နယှဟ သာရထိ။
အာဗန္ဓနာနိ ဂဏှာထ၊ ပာဒါသုဿာရယဒ္ဓဇေ။
အဿမံ တံ ဂမိဿာမိ၊ ယတ္ထ သမ္မတိ ကောသိယော''တိ။

တတ္ထ **ယောဇေန္တု** တိ ဟတ္ထာရောဟာ ဟတ္ထီ, အဿာရောဟာ စ အဿေ ကပ္ပေန္တု။ **ရထံ သန္နယှဟ သာရထီ**တိ သမ္မသာရထိ တွံပိ ရထံ သန္နယှဟ။ **အာဗန္ဓနာနိ** တိ ဟတ္ထိအဿရထေသု အာဗန္ဓိတဗ္ဗာနိ ဘဏ္ဍာနိ စ ဂဏှထ။ **ပာဒါသုဿာရယဒ္ဓဇေ** တိ ရထေ ဌပိတဓဇေဟာသု ဓဇေ ဥဿာရယန္တု ဥဿာပေန္တု။ **ကောသိယော**တိ ယသ္မိံ အဿမေ ကောသိယဂေါတ္တော ဝသတီတိ။

၁၀၆. ''တတော စ ရာဇာ ပါယာသိ၊ သေနာယ စတုရင်္ဂိနီ။
အဂမာ အဿမံ ရမ္မံ၊ ယတ္ထ သမ္မတိ ကောသိယော''တိ။ – အယံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ **တတော စာ**တိ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ ဝတွာ တတော သော ရာဇာ ဧကေသတခတ္တိယေ ဂဟေတွာ မဟတိယာ သေနာယ ပရိဝုတော နန္ဒပဏ္ဍိတံ ပုရတော ကတွာ နဂရာ နိက္ခမိ။ **စတုရင်္ဂိနီ** တိ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ အဂမာသိ, အန္တရမဂ္ဂေ ဝတ္တမာနောပိ အဝဿံ ကမိတာယ ဧဝံ ဝုတ္တော။ စတုဝီသတိအက္ခောဘဏီသင်္ခာတေန ဗလကာယေန

သဒ္ဓိံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နဿ တဿ နန္ဒပဏ္ဍိတော ဣဒ္ဓာနုဘာဝေန အဋ္ဌာသဘဝိတ္ထတံ မဂ္ဂံ သမံ မာပေတွာ အာကာ သေ စမ္မခဏ္ဍံ ပတ္ထရိတွာ တတ္ထ ပလ္လင္ကေန နိသီဒိတွာ သေနာယ ပရိဝုတော အလင်္ကတပဟတ္ထိက္ခန္ဓေ နိသီ ဒိတွာ ဂစ္ဆန္တေန ရညာ သဒ္ဓိံ ဓမ္မယုတ္တကထံ ကထေန္တော သီတဥဏှဟာဒိပရိဿယေ တရေန္တော အဂမာသိ။

အထဿ အဿမံ ဟပုဏ္ဏနဒိဝသေ သောဏပဏ္ဍိတော ''မမ ကနိဋ္ဌဿ အတိရေကသတ္တမာသသတ္တဒိဝသာဓိ ကာနိ သတ္တ ဝဿာနိ နိက္ခန္တဿာ''တိ အာဝဇ္ဇေတွာ ''ကဟံ နု ခေါ သော ဧတရဟီ''တိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဩလော ကေန္တော ''စတုဝီသတိအက္ခောဘဏိပရိတရေန သဒ္ဓိံ ဧကေသတရာဇာနော ဂဟေတွာ မမဉ္ဇေဝ ခမာပေတုံ အာဂစ္ဆ တီ''တိ ဒိသွာ စိန္တေသိ – ''ဣမေဟိ ရာဇူဟိ စေဝ ပရိသာဟိ စ မမ ကနိဋ္ဌဿ ဗဟူနိ ဟဋ္ဌိဟာရိယာနိ ဒိဋ္ဌာနိ, မမာနု ဘာဝံ အဇာနိတွာ 'အယံ ကူဋဇဋိလော အတ္တနော ပမာဏံ န ဇာနာတိ, အမှဟာကံ အယျေန သဒ္ဓိံ ပယောဇေသီ'တိ မံ ဝမ္ ဘေန္တာ ကထေန္တာ အဝီစိပရာယဏာ ဘဝေယျုံ, ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယံ နေသံ ဒဿေဿာမီ''တိ။ သော စတုရင်္ဂုလမ တ္တေန အံသံ အဖုသန္တံ အာကာသေ ကာဇံ ဌပေတွာ အနောတတ္တတော ဥဒကံ အာဟရိတုံ ရညော အဝိဒူရေ အာကာ သေန ဟယာသိ။ နန္ဒပဏ္ဍိတော တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ အတ္တာနံ ဒဿေတုံ အဝိသဟန္တော နိသိန္နဋ္ဌာနေယေဝ အန္တရဓာယိတွာ ပလာယိတွာ ဟိမဝန္တံ ဟဝိသိ။ မနောဇရာဇာ ပန တံ ရမဏီယေန ဣသိဝေသေန တထာ အာဂစ္ဆန္ တံ ဒိသွာ ကထမာဟ –

၁၀၇. ''ကဿ ကာဒမ္ဗယော ကာဇော၊ ဝေဟာသံ စတုရင်္ဂုလံ။
အံသံ အသမ္ဖုသံ ဧတိ၊ ဥဒဟာရာယ ဂစ္ဆတော''တိ။

တတ္ထ **ကာဒမ္ဗယော** တိ ကဒမ္ဗရုက္ခမယော။ **အံသံ အသမ္ဖုသံ ဧတိ** တိ အံသံ အသမ္ဖုသန္တော သယမေဝ အာဂစ္ ဆတိ။ **ဥဒဟာရာယာ**တိ ဥဒကံ အာဟရိတုံ ဂစ္ဆန္တဿ ကဿ ဧသ ကာဇော ဧဝံ ဧတိ, ကော နာမ တွံ, ကုတော တ အာဂစ္ဆသီတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ မဟာသတ္တော ကထာဒွယမာဟ –

၁၀၈. ''အဟံ သောဏော မဟာရာဇ၊ တာပသော သဟိတဗ္ဗတော။
ဘရာမိ မာတာပိတရော၊ ရတ္တိန္ဒိဝမတန္ဒိတော။

၁၀၉. ''ဝနေ ဖလဉ္စ မူလဉ္စ၊ အာဟရိတွာ ဒိသမ္ပတိ။
ပေါသေမိ မာတာပိတရော၊ ပုဗ္ဗေ ကတမနုဿရ''န္တိ။

တတ္ထ **သဟိတဗ္ဗတော** တိ သဟိတဝတော သီလာစာရသမ္ပန္နော ဧကော တာပသော အဟန္တိ ဝဒတိ။ **ဘရာမီ**တိ ပေါသေမိ။ **အတန္ဒိတော** တိ အနလသော ဟုတွာ။ **ပုဗ္ဗေ ကတမနုဿရ** န္တိ ဧတေဟိ ပုဗ္ဗေ ကတံ မယှံ ဂုဏံ အနုဿ သရန္တောတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ ကတ္တုကာမော အနန္တရံ ကထမာဟ –

၁၁၀. ''ဣစ္ဆာမ အဿမံ ဂန္တုံ၊ ယတ္ထ သမ္မတိ ကောသိယော။
မဂ္ဂံ နော သောဏ အက္ခာဟိ၊ ယေန ဂစ္ဆေမု အဿမ''န္တိ။

တတ္ထ **အဿမ** န္တိ တုမှာကံ အဿမပဒံ။

အထ မဟာသတ္တော အတ္တနော အာနုဘာဝေန အဿမပဒဂာမိမဂ္ဂံ မာပေတွာ ကထမာဟ –

၁၁၁. ''အယံ ဧကပဒီ ရာဇ၊ ယေနေတံ မေဃသန္နိဘံ။
ကောဝိဋ္ဌာရေဟိ သဉ္ဆန္နံ၊ ဧတ္ထ သမ္မတိ ကောသိယော''တိ။

တသ္သတ္ထော – မဟာရာဇ, အယံ ကောပဒိကော ဇင္ဃမက္ကော, ကူမိနာ ဂစ္ဆထ, ယေန ဒိသာဘာဂေန တေ မေဃဝဏ္ဏံ သုပုပ္ဖိတကောဝိဋ္ဌာရသဏ္ဍန္တံ ဝနံ ဒိသ္သတိ, တေတ္ထ မမ ပိတာ ကောသိယကော တော ဝသတိ, တေသ္သ သော အဿမောတိ။

၁၁၂. ''ဣဒံ ဝတ္တန ပဏ္ဏာမိ၊ တရမာနော မဟာကူသိ။
ဝေဟာသေ အန္တလိက္ခသ္မိံ၊ အနုသာသိတ္တန ခတ္တိယေ။

၁၁၃. ''အဿမံ ပရိမဇ္ဇိတ္တ၊ ပညာပေတ္တန အာသနံ။
ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတ္တ၊ ပိတရံ ပတိဗောဓယိ။

၁၁၄. ''ဣမေ အာယန္တိ ရာဇာနော၊ အဘိဇာတာ ယသဿိနော။
အဿမာ နိက္ခမိတ္တန၊ နိသီဒ တ္တံ မဟာကူသေ။

၁၁၅. ''တသ္သ တံ ဝစနံ သုတ္တ၊ တရမာနော မဟာကူသိ။
အဿမာ နိက္ခမိတ္တန၊ သဒ္ဒတရမှိ ဥပာဝိသီ''တိ။ – ဣမာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ **ပဏ္ဏာမိ** တိ အနောတတ္တံ အဂမာသိ။ **အဿမံ ပရိမဇ္ဇိတ္တ** တိ, ဘိက္ခဝေ, သော ကူသိ ဝေဂေန အနောတတ္တံ ဂန္တွာ ဟနီယံ အာအယ တေသု ရာဇူသု အဿမံ အသမ္ပတ္တေသုယေဝ အာဂန္တွာ ဟနီယဃဋ္ဋေ ဟနီယမာဠကေ ဌပေတ္တ ''မဟာဇနော ပိဝိဿတီ''တိ ဝနကုသုမေဟိ တသေတ္တ သမ္မဇ္ဇနိံ အာအယ အဿမံ သမ္မဇ္ဇိတ္တ ပဏ္ဏသာလဒ္ဒတရေ ပိတု အာသနံ ပညာပေတ္တ ပဝိသိတ္တ ပိတရံ ဇာနာပေသီတိ အတ္ထော။ **ဥပာဝိသီ**တိ ဥစ္စာသနေ နိသီဒိ။

ဗောဓိသတ္တဿ မာတာ ပန တဿ ပစ္ဆတော နီစဌာနေ ကေမန္တံ နိသီဒိ။ မဟာသတ္တော နီစာသနေ နိသီဒိ။ နန္ဒပဏ္ဍိတောပိ ဗောဓိသတ္တဿ အနောတတ္တတော ဟနီယံ အာအယ အဿမံ အာဂတကာလေ ရညော သန္တိကံ အာဂန္တွာ အဿမဿ အဝိဒူရေ ခန္ဓာတရံ နိတသေသိ။ အထ ရာဇာ နှာတ္တ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော ကေသတရာဇပရိဝုတော နန္ဒပဏ္ဍိတံ ဂဟေတ္တ မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန ဗောဓိသတ္တံ ခမာပေတုံ အဿမံ ဟဝိသိ။ အထ နံ တထာ အာဂစ္ဆန္တံ ဗောဓိသတ္တဿ ပိတာ ဒိသွာ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ, သောပိဿ အာစိက္ခိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၁၆. ''တဇ္ဇ ဒိသွာန အာယန္တံ၊ ဇလန္တံရိဝ တေဇသာ။
ခတ္တသင်္ဃပရိဗ္ဗူဠံ၊ ကောသိယော ဧတဒဗ္ဗဝိ။

၁၁၇. ''ကဿ ဘေရီ မုဒိင်္ဂါ စ၊ သင်္ခါ ပဏဝဒိန္ဒိမာ။
ပုရတော ပဋိပန္နာနိ၊ ဟာသယန္တာ ရထေသဘံ။

၁၁၈. ''ကဿ ကဉ္စနပဋ္ဋေန၊ ပုထုနာ ဝိဇ္ဇုဝဏ္ဏိနာ။
ယုတ ကလာပသန္နဒ္ဓော၊ ကော ဧတိ သိရိယာ ဇလံ။

၁၁၉. ''ဥက္ကာမုခပဟဋ္ဌံဝ ၊ ခဒိရင်္ဂာရသန္နိဘံ။
မုခဉ္စ ရုစိရာ ဘာတိ၊ ကော ဧတိ သိရိယာ ဇလံ။

၁၂၀. ''ကဿ ပဂ္ဂဟိတံ ဆတ္တံ၊ သသလာကံ မနောရမံ။
အာဒိစ္စရံသာဝရဏံ၊ ကော ဧတိ သိရိယာ ဇလံ။

၁၂၁. ''ကဿ အင်္ဂံ ပရိဂ္ဂယှ၊ ဝါလဗီဇနိမုတ္တမံ။
စရန္တိ ဝရပုညဿ၊ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေန အာယတော။

၁၂၂. ''ကဿ သေတာနိ ဆတ္တာနိ၊ အာဇာနီယာ စ ဝမ္မိတာ။

သမန္တာ ပရိကိရေန္တိ၊ ကော တေ သိရိယာ ဇလံ။

၁၂၃. ''ကဿ ကေသတံ ခတ္တာ၊ အနုယန္တာ ယသဿိနော။
သမန္တာနုပရိယန္တိ၊ ကော တေ သိရိယာ ဇလံ။

၁၂၄. ''ဟတ္ထိအဿရထပတ္တိ၊ သေနာ စ စတုရင်္ဂိနီ။
သမန္တာနုပရိယန္တိ၊ ကော တေ သိရိယာ ဇလံ။

၁၂၅. ''ကဿေသာ မဟတီ သေနာ၊ ပိဋ္ဌိတော အနုဝတ္တတိ။
အက္ခောဘဏီ အပရိယန္တာ၊ သာဂရဿေဝ ဦမိယော။

၁၂၆. ''ရာဇာဘိရာဇာ မနောဇော၊ ဣန္ဒောဝ ဇယတံ ပတိ။
နန္ဒဿဇ္ဈာဝရံ ဧတိ၊ အဿမံ ဗြဟ္မစာရိနံ။

၁၂၇. ''တဿေသာ မဟတီ သေနာ၊ ပိဋ္ဌိတော အနုဝတ္တတိ။
အက္ခောဘဏီ အပရိယန္တာ၊ သာဂရဿေဝ ဦမိယော''တိ။

တတ္ထ **ဇလန္တံရိဝ** တိ ဇလန္တံ ဝိယ။ **ပဋိပန္နာနီ** တိ တောနိ တူရိယာနိ ကဿ ပုရတော အာဂစ္ဆန္တီတိ အတ္ထော။ **ဟာသယန္တာ** တိ တောသေန္တာ။ **ကဥ္စနပဋ္ဋေနာ** တိ, တာတ, ကဿ ကဥ္စနမယေန ဝိဇ္ဇုဝဏ္ဏေန ဥဏှီသပဋ္ဋေန နလာဋန္တေ ပရိက္ခိတ္တောတိ ပုစ္ဆတိ။ **ယုတ** တိ တရုဏော။ **ကလာပသန္နဒ္ဓော** တိ သန္နဒ္ဓသရတူဏီရော။ **ဥက္ကာမုခပဟဋ္ဌံ ဝ** တိ ကမ္မာရာနံ ဥဒ္ဓနေ ပဟဋ္ဌ သုဝဏ္ဏံ ဝိယ။ **ခဒိရင်္ဂာရသန္နိဘ** န္တိ ဝိတစ္စိတခဒိရင်္ဂါရဝဏ္ဏံ။ **အာဒိစ္စရံသာဝရဏ** န္တိအာဒိစ္စရံသီနံ အာဝရဏံ။ **အင်္ဂံ ပရိဂ္ဂယှဟာ** တိ အင်္ဂံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ, သရီရံ ပရိက္ခိပိတွာတိ အတ္ထော။ **တလဗီဇနိမုတ္တမ**န္တိ တလဗီဇနိံ ဥတ္တမံ ။ **စရန္တိ** တိ သဥ္စရန္တိ။ **ဆတ္တာနီ**တိ အာဇာနီယပိဋ္ဌေ နိသိန္နာနံ ဓာရိတဆတ္တာနိ။ **ပရိကိရေန္တိ** တိ တဿ သမန္တာ သဗ္ဗဒိသာဘာဂေသု ပရိကိရယန္တိ။ **စတုရင်္ဂိနီ** တိ ဧတေဟိ ဟတ္ထိအာဒီဟိ စတူဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတာ။ **အက္ခောဘဏီ** တိ ခောဘေတုံ န သက္ကာ။ **သာဂရဿေဝ** တိ သာဂရဿ ဦမိယော ဝိယ အပရိယန္တာ။ **ရာဇာဘိရာဇာ**တိ ကေသဝရာဇူနံ ပူဇိတော, တေသံ ဝါ အဓိကော ရာဇာတိ ရာဇာဘိရာဇာ။ **ဇယတံ ပတီ**တိ ဇယပ္ပတ္တာနံ တာဝတိံသာနံ ဇေဋ္ဌကော။ **အဇ္ဈာဝရ** န္တိ မမံ ခမာပနတ္ထာယ နန္ဒဿ ပရိသဘာဝံ ဥပဂန္တွာ တ ဧတိ။

သတ္ထာ အာဟ –

၁၂၈. ''အနုလိတ္တာ စန္ဒနေန၊ ကာသိကုတ္တမဓာရိနော။
သဗ္ဗေ ပဥ္စလိကာ ဟုတွာ၊ ဣသီနံ အဇ္ဈုပာဂမု''န္တိ။

တတ္ထ **ဣသီနံ အဇ္ဈုပာဂမု** န္တိ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗေပိ တေ ရာဇာနော သုရဘိစန္ဒနေန အနုလိတ္တာ ဥတ္တမကာသိကဝတ္ထဓာရိနော သိရသိ ပတိဋ္ဌာပိတအဉ္စလီ ဟုတွာ ဣသီနံ သန္တိကံ ဥပဂတာ။

တတော မနောဇော ရာဇာ တံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော ကထာဒွယမာဟ –

၁၂၉. ''ကစ္စိ နု ဘောတော ကုသလံ၊ ကစ္စိ ဘောတော အနာမယံ။
ကစ္စိ ဥဉ္ဆေန ယာပေထ၊ ကစ္စိ မူလဖလာ ဗဟူ။

၁၃၀. ''ကစ္စိ ဍံသာ မကသာ စ၊ အပ္ပမေဝ သရီသပါ။
ဝနေ ဝါဠမိဂါကိဏ္ဏေ၊ ကစ္စိ ဟိံသာ န ဝိဇ္ဇတီ''တိ။

တတော ပရံ ဥဘိန္နံ တေသံ ဝစနပဋိဝစနဝသေန ကထိတကထာ ဟောန္တိ –

၁၃၁. ''ကုသလဉ္စေဝ နော ရာဇ၊ အထော ရာဇ အနာမယံ။

အထော ဥဒ္ဓေန ယာပေမ၊ အထော မူလဖလာ ဗဟူ။

၁၃၂. ''အထော ဥံသာ မကသာ စ၊ အပ္ပမေဝ သရီသပါ။
ဝနေ တဋ္ဌမိဂကိဏ္ဏေ၊ ဟိံသာ မယှံ န ဝိဇ္ဇတိ။

၁၃၃. ''ဗဟူနိ ဝဿပူဂါနိ၊ အဿမေ သမ္မတံ ဣဓ။
နာဘိဇာနာမိ ဥပ္ပန္နံ၊ အာဗာဓံ အမနောရမံ။

၁၃၄. ''သုတဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ အထော တေ အဒုရာဂတံ။
ဣဿရောသိ အနုပ္ပတ္တော၊ ယံ ဣဓတ္ထိ ပဝေဒယ။

၁၃၅. ''တိန္ဒုကာနိ ပိယာလာနိ၊ မဓုကေ ကာသုမာရိယော။
ဖလာနိ ခုဒ္ဒကပ္ပါနိ၊ ဘုဉ္ဇ ရာဇ ဝရံ ဝရံ။

၁၃၆. ''ဣဒမ္ပိ ပါနီယံ သီတံ၊ အာဘတံ ဂိရိဂဗ္ဘရာ။
တတော ပိဝ မဟာရာဇ၊ သစေ တွံ အဘိကင်္ခသိ။

၁၃၇. ''ပဋိဂ္ဂဟိတံ ယံ ဒိန္နံ၊ သဗ္ဗဿ အဂ္ဃိယံ ကတံ။
နန္ဒဿာပိ နိသာမေထ၊ ဝစနံ သော ပဝက္ခတိ။

၁၃၈. ''အဇ္ဈာဝရမှာ နန္ဒဿ၊ ဘောတော သန္တိကမာဂတာ။
သုဏာတု ဘဝံ ဝစနံ၊ နန္ဒဿ ပရိသာယ စာ''တိ။

ဣမာ ယေဘုယျေန ဟာကဥ္စသမ္ဗန္ဓာယေဝ, ယံ ပနေတ္ထ အပာကဋံ၊ တဒေဝ ဝက္ခာမ။ **ပဝေဒယာ**တိ ယံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ တဝ အဘိရုစိတံ အတ္ထိ, တံ နော ကထေဟီတိ ဝဒတိ။ **ခုဒ္ဒကပ္ပါနီ**တိ တောနိ နာနာရုက္ခဖလာနိ ခုဒ္ဒကမဓုပဋိဘာဂါနိ မဓုရာနိ။ **ဝရံ ဝရံ**တိ ဣတော ဥတ္တမုတ္တမံ ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇ။ **ဂိရိဂဗ္ဘရာ**တိ အနောတတ္တတော။ **သဗ္ဗဿ အဂ္ဃိယံ**တိ ယေန မယံ အာပုစ္ဆိတာ, တံ အမှေဟိ ပဋိဂ္ဂဟိတံ နာမ တုမှေဟိ စ ဒိန္နမေဝ နာမ, ဧတ္တာဝတာ ဣမဿ သ ဇနဿ သဗ္ဗဿ အဂ္ဃိယံ တုမှေဟိ ကတံ။ **နန္ဒဿာပီ**တိ အမှာကံ တာဝ သဗ္ဗံ ကတံ, ဣဒါနိ ပန နန္ဒပဏ္ဍိတော ကိဉ္စိ ဝတ္တုကာမော, တဿပိ တာဝ ဝစနံ သုဏာထ။ **အဇ္ဈာဝရမှာ**တိ မယဉ္စ ဟိ န အညေန ကမ္မေန အာဂတာ, နန္ဒဿ ပန ပရိသာ ဟုတွာ တုမှာကံ ခမာပနတ္ထာယ အာဂတာတိ ဝဒတိ။ **ဘဝ**န္တိ ဘဝံ သောဏပဏ္ဍိတော သုဏာတု။

ဧဝံ ဝုတ္တေ နန္ဒပဏ္ဍိတော ဥဋ္ဌာယာသနာ မာတာပိတရော စ ဘာတရဉ္စ ဝန္ဒိတွာ သကပရိသာယ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော အာဟ –

၁၃၉. ''ပရောသတံ ဇာနပဒါ၊ မဟာသာလာ စ ဗြာဟ္မဏာ။
ဣမေ စ ခတ္တိယာ သဗ္ဗေ၊ အဘိဇာတာ ယသဿိနော။
ဘဝဉ္စ ရာဇာ မနောဇော၊ အနုမညန္တု မေ ဝစော။

၁၄၀. ''ယေ စ သန္တိ သမီတာရော၊ ယက္ခာနိ ဣဓ မဿမေ။
အရညေ ဘူတဘဗျာနိ၊ သုဏန္တု ဝစနံ မမ။

၁၄၁. ''နမော ကတွာန ဘူတာနံ၊ ဣသိံ ဝက္ခာမိ သုဗ္ဗတံ။
သော တျာဟံ ဒက္ခိဏာ ဗာဟု၊ တဝ ကောသိယ သမ္မတော။

၁၄၂. ''ပိတရံ မေ ဇနေတ္တိဉ္စ၊ ဘတ္တုကာမဿ မေ သတော။
ဝီရ ပုညမိဒံ ဌာနံ၊ မာ မံ ကောသိယ ဝါရယ။

၁၄၃. ‘‘သတ္တိ ဟောတံ ဥပညာတံ၊ မမေတံ ဥပနိဿဇ။
ဥဋ္ဌာနပာရိစရိယာယ၊ ဒီဃရတ္တံ တယာ ကတံ။
ဓာတာပိတူသု ပုညာနိ၊ မမ လောကဒဒေ ဘဝ။

၁၄၄. ‘‘တထေဝ သန္တိ မနုဇာ၊ ဓမ္မေ ဓမ္မပဒံ ဝိဒူ။
မဂ္ဂေါ သဂ္ဂဿ လောကဿ၊ ယထာ ဇာနာသိ တွံ ကလေ။

၁၄၅. ‘‘ဥဋ္ဌာနပာရိစရိယာယ၊ မာတာပိတုသုခါဝဟံ။
တံ မံ ပုညာ နိဝါရေတိ၊ အရိယမဂ္ဂါဝရော နရော’’တိ။

တတ္ထ **အနုမညန္တု** တိ အနုဇာနန္တု, သာဓုကံ သုတွာ ပစ္စက္ခံ ကရောန္တူတိ အတ္ထော။ **သမီတာရောတိ** သမာဂတာ။ **အရညေ ဘူတဘဗ္ဗာနီ** တိ အသ္မိံ ဟိမဝန္တာရညေ ယာနိ ဘူတာနိ စေဝ ဝုဍ္ဍိမရိယာဒပ္ပတ္တာနိ ဘဗ္ဗာနိ စ တရုဏ ဒေဝတာနိ, တာနိပိ သဗ္ဗာနိ မမ ဝစနံ သုဏန္တူတိ အတ္ထော။ **‘‘နမော ကတွာတနာ’’**တိ ကလာံ သော ပရိသာယ သည်ံ ဒတွာ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာနံ နမက္ကာရံ ကတွာ အာဟ။ တဿတ္ထော – အဇ္ဇ ဗဟူဟိ ဒေဝတာဟိ မမ ဘာတိကဿ ဓမ္မကထာသဝနတ္တံ အာဂတာဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ, အဟံ တေ နမက္ကာရော, တုမှေပိ မယှံ သဟာယာ ဟောထာတိ။ သော ဒေဝတာနံ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ ပရိသံ ဇာနာပေတွာ **‘‘ကလာိ ဝက္ခာမိ’’** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကလာိန္တိ** သောဏပဏ္ဍိတံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **သမ္မတော** တိ ဘာတရော နာမ အင္ဂသမာ ဟောန္တိ, တသ္မာ သော တေ အဟံ ဒက္ခိဏာ ဗာဟူတိ သမ္မတော။ တေန မေ ခမိတုံ အရဟထာတိ ဒီပေတိ။

ဝီရာတိ ဝီရိယဝန္တ မဟာပရက္ကမ။ **ပုညမိဒံ ဌာန**န္တိ ကလာံ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနံ နာမ ပုညံ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကကာရ ဏံ, တံ ကရောန္တံ မံ မာ တရယာတိ ဝဒတိ။ **သတ္တိ ဟောတ** န္တိ တေဥဟိ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနံ နာမ ပဏ္ဍိတေဟိ **ဥပညာတံ** ဥပဂန္တွာ ဉာတဉ္စေဝ ဝဏ္ဏိတဉ္စ။ **မမေတံ ဥပနိဿဇာ** တိ ကလာံ တွံ မယှံ နိဿဇ ဝိဿဇ္ဇေဟိ ဒေဟိ။ **ဥဋ္ဌာန ပာရိစရိယာယာ**တိ ဥဋ္ဌာနေန စ ပာရိစရိယာယ စ။ **ကတန္တိ** ဒီဃရတ္တံ တယာ ကုသလံ ကတံ။ **ပုညာနီ**တိ ကလာနိ အပံ မာတာပိတူသု ပုညာနိ ကတ္တုကာမော။ **မမ လောကဒဒေ**တိ တဿ မမ တွံ သဂ္ဂလောကဒဒေ ဟောတိ, အဟာဥပိ တေသံ ဝတ္တံ ဥပဋ္ဌာနံ ကတွာ ဒေဝလောကေ အပရိမာဏံ ယသံ လဘိဿာမိ, တဿ မေ တွံ အယကော ဟောဟီတိ ဝဒတိ။

တထေဝတိ ယထာ တွံ ဇာနာသိ, တထေဝ အညေပိ မနုဇာ ကလာိဿံ ပရိသာယံ သန္တိ, တေ နာနပ္ပကာရေ ဓမ္မေ ကလာံ ဇေဋ္ဌာပစာယိကဘာဝသင်္ခါတံ ဓမ္မကောဋ္ဌာသံ ဝဒန္တိ။ ကိန္တိ? **မဂ္ဂေါ သဂ္ဂဿ လောကဿာ** တိ။ **သုခါဝဟ** န္တိ ဥဋ္ဌာနေန စ ပာရိစရိယာယ စ မာတာပိတူနံ သုခါဝဟံ။ **တံ မ**န္တိ တံ မံ ဧဝံ သမ္မာပဋိပန္နမ္ပိ ဘာတာ သောဏပဏ္ဍိ တော တမှာ ပုညာ အဘိဝါရေတိ။ **အရိယမဂ္ဂါဝရော** တိ သော ဧဝံ ဝါရေန္တော အယံ နရော မမ ပိယဒဿနတာယ အရိယသင်္ခါတဿ ဝေဒလောကဿ မဂ္ဂါဝရဏော နာမ ဟောတီတိ။

ဧဝံ နန္ဒပဏ္ဍိတေန ဝုတ္တေ မဟာသတ္တော ‘‘ကလမဿ တာဝ တုမှေဟိ ဝစနံ သုတံ, ကလာနိ မမပိ သုဏာ ထာ’’တိ သာဝေန္တော အာဟ –

၁၄၆. ‘‘သုဏန္တု ဘောန္တော ဝစနံ၊ ဘာတုရဇ္ဈာဝရာ မမ။
ကုလဝံသံ မဟာရာဇ၊ ပောရာဏံ ပရိဟာပယံ။
အဓမ္မစာရီ ဇေဋ္ဌေသု၊ နိရယံ သောပပဇ္ဇတိ။

၁၄၇. ‘‘ယေ စ ဓမ္မဿ ကုသလာ၊ ပောရာဏဿ ဒိသမ္ပတိ။
စာရိတ္တေန စ သမ္ပန္နာ၊ န တေ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။

၁၄၈. ‘‘မာတာ ပိတာ စ ဘာတာ စ၊ ဘဂိနီ ဉာတိ ဗန္ဓဝါ။
သဗ္ဗေ ဇေဋ္ဌဿ တေ ဘာရာ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ဘာရဓ။

၁၄၉. ''အာဒိယိတ္တ ဂရုံ ဘာရံ၊ နာဝိကော ဝိယ ဥဿဟေ။
ဓမ္မဋ္ဌ နပ္ပမဇ္ဇာမိ၊ ဇေဋ္ဌော စသ္မိ ရထေသဘာ''တိ။

တတ္ထ **ဘာတုရဋ္ဌာဝရာ** တိ မမ ဘာတု ပရိသာ ဟုတွာ အာဂတာ ဘောန္တော သဗ္ဗေပိ ရာဇာနော မမပိ တာဝ ဝစနံ သုဏန္တု။ **ပရိဟာပယန္တိ** ပရိဟာပေန္တော။ **ဓမ္မဿာ** တိ ဇေဋ္ဌာပစာယနဓမ္မဿ ပဝေဏိဓမ္မဿ။ **ကုသလာ**တိ ဆေကာ။ **စာရိတ္တေန စာ** တိ အာစာရသီလေန သမ္မန္နာ။ **ဘာရာ**တိ သဗ္ဗေ တေ ဇေဋ္ဌေန ဝဟိတဗ္ဗာ ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗာတိ တဿ ဘာရာ နာမ။ **နာဝိကော ဝိယာ**တိ ယထာ နာဝါယ ဂရုံ ဘာရံ အာဒိယိတွာ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ နာဝံ သောတ္ထိနာ နေတုံ နာဝိကော ဥဿဟေတိ ဝါယမတိ, သဟ နာဝါယ သဗ္ဗဘဏ္ဍဉ္စ ဇနော စ တဿေဝ ဘာရော ဟောတိ, တထာ မမေဝ သဗ္ဗေ ဉာတကာ ဘာရောတိ , အဟဉ္စ တေ ဥဿဟာမိ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ သက္ကောမိ, တဉ္စ ဇေဋ္ဌာပစာယနဓမ္မံ နပ္ပမဇ္ဇာမိ, န ကေဝလဉ္စ တေသယေဝ, သကလဿပိ လောကဿ ဇေဋ္ဌော စ အသ္မိ, တသ္မာ အဟမေဝ သဒ္ဓိံ နန္ဒေန ပဋိဇဂ္ဂိတုံ ယုတ္တောတိ။

တံ သုတွာ သဗ္ဗေပိ တေ ရာဇာနော အတ္တမနာ ဟုတွာ ''ဇေဋ္ဌဘာတိကဿ ကိရ အဝသေသာ ဘာရာတိ အဇ္ဇ အမှေဟိ ဉာတ''န္တိ နန္ဒပဏ္ဍိတံ ပဟာယ မဟာသတ္တံ သန္နိဿိတာ ဟုတွာ တဿ ထုတိံ ကရောန္တာ ဒွေ ကထာ အဘာသိံသု –

၁၅၀. ''အဓိဂမာ တမေ ဉာဏံ၊ ဇာလံဝ ဇာတဝေဒတော။
ဧဝမေဝ နော ဘဝံ ဓမ္မံ၊ ကောသိယော ပဝိဒံသယိ။

၁၅၁. ''ယထာ ဥဒယမာဒိစ္စော၊ ဝါသုဒေဝေါ ပဘင်္ကရော။
ပါဏီနံ ပဝိဒံသေတိ၊ ရူပံ ကလျာဏပာပကံ။
ဧဝမေဝ နော ဘဝံ ဓမ္မံ၊ ကောသိယော ပဝိဒံသယီ''တိ။

တတ္ထ **အဓိဂမာ**တိ မယံ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဇေဋ္ဌာပစာယနဓမ္မပဋိစ္ဆာဒကေ တမေ ဝတ္တမာနာ န ဇာနာမ, အဇ္ဇ ဇာတဝေဒတော ဇာလံဝ ဉာဏံ အဓိဂတာ။ **ဧဝမေဝ နော**တိ ယထာ မဟန္ဓကာရေ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ဇလိတော ဇာတဝေဒေါ သမန္တာ အာလောကံ ဖရန္တော ရူပါနိ ဒဿေတိ, တထာ နော ဘဝံ ကောသိယဂေါတ္တော ဓမ္မံ ပဝိဒံသယီတိ အတ္ထော။ **ဝါသုဒေဝေါ**တိ ဝသုဒေဝေါ ဝသုဇောတနော, ဓနပကာသနောတိ အတ္ထော။

ဣတိ မဟာသတ္တော ဧတ္တကံ ကာလံ နန္ဒပဏ္ဍိတဿ ဟတ္ထိပါရိယာနိ ဒိသွာ တသ္မိံ ပသန္နစိတ္တေ တေ ရာဇာနော ဉာဏဗလေန တသ္မိံ ပသာဒံ ဘိန္ဒိတွာ အတ္တနော ကထံ ကဟာပေတွာ သဗ္ဗေ အတ္တနော မုခံ ဥလ္လောကိတေ အကာသိ။ အထ နန္ဒပဏ္ဍိတော ''ဘာတာ မေ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော ဓမ္မကထိကော သဗ္ဗေပိမေ ရာဇာနော ဘိန္ဒိတွာ အတ္တနော ပက္ခေ ကရိ, ဌပေတွာ ဣမံ အညော မယှံ ပဋိသရဏံ နတ္ထိ, ဣမမေဝ ယာစိဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ ဂါထမာဟ –

၁၅၂. ''ဧဝံ မေ ယာစမာနဿ၊ အဉ္ဇလိံ နာဝဗုဇ္ဈထ။
တဝ ပဒ္ဓစရော ဟေဿံ၊ ဝုဋ္ဌိတော ပရိစာရကော''တိ။

တဿတ္ထော – သစေ တုမှေ မမ ဧဝံ ယာစမာနဿ ခမာပနတ္ထာယ ပဂ္ဂဟိတံ အဉ္ဇလိံ နာဝဗုဇ္ဈထ န ပဋိဂ္ဂဏှထ, တုမှေဟဝ မာတာပိတရော ဥပဋ္ဌဟထ, အဟံ ပန တုမှာကံ ပဒ္ဓစရော ဝေယျာဝစ္စကရော ဟေဿံ, ရတ္တိန္ဒိဝံ အနလသဘာဝေန ဝုဋ္ဌိတော ပရိစာရကော အဟံ တုမှေ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမီတိ။

မဟာသတ္တဿ ပကတိယာပိ နန္ဒပဏ္ဍိတေ ဒောသော ဝါ ဝေရံ ဝါ နတ္ထိ, အတိထဒ္ဓံ ဝစနံ ကထေန္တဿ ပနဿ မာနပဟာပနတ္ထံ နိဂ္ဂဟဝသေန တထာ ကတွာ ဣဒါနိဿ ဝစနံ သုတွာ တုဋ္ဌစိတ္တော တသ္မိံ ပသာဒံ ဥပ္ပာဒေတွာ ''ဣဒါနိ တေ ခမာမိ, မာတာပိတရော စ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ လဘိဿသီ''တိ တဿ ဂုဏံ ပကာသေန္တော အာဟ –

၁၅၃. ''အဒ္ဓါ နန္ဒ ဝိဇာနာသိ၊ သဒ္ဓမ္မံ သဗ္ဘိ ဒေသိတံ။

အရိယော အရိယသမာစာရော၊ ဗာဋ္ဌဟံ တုဝံ မမ ရုစ္စသိ။

၁၅၄. ‘‘ဘဝန္တံ ဝအမိ ဘောတိဠ္ဍု သုဏ္ဍာထ ဝစနံ မမ။
နာယံ ဘာရော ဘာရမတော၊ အဟု မယှံ ကုအာစနံ။

၁၅၅. ‘‘တံ မံ ဉပဌိတံ သန္တံ မာတာပိတု သုခါဝဟံ။
နန္ဒော အဇ္ဈာဝရံ ကတွာ၊ ဥပဋ္ဌာနာယ ယာစတိ။

၁၅၆. ‘‘ယော ဝေ ဣစ္ဆတိ ကာမေန၊ သန္တာနံ ဗ္ရဟ္မစာရိနံ။
နန္ဒံ တေ ဝရထ ကောဝ၊ ကံ နန္ဒော ဥပတိဋ္ဌတု’’တိ။

တတ္ထ **အရိယော**တိ သုန္ဒရော။ **အရိယသမာစာရော**တိ သုန္ဒရသမာစာရောပိ ဇာတော။ **ဗာဋ္ဌဟ**န္တိ ဣဒါနိ တုဝံ မမ အတိဝိယ ရုစ္စသိ။ **သုဏာထာ**တိ အမ္မ တာတာ တုမှေပိ မမ ဝစနံ သုဏာထ။ **နာယံ ဘာရော**တိ အယံ တုမှာကံ ပဋိဇဂ္ဂ နဘာရော န ကအစိ မမ ဘာရမတော အဟု။ **တံ မ**န္တိ တံ ဘာရောတိ အမညိတွာတဝ မံ တုမှေဟ ဥပဋ္ဌိတံ သမာနံ။ **ဥပဋ္ဌာနာယ ယာစတီ**တိ တုမှေဟ ဥပဋ္ဌာတုံ မံ ယာစတိ။ **ယော ဝေ ဣစ္ဆတီ** တိ မယှဟဥ္ဟိ တုဝံ မေ မာတရံ တ ပိတရံ တ ဥပဋ္ဌ ဟာတိ ဝတ္တုံ န ယုတ္တံ, တုမှာကံ ပန သန္တာနံ ဗ္ရဟ္မစာရီနံ ယော ကောဝ ဣစ္ဆတိ, တံ ဝအမိ ကာမေန **နန္ဒံ တေ ဝရထ,** တံ မမ ကနိဋ္ဌံ နန္ဒံ ရောစေထ, တုမှေဟသု ကံ ဧသ ဥပဋ္ဌာတု, ဥဘောပိ ဟိ မယံ တုမှာကံ ပုတ္တာယေဝာတိ။

အထဿ မာတာ အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ, ‘‘တာတ သောဏပဏ္ဍိတ, စိရပ္ပဝုတ္ထော တေ ကနိဋ္ဌော, ဧဝံ စိရာဂတမ္ပိ တံ ယာစိတုံ န ဝိသဟာမိ, မယဥ္ဟိ တံ နိဿိတာ, ဣဒါနိ ပန တယာ အနုညာတာ အဟံ ဧတံ ဗ္ရဟ္မစာရိနံ ဗာဟာဟိ ဥပဂူဟိတွာ သီသေ ဥပသိင်္ဃိတုံ လဘေယျ’’န္တိ ဣမမတ္ထံ ပကာသေန္တီ ကထမာဟ –

၁၅၇. ‘‘တယာ တာတ အနုညာတာ၊ သောဏ တံ နိဿိတာ မယံ။
ဥပဃာတုံ လဘေ နန္ဒံ၊ မုဒ္ဓနိ ဗ္ရဟ္မစာရိန’’န္တိ။

အထ မဟာသတ္တော ‘‘တေန ဟိ, အမ္မ, အနုဇာနာမိ, တွံ ဂစ္ဆ, ပုတ္တံ နန္ဒံ အာလိင်္ဂိတွာ သီသေ ဃာယိတွာ စုမ္ဗိတွာ တဝ ဟဒယေ သောကံ နိဗ္ဗာပေဟီ’’တိ အာဟ။ သာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ နန္ဒပဏ္ဍိတံ ပရိသမဇ္ဈေယေဝ အာလိင်္ဂိတွာ သီသံ ဃာယိတွာ စုမ္ဗိတွာ ဟဒယေ သောကံ နိဗ္ဗာပေတွာ မဟာသတ္တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တီ အာဟ –

၁၅၈. ‘‘အဿတ္ထဿေဝ တရုဏံ၊ ပဝါဠံ မာလုတေရိတံ။
စိရဿံ နန္ဒံ ဒိသွာန၊ ဟဒယံ မေ ပဝေဓတိ။

၁၅၉. ‘‘ယဒါ သုတ္တာပိ သုပိနေ၊ နန္ဒံ ပဿာမိ အာဂတံ။
ဥဒဂ္ဂါ သုမနာ ဟောမိ၊ နန္ဒော နော အာဂတော အယံ။

၁၆၀. ‘‘ယဒါ စ ပဋိဗုဇ္ဈိတွာ၊ နန္ဒံ ပဿာမိ နာဂတံ။
ဘိယျော အာဝိသတီ သောကော၊ ဒောမနဿဥ္စနပ္ပကံ။

၁၆၁. ‘‘သာဟံ အဇ္ဇ စိရဿမ္ပိ၊ နန္ဒံ ပဿာမိ အာဂတံ။
ဘတ္တုစ္စ မယှဥ္စ ပိယော၊ နန္ဒော နော ပာဝိသီ ဃရံ။

၁၆၂. ‘‘ပိတုပိ နန္ဒော သုပ္ပိယော၊ ယံ နန္ဒော နပ္ပဝသေ ဃရာ။
လဘတူ တာတ နန္ဒော တံ၊ မံ နန္ဒော ဥပတိဋ္ဌတူ’’တိ။

တတ္ထ **မာလုတေရိတ**န္တိ ယထာ ဝါတာဟတံ အဿတ္ထဿ ပလ္လဝံ ကမ္ပတိ, ဧဝံ စိရဿံ နန္ဒံ ဒိသွာ အဇ္ဇ မမ ဟဒယံ ကမ္ပတီတိ ဝဒတိ။ **သုတ္တာ** တိ, တာတ သောဏ, ယဒာဟံ သုတ္တာပိ သုပိနေ နန္ဒံ အာဂတံ ပဿာမိ, တဒါ

ပိ ဥဒက္က ဟောမိ။ **ဘတ္တုစ္စာ** တိ သာမိကဿ စ မေ မယှံ့ဟဥ္စ ပိယော။ **နန္ဒော နော ဟဝိသီ ဃရ** န္တိ, တာတ, ပုတ္တော နော နန္ဒော ပဏ္ဍိတာလံ ပဝိသတု။ **ယန္တိ** ယသ္မာ ပိတုပိ သုဋ္ဌု ပိယော, တသ္မာ ပုန ကြမမ္ဟာ ဃရာ န ဝိပ္ပဝသေယျ။ **နန္ဒော တန္တိ**, တာတ, နန္ဒော ယံ ကြစ္ဆတိ, တံ လဘတု။ **မံ နန္ဒော** တိ, တာတ သောဏ, တဝ ပိတရံ တွံ ဥပဋ္ဌဟ, မံ နန္ဒော ဥပဋ္ဌာတု။

မဟာသတ္တော ''ဧဝံ ဟောတူ''တိ မာတု ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ''နန္ဒ, တယာ ဇေဋ္ဌကကောဋ္ဌာသော လဒ္ဓော, မာတာ နာမ အတိဂုဏကာရိကာ, အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ ပဋိဇဂ္ဂေယျာသီ''တိ ဩဝဒိတွာ မာတု ဂုဏံ ပကာသေန္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၁၆၃.''အနုကမ္ပိကာ ပတိဋ္ဌာ စ, ပုဗ္ဗေ ရသဒဒီ စ နော။
မဂ္ဂေ သဂ္ဂဿ လောကဿ, မာတာ တံ ဝရတေ ကြသေ။

၁၆၄.''ပုဗ္ဗေ ရသဒဒီ ဂေါတ္တီ, မာတာ ပုညူပသံဟိတာ။
မဂ္ဂေ သဂ္ဂဿ လောကဿ, မာတာ တံ ဝရတေ ကြသေ''တိ။

တတ္ထ **အနုကမ္ပိကာ** တိ မုဒုဟဒယာ။ **ပုဗ္ဗေ ရသဒဒီ** တိ ပဌမမေဝ အတ္တနော ခီရသင်္ခာတဿ ရသဿ ဒါယိကာ။ **မာတာ တန္တိ** မမ မာတာ မံ န ကြစ္ဆတိ, တံ ဝရတိ ကြစ္ဆတိ။ **ဂေါတ္တီ** တိ ဂေါပါယိကာ။ **ပုညူပသံဟိတာ**တိ ပုညူပနိဿိတာ ပုညအာယိကာ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဒွီဟိ ကထာဟိ မာတု ဂုဏံ ကထေတွာ ပုနာဂန္တွာ တသ္မာ အာသနေ နိသိန္နကာလေ ''နန္ဒ, တွံ ဒုက္ကရကာရိကံ မာတရံ လဘသိ, ဥဘောပိ မယံ မာတရာ ဒုက္ခေန သံဝဍ္ဎိတာ, တံ ကြအနိ တွံ အပ္ပမတ္တော ပဋိဇဂ္ဂဟိ, အမဓုရာနိ ဖလာဖလာနိ မာ ခါဒာပေဟီ''တိ ဝတွာ ပရိသမဇ္ဈေယေဝ မာတု ဒုက္ကရကာရိကတံ ပကာသေန္တော အာဟ –

၁၆၅.''အာကင်္ခမာနာ ပုတ္တဖလံ, ဒေဝတာယ နမဿတိ။
နက္ခတ္တာနိ စ ပုစ္ဆတိ, ဥတုသံဝစ္ဆရာနိ စ။

၁၆၆.''တဿာ ဥတုမှိ နှာတာယ, ဟောတိ ဂဗ္ဘဿ ဝေါက္ကမော။
တေန ဒောဟဠိနီ ဟောတိ, သုဟဒာ တေန ဝုစ္စတိ။

၁၆၇.''သံဝစ္ဆရံ ဝါ ဦနံ ဝါ, ပရိဟရိတွာ ဝိဇာယတိ။
တေန သာ ဇနယန္တီတိ, ဇနေတ္တိ တေန ဝုစ္စတိ။

၁၆၈.''ထနခီရေန ဂီတေန, အင်္ဂပါဝုရဏေန စ။
ရောဒန္တံ ပုတ္တံ တောသေတိ, တောသေန္တီ တေန ဝုစ္စတိ။

၁၆၉.''တတော ဝါတာတပေ ဃောရေ, မမံ ကတွာ ဥဒိက္ခတိ။
အရက်ံ အပ္ပဇာနန္တံ, ပောသေန္တီ တေန ဝုစ္စတိ။

၁၇၀.''ယဉ္စ မာတုဓနံ ဟောတိ, ယဉ္စ ဟောတိ ပိတုဒ္ဓနံ။
ဥဘယမ္ပေတဿ ဂောပေတိ, အပိ ပုတ္တဿ နော သိယာ။

၁၇၁.''ဧဝံ ပုတ္တ အဒုံ ပုတ္တ, ဣတိ မာတာ ဝိဟညတိ။
ပမတ္တံ ပရဒါရေသု, နိသီထေ ပတ္တယောဗ္ဗနေ။
သာယံ ပုတ္တံ အနာယန္တံ, ဣတိ မာတာ ဝိဟညတိ။

၁၇၂.''ဧဝံ ကိစ္ဆာ ဘတော ပေါသော, မာတု အပရိစာရကော။
မာတရိ မိစ္ဆာ စရိတွာန, နိရယံ သောပပဇ္ဇတိ။

၁၇၃.''ဧဝံ ကိစ္စာ ဘတော ပေယသော၊ ပိတု အပရိစာရကော။
ပိတရိ မိစ္ဆာ စရိတွာန၊ နိရယံ သောပပဇ္ဇတိ။

၁၇၄.''ဓနာပိ ဓနကာမာနံ၊ နဿတိ ဣတိ မေ သုတံ။
မာတရံ အပရိစရိတွာန၊ ကိစ္ဆံ ဝါ သော နိဂစ္ဆတိ။

၁၇၅.''ဓနာပိ ဓနကာမာနံ၊ နဿတိ ဣတိ မေ သုတံ။
ပိတရံ အပရိစရိတွာန၊ ကိစ္ဆံ ဝါ သော နိဂစ္ဆတိ။

၁၇၆.''အာနန္ဒော စ ပမောဒော စ၊ သဒါ ဟသိတကီဠိတံ။
မာတရံ ပရိစရိတွာန၊ လဗ္ဘမေတံ ဝိဇာနတော။

၁၇၇.''အာနန္ဒော စ ပမောဒော စ၊ သဒါ ဟသိတကီဠိတံ။
ပိတရံ ပရိစရိတွာန၊ လဗ္ဘမေတံ ဝိဇာနတော။

၁၇၈.''ဒါနဉ္စ ပိယဝါစာ စ၊ အတ္ထစရိယာ စ ယာ ဣဓ။
သမာနတ္တတာ စ ဓမ္မေသု၊ တတ္ထ တတ္ထ ယထာရဟံ။
ဧတေ ခေါ သင်္ဂဟာ လောကေ၊ ရထဿာဏီဝ ယာယတော။

၁၇၉.''ဧတေ စ သင်္ဂဟာ နာဿု၊ န မာတာ ပုတ္တကာရဏာ။
လဘေထ မာနံ ပူဇံ ဝါ၊ ပိတာ ဝါ ပုတ္တကာရဏာ။

၁၈၀.''ယသ္မာ စ သင်္ဂဟာ ဧတေ၊ သမ္မပေက္ခန္တိ ပဏ္ဍိတာ။
တသ္မာ မဟတ္တံ ပပ္ပောန္တိ၊ ပါသံသာ စ ဘဝန္တိ တေ။

၁၈၁.''ဗြဟ္မာတိ မာတာပိတရော၊ ပုဗ္ဗာစရိယာတိ ဝုစ္စရေ။
အာဟုနေယျာ စ ပုတ္တာနံ၊ ပဇာယ အနုကမ္ပကာ။

၁၈၂.''တသ္မာ ဟိ နေ နမဿေယျ၊ သက္ကရေယျ စ ပဏ္ဍိတော။
အန္နေန အထော ပါနေန၊ ဝတ္ထေန သယနေန စ။
ဥစ္ဆာဒနေန နှာပနေန၊ ပါဒါနံ ဓောဝနေန စ။

၁၈၃.''တာယ နံ ပါရိစရိယာယ၊ မာတာပိတူသု ပဏ္ဍိတာ။
ဣဓေဝ နံ ပသံသန္တိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတီ''တိ။

တတ္ထ **ပုတ္တဖလ**န္တိ ပုတ္တသင်္ခါတံ ဖလံ။ **ဒေဝတာယ နမဿိတွာ**တိ ''ပုတ္တော မေ ဥပ္ပဇ္ဇတူ''တိ ဒေဝတာယ နမက္ကာရံ ကရောတိ အာယာစတိ။ **ပုစ္ဆတီ**တိ ''ကတရေန နက္ခတ္တေန ဇာတော ပုတ္တော ဒီဃာယုကော ဟောတိ, ကတရေန အပ္ပာယုကော''တိ ဧဝံ နက္ခတ္တာနိ စ ပုစ္ဆတိ။ **ဥတုသံဝစ္ဆရာနိ စာ**တိ ''ဆန္နံ ဥတူနံ ကတရသ္မိံ ဥတုမှိ ဇာတော ဒီဃာယုကော ဟောတိ, ကတရသ္မိံ ဥတုမှိ အပ္ပာယုကော, ကတိဝဿာယ ဝါ မာတုယာ ဇာတော ပုတ္တော ဒီဃာယုကော ဟောတိ, ကတိဝဿာယ အပ္ပာယုကော''တိ ဧဝံ ဥတုသံဝစ္ဆရာနိ စ ပုစ္ဆတိ။ **ဥတုမှိ နှာတာယာ**တိ ပုပ္ဖေ ဥပ္ပန္နေ ဥတုမှိ နှာတာယ။ **တေကြမော**တိ တိဏ္ဏံ သန္နိပါတာ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ, ကုစ္ဆိယံ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌာတိ။ **တေနာ**တိ တေန ဂဗ္ဘေန သာ ဒေါဟဠိနီ ဟောတိ။ **တေနာ**တိ တဒါ တဿာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တပဇာယ သိနေဟော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တေန ကာရဏေန ''သုဟဒါ''တိ ဝုစ္စတိ။ **တေနာ**တိ တေန ကာရဏေန သာ ''ဇနယန္တီ''တိ စ ''ဇနေတ္တီ''တိ စ ဝုစ္စတိ။

အင်္ဂဟာဝရဏေန စာတိ ထနန္တရေ နိပဇ္ဇာပေတွာ သရီရသမ္ဖဿံ ဖရာပေန္တီ အင်္ဂသင်္ခါတေနေဝ ဟာဝရဏေန။ **တောသေန္တီ**တိ သညာပေန္တီ ဟာသေန္တီ။ **မမံ ကတွာ ဥဒိက္ခတီ**တိ ''ပုတ္တဿ မေ ဥပရိ ဝါတော ပဟရတိ,

အာတပေ ဖရတီ”တိ ဧဝံ မမံကာရံ ကတွာ သိနိဒ္ဓေန ဟဒယေန ဥဒိက္ခတိ။ **ဥဘယမေ့တသ္သာ** တိ ဥဘယမ္ပိ တေ ဓနံ တေသ္သ ပုတ္တသ္သ အတ္ထာယ အဒေယျံ အဒဒ္သေတွာ သာရဂဗ္ဘာဒီသု မာတာ ဂောပေတိ။ **ဧဝံ ပုတ္တ, အဒုံ ပုတ္တာ**တိ “အန္ဓဗာလ ပုတ္တ, ဧဝံ ရာဇကုလာဒီသု အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ, အဒုဋ္ဌ ကမ္မံ မာ ကရောဟီ”တိ သိက္ခာပေန္တီ ကူတိ မာတာ ဝိဟညတိ ကိလမတိ။ **ပတ္တယောဗ္ဗနေ** တိ ပုတ္တေ ပတ္တယောဗ္ဗနေ တံ ပုတ္တံ နိသိထေ ပရအာရေသု ပမတ္တံ သာယံ အနာဂစ္ဆန္တံ ဥတွာ အသ္သုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ မဂ္ဂံ ဩလောကေန္တီ ဝိဟညတိ ကိလမတိ။

ကိစ္ဆာ ဘတော တိ ကိစ္ဆေန ဘတော ပဋိဇဂ္ဂိတော။ **မိစ္ဆာ စရိတွာန**တိ မာတရံ အပဋိဇဂ္ဂိတွာ။ **ဓနာပီ**တိ ဓနမ္ပိ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ဓနကာမာနံ ဥပ္ပန္နံ ဓနမ္ပိ မာတရံ အပဋိဇဂ္ဂန္တာနံ နသ္သတီတိ မေ သုတန္တိ။ **ကိစ္ဆံ ဝါ သော** တိ ဣတိ ဓနံ ဝါ တသ္သ နသ္သတိ, ဒုက္ခံ ဝါ သော ပုရိသော နိဂစ္ဆတိ။ **လဗ္ဘမေတ** န္တိ ဧတံ ဣဓလောကေ စ ပရလောကေ စ အာနန္ဒာဒိသုခံ မာတရံ ပရိစရိတွာ ဝိဇာနတော ပဏ္ဍိတသ္သ လဗ္ဘံ, သက္ကာ လဒ္ဓုံ တာဒိသေနာတိ အတ္ထော။

အနုဋ္ဌာ တိ မာတာပိတူနံ အန္နံ ဒါတဗ္ဗံ, ပိယဝစနံ ဘဏိတဗ္ဗံ, ဥပ္ပန္နကိစ္စသာဓနဝသေန အတ္ထော စရိတဗ္ဗော။ **ဓမ္မေသူ**တိ ဇေဋ္ဌာပစာယနဓမ္မေသု တတ္ထ တတ္ထ ပရိသမဇ္ဈေ ဝါ ရဟောဂတာနံ ဝါ အဘိဝါဒနာဒိဝသေန သမာနတ္တတာ ကာတဗ္ဗာ, န ရဟော အဘိဝါဒနာဒီနိ ကတွာ ပရိသတိ န ကာတဗ္ဗာနိ, သဗ္ဗတ္ထ သမာနေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗံ။ **ဧတေ စ သင်္ဂဟာ နာသ္သု** တိ သစေ ဧတေ စတ္တာရော သင်္ဂဟာ န ဘဝေယျုံ။ **သမ္မပေက္ခန္တိ** တိ သမ္မာ နယေန ကာရဏေန ပေက္ခန္တိ။ **မဟတ္တ** န္တိ သေဋ္ဌတ္တံ။ **ဗြဟ္မာ** တိ ပုတ္တာနံ ဗြဟ္မသမာ ဥတ္တမာ သေဋ္ဌာ။ **ပုဗ္ဗာစရိယာ** တိ ပဌမာစရိယာ။ **အာဟုနေယျာ** တိ အာဟုနပဋိဂ္ဂဟဏကာ ယသ္သ ကသ္သစိ သက္ကာရသ္သ အနုစ္ဆဝိကာ။ **အန္နေန အထော**တိ အန္နေန စေဝ အထော ပါနေန စ။ **ပေစ္စာ** တိ ကာလကိရိယာယ ပရိယောသာနေ ဂန္တွာ သဂ္ဂေ ပမောဒတီတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော သိနေရုံ ပဝဋ္ဋေန္တော ဝိယ ဓမ္မဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။ တံ သုတွာ သဗ္ဗေပိ တေ ရာဇာနော ဗလကာယာ စ ပသီဒိံသု။ အထ နေ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ “ဒါနာဒီသု အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ ဩဝဒိတွာ ဥယျောဇေသိ။ သဗ္ဗေပိ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဒေဝနဂရံ ပူရယိံသု။ သောဏပဏ္ဍိတနန္ဒပဏ္ဍိတာပိ ယာဝတာယုကံ မာတာပိတရော ပရိစရိတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏာ အဟေသုံ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ မာတုပောသကဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ, နန္ဒပဏ္ဍိတော အာနန္ဒော, မနောဇရာဇာ သာရိပုတ္တော, ကေသတရာဇာနော အသီတိမဟာထေရာ စေဝ အညတရထေရာ စ, စတုဝီသတိ အက္ခောဘဏိယော ဗုဒ္ဓပရိသာ, သောဏပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သောဏနန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

ဇာတကုဒ္ဒာနံ –

အထ သတ္တတိမမှိ နိပါတဝရေ၊ သဘာဝန္တု ကုသာဝတိရာဇဝရော။
အထ သောဏသုနန္ဒဝရော စ ပုန၊ အဘိဝါသိတသတ္တတိမမှိ သုတေတိ။

သတ္တတိနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁. အသီတိနိပါတော

[၅၃၃] ၁. စူဠဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ

သုမုခာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဇီဝိတပရိစ္စာဂံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တေန ဟိ တထာဂတံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ ပယောဇိတေသု ဓနုဂ္ဂဟေသု သဗ္ဗပဌမံ ပေသိတေန အာဂန္တွာ ''နာဟံ, ဘန္တေ, သက္ကောမိ တံ ဘဂဝန္တံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ, မဟိဒ္ဓိကော သော ဘဂဝါ မဟာနုဘာဝေါ''တိ ဝုတ္တေ ဒေဝဒတ္တော ''အလံ, အာဝုသော, မာ တွံ သမဏံ ဂေါတမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဟိ, အဟမေဝ သမဏံ ဂေါတမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿာမီ''တိ ဝတွာ တထာဂတေ ဂိဇ္ဈကူဋပဗ္ဗတဿ ပစ္ဆိမဆာယာယ စင်္ကမန္တေ သယံ ဂိဇ္ဈကူဋံ ပဗ္ဗတံ အဘိရုဟိတွာ ယန္တဝေဂေန မဟတိံ သိလံ ပဝိဇ္ဈိ, ''ဣမာယ သိလာယ သမဏံ ဂေါတမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿာမီ''တိ။ တဒါ ဒွေ ပဗ္ဗတကူဋာ သမာဂန္တွာ တံ သိလံ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ တတော ပပဋိကာ ဥပ္ပတိတွာ ဘဂဝတော ပါဒံ ပဟရိတွာ ရုဟိရံ ဥပ္ပာဒေသိ, ဗလဝဝေဒနာ ပဝတ္တိံသု။ ဇီဝကော တထာဂတဿ ပါဒံ သတ္ထကေန ဖာလေတွာ ဒုဋ္ဌလောဟိတံ ဝမေတွာ ပူတိမံသံ အပနေတွာ ဓောဝိတွာ ဘေသဇ္ဇံ အာလိမ္ပိတွာ နိရောဂမကာသိ။ သတ္ထာ ပုရိမသဒိသမေဝ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော မဟတိယာ ဗုဒ္ဓလီလာယ ဝိစရိ။

အထ နံ ဒိသွာ ဒေဝဒတ္တော စိန္တေသိ – ''သမဏဿ ဂေါတမဿ ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ သရီရံ ဒိသွာ ကောစိ မနုဿဘူတော ဥပသင်္ကမိတုံ န သက္ကောတိ, ရညော ခေါ ပန နာဠာဂိရိ နာမ ဟတ္ထီ စဏ္ဍော ဖရုသော မနုဿဃာတကော ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃဂုဏေ န ဇာနာတိ, သော တံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဿတီ''တိ။ သော ဂန္တွာ ရညော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဟတ္ထာစရိယံ ပက္ကောသာပေတွာ ''သမ္မ, သွေ နာဠာဂိရိံ မတ္တံ ကတွာ ပာတောဝ သမဏေန ဂေါတမေန ပဋိပန္နဝီထိယံ ဝိဿဇ္ဇေဟီ''တိ အာဟ။ ဒေဝဒတ္တောပိ နံ ''အညေသု ဒိဝသေသု ဟတ္ထီ ကိတ္တကံ သုရံ ပိဝတီ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''အဋ္ဌ ဃဋေ, ဘန္တေ''တိ ဝုတ္တေ ''တေန ဟိ သွေ တွံ တံ သောဠသ ဃဋေ ပါယေတွာ သမဏေန ဂေါတမေန ပဋိပန္နဝီထိယံ အဘိမုခံ ကရေယ္ယာသီ''တိ အာဟ။ သော ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ရာဇာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ – ''သွေ နာဠာဂိရိံ မတ္တံ ကတွာ နဂရေ ဝိဿဇ္ဇေဿတိ, နာဂရာ ပာတောဝ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကတွာ အန္တရဝီထိံ မာ ပဋိပဇ္ဇိံသူ''တိ။ ဒေဝဒတ္တောပိ ရာဇနိဝေသနာ ဩရုယှ ဟတ္ထိသာလံ ဂန္တွာ ဟတ္ထိဂောပကေ အာမန္တေတွာ ''မယံ ဘဏေ ဥစ္စဋ္ဌာနိယံ နီစဋ္ဌာနေ, နီစဋ္ဌာနိယံ ဝါ ဥစ္စဋ္ဌာနေ ကာတုံ သမတ္ထာ, သစေ ဝေါ ယသေန အတ္ထော, သွေ ပာတောဝ နာဠာဂိရိံ တိခိဏသုရာယ သောဠသ ဃဋေ ပါယေတွာ သမဏဿ ဂေါတမဿ အာဂမနဝေလာယ တုတ္တတောမရေဟိ ဝိဇ္ဈိတွာ ကုဇ္ဈာပေတွာ ဟတ္ထိသာလံ ဘိန္ဒာပေတွာ သမဏေန ဂေါတမေန ပဋိပန္နဝီထိယံ အဘိမုခံ ကတွာ သမဏံ ဂေါတမံ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေထာ''တိ အာဟ။ တေ ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။

သာ ပဝတ္တိ သကလနဂရေ ဝိတ္ထာရိကာ အဟောသိ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မသံဃမာမကာ ဥပါသကာ တံ သုတွာ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ''ဘန္တေ, ဒေဝဒတ္တော ရညာ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ သွေ တုမှေဟိ ပဋိပန္နဝီထိယံ နာဠာဂိရိံ ဝိဿဇ္ဇာပေဿတိ, သွေ ပိဏ္ဍာယ အပဝိသိတွာ ဣဓေဝ ဟောထ, မယံ ဝိဟာရေယေဝ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဘိက္ခံ ဒဿာမာ''တိ ဝဒိံသု။ သတ္ထာပိ ''သွေ ပိဏ္ဍာယ န ပဝိသိဿာမီ''တိ အဝတွာဝ ''အဟံ သွေ နာဠာဂိရိံ ဒမေတွာ ပါဋိဟာရိယံ ကတွာ တိတ္ထိယေ မဒ္ဒိတွာ ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ အစရိတွာဝ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဝေဠုဝနမေဝ အာဂမိဿာမိ, ရာဇဂဟဝါသိနောပိ ဗဟူနိ ဘတ္တဘာဇနာနိ ဂဟေတွာ ဝေဠုဝနမေဝ အာဂမိဿန္တိ, သွေ ဝိဟာရေယေဝ ဘတ္တဂ္ဂံ ဘဝိဿတီ''တိ ဣမိနာ ကာရဏေန တေသံ အဓိဝါသေသိ။ တေ တထာဂတဿ အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဘတ္တဘာဇနာနိ အာဟရိတွာ ''ဝိဟာရေယေဝ ဒါနံ ဒဿာမာ''တိ ပက္ကမိံသု။

သတ္ထာပိ ပဌမယာမေ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မဇ္ဈိမယာမေ ဒေဝတာနံ ပဉှံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ပစ္ဆိမယာမဿ ပဌမကောဋ္ဌာသေ သီဟသေယ္ယံ ကပ္ပေတွာ ဒုတိယကောဋ္ဌာသေ ဖလသမာပတ္တိယာ ဝီတိနာမေတွာ တတိယကောဋ္ဌာသေ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဝုဋ္ဌာယ ဗောဓနေယျဗန္ဓဝေ ဩလောကေန္တော နာဠာဂိရိဒမနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယံ ဒိသွာ ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ ကတသရီရပဋိဇဂ္ဂနော ဟုတွာ အာယသ္မန္တံ အာနန္ဒံ အာမန္တေတွာ , ''အာနန္ဒ, အဇ္ဇ ရာဇဂဟပရိဝတ္တကေသု အဋ္ဌာရသသု မဟာဝိဟာရေသု သဗ္ဗေ

သမ္ပိ ဘိက္ခူနံ မယာသဒ္ဓိံ ရာဇဂဟံ ပဝိသိတုံ အာရောစေဟီ''တိ အာဟ။ ထေရော တထာ အကာသိ။ သဗ္ဗေပိ ဘိက္ခူ ဝေ ဠုဝနေ သန္နိပတိံသု။ သတ္ထာ မဟာဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝုတော ရာဇဂဟံ ပါဝိသိ။ အထ ဟတ္ထိမေဏ္ဍာ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပ ဇ္ဇိံသု, မဟန္တော သမာဂမော အဟောသိ။ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာ မနုဿာ ''အဇ္ဇ ကိရ ဗုဒ္ဓနာဂဿ တိရစ္ဆာနနာဂေန သင်္ ဂါမော ဘဝိဿတိ, အနူပမာယ ဗုဒ္ဓလီလာယ နာဠာဂိရိဒမနံ ပဿိဿာမာ''တိ ပာသာဒဟမ္မိယဂေဟစ္ဆဒနာဒီနိ အဘိ ရုဟိတွာ အဋ္ဌံသု။ အဿဒ္ဓါ ပန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ ''အယံ နာဠာဂိရိ စဏ္ဍော ဖရုသော မနုဿဃာတကော ဗုဒ္ဓါဒီနံ ဂုဏံ န ဇာ နာတိ, သော အဇ္ဇ သမဏဿ ဂေါတမဿ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သရီရံ ဝိဒ္ဓံသေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဿတိ, အဇ္ဇ ပ စ္စာမိတ္တဿ ပိဋ္ဌိံ ပဿိဿာမာ''တိ ပာသာဒါဒီသု အဋ္ဌံသု။

ဟတ္ထီပိ ဘဂဝန္တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ မနုဿေ တာသေန္တော ဂေဟာနိ ဝိဒ္ဓံသေန္တော သကဋာနိ သံစုဏ္ဏေ န္တော သောဏ္ဍံ ဥဿာပေတွာ ပဟဋ္ဌကဏ္ဏဝါလော ပဗ္ဗတော ဝိယ အဇ္ဈောတ္ထရန္တော ယေန ဘဂဝါ တေ နာဘိဓာဝိ။ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ဘိက္ခူ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစုံ – ''အယံ, ဘန္တေ, နာဠာဂိရိ စဏ္ဍော ဖရုသော မနုဿ ဃာတကော ဣမံ ရစ္ဆံ ပဋိပန္နော, န ခေါ ပနာယံ ဗုဒ္ဓါဒိဂုဏံ ဇာနာတိ, ပဋိက္ကမတု, ဘန္တေ, ဘဂဝါ, ပဋိက္ကမတု သုဂတော''တိ။ မာ, ဘိက္ခဝေ, ဘာယိတ္ထ, ပဋိဗလော အဟံ နာဠာဂိရိံ ဒမေတုန္တိ။ အထာယသ္မာ သာရိပုတ္တော သတ္ ထာရံ ယာစိ – ''ဘန္တေ, ပိတု ဥပ္ပန္နကိစ္စံ နာမ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ ဘာရော, အဟမေဝ တံ ဒမေမီ''တိ။ အထ နံ သတ္ ထာ, ''သာရိပုတ္တ, ဗုဒ္ဓဗလံ နာမ အညံ, သာဝကဗလံ အညံ, တိဋ္ဌ တွံ''န္တိ ပဋိဗာဟိ။ ဧဝံ ယေဘုယျေန အသီတိ မဟာ ထေရာ ယာစိံသု။ သတ္ထာ သဗ္ဗေပိ ပဋိဗာဟိ။ အထ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သတ္ထရိ ဗလဝသိနေဟေန အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ''အယံ ဟတ္ထီ ပဌမံ မံ မာရေတူ''တိ တထာဂတဿတ္ထာယ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ ဂန္တွာ သတ္ ထု ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သတ္ထာ ''အပေဟိ, အာနန္ဒ, မာ မေ ပုရတော အဋ္ဌာသီ''တိ အာဟ။ ''ဘန္တေ, အယံ ဟ တ္ထီ စဏ္ဍော ဖရုသော မနုဿဃာတကော ကပ္ပုဋ္ဌာနဂ္ဂိသဒိသော ပဌမံ မံ မာရေတွာ ပစ္ဆာ တုမှာကံ သန္တိကံ အာဂစ္ဆတူ''တိ ထေရော အဝစ။ ယာဝတတိယံ ဝုစ္စမာနောပိ တထေဝ အဋ္ဌာသိ န ပဋိက္ကမိ။ အထ နံ ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိဗ လေန ပဋိက္ကမာပေတွာ ဘိက္ခူနံ အန္တရေ ဌပေသိ။

တသ္မိံ ခဏေ ဧကာ ဣတ္ထီ နာဠာဂိရိံ ဒိသွာ မရဏဘယဘီတာ ပလာယမာနာ အင်္ကေန ဂဟိတံ အာရကံ ဟတ္ထိ နော စ တထာဂတဿ စ အန္တရေ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယိ။ ဟတ္ထီ တံ အနုဗန္ဓိတွာ နိဝတ္တိတွာ အာရကဿ သန္တိ ကံ အဂမာသိ။ တဒါ အာရကော မဟာရဝံ ရဝိ။ သတ္ထာ နာဠာဂိရိံ ဩဒိဿကမေတ္တာယ ဖရိတွာ သုမဓုရံ ဗြဟ္မဿရံ နိ စ္ဆာရေတွာ ''အမ္ဘော နာဠာဂိရိ တံ သောဠသ သုရာဃဋေ ပာယေတွာ မတ္တံ ကရောန္တာ န 'အညံ ဂဏှိဿ တီ'တိ ကရိံသု, 'မံ ဂဏှိဿတီ'တိ ပန ကရိံသု, မာ အကာရဏေန ဇင်္ဃာယော ကိလမေန္တော ဝိစရိ, ဣတော ဧဟီ''တိ ပက္ကောသိ။ သော သတ္ထု ဝစနံ သုတွာ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ ဘဂဝတော ရူပသိရိံ ဩလောကေတွာ ပဋိလ ဒ္ဓသံဝေဂေါ ဗုဒ္ဓတေဇေန ပစ္ဆိန္နသုရာမဒေါ သောဏ္ဍံ ဩလမ္ဗေန္တော ကဏ္ဏေ စာလေန္တော အာဂန္တွာ တထာဂ တဿ ပါဒေသု ပတိ။ အထ နံ သတ္ထာ, ''နာဠာဂိရိ, တွံ တိရစ္ဆာနဟတ္ထီ, အဟံ ဗုဒ္ဓဝါရဏော, ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ စဏ္ဍော ဖရုသော မနုဿဃာတကော ဘဝ, သဗ္ဗသတ္တေသု မေတ္တစိတ္တံ ပဋိလဘာ''တိ ဝတွာ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ ပ သာရေတွာ ကုမ္ဘေ ပရာမသိတွာ –

''မာ ကုဉ္ဇရ နာဂမာသဒေါ၊ ဒုက္ခော ဟိ ကုဉ္ဇရ နာဂမာသဒေါ။
န ဟိ နာဂဟတဿ ကုဉ္ဇရ၊ သုဂတိ ဟောတိ ဣတော ပရံ ယတော။

''မာ စ မဒေါ မာ စ ပမာဒေါ၊ န ဟိ ပမတ္တာ သုဂတိံ ဝဇန္တိ တေ။
တွဉ္ဉေဝ တထာ ကရိဿသိ၊ ယေန တွံ သုဂတိံ ဂမိဿသီ''တိ။ (စူဠဝ. ၃၄၂) –

ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

တဿ သကလသရီရံ ပီတိယာ နိရန္တရံ ဖုဋံ အဟောသိ။ သစေ ကိရ တိရစ္ဆာနဂတော နာဘဝိဿာ, သောတာပ တ္တိဖလံ အဓိဂမိဿာ။ မနုဿာ တံ ပာဋိဟာရိယံ ဒိသွာ ဥန္နဒိံသု အပ္ဖောဋေသုံ, သဉ္ဇာတသောမနဿာ နာနာဘရ ဏာနိ ခိပိံသု, တာနိ ဟတ္ထိဿ သရီရံ ပဋိစ္ဆာဒယိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ နာဠာဂိရိ ဓနပါလကော နာမ ဇာတော။ တသ္မိံ

ခော ပန ဓနပါလကသမာဂမေ စတုရာသီတိ ဟတ္ထိသဟဿာနိ အမတံ ပိဝိံသု။ သတ္ထာ ဓနပါလကံ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သော သောဏ္ဍာယ ဘဂဝတော ပါဒေ ပံသူနိ ဂဟေတွာ ဥပရိ မုဒ္ဓနိ အာကိရိတွာ ပဋိကုဋိတော ပဋိက္ကမိတွာ ဒဿနူပစာရေ ဌိတော ဒသဗလံ ဝန္ဒိတွာ နိဝတ္တိတွာ ဟတ္ထိသာလံ ပါဝိသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဒန္တသုဒန္တော ဟုတွာ န ကဉ္စိ ဝိဟေဌေတိ။ သတ္ထာ နိပ္ဖန္နမနောရထော "ယေဟိ ယံ ဓနံ ခိတ္တံ, တေသညေဝ တံ ဟောတူ"တိ အဓိဋ္ဌာယ "အဇ္ဇ မယာ မဟန္တံ ပါဋိဟာရိယံ ကတံ, ဣမသ္မိံ နဂရေ ပိဏ္ဍာယ စရဏံ အပ္ပဋိရူပ"န္တိ တိတ္ထိယေ မဒ္ဒိတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝုတော ဇယပ္ပတ္တော ဝိယ ခတ္တိယော နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဝေဠုဝနမေဝ ဂတော။ နဂရဝါသိနော ဗဟုံ အန္နပါနခါဒနီယံ အာဒါယ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယိံသု။

တံ ဒိဝသံ သာယန္ဟသမယေ ဓမ္မသဘံ ပူရေတွာ သန္နိသိန္နာ ဘိက္ခူ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ – "အာဝုသော, အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန တထာဂတဿတ္ထာယ အတ္တနော ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇန္တေန ဒုက္ကရံ ကတံ, နာဠာဂိရိံ ဒိသွာ သတ္ထာရာ တိက္ခတ္တုံ ပဋိဗာဟိယမာနောပိ နာပဂတော, အဟော ဒုက္ကရကာရကော, အာဝုသော, အာယသ္မာ အာနန္ဒော"တိ။ သတ္ထာ "အာနန္ဒဿ ဂုဏကထာ ပဝတ္တတိ, ဂန္တဗ္ဗံ မယာ ဧတ္ထာ"တိ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိတွာ အာဂန္တွာ "ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဣမာယ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ "န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ အာနန္ဒော တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တောပိ မမတ္ထာယ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိယေဝါ"တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ မဟိံသကရဋ္ဌေ သာဂလနဂရေ သာဂလော နာမ ရာဇာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ နဂရတော အဝိဒူရေ ဧကသ္မိံ နေသာဒဂါမကေ အညတရော နေသာဒော ဟံသေဟိ သကုဏေ ဗန္ဓိတွာ နဂရေ ဝိက္ကိဏန္တော ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ နဂရတော စ အဝိဒူရေ အာဝဋ္ဋတော ဒွါဒသယောဇနော မာနုသိယော နာမ ပဒုမသရော အဟောသိ ပဉ္စဝဏ္ဏပဒုမသဉ္ဆန္နော။ တတ္ထ နာနပ္ပကာရော သကုဏသင်္ဃော ဩတရိ။ သော နေသာဒော တတ္ထ အနိယာမေန ဟံသေ ဩဍ္ဍေသိ။ တသ္မိံ ကာလေ ဓတရဋ္ဌော ဟံသရာဇာ ဆန္နဝုတိဟံသသဟဿပရိဝါရော စိတ္တကူဋပဗ္ဗတေ သုဝဏ္ဏဂုဟာယံ ဝသတိ, သုမုခော နာမဿ သေနာပတိ အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ တတော ဟံသယူထာ ကတိပယာ သုဝဏ္ဏဟံသာ မာနုသိယံ သရံ ဂန္တွာ ပဟူတဂေါစရေ တသ္မိံ ယထာသုခံ ဝိစရိတွာ သုဟိတာ စိတ္တကူဋံ အာဂန္တွာ ဓတရဋ္ဌဿ အာရောစေသုံ – "မဟာရာဇ, မနုဿပထေ မာနုသိယော နာမ ပဒုမသရော သမ္ပန္နဂေါစရော, တတ္ထ ဂေါစရံ ဂဏှိတုံ ဂစ္ဆာမာ"တိ။ သော "မနုဿပထော နာမ သာသင်္ကော သပ္ပဋိဘယော, မာ ဝေါ ရုစ္စိတ္ထာ"တိ ပဋိက္ခိပိတွာပိ တေဟိ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနော "သစေ တုမှာကံ ရုစ္စတိ, ဂစ္ဆာမာ"တိ သပရိဝါရော တံ သရံ အဂမာသိ။ သော အာကာသာ ဩတရန္တော ပါဒံ ပါသေ ပဝေသေန္တောယေဝ ဩတရိ။ အထဿ ပါသော ပါဒံ အယပဋ္ဋကေန ကဍ္ဎန္တော ဝိယ အာဗန္ဓိတွာ ဂဏှိ။ အထဿ "ဆိန္ဒိဿာမိ န"န္တိ အာကဍ္ဎန္တဿ ပဌမဝါရေ စမ္မံ ဆိဇ္ဇိ, ဒုတိယဝါရေ မံသံ ဆိဇ္ဇိ, တတိယဝါရေ နှာရု ဆိဇ္ဇိ, ပါသော အဋ္ဌိံ အာဟစ္စ အဋ္ဌာသိ, လောဟိတံ ပဂ္ဃရိ, ဗလဝဝေဒနာ ပဝတ္တိံသု။

သော စိန္တေသိ – "သစာဟံ ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိဿာမိ, ဉာတကာ မေ ဥတြဿာ ဟုတွာ ဂေါစရံ အဂ္ဂဏှိတွာဝ ဆာတဇ္ဈတ္တာဝ ပလာယန္တာ ဒုဗ္ဗလတာယ မဟာသမုဒ္ဒေ ပတိဿန္တီ"တိ။ သော ဝေဒနံ အဓိဝါသေတွာ ဉာတီနံ ယာဝဒတ္ထံ စရိတွာ ဟံသာနံ ကီဠနကာလေ မဟန္တေန သဒ္ဒေန ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိ။ တံ သုတွာ တေ ဟံသာ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂါ ဟုတွာ စိတ္တကူဋာဘိမုခါ ပက္ကမိံသု။ တေသု ပက္ကန္တေသု သုမုခော ဟံသသေနာပတိ "ကစ္စိ နု ခော ဣဒံ ဘယံ မဟာရာဇဿ ဥပ္ပန္နံ, ဇာနိဿာမိ န"န္တိ ဝေဂေန ပက္ခန္ဒိတွာ ပုရတော ဂစ္ဆန္တဿ ဟံသဂဏဿ အန္တရေ မဟာသတ္တံ အဒိသွာ မဇ္ဈိမဟံသဂဏံ ဝိစိနိ, တတ္ထာပိ အဒိသွာ ပစ္ဆိမဟံသဂဏံ ဝိစိနိ, တတ္ထာပိ အဒိသွာ "နိဿံသယံ တဿေဝေဒံ ဘယံ ဥပ္ပန္န"န္တိ နိဝတ္တိတွာ အာဂစ္ဆန္တော မဟာသတ္တံ ပါသေ ဗဒ္ဓံ လောဟိတမက္ခိတံ ဒုက္ခာတုရံ ပင်္ကပိဋ္ဌေ နိပန္နံ ဒိသွာ "မာ ဘာယိ, မဟာရာဇ, အဟံ မမ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ တုမှေ ပါသတော မောစေဿာမီ"တိ ဝဒန္တော ဩတရိတွာ မဟာသတ္တံ အဿာသေန္တော ပင်္ကပိဋ္ဌေ နိသီဒိ။ အထ နံ ဝီမံသန္တော မဟာသတ္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁. "သုမုခ အနုပစိနန္တာ၊ ပက္ကမန္တိ ဝိဟင်္ဂမာ။
ဂစ္ဆ တုဝမ္ပိ မာ ကင်္ခိ၊ နတ္ထိ ဗဒ္ဓေ သဟာယတာ"တိ။

တတ္ထ **အနုပစိန္တာ** တိ သိနေဟေန အာလယဝသေန အနောလောကေန္တာ။ **ပက္ကမန္တိ** တိ တေ ဆန္ဒဝုတိ ဟံသသဟဿာ ဉာတိဝိဟင်္ဂမာ မံ ဆဍ္ဍေတွာ ဂစ္ဆန္တိ, တွံပိ ဂစ္ဆ, မာ ဣဓ ဝါသံ အာကင်္ခိ, ဧဟိ ပါသေန ဗဒ္ဓေ မယိ သဟာယတာ နာမ နတ္ထိ, န ဟိ တေ အဟံ ဣဒါနိ ကိဉ္စိ သဟာယကိစ္စံ ကာတုံ သက္ခိဿာမိ, ကိံ တေ မယာ နိရူပကာရေန, ပပဉ္စံ အကတွာ ဂစ္ဆတတိ ဝဒတိ။

ဣတော ပရံ –

၂. “ဂစ္ဆေ ဝါဟံ န ဝါ ဂစ္ဆေ၊ န တေန အမရော သိယံ။
သုခိတံ တံ ဥပါသိတွာ၊ ဒုက္ခိတံ တံ ကထံ ဇဟေ။

၃. “မရဏံ ဝါ တယာ သဒ္ဓိံ၊ ဇီဝိတံ ဝါ တယာ ဝိနာ။
တဒေဝ မရဏံ သေယျော၊ ယဉ္စေ ဇီဝေ တယာ ဝိနာ။

၄. “နေသ ဓမ္မော မဟာရာဇ၊ ယံ တံ ဧဝံ ဂတံ ဇဟေ။
ယာ ဂတိ တုယှံ သာ မယှံ၊ ရုစ္စတေ ဝိဟကာဓိပ။

၅. “ကာ နု ပါသေန ဗဒ္ဓဿ၊ ဂတိ အညာ မဟာနသာ။
သာ ကထံ စေတယာနဿ၊ မုတ္တဿ တဝ ရုစ္စတိ။

၆. “ကံ ဝါ တွံ ပဿသေ အတ္ထံ၊ မမ တုယှဉ္စ ပက္ခိမ။
ဉာတီနံ ဝါဝသိဋ္ဌာနံ၊ ဥဘိန္နံ ဇီဝိတက္ခယေ။

၇. “ယံ န ကဉ္စနဒေပိဉ္ဆ၊ အန္ဓေန တမသာ ဂတံ။
တာဒိသေ သဉ္စဇံ ပါဏံ၊ ကမတ္ထမဘိဇောတယေ။

၈. “ကထံ နု ပတတံ သေဋ္ဌ၊ ဓမ္မေ အတ္ထံ န ဗုဇ္ဈသိ။
ဓမ္မော အပစိတော သန္တော၊ အတ္ထံ ဒဿေတိ ပါဏိနံ။

၉. “သောဟံ ဓမ္မံ အပေက္ခာနော၊ ဓမ္မာ စတ္ထံ သမုဋ္ဌိတံ။
ဘတ္တိဉ္စ တယိ သမ္ပဿံ၊ နာဝကင်္ခါမိ ဇီဝိတံ။

၁၀. “အဒ္ဓါ ဧသော သတံ ဓမ္မော, ယော မိတ္တော မိတ္တမာပဒေ။

န စဇေ ဇီဝိတဿာပိ၊ ဟေတုဓမ္မမနုဿရံ။

၁၁. “သွာယံ ဓမ္မော စ တေ စိဏ္ဏော၊ ဘတ္တိ စ ဝိဒိတာ မယိ။
ကာမံ ကရဿု မယှေတံ၊ ဂစ္ဆေဝါနုမတော မယာ။

၁၂. “အပိ တွေဝံ ဂတေ ကာလေ၊ ယံ ခဏ္ဍံ ဉာတိနံ မယာ။
တယာ တံ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နံ၊ အဿ ပရမသံဝုတံ။

၁၃. “ဣစ္စေဝံ မန္တယန္တာနံ၊ အရိယာနံ အရိယဝုတ္တိနံ။
ပစ္စဒိဿထ နေသာဒေါ၊ အာတုရာနမိဝန္တကော။

၁၄. “တေ သတ္တုမဘိသဉ္စိက္ခ၊ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာ ဒိဇာ။
တုဏှီမာသိတ္ထ ဥဘယော၊ န သဉ္စလေသုမာသနာ။

၁၅. “ဓတရဋ္ဌေ စ ဒိသွာန၊ သမုဍ္ဍေန္တေ တတော တတော။
အဘိက္ကမထ ဝေဂေန၊ ဒိဇသတ္တု ဒိဇာဓိပေ။

၁၆. “သော စ ဝေဂေနဘိက္ကမ္မ၊ အာသဇ္ဇ ပရမေ ဒိဇေ။
ပစ္စက္ကမိတွာ နေသာဒေါ၊ ဗဒ္ဓာ ကူတိ ဝိစိန္တယံ။

၁၇. “ဧကံဝ ဗဒ္ဓမာသီနံ၊ အဗဒ္ဓဉ္စ ပုနာပရံ။
အာသဇ္ဇ ဗဒ္ဓမာသီနံ၊ ပေက္ခမာနမဒီနဝံ။

၁၈. “တတော သော ဝိမတောယေဝ၊ ပဏ္ဍရေ အဇ္ဈဘာသထ။
ပဝုဒ္ဓကာယေ အာသီနေ၊ ဒိဇသင်္ဃဂဏာဓိပေ။

၁၉. “ယံ နု ပါသေန မဟတာ၊ ဗဒ္ဓေါ န ကုရုတေ ဒိသံ။
အထ ကသ္မာ အဗဒ္ဓေါ တွံ၊ ဗလီ ပက္ခိ န ဂစ္ဆသိ။

၂၀. “ကိံ နု တျာယံ ဒိဇော ဟောတိ၊ မုတ္တော ဗဒ္ဓံ ဥပါသသိ။
ဩဟာယ သကုဏာ ယန္တိ၊ ကိံ ဧကော အဝဟီယသိ။

၂၁. “ရာဇာ မေ သော ဒိဇာမိတ္တ၊ သခါ ပါဏသမော စ မေ။
နေဝ နံ ဝိဇဟိဿာမိ၊ ယာဝ ကာလဿ ပရိယာယံ။

၂၂. “ကထံ ပနာယံ ဝိဟင်္ဂေါ၊ နာဒ္ဒသ ပါသမောဍ္ဍိတံ။
ပဒဉှေတံ မဟန္တာနံ၊ ဗောဒ္ဓုမရဟန္တိ အာပဒံ။

၂၃. “ယဒါ ပရာဘဝေါ ဟောတိ၊ ပေါသော ဇီဝိတသင်္ခယေ။
အထ ဇာလဉ္စ ပါသဉ္စ၊ အာသဇ္ဇာပိ န ဗုဇ္ဈတိ။

၂၄. “အပိ တွေဝ မဟာပည၊ ပါသာ ဗဟုဝိဓာ တတာ။
ဂုယှမာသဇ္ဇ ဗဇ္ဈန္တိ၊ အထေဝံ ဇီဝိတက္ခယေ”တိ။ –

ဣမာသံ ကထာနံ သမ္ဗန္ဓော ဟဋ္ဌနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ **ဂစ္ဆေ ဝါ**တိ, မဟာရာဇ, အဟံ ဣတော ဂစ္ဆေယျံ ဝါ န ဝါ, နာဟံ တေန ဂမနေန ဝါ အဂမနေန ဝါ အမရော သိယံ, အဟဉှိ ဣတော ဂတောပိ အဂတောပိ မရဏတော အမုတ္တောဝ, ဣတော ပုဗ္ဗေ ပန သုခိတံ တံ ဥပါသိတွာ ဣဒါနိ ဒုက္ခိတံ တံ ကထံ ဇဟေယျန္တိ ဝဒတိ။ **မရဏံ ဝါ**တိ မမ အဂစ္ဆန္တဿ တဝ တယာ သဒ္ဓိံ မရဏံ ဘဝေယျ, ဂစ္ဆန္တဿ တဝ တယာ ဝိနာ ဇီဝိတံ။ တေသု ဒွီသု ယံ တယာ သဒ္ဓိံ မရဏံ, တဒေဝ မေ ဝရံ, ယံ တယာ ဝိနာ ဇီဝေယျံ, န မေ တံ ဝရန္တိ အတ္ထော။ **ရုစ္စတေ** တိ ယာ တဝ ဂတိ နိပ္ဖတ္တိ, သာဝ မယှံ ရုစ္စတိ။ **သာ ကထ**န္တိ သမ္မ သုမုခ မမ တာဝ ဒဠှပါသေန တလပါသေန ဗဒ္ဓဿ ပရဟတ္ထံ ဂတဿ သာ ဂတိ ရုစ္စတု, တဝ ပန **စေတယာနဿ** သစေတနဿ ပညဝတော မုတ္တဿ ကထံ ရုစ္စတိ။

ပက္ခိမာ တိ ပက္ခသမ္ပန္န။ **ဥဘိန္န**န္တိ အမှာကံ ဒွိန္နံ ဇီဝိတက္ခယေ သတိ တွံ မမ ဝါ တဝ ဝါ အဝသိဋ္ဌဉာတီနံ ဝါ ကံ အတ္ထံ ပဿသိ။ **ယံ နာ**တိ ဧတ္ထ **န**-ကာရော ဥပမာနေ။ **ကဉ္စနဒေပိဉ္ဆာ** တိ ကဉ္စနဒွေပိဉ္ဆ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော, ကဉ္စနသဒိသဥဘယပက္ခာတိ အတ္ထော။ **တမသာ**တိ တမသိ။ **ဂတ**န္တိ ကတံ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ပုရိမဿ **န**-ကာရဿ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော, “န ကတ”န္တိ ကတံ ဝိယာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တယိ ပါဏံ စဇန္တေပိ အစဇန္တေပိ မမ ဇီဝိတဿ အဘာဝတော ယံ တဝ ပါဏသဉ္စဇနံ, တံ အန္ဓေန တမသိ ကတံ ဝိယ ကိဉ္စိဒေဝ ရူပကမ္မံ အပစ္စက္ခဂုဏံ, တာဒိသေ ဝါ အပစ္စက္ခဂုဏေ ပါဏသဉ္စဇနေ တွံ ပါဏံ သဉ္စဇန္တော ကမတ္ထံ ဇောတေယျာသီတိ။

ဓမ္မော အပစိတော သန္တောတိ ဓမ္မော ပူဇိတော မာနိတော သမာနော။ **အတ္ထံ ဒဿေတီ**တိ ဝုဒ္ဓိံ ဒဿေတိ။ **အပေက္ခမာနော**တိ အပေက္ခန္တော။ **ဓမ္မာ စတ္တ**န္တိ ဓမ္မတော စ အတ္ထံ သမုဋ္ဌိတံ ပဿန္တော။ **ဘတ္တိ**န္တိ သိနေဟံ။ သတံ **ဓမ္မော**တိ ပဏ္ဍိတာနံ သဘာဝေါ။ **ယော မိတ္တော**တိ ယော မိတ္တော အာပဒါသု မိတ္တံ န စဇေ, တဿ

အစဇန္တသ္သ မိတ္တသ္သ ဧသ သဘာတေ နာမ အဒ္ဓာ သတံ ဓမ္မော။ **ဝိဒိတာ**တိ ဟာကဋ္ဌာ ဇာတာ။ **ကာမံ ကရဿု** တိ ဧတံ မမ ကာမံ မယာ ဣစ္ဆိတံ မမ ဝစနံ ကရဿု။ **အပိ တွေဝံ ဂတေ ကာလေ**တိ အပိ တု ဧဝံ ဂတေ ကာလေ မယိ ဣမ သ္မိံ ဌာနေ ဟာသေန ဗဒ္ဓေ။ **ပရမသံဝုတ**န္တိ ပရမပရိပုဏ္ဏံ။

ဣစ္စေဝံ မန္တယန္တာနန္တိ ''ဂစ္ဆ, န ဂစ္ဆာမီ''တိ ဧဝံ ကထေန္တာနံ **အရိယာန**န္တိ အာစာရအရိယာနံ။ **ပစ္စုဒိသ္သထာ**တိ ကာသာယာနိ နိတသေတွာ ရတ္တမာလံ ပိဋ္ဌန္ဓိတွာ မုဂ္ဂရံ အာဒာယ အာဂစ္ဆန္တော အဒိသ္သထ။ **အာတုရာ**နန္တိ ဂိလာနာနံ မစ္စု ဝိယ။ **အဘိသဋ္ဌိက္ခာ** တိ, ဘိက္ခဝေ, တေ ဥဘောပိ သတ္တုံ အာယန္တံ ပသ္သိတွာ။ **ဟိတာ**တိ ဒီဃ ရတ္တံ အညမညသ္သ ဟိတာ မုဒုစိတ္တာ။ **န သဥ္ဆေလေသုမာသနာ** တိ အာသနတော န စလိံသု, ယထာနိသိန္နာဝ အဟေသုံ။ သုမုခော ပန ''အယံ နေသာဒေ အာဂန္တွာ ပဟာရန္တော မံ ပဌမံ ပဟရတူ''တိ စိန္တေတွာ မဟာသတ္တံ ပစ္ဆတော ကတွာ နိသီဒိ။

ဓတရဋ္ဌေ တိ ဟံသေ။ **သမုဋ္ဌေန္တော** တိ မရဏဘယေန ဣတော စိတော စ ဥပ္ပတန္တော ဒိသ္ဝာ။ **အာသဇ္ဇာ** တိ ဣ တရေ ဒွေဝ ဇနေ ဥပဂန္တွာ။ **ပစ္စကမိတ္တာ** တိ ''ဗဒ္ဓာ, န ဗဒ္ဓာ''တိ စိန္တေန္တော ဥပဓာရေန္တော အကမိတ္ထ, ဝေဂံ ဟာပေတွာ သဏိကံ အဂမာသိ။ **အာသဇ္ဇ ဗဒ္ဓမာသီန**န္တိ ဗဒ္ဓံ မဟာသတ္တံ ဥပဂန္တွာ နိသိန္နံ သုမုခံ။ **အဒီနဝ**န္တိ အာဒီနဝမဝေ ဟုတွာ မဟာသတ္တံ ဩလောကေန္တံ ဒိသ္ဝာ။ **ဝိမတော**တိ ကိံ နု ခော အဗဒ္ဓော ဗဒ္ဓသ္သ သန္တိကေ နိ သိန္နော, ကာရဏံ ပုစ္ဆိသ္သာမီတိ ဝိမတိဇာတော ဟုတွာတိ အတ္ထော။ **ပဏ္ဍရေ** တိ ဟံသေ, အထ တ ပရိသုဒ္ဓေ နိမ္မ လေ, သမ္ပဟဋ္ဌကဉ္စနဝဏ္ဏေတိ အတ္ထော။ **ပဝမုက္ကာယေ** တိ ဝမိုတကာယေ မဟာသရီရေ။ **ယံ နူ**တိ ယံ တာဝ ဧ သော မဟာဟံသေန ဗဒ္ဓော။ **န ကုရုတေ ဒိသ**န္တိ ပလာယနတ္ထာယ ဧကံ ဒိသံ န ဘဇတိ, တံ ယုတ္တန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **ဗလီ**တိ ဗလသမ္ပန္နော ဟုတွာတပိ။ **ပက္ခိ** တိ တံ အာလပတိ။ **ဩဟာယာ**တိ ဆဍ္ဍေတွာ။ **ယန္တိ** တိ သေသသကုဏာ ဂစ္ဆန္တိ။ **အဝဟီယသီ**တိ ဩဟီယသိ။

ဒိဇာမိတ္တာ တိ ဒိဇာနံ အမိတ္တ။ **ယာဝ ကာလသ္သ ပရိယာယ**န္တိ ယာဝ မရဏသ္သ တရော အာဂစ္ဆတိ။ **ကထံ ပ နာယ**န္တိ တွံ ရာဇာ မေ သောတိ ဝဒသိ, ရာဇာနော စ နာမ ပဏ္ဍိတာ ဟောန္တိ, ဣတိပိ ပဏ္ဍိတော သမာနော ကေန ကာ ရဏေန ဩဍ္ဍိတံ ဟာသံ န အဒ္ဒသ။ **ပဒံ ဟေတ**န္တိ ယသမဟတ္တံ တ ဉာဏမဟတ္တံ တ ပတ္တာနံ အတ္တနော အာပဒဗုဇ္ဈနံ နာမ ပဒံ ကာရဏံ, တသ္မာ တေ အာပဒံ ဗောဒ္ဓုမရဟန္တိ။ **ပရာဘဝေ**တိ အဝမို။ **အာသဇ္ဇာပိ** တိ ဥပဂန္တွာပိ န ဗုဇ္ဈ တိ။ **တတာ**တိ ဝိတတာ ဩဍ္ဍိတာ။ **ဂုယှဟမာသဇ္ဇ** တိ တေသု ဟာသေသု ယော ဂုဠ္ဍော ပဋိစ္ဆန္နော ဟာသော, တံ အာ သဇ္ဇ ဗဇ္ဈန္တိ။ **အထေဝ**န္တိ အထ ဧဝံ ဇီဝိတက္ခယေ ဗဇ္ဈန္တေတိ အတ္ထော။

ဣတိ နံ သော ကထာသလ္လာပေန မုဒုဟဒယံ ကတွာ မဟာသတ္တသ္သ ဇီဝိတံ ယာစန္တော ကထမာဟ –

၂၅. ''အပိ နာယံ တယာ သဒ္ဓိံ၊ သံဝသသ္သ သုခုဒ္ရယော။
အပိ နော အနုမညာသိ၊ အပိ နော ဇီဝိတံ ဒဒေ''တိ။

တတ္ထ **အပိ နာယ**န္တိ အပိ နု အယံ။ **သုခုဒ္ရယော** တိ သုခဖလော။ **အပိ နော အနုမညာသီ**တိ စိတ္တကူဋံ ဂန္တွာ ဉာတကေ ပသ္သိတုံ တွံ အပိ နော အနုဇာနေယ္ယာသိ။ **အပိ နော ဇီဝိတံ ဒဒေ**တိ အပိ နော ဣမာယ ကထာယ ဥပ္ပန္နဝိသ္သာသော န မာရေယ္ယာသီတိ။

သော တသ္သ မဓုရကထာယ ဗဇ္ဈိတွာ ကထမာဟ –

၂၆. ''န စေဝ မေ တွံ ဗဒ္ဓောသိ၊ နပိ ဣစ္ဆာမိ တေ ဝဓံ။
ကာမံ ခိပ္ပမိတော ဂန္တွာ၊ ဇီဝ တွံ အနိဃော စိရ''န္တိ။

တတော သုမုခော စတသ္သော ကထာ အဘာသိ –

၂၇. ''နေတဟမေတမိစ္ဆာမိ၊ အညတြေတသ္သ ဇီဝိတာ။
သစေ ဧကေန တုဋ္ဌောသိ၊ မုဉ္စေတံ မဉ္စ ဘက္ခယ။

၂၈. ''အာရောဟပရိဏာဟေန၊ တုလ္လာသ္မာ ဝယသာ ဥဘော။
န တေ လာဘေန ဇီဝတ္ထိ၊ တေန နိမိနာ တုဝံ။

၂၉. ''တဒိုင္ဂ သမပေက္ခသ္သု၊ ဟောတု ဂိဒ္ဓိ တဝမ္ပဟာသု။
မံ ပုဗ္ဗေ ဗန္ဓ ဟာသေန၊ ပစ္ဆာ မုဉ္စ ဒိဇာဓိပံ။

၃၀. ''တာဝဒေဝ စ တေ လာဘော၊ ကတာဿ ယာစနာယ စ။
မိတ္တိ စ ဓေတရဋ္ဌေဟိ၊ ယာဝဇီဝာယ တေ သိယာ''တိ။

တတ္ထ **တေန္တိ** ယံ အညတ္ထ တေသု ဇီဝိတာ မမ ဇီဝိတံ, တံ အဟံ နေဝ ဣစ္ဆာမိ။ **တုလ္လာသ္မာ** တိ သမာနာ ဟောမ။ **နိမိနာ တုဝံ**န္တိ ပရိဝတ္တေဟိ တွံ။ **တဝမ္ပဟာသု**တိ တဝ အမ္ဟေဟာသု ဂိဒ္ဓိ ဟောတု, ကိံ တေ တေန, မယိ လောဘံ ဥပ္ပာဒေဟီတိ ဝဒတိ။ **တာဝဒေဝတ**တိ တတ္တကောဝေ။ **ယာစနာယ စာ**တိ ယာ မမ ယာစနာ, သာဝ ကတာ အဿာတိ အတ္ထော။

ဣတိ သော တာယ ဓမ္မဒေသနာယ တေလေ ပက္ခိတ္တကပ္ပာသပိစု ဝိယ မုဒုဂတဟဒယော မဟာသတ္တံ တဿ အယံ ကတ္ဂ္ဂတ ဒဒန္တော အာဟ –

၃၁. ''ပဿန္တု နော မဟာသင်္ဃာ၊ တယာ မုတ္တံ ဣတော ဂတံ။
မိတ္တာမစ္စာ စ ဘစ္စာ စ၊ ပုတ္တဒါရာ စ ဗန္ဓဝါ။

၃၂. ''န စ တေ တာဒိသာ မိတ္တာ၊ ဗဟူနံ ဣဓ ဝိဇ္ဇတိ။
ယထာ တွံ ဓေတရဋ္ဌဿ၊ ပါဏသာဓာရဏော သခါ။

၃၃. ''သော တေ သဟာယံ မုဉ္စာမိ၊ ဟောတု ရာဇာ တဝါနုဂေ။
ကာမံ ခိပ္ပမိတော ဂန္တွာ၊ ဉာတိမဇ္ဈေ ဝိရောစထာ''တိ။

တတ္ထ **နော**တိ နိပါတမတ္တံ။ **တယာ မုတ္တ**န္တိ ဣမဥ္ဟိ တွဝေဝ မုဉ္စသိ နာမ, တသ္မာ ဣမံ တယာ မုတ္တံ ဣတော စိတ္တကူဋပဗ္ဗတံ ဂတံ မဟန္တာ ဉာတိသင်္ဃာ တေ စ မိတ္တာဒယော ပဿန္တု၊ တွေ စ **ဗန္ဓဝါ** တိ ကေ လောဟိတသမ္ဗန္ဓာ။ **ဝိဇ္ဇတီ** တိ ဝိဇ္ဇန္တိ။ **ပါဏသာဓာရဏော**တိ သာဓာရဏပါဏော အဝိဘတ္တဇီဝိကော, ယထာ တွံ တေသ္သ သခါ, တာဒိသာ အညေသံ ဗဟူနံ မိတ္တာ နာမ န ဝိဇ္ဇန္တိ။ **တဝါနုဂေ**တိ တံ ဒက္ခိတံ အာအယ ပုရတော ဂစ္ဆန္တသ္သ တဝ အယံ အနုဂေ ဟောတူတိ။

ဧဝံ ဝတွာ ပန နေသာဒပုတ္တော မေတ္တစိတ္တေန မဟာသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိတွာ အာလိင်္ဂိတွာ သရတော နိက္ခမေတွာ သရတီရေ တရုဏဒဗ္ဗတိဏပိဋ္ဌေ နိသီဒါပေတွာ ဟာဒေ ဗန္ဓနပာသံ မုဒုစိတ္တေန သဏိကံ မောစေတွာ ဒူရေ ခိပိတွာ မဟာသတ္တေ ဗလဝသိနေဟံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ မေတ္တစိတ္တေန ဥဒကံ အာအယ လောဟိတံ ဓောဝိတွာ ပုနပ္ပုနံ ပရိမဇ္ဇိ။ တဿ မေတ္တစိတ္တာနုဘာဝေန ဗောဓိသတ္တဿ ဟာဒေ သိရာ သိရာဟိ, မံသံ မံသေန, စမ္မံ စမ္မေန ဃဋ္ဋိတံ, တာဝဒေဝ ဟာဒေ သံရုဠ္ဟော သဉ္ဆဝိဆဝိသဉ္ဆာတလောမော အဟောသိ အဗဒ္ဓဟာဒေန နိဗ္ဗိသေသော။ ဗောဓိသတ္တော သုခိတော ပကတိဘာဝေနေဝ နိသီဒိ။ အထ သုမုခော အတ္တာနံ နိဿာယ မဟာသတ္တဿ သုခိတဘာဝံ ဒိသွာ သဉ္ဇာတသောမနဿော နေသာဒဿ ထုတိမကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၃၄. ''သော ပတီတော ပမုတ္တေန၊ ဘတ္တုနာ ဘတ္တုဂါရဝေါ။
အဇ္ဈဘာသထ ဝက္ကင်္ဂေါ၊ ဝါစံ ကဏ္ဏသုခံ ဘဏံ။

၃၅. ''ဧဝံ လုဒ္ဒက နန္ဒဿု၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘိ။
ယထာဟမဇ္ဇ နန္ဒာမိ၊ မုတ္တံ ဒိသွာ ဒိဇာဓိပ''န္တိ။

တတ္ထ **ဝက္ကင်္ဂေါ** တိ ဝင်္ကဂီဝေါ။

ဧဝံ လုဒ္ဒသ္သ ထုတိံ ကတွာ သုမုခေ ဗောဓိသတ္တံ အာဟ – ''မဟာရာဇ, ဣမိနာ အမှာကံ မဟာဥပကာရော က တော, အယဥှိ အမှာကံ ဝစနံ အကတွာ ကီဠာဟံသေ နော ကတွာ ဣဿရာနံ ဒဒေယျ ဗဟုံ ဓနံ လဘေယျ, မာ ရေတွာ မံသံ ဝိက္ကိဏန္တော မူလမ္ပိ လဘေထ, အတ္တနော ပန ဇီဝိတံ အနောလောကေတွာ အမှာကံ ဝစနံ အကရိ, ဣမံ ရညော သန္တိကံ နေတွာ သုခဇီဝိတံ ကရောမာ''တိ။ မဟာသတ္တော သမ္ပဋိစ္ဆိ။ သုမုခေ အတ္တနော ဘာသာယ မဟာသတ္တေန သဒ္ဓိံ ကထေတွာ ပုန မနုဿဘာသာယ လုဒ္ဒပုတ္တံ အာမန္တေတွာ ''သမ္မ, တွံ ကိမတ္ထံ ဟသေ ဩဍ္ဍေသိ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''ဓနတ္ထ''န္တိ ဝုတ္တေ ''ဧဝံ သန္တေ အမှေ ဟ အာအယ နဂရံ ပဝိသိတွာ ရညော ဒဿေ ဟိ, ဗဟုံ တေ ဓနံ အပေဿာမီ''တိ ဝတွာ အာဟ –

၃၆. ''ဧဟိ တံ အနုသိက္ခာမိ၊ ယထာ တွမပိ လစ္ဆသေ။
လာဘံ တတာယံ ဓတရဋ္ဌော၊ ပာပံ ကိဉ္စိ န ဒက္ခတိ။

၃၇. ''ခိပ္ပမန္တေပုရံ နေတွာ၊ ရညော ဒဿေဟိ နော ဥဘော။
အဗဒ္ဓေ ပကတိဘူတေ၊ ကာဇေ ဥဘယတော ဌိတေ။

၃၈. ''ဓတရဋ္ဌာ မဟာရာဇ၊ ဟံသာဓိပတိနော ဣမေ။
အယဥှိ ရာဇာ ဟံသာနံ၊ အယံ သေနာပတီတရော။

၃၉. ''အသံသယံ ဣမံ ဒိသွာ, ဟံသရာဇံ နရာဓိပေါ။

ပတီတော သုမနော ဝိတ္တော၊ ဗဟုံ ဒဿတိ တေ ဓန''န္တိ။

တတ္ထ **အနုသိက္ခာမိ**တိ အနုသာသာမိ။ **ဟာပန္တိ** လာမကံ။ **ရညော ဒဿေဟိ နော ဥဘော** တိ အမှေ ဥဘောပိ ရ ညော ဒဿေဟိ။ အယံ ဗောဓိသတ္တဿ ပညာပဘာဝဒဿနတ္ထံ, အတ္တနော မိတ္တဓမ္မဿ အာဝိဘာဝနတ္ထံ, လု ဒ္ဒဿ ဓနလာဘတ္ထံ, ရညော သီလေသု ပတိဋ္ဌာပနတ္ထဉ္စာတိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဝေမာဟ။ **ဓတရဋ္ဌာ** တိ နေတွာ စ ပန ရညော ဧဝံ အာစိက္ခေယ္ယာသိ, ''မဟာရာဇ, ဣမေ ဓတရဋ္ဌကုလေ ဇာတာ ဒွေ ဟံသာဓိပတိနော, ဧတေသု အယံ ရာဇာ, ဣတရော သေနာပတီ''တိ။ ဣတိ နံ သိက္ခာပေသိ။ **''ပတီတော''**တိအာဒီနိ တီဏိပိ တုဋ္ဌာကာရဝေဝစနာနေဝ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ လုဒ္ဒော, ''သာမိ, မာ တေ ရာဇဒဿနံ ရုစ္စိ, ရာဇာနော နာမ စလစိတ္တာ, ကီဠာဟံသေ တ တေ ကရေ ယျုံ မာရာပေယျုံ တ''တိ ဝတွာ, ''သမ္မ, မာ ဘာယိ, အဟံ တာဒိသံ ကက္ခဠံ လုဒ္ဒံ လောဟိတပာဏိံ ဓမ္မကထာယ မုဒု ကံ ကတွာ မမ ဟဒေသု ဟတေသိ, ရာဇာနော နာမ ပုညဝန္တော ပညဝန္တော စ သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတညူ စ, ခိပ္ပံ အမှေ ဟေ ရညော ဒဿေဟီ''တိ ဝုတ္တေ ''တေန ဟိ မာ မယှံ ကုဇ္ဈိတ္ထ, အဟံ အဝဿံ တုမှာကံ ရုစိယာ နေမီ''တိ ဝ တွာ ဥဘောပိ ကာဇံ အာရောပေတွာ ရာဇကုလံ ဂန္တွာ ရညော ဒဿေတွာ ရညာ ပုဋ္ဌော ယထာဘူတံ အာရောစေ သိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၄၀. ''တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ၊ ကမ္မုနာ ဥပပာဒယိ။
ခိပ္ပမန္တေပုရံ ဂန္တွာ၊ ရညော ဟံသေ အဒဿယိ။
အဗဒ္ဓေ ပကတိဘူတေ၊ ကာဇေ ဥဘယတော ဌိတေ။

၄၁. ''ဓတရဋ္ဌာ မဟာရာဇ၊ ဟံသာဓိပတိနော ဣမေ။
အယဥှိ ရာဇာ ဟံသာနံ၊ အယံ သေနာပတီတရော။

၄၂. ''ကထံ ပနိမေ ဝိဟင်္ဂါ၊ တဝ ဟတ္ထတ္တမာဂတာ။
ကထံ လုဒ္ဒော မဟန္တာနံ၊ ဣဿရေ ဣဓ အဇ္ဈဂါ။

၄၃. ''ဝိဟိတာ သန္တိမေ ဟာသာ၊ ပလ္လလေသု ဇနာဓိပ။
ယံ ယဒာယတနံ မညေ၊ ဒိဇာနံ ဟာဏရောဓနံ။

၄၄. ''တာဒိသံ ဟသမာသဇ္ဇ၊ ဟံသရာဇာ အဗဇ္ဈထ။
တံ အဗဒ္ဓေ ဥပာသိန္နော၊ မမာယံ အဇ္ဈဘာသထ။

၄၅. ''သုဒုက္ကရံ အနရိယေဟိ၊ ဒဟတေ ဘာဝမုတ္တမံ။
ဘတ္တုရတ္ထေ ပရက္ကန္တော၊ ဓမ္မယုတ္တော ဝိဟင်္ဂမော။

၄၆. ''အတ္တနာယံ စဇိတွာန၊ ဇီဝိတံ ဇီဝိတာရဟော။
အနုတ္ထုနန္တော အာသီနော၊ ဘတ္တု ယာစိတ္ထ ဇီဝိတံ။

၄၇. ''တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ၊ ပသာဒမဇ္ဈဂါ။
တတော နံ ဟမုစိ ဟသာ၊ အနုညာသိ သုခေန စ။

၄၈. ''သော ပတီတော ပမုတ္တေန၊ ဘတ္တုနာ ဘတ္တုဂါရဝေါ။
အဇ္ဈဘာသထ ဝက္ကင်္ဂေါ၊ တစံ ကဏ္ဏသုခံ ဘဏံ။

၄၉. ''ဧဝံ လုဒ္ဒက နန္ဒဿု၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘိ။
ယထာဟမဇ္ဇ နန္ဒာမိ၊ မုတ္တံ ဒိသွာ ဒိဇာဓိပံ။

၅၀. ''ဧဟိ တံ အနုသိက္ခာမိ၊ ယထာ တွံမပိ လစ္ဆသေ။
လာဘံ တတယံ ဓတရဋ္ဌော၊ ပာပံ ကိဉ္စိ န ဒက္ခတိ။

၅၁. ''ခိပ္ပမန္တေပုရံ နေတွာ၊ ရညော ဒဿေဟိ နော ဥဘော။
အဗဒ္ဓေ ပကတိဘူတေ၊ ကာဇေ ဥဘယတော ဌိတေ။

၅၂. ''ဓတရဋ္ဌာ မဟာရာဇ၊ ဟံသာဓိပတိနော ဣမေ။
အယဉှိ ရာဇာ ဟံသာနံ၊ အယံ သေနာပတီတရော။

၅၃. ''အသံသယံ ဣမံ ဒိသွာ၊ ဟံသရာဇံ နရာဓိပော။
ပတီတော သုမနော ဝိတ္တော၊ ဗဟုံ ဒဿတိ တေ ဓနံ။

၅၄. ''ဧဝမေတဿ ဝစနာ၊ အာနီတာမေ ဥဘော မယာ။
ဧတ္ထေဝ ဟိ ဣမေ အာသုံ၊ ဥဘော အနုမတာ မယာ။

၅၅. ''သောယံ ဧဝံ ဂတော ပက္ခီ၊ ဒိဇော ပရမဓမ္မိကော။
မာဒိသဿ ဟိ လုဒ္ဒဿ၊ ဇနယေယ္ယာထ မဒ္ဒဝံ။

၅၆. ''ဥပာယနဉ္စ တေ ဒေဝ၊ နာညံ ပဿာမိ ဧဒိသံ။
သဗ္ဗသာကုဏိကာကမေ၊ တံ ပဿ မနုဇာဓိပ''တိ။

တတ္ထ **ကမ္မုနာ ဥပပာဒယီ** တိ ယံ သော အဝစ, တံ ကရောန္တော ကာယကမ္မေန သမ္ပာဒေသိ။ **ဂန္တွာ** တိ ဟံသရာဇေန နိသိန္နကာဇကောဋိံ ဥစ္စတရံ, သေနာပတိနာ နိသိန္နကာဇကောဋိံ ထောကံ နီစံ ကတွာ ဥဘောပိ တေ ဥက္ခိပိတွာ ''ဟံသရာဇာ စ သေနာပတိ စ ရာဇာနံ ပဿိတုံ ဂစ္ဆန္တိ, ဥဿရထ ဥဿရထာ''တိ ဇနံ ဥဿာရေန္တော ''ဝေရူပာ နာမ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟံသရာဇာနော န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ''တိ မုဒုဟဒယေသု မနုဿေသု ပသံသန္တေသု ခိပ္ပမန္တေပုရံ ဂန္တွာ။ **အဒဿယီ** တိ ''ဟံသရာဇာနော တုမှေဟ ဒဋ္ဌုံ အာဂတာ''တိ ရညော အာရောစာပေတွာ တေန တုဋ္ဌစိတ္တေန ''အာဂစ္ဆန္တု''တိ ပဏ္ဏာသာပိတော အဘိဟရိတွာ ဒဿေသိ။ **ဟတ္ထတ္တ** န္တိ ဟတ္ထေသု အာဂတံ, ပတ္တန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **မဟန္တာန** န္တိ ယသမဟန္တပ္ပတ္တာနံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာနံ ဓတရဋ္ဌဟံသာနံ ဣဿရေ သာမိနော ကထံ တွံ လုဒ္ဒော ဟုတွာ အဓိဂတောတိ ပုစ္ဆတိ။ ''ဣဿရမိဓမဇ္ဈဂါ''တိပိ ပာဌော, ဧတေသံ ဣဿရိယံ တွံ ကထံ အဇ္ဈဂါတိ အတ္ထော။

ဝိဟိတာတိ ယောဇိတာ။ **ယံ ယဒာယတနံ မညေ**တိ, မဟာရာဇ, ယံ ယံ သမောသရဏဋ္ဌာနံ ဒိဇာနံ ဟဏ္ဏရောခနံ ဇီဝိတကပ္ပနကရံ မညာမိ, တတ္ထ တတ္ထ မယာ ပလ္လလေသု ဟာသာ ဝိဟိတာ။ **တာဒိသ**န္တိ မာနုသိယသရေ တထာဝိခံ ဟဏ္ဏရောခနံ မယာ ဝိဟိတံ ဟာသံ။ **တ**န္တိ တံ ဧတံ တတ္ထ ဗဒ္ဓံ။ **ဥပာသိနော**တိ အတ္တနော ဇီဝိတံ အဂဏေတွာ ဥပဂန္တွာ နိသိန္နော။ **မမာယ**န္တိ မံ အယံ သေနာပတိ **အဇ္ဈဘာသထ,** မယာ သဒ္ဓိံ ကထေသိ။ **သုဒုက္ကရ**န္တိ တသ္မိံ ခဏေ ဧသ အမှာဟာဒိသေဟိ အနရိယေဟိ သုဒုက္ကရံ အကာသိ။ ကိံ တန္တိ? **ဒဟတေ ဘာဝမုတ္တမံ,** အတ္တနော ဥတ္တမံ အဇ္ဈာသယံ ဒဟတိ ဝိဒဟတိ ပကာသေတိ။ **အတ္တနာယ**န္တိ အတ္တနော အယံ။ **အနုတ္ထုနန္တော** တိ ဘတ္တုဂုဏေ ဝဏ္ဏေန္တော တဿ ဇီဝိတံ မုဉ္စာတိ မံ ယာစိ။

တဿာ တိ တဿ တထာ ယာစန္တဿ။ **သုခေန စာ**တိ ယထာသုခေန စိတ္တကူဋံ ဂန္တွာ ဉာတိသင်္ဃံ ပဿထာတိ စ အနုဇာနိံ။ **ဧတ္ထေဝ ဟိ** တိ မယာ ပန ဣမေ ဒွေဝ ဧတ္ထ မာနုသိယသရေယေဝ စိတ္တကူဋဂမနာယ အနုမတာ အဟေသုံ။ **ဧဝံ ဂတော**တိ ဧဝံ သတ္တု ဟတ္ထဂတော။ **ဇနယေယ္ယာထ မဒ္ဒဝ**န္တိ အတ္တနိ မေတ္တစိတ္တံ ဇနေသိ။ **ဥပာယန**န္တိ ပဏ္ဏာကာရံ။ **သဗ္ဗသာကုဏိကာကမေ**တိ သဗ္ဗသ္မိံပိ သာကုဏိကကမေ နာဟံ အညံ တဝ ဧဝရူပံ ကေနစိ သာကုဏိကေန အာဘတပုဗ္ဗံ ဥပာယနံ ပဿာမိ။ **တံ ပဿာ** တိ တံ မယာ အာဘတံ ဥပာယနံ ပဿ မနုဇာဓိပါတိ။

ဧဝံ သော ဌိတကောဝ သုမုခဿ ဂုဏံ ကထေသိ။ တတော ရာဇာ ဟံသရညော မဟာရဟံ အာသနံ, သုမုခဿ စ သုဝဏ္ဏဘဒ္ဒပီဌကံ အပေက္ခာ တေသံ တတ္ထ နိသိန္နာနံ သုဝဏ္ဏဘာဇနေဟိ လာဇမဓုဖာဏိတာဒီနိ အပေက္ခာ နိဋ္ဌိတေ ဟနဘောဇနကိစ္စေ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ မဟာသတ္တံ ဓမ္မကထံ ယာစိတွာ သုဝဏ္ဏပီဌကေ နိသီဒိ။ သော တေန ယာစိတော ပဋိသန္ထာရံ တာဝ အကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၅၇. ‘‘ဒိသွာ နိသိန္နံ ရာဇာနံ၊ ပီဌေ သောဝဏ္ဏယေ သုဘေ။
အဇ္ဈဘာသထ ဝက္ကင်္ဂေါ၊ တစံ ကဏ္ဍသုခံ ဘဏံ။

၅၈. ‘‘ကစ္စိ နု ဘောတော ကုသလံ၊ ကစ္စိ ဘောတော အနာမယံ။
ကစ္စိ ရဋ္ဌမိဒံ ဖီတံ၊ ဓမ္မေန မနုသာသသိ။

၅၉. ‘‘ကုသလဉ္စေဝ မေ ဟံသ၊ အထော ဟံသ အနာမယံ။
အထော ရဋ္ဌမိဒံ ဖီတံ၊ ဓမ္မေန မနုသာသဟံ။

၆၀. ‘‘ကစ္စိ ဘောတော အမစ္စေသု၊ ဒေါသော ကောစိ န ဝိဇ္ဇတိ။
ကစ္စိ စ တေ တဝတ္ထေသု၊ နာဝကင်္ခန္တိ ဇီဝိတံ။

၆၁. ‘‘အထောပိ မေ အမစ္စေသု၊ ဒေါသော ကောစိ န ဝိဇ္ဇတိ။
အထောပိ တေ မမတ္ထေသု၊ နာဝကင်္ခန္တိ ဇီဝိတံ။

၆၂. ‘‘ကစ္စိ တေ သာဒိသီ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏိနီ။
ပုတ္တရူပယသူပေတာ၊ တဝ ဆန္ဒဝသာနုဂါ။

၆၃. ‘‘အထော မေ သာဒိသီ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏိနီ။
ပုတ္တရူပယသူပေတာ၊ မမ ဆန္ဒဝသာနုဂါ’’တိ။

တတ္ထ **ရာဇာန**န္တိ သာဂလရာဇာနံ။ **ဝက္ကင်္ဂေါ** တိ ဟံသရာဇာ။ **ဓမ္မေန မနုသာသသီ** တိ ဓမ္မေန အနုသာသသိ။ **ဒေါသော**တိ အပရာဓော။ **တဝတ္ထေသူ** တိ ဥပ္ပန္နေသု တဝ ယုဒ္ဓာဒီသု အတ္ထေသု။ **နာဝကင်္ခန္တီ** တိ ဥရံ ဒတွာ ပရိစ္စဇန္တာ ကိစ္စိ အတ္တနော ဇီဝိတံ န ပတ္ထေန္တိ, ဇီဝိတဉ္စ စဇိတွာ တဝေဝတ္ထံ ကရောန္တိ။ **သာဒိသီ**တိ သမာနဇာတိကာ။ **အဿဝါ** တိ ဝစနသမ္ပဋိစ္ဆိကာ။ **ပုတ္တရူပယသူပေတာ** တိ ပုတ္တေဟိ စ ရူပေန စ ယသေန စ ဥပေတာ။ **တဝ ဆန္ဒဝသာနုဂါ**တိ ကစ္စိ တဝ အဇ္ဈာသယံ တဝ ဝသံ အနုဝတ္တတိ, န အတ္တနော စိတ္တဝသေန ဝတ္တတီတိ ပုစ္ဆတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တေန ပဋိသန္ထာရေ ကတေ ပုန ရာဇာ တေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တော အာဟ –

၆၄. ‘‘ဘဝန္တံ ကစ္စိ နု မဟာ-သတ္တုပဟတ္ထတ္တတံ ဂတော။
ဒုက္ခမာပဇ္ဇိ ဝိပုလံ၊ တသ္မိံ ပဌမမာပဒေ။

၆၅. ‘‘ကစ္စိ ယန္တာပတိတ္တတန၊ ဒဏ္ဍေန သမပေါထယိ။
ဝေမေတောသံ ဇမ္မာနံ၊ ဟာတိကံ ဘဝတိ တာဝဒေ။

၆၆. ‘‘ခေမမာသိ မဟာရာဇ၊ ဝေမာပဒိယာ သတိ။
န စာယံ ကိဋ္ဌိ ရဿာသု၊ သတ္တုုဝ သမပဇ္ဇထ။

၆၇. ‘‘ပစ္စဂမိတ္ထ နေသာဒော၊ ပုဗ္ဗေဝ အဇ္ဈဘာသထ။
တအာယံ သုမုခေါယေဝ၊ ပဏ္ဍိတော ပစ္စဘာသထ။

၆၈. ‘‘တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ၊ ပသာဒမယမဇ္ဈဂါ။
တတော မံ ဟမုစီ ဟာသာ၊ အနုညာသိ သုခေန စ။

၆၉. ‘‘ဣဒဉ္စ သုမုခေနေဝ၊ တေဒတ္ထာယ စိန္တိတံ။
ဘောတော သကာသေဂမနံ၊ တေဿ ဓနမိစ္ဆတာ။

၇၀. ‘‘သွတာဂတဥ္စေဝိဒံ ဘဝတံ၊ ပတီတော စသ္မိ ဒဿနာ။
ဧသော စာပိ ဗဟုံ ဝိတ္တံ၊ လဘတံ ယာဝဒိစ္ဆတီ’’တိ။

တတ္ထ **မဟာသတ္တုပဟတ္ထတ္တတံ ဂတော** တိ မဟန္တဿ သတ္တုနော ဟတ္ထတ္တံ ဂတော။ **အာပတိတ္တတနာ**တိ ဥပဓာဝိတွာ။ **ဟာတိက**န္တိ ဟာကတိကံ, အယမေဝ တ ဟာဌော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ဧတေသဥ္ဟိ ဇမ္မာနံ တာဝဒေဝ ဓေဝံ ဟာကတိကံ ဟောတိ, သကုဏေ ဒဏ္ဍေန ပောထေတွာ ဓီဝိတက္ခယံ ဟာပေန္တော ခနေဝေတနံ လဘတီတိ။ **ကိဋ္ဌိ ရဿာသူ**တိ ကိဋ္ဌိ အမှေဟာသု။ **သတ္တုုဝ** တိ သတ္တု ဝိယ။ **ပစ္စဂမိတ္ထာ** တိ, မဟာရာဇ, ဧသ အမှေဟ ဒိသွာ ဗဒ္ဓာတိ သညာယ ထောကံ ဩသက္ကိတ္ထ။ **ပုဗ္ဗေဝ** တိ အယမေဝ ပဌမံ အဇ္ဈဘာသိ။ **တအာ**တိ တသ္မိံ ကာလေ။ **တေဒတ္ထာယာ** တိ ဧတဿ နေသာဒပုတ္တဿ အတ္ထာယ စိန္တိတံ။ **ဓနမိစ္ဆတာ** တိ တေဿ ဓနံ ဣစ္ဆန္တေန တဝ သန္တိကံ အမှာကံ အာဂမနံ စိန္တိတံ။ **သွတာဂတဥ္စေဝိဒ** န္တိ မာ ဘောန္တော စိန္တယန္တု, ဘဝတံ ဣဒံ ဣဓာဂမနံ သွတာဂတမေဝ။ **လဘတ**န္တိ လဘတု။

ဝေဥ္စ ပန ဝတွာ ရာဇာ အညတရံ အမစ္စံ ဩလောကေတွာ ‘‘ကိံ ကရောမိ ဒေဝ’’တိ ဝုတ္တေ ‘‘ဣမံ နေသာဒံ ကပ္ပိတကေသမဿုံ နှာတာနုလိတ္တံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ ကာရေတွာ အာနေဟီ’’တိ ဝတွာ တေန တထာ ကတွာ အာနီတဿ တဿ သံဝစ္ဆရေ သံဝစ္ဆရေ သတသဟဿုဋ္ဌာနကံ ကမံ, ဒွေ ဝီထိယော ဂဟေတွာ ဌိတံ မဟန္တံ ဂေဟံ, ရထဝရဥ္စ, အညဥ္စ ဗဟုံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ အဒာသိ။ တမတ္ထံ အာဝိကရောန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၇၁. ‘‘သန္တပ္ပယိတွာ နေသာဒံ၊ ဘောဂေဟိ မနုဇာဓိပေါ။
အဇ္ဈဘာသထ ဝက္ကင်္ဂံ၊ တစံ ကဏ္ဏသုခံ ဘဏာ’’န္တိ။

အထ မဟာသတ္တော ရညော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သော တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ တုဋ္ဌဟဒယော ‘‘ဓမ္မကထိကဿ သက္ကာရံ ကရိဿာမီ’’တိ သေတစ္ဆတ္တံ ဒတွာ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေန္တော အာဟ –

၇၂. ‘‘ယံ ခလု ဓမ္မမာဓီနံ၊ ဝသော ဝတ္တတိ ကိဥ္စနံ။
သဗ္ဗတ္ထိဿရိယံ ဘဝတံ၊ ပသာသထ ယဒိစ္ဆထ။

၇၃. ‘‘အနတ္ထံ ဥပဘောတ္တုံ တ၊ ယံ စညံ ဥပကပ္ပတိ။
ဧတံ ဒဒာမိ ဝေ ဝိတ္တံ၊ ဣဿရိယံ ဝိဿဇာမိ ဝေ’’တိ။

တတ္ထ **ဝသော ဝတ္တတီ** တိ ယတ္ထ မမ ဝသော ဝတ္တတိ။ **ကိဥ္စန** န္တိ တံ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ။ **သဗ္ဗတ္ထိဿရိယ** န္တိ သဗ္ဗံ ဘဝတံယေဝ ဣဿရိယံ အတ္ထု။ **ယံ စည္ ဥပကပ္ပတီ** တိ ပုညကာမတာယ အနတ္ထံ တ ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ ရဇ္ဇမေဝ ဥပဘောတ္တုံ တ ယံ တ အညံ တုမှာကံ ရုစ္စတိ, တံ ကရောထ, တေံ ဒအာမိ တေ ဝိတ္တံ, သဒ္ဓိံယေဝ သေတစ္ဆတ္တေန မမ သန္တကံ ဣဿရိယံ ဝိဿဇ္ဇာမိ တေတိ။

အထ မဟာသတ္တော ရညာ ဒိန္နံ သေတစ္ဆတ္တံ ပုန တဿေဝ အအာသိ။ ရာဇာပိ စိန္တေသိ – ''ဟံသရညော တာဝ မေ ဓမ္မကထာ သုတာ, လုဒ္ဒပုတ္တေန ပန 'အယံ သုမုခော မုခရကထော'တိ အတိဝိယ ဝဏ္ဏိတော, ဣမဿပိ ဓမ္မကထံ သောဿာမီ''တိ။ သော တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော အနန္တရံ ကထမာဟ –

၇၄. ''ယထာ စ မျာယံ သုမုခော၊ အဇ္ဈာဘာသေယျ ပဏ္ဍိတော။
ကာမသာ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော၊ တံ မျာဿ ပရမပ္ပိယ''န္တိ။

တတ္ထ **ယထာ**တိ ယဒိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယဒိ စ မေ အယံ သုမုခော ပဏ္ဍိတော ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော ကာမသာ အတ္တနော ရုစိယာ အဇ္ဈာဘာသေယျ, တံ မေ ပရမပ္ပိယံ အဿာတိ။

တတော သုမုခော အာဟ –

၇၅. ''အဟံ ခလု မဟာရာဇ၊ နာဂရာဇာရိဝန္တရံ။
ပဋိဝတ္တုံ န သက္ကောမိ၊ န မေ သော ဝိနယော သိယာ။

၇၆. ''အမှာကဉ္စေဝ သော သေဋ္ဌော၊ တွဉ္စ ဥတ္တမသတ္တဝော။
ဘူမိပာလော မနုဿိန္ဒော၊ ပူဇာ ဗဟူဟိ ဟေတုဘိ။

၇၇. ''တေသံ ဥဘိန္နံ ဘဏတံ၊ ဝတ္တမာနေ ဝိနိစ္ဆယေ။
နန္တရံ ပတိဝတ္တဗ္ဗံ၊ ပေဿန မနုဇာဓိပ''တိ။

တတ္ထ **နာဂရာဇာရိဝန္တရ** န္တိ ပေဋ္ဌာယ အဇ္ဇန္တရံ ပဝိဋ္ဌော နာဂရာဇာ ဝိယ။ **ပဋိဝတ္တုံ** န္တိ တုမှာကံ ဒွိန္နံ အန္တရေ ဝတ္တုံ န သက္ကောမိ။ **န မေ သော**တိ သစေ ဝဒေယျံ, န မေ သော ဝိနယော ဘဝေယျ။ **အမှာကဉ္စေဝ** တိ ဆန္နဝုတိယာ ဟံသသဟဿာနံ။ **ဥတ္တမသတ္တဝေ** တိ ဥတ္တမသတ္တော။ **ပူဇာ**တိ ဥဘော တုမှေဟ မယှံ ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ ပူဇာရဟာ စေဝ ပသံသာရဟာ စ။ **ပေဿနာ** တိ ဝေယျာဝစ္စကရေန သေဝကေန။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ တုဋ္ဌဟဒယော ''နေသာဒပုတ္တော တံ ဝဏ္ဏေတိ, န အညေန တုမှာဒိသေန မဓုရ ဓမ္မကထိကေန နာမ ဘဝိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတွာ အာဟ –

၇၈. ''ဓမ္မေန ကိရ နေသာဒေါ၊ ပဏ္ဍိတော အဏ္ဍဇော ဣတိ။
နဟေဝ အကတတ္တဿ၊ နယော ဧတာဒိသော သိယာ။

၇၉. ''ဧဝံ အဂ္ဂပကတိမာ၊ ဧဝံ ဥတ္တမသတ္တဝေါ။
ယာဝတတ္ထိ မယာ ဒိဋ္ဌာ၊ နာညံ ပဿာမိ ဒေိသံ။

၈၀. ''တုဋ္ဌောသ္မိ ဝေ ပကတိယာ၊ တက္ကေန မဓုရေန စ။
ဧသော စာပိ မမစ္ဆန္ဒော၊ စိရံ ပဿေယျ ဝေ ဥဘော''တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မေနာ** တိ သဘာဝေန ကာရဏေန။ **အကတတ္တဿာ** တိ အသမ္ပာဒိတအတ္တဘာဝဿ မိတ္တဒုဗ္ဘိဿ။ **နယော**တိ ပညာ။ **အဂ္ဂပကတိမာ** တိ အဂ္ဂသဘာဝေ။ **ဥတ္တမသတ္တဝေ** တိ ဥတ္တမသတ္တော။ **ယာဝတတ္ထိ** တိ ယာဝတာ မယာ ဒိဋ္ဌာ နာမ အတ္ထိ။ **နာည**န္တိ တသ္မိံ မယာ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနေ အညံ ဧဝရူပံ န ပဿာမိ။ **တုဋ္ဌောသ္မိ ဝေ ပကတိယာ**တိ သမ္မ ဟံသရာဇ အဟံ ပကတိယာ ပဌမမေဝ တုမှာကံ ဒဿနေန တုဋ္ဌော။ **တက္ကေနာ** တိ ဣဒါနိ ပန

တေ မခုရဝစနေန တုဌ္ဌာသိ။ **စိရံ ပဿေယျ တေ** တိ ကြမေဝ ဝသာပေတွာ မုဟုတ္တမ္ပိ အဝိပ္ပဝတ္တော စိရံ တုမှေ ပဿေယျန္တိ ဧသေ မေ ဆန္ဒောတိ ဝဒတိ။

တတော မဟာသတ္တော ရာဇာနံ ပသံသန္တော အာဟ –

၈၁. ''ယံ ကိဉ္စိ ပရမေ မိတ္တော၊ ကတမသ္မာသု တံ တယာ။
ပတ္တာ နိဿံသယံ တျာမှာ၊ ဘတ္တိရသ္မာသု ယာ တဝ။

၈၂. ''အဒုဉ္စ နူန သုမဟာ၊ ဉာတိသင်္ဃဿ မန္တရံ။
အဒဿနေန အသ္မာကံ၊ ဒုက္ခံ ဗဟူသု ပက္ခိသု။

၈၃. ''တေသံ သောကဝိဃာတာယ၊ တယာ အနုမတာ မယံ။
တံ ပဒက္ခိဏတော ကတွာ၊ ဉာတိံ ပဿေမုရိန္ဒမ။

၈၄. ''အဒ္ဓာဟံ ဝိပုလံ ပီတိံ၊ ဘဝတံ ဝိန္ဒာမိ ဒဿနာ။
ဧသော စာပိ မဟာ အတ္ထော၊ ဉာတိဝိဿာသနာ သိယာ''တိ။

တတ္ထ **ကတမသ္မာသု** တိ ကတံ အမှေသု။ **ပတ္တာ နိဿံသယံ တျာမှာ** တိ မယံ နိဿံသယေန တယာ ပတ္တာ ယေဝ။ **ဘတ္တိရသ္မာသု ယာ တဝ** တိ ယာ တဝ အမှေသု ဘတ္တိ, တာယ ဘတ္တိယာ မယံ တယာ အသံသယေန ပတ္တာယေဝ, န စ ဝိပ္ပယုတ္တာ, ဝိပ္ပဝုတ္ထာပိ သဟဝသိနောယေဝ နာမ မယန္တိ ဒီပေတိ။ **အဒုဉ္စ နူန သုမဟာ** တိ တေဥ္စ ဧကံသေနေဝ သုမဟန္တံ။ **ဉာတိသင်္ဃဿ မန္တရ** န္တိ အမှေဟိ ဒွီဟိ ဇနေဟိ ဝိရဟိတဿ မမ ဉာတိသင်္ဃဿ အန္တရံ ဆိဒ္ဒံ။ **အသ္မာက** န္တိ အမှာကံ ဒွိန္နံ အဒဿနေန ဗဟူသု ပက္ခီသု ဒုက္ခံ ဥပ္ပန္နံ။ **ပဿေမုရိန္ဒမာ** တိ ပဿေယျာမ အရိန္ဒမ။ **ဘဝတ** န္တိ ဘောတော ဒဿနေန။ **ဧသော စာပိ မဟာ အတ္ထော** တိ ယာ သော ဉာတိသင်္ဃဿ တွာ ဉာတိဝိဿာသနာ သိယာ, ဧသော စာပိ မဟန္တော အတ္ထောပိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ရာဇာ တေသံ ဂမနံ အနုဇာနိ။ မဟာသတ္တောပိ ရညော ပဉ္စဝိဓေ ဒုဿီလျေ အာဒီနဝံ, သီလေ စ အာနိသံသံ ကထေတွာ ''ဣမံ သီလံ ရက္ခ, ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ, စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ ဇနံ သင်္ဂဏှာဟီ''တိ ဩဝဒိတွာ စိတ္တကူဋံ အဂမာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၈၅. ''ဣဒံ ဝတွာ ဓတရဋ္ဌော၊ ဟံသရာဇာ နရာဓိပံ။
ဥတ္တမံ ဇဝမန္ဝာယ၊ ဉာတိသင်္ဃံ ဥပာဂမုံ။

၈၆. ''တေ အရောဂေ အနုပ္ပတ္တေ၊ ဒိသွာန ပရမေ ဒိဇေ။
ကေကာတိ မကရုံ ဟံသာ၊ ပုထုသဒ္ဒော အဇာယထ။

၈၇. ''တေ ပတီတာ ပမုတ္တေန၊ ဘတ္တုနာ ဘတ္တုဂါရဝါ။
သမန္တာ ပရိကိရိံသု၊ အဏ္ဍဇာ လဒ္ဓပစ္စယာ''တိ။

တတ္ထ **ဥပာဂမု** န္တိ အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယမေဝ လာဇမခုဖာဏိတာဒီနိ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ရညာ စ ဒေဝိယာ စ ဒွီဟိ သုဝဏ္ဏတာလဝဏ္ဋေဟိ ဥက္ခိပိတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ကတသက္ကာရာ တာလဝဏ္ဋေဟိ ဩတရိတွာ ရာဇာနံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဝေဟာသံ ဥပ္ပတိတွာ ရညာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ''ဂစ္ဆထ သာမိနော''တိ ဝုတ္တေ သီဟပဉ္ဇရေန နိက္ခန္တာ ဥတ္တမေန ဇဝေန ဂန္တွာ ဉာတိဂဏံ ဥပာဂမိံသု။ **ပရမေ**တိ ဥတ္တမေ။ **ကေကာ**တိ အတ္တနော သဘာဝေန ''ကေကာ''တိ သဒ္ဒမကံသု။ **ဘတ္တုဂါရဝါ** တိ ဘတ္တရိ သဂါရဝါ။ **ပရိကိရိံသူ**တိ ဘတ္တုနော မုတ္တဘာဝေန တုဋ္ဌာ တံ ဘတ္တာရံ သမန္တာ ပရိဝါရယိံသု။ **လဒ္ဓပစ္စယာ** တိ လဒ္ဓပတိဋ္ဌာ။

ဧဝံ ပရိဝါရေတွာ ပန တေ ဟံသာ ''ကထံ မုတ္တောသိ, မဟာရာဇာ''တိ ပုစ္ဆိံသု။ မဟာသတ္တော သုမုခံ နိဿာယ မုတ္တဘာဝံ, သာဂလရာဇလုဒ္ဒပုတ္တေဟိ ကတကမ္မဉ္စ ကထေသိ။ တံ သုတွာ တုဋ္ဌော ဟံသဂဏော ''သုမုခ

သေနာပတိ စ ရာဇာ စ လုဒ္ဒပုတ္တော စ သုခိတာ နိဒ္ဒုက္ခာ စိရံ ဇီဝန္တူ''တိ ထုတိမကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဩသာနကထမာဟ –

၈၈. ''ဧဝံ မိတ္တဝတံ အတ္ထာ၊ သဗ္ဗေ ဟောန္တိ ပဒက္ခိဏာ။
ဟံသာ ယထာ ဓတရဋ္ဌာ၊ ဉာတိသင်္ဃံ ဥပာဂမု''န္တိ။

တတ္ထ **မိတ္တဝတ** န္တိ ကလျာဏမိတ္တသမ္ပန္နာနံ။ **ပဒက္ခိဏာ** တိ သုခနိပ္ဖတ္တိနော ဝုဍ္ဎိယုတ္တာ။ **ဓတရဋ္ဌာ**တိ ဟံသရာဇာ သုမုခေါ ရညာ စေဝ လုဒ္ဒပုတ္တေန စာတိ ဒွီဟိ ဧဝံ ဥဘောပိ တေ ဓတရဋ္ဌာ ကလျာဏမိတ္တသမ္ပန္နာ ယထာ ဉာတိသင်္ဃံ ဥပာဂမုံ, ဉာတိသင်္ဃုပဂမနသင်္ခာတော နေသံ အတ္ထော ပဒက္ခိဏော ဇာတော, ဧဝံ အညေသမ္ပိ မိတ္တဝတံ အတ္ထာ ပဒက္ခိဏာ ဟောန္တီတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပါနန္ဒော မမတ္ထာယ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇီ''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ ''တဒါ နေသာဒေါ ဆန္နော အဟောသိ, ရာဇာ သာရိပုတ္တော, သုမုခေါ အာနန္ဒော, ဆန္နဝုတိ ဟံသသဟဿာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, ဟံသရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

စူဠဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၅၃၄] ၂. မဟာဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဧတေ ဟံသာ ပက္ကမန္တိ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒထေရဿ ဇီဝိတပရိစ္စာဂမေဝ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တသဒိသမေဝ, ဣဓ ပန သတ္ထာ အတီတံ အာဟရန္တော ဣဒမာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ သံယမဿ နာမ ဗာရာဏသိရညော ခေမာ နာမ အဂ္ဂမဟေသီ အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော နဝုတိဟံသသဟဿပရိဝုတော စိတ္တကူဋေ ဝိဟာသိ။ အထေကဒိဝသံ ခေမာ ဒေဝီ ပစ္စူသသမယေ သုပိနံ အဒ္ဒသ။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟံသာ အာဂန္တွာ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသီဒိတွာ မဓုရဿရေန ဓမ္မကထံ ကထေသုံ။ ဒေဝိယာ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တိယာ ဓမ္မဿဝနေန အတိတ္တာယ ဧဝ ရတ္တိ ဝိဘာယိ။ ဟံသာ ဓမ္မံ ကထေတွာ သီဟပဉ္ဇရေန နိက္ခမိတွာ အဂမံသု။ သာ ဝေဂေနုဋ္ဌာယ ''ပလာယမာနေ ဟံသေ ဂဏှထ ဂဏှထာ''တိ ဝတွာ ဟတ္ထံ ပသာရေန္တီယေဝ ပဗုဇ္ဈိ။ တဿာ ကထံ သုတွာ ပရိစာရိကာယော ''ကုဟိံ ဟံသာ''တိ ထောကံ အဝဟသိံသု။ သာ တသ္မိံ ခဏေ သုပိနဘာဝံ ဉတွာ စိန္တေသိ – ''အဟံ အဘူတံ န ပဿာမိ, အဒ္ဓာ ဣမသ္မိံ လောကေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟံသာ ဘဝိဿန္တိ, သစေ ခေါ ပန 'သုဝဏ္ဏဟံသာနံ ဓမ္မံ သောတုကာမမှီ'တိ ရာဇာနံ ဝက္ခာမိ, 'အမှေဟိ သုဝဏ္ဏဟံသာ နာမ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ, ဟံသာနဉ္စ ကထာ နာမ အဘူတာယေဝါ'တိ ဝတွာ နိရုဿုက္ကော ဘဝိဿတိ, 'ဒောဟဠော'တိ ဝုတ္တေ ပန ယေန ကေနစိ ဥပါယေန ပရိယေသိဿတိ, ဧဝံ မေ မနောရထော သမိဇ္ဈိဿတီ''တိ။ သာ ဂိလာနာလယံ ဒဿေတွာ ပရိစာရိကာနံ သညံ ဒတွာ နိပဇ္ဇိ။

ရာဇာ ရာဇာသနေ နိသိန္နော တဿာ ဒဿနဝေလာယ တံ အဒိသွာ ''ကဟံ, ခေမာ ဒေဝီ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''ဂိလာနာ''တိ သုတွာ တဿာ သန္တိကံ ဂန္တွာ သယနေကဒေသေ နိသီဒိတွာ ပိဋ္ဌိံ ပရိမဇ္ဇန္တော ''ကိံ တေ အဖာသုက''န္တိ ပုစ္ဆိ။ ''ဒေဝ အညံ အဖာသုကံ နတ္ထိ, ဒောဟဠော ပန မေ ဥပ္ပန္နော''တိ။ တေန ဟိ ''ဘဏ, ဒေဝိ, ယံ ဣစ္ဆသိ, တံ သီဃံ တေ ဥပနာမေဿာမီ''တိ။ ''မဟာရာဇ, အဟမေကဿ သုဝဏ္ဏဟံသဿ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသိန္နဿ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇံ ကတွာ သာဓုကာရံ ဒဒမာနာ ဓမ္မကထံ သောတုမိစ္ဆာမိ, သစေ လဘာမိ, ဣစ္စေတံ ကုသလံ, နော စေ, ဇီဝိတံ မေ နတ္ထီ''တိ။ အထ နံ ရာဇာ ''သစေ မနုဿလောကေ အတ္ထိ, လဘိဿသိ , မာ စိန္တယီ''တိ အဿာသေတွာ သိရိဂဗ္ဘတော နိက္ခမ္မ အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တေသိ – ''အမ္ဘော, ခေမာ ဒေဝီ, 'သုဝဏ္ဏဟံသဿ ဓမ္မကထံ သောတုံ လဘန္တီ ဇီဝိဿာမိ, အလဘန္တိယာ မေ ဇီဝိတံ နတ္ထီ'တိ ဝဒတိ, အတ္ထိ နု ခေါ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟံသာ''တိ။ ''ဒေဝ အမှေဟိ နေဝ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ န သုတပုဗ္ဗာ''တိ။ ''ကေ ပန ဇာနေယျု''န္တိ? ''ဗြာဟ္မဏာ, ဒေဝါ''တိ။ ရာဇာ ဗြာဟ္မဏေ ပက္ကောသာပေတွာ သက္ကာရံ ကတွာ ပုစ္ဆိ – ''ဟောန္တိ နု ခေါ အာစရိယာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟံသာ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ အမှာကံ မန္တေသု မစ္ဆာ, ကက္ကဋကာ, ကစ္ဆပါ, မိဂါ, မောရာ, ဟံသာတိ ဆ

ဧတေ တိရစ္ဆာနဂတာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟောန္တိ"တိ အာဂတာ, တတ္ထ ဓတရဋ္ဌကုလဟံသာ နာမ ပဏ္ဍိတာ ဉာဏသမ္ပန္နာ, ဣတိ မနုဿေဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟောန္တီ"တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ အတ္တမနော ဟုတွာ "ကဟံ နု ခေါ အာစရိယာ ဓတရဋ္ဌဟံသာ ဝသန္တီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "န ဇာနာမ, မဟာရာဇာ"တိ ဝုတ္တေ "အထ ကေ ပန ဇာနိဿန္တီ"တိ ဝတွာ "လုဒ္ဒပုတ္တာ"တိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗေ အတ္တနော ဝိဇိတေ လုဒ္ဒကေ သန္နိပါတာပေတွာ ပုစ္ဆိ – "တာတာ, သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဓတရဋ္ဌကုလဟံသာ နာမ ကဟံ ဝသန္တီ"တိ? အထေကော လုဒ္ဒော "ဟိမဝန္တေ ကိရ, ဒေဝ, စိတ္တကူဋပဗ္ဗတေတိ ခေါ ကုလပရမ္ပရာယ ကထေန္တီ"တိ အာဟ။ "ဇာနာသိ ပန နေသံ ဂဟဏူပါယ"န္တိ? "န ဇာနာမိ, ဒေဝါ"တိ။ "ကေ ပန ဇာနိဿန္တီ"တိ? ဗြာဟ္မဏာတိ။ သော ဗြာဟ္မဏပဏ္ဍိတေ ပက္ကောသာပေတွာ စိတ္တကူဋပဗ္ဗတေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာနံ ဟံသာနံ အတ္ထိဘာဝံ အာရောစေတွာ "ဇာနာထ နု ခေါ တေသံ ဂဟဏူပါယ"န္တိ ပုစ္ဆိ။ "မဟာရာဇ, ကိံ တေဟိ ဂန္တွာ ဂဟိတေဟိ, ဥပါယေန တေ နဂရသမီပံ အာနေတွာ ဂဏှိဿာမာ"တိ။ "ကော ပန ဥပါယော"တိ? "မဟာရာဇ, နဂရတော အဝိဒူရေ ဥတ္တရေန တိကဝုတမတ္တေ တိကဝုတပ္ပမာဏံ ခေမံ နာမ သရံ ကာရာပေတွာ ဥဒကဿ ပူရေတွာ နာနာဓညာနိ ရောပေတွာ ပဉ္စဝဏ္ဏပဒုမသဉ္ဆန္နံ ကာရာပေတွာ ဧကံ ပဏ္ဍိတံ နေသာဒံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ မနုဿာနံ ဥပဂန္တုံ အဒတွာ စတူသု ကဏ္ဏေသု ဌိတေဟိ အဘယံ ဃောသာပေထ, တံ သုတွာ နာနာသကုဏာ ဒသ ဒိသာ ဩတရိဿန္တိ, တေပိ ဟံသာ ပရမ္ပရာယ တဿ သရဿ ခေမဘာဝံ သုတွာ အာဂစ္ဆိဿန္တိ, အထ နေ တလပါသေဟိ ဗန္ဓာပေတွာ ဂဏှာပေယျာထာ"တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တေဟိ ဝုတ္တပဒေသေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ သရံ ကာရာပေတွာ ဆေကံ နေသာဒံ ပက္ကောသာပေတွာ တဿ သဟဿံ အပေတွာ "တွံ ဣတော ပဋ္ဌာယ အတ္တနော ကမ္မံ မာ ကရိ, ပုတ္တဒါရံ တေ အဟံ ပောသေဿာမိ, တွံ အပ္ပမတ္တော ခေမံ သရံ ရက္ခန္တော မနုဿေ ပဋိက္ကမာပေတွာ စတူသု ကဏ္ဏေသု အဘယံ ဃောသာပေတွာ အာဂတာဂတေ သကုဏေ မမ အာစိက္ခေယျာသိ, သုဝဏ္ဏဟံသေသု အာဂတေသု မဟန္တံ သက္ကာရံ လဘိဿသီ"တိ တမဿာသေတွာ ခေမံ သရံ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ရညာ ဝုတ္တနယေနေဝ တတ္ထ ပဋိပဇ္ဇိ, "ခေမံ သရံ ရက္ခတီ"တိ စဿ "ခေမနေသာဒော"တွေဝ နာမံ ဥဒပါဒိ ။ တတော ပဋ္ဌာယ စ နာနပ္ပကာရာ သကုဏာ ဩတရိံသု, "ခေမံ နိဗ္ဘယံ သရ"န္တိ ပရမ္ပရာဃောသေန နာနာဟံသာ အာဂမိံသု။ ပဌမံ တာဝ တိဏဟံသာ အာဂမိံသု, တေသံ ဃောသေန ပဏ္ဍုဟံသာ, တေသံ ဃောသေန မနောသိလာဝဏ္ဏာ ဟံသာ, တေသံ ဃောသေန သေတဟံသာ, တေသံ ဃောသေန ပါကဟံသာ အာဂမိံသု။ တေသု အာဂတေသု ခေမကော ရညော အာရောစေသိ – "ဒေဝ, ပဉ္စဝဏ္ဏာ ဟံသာ အာဂန္တွာ သရေ ဂောစရံ ဂဏှန္တိ, ပါကဟံသာနံ အာဂတတ္တာ ဣဒါနိ ကတိပါဟေနေဝ သုဝဏ္ဏဟံသာ အာဂမိဿန္တိ, မာ စိန္တယိတ္ထ, ဒေဝါ"တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ "အညေန တတ္ထ န ဂန္တဗ္ဗံ, ယော ဂစ္ဆိဿတိ, ဟတ္ထပါဒစ္ဆေဒနဉ္စ ဃရဝိလောပဉ္စ ပါပုဏိဿတီ"တိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တတ္ထ ကောစိ န ဂစ္ဆတိ။ စိတ္တကူဋဿ ပန အဝိဒူရေ ကဉ္စနဂုဟာယံ ပါကဟံသာ ဝသန္တိ, တေပိ မဟဗ္ဗလာ။ ဓတရဋ္ဌကုလေန သဒ္ဓိံ တေသံ သရီရဝဏ္ဏောဝ ဝိသေသော။ ပါကဟံသရညော ပန ဓီတာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ အဟောသိ။ သော တံ ဓတရဋ္ဌမဟိဿရဿ အနုရူပါတိ တဿ ပါဒပရိစာရိကံ ကတွာ ပေသေသိ။ သာ တဿ ပိယာ အဟောသိ မနာပါ, တေနေဝ စ ကာရဏေန တာနိ ဒွေ ဟံသကုလာနိ အညမညံ ဝိဿာသိကာနိ ဇာတာနိ။

အထေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တဿ ပရိဝါရဟံသာ ပါကဟံသေ ပုစ္ဆိံသု – "တုမှေဟ ဣဒါနိ ကုဟိံ ဂောစရံ ဂဏှထာ"တိ? "မယံ ဗာရာဏသိတော အဝိဒူရေ ခေမသရေ ဂောစရံ ဂဏှာမ, တုမှေ ပန ကုဟိံ အာဟိဏ္ဍထာ"တိ။ "အသုကံ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ "ကသ္မာ ခေမသရံ န ဂစ္ဆထ, သော ဟိ သရော ရမဏီယော နာနာသကုဏသမာကိဏ္ဏော ပဉ္စဝဏ္ဏပဒုမသဉ္ဆန္နော နာနာဓညဖလသမ္ပန္နော နာနပ္ပကာရဘမရဂဏနိကူဇိတော စတူသု ကဏ္ဏေသု နိစ္စံ ပဝတ္တအဘယဃောသနော, ကောစိ နံ ဥပသင်္ကမိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ, ပဂေဝ အညံ ဥပဒ္ဒဝံ ကာတုံ, ဧဝရူပေါ သော သရော"တိ ခေမသရံ ဝဏ္ဏယိံသု။ တေ တေသံ ဝစနံ သုတွာ "ဗာရာဏသိယာ သမီပေ ကိရ ဧဝရူပေါ ခေမော နာမ သရော အတ္ထိ, ပါကဟံသာ တတ္ထ ဂန္တွာ ဂောစရံ ဂဏှန္တိ, တုမှေဟပိ ဓတရဋ္ဌမဟိဿရဿ အာရောစေထ, သစေ အနုဇာနာတိ, မယမ္ပိ တတ္ထ ဂန္တွာ ဂောစရံ ဂဏှေယျာမာ"တိ သုမုခဿ ကထေသုံ။ သုမုခော ရညော အာ

ရောစေသိ။ သော စိန္တေသိ – ''မနုဿာ နာမ ဗဟုမာယာ ခရမန္တာ ဥပါယကုသလာ, ဘဝိတဗ္ဗမေတ္ထ ကာရဏေန, ဧတ္တကံ ကာလံ ဧသော သရော နတ္ထိ, ဣဒါနိ အမှာကံ ဂဟဏတ္ထာယ ကတော ဘဝိဿတီ''တိ။ သော သုမုခံ အာဟ – ''မာ တေ တတ္ထ ဂမနံ ရုစ္စိထ, န သော သရော တေဟိ သုဓမ္မတာယ ကတော, အမှာကံ ဂဟဏတ္ထာယေဝ ကတော, မနုဿာ နာမ ဗဟုမာယာ ခရမန္တာ ဥပါယကုသလာ, တုမှေ သကေယေဝ ဂောစရေ စရထာ''တိ ။

သုဝဏ္ဏဟံသာ ''ခေမံ သရံ ဂန္တုကာမမှာ''တိ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ သုမုခဿ အာရောစေသုံ။ သော တေသံ တတ္ထ ဂန္တုကာမတံ မဟာသတ္တဿ အာရောစေသိ။ အထ မဟာသတ္တော ''မမ ဉာတကာ မံ နိဿာယ မာ ကိလမန္တု, တေန ဟိ ဂစ္ဆာမာ''တိ နဝုတိဟံသသဟဿပရိဝုတော တတ္ထ ဂန္တွာ ဂောစရံ ဂဟေတွာ ဟံသကီဠံ ကီဠိတွာ စိတ္တကူဋမေဝ ပစ္စာဂမိ။ ခေမကော တေသံ ဂောစရံ စရိတွာ ဂတကာလေ ဂန္တွာ တေသံ အာဂတဘာဝံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ တုဋ္ဌစိတ္တော ဟုတွာ, ''သမ္မ ခေမက, ဧကံ ဒွေ ဝါ ဟံသေ ဂဏှိတုံ ဝါယမ, မဟန္တံ တေ ယသံ ဒဿာမီ''တိ ဝတွာ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ တံ ဥယျောဇေသိ။ သော တတ္ထ ဂန္တွာ စာဋိပဉ္ဇရေ နိသီဒိတွာ ဟံသာနံ စရဏဋ္ဌာနံ ဝီမံသိ။ ဗောဓိသတ္တာ နာမ နိလ္လောလုပ္ပစာရိနော ဟောန္တိ, တသ္မာ မဟာသတ္တော ဩတိဏ္ဏဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ သပဒာနံ သာလိံ ခာဒန္တော အဂမာသိ။ သေသာ ဣတော စိတော စ ခာဒန္တာ ဝိစရိံသု။

အထ လုဒ္ဒပုတ္တော ''အယံ ဟံသော နိလ္လောလုပ္ပစာရီ, ဣမံ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ စိန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ ဟံသေသု သရံ အနောတိဏ္ဏေသုယေဝ စာဋိပဉ္ဇရေ နိသိန္နော တံ ဌာနံ ဂန္တွာ အဝိဒူရေ ပဉ္ဇရေ အတ္တာနံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဆိဒ္ဒေန ဩလောကေန္တော အစ္ဆိ။ တသ္မိံ ခဏေ မဟာသတ္တော နဝုတိဟံသသဟဿပုရက္ခတော ဟိယျော ဩတိဏ္ဏဋ္ဌာနေယေဝ ဩတရိတွာ ဩဓိယံ နိသီဒိတွာ သာလိံ ခာဒန္တော ပယာသိ။ နေသာဒော ပဉ္ဇရဆိဒ္ဒေန ဩလောကေန္တော တဿ ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ အတ္တဘာဝံ ဒိသွာ ''အယံ ဟံသော သကဋနာဘိပ္ပမာဏသရီရော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော, တီဟိ ရတ္တရာဇီဟိ ဂီဝါယံ ပရိက္ခိတ္တော, တိဿော ရာဇိယော ဂလေန ဩတရိတွာ ဥရန္တရေန ဂတာ, တိဿော ပစ္ဆာဘာဂေန နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဂတာ, ရတ္တကမ္ဗလသုတ္တသိက္ကာယ ဌပိတကဉ္စနက္ခန္ဓော ဝိယ အတိရောစတိ, ဣမိနာ ဧတေသံ ရညာ ဘဝိတဗ္ဗံ, ဣမမေဝ ဂဏှိဿာမီ''တိ စိန္တေသိ။ ဟံသရာဇာပိ ဗဟုံ ဂောစရံ စရိတွာ ဇလကီဠံ ကီဠိတွာ ဟံသဂဏပရိဝုတော စိတ္တကူဋမေဝ အဂမာသိ။ ဣမိနာ နိယာမေနေဝ ပဉ္စ ဒိဝသေ ဂောစရံ ဂဏှိ။ ဆဋ္ဌေ ဒိဝသေ ခေမကော ကာဠအဿတလမယံ ဒဠှံ မဟာရဇ္ဇုံ ဝဋ္ဋေတွာ ယဋ္ဌိယာ ပါသံ ကတွာ ''သွေ ဝါ ဟံသရာဇာ ဣမသ္မိံ ဩကာသေ ဩတရိဿတီ''တိ တထတော ဉတွာ အန္တောဥဒကေ ယဋ္ဌိပါသံ ဩဍ္ဍိ။

ပုနဒိဝသေ ဟံသရာဇာ ဩတရန္တော ပါဒံ ပါသေ ပဝေသေန္တောယေဝ ဩတရိ။ အထဿ ပါသော ပါဒံ အယပဋ္ဋေန ကမုန္တော ဝိယ အာဗန္ဓိတွာ ဂဏှိ။ သော ''ဆိန္ဒိဿာမိ န''န္တိ ဝေဂံ ဇနေတွာ ကမိတွာ ပါတေသိ။ ပဌမတရေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ စမ္မံ ဆိဇ္ဇိ, ဒုတိယတရေ ကမ္ဗလဝဏ္ဏံ မံသံ ဆိဇ္ဇိ, တတိယတရေ နှာရု ဆိဇ္ဇိ, စတုတ္ထတရေ ပန ''ပါဒ ဆိဇ္ဇေယျုံ, ရညော ပန ဟီနင်္ဂတာ နာမ အနနုစ္ဆဝိကာ''တိ န တယာမံ အကာသိ, ဗလဝဝေဒနာ စ ပဝတ္တိံသု။ သော စိန္တေသိ – ''သစာဟံ ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိဿာမိ, ဉာတကာ မေ ဥတ္ရဿာ ဟုတွာ ဂောစရံ အဂ္ဂဟေတွာ ဆာတဇ္ဈတ္တာဝ ပလာယန္တာ ဒုဗ္ဗလတ္တာ သမုဒ္ဒေ ပတိဿန္တီ''တိ။ သော ဝေဒနံ အဓိဝါသေတွာ ပါသဝသေ ဝတ္တေတွာ သာလိံ ခာဒန္တော ဝိယ ဟုတွာ တေသံ ယာဝဒတ္ထံ စရိတွာ ဟံသကီဠံ ကီဠနကာလေ မဟန္တေန သဒ္ဒေန ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိ။ တံ သုတွာ ဟံသာ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂါ စိတ္တကူဋာဘိမုခာ ပုရိမနယေနေဝ ပက္ကမိံသု။

သုမုခောပိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ စိန္တေတွာ ဝိစိနိတွာ တီသုပိ ကောဋ္ဌာသေသု မဟာသတ္တံ အဒိသွာ ''အဒ္ဓာ တသ္သေဝေဒံ ဘယံ ဥပ္ပန္န''န္တိ နိဝတ္တိတွာ အာဂတော မဟာသတ္တံ ပါသေန ဗဒ္ဓံ လောဟိတမက္ခိတံ ဒုက္ခာတုရံ ပင်္ကပိဋ္ဌေ နိပန္နံ ဒိသွာ ''မာ ဘာယိ, မဟာရာဇ, အဟံ မမ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ တုမှေ မောစေဿာမီ''တိ ဝဒန္တော ဩတရိတွာ မဟာသတ္တံ အဿာသေန္တော ပင်္ကပိဋ္ဌေ နိသီဒိ။ မဟာသတ္တော ''နဝုတိဟံသသဟဿေသု မံ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယန္တေသု အယံ သုမုခော ဧကကောဝ အာဂတော, ကိံ နု ခော လုဒ္ဒပုတ္တဿ အာဂတကာလေ မံ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယိဿတိ, ဥဒါဟု နော''တိ ဝီမံသနဝသေန လောဟိတမက္ခိတော ပါသယဋ္ဌိယံ ဩလမ္ဗန္တောယေဝ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၈၉. ''ဧတေ ဟံသာ ပက္ကမန္တိ ဝက္ကင်္ဂါ ဘယမေရိတာ။

ဟရိတ္တစ ဟေမဝဏ္ဏ၊ ကာမံ သုမုခ ပက္ကမ။

၉၀. ''ဩပဟာယ မံ ဉာတိဂဏာ၊ ဧကံ ဟာသဝသံ ဂတံ။
အနပေက္ခမာနာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကိံ ဧကော အဝဟီယသိ။

၉၁. ''ပတေဝ ပတတံ သေဋ္ဌ၊ နတ္ထိ ဗဒ္ဓေ သဟာယတာ။
မာ အနီဃာယ ဟာပေသိ၊ ကာမံ သုမုခ ပက္ကမာ''တိ။

တတ္ထ **ဘယမေရိတာ**တိ ဘယေန ဧရိတာ ဘယဋ္ဋိတာ ဘယစလိတာ။ တတိယပဒေ ''ဟရိ''တိပိ ''ဟေမ''န္တိပိ သုဝဏ္ဏဿေဝ နာမံ။ သော စ ဟရိတ္တစတာယ ဟေမဝဏ္ဏော, တေန တံ ဧဝံ အာလပတိ။ **သုမုခာ**တိ သုန္ဒရမုခ။ **အနပေက္ခမာနာ**တိ တဝ ဉာတကာ မံ အနောလောကေန္တာ နိရာလယာ ဟုတွာ။ **ပတေဝာ**တိ ဥပ္ပတာဟိယေဝ။ **မာ အနီဃာယာ**တိ ဣတော ဂန္တွာ ပတ္တဗ္ဗာယ နိဒ္ဒုက္ခဘာဝတာယ ဝီရိယံ မာ ဟာပေသိ။

တံ သုတွာ သုမုခေါ ''အယံ ဟံသရာဇာ မမ ပိယမိတ္တဘာဝံ န ဇာနာတိ, အနုပ္ပိယဘာဏီ မိတ္တောတိ မံ သလ္လက္ခေတိ, သိနေဟဘာဝမဿ ဒဿေဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ စတဿော ကထာ အဘာသိ –

၉၂. ''နာဟံ ဒုက္ခပရေတောပိ၊ ဓတရဋ္ဌ တုဝံ ဇဟေ။
ဇီဝိတံ မရဏံ ဝါ မေ၊ တယာ သဒ္ဓိံ ဘဝိဿတိ။

၉၃. ''နာဟံ ဒုက္ခပရေတောပိ၊ ဓတရဋ္ဌ တုဝံ ဇဟေ။
န မံ အနရိယသံယုတ္တေ၊ ကမ္မေ ယောဇေတုမရဟသိ။

၉၄. ''သကုမာရော သခါတျသ္မိ၊ သစိတ္တေ စသ္မိ တေ ဌိတော။
ဉာတော သေနာပတီ တျာဟံ၊ ဟံသာနံ ပဝရုတ္တမ။

၉၅. ''ကထံ အဟံ ဝိကတ္ထိဿံ၊ ဉာတိမဇ္ဈေ ဣတော ဂတော။
တံ ဟိတွာ ပတတံ သေဋ္ဌ၊ ကိံ တေ ဝက္ခာမိတော ဂတော။
ဣဓ ပါဏံ စဇိဿာမိ၊ နာနရိယံ ကတ္တုမုဿဟေ''တိ။

တတ္ထ **နာဟန္တိ** အဟံ, မဟာရာဇ, ကာယိကစေတသိကေန ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌောပိ တံ န ဇဟာမိ။ **အနရိယသံယုတ္တေ**တိ မိတ္တဒုဗ္ဘိဟိ အဟိရိကေဟိ ကတ္တဗ္ဗတာယ အနရိယဘာဝေန သံယုတ္တေ။ **ကမ္မေ** တိ တံ ဇဟိတွာ ပက္ကမနကမ္မေ။ **သကုမာရော**တိ သမာနကုမာရော, ဧကဒိဝသေနေဝ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ ဧကဒိဝသေ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ ဧကတော ဝဍ္ဍိတကုမာရောတိ အတ္ထော။ **သခါတျသ္မီ** တိ အဟံ တေ ဒက္ခိဏက္ခိသမော ပိယသဟာယော။ **သစိတ္တေ**တိ တဝ သကေ စိတ္တေ အဟံ ဌိတော တဝ ဝသေ ဝတ္တာမိ, တယိ ဇီဝန္တေ ဇီဝာမိ, န ဇီဝန္တေ န ဇီဝာမီတိ အတ္ထော။ ''သံစိတ္တေ''တိပိ ပါဌော, တဝ စိတ္တေ အဟံ သဏ္ဌိတော သုဋ္ဌု ဌိတောတိ အတ္ထော။ **ဉာတော**တိ သဗ္ဗဟံသာနံ အန္တရေ ပညာတော။ **ဝိကတ္ထိဿံ**န္တိ ''ကုဟိံ ဟံသရာဇာ''တိ ပုစ္ဆိတော အဟံ ကိန္တိ ကထေဿာမိ။ **ကိံ တေ ဝက္ခာမီ**တိ တေ တဝ ပဝတ္တိံ ပုစ္ဆန္တေ ဟံသဂဏေ ကိံ ဝက္ခာမိ။

ဧဝံ သုမုခေန စတူဟိ ကထာဟိ သီဟနာဒေ နဒိတေ တဿ ဂုဏံ ပကာသေန္တော မဟာသတ္တော အာဟ –

၉၆. ''ဧသော ဟိ ဓမ္မော သုမုခ၊ ယံ တွံ အရိယပထေ ဌိတော။
ယော ဘတ္တာရံ သခါရံ မံ၊ န ပရိစ္စတ္တုမုဿဟေ။

၉၇. ''တဥ္ဟိ မေ ပေက္ခမာနဿ၊ ဘယံ န တွေဝ ဇာယတိ။
အဓိဂစ္ဆသိ တွံ မယှံ၊ ဧဝံဘူတဿ ဇီဝိတ''န္တိ။

တတ္ထ **ဧသော ဓမ္မော** တိ ဧသ ပောရာဏကပဏ္ဍိတာနံ သဘာဝေါ။ **ဘတ္တာရံ သခာရံ မ** န္တိ သာမိကဉ္စ သဟာယဉ္စ မံ။ **ဘာယ** န္တိ စိတ္တုတြာသော မယှံ န ဇာယတိ, စိတ္တကူဋ္ဌပဗ္ဗတေ ဟံသဂဏာမဇ္ဈေ ဌိတော ဝိယ ဟောမိ။ **မယှ ဟာ** န္တိ မမ ဇီဝိတံ တဝ လဘာပေဿသိ။

ဧဝံ တေသံ ကထေန္တာနညေဝ လုဒ္ဒပုတ္တော သရပရိယန္တေ ဌိတော ဟံသေ တီဟိ ခန္ဓေဟိ ပလာယန္တေ ဒိသွာ "ကိံ နု ခော"တိ ဟာသဗ္ဗာနံ ဩလောကေန္တော ဗောဓိသတ္တံ ပာသယဋ္ဌိယံ ဩလမ္ဗန္တံ ဒိသွာ သဉ္ဇာတသောမနဿော ကစ္ဆံ ဒဠှံ ဗန္ဓိတွာ မုဂ္ဂရံ ဂဟေတွာ ကပ္ပုဋ္ဌာနဂ္ဂိ ဝိယ အဝတ္ထရမာနော ပဏှိယာ အက္ကန္တကလလေ ဥပရိသီသေန ဂန္တွာ ပုရတော ပတန္တေ ဝေဂေန ဥပသင်္ကမိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၉၈. "ဣစ္စေဝံ မန္တယန္တာနံ၊ အရိယာနံ အရိယဝုတ္တိနံ။
ဒဏ္ဍမာဒါယ နေသာဒေါ၊ အာပတီ တုရိတော ဘုသံ။

၉၉. "တမာပတန္တံ ဒိသွာန၊ သုမုခေါ အတိဗြူဟယိ။
အဋ္ဌာသိ ပုရတော ရညော၊ ဟံသော ဝိဿာသယံ ဗျထံ။

၁၀၀. "မာ ဘာယိ ပတတံ သေဋ္ဌ၊ န ဟိ ဘာယန္တိ တာဒိသာ။
အဟံ ယောဂံ ပယုဉ္ဇိဿံ၊ ယုတ္တံ ဓမ္မူပသံဟိတံ။
တေန ပရိယာပဒါနေန၊ ခိပ္ပံ ပာသာ ပမောက္ခသိ"တိ။

တတ္ထ **အရိယဝုတ္တိန** န္တိ အရိယာစာရေ ဝတ္တမာနာနံ။ **ဘုသ** န္တိ ဒဠှံ ဗလဝံ။ **အတိဗြူဟယီ** တိ အနန္တရကထာယ အာဂတံ "မာ ဘာယီ"တိ ဝစနံ ဝဒန္တော အတိဗြူဟေသိ မဟာသဒ္ဒံ နိစ္ဆာရေသိ။ **အဋ္ဌာသီ** တိ သစေ နေသာဒေါ ရာဇာနံ ပဟရိဿတိ, အဟံ ပဟာရံ သမ္ပဋိစ္ဆိဿာမီတိ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ **ဝိဿာသယ** န္တိ ဝိဿာသေန္တော အဿာသေန္တော။ **ဗျထ** န္တိ ဗျထိတံ ဘီတံ ရာဇာနံ "မာ ဘာယီ"တိ ဣမိနာ ဝစနေန ဝိဿာသေန္တော။ **တာဒိသာ** တိ တုမှာဒိသာ ဉာဏဝီရိယသမ္ပန္နာ။ **ယောဂ** န္တိ ဉာဏဝီရိယယောဂံ။ **ယုတ္တ** န္တိ အနုစ္ဆဝိကံ။ **ဓမ္မူပသံဟိတ** န္တိ ကာရဏနိဿိတံ။ **တေန ပရိယာပဒါနေနာ** တိ တေန မယာ ပယုတ္တေန ယောဂေန ပရိသုဒ္ဓေန။ **ပမောက္ခသီ** တိ မုစ္စိဿသိ။

ဧဝံ သုမုခေါ မဟာသတ္တံ အဿာသေတွာ လုဒ္ဒပုတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ မဓုရံ မာနုသိံ ဝာစံ နိစ္ဆာရေန္တော, "သမ္မ, တွံ ကောနာမောသီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဟံသရာဇ, အဟံ ခေမကော နာမာ"တိ ဝုတ္တေ, "သမ္မ ခေမက, 'တယာ ဩဍ္ဍိတတလဟသေ ယော ဝါ သော ဝါ ဟံသော ဗဒ္ဓေါ'တိ သညံ မာ ကရိ, နဝုတိယာ ဟံသသဟဿာနံ ပဝရော ဓတရဋ္ဌဟံသရာဇာ တေ ဟာသေ ဗဒ္ဓေါ, ဉာဏသီလာစာရသမ္ပန္နော သင်္ဂဟကပက္ခေ ဌိတော, န တံ မာရေတုံ ယုတ္တော, အဟံ တဝ ဣမိနာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကရိဿာမိ, အယမ္ပိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော, အဟမ္ပိ တထေဝ, အဟံ တေ ဧတဿတ္ထာယ အတ္တနော ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိဿာမိ, သစေ တွံ ဧတဿ ပတ္တာနိ ဂဏှိတုကာမောသိ, မမ ပတ္တာနိ ဂဏှ, အထောပိ စမ္မမံသနှာရုအဋ္ဌိမညတရံ ဂဏှိတုကာမောသိ, မမေဝ သရီရတော ဂဏှ, အထ နံ ကီဠာဟံသံ ကာတုကာမောသိ, မညေဝ ကရ, ဇီဝန္တမေဝ ဝိက္ကိဏိတွာ သစေ ဓနံ ဥပ္ပာဒေတုကာမောသိ, မံ ဇီဝန္တမေဝ ဝိက္ကိဏိတွာ ဓနံ ဥပ္ပာဒေဟိ, မာ ဧတံ ဉာဏာဒိဂုဏသံယုတ္တံ ဟံသရာဇာနံ အဝဓိ, သစေ ဟိ နံ ဝဓိဿသိ, နိရယာဒီဟိ န မုစ္စိဿသီ"တိ တံ နိရယာဒိဘယေန သန္တဇ္ဇေတွာ အတ္တနော မဓုရကထံ ဂဏှာပေတွာ ပုန ဗောဓိသတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ တံ အဿာသေန္တော အဋ္ဌာသိ။ နေသာဒေါ တဿ ကထံ သုတွာ "အယံ တိရစ္ဆာနဂတော သမာနော မနုဿေဟိပိ ကာတုံ အသက္ကုဏေယျံ ဝေရူပံ မိတ္တဓမ္မံ ကရောတိ, မနုဿာပိ ဧဝံ မိတ္တဓမ္မေ ဌာတုံ န သက္ကောန္တိ, အဟော ဧသ ဉာဏသမ္ပန္နော မဓုရကထော ဓမ္မိကော"တိ သကလသရီရံ ပီတိသောမနဿပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ ပဟဋ္ဌလောမော ဒဏ္ဍံ ဆဍ္ဍေတွာ သိရသိ အဉ္ဇလိံ ပတိဋ္ဌပေတွာ သူရိယံ နမဿန္တော ဝိယ သုမုခဿ ဂုဏံ ကိတ္တေန္တော အဋ္ဌာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၀၁. "တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ၊ သုမုခဿ သုဘာသိတံ။
ပဟဋ္ဌလောမော နေသာဒေါ၊ အဉ္ဇလိဿ ပဏာမယိ။

၁၀၂. ''န မေ သုတံ တ ဒိဋ္ဌံ တ၊ ဘာသန္တော မာနုသိံ ဒိဇော။
အရိယံ ဗ္ရုတနော ဝက္ကင္ဂေါ၊ စဇန္တော မာနုသိံ ဂိရံ။

၁၀၃. ''ကိံ နု တာယံ ဒိဇော ဟောတိ၊ မုတ္တော ဗဒ္ဓံ ဥပာသသိ။
ဩဟာယ သကုဏာ ယန္တိ၊ ကိံ ဧကော အဝဟီယသီ''တိ။

တတ္ထ **အဥ္ဇလိဿ ပဏာမယိ** တိ အဉ္ဇလိံ အဿ ဥပနာမယိ, ''န မေ''တိ ကထာယဿ ထုတိံ ကရောတိ။ တတ္ထ **မာနုသိန္တိ** မနုဿတစံ။ **အရိယန္တိ** သုန္ဒရံ နိဒ္ဒောသံ။ **စဇန္တော** တိ ဝိဿဇ္ဇေန္တော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – သမ္မ, တွံ ဒိဇော သမာနော အဇ္ဇ မယာ သဒ္ဓိံ မာနုသိံ တစံ ဘာသန္တော နိဒ္ဒောသံ ဗ္ရုတနော မာနုသိံ ဂိရံ စဇန္တော ပစ္စက္ခတော ဒိဋ္ဌော, ဣတော ပုဗ္ဗေ ပန ဣဒံ အစ္ဆရိယံ မယာ နေဝ သုတံ န ဒိဋ္ဌန္တိ။ **ကိံ နု တာယန္တိ** ယံ ဧတံ တွံ ဥပာသသိ, ကိံ နု တေ အယံ ဟောတိ။

ဧဝံ တုဋ္ဌစိတ္တေန နေသာဒေန ပုဋ္ဌော သုမုခော ''အယံ မုဒုကော ဇာတော, ဣဒါနိဿ ဘိယျောသောမတ္တာယ မုဒုဘာဝတ္ထံ မမ ဂုဏံ ဒဿေဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၁၀၄. ''ရာဇာ မေ သော ဒိဇာမိတ္တ၊ သေနာပစ္စဿ ကာရယိံ။
တမာပဒေ ပရိစ္စတုံ၊ နုဿဟေ ဝိဟင်္ဂမိပံ။

၁၀၅. ''မဟာဂဏာယ ဘတ္တာ မေ၊ မာ ဧကော ဗျသနံ အဂါ။
တထာ တံ သမ္မ နေသာဒ၊ ဘတ္တာယံ အဘိတော ရမေ''တိ။

တတ္ထ **နုဿဟေ** တိ န သမတ္ထောမှိ။ **မဟာဂဏာယာ**တိ မဟတော ဟံသဂဏဿ။ **မာ ဧကော**တိ မာဒိသေ သေဝကေ ဝိဇ္ဇမာနေ မာ ဧကကော ဗျသနံ အဂါ။ **တထာ တန္တိ** ယထာ အဟံ ဝဒာမိ, တထေဝ တံ။ **သမ္မာ**တိ ဝယဿ။ **ဘတ္တာယံ အဘိတော ရမေ** တိ ဘတ္တာ အယံ မမ, အဟမဿ အဘိတော ရမေ သန္တိကေ ရမာမိ န ဥက္ကဏ္ဌာမီတိ။

နေသာဒော တံ တဿ ဓမ္မနိဿိတံ မဓုရကထံ သုတွာ သောမနဿပ္ပတ္တော ပဟဋ္ဌလောမော ''သစာဟံ ဧတံ သီလာဒိဂုဏသံယုတ္တံ ဟံသရာဇာနံ ဝဓိဿာမိ, စတူဟိ အပာယေဟိ န မုစ္စိဿာမိ, ရာဇာ မံ ယဒိစ္ဆတိ, တံ ကရောတု, အဟမေတံ သုမုခဿ အယံ ကတွာ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ ကထမာဟ –

၁၀၆. ''အရိယဝတ္တသိ ဝက္ကင်္ဂ၊ ယော ပိဏ္ဍမပစာယသိ။
စဇာမိ တေ တံ ဘတ္တာရံ၊ ဂစ္ဆထူဘော ယထာသုခ''န္တိ။

တတ္ထ **အရိယဝတ္တသီ** တိ မိတ္တဓမ္မရက္ခဏသင်္ခာတေန အာစာရအရိယာနံ ဝတ္တေန သမန္နာဂတောသိ။ **ပိဏ္ဍမပစာယသီ**တိ ဘတ္တု သန္တိကာ လဒ္ဓံ ပိဏ္ဍံ သေနာပတိဋ္ဌာနံ ပူဇေသိ။ **ဂစ္ဆထူဘော** တိ ဒွေပိ ဇနာ အဿုမုခေ ဉာတိသင်္ဃေ ဟာသယမာနာ ယထာသုခံ ဂစ္ဆထာတိ။

ဧဝံ ဝတွာ နေသာဒော မုဒုစိတ္တေန မဟာသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ယဋ္ဌိံ ဩနာမေတွာ ပင်္ကပိဋ္ဌေ နိသီဒာပေတွာ ဟာသယဋ္ဌိယာ မောစေတွာ တံ ဥက္ခိပိတွာ သရတော နီဟရိတွာ တရုဏဒဗ္ဗတိဏပိဋ္ဌေ နိသီဒာပေတွာ ပာဒေ ဗဒ္ဓပါသံ သဏိကံ မောစေတွာ မဟာသတ္တေ ဗလဝသိနေဟံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ မေတ္တစိတ္တေန ဥဒကံ အာဒါယ လောဟိတံ ဓောဝိတွာ ပုနပ္ပုနံ ပရိမဇ္ဇိ, အထဿ မေတ္တာနုဘာဝေန သိရာယ သိရာ, မံသေန မံသံ, စမ္မေန စမ္မံ ဃဋ္ဋိတံ, ဟအော ပာကတိကော အဟောသိ, ဣတရေန နိဗ္ဗိသေသော။ ဗောဓိသတ္တော သုခပ္ပတ္တော ဟုတွာ ပကတိဘာဝေန နိသီဒိ။ သုမုခော အတ္တာနံ နိဿာယ ရညော သုခိတဘာဝံ ဒိသွာ သဉ္ဇာတသောမနဿော စိန္တေသိ – ''ဣမိနာ အမှာကံ မဟာဥပကာရော ကတော, အမှေဟိ ဧတဿ ကတော ဥပကာရော နာမ နတ္ထိ, သစေ သေ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာနံ အတ္ထာယ အမှေ ဂဏှိ, တေသံ သန္တိကံ နေတွာ ဗဟုံ ဓနံ လဘိဿတိ, သစေ အတ္တနော အတ္ထာယ ဂဏှိ, အမှေ ဝိက္ကိဏိတွာ ဓနံ လဘိဿတေဝ, ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ န''န္တိ။ အထ နံ ဥပကာရံ ကာတုကာမတာယ ပုစ္ဆန္တော အာဟ –

၁၀၇. ''သစေ အတ္တပ္ပယောဂေန၊ ဩဟိတော ဟံသပက္ခိနံ။
ပဋိဂ္ဂဏှာဟာမ တေ သမ္မ၊ ဧတံ အဘယဒက္ခိဏံ။

၁၀၈. ''နော စေ အတ္တပ္ပယောဂေန၊ ဩဟိတော ဟံသပက္ခိနံ။
အနိဿရော မုဉ္စမမှေ၊ ထေယျံ ကယိရာသိ လုဒ္ဒကာ''တိ။

တတ္ထ **သစေ**တိ, သမ္မ နေသာဒ, သစေ တယာ အတ္တနော ပယောဂေန အတ္တနော အတ္ထာယ ဟံသာနဉ္စေဝ သေသ ပက္ခီနဉ္စ ဟသော ဩဟိတော။ **အနိဿရော** တိ အနိဿရော ဟုတွာ အမှေ မုဉ္စန္တော ယေနာသိ အာဏတ္တော, တဿသန္တကံ ဂဏှာဟန္တော ထေယျံ ကယိရာသိ။

တံ သုတွာ နေသာဒော ''နာဟံ တုမှေ အတ္တနော အတ္ထာယ ဂဏှာမိ, ဗာရာဏသိရညော ပန သံယမေန ဂဏှာပိ တောမှီ''တိ ဝတွာ ဒေဝိယာ ဒိဋ္ဌသုပိနကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ရညော တေသံ အာဂတဘာဝံ သုတွာ, ''သမ္မ ခေမက, ဧကံ တ ဒွေ ဝ တ ဟံသေ ဂဏှာဟိတုံ တယမ, မဟန္တံ တေ ယသံ ဒဿာမီ''တိ ဝတွာ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ ဥယျောဇိတဘာ တေ, တာဝ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ သုမုခော ''ဣမိနာ နေသာဒေန အတ္တနော ဇီဝိတံ အဂဏေတွာ အမှ ဟေ ဝိဿဇ္ဇေန္တေန ဒုက္ကရံ ကတံ, သစေ မယံ ဣတော စိတ္တကူဋံ ဂမိဿာမ, နေဝ ဓတရဋ္ဌရညော ပညာနုဘာ တေ, န မယ္ဟံ မိတ္တဓမ္မော ပာကဋော ဘဝိဿတိ, န လုဒ္ဒပုတ္တော မဟန္တံ ယသံ လစ္ဆတိ, န ရာဇာ ပဉ္စသု သီလေ သု ပတိဋ္ဌဟိဿတိ, န ဒေဝိယာ မနောရထော မတ္ထကံ ဟာပုဏိဿတီ''တိ စိန္တေတွာ, ''သမ္မ, ဧဝံ သန္တေ အမှ ဟေ ဝိဿဇ္ဇေတုံ န လဘသိ, ရညော နော ဒဿေဟိ, သော အမှေ ယထာရုစိ ကရိဿတီ''တိ ဣမမတ္ထံ ပကာသေ န္တော ကထမာဟ –

၁၀၉. ''ယဿ တွံ ဘတကော ရညော၊ ကာမံ တဿေဝ ပာပယ။
တတ္ထ သံယမနော ရာဇာ၊ ယထာဘိညံ ကရိဿတီ''တိ။

တတ္ထ **တဿေဝ** တိ တဿေဝ သန္တိကံ နေဟိ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ရာဇနိဝေသနေ။ **ယထာဘိညန္တိ** ယထာဓိ ပ္ပာယံ ယထာရုစိံ။

တံ သုတွာ နေသာဒော ''မာ တေ ဘဒ္ဒန္တေ ရာဇဒဿနံ ရုစ္စိတ္ထ, ရာဇာနော နာမ သပ္ပဋိဘယာ, ကီဠာဟံသေ တ တေ ကရေယျုံ မာရေယျုံ တ''တိ အာဟ။ အထ နံ သုမုခော, ''သမ္မ လုဒ္ဒက မာ အမှာကံ စိန္တယိ, အဟံ တာဒိသ ဿ ကက္ခဠဿ ဓမ္မကထာယ မဒ္ဒဝံ ဇနေသိံ, ရညော ကိံ န ဇနေဿာမိ, ရာဇာနော ဟိ ပဏ္ဍိတာ သုဘာသိတဒုဗ္ဘာ သိတညု, ခိပ္ပံ နော ရညော သန္တိကံ နေဟိ, နယန္တော စ မာ ဗန္ဓနေန နယိ, ပုပ္ဖပဉ္စရေ ပန နိသီဒာပေတွာ နေဟိ, ပုပ္ ဖပဉ္စရံ ကရောန္တော ဓတရဋ္ဌဿ မဟန္တံ သေတပဒုမသဏ္ဍနံ, မမ ခုဒ္ဒကံ ရတ္တပဒုမသဏ္ဍနံ ကတွာ ဓတရဋ္ဌ ဧ ပုရတော, မမံ ပစ္ဆတော နီစတရံ ကတွာ အာဒာယ ခိပ္ပံ နေတွာ ရညော ဒဿေဟီ''တိ အာဟ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ ''သုမုခော ရာဇာနံ ဒိသွာ မမ မဟန္တံ ယသံ အာတုကာမော ဘဝိဿတီ''တိ သဉ္ဇာတသောမနဿော မုဒူဟိ လတာဟိ ပဉ္စရေ ကတွာ ပဒုမေဟိ ဆာဒေတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ တေ ဂဟေတွာ အဂမာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္ တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၁၀. ''ဣစ္စေဝံ ဝုတ္တော နေသာဒော၊ ဟေမဝဏ္ဏေ ဟရိတ္တစေ။
ဥဘော ဟတ္ထေဟိ သင်္ဂယှ၊ ပဉ္စရေ အဇ္ဈတောဒဟိ။

၁၁၁. ''တေ ပဉ္စရဂတေ ပက္ခီ၊ ဥဘော ဘဿရဝဏ္ဏိနေ။
သုမုခံ ဓတရဋ္ဌဉ္စ၊ လုဒ္ဒော အာဒာယ ပက္ကမီ''တိ။

တတ္ထ **အဇ္ဈတောဒဟီ** တိ ဩဒဟိ ဌပေသိ။ **ဘဿရဝဏ္ဏိနေ** တိ ပဘာသမ္ပန္နဝဏ္ဏေ။

ဧဝံ လုဒ္ဒဿ တေ အာဒာယ ပက္ကမနကာလေ ဓတရဋ္ဌော ဟာကဟံသရာဇဓီတရံ အတ္တနော ဘရိယံ သရိတွာ သုမု ခံ အာမန္တေတွာ ကိလေသဝသေန ဝိလပိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၁၂. ‘‘ဟရိယမာနော ဓတရဋ္ဌော၊ သုမုခံ ဧတဒဗ္ရဝိ။
ဗာဠှပ္ပတ္တံ ဘာယာမိ သုမုခ၊ သာမာယ လက္ခဏူရုယာ။
အသ္မာကံ ဝဓမညာယ၊ အထတ္တာနံ ဝဓိဿတိ။

၁၁၃. ‘‘ပာကဟံသာ စ သုမုခ၊ သုဟေမာ ဟေမသုတ္တစာ။
ကောဉ္စီ သမုဒ္ဒတီရေဝ၊ ကပဏာ နူန ရုစ္ဆတီ’’တိ။

တတ္ထ **ဘာယာမီ**တိ မရဏတော ဘာယာမိ။ **သာမာယာ**တိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာယ။ **လက္ခဏူရုယာ** တိ လက္ခဏသမ္ပန္န ဦရုယာ။ **ဝဓမညာယာ**တိ ဝဓံ ဉာတွာ ‘‘မမ ပိယသာမိကော မာရိတော’’တိ သညီ ဟုတွာ။ **ဝဓိဿတီ** တိ ကိံ မေ ပိယသာမိကေ မတေ ဇီဝိတေနာတိ မရိဿတိ။ **ပာကဟံသာ**တိ ပာကဟံသရာဇဓီတာ။ **သုဟေမာ**တိ ဇေနာမိကာ။ **ဟေမသုတ္တစာ** တိ ဟေမသဒိသသုန္ဒရတစာ။ **ရုစ္ဆတီ** တိ ယထာ လောဏိသင်္ခာတံ သမုဒ္ဒံ ဩတရိတွာ မတေ ပတိမှိ ကောဉ္စီ သကု ဏိကာ ကပဏာ ရောဒတိ, ဧဝံ နူန သာ ရောဒိဿတီတိ။

တံ သုတွာ သုမုခေ ‘‘အယံ ဟံသရာဇာ အညေ ဩဝဒိတုံ ယုတ္တော မာတုဂါမံ နိဿာယ ကိလေသဝသေန ဝိလ ပတိ, ဥဒကဿ အာဒိတ္တကာလော ဝိယ ဝတိယာ ဥဋ္ဌာယ ကေအာရခါဒနကာလော ဝိယ စ ဇာတော, ယံနူနာဟံ အတ္တနော ဗလေန မာတုဂါမဿ အောသံ ပကာသေတွာ ဧတံ သညာပေယျ’’န္တိ စိန္တေတွာ ကထမာဟ –

၁၁၄. ‘‘ဧဝံ မဟန္တော လောကဿ၊ အပ္ပမေယျော မဟာဂဏီ။
ဧကိတ္ထိမနုသောစေယျ၊ နယိဒံ ပညဝတာမိဝ။

၁၁၅. ‘‘ဝာတောဝ ဂန္ဓမာဒေတိ၊ ဥဘယံ ဆေကပါပကံ။
ဗာလော အာမကပက္ကံဝ၊ လောလော အန္ဓောဝ အာမိသံ။

၁၁၆. ‘‘အဝိနိစ္ဆယညု အတ္ထေသု၊ မန္ဒောဝ ပဋိဘာသိ မံ။
ကိစ္စာကိစ္စံ န ဇာနာသိ၊ သမ္ပတ္တော ကာလပရိယာယံ။

၁၁၇. ‘‘အဍ္ဎုမ္မတ္တော ဥဒီရေသိ၊ ယော သေယျော မညသိတ္ထိယော။
ဗဟုသာဓာရဏာ ဟေတာ၊ သောဏ္ဍာနံဝ သုရာဃရံ။

၁၁၈. ‘‘မာယာ စေတာ မရီစီ စ၊ သောကာ ရောဂါ စုပဒ္ဒဝါ။
ခရာ စ ဗန္ဓနာ စေတာ၊ မစ္စုပါသာ ဂုဟာသယာ။
တာသု ယော ဝိဿသေ ပေါသော၊ သော နရေသု နရာဓမော’’တိ။

တတ္ထ **မဟန္တော** တိ မဟန္တော သမာနော။ **လောကဿာ** တိ ဟံသလောကဿ။ **အပ္ပမေယျော** တိ ဂုဏေဟိ ပ မေတုံ အသက္ကုဏေယျော။ **မဟာဂဏီ**တိ မဟန္တေန ဂဏေန သမန္နာဂတော ဂဏသတ္ထာ။ **ဧကိတ္ထိ** န္တိ ယံ ဝေရူ ပေ ဘဝံ ဧကံ ဣတ္ထိံ အနုသောစေယျ, ဣဒံ အနုသောစနံ န ပညဝတံ ဣဝ, တေနာဟံ အဇ္ဇ တံ ဗာလောတိ မညာမီတိ အဓိပ္ပာယေနေဝမာဟ။

အာဒေတီတိ ဂဏှာတိ။ **ဆေကပါပက**န္တိ သုန္ဒရာသုန္ဒရံ။ **အာမကပက္က** တိ အာမကဉ္စ ပက္ကဉ္စ။ **လောလော** တိ ရသလောလော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – မဟာရာဇ, ယထာ နာမ ဝါတော ပဒုမသရာဒီနိ ပဟရိတွာ သုဂန္ဓမ္ပိ သင်္ကာ ရဋ္ဌာနာဒီနိ ပဟရိတွာ ဒုဂ္ဂန္ဓမ္ပီတိ ဥဘယံ ဆေကပါပကံ ဂန္ဓံ အာဒိယတိ, ယထာ စ ဗာလော ကုမာရကော အမ္ဗဖလျုနံ ဟေဋ္ဌာ နိသိန္နော ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ပတိတပတိတံ အာမကမ္ပိ ပက္ကမ္ပိ ဖလံ ဂဟေတွာ ခါဒတိ, ယထာ စ ရသ လောလော အန္ဓော ဘတ္တေ ဥပနီတေ ယံကိဉ္စိ သမက္ခိကမ္ပိ နိမ္မက္ခိကမ္ပိ အာမိသံ အာဒိယတိ, ဧဝံ ဣတ္ထိယော နာမ ကိလေသဝသေန အဍ္ဎမ္ပိ ဒုဂ္ဂတမ္ပိ ကုလီနမ္ပိ အကုလီနမ္ပိ အဘိရူပမ္ပိ ဝိရူပမ္ပိ ဂဏှန္တိ ဘဇန္တိ, တာဒိသာနံ ပာပဓမ္မာနံ ဣတ္ထီနံ ကာရဏာ ဝိပ္ပလပသိ, မဟာရာဇာတိ။

အတ္တေသူ တိ ကာရဏာကာရဏေသု။ **မန္တော** တိ အန္တဗာလော။ **ပဋိဘာသိ** မန္တိ မမ ဥပဋ္ဌာသိ။ **ကာလပရိယာယန္တ** တိ ဝေရူပံ မရဏကာလံ ပတ္တော "ဣမသ္မိံ ကာလေ ဣဒံ ကတ္တဗ္ဗံ, ဣဒံ နကတ္တဗ္ဗံ, ဣဒံ ဝတ္တဗ္ဗံ, ဣဒံ န ဝတ္တဗ္ဗ"န္တိ န ဇာနာသိ ဒေဝတိ။ **အမုဠှမ္ဟတ္တော** တိ အမုဠှမ္ဟတ္တကော မဉ္စေ ဟုတ္ဝာ။ **ဥဒီရေသီ**တိ ယထာ သုရံ ပိဝိတ္ဝာ နာတိမတ္တော ပုရိသော ယံ ဝါ တံ ဝါ ပလပတိ, ဧဝံ ပလပသီတိ အတ္ထော။ **သေယ္ယာ** တိ ဝရာ ဥတ္တမာ။

"မာယာ စာ"တိအာဒီသု, ဒေဝ, ဣတ္ထိယော နာမေတာ ဝဉ္စနဋ္ဌေန **မာယာ,** အဂယ္ဟုပဂဋ္ဌေန **မရီစိ,** သောကာဒီနံ ပစ္စယတ္တာ **သောကာ, ရောဂါ,** အနေကပ္ပကာရာ **ဥပဒ္ဒဝ,** ကောဓာဒီဟိ ထဒ္ဓဘာဝေနေဝ **ခရာ**။ တာ ဟိ နိဿာယ အန္ဓုဗန္ဓနာဒီဟိ ဗန္ဓနတော **ဗန္ဓနာ စေတာ,** ဣတ္ထိယော နာမ သရီရဂုဟာသယဝသေနေဝ မစ္စု နာမ တော, ဒေဝတိ။ "ကာမဟေတု, ကာမနိဒာနံ, ကာမာဓိကရဏံ, ကာမာနမေဝ ဟေတု ရာဇာနော စောရံ ဂဟေတွာ"တိ (မ. နိ. ၁.၁၆၈-၁၆၉) သုတ္တေနပေသ အတ္ထော ဒီပေတဗ္ဗော။

တတော ဓေတရဋ္ဌော မာတုကမေ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တတာယ "တ္ဝံ မာတုကမဿ ဂုဏံ န ဇာနာသိ, ပဏ္ဍိတာ ဧဝ ဇာနန္တိ, န ဟေတာ ဂရဟိတဗ္ဗာ"တိ ဒီပေန္တော အာဟ –

၁၁၉. "ယံ ဝုဒ္ဓေဟိ ဥပညာတံ၊ ကော တံ နိန္ဒိတုမရဟတိ။
မဟာဘူတိတ္ထိယော နာမ၊ လောကသ္မိံ ဥဒပဇ္ဇိသုံ။

၁၂၀. "ခိဍ္ဍာ ပဏိဟိတာ တ္ယာသု၊ ရတိ တ္ယာသု ပတိဋ္ဌိတာ။
ဗီဇာနိ တ္ယာသု ရူဟန္တိ၊ ယဒိဒံ သတ္တာ ပဇာယရေ။
တာသု ကော နိဗ္ဗိဒေ ပေါသော၊ ပာဏမာသဇ္ဇ ပာဏိဘိ။

၁၂၁. "တ္ဝမေဝ နညော သုမုခ၊ ထီနံ အတ္ထေသု ယုဉ္ဇသိ။
တဿ တျဇ္ဇ ဘယေ ဇာတေ၊ ဘီတေ န ဇာယတေ မတိ။

၁၂၂. "သဗ္ဗော ဟိ သံသယံ ပတ္တော၊ ဘယံ ဘီရု တိတိက္ခတိ။
ပဏ္ဍိတာ စ မဟန္တာနော၊ အတ္ထေ ယုဉ္ဇန္တိ ဒုယ္ယုဇေ။

၁၂၃. "ဧတဒတ္ထာယ ရာဇာနော၊ သူရမိစ္ဆန္တိ မန္တိနံ။
ပဋိဗာဟတိ ယံ သူရော၊ အာပဒံ အတ္တပရိယာယံ။

၁၂၄. "မာ နော အဇ္ဇ ဝိကန္တိံသု၊ ရညော သူဒာ မဟာနသေ။
တထာ ဟိ ဝဏ္ဏော ပတ္တာနံ၊ ဖလံ ဝေဠုံဝ တံ ဝဓိ။

၁၂၅. "မုတ္တောပိ န ဣစ္ဆိ ဥဍ္ဍေတုံ၊ သယံ ဗန္ဓံ ဥပာဂမိ။
သောပဇ္ဇ သံသယံ ပတ္တော၊ အတ္ထံ ဂဏှာဟိ မာ မုခ"န္တိ။

တတ္ထ **ယ**န္တိ ယံ မာတုကမသင်္ခာတံ ဝတ္ထု ပညာဝုဒ္ဓေဟိ ဉာတံ, တေသမေဝ ဟာကဋ္ဌံ, န ဗာလာနံ။ **မဟာဘူတာ**တိ မဟာဂုဏာ မဟာနိသံသာ။ **ဥဒပဇ္ဇိသု** န္တိ ပဌမကပ္ပိကကာလေ ဣတ္ထိလိင်္ဂဿေဝ ပဌမံ ဟတုဘူတတ္တာ ပဌမံ နိဗ္ဗတ္တာတိ အတ္ထော။ **တ္ယာသူ** တိ သုမုခ တာသု ဣတ္ထီသု ကာယဝစီခိဍ္ဍာ စ **ပဏိဟိတာ** ဩဟိတာ ဌပိတာ, ကာမဂုဏရတိ စ ပတိဋ္ဌိတာ။ **ဗီဇာနီ**တိ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓအရိယသာဝကစက္ကဝတ္တိအာဒိဗီဇာနိ တာသု ရူဟန္တိ။ **ယဒိဒ**န္တိ ယေ ဧတေ သဗ္ဗေပိ သတ္တာ။ **ပဇာယရေ**တိ သဗ္ဗေ တာသညေဝ ကုစ္ဆိမှိ သံဝဍ္ဍာတိ ဒီပေတိ။ **နိဗ္ဗိဒေ** တိ နိဗ္ဗိန္ဒေယ္ယ။ **ပာဏမာသဇ္ဇ ပာဏိဘိ**တိ အတ္တနော ပာဏေဟိပိ တာသံ ပာဏံ အာသာဒေတွာ အတ္တနော ဇီဝိတံ စဇန္တောပိ တာ လဘိတွာ ကော နိဗ္ဗိန္ဒေယ္ယာတိ အတ္ထော။

နညောတိ န အညော, သုမုခ, မယာ စိတ္တကုဋတလေ ဟံသဂဏမဇ္ဈေ နိသိန္နေန တံ အဒိသွာ "ကဟံ နု သုမုခေါ"တိ ဝုတ္တေ "သေ မာတုကမံ ဂဟေတွာ ကဠနဂုဟာယံ ဥတ္တမရတိံ အနုဘောတီ"တိ ဝဒန္တိ, ဧဝံ တ္ဝမေဝ ထီနံ အတ္ထေသု **ယုဉ္ဇသိ** ယုတ္တပယုတ္တော ဟောသိ, န အညောတိ အတ္ထော။ **တဿ တျဇ္ဇ** တိ တဿ တေ အဇ္ဇ

မရဏဘယေ ဇာတေ ဣမိနာ ဘီတေန မရဏဘယေန ဘီတော မညေ, အယံ မာတုကမဿ အေသဒဿနေ နိပုဏာ မတိ ဇာယတေတိ အဓိပ္ပာယေနေဝမာဟ။

သဗ္ဗော ဟီ တိ ယော ဟိ ကောစိ။ **သံသယံ ပတ္တော** တိ ဇီဝိတသံသယပ္ပတ္တော။ **ဘီရူ**တိ ဘီရူ ဟုတွာပိ ဘယံ အဓိတသေတိ။ **မဟန္တာနော** တိ ယေ ပန ပဏ္ဍိတာ စ ဟောန္တိ မဟန္တေ စ ဌာနေ ဌိတာ မဟန္တာနော, တေ ဒုယ္ယုဇေ အတ္တေ ယုဇ္ဈန္တိ ဃဋေန္တိ တယမန္တိ, တသ္မာ "မာ ဘာယိ, ဓီရော ဟောဟိ"တိ တံ ဥဿာဟေန္တော ဧဝမာဟ။ **အာပဒန္တိ** သာမိနော အာဂတံ အာပဒံ သေ သူရော ပဋိဗာဟတိ, တေဒတ္ထာယ သူရံ မန္တိနံ ဣစ္ဆန္တိ။ **အတ္တပရိယာယန္တိ** အတ္တနော ပရိတ္တာဏမ္ပိ စ ကာတုံ သက္ကောတီတိ အဓိပ္ပာယော။

ဝိကန္တိံသူ တိ ဆိန္ဒိံသု။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – သမ္မ သုမုခ, တွံ မယာ အတ္တနော အနန္တရေ ဌာနေ ဌပိတော, တသ္မာ ယထာ အဇ္ဇ ရညော သူအာ အမ္ဟေ မံသတ္ထာယ န ဝိကန္တိံသု, တထာ ကရောဟိ, တာဒိသော ဟိ အမှာကံ ပတ္တဝဏ္ဏော။ **တံ ဝဓီ**တိ သွတယံ ဝဏ္ဏော ယထာ နာမ ဝေဠုံ နိဿာယ ဇာတံ ဖလံ ဝေဠုမေဝ ဝဓတိ, တထာ မာ တံ ဝဓိ, တဥ္စ မဥ္စ မာ ဝဓီတိ အဓိပ္ပာယေနေဝမာဟ။

မုတ္တောပိ တိ ယထာသုခံ စိတ္တကူဋပဗ္ဗတံ ဂစ္ဆာတိ ဧဝံ လုဒ္ဒပုတ္တေန မယာ သဒ္ဓိံ မုတ္တော ဝိဿဇ္ဇိတော သမာနောပိ ဥဍ္ဍိတုံ န ဣစ္ဆိ။ **သယန္တိ** ရာဇာနံ ဒဋ္ဌုကာမော ဟုတွာ သယမေဝ ဗန္ဓံ ဥပဂတောတိ ဧဝမိဒံ အမှာကံ ဘယံ တံ နိဿာယ အာဂတံ။ **သောပဇ္ဇာ** တိ သောပိ အဇ္ဇ ဇီဝိတသံသယံ ပတ္တော။ **အတ္တံ ဂဏှာဟိ မာ မုခ** န္တိ ဣ အာနိ အမှာကံ မုဥ္စနကာရဏံ ဂဏှ, ယထာ မုစ္စာမ, တထာ တယမ, "တတော ဝ ဂန္ဓမာဒေတိ"တိအာဒိနိ ဝဒန္တော ဣတ္တိဂရဟတ္တာယ မုခံ မာ ပသာရယိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော မာတုကမံ ဝဏ္ဏေတွာ သုမုခံ အပ္ပဋိဘာဏံ ကတွာ တဿ အနတ္တမနဘာဝံ ဝိဒိတွာ ဣအာနိ နံ ပဂ္ဂဏှန္တော ကထမာဟ –

၁၂၆. "သော တံ ယောဂံ ပယုဥ္ဇဿု၊ ယုတ္တံ ဓမ္မူပသံဟိတံ။
တဝ ပရိယာပဒာနေန၊ မမ ဟာဏေသနံ စရာ"တိ။

တတ္ထ **သော**တိ, သမ္မ သုမုခ, သော တွံ။ **တံ ယောဂ**န္တိ ယံ ပုဗ္ဗေ "အဟံ ယောဂံ ပယုဥ္ဇိဿံ, ယုတ္တံ ဓမ္မူပသံဟိတ"န္တိ အဝစာသိ, တံ ဣအာနိ ပယုဥ္ဇဿု။ **တဝ ပရိယာပဒာနေနာ**တိ တဝ တေန ယောဂေန ပရိသုဒ္ဓေန။ "ပရိယောအာတေနာ"တိပိ ဟဇ္ဇော, ပရိတ္တာဏေနာတိ အတ္ထော, တယာ ကတတ္တာ တဝ သန္တကေန ပရိတ္တာဏေန မမ ဇီဝိတပရိယေသနံ စရာတိ အဓိပ္ပာယော။

အထ သုမုခော "အယံ အတိဝိယ မရဏဘယဘီတော မမ ဉာဏဗလံ န ဇာနာတိ, ရာဇာနံ ဒိသွာ ထောကံ ကထံ လဘိတွာ ဇာနိဿာမိ, အဿာသေဿာမိ တာဝ န"န္တိ စိန္တေတွာ ကထမာဟ –

၁၂၇. "မာ ဘာယိ ပတတံ သေဋ္ဌ၊ န ဟိ ဘာယန္တိ တာဒိသာ။
အဟံ ယောဂံ ပယုဥ္ဇိဿံ၊ ယုတ္တံ ဓမ္မူပသံဟိတံ။
မမ ပရိယာပဒာနေန၊ ခိပ္ပံ ဟာသာ ပမောက္ခသီ"တိ။

တတ္ထ **ဟာသာ**တိ ဒုက္ခဟာသတော။

ဣတိ တေသံ သကုဏဘာသာယ ကထေန္တာနံ လုဒ္ဒပုတ္တော န ကိဥ္စိ အညာသိ, ကေဝလံ ပန တေ ကာဇေနာအာယ ဗာရာဏသိံ ဟဝိသိ။ အစ္ဆရိယဗ္ဘုတဇာတေန အဥ္ဇလိနာ မဟာဇနေန အနုဂစ္ဆမာနော သော ရာဇဒွာရံ ပတွာ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ရညော အာရောစာပေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၂၈. "သော လုဒ္ဒော ဟံသကာဇေန၊ ရာဇဒွာရံ ဥပာဂမိ။
ပဋိဝေဒေထ မံ ရညော၊ ဓတရဋ္ဌာယမာဂတော"တိ။

တတ္ထ **ပဋိဝေဒေထ** မန္တိ ခေမကော အာဂတောတိ ဧဝံ မံ ရညော နိဝေဒေထ။ **ဓတရဋ္ဌာယ** န္တိ အယံ ဓတရဋ္ဌော အာဂတောတိ ပဋိဝေဒေထ။

အေတရိကော ဂန္တွာ ပဋိဝေဒေသိ။ ရာဇာ သဉ္ဇာတသောမနဿော ''ခိပ္ပံ အာဂစ္ဆတူ''တိ ဝတွာ အမစ္စဂဏပရိဝုတော သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော ခေမကံ ဟံသကာဇံ အာဒာယ မဟာတလံ အဘိရုဠှံ ဒိသွာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေ ဟံသေ ဒြိလောကေတွာ ''သမ္ပုဏ္ဏော မေ မနောရထော''တိ တဿ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ အမစ္စေ အာဏာပေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၂၉. ''တေ ဒိသွာ ပုညသင်္ကာသေ၊ ဥဘော လက္ခဏသမ္မတေ။
ခလု သံယမနော ရာဇာ၊ အမစ္စေ အဇ္ဈဘာသထ။

၁၃၀. ''ဒေထ လုဒ္ဒဿ ဝတ္ထာနိ၊ အန္နံ ပာနဉ္စ ဘောဇနံ။
ကာမံကရော ဟိရညဿ၊ ယာဝန္တော ဧသ ဣစ္ဆတီ''တိ။

တတ္ထ **ပုညသင်္ကာသေ** တိ အတ္တနော ပုညသဒိသေ။ **လက္ခဏသမ္မတေ** တိ သေဋ္ဌသမ္မတေ အဘိညာတေ။ **ခလူ** တိ နိပာတော, တဿ ''တေ ခလု ဒိသွာ''တိ ပုရိမပဒေန သမ္ဗန္ဓော။ **''ဒေထာ''**တိအာဒီနိ ရာဇာ ပသန္နာကာရံ ကရောန္တော အာဟ။ တတ္ထ **ကာမံကရော ဟိရညဿာ** တိ ဟိရညံ အဿ ကာမကရိယာ အတ္ထု။ **ယာဝန္တော** တိ ယတ္တကံ ဧသ ဣစ္ဆတိ, တတ္တကံ ဟိရညမဿ ဒေထာတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ပသန္နာကာရံ ကာရေတွာ ပီတိသောမနဿာသမုဿဟိတော ''ဂစ္ဆထ နံ အလင်္ကရိတွာ အာနေထာ''တိ အာဟ။ အထ နံ အမစ္စာ ရာဇနိဝေသနာ ဒြိတာရေတွာ ကပ္ပိတကေသမဿုံ နှာတာနုလိတ္တံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ ကတွာ ရညော ဒဿေသုံ။ အထဿ ရာဇာ သံဝစ္ဆရေ သတသဟဿုဋ္ဌာနကေ ဒွာဒသ ကာမေ အာဇညယုတ္တံ ရထံ အလင်္ကတမဟာဂေဟဉ္စာတိ မဟန္တံ ယသံ အပေသိ။ သော မဟန္တံ ယသံ လဘိတွာ အတ္တနော ကမ္မံ ပကာသေတုံ ''န တေ, ဒေဝ, မယာ ယော တ သော တ ဟံသော အာနီတော, အယံ ပန နဝုတိယာ ဟံသသဟဿာနံ ရာဇာ ဓတရဋ္ဌော နာမ, အယံ သေနာပတိ သုမုခော နာမာ''တိ အာဟ ။ အထ နံ ရာဇာ ''ကထံ တေ, သမ္မ, ဧတေ ဂဟိတာ''တိ ပုစ္ဆိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၃၁. ''ဒိသွာ လုဒ္ဒံ ပသန္နတ္တံ၊ ကာသိရာဇာ တဒဗ္ရဝိ။
ယဒ္ယာယံ သမ္မ ခေမက၊ ပုဏ္ဏာ ဟံသေဟိ တိဋ္ဌတိ။

၁၃၂. ''ကထံ ရုစိမဇ္ဈဂတံ၊ ပာသဟတ္ထော ဥပာဂမိ။
ဒြကိဏ္ဏံ ဉာတိသင်္ဃေဟိ၊ နိမ္မဇ္ဈိမံ ကထံ ဂဟီ''တိ။

တတ္ထ **ပသန္နတ္တ** န္တိ ပသန္နဘာဝံ သောမနဿပ္ပတ္တံ။ **ယဒ္ယာယ** န္တိ, သမ္မ ခေမက, ယဒိ အယံ အမ္ဗုဟာကံ ပောက္ခရဏီ နဝုတိဟံသသဟဿေဟိ ပုဏ္ဏာ တိဋ္ဌတိ။ **ကထံ ရုစိမဇ္ဈဂတ** န္တိ ဧဝံ သန္တေ တွံ ဝံ တေသံ ရုစိနံ ပိယဒဿနာနံ ဟံသာနံ မဇ္ဈဂတံ တေဟိ ဉာတိသင်္ဃေဟိ ဒြကိဏ္ဏံ။ **နိမ္မဇ္ဈိမ** န္တိ နေဝ မဇ္ဈိမံ နေဝ ကနိဋ္ဌံ ဥတ္တမံ ဟံသရာဇာနံ ကထံ ပာသဟတ္ထော ဥပာဂမိ ကထံ ဂဏှိဟီတိ။

သော တဿ ကထေန္တော အာဟ –

၁၃၃. ''အဇ္ဇ မေ သတ္တမာ ရတ္တိ၊ အဒနာနိ ဥပာသတော။
ပဒမေတဿ အန္ဝေသံ၊ အပ္ပမတ္တော ဃဋဿိတော။

၁၃၄. ''အထဿ ပဒမဒ္ဒက္ခိံ၊ စရတော အဒနေသနံ။
တတ္ထာဟံ ဒြဒဟိံ ပာသံ၊ ဧဝံ တံ ဒိဇမဂ္ဂဟိ''န္တိ။

တတ္ထ **အဒနာနီ**တိ အာအာနာနိ, ကေစရဂ္ဂဟဏဋ္ဌာနာနီတိ အတ္ထော, အယမေဝ တ ဟဌော။ **ဥပဟသတော**တိ ဥပဂစ္ဆန္တဿ။ **ပဒန္တိ** ကေစရဘူမိယံ အက္ကန္တပဒံ။ **ဃဋ္ဌေသ္သိတော** တိ စာဋ္ဌိပဋ္ဌရေ နိသ္သိတော ဟုတ္ဝာ။ **အထဿ** တိ အထ ဆဋ္ဌေ ဒိဝသေ တေဿ အဒနေသနံ စရန္တဿ ပဒံ အဒ္ဒက္ခိံ။ **ဇေဝံ တ**န္တိ ဇေဝံ တံ ဒိဇံ အဂ္ဂဟိတ္တိ သဗ္ဗံ ဂဟိတောဟယံ အာစိက္ခိ။

တံ သုတ္ဝာ ရာဇာ "အယံ ဒ္ဝါရေ ဌတ္ဝာ ပဋိဝေဒေန္တောပိ ဓေရဋ္ဌသ္သေတဂမနံ ပဋိဝေဒေသိ, က္လအနိပိ တေံ ကေမေဝ ဂဏှိတ္ထိ ဝဒတိ, ကိံ နု ခေါ ဧတ္တ ကာရဏ"န္တိ စိန္တေတွာ ကထမာဟ –

၁၃၅. "လုဒ္ဒ ဒွေဝ က္လမေ သကုဏာ၊ အထ ဧကောတိ ဘာသသိ။
စိတ္တံ နု တေ ဝိပရိယတ္တံ၊ အဒု ကိံ နု ဇိဂီသသီ"တိ။

တတ္ထ **ဝိပရိယတ္တ** န္တိ ဝိပလ္လတ္ထံ။ **အဒု ကိံ နု ဇိဂီသသီ**တိ ဥဒာဟု ကိံ နု စိန္တေသိ, ကိံ က္လတရံ ဂဟေတွာ အညဿ အတုကာမော ဟုတ္ဝာ စိန္တေသီတိ ပုစ္ဆတိ။

တတော လုဒ္ဒော "န မေ, ဒေဝ, စိတ္တံ ဝိပလ္လတ္ထံ, နာပိ အဟံ က္လတရံ အညဿ အတုကာမော, အပိစ ခေါ ပန မယာ ဩဟိတေ ဟသေ ဧကောဝ ဗဒ္ဓေါ"တိ အာဝိ ကရောန္တော အာဟ –

၁၃၆. "ယဿ လောဟိတကာ တာလာ၊ တပနီယနိဘာ သုဘာ။
ဥရံ သံဟစ္စ တိဋ္ဌန္တိ၊ သော မေ ဗန္ဓံ ဥပာဂမိ။

၁၃၇. "အထာယံ ဘဿရော ပက္ခီ၊ အဗဒ္ဓေါ ဗဒ္ဓမာတုရံ။
အရိယံ ဗ္ရုဝါနော အဋ္ဌာသိ၊ စဇန္တော မာနုသိံ ဂိရ"န္တိ။

တတ္ထ **လောဟိတကာ**တိ ရတ္တဝဏ္ဏာ။ **လာတာ**တိ ရာဇိယော။ **ဥရံ သံဟစ္စာ** တိ ဥရံ အာဟစ္စ။ က္လဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – မဟာရာဇ, ယဿေတာ ရတ္တသုဝဏ္ဏသပ္ပဋိဘာက တိဿော လောဟိတကာ ရာဇိယော ဂီဝံ ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ဥရံ အာဟစ္စ တိဋ္ဌန္တိ, သော ဧကောဝ မမ ဟသေ ဗန္ဓံ ဥပာဂတောတိ။ **ဘဿရော** တိ ပရိသုဒ္ဓေါ ပဘာသမ္ပန္နော။ **အာတုရ**န္တိ ဂိလာနံ ဒုက္ခိတံ အဋ္ဌာသီတိ။

အထ ဓေရဋ္ဌဿ ဗဒ္ဓဘာဝံ ဥတ္ဝာ နိဝတ္တိတ္ဝာ တေံ သမဿာသေတ္ဝာ မမာဂမနကာလေ စ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ အာကာသေယေဝ မယာ သဒ္ဓိံ မစုရပဋိသန္ထာရံ ကတ္ဝာ မနုဿဘာသာယ ဓေရဋ္ဌဿ ဂုဏံ ကထေန္တော အဋ္ဌာသိ, မမ ဟဒယံ မုဒုကံ ကတ္ဝာ ပုန ဧတဿေဝ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ အထာဟံ, ဒေဝ, သုမုခဿ သုဘာသိတံ သုတ္ဝာ ပသန္နစိတ္တော ဓေရဋ္ဌံ ဝိဿဇ္ဇေသိံ, က္လတိ ဓေရဋ္ဌဿ ဟာသတော မောက္ခော, က္လမေ ဟံသေ အာအာယ မမ က္လဓာ ဂမနဉ္စ သုမုခေနေဝ ကတန္တိ။ ဇေဝံ သော သုမုခဿ ဂုဏကထံ ကထေသိ။ တံ သုတ္ဝာ ရာဇာ သုမုခဿ ဓမ္မကထံ သောတုကာမော အဟောသိ။ လုဒ္ဒပုတ္တဿ သက္ကာရံ ကရောန္တဿေဝ သူရိယော အတ္ထင်္ဂတော, ဒီပာ ပဇ္ဇလိတာ, ဗဟူ ခတ္တိယာဒယော သန္နိပတိတာ, ခေမာ ဒေဝီပိ ဝိဝိဓနာဋကပရိဝုတာ ရညော ဒက္ခိဏပဿေ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇာ သုမုခံ ကထာပေတုကာမော ကထမာဟ –

၁၃၈. "အထ ကိံ အနိ သုမုခ၊ ဟနုံ သံဟစ္စ တိဋ္ဌသိ။
အဒု မေ ပရိသံ ပတ္တော၊ ဘယာ ဘီတော န ဘာသသီ"တိ။

တတ္ထ **ဟနုံ သံဟစ္စာ** တိ မဓုရကထော ကိရ တွံ, အထ ကသ္မာ က္လအနိ မုခံ ပိဓာယ တိဋ္ဌသိ။ **အဒူ**တိ ကစ္စိ။ **ဘယာ ဘီတော**တိ ပရိသသာရဇ္ဇဘယေန ဘီတော ဟုတ္ဝာ။

တံ သုတ္ဝာ သုမုခေါ အဘီတဘာဝံ ဒဿေန္တော ကထမာဟ –

၁၃၉. "နာဟံ ကာသိပတိ ဘီတော၊ ဩဂယှ ပရိသံ တဝ။
နာဟံ ဘယာ န ဘာသိဿံ၊ တက္ယံ အတ္ထသ္မိံ တာဒိသေ"တိ။

တတ္ထ **တာဒိသေ**တိ အပိစ ခေါ ပန တထာရူပေ အတ္တေ ဥပ္ပန္နေ တက္ကံ ဘာသိဿာမီတိ ဝစနောကာသံ ဩလောကေန္တော နိသိန္နောမှဟီတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ ရာဇာ တဿ ကထံ ဝဓေတုကာမတာယ ပရိဟာသံ ကရောန္တော အာဟ –

၁၄၀. ''န တေ အဘိသရံ ပဿေ၊ န ရထေ နပိ ပတ္တိကေ။
နာဿ စမ္မံ ဝ ကီဋံ ဝါ၊ ဝမ္မိတေ စ ဓနုဂ္ဂဟေ။

၁၄၁. ''န ဟိရညံ သုဝဏ္ဏံ ဝါ၊ နဂရံ ဝါ သုမာပိတံ။
ဩကိဏ္ဏပရိခံ ဒုဂ္ဂံ၊ ဒဠှမဋ္ဋာလကောဋ္ဌကံ။
ယတ္ထ ပဝိဋ္ဌော သုမုခ၊ ဘာယိတဗ္ဗံ န ဘာယသီ''တိ။

တတ္ထ **အဘိသရ**န္တိ ရက္ခဏတ္ထာယ ပရိဝါရေတွာ ဌိတံ အာဝုဓဟတ္ထံ ပရိသံ တေ န ပဿာမိ။ **နာဿာ** တိ ဧတ္ထ **အဿာ** တိ နိပါတမတ္တံ။ **စမ္မ**န္တိ သရပရိတ္တာဏစမ္မံ။ **ကီဋ**န္တိ ကီဋံ ဝါ စာဋိကဟလာဒိ ဝုစ္စတိ။ စာဋိကပါလ ဟတ္ထာပိ တေ သန္တိကေ နတ္ထီတိ ဒီပေတိ။ **ဝမ္မိတေ** တိ စမ္မသန္နဒ္ဓေ။ **န ဟိရည**န္တိ ယံ နိဿာယ န ဘာယသိ, တံ ဟိရညမ္ပိ တေ န ပဿာမိ။

ဧဝံ ရညာ ''ကိံ တေ အဘာယနကာရဏ''န္တိ ဝုတ္တေ တံ ကထေန္တော အာဟ –

၁၄၂. ''န မေ အဘိသရေနတ္ထော၊ နဂရေန ဓနေန ဝါ။
အပထေန ပထံ ယာမ၊ အန္တလိက္ခေစရာ မယံ။

၁၄၃. ''သုတာ စ ပဏ္ဍိတာ တျမှာ၊ နိပုဏာ စတ္ထစိန္တကာ။
ဘာသေမတ္ထဝတိံ ဝါစံ၊ သစ္စေ စဿ ပတိဋ္ဌိတော။

၁၄၄. ''ကိဉ္စ တုယှံ အသစ္စဿ၊ အနရိယဿ ကရိဿတိ။
မုသာဝါဒိဿ လုဒ္ဒဿ၊ ဘဏိတမ္ပိ သုဘာသိတ''န္တိ။

တတ္ထ **အဘိသရေနာ**တိ အာရက္ခပရိဝါရေန။ **အတ္ထော** တိ ဧတေန မမ ကိစ္စံ နတ္ထိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ **အပထေန** တုမှာဒိသာနံ အမဂ္ဂေန ပထံ မာပေတွာ ယာမ, အာကာသစာရိနော မယန္တိ။ **ပဏ္ဍိတာ တျမှာ** တိ ပဏ္ဍိတာတိ တယာ သုတာမှာ, တေနေဝ ကာရဏေန အမှာကံ သန္တိကာ ဓမ္မံ သောတုကာမော ကိရ နော ကဟာပေသိ။ **သစ္စေ စ ဿာ**တိ သစေ ပန တွံ သစ္စေ ပတိဋ္ဌိတော အဿ, အတ္ထဝတိံ ကာရဏနိဿိတံ ဝါစံ ဘာသေယျာမ။ **အသစ္စဿ သာ**တိ ဝစီသစ္စရဟိတဿ တဝ သုဘာသိတံ မုဏ္ဍဿ ဒန္တသူစိ ဝိယ ကိံ ကရိဿတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ''ကသ္မာ မံ မုသာဝါဒီ အနရိယောတိ ဝဒသိ, ကိံ မယာ ကတ''န္တိ အာဟ။ အထ နံ သုမုခော ''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, သုဏာဟီ''တိ ဝတွာ အာဟ –

၁၄၅. ''တံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝစနာ၊ ဣမံ ခေမမကာရယိ။
အဘယဉ္စ တယာ ဃုဋ္ဌံ၊ ဣမာယော ဒသဓာ ဒိသာ။

၁၄၆. ''ဩဂယှ တေ ပေါက္ခရဏိံ၊ ဝိပ္ပသန္နောဒကံ သုစိံ။
ပဟူတံ စာဒနံ တတ္ထ၊ အဟိံသာ စေတ္ထ ပက္ခိနံ။

၁၄၇. ''ဣဒံ သုတွာန နိဂ္ဃောသံ၊ အာဂတမှ တဝန္တိကေ။
တေ တေ ဗဒ္ဓသ္မ ပာသေန၊ ဧတံ တေ ဘာသိတံ မုသာ။

၁၄၈. ''မုသာဝါဒံ ပုရက္ခတွာ၊ ဣစ္ဆာလောဘဉ္စ ပာပကံ။
ဥဘော သန္ဓိမတိက္ကမ္မ၊ အသာတံ ဥပပဇ္ဇတီ''တိ။

တတ္ထ **တန္တိ** တ္ဝံ။ **ခေမန္တိ** ဇဝံနာမိကံ ပောက္ခရဏိံ။ **ဃုဋ္ဌ** န္တိ စတုူသု ကဏ္ဏေသု ဠတ္တ ဃောသာပိတံ။ **ဒသ ဓာ**တိ ဣမာသု ဒသဏ ဌိတာသု ဒိသာသု တဟာ အဘယံ ဃုဋ္ဌံ။ **သြဂယ္ဟာ**တိ သြကပောတ္တ အာဂတာနံ သန္တိကာ။ **ပ ဟူတံ စာဒန**န္တိ ပဟူတဥ္စ ပဒုမပုပ္ဖသာလိအာဒိကံ အဒနံ။ **ဣဒံ သုတ္တတနာ**တိ တေသံ တံ ပောက္ခရဏိံ သြကပောတ္တ အာဂတာနံ သန္တိကာ ဣဒံ အဘယံ သုတ္တ **တဝန္တိကေ** တဝ သမီပေ တဟာ ကာရိတပောက္ခရဏိံ အာဂတာမ္ဟာတိ အ တ္ထော။ **တေ တေ**တိ တေ မယံ တဝ ဟသေန ဗဒ္ဓာ။ **ပုရက္ခတ္တ** တိ ပုရတော ကတ္တ ။ **ဣဏ္ဍာလောဘ** န္တိ ဣဏ္ဍာ သင္ခာတံ ဟပကံ လောဘံ။ **ဥဘောသန္ဓိ**န္တိ ဥဘယံ ဒေဝလောကေ စ မနုဿလောကေ စ ပဋိသန္ဓိ ဣမေ ဟပဓမ္မေ ပုရ တော ကတ္တ စရန္တော ပုဂ္ဂလော သုဂတိပဋိသန္ဓိ အတိက္ကမိတ္တ အသာတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီတိ။

ဇဝံ ပရိသမဇ္ဈေယေဝ ရာဇာနံ လဇ္ဇာပေသိ။ အထ နံ ရာဇာ ''နာဟံ, သုမုခ, တုမ္ဟေ မာရေတ္တ မံသံ ခာဒိတုကာမော ဂဏှာပေသိံ, ပဏ္ဍိတဘာဝံ ပန တေ သုတ္တ သုဘာသိတံ သောတုကာမော ဂဏှာပေသိ''န္တိ ပကာသေန္တော အာဟ –

၁၄၉. ''နာပရဇ္ဈာမ သုမုခ၊ နပိ လောဘာဝ မဂ္ဂဟိံ။
သုတာ စ ပဏ္ဍိတာတ္ယတ္ထ၊ နိပုဏာ အတ္ထစိန္တကာ။

၁၅၀. ''အပ္ပေဝတ္ထဝတိံ တစံ၊ ဗ္ယာဟရေယ္ယ္ယုံ ဣဓာဂတာ။
တထာ တံ သမ္မ နေသာဒေါ၊ ဝုတ္တော သုမုခ မဂ္ဂဟီ''တိ။

တတ္ထ **နာပရဇ္ဈာမာ** တိ မာရေန္တော အပရဇ္ဈတိ နာမ, မယံ န မာရေမ။ **လောဘာဝ မဂ္ဂဟိ** န္တိ မံသံ ခာဒိတုကာ မော ဟုတ္တ လောဘာဝ တုမ္ဟေ နာဟံ အဂ္ဂဟိံ။ **ပဏ္ဍိတာတ္ယတ္ထာ** တိ ပဏ္ဍိတာတိ သုတာ အတ္ထ။ **အတ္ထစိန္တ တကာ**တိ ပဋိဗ္ဗန္ဓနံ အတ္ထာနံ စိန္တကာ။ **အတ္ထဝတိ** န္တိ ကာရဏနိဿိတံ။ **တထာ**တိ တေန ကာရဏေန။ **ဝုတ္တ တော**တိ မယာ ဝုတ္တော ဟုတ္တ။ **သုမုခ, မဂ္ဂဟီ** တိ, သုမုခာတိ အာလပတိ, မ-ကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ **အဂ္ဂဟီ** တိ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ တုမ္ဟေ ဂဏှာပိ။

တံ သုတ္တ သုမုခေါ ''သုဘာသိတံ သောတုကာမေန အယုတ္တံ တေ ကတံ, မဟာရာဇာ''တိ ဝတ္တ အာဟ –

၁၅၁. ''နေဝ ဘီတာ ကာသိပတိ၊ ဥပနီတသ္မိံ ဇီဝိတေ။
ဘာသေမတ္ထဝတိံ တစံ၊ သမ္ပတ္တာ ကာလပရိယာယံ။

၁၅၂. ''ယော မိဂေန မိဂံ ဟန္တိ၊ ပက္ခိံ တ ပန ပက္ခိနာ။
သုတေန တ သုတံ ကိဏ္ဏာ၊ ကိံ အနရိယတရံ တတော။

၁၅၃. ''ယော စာရိယရုဒံ ဘာသေ၊ အနရိယဓမ္မဝဿိတော။
ဥဘော သော ခံသတေ လောကာ၊ ဣဓ စေဝ ပရတ္ထ စ။

၁၅၄. ''န မဇ္ဇေထ ယသံ ပတ္တော၊ န ဗ္ယာဓေ ပတ္တသံသယံ။
တယမေထေဝ ကိစ္စေသု၊ သံဝရေ ဝိဝရာနိ စ။

၁၅၅. ''ယေ ဝုဒ္ဓာ အဗ္ဗတိက္ကန္တာ၊ သမ္ပတ္တာ ကာလပရိယာယံ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတ္တန၊ ဇဝံတေ တိဒိဝံ ဂတာ။

၁၅၆. ''ဣဒံ သုတ္တ ကာသိပတိ၊ ဓမ္မမတ္တနိ ပာလယ။
ဓေရဋ္ဌဥ္စ မုဥ္စာဟိ၊ ဟံသာနံ ပဝရုတ္တမ''န္တိ။

တတ္ထ **ဥပနီတသ္မိ** န္တိ မရဏသန္တိကံ ဥပနီတေ။ **ကာလပရိယာယ**န္တိ မရဏကာလတရံ သမ္ပတ္တာ သမာနာ န ဘာ သိဿာမ။ န ဟိ ဓမ္မကထိကံ ဗန္ဓိတ္တ မရဏဘယေန တဇ္ဇေတ္တ ဓမ္မံ သုဏန္တိ, အယုတ္တံ တေ ကတန္တိ။ **မိဂေနာ** တိ သုဋ္ဌု သိက္ခာပိတေန ဒီပကမိဂေန။ **ဟန္တီ** တိ ဟနတိ။ **ပက္ခိနာ** တိ ဒီပကပက္ခိနာ။ **သုတေနာ**တိ ခေမံ နိဗ္ဗယန္တိ ဝိသ္

သုတေန ဒီပကမိဂပက္ခိသဒိသေန ပဒုမသရေန။ **သုတ**န္တိ ''ပဏ္ဍိတော စိတ္ရကထီ''တိ ဧဝံ သုတံ ဓမ္မကထိကံ။ **ကိဏ္ဍာ**တိ ''ဓမ္မံ သောသ္သာမီ''တိ ဟာသဇာနိနေန ယော ကိဏ္ဍေယျ ဟိံသေယျ ဗာဓေယျ။ **တတော**တိ တေသံ ကိရိယတော ဥတ္တရိ အညံ အနရိယတရံ နာမ ကိမတ္ထိ။

အရိယရုဒန္တိ မုခေန အရိယဝစနံ သုန္ဒရဝစနံ ဘာသတိ။ **အနရိယဓမ္မဝသ္သိတော** တိ ကမ္မေန အနရိယဓမ္မံ အဝသ္သိတော။ **ဥဘော**တိ ဒေဝလောကာ စ မနုဿလောကာ စာတိ ဥဘယမ္ဟာ။ **ကွာစ စေတ**တိ ကွာစ ဥပပန္နောပိ ပရတ္ထ ဥပပန္နောပိ ဧဝရူပေ ဒုဝိဟိ သုဂတိလောကေဟိ ဓံသိတ္ဝာ နိရယမေဝ ဥပပဇ္ဇတိ။ **ပတ္တသံသယ** န္တိ ဇီဝိတသံသယမာပန္နမ္ပိ ဒုက္ခံ ပတ္ဝာ န ကိလမေယျ။ **သံဝရေ ဝိဝရာနိ စာ**တိ အတ္တနော ဆိဒ္ဒါနိ ဒ္ဝာရာနိ သံဝရေယျ ပိဒဟေယျ။ **ဝုဒ္ဓါ** တိ ဂုဏဝုဒ္ဓါ ပဏ္ဍိတာ။ **အဗ္ဘတိက္ကန္တာ** တိ ကွာမံ မနုဿလောကံ အတိက္ကန္တာ။ **ကာလပရိယာယ**န္တိ မရဏကာလပရိယာယံ ပတ္တာ ဟုတွာ။ **ဓံတေ**တိ ဧဝံ ဧတေ။ **ကွာဒ**န္တိ ကွာဒံ မယာ ဝုတ္တံ အတ္ထနိသ္သိတံ ဝစနံ။ **ဓမ္မ**န္တိ ပဝေဏိယဓမ္မမ္ပိ သုစရိတဓမ္မမ္ပိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ အာဟ –

၁၅၇. ''အာဟရန္တုဒကံ ပဇ္ဇံ၊ အာသနဉ္စ မဟာရဟံ။
ပဉ္စရတော ပမောက္ခာမိ၊ ဓေတရဉ္စ ယသသ္သိနံ။

၁၅၈. ''တဉ္စ သေနာပတိံ ဓီရံ၊ နိပုဏံ အတ္ထစိန္တကံ။
ယော သုခေ သုခိတော ရညော၊ ဒုက္ခိတေ ဟောတိ ဒုက္ခိတော။

၁၅၉. ''ဒေဝိသော ခော အရဟတိ၊ ပိဏ္ဍမသ္သာတု ဘတ္တုနော။
ယထာယံ သုမုခော ရညော၊ ဟဏသာဓာရဏော သခာ''တိ။

တတ္ထ **ဥဒက**န္တိ ပာဒဓောဝနံ။ **ပဇ္ဇ** န္တိ ပာဒဗ္ဘဉ္ဇနံ။ **သုခေ**တိ သုခမ္ဟိ သတိ။

ရညော ဝစနံ သုတွာ တေသံ အာသနာနိ အာဟရိတွာ တတ္ထ နိသိန္နာနံ ဂန္ဓောဒကေန ပာဒေ ဓောဝိတွာ သတပာကေန တေလေန အဗ္ဘဉ္ဇိံသု။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၆၀. ''ပီဌဉ္စ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏံ၊ အဋ္ဌပာဒံ မနောရမံ။
မဋ္ဌံ ကာသိကမတ္ထန္နံ၊ ဓေတရဋ္ဌော ဥပာဝိသိ။

၁၆၁. ''ကောစ္ဆဉ္စ သဗ္ဗသောဝဏ္ဏံ၊ ဝေယျဂ္ဃပရိသိဗ္ဗိတံ။
သုမုခော အဇ္ဈုပာဝေက္ခိ၊ ဓေတရဋ္ဌဿနန္တရာ။

၁၆၂. ''တေသံ ကဉ္စနပတ္တေဟိ၊ ပုထူ အာဒာယ ကာသိယော။
ဟံသာနံ အဘိဟာရေသုံ၊ အဂ္ဂရညော ပတာသိတ''န္တိ။

တတ္ထ **မဋ္ဌ** န္တိ ကရဏပရိနိဋ္ဌိတံ။ **ကာသိကမတ္ထန္န** န္တိ ကာသိကဝတ္ထေန အတ္ထတံ။ **ကောစ္ဆ** န္တိ မဇ္ဈေ သံခိတ္တံ။ **ဝေယျဂ္ဃပရိသိဗ္ဗိတ** န္တိ ဗျဂ္ဃစမ္မပရိသိဗ္ဗိတံ မင်္ဂလဒိဝသေ အဂ္ဂမဟေသိယာ နိသိန္နပီဌံ။ **ကဉ္စနပတ္တေဟီ**တိ သုဝဏ္ဏဘာဇနေဟိ။ **ပုထူ**တိ ဗဟူ ဇနာ။ **ကာသိယော**တိ ကာသိရဋ္ဌဝါသိနော။ **အဘိဟာရေသု**န္တိ ဥပနာမေသုံ။ **အဂ္ဂရညော ပတာသိတ** န္တိ အဋ္ဌသတပလသုဝဏ္ဏဟတိပရိက္ခိတ္တံ ဟံသရညော ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ ကာသိရညာ ပေသိတံ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ။

ဧဝံ ဥပနီတေ ပန တသ္မိံ ကာသိရာဇာ တေသံ သမ္ပဂ္ဂဟတ္ထံ သယံ သုဝဏ္ဏဟတိံ ဂဟေတွာ ဥပနာမေသိ။ တေ တတော မဓုလာဇေ ခါဒိတွာ မဓုရောဒကဉ္စ ပိဝိံသု။ အထ မဟာသတ္တော ရညော အဘိဟာရဉ္စ ပသာဒဉ္စ ဒိသွာ ပဋိသန္ထာရမကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၆၃.‘‘ဒိသွာ အဘိဟဋ္ဌံ အင်္ဂ၊ ကာသိရာဇေနေ ပေသိတံ။
ကုသလော ခတ္တဓမ္မာနံ၊ တတော ပုစ္ဆိ အနန္တရာ။

၁၆၄.‘‘ကစ္စိန္နု ဘောတော ကုသလံ၊ ကစ္စိ ဘောတော အနာမယံ။
ကစ္စိ ရဋ္ဌမိဒံ ဖီတံ၊ ဓမ္မေန မနုသာသသိ။

၁၆၅.‘‘ကုသလဉ္စေဝ မေ ဟံသ၊ အထော ဟံသ အနာမယံ။
အထော ရဋ္ဌမိဒံ ဖီတံ၊ ဓမ္မေန မနုသာသဟံ။

၁၆၆.‘‘ကစ္စိ ဘောတော အမစ္စေသု၊ ဒေါသော ကောစိ န ဝိဇ္ဇတိ။
ကစ္စိ စ တေ တဝတ္ထေသု၊ နာဝကင်္ခန္တိ ဇီဝိတံ။

၁၆၇.‘‘အထောပိ မေ အမစ္စေသု၊ ဒေါသော ကောစိ န ဝိဇ္ဇတိ။
အထောပိ တေ မမတ္ထေသု၊ နာဝကင်္ခန္တိ ဇီဝိတံ။

၁၆၈.‘‘ကစ္စိ တေ သာဒိသီ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏိနီ။
ပုတ္တရူပယသူပေတာ၊ တဝ ဆန္ဒဝသာနုဂါ။

၁၆၉.‘‘အထော မေ သာဒိသီ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏိနီ။
ပုတ္တရူပယသူပေတာ၊ မမ ဆန္ဒဝသာနုဂါ။

၁၇၀.‘‘ကစ္စိ ရဋ္ဌံ အနုပ္ပီဠံ၊ အကုတောစိဥပဒ္ဒဝံ။
အသာဟသေန ဓမ္မေန၊ သမေန မနုသာသသိ။

၁၇၁.‘‘အထော ရဋ္ဌံ အနုပ္ပီဠံ၊ အကုတောစိဥပဒ္ဒဝံ။
အသာဟသေန ဓမ္မေန၊ သမေန မနုသာသဟံ။

၁၇၂.‘‘ကစ္စိ သန္တော အပစိတာ၊ အသန္တော ပရိဝဇ္ဇိတာ။
နော စေ ဓမ္မံ နိရံကတွာ၊ အဓမ္မမနုဝတ္တသိ။

၁၇၃.‘‘သန္တော စ မေ အပစိတာ၊ အသန္တော ပရိဝဇ္ဇိတာ။
ဓမ္မမေဝါနုဝတ္တာမိ၊ အဓမ္မော မေ နိရံကတော။

၁၇၄.‘‘ကစ္စိ နာနာဂတံ ဒီဃံ၊ သမဝေက္ခသိ ခတ္တိယ။
ကစ္စိမတ္တော မဒနီယေ၊ ပရလောကံ န သန္တသိ။

၁၇၅.‘‘နာဟံ အနာဂတံ ဒီဃံ၊ သမဝေက္ခာမိ ပက္ခိမ။
ဌိတော ဒသသု ဓမ္မေသု၊ ပရလောကံ န သန္တသေ။

၁၇၆.‘‘ဒါနံ သီလံ ပရိစ္စာဂံ၊ အဇ္ဇဝံ မဒ္ဒဝံ တပံ။
အက္ကောဓံ အဝိဟိံသဉ္စ၊ ခန္တိဉ္စ အဝိရောဓနံ။

၁၇၇.‘‘ဣစ္စေတေ ကုသလေ ဓမ္မေ၊ ဌိတေ ပဿာမိ အတ္တနိ။
တတော မေ ဇာယတေ ပီတိ၊ သောမနဿဉ္စနပ္ပကံ။

၁၇၈.‘‘သုမုခော စ အစိန္တေတွာ၊ ဝိသဇ္ဇိ ဖရုသံ ဂိရံ။
ဘာဝဒေါသမနညာယ၊ အသ္မာကာယံ ဝိဟင်္ဂမော။

၁၇၉.‘‘သော ကုဒ္ဓော ဖရုသံ ဝါစံ၊ နိစ္ဆာရေသိ အယောနိသော။

ယာနသ္မေသု န ဝိဇ္ဇန္တိ, နယိဒံ ပညဝတာမိဝ”တိ။

တတ္ထ **ဒိသွာ**တိ တံ ဧဝံ အဂ္ဂဟနဘာဝေန ဒိသွာ။ **ပေသိတ**န္တိ အာဟရာပေတွာ ဥပနီတံ။ **ခတ္တဓမ္မာန** န္တိ ပဌမကာရဏေသု ပဋိသန္ထာရဓမ္မာနံ။ **တတော ပုစ္ဆိ အနန္တရာ** တိ တသ္မိံ ကာလေ “ကစ္စိ နု, ဘောတော”တိ အနုပဋိပါဋိယာ ပုစ္ဆိ။ တာ ပနေတာ ဆ ကထာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထာယေဝ။ **အနုပ္ပီဠ** န္တိ ကစ္စိ ရဋ္ဌဝါသိနော ယန္တေ ဥစ္ဆုံ ဝိယ န ပီဠေသီတိ ပုစ္ဆတိ။ **အကုတောစိဥပဒ္ဒဝ** န္တိ ကုတောစိ အနုပဒ္ဒဝံ။ **ဓမ္မေန သမေန မနုသာသသီ** တိ ကစ္စိ တဝ ရဋ္ဌံ ဓမ္မေန သမေန အနုသာသသိ။ **သန္တော** တိ သီလာဒိဂုဏသံယုတ္တာ သပ္ပုရိသာ။ **နိရံကတွာ**တိ ဆဍ္ဍေတွာ။ **နာနာဂတံ ဒီဃ**န္တိ အနာဂတံ အတ္တနော ဇီဝိတပဝတ္တိံ “ကစ္စိ ဒီဃ”န္တိ န သမဝေက္ခသိ, အာယုသင်္ခါရာနံ ပရိတ္တဘာဝံ ဇာနာသီတိ ပုစ္ဆတိ။ **မဒနီယေ**တိ မဒအာရဟေ ရူပါဒိအာရမ္မဏေ။ **န သန္တသီ** တိ န ဘာယသိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ကစ္စိ ရူပါဒိသု ကာမဂုဏေသု အမတ္တော အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ ဒါနာဒီနံ ကုသလာနံ ကတတ္တာ ပရလောကံ န ဘာယသီတိ။

ဒသသူတိ ဒသသု ရာဇဓမ္မေသု။ ဒါနာဒီသု ဒသဝတ္ထုကာ စေတနာ **ဒါနံ,** ပဉ္စသီလဒသသီလာနိ **သီလံ** , ဒေယျဓမ္မစာဂေါ **ပရိစ္စာဂေါ,** ဥဇုဘာဝေါ **အဇ္ဇဝံ,** မုဒုဘာဝေါ **မဒ္ဒဝံ,** ဥပေါသထကမ္မံ **တပေါ,** မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေါ **အက္ကောဓော,** ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေါ **အဝိဟိံသာ,** အဓိဝါသနာ **ခန္တိ,** အဝိရောဓော **အဝိရောဓနံ။ အစိန္တေတွာ** တိ မမ ဣမံ ဂုဏသမ္ပတ္တိံ အစိန္တေတွာ။ **ဘာဝဒေါသ**န္တိ စိတ္တဒေါသံ။ **အနညာယာ**တိ အဇာနိတွာ။ အသ္မာကဉှိ စိတ္တဒေါသော နာမ နတ္ထိ, ယမေဝ ဇာနေယျ, တံ အဇာနိတွာဝ ဖရုသံ ကက္ခဠံ ဂိရံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ **အယောနိသော**တိ အနုပါယေန။ **ယာနသ္မေသူ**တိ ယာနိ ဝဇ္ဇာနိ အမှေသု န ဝိဇ္ဇန္တိ, တာနိ ဝဒတိ။ **နယိဒ**န္တိ တသ္မာ ဣဒံ ဝစနံ ပညဝတံ ဣဝ န ဟောတိ, တေနေသ မမ န ပဏ္ဍိတော ဝိယ ဥပဋ္ဌာတိ။

တံ သုတွာ သုမုခေါ “မယာ ဂုဏသမ္ပန္နောဝ ရာဇာ အပသာဒိတော, သော မေ ကုဒ္ဓေါ, ခမာပေဿာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၁၈၀. “အတ္ထိ မေ တံ အတိသာရံ, ဝေဂေန မနုဇာဓိပ။
ဓတရဋ္ဌေ စ ဗဒ္ဓသ္မိံ, ဒုက္ခံ မေ ဝိပုလံ အဟု။

၁၈၁. “တွံ နော ပိတာဝ ပုတ္တာနံ, ဘူတာနံ ဓရဏီရိဝ။
အသ္မာကံ အဓိပန္နာနံ, ခမဿု ရာဇကုဉ္ဇရ”တိ။

တတ္ထ **အတိသာရ**န္တိ ပက္ခလိတံ။ **ဝေဂေနာ**တိ အဟံ ဧတံ ကထံ ကထေန္တော ဝေဂေန သဟသာ ကထေသိံ။ **ဒုက္ခ**န္တိ စေတသိကံ ဒုက္ခံ မမ ဝိပုလံ အဟောသိ, တသ္မာ ကောဓဝသေန ယံ မယာ ဝုတ္တံ, တံ မေ ခမထ, မဟာရာဇာတိ။ **ပုတ္တာန**န္တိ တွံ အမှာကံ ပုတ္တာနံ ပိတာ ဝိယ။ **ဓရဏီရိဝါ**တိ ဟံသဘူတာနံ ပတိဋ္ဌာ ပထဝီ ဝိယ တွံ အမှာကံ အဝဿယော။ **အဓိပန္နာန** န္တိ ဒေါသေန အပရာဓေန အဇ္ဈောတ္ထဋာနံ ခမဿူတိ ဧဝံ သော အာသနာ ဩရုယှ ပက္ခေဟိ အဉ္ဇလိံ ကတွာ အာဟ။

အထ နံ ရာဇာ အာလိင်္ဂိတွာ အာဒါယ သုဝဏ္ဏပီဌေ နိသီဒါပေတွာ အစ္စယဒေသနံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တော အာဟ –

၁၈၂. “ဧတံ တေ အနုမောဒါမ, ယံ ဘာဝံ န နိဂူဟသိ။
ခိလံ ပဘိန္ဒသိ ပက္ခိ, ဥဇုကောသိ ဝိဟင်္ဂမာ”တိ။

တတ္ထ **အနုမောဒါမာ**တိ ဧတံ တေ ဒေါသံ ခမာမ။ **ယ**န္တိ ယသ္မာ တွံ အတ္တနော စိတ္တပဋိစ္ဆန္နဘာဝံ န နိဂူဟသိ။ **ခိလ**န္တိ စိတ္တခိလံ စိတ္တခာဏုကံ။

ဣဒဉ္စ ပန ဝတွာ ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ဓမ္မကထာယ သုမုခဿ စ ဥဇုဘာဝေ ပသီဒိတွာ “ပသန္နေန နာမ ပသန္နာကာရော ကာတဗ္ဗော”တိ ဥဘိန္နမ္ပိ တေသံ အတ္တနော ရဇ္ဇသိရိံ နိယျာဒေန္တော အာဟ –

၁၈၃. “ယံ ကိဉ္စိ ရတနံ အတ္ထိ, ကာသိရာဇနိဝေသနေ။

ရဇတံ ဇာတရူပဉ္စ၊ မုတ္တာ ဝေဠုရိယာ ဗဟူ။

၁၈၄. ‘‘မဏယော သင်္ခမုတ္တာ စ၊ ဝတ္ထကံ ဟရိစန္ဒနံ။
အဇိနံ ဒန္တဘဏ္ဍဉ္စ၊ လောဟံ ကာဠာယသံ ဗဟုံ။
ဧတံ ဒဒာမိ တေ ဝိတ္တံ၊ ကုသလံ ဝိဿဇာမိ တေ’’တိ။

တတ္ထ **မုတ္တာ** တိ ဝိဒ္ဓာဝိဒ္ဓမုတ္တာ။ **မဏယော**တိ မဏိဘဏ္ဍကာနိ။ **သင်္ခမုတ္တာ စာ** တိ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋသင်္ခရတနဉ္စ အာမလကဝဋ္ဋမုတ္တရတနဉ္စ။ **ဝတ္ထက** န္တိ သုခုမကာသိကဝတ္ထာနိ။ **အဇိန**န္တိ အဇိနမိဂစမ္မံ။ **လောဟံ ကာဠာယသ**န္တိ တမ္ဗလောဟဉ္စ ကာဠလောဟဉ္စ။ **ကုသလ** န္တိ ကဥ္စနမာလေန သေတစ္ဆတ္တေန သဒ္ဓိံ ဒ္ဓတဒသယောဇနိကေ ဗာရာဏသိနဂရေ ရဇ္ဇံ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ဥဘောပိ တေ သေတစ္ဆတ္တေန ပူဇေတွာ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ အထ မဟာသတ္တော ရညာ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော အာဟ –

၁၈၅. ‘‘အဒ္ဓာ အပစိတာ တ္ယမှာ၊ သက္ကတာ စ ရထေသဘ။
ဓမ္မေသု ဝတ္တမာနာနံ၊ တွံ နော အာစရိယော ဘဝ။

၁၈၆. ‘‘အာစရိယ မနုညာတာ၊ တယာ အနုမတာ မယံ။
တံ ပဒက္ခိဏတော ကတွာ၊ ဉာတီ ပဿေမုရိန္ဒမာ’’တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မေသု** တိ ကုသလကမ္မပထဓမ္မေသု။ **အာစရိယော**တိ တွံ အမှေဟိ ဗုတ္တတရော, တသ္မာ နော အာစရိယော ဟောတိ, အပိစ ဒသန္နံ ရာဇဓမ္မာနံ ကထိတတ္တာ သုမုခဿ အဒေသံ ဒဿေတွာ အစ္စယပဋိဂ္ဂဟဏာသ ကတတ္တာပိ တွံ အမှာကံ အာစရိယော, တသ္မာ ဣတော ပဋ္ဌာယ နော အာစာရသိက္ခာပနေန အာစရိယော ဘဝါတိ အာဟ။ **ပဿေမုရိန္ဒမာ** တိ ပဿေမု အရိန္ဒမ။

သော တေသံ ဂမနံ အနုဇာနိ, ဗောဓိသတ္တဿပိ ဓမ္မံ ကထေန္တဿေဝ အရုဏံ ဥဋ္ဌဟိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၈၇. ‘‘သဗ္ဗရတ္တိံ စိန္တယိတွာ၊ မန္တယိတွာ ယထာကထံ။
ကာသိရာဇာ အနုညာသိ၊ ဟံသာနံ ပဝရုတ္တမ’’န္တိ။

တတ္ထ **ယထာကထ**န္တိ ယံကိဉ္စိ အတ္တံ တေဟိ သဒ္ဓိံ စိန္တေတဗ္ဗံ မန္တေတဗ္ဗဉ္စ, သဗ္ဗံ တံ စိန္တေတွာ စ မန္တေတွာ စာတိ အတ္ထော။ **အနုညာသီ**တိ ဂစ္ဆထာတိ အနုညာသိ။

ဧဝံ တေန အနုညာတော ဗောဓိသတ္တော ရာဇာနံ ‘‘အပ္ပမတ္တော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေဟီ’’တိ ဩဝဒိတွာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ရာဇာ တေသံ ကဥ္စနဘာဇနေဟိ မဓုလာဇဉ္စ မဓုရောဒကဉ္စ ဥပနာမေတွာ နိဋ္ဌိတာဟာရကိစ္စေ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ ဗောဓိသတ္တံ သုဝဏ္ဏစင်္ကောဋကေန သယံ ဥက္ခိပိ, ခေမာ ဒေဝီ သုမုခံ ဥက္ခိပိ။ အထ နေ သီဟပဉ္ဇရံ ဥဂ္ဃာဋေတွာ သူရိယုဂ္ဂမနဝေလာယ ‘‘ဂစ္ဆထ သာမိနော’’တိ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၈၈. ‘‘တတော ရတ္ယာ ဝိဝသာနေ၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ ပတိ။
ပေက္ခတော ကာသိရာဇဿ၊ ဘဝနာ တေ ဝိဂါဟိသု’’န္တိ။

တတ္ထ **ဝိဂါဟိသု**န္တိ အာကာသံ ပက္ခန္ဒိံသု။

တေသု မဟာသတ္တော သုဝဏ္ဏစင်္ကောဋကတော ဥပ္ပတိတွာ အာကာသေ ဌတွာ ‘‘မာ စိန္တယိ, မဟာရာဇ, အပ္ပမတ္တော အမှာကံ ဩဝါဒေ ဝတ္တေယျာသီ’’တိ ရာဇာနံ သမဿာသေတွာ သုမုခံ အာဒာယ စိတ္တကူဋမေဝ ဂ

တော။ တာနိပိ ခော နဝုတိ ဟံသသဟဿာနိ ကဥ္စနဂုဟတော နိက္ခမိတ္ဝာ ပဗ္ဗတတလေ နိသိန္နာနိ တေ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ပရိဝာရေသုံ။ တေ ဉာတိဂဏပရိဝုတာ စိတ္တကူဋတလံ ပဝိသိံသု။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၈၉. ''တေ အရောဂေ အနုပ္ပတ္တေ၊ ဒိသွာန ပရမေ ဒိဇေ။
ကေကာတိ မကရုံ ဟံသာ၊ ပုထုသဒ္ဒော အဇာယထ။

၁၉၀. ''တေ ပတီတာ ပမုတ္တေန၊ ဘတ္တုနာ ဘတ္တုဂါရဝါ။
သမန္တာ ပရိကိရိံသု၊ အဏ္ဍဇာ လဒ္ဓပစ္စယာ''တိ။

ဧဝံ ပရိဝါရေတွာ စ ပန တေ ဟံသာ ''ကထံ မုတ္တောသိ, မဟာရာဇာ''တိ ပုစ္ဆိံသု။ မဟာသတ္တော သုမုခံ နိဿာယ မုတ္တဘာဝံ သံယမရာဇလုဒ္ဒပုတ္တေဟိ ကတကမ္မဉ္စ ကထေသိ။ တံ သုတွာ တုဋ္ဌာ ဟံသဂဏာ ''သုမုခော သေနာပတိ စ ရာဇာ စ လုဒ္ဒပုတ္တော စ သုခိတာ နိဒ္ဒုက္ခာ စိရံ ဇီဝန္တူ''တိ အာဟံသု။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၉၁. ''ဧဝံ မိတ္တဝတံ အတ္ထာ၊ သဗ္ဗေ ဟောန္တိ ပဒက္ခိဏာ။
ဟံသာ ယထာ ဓတရဋ္ဌာ၊ ဉာတိသင်္ဃမုပာဂမု''န္တိ။

တံ စူဠဟံသဇာတကေ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ အာနန္ဒော မမတ္ထာယ အတ္တနော ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇီ''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ ''တဒါ လုဒ္ဒပုတ္တော ဆန္နော အဟောသိ, ခေမာ ဒေဝီ, ခေမာ ဘိက္ခုနီ, ရာဇာ သာရိပုတ္တော, သုမုခော အာနန္ဒော, သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, ဓတရဋ္ဌဟံသရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

မဟာဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

[၅၃၅] ၃. သုဓာဘောဇနဇာတကဝဏ္ဏနာ

နေဝ ကိဏာမိ နပိ ဝိက္ကိဏာမိ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ အနဂ္ဃဒါနယံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိယံ ဧကော ကုလပုတ္တော ဟုတွာ သတ္ထု ဓမ္မကထံ သုတွာ ပသန္နစိတ္တော ပဗ္ဗဇိတွာ သီလေသု ပရိပူရကာရီ ဓုတင်္ဂဂုဏသမန္နာဂတော သဗြဟ္မစာရီသု ပဝတ္တမေတ္တစိတ္တော ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ ဗုဒ္ဓဓမ္မသင်္ဃုပဋ္ဌာနေ အပ္ပမတ္တော အာစာရသမ္ပန္နော အနဂ္ဃဒါနယော အဟောသိ။ သာရဏီယဓမ္မပူရကော အတ္တနာ လဒ္ဓံ ပဋိဂ္ဂဟကေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု ဆိန္နဘတ္တော ဟုတွာပိ ဒေတိယေဝ, တသ္မာ တဿ အနဂ္ဃဒါနယအနာဘိရ တဘာတေ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ပာကဋော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ, ''အာဝုသော, အသုကော နာမ ဘိက္ခု အနဂ္ဃဒါနယော အနာဘိရတော အတ္တနာ လဒ္ဓံ ပသတမတ္တပာနီယမ္ပိ လောဘံ ဆိန္ဒိတွာ သဗြဟ္မစာရီနံ ဒေတိ, ဗောဓိသတ္တဿေဝဿ အဇ္ဈာသယော''တိ။ သတ္ထာ တံ ကထံ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ သုတွာ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိတွာ အာဂန္တွာ ''ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''ဣမာယ နာမာ''တိ ဝုတ္တေ ''အယံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ အအာနသီလော မစ္ဆရီ တိဏဂ္ဂေန တေလဗိန္ဒုမ္ပိ အဒာတာ အဟောသိ, အထ နံ အဟံ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ အနဖလံ ဝဏ္ဏေတွာ အနေ ပတိဋ္ဌာပေသိံ, သော 'ပသတမတ္တံ ဥဒကမ္ပိ လဘိတွာ အဒတွာ န ပိဝိဿာမီ'တိ မမ သန္တိကေ ဝရံ အဂ္ဂဟေသိ, တဿ ဖလေန အနဂ္ဃဒါနယော အနာဘိရတော ဇာတော''တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကော ဂဟပတိ အမ္ဗော အဟောသိ အသီတိကောဋိဝိဘဝေါ။ အထဿ ရာဇာ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ အဒါသိ ။ သော ရာဇပူဇိတော နာဂရဇာနပဒပူဇိတော ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ အတ္တနော သမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ စိန္တေသိ – ''အယံ ယသော မယာ အတီတဘဝေ နေဝ နိဒ္ဒာယန္တေန, န ကာယဒုစ္စရိတာဒီနိ ကရောန္တေန လဒ္ဓော, သုစရိတာနိ ပန ပူရေတွာ လဒ္ဓော, အနာဂတေပိ မယာ မမ ပတိဋ္ဌံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ သော

ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ “ဒေဝ, မမ ဃရေ အသီတိကောဋိဓနံ အတ္ထိ, တံ ဂဏှာပေဟီ”တိ ဝတွာ “န မယှံ တဝ ဓနေနတ္ထော, ဗဟုံ မေ ဓနံ, ဣတောပိ ယဒိစ္ဆသိ, တံ ဂဏှာပေဟီ”တိ ဝုတ္တေ “ကိံ နု, ဒေဝ, မမ ဓနံ ဒါတုံ လဘာမီ”တိ အာဟ။ အထ ရညာ “ယထာရုစိ ကရောဟီ”တိ ဝုတ္တေ စတူသု နဂရဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ နိဝေသနဒွါရေ စာတိ ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿပရိစ္စာဂံ ကရောန္တော မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ သော ယာဝဇီဝံ ဒါနံ ဒတွာ “ဣမံ မမ ဒါနဝံသံ မာ ဥပစ္ဆိန္ဒထာ”တိ ပုတ္တေ အနုသာသိတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ သက္ကော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ပုတ္တောပိဿ တထေဝ ဒါနံ ဒတွာ စန္ဒော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ ပုတ္တော သူရိယော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ ပုတ္တော မာတလိ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ ပုတ္တော ပဉ္စသိခေါ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ ပန ပုတ္တော ဆဋ္ဌော သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ လဒ္ဓါ မစ္ဆရိယကောသိယော နာမ အဟောသိ အသီတိကောဋိဝိဘဝေယေဝ။ သော “မမ ပိတုပိတာမဟာ ဗာလာ အဟေသုံ, ဒုက္ခေန သမ္ဘတံ ဓနံ ဆဍ္ဍေသုံ, အဟံ ပန ဓနံ ရက္ခိဿာမိ, ကဿစိ ကိဉ္စိ န ဒဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဒါနသာလာ ဝိဒ္ဓံသေတွာ အဂ္ဂိနာ ဈာပေတွာ ထဒ္ဓမစ္ဆရီ အဟောသိ။

အထဿ ဂေဟဒွါရေ ယာစကာ သန္နိပတိတွာ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ, “မဟာသေဋ္ဌိ, မာ အတ္တနော ပိတုပိတာမဟာနံ ဒါနဝံသံ နာသယိ, ဒါနံ ဒေဟီ”တိ မဟာသဒ္ဒေန ပရိဒေဝိံသု။ တံ သုတွာ မဟာဇနော “မစ္ဆရိယကောသိယေန အတ္တနော ဒါနဝံသော ဥပစ္ဆိန္နော”တိ တံ ဂရဟိ။ သော လဇ္ဇိတော နိဝေသနဒွါရေ ယာစကာနံ အာဂတာဂတဋ္ဌာနံ နိဝါရေတုံ အာရက္ခံ ဌပေသိ။ တေ နိပ္ပစ္စယာ ဟုတွာ ပုန တဿ ဂေဟဒွါရံ န ဩလောကေသုံ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဓနမေဝ သံဟရတိ, နေဝ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇတိ, န ပုတ္တဒါရာဒီနံ ဒေတိ, ကဉ္ဇိကဗိလင်္ဂဒုတိယံ သကုဏ္ဍကဘတ္တံ ဘုဉ္ဇတိ, မူလဖလမတ္တတန္တာနိ ထူလဝတ္ထာနိ နိဝါသေတိ, ပဏ္ဏဆတ္တံ မတ္ထကေ ဓာရေတွာ ဇရဂ္ဂေါဏယုတ္တေန ဇဇ္ဇရရထကေန ယာတိ။ ဣတိ တဿ အသပ္ပုရိသဿ တတ္တကံ ဓနံ သုနခေန လဒ္ဓံ နာဠိကေရံ ဝိယ အဟောသိ။

သော ဧကဒိဝသံ ရာဇုပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော “အနုသေဋ္ဌိံ အာဒါယ ဂမိဿာမီ”တိ တဿ ဂေဟံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ အနုသေဋ္ဌိ ပုတ္တဓီတာဒီဟိ ပရိဝုတော နဝသပ္ပိပက္ကမဓုသက္ခရစုဏ္ဏေဟိ သင်္ခတံ ပါယာသံ ဘုဉ္ဇမာနော နိသိန္နော ဟောတိ။ သော မစ္ဆရိယကောသိယံ ဒိသွာ အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ “ဧဟိ, မဟာသေဋ္ဌိ, ဣမသ္မိံ ပလ္လင်္ကေ နိသီဒ, ပါယာသံ ဘုဉ္ဇိဿာမာ”တိ အာဟ။ တဿ ပါယာသံ ဒိသွာဝ မုခေ ခေဠော ဥပ္ပဇ္ဇိ, ဘုဉ္ဇိတုကာမော အဟောသိ, ဧဝံ ပန စိန္တေသိ – “သစာဟံ ဘုဉ္ဇိဿာမိ, အနုသေဋ္ဌိနော မမ ဂေဟံ အာဂတကာလေ ပဋိသက္ကာရော ကာတဗ္ဗော ဘဝိဿတိ, ဧဝံ မေ ဓနံ နဿိဿတိ, န ဘုဉ္ဇိဿာမီ”တိ။ အထ ပုနပ္ပုနံ ယာစိယမာနောပိ “ဣဒါနိ မေ ဘုတ္တံ, သုဟိတောသ္မီ”တိ န ဣစ္ဆိ။ အနုသေဋ္ဌိမှိ ဘုဉ္ဇန္တေ ပန ဩလောကေန္တော မုခေ သဉ္ဇာယမာနေန ခေဠေန နိသီဒိတွာ တဿ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ တေန သဒ္ဓိံ ရာဇနိဝေသနံ ဂန္တွာ ရာဇာနံ ပဿိတွာ ရာဇနိဝေသနတော ဩတရိတွာ အတ္တနော ဂေဟံ အနုပ္ပတ္တော ပါယာသတဏှာယ ပီဠိယမာနော စိန္တေသိ – “သစာဟံ ‘ပါယာသံ ဘုဉ္ဇိတုကာမောမှီ’တိ ဝက္ခာမိ, မဟာဇနော ဘုဉ္ဇိတုကာမော ဘဝိဿတိ, ဗဟူ တဏ္ဍုလာဒယော နဿိဿန္တိ, န ကဿစိ ကထေဿာမီ”တိ။ သော ရတ္တိန္ဒိဝံ ပါယာသမေဝ စိန္တေန္တော ဝီတိနာမေတွာပိ ဓနနာသနဘယေန ကဿစိ အကထေတွာဝ ပိပါသံ အဓိဝါသေသိ, အနုက္ကမေန အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတော အဟောသိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဓနနာသနဘယေန အကထေန္တော အပရဘာဂေ ဒုဗ္ဗလော ဟုတွာ သယနံ ဥပဂူဟိတွာ နိပဇ္ဇိ။

အထ နံ ဘရိယာ ဥပဂန္တွာ ဟတ္ထေန ပိဋ္ဌိံ ပရိမဇ္ဇမာနာ “ကိံ တေ, သာမိ, အဖာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ “တဝေဝ သရီရေ အဖာသုကံ ကရောဟိ, မမ အဖာသုကံ နတ္ထီ”တိ။ “သာမိ, ဥပ္ပဏ္ဍုပ္ပဏ္ဍုကဇာတောသိ, ကိံ နု တေ ကာစိ စိန္တာ အတ္ထိ, ဥဒါဟု ရာဇာ တေ ကုပိတော, အဒု ပုတ္တေဟိ အဝမာနော ကတော, အထ ဝါ ပန ကာစိ တဏှာ ဥပ္ပန္နာ”တိ? “အာမ, တဏှာ မေ ဥပ္ပန္နာ”တိ။ “ကထေဟိ, သာမီ”တိ? “ကထေဿာမိ, သက္ခိဿသိ နံ ရက္ခိတု”န္တိ။ “ရက္ခိတဗ္ဗယုတ္တကာ စေ, ရက္ခိဿာမီ”တိ။ ဧဝမ္ပိ ဓနနာသနဘယေန ကထေတုံ န ဥဿဟိ။ တာယ ပုနပ္ပုနံ ပီဠိယမာနော ကထေသိ – “ဘဒ္ဒေ, အဟံ ဧကဒိဝသံ အနုသေဋ္ဌိံ နဝသပ္ပိမဓုသက္ခရစုဏ္ဏေဟိ သင်္ခတံ ပါယာသံ ဘုဉ္ဇန္တံ ဒိသွာ တတော ပဋ္ဌာယ တာဒိသံ ပါယာသံ ဘုဉ္ဇိတုကာမော ဇာတော”တိ။ “အသပ္ပုရိသ, ကိံ တွံ ဒုဂ္ဂတော, သကလဗာရာဏသိဝါသီနံ ပဟောနကံ ပါယာသံ ပစိဿာမီ”တိ။ အထဿ သီသေ ဒဏ္ဍေန ပဟာရဏကာလော ဝိယ အဟောသိ။ သော တဿာ ကုဇ္ဈိတွာ “ဇာနာမဟံ တဝ မဟဒ္ဓနဘာဝံ, သစေ တေ ကုလဃရာ အာဘတံ အတ္ထိ, ပါယာသံ ပစိတွာ နာဂရာနံ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ “တေန ဟိ ဧကဝီထိဝါသီနံ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမီ”တိ။ “ကိံ တေ ဧတေဟိ, အတ္တနော ပန သန္တကံ ခါဒန္တူ”တိ? “တေန ဟိ ဣတော စိတော စ သတ္တသတ္တဃရဝါသီနံ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမီ”တိ။ “ကိံ တေ ဧ

တေဟီ”တိ။ “တေန ဟိ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ပရိဇနဿာ”တိ။ “ကိံ တေ ဧတေနာ”တိ? “တေန ဟိ ဗန္ဓုဇနဿ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမီ”တိ။ “ကိံ တေ ဧတေနာ”တိ? “တေန ဟိ တုယှဉ္စ မယှဉ္စ ပစာမိ သာမီ”တိ။ “ကာသိ တွံ, န တုယှံ ဝဋ္ဋတီ”တိ? “တေန ဟိ ကေဿစိ တေ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမီ”တိ။ “မယှဉ္စ တွံ မာ ပစိ, ဂေဟေ ပန ပစန္တေ ဗဟူ ပစ္စာသီသန္တိ, မယှံ ပန ပတ္ထံ တဏ္ဍုလာနံ စတုဘာဂံ ခီရဿ အဍ္ဎရံ သက္ခရာယ ကရဏ္ဍကံ သပ္ပိဿ ကရဏ္ဍကံ မဓုဿ ကေဠဉ္စ ပစနဘာဇနံ ဒေဟိ, အဟံ အရညံ ပဝိသိတွာ တတ္ထ ပစိတွာ ဘုဉ္ဇာမီ”တိ။ သာ တထာ အကာသိ။ သော တံ သဗ္ဗံ စေဋကေန ဂါဟာပေတွာ “ဂစ္ဆ အသုကဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌာဟီ”တိ တံ ပုရတော ပေသေတွာ ဧကကောဝ ဩဂုဏ္ဌိကံ ကတွာ အညာတကဝေသေန တတ္ထ ဂန္တွာ နဒီတီရေ ဧကသ္မိံ ဂစ္ဆမူလေ ဥဒ္ဓနံ ကာရေတွာ ဒါရုဒကံ အာဟရာပေတွာ “တွံ ဂန္တွာ ဧကသ္မိံ မဂ္ဂေ ဌတွာ ကဉ္စိဒေဝ ဒိသွာ မမ သညံ ဒဒေယျာသိ, မယာ ပက္ကောသိတကာလေဝ အာဂစ္ဆေယျာသီ”တိ တံ ပေသေတွာ အဂ္ဂိံ ကတွာ ပါယာသံ ပစိ။

တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဒသသဟဿယောဇနံ အလင်္ကတဒေဝနဂရံ, သဋ္ဌိယောဇနံ သုဝဏ္ဏဝီထိံ, ယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓံ ဝေဇယန္တံ, ပဉ္စယောဇနသတိကံ သုဓမ္မသဘံ, သဋ္ဌိယောဇနံ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ, ပဉ္စယောဇနာဝဋ္ဋံ ကဉ္စနမာလသေတစ္ဆတ္တံ, အဍ္ဎတေယျကောဋိသင်္ခါ ဒေဝစ္ဆရာ, အလင်္ကတပဋိယတ္တံ အတ္တဘာဝဉ္စ ဣမံ အတ္တနော သိရိံ ဩလောကေတွာ “ကိံ နု ခော ကတွာ မယာ အယံ ယသော လဒ္ဓေါ”တိ စိန္တေတွာ ဗာရာဏသိယံ သေဋ္ဌိဘူတေန ပဝတ္တိတံ ဒါနံ အဒ္ဒသ။ တတော “မမ ပုတ္တာဒယော ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ ဩလောကေန္တော “ပုတ္တော မေ စန္ဒော ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ ပုတ္တော သူရိယော, တဿ ပုတ္တော, မာတလိ, တဿ ပုတ္တော, ပဉ္စသိခေါ”တိ သဗ္ဗေသံ နိဗ္ဗတ္တိံ ဒိသွာ “ပဉ္စသိခဿ ပုတ္တော ကီဒိသော”တိ ဩလောကေန္တော အတ္တနော ဝံသဿ ဥပစ္ဆိန္နဘာဝံ ပဿိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ – “အယံ အသပ္ပုရိသော မစ္ဆရီ ဟုတွာ နေဝ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇတိ , န ပရေသံ ဒေတိ, မမ ဝံသော တေန ဥပစ္ဆိန္နော, ကာလံ ကတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ, ဩဝါဒမဿ ဒတွာ မမ ဝံသံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဧတဿ ဣမသ္မိံ ဒေဝနဂရေ နိဗ္ဗတ္တနာကာရံ ကရိဿာမီ”တိ။ သော စန္ဒာဒယော ပက္ကောသာပေတွာ “ဧထ မနုဿပထံ ဂမိဿာမ, မစ္ဆရိယကောသိယေန အမှာကံ ဝံသော ဥပစ္ဆိန္နော , ဒါနသာလာ ဈာပိတာ, နေဝ အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇတိ, န ပရေသံ ဒေတိ, ဣဒါနိ ပန ပါယာသံ ဘုဉ္ဇိတုကာမော ဟုတွာ ‘ဃရေ ပစန္တေ အညေသမ္ပိ ဒါတဗ္ဗံ ဘဝိဿတီ’တိ အရညံ ပဝိသိတွာ ဧကကောဝ ပစတိ, တံ ဒမေတွာ ဒါနဖလံ ဇာနာပေတွာ အာဂမိဿာမ, အပိစ ခေါ ပန အမှေဟိ သဗ္ဗေဟိ ဧကတော ယာစိယမာနော တတ္တေဝ မဒေယျ။ မမ ပဌမံ ဂန္တွာ ပါယာသံ ယာစိတွာ နိသိန္နကာလေ တုမှေ ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏေန ပဋိပာဋိယာ အာဂန္တွာ ယာစေယျာထာ”တိ ဝတွာ သယံ တာဝ ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏေန တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘော, ကတရော ဗာရာဏသိဂမနမဂ္ဂေါ”တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ မစ္ဆရိယကောသိယော “ကိံ ဥမ္မတ္တကောသိ, ဗာရာဏသိမဂ္ဂမ္ပိ န ဇာနာသိ, ကိံ ဣတော ဧသိ, ဧတ္တော ယာဟီ”တိ အာဟ။

သက္ကော တဿ ဝစနံ သုတွာ အသုဏန္တော ဝိယ “ကိံ ကထေသီ”တိ တံ ဥပဂစ္ဆတေဝ။ သောပိ, “အရေ , ဗဓိရ ဗြာဟ္မဏ, ကိံ ဣတော ဧသိ, ပုရတော ယာဟီ”တိ ဝိရဝိ။ အထ နံ သက္ကော, “ဘော, ကသ္မာ ဝိရဝသိ, ဓူမော ပညာယတိ, အဂ္ဂိ ပညာယတိ, ပါယာသော ပစ္စတိ, ဗြာဟ္မဏာနံ နိမန္တနဋ္ဌာနေန ဘဝိတဗ္ဗံ, အဟမ္ပိ ဗြာဟ္မဏာနံ ဘောဇနကာလေ ထောကံ လဘိဿာမိ, ကိံ မံ နိက္ကဍ္ဎသီ”တိ ဝတွာ “နတ္ထေတ္ထ ဗြာဟ္မဏာနံ နိမန္တနံ, ပုရတော ယာဟီ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ကသ္မာ ကုဇ္ဈသိ, တဝ ဘောဇနကာလေ ထောကံ လဘိဿာမီ”တိ အာဟ။ အထ နံ သော “အဟံ တေ ဧကသိတ္ထမ္ပိ န ဒဿာမိ, ထောကံ ဣဒံ မမ ယာပနမတ္တမေဝ, မယာပိ စေတံ ယာစိတွာဝ လဒ္ဓံ, တွံ အညတော အာဟာရံ ပရိယေသာဟီ”တိ ဝတွာ ဘရိယံ ယာစိတွာ လဒ္ဓဘာဝံ သန္ဓာယေဝ ဝတွာ ဂါထမာဟ –

၁၉၂. “နေဝ ကိဏာမိ နပိ ဝိက္ကိဏာမိ, န စာပိ မေ သန္နိစယော စ အတ္ထိ။
သုကိစ္ဆရူပံ ဝတိဒံ ပရိတ္တံ, ပတ္ထောဒနော နာလမယံ ဒုဝိန္န”န္တိ။

တံ သုတွာ သက္ကော “အဟမ္ပိ တေ မဓုရသဒ္ဒေန ဧကံ သိလောကံ ကထေဿာမိ, တံ သုဏာဟီ”တိ ဝတွာ “န မေ တဝ သိလောကေန အတ္ထော”တိ တဿ ဝါရေန္တဿေဝ ဂါထာဒွယမာဟ –

၁၉၃. “အပ္ပမှာ အပ္ပကံ ဒဇ္ဇာ, အနုမဇ္ဈတော မဇ္ဈကံ။
ဗဟုမှာ ဗဟုကံ ဒဇ္ဇာ, အဒါနံ နူပပဇ္ဇတိ။

၁၉၄. ‘‘တံ တံ ဝအမိ ကောသိယ၊ ဒေဟိ အနာနိ ဘုဥ္ဇ စ။
အရိယမဂ္ဂံ သမာရုဟ၊ နေကာသီ လဘတေ သုခ’’န္တိ။

တတ္ထ **အနုမဇ္ဈတော မဇ္ဈက** န္တိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ မဇ္ဈေ ဆေတွာ ဒေဝ ကောဋ္ဌာသေ ကရိတွာ ဧကံ ကောဋ္ဌာသံ ဒတွာ တတော အဝသေသတော အနုမဇ္ဈတောပိ ပုန မဇ္ဈေ ဆေတွာ ဧကော ကောဋ္ဌာသော အတဗ္ဗောယေဝ။ **အအာနံ နူပပဇ္ဇတီ**တိ အပ္ပံ တ ဗဟုံ တ ဒိန္နံ ဟောတု, အအာနံ နာမ န ဟောတိ, တမ္ပိ အနမေဝ မဟပ္ဖလမေဝ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ ‘‘မနာပံ တေ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ကထိတံ, ဟယာသေ ပက္ကေ ထောကံ လဘိဿသိ, နိသီအာဟီ’’တိ အာဟ။ သက္ကော ဧကမန္တေ နိသီဒိ။ တသ္မိံ နိသိန္နေ စန္ဒော တေနေဝ နိယာမေန ဥပသင်္ကမိတွာ တထေဝ ကထံ ပဝတ္တေတွာ တဿ တရေန္တဿေဝ ကထာဒ္ဝယမာဟ –

၁၉၅. ‘‘မောဃဉ္စဿ ဟုတံ ဟောတိ၊ မောဃဉ္စာပိ သမီဟိတံ။
အတိထိသ္မိံ ယော နိသိန္နသ္မိံ၊ ဧကော ဘုဥ္ဇတိ ဘောဇနံ။

၁၉၆. တံ တံ ဝအမိ ကောသိယ၊ ဒေဟိ အနာနိ ဘုဥ္ဇ စ။
အရိယမဂ္ဂံ သမာရုဟ၊ နေကာသီ လဘတေ သုခ’’န္တိ။

တတ္ထ **သမီဟိတ**န္တိ ဓနုပ္ပာဒနဝီရိယံ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ ကိစ္ဆေန ကသိရေန ‘‘တေန ဟိ နိသီဒ, ထောကံ လဘိဿသီ’’တိ အာဟ။ သော ဂန္တွာ သက္ကဿ သန္တိကေ နိသီဒိ။ တတော သူရိယော တေနေဝ နယေန ဥပသင်္ကမိတွာ တထေဝ ကထံ ပဝတ္တေတွာ တဿ တရေန္တဿေဝ ကထာဒ္ဝယမာဟ –

၁၉၇. ‘‘သစ္စဉ္စဿ ဟုတံ ဟောတိ၊ သစ္စဉ္စာပိ သမီဟိတံ။
အတိထိသ္မိံ ယော နိသိန္နသ္မိံ၊ နေကော ဘုဥ္ဇတိ ဘောဇနံ။

၁၉၈. ‘‘တံ တံ ဝအမိ ကောသိယ၊ ဒေဟိ အနာနိ ဘုဥ္ဇ စ။
အရိယမဂ္ဂံ သမာရုဟ၊ နေကာသီ လဘတေ သုခ’’န္တိ။

တဿပိ ဝစနံ သုတွာ ကိစ္ဆေန ကသိရေန ‘‘တေန ဟိ နိသီဒ, ထောကံ လဘိဿသီ’’တိ အာဟ။ သော ဂန္တွာ စန္ဒဿ သန္တိကေ နိသီဒိ။ အထ နံ မာတလိ တေနေဝ နယေန ဥပသင်္ကမိတွာ တထေဝ ကထံ ပဝတ္တေတွာ တဿ တရေန္တဿေဝ ဣမာ ကထာ အဘာသိ –

၁၉၉. ‘‘သရဉ္စ ဇုဟတိ ယော၊ ဗဟုကာယ ဂယာယ စ။
အောဏော တိမ္ဗရုတိတ္ထသ္မိံ၊ သီဃသောတေ မဟာဝဟေ။

၂၀၀. ‘‘အတ္ရ စဿ ဟုတံ ဟောတိ၊ အတ္ရ စဿ သမီဟိတံ။
အတိထိသ္မိံ ယော နိသိန္နသ္မိံ၊ နေကော ဘုဥ္ဇတိ ဘောဇနံ။

၂၀၁. ‘‘တံ တံ ဝအမိ ကောသိယ၊ ဒေဟိ အနာနိ ဘုဥ္ဇ စ။
အရိယမဂ္ဂံ သမာရုဟ၊ နေကာသီ လဘတေ သုခ’’န္တိ။

တာသံ အတ္ထော – ယော ပုရိသော ‘‘နာဂယက္ခာဒီနံ ဗလိကမ္မံ ကရောမီ’’တိ သမုဒ္ဒသောဏ္ဍိဟောက္ခရဏီအာဒီသု ယံ ကိဉ္စိ သရဉ္စ ဥပဂန္တွာ ဇုဟတိ, တတ္ထ ဗလိကမ္မံ ကရောတိ , တထာ ဗဟုကာယ နဒိယာ ဂယာယ ပောက္ခရဏိယာ အောဏနာမကေ စ တိမ္ဗရုနာမကေ စ တိတ္ထေ သီဃသောတေ မဟာန္တေ တရိဝဟေ။ **အတ္ရ စဿာ** တိ ယဒိ အတ္ရာပိ ဧတေသု သရာဒီသု အဿ ပုရိသဿ ဟုတဥ္စေဝ သမီဟိတဉ္စ ဟောတိ, သဖလံ သုခုဒ္ရယံ သမ္ပဇ္ဇတိ။ အတိထိသ္မိံ ယော နိသိန္နသ္မိံ နေကော ဘုဥ္ဇတိ ဘောဇနံ, တွေ့ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ, တေန တံ ဝအမိ – ကောသိယ, အနာနိ စ

ဒေဟိ, သယဥ္စ ဘုဥ္ဇ, အရိယာနံ အနာဘိရတာနံ ဗုဒ္ဓာဒီနံ မဂ္ဂံ အဘိရုဟ။ န ဟိ ကောသိ ကောဝ ဘုဥ္ဇမာနော သုခံ နာမ လဘတီတိ။

သော တဿပိ ဝစနံ သုတွာ ပဗ္ဗတကူဋ္ဌေန ဩတ္ထဋ္ဌော ဝိယ ကိစ္ဆေန ကသိရေန "တေန ဟိ နိသီဒ, ထောကံ လဘိဿသီ"တိ အာဟ။ မာတလိ ဂန္တွာ သူရိယဿ သန္တိကေ နိသီဒိ။ တတော ပဉ္စသိခော တေနေဝ နယေန ဥပသင်္ကမိတွာ တထေဝ ကထံ ပဝတ္တေတွာ တဿ တရေန္တဿေဝ ကထာဒွဝယမာဟ –

၂ဝ၂. "ဗဋ္ဋိသဥ္စာဟိ သော နိဂိလတိ၊ ဒီဃသုတ္တံ သဗန္ဓနံ။
အတိထိသ္မိံ ယော နိသိန္နသ္မိံ၊ ဧကော ဘုဥ္ဇတိ ဘောဇနံ။

၂ဝ၃. "တံ တံ ဝဒာမိ ကောသိယ၊ ဒေဟိ အနာနိ ဘုဥ္ဇ စ။
အရိယမဂ္ဂံ သမာရုဟ၊ နေကာသီ လဘတေ သုခ"န္တိ။

မစ္ဆရိယကောသိယော တံ သုတွာ ဒုက္ခဝေဒနော နိတ္ထုနန္တော "တေန ဟိ နိသီဒ, ထောကံ လဘိဿသီ"တိ အာဟ။ ပဉ္စသိခော ဂန္တွာ မာတလိဿ သန္တိကေ နိသီဒိ။ ဣတိ တေသု ပဉ္စသု ဗြာဟ္မဏေသု နိသိန္နမတ္တေသုယေဝ ဟယာသော ပစ္စိ။ အထ နံ ကောသိယော ဥဒ္ဒနာ ဩတာရေတွာ "တုမှာကံ ပတ္တာနိ အာဟရထာ"တိ အာဟ။ တေ အနုဋ္ဌာယ ယထာနိသိန္နာဝ ဟတ္ထေ ပသာရေတွာ ဟိမဝန္တတော မာလုဝပတ္တာနိ အာဟရိံသု။ ကောသိယော တာနိ ဒိသွာ "တုမှာကံ ဧတေသု ပတ္တေသု အတတ္ထဟယာသော နတ္ထိ, ခဒိရာဒီနံ ပတ္တာနိ အာဟရထာ"တိ အာဟ။ တေ တာနိပိ အာဟရိံသု။ ဧကေကံ ပတ္တံ ယောဓဖလကပ္ပမာဏံ အဟောသိ။ သော သဗ္ဗေသံ ဒဗ္ဗိယာ ဟယာသံ အဒာသိ, သဗ္ဗန္တိမဿ အနကာလေပိ ဥက္ခလိယာ ဦနံ န ပညာယိ, ပဉ္စန္နမ္ပိ ဒတွာ သယံ ဥက္ခလိံ ဂဟေတွာ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ ပဉ္စသိခော ဥဋ္ဌာယ အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ သုနခော ဟုတွာ တေသံ ပုရတော ပဿာဝံ ကရောန္တော အာဂမာသိ။ ဗြာဟ္မဏာ အတ္တနော ဟယာသံ ပတ္တေန ပိဒဟိံသု။ ကောသိယဿ ဟတ္ထပိဋ္ဌေ ပဿာဝဗိန္ဒု ပတိ။ ဗြာဟ္မဏာ ကုဏ္ဍိကာဟိ ဥဒကံ ဂဟေတွာ ဟယာသံ အဗ္ဘုက္ကိရိတွာ ဘုဥ္ဇမာနာ ဝိယ အဟေသုံ။ ကောသိယော "မယှမ္ပိ ဥဒကံ ဒေထ, ဟတ္ထံ ဓောဝိတွာ ဘုဥ္ဇိဿာမီ"တိ အာဟ။ "တဝ ဥဒကံ အာဟရိတွာ ဟတ္ထံ ဓောဝ"တိ။ "မယာ တုမှာကံ ဟယာသော ဒိန္နော, မယှံ ထောကံ ဥဒကံ ဒေထာ"တိ။ "မယံ ပိဏ္ဍပဋိပိဏ္ဍကမ္မံ နာမ န ကရောမာ"တိ။ "တေန ဟိ ဣမံ ဥက္ခလိံ ဩလောကေထ, ဟတ္ထံ ဓောဝိတွာ အာဂမိဿာမီ"တိ နဒိံ ဩတရိ။ တသ္မိံ ခဏေ သုနခော ဥက္ခလိံ ပဿာဝဿ ပူရေသိ။ သော တံ ပဿာဝံ ကရောန္တံ ဒိသွာ မဟန္တံ ဒဏ္ဍမာဒာယ တံ တဇ္ဇေန္တော အာဂစ္ဆိ။ သော အဿာဇာနီယမတ္တော ဟုတွာ တံ အနုဗန္ဓန္တော နာနာဝဏ္ဏော အဟောသိ, ကာဠောပိ ဟောတိ သေတောပိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောပိ ကဗရောပိ ဥစ္စောပိ နီစောပိ, ဧဝံ နာနာဝဏ္ဏော ဟုတွာ မစ္ဆရိယကောသိယံ အနုဗန္ဓိ။ သော မရဏဘယဘီတော ဗြာဟ္မဏေ ဥပသင်္ကမိ။ တေပိ ဥပ္ပတိတွာ အာကာသေ ဋ္ဌိတာ။ သော တေသံ တံ ဣဒ္ဓိံ ဒိသွာ ကထမာဟ –

၂ဝ၄. "ဥဋ္ဌာရဝဏ္ဏာ ဝတ ဗြာဟ္မဏာ ဣမေ၊ အယဥ္စ တေ သုနခော ကိဿ ဟေတု။
ဥစ္စာဝစံ ဝဏ္ဏနိဘံ ဝိကုဗ္ဗတိ, အက္ခာထ နော ဗြာဟ္မဏာ ကေ နု တုမှေ"တိ။

တံ သုတွာ သက္ကော ဒေဝရာဇာ –

၂ဝ၅. "စန္ဒော စ သူရိယော စ ဥဘော ဣဓာဂတာ၊ အယံ ပန မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
သက္ကောဟမသ္မိ တိဒသာနမိန္ဒော၊ ဧသော စ ခော ပဉ္စသိခောတိ ဝုစ္စတီ"တိ။

ကထံ ဝတွာ တဿ ယသံ ဝဏ္ဏေန္တော ကထမာဟ –

၂ဝ၆. "ပာဏိဿရာ မုဒိင်္ဂါ စ၊ မုရဇာလမ္ဗရာနိ စ။
သုတ္တမေနံ ပဗောဓေန္တိ၊ ပဋိဗုဒ္ဓော စ နန္ဒတီ"တိ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ "သက္က, ဝေရူပံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ကိန္တိ ကတွာ လဘသီ"တိ ပုစ္ဆိ။ သက္ကော "အအနသီလာ တာဝ ဟာပမေ့ာ မစ္ဆရိနော ဒေဝလောကံ န ဂစ္ဆန္တိ, နိရယေ နိဗ္ဗတ္တန္တီ"တိ ဒဿေန္တော –

၂၀၇. ‘‘ယေ ကေစိမေ မစ္ဆရိနော ကဒရိယာ၊ ပရိဘာသကာ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။
ဣဓေဝ နိက္ခိပ္ပ သရီရဒေဟံ၊ ကာယဿ ဘေဒါ နိရယံ ဝဇန္တိ’’တိ။ –

ဣမံ ကထံ ဝတွာ ဓမ္မေ ဌိတာနံ ဒေဝလောကပဋိလာဘံ ဒဿေတုံ ကထမာဟ –

၂၀၈. ‘‘ယေ ကေစိမေ သုဂ္ဂတိမာသမာနာ၊ ဓမ္မေ ဌိတာ သံယမေ သံဝိဘာဂေ။
ဣဓေဝ နိက္ခိပ္ပ သရီရဒေဟံ၊ ကာယဿ ဘေဒါ သုဂတိံ ဝဇန္တီ’’တိ။

တတ္ထ **အာသမာနာ**တိ အာသီသန္တာ။ ယေ ကေစိ သုဂတိံ အာသီသန္တိ, သဗ္ဗေ တေ သံယမသင်္ခာတေ ဒသသီလဓမ္မေ သံဝိဘာဂသင်္ခာတေ အနဓမ္မေ စ ဌိတာ ဟုတွာ ဣဓ သရီရသင်္ခာတံ ဒေဟံ နိက္ခိပိတွာ တဿ ကာယဿ ဘေဒါ သုဂတိံ ဝဇန္တီတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဝတွာ စ ပန, ‘‘ကောသိယ, န မယံ တဝ သန္တိကေ ဟယာသတ္တာယ အာဂတာ, ကာရုညေန ပန တံ အနုကမ္ပမာနာ အာဂတာမ္ဟာ’’တိ တဿ ပကာသေတုံ အာဟ –

၂၀၉. ‘‘တွံ နောသိ ဉာတိ ပုရိမာသု ဇာတိသု၊ သော မစ္ဆရီ ရောသကော ပာပဓမ္မော။
တဝေဝ အတ္ထာယ ဣဓာဂတမှာ၊ မာ ပာပဓမ္မော နိရယံ ဂမိတ္ထာ’’တိ။

တတ္ထ **သော**တိ သော တွံ။ **မာ ပာပဓမ္မော** တိ အယံ အမှာကံ ဉာတိ ပာပဓမ္မော မာ နိရယံ အဂမာတိ ဧတဒတ္ထံ အာဂတမှာတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ ကောသိယော ‘‘အတ္ထကာမာ ကိရ မေ, ဧတေ မံ နိရယာ ဥဒ္ဓရိတွာ သဂ္ဂေ ပတိဋ္ဌာပေတုကာမာ’’တိ တုဋ္ဌစိတ္တော အာဟ –

၂၁၀. ‘‘အဒ္ဓာ မံ တေ ဟိတကာမာ၊ ယံ မံ သမနုသာသထ။
သောဟံ တထာ ကရိဿာမိ၊ သဗ္ဗံ ဝုတ္တံ ဟိတေသိဘိ။

၂၁၁. ‘‘သောဟမဇ္ဇေဝ ဥပရမာမိ၊ န စာဟံ ကိဉ္စိ ကရေယျ ပာပံ။
န စာပိ မေ ကိဉ္စိ အဒေယျမတ္ထိ၊ န စာပိဒတွာ ဥဒကံ ပိဝါမိ။

၂၁၂. ‘‘ဧဝဉ္စ မေ ဒဒတော သဗ္ဗကာလံ၊ ဘောဂါ ဣမေ ဝါသဝ ခီယိဿန္တိ။
တတော အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ သက္က၊ ဟိတွာန ကာမာနိ ယထောဓိကာနီ’’တိ။

တတ္ထ **မန္တိ** မမ။ **တေ**တိ တုမှေ။ **ယံ မန္တိ** ယေန မံ သမနုသာသထ, တေန မေ တုမှေ ဟိတကာမာ။ **တထာ**တိ ယထာ ဝဒထ, တထေဝ ကရိဿာမိ။ **ဥပရမာမီ**တိ မစ္ဆရိဘာဝတော ဥပရမာမိ။ **အဒေယျမတ္ထီ** တိ ဣတော ပဋ္ဌာယ စ မမ အာလောပတော ဥပဍ္ဎမ္ပိ အဒေယျံ နာမ နတ္ထိ, **န စာပိဒတွာ**တိ ဥဒကပသတမ္ပိ စာဟံ လဘိတွာ အဒတွာ န ပိဝိဿာမိ။ **ခီယိဿန္တီ** တိ ဝိက္ခီယိဿန္တိ။ **ယထောဓိကာနီ**တိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမဝသေန ယထာဌိတကောဋ္ဌာသာနိယေဝ။

သက္ကော မစ္ဆရိယကောသိယံ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ အနဖလံ ဇာနာပေတွာ ဓမ္မဒေသနာယ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ သဒ္ဓိံ တေဟိ ဒေဝနဂရမေဝ ဂတော။ မစ္ဆရိယကောသိယောပိ နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ အနုဇာနာပေတွာ ‘‘ဂဟိတဂဟိတဘာဇနာနိ ပူရေတွာ ဂဏှန္တူ’’တိ ယာစကာနံ ဓနံ ဒတွာ တသ္မိံ ခီဏေ နိက္ခမ္မ ဟိမဝန္တတော ဒက္ခိဏပဿေ ဂင်္ဂာယ စေဝ ဧကဿ စ ဇာတဿရဿ အန္တရေ ပဏ္ဏသာလံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝနမူလဖလာ ဟာရော တတ္ထ စိရံ ဝိဟာသိ, ဇရံ ပာပုဏိ။ တဒါ သက္ကဿ အာသာ သဒ္ဓါ သိရီ ဟိရီတိ စတဿော ဓီတရော ဟောန္တိ။ တာ ဗဟုံ ဒိဗ္ဗဂန္ဓမာလံ အာဒာယ ဥဒကကီဠံ ကီဠိတုံ အနောတတ္တဒဟံ ဂန္တွာ တတ္ထ ကီဠိတွာ မနောသိလာတလေ နိသီဒိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ နာရဒော နာမ ဗြာဟ္မဏတာပသော တာဝတိံသဘဝနံ ဒိဝါဝိဟာရတ္ထာယ ဂန္တွာ နန္ဒနဝနစိတ္တလတာဝနေသု ဒိဝါဝိဟာရံ ကတွာ ပာရိစ္ဆတ္တကပုပ္ဖံ ဆတ္တံ ဝိယ ဆာယတ္ထာယ ဓာရယမာနော မနောသိ

လာတလမတ္တကေန အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ကဥ္စနဂုဟံ ဂစ္ဆတိ။ အထ တာ တဿ ဟတ္ထေ တံ ပုပ္ဖံ ဒိသွာ ယာစိံသု။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၂၁၃. ''နဂုတ္တမေ ဂိရိဝရေ ဂန္ဓမာဒနေ၊ မောဒန္တိ တာ ဒေဝဝရာဘိပာလိတာ။
အထာဂမာ ဣသိဝရော သဗ္ဗလောကဂူ၊ သုပုပ္ဖိတံ ဒုမဝရသာခမာဒိယ။

၂၁၄. ''သုစိံ သုဂန္ဓံ တိဒသေဟိ သက္ကတံ၊ ပုပ္ဖုတ္တမံ အမရဝရေဟိ သေဝိတံ။
အလဒ္ဓ မစ္စေဟိဝ အနဝေဟိ ဝါ၊ အညတြ ဒေဝေဟိ တဒအရဟံ ဟိဒံ။

၂၁၅. ''တတော စတဿော ကနကတ္တစူပမာ၊ ဥဋ္ဌာယ နာရိယော ပမအာဓိပာ မုနိံ။
အာသာ စ သဒ္ဓာ စ သိရီ တတော ဟိရီ၊ ဣစ္စဗြဝုံ နာရဒဒေဝ ဗြာဟ္မဏံ။

၂၁၆. ''သစေ အနုဒ္ဒိဋ္ဌံ တယာ မဟာမုနိ၊ ပုပ္ဖံ ဣမံ ပာရိဆတ္တဿ ဗြဟ္မေ။
ဒဒာဟိ နော သဗ္ဗာ ဂတိ တေ ဣဇ္ဈတု၊ တုဝမ္ပိ နော ဟောဟိ ယထေဝ ဝါသဝေါ။

၂၁၇. ''တံ ယာစမာနာဘိသမေက္ခ နာရဒေါ၊ ဣစ္စဗြဝီ သံကလဟံ ဥဒီရယိ။
န မယှမတ္ထတ္ထိ ဣမေဟိ ကောစိ နံ၊ ယာယေဝ ဝေါ သေယျသိ သာ ပိဠန္ဓထာ''တိ။

တတ္ထ **ဂိရိဝရေ**တိ ပုရိမဿ ဝေဝစနံ။ **ဒေဝဝရာဘိပာလိတာ**တိ သက္ကေန ရက္ခိတာ။ **သဗ္ဗလောကဂူ**တိ ဒေဝလောကေ စ မနုဿလောကေ စ သဗ္ဗတ္ထ ဂမနသမတ္ထော။ **ဒုမဝရသာခမာဒိယာ**တိ သာခာယ ဇာတတ္တာ ဒုမဝရသာခန္တိ လဒ္ဓနာမံ ပုပ္ဖံ ဂဟေတွာ။ **သက္ကတ**န္တိ ကတသက္ကာရံ။ **အမရဝရေဟီ**တိ သက္ကံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **အညတြ ဒေဝေဟီ**တိ ဌပေတွာ ဒေဝေ စ ဣဒ္ဓိမန္တေ စ အညေဟိ မနုဿေဟိ ဝါ ယက္ခာဒီဟိ ဝါ အလဒ္ဓံ။ **တဒအရဟံ ဟိဒ**န္တိ ဝေါ သံယေဝ ဟိ တံ အရဟံ အနုစ္ဆဝိကံ။ **ကနကတ္တစူပမာ** တိ ကနကူပမာ ဝဏ္ဏာ။ **ဥဋ္ဌာယာ** တိ အယျော မာလာဂန္ဓဝိလေပနာဒိပဋိဝိရတော ပုပ္ဖံ န ပိဠန္ဓိဿတိ, ကေသမ္ပိ ပဒေသေ ဆဍ္ဍေဿတိ, ထေ တံ ယာစိတွာ ပုပ္ဖံ ပိဠန္ဓိဿာမာတိ ဟတ္ထေ ပသာရေတွာ ယာစမာနာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဥဋ္ဌဟိတွာ။ **ပမအာဓိပာ**တိ ပမအာနံ ဥတ္တမာ။ **မုနိ**န္တိ ဣသိံ။

အနုဒ္ဒိဋ္ဌ န္တိ ''အသုကဿ နာမ ဒဿာမီ''တိ န ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ။ **သဗ္ဗာ ဂတိ တေ ဣဇ္ဈတူ** တိ သဗ္ဗာ တေ စိတ္တဂတိ ဣဇ္ဈတု, ပတ္ထိတပတ္ထိတဿ လာဘီ ဟောဟီတိ တဿ ထုတိမင်္ဂလံ ဝဒန္တိ။ **ယထေဝ ဝါသဝေါ**တိ ယထာ အမှာကံ ပိတာ ဝါသဝေါ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတံ ဒေတိ, တထေဝ နော တွံပိ ဟောဟီတိ။ **တ**န္တိ တံ ပုပ္ဖံ။ **အဘိသမေက္ခာ** တိ ဒိသွာ။ **သံကလဟ**န္တိ နာနာကဟံ ကလဟဝဍ္ဎနံ ကထံ ဥဒီရယိ။ **ဣမေဟီ**တိ ဣမေဟိ ပုပ္ဖေဟိ နာမ မယှံ အတ္ထော နတ္ထိ, ပဋိဝိရတော အဟံ မာလာဓာရဏတောတိ ဒီပေတိ။ **ယာယေဝ ဝေါ သေယျသီ** တိ ယာ တုမှာကံ အန္တရေ ဇေဋ္ဌိကာ။ **သာ ပိဠန္ဓထာ** တိ သာ ဇေဋ္ဌာ ပိဠန္ဓတူတိ အတ္ထော။

တာ စတဿောပိ တဿ ဝစနံ သုတွာ ကထမာဟံသု –

၂၁၈. ''တွံ နော တ္တမေဝာဘိသမေက္ခ နာရဒ၊ ယဿိစ္ဆသိ တဿာ အနုပ္ပဝေစ္ဆသု။
ယဿာ ဟိ နော နာရဒ တွံ ပဒဿသိ၊ သာယေဝ နော ဟောဟိတိ သေဋ္ဌသမ္မတာ''တိ။

တတ္ထ **တွံ နော တ္တမေဝ** တိ ဥတ္တမမဟာမုနိ တွံယေဝ နော ဥပဓာရေဟိ။ တာသံ ဝစနံ သုတွာ နာရဒေါ တာ အာလပန္တော ကထမာဟ –

၂၁၉. ''အကလ္လမေတံ ဝစနံ သုဂတ္တေ၊ ကော ဗြာဟ္မဏော သံကလဟံ ဥဒီရယေ။
ဂန္တွာန ဘူတာဓိပမေဝ ပုစ္ဆထ၊ သစေ န ဇာနာထ ဣဓုတ္တမာဓမ''န္တိ။

တဿတ္ထော – ဘဒ္ဒေ သုဂတ္တေ, ဣဒံ တုမှေဟိ ဝုတ္တံ ဝစနံ မမ အယုတ္တံ, ဝေဠုဟိ သတိ မယာ တုမှေသု ဧကံ သေဋ္ဌံ, သေသာ ဟီနာ ကရောန္တေန ကလဟော ဝဍ္ဎိတော ဘဝိဿတိ, ကော ဗာဟိတပာပေါ ဗြာဟ္မဏော

ကလဟံ ဥဒီရယေ ဝဓေယျ။ ဝေရူပသ္သ ဟိ ကလဟဝမှုနံ နာမ အယုတ္တံ, တသ္မာ ဣတော ဂတ္ဝာ အတ္တနော ပိတရံ ဘူတာဓိပံ သက္ကမေဝ ပုစ္ဆထ, သစေ အတ္တနော ဥတ္တမံ အဓမဋ္ဌ န ဇာနာထာတိ။

တတော သတ္တာ ကထမာဟ –

၂၂၀. ''တာ နာရဒေန ပရမပ္ပကောပိတာ၊ ဥဒီရိတာ ဝဏ္ဏမဒေန မတ္တာ။
သကာသေ ဂန္တ္ဝာန သဟဿစက္ခုနော၊ ပုစ္ဆိံသု ဘူတာဓိပံ ကာ နု သေယျသီ''တိ။

တတ္ထ **ပရမပ္ပကောပိတာ** တိ ပုပ္ဖံ အဒဒန္တေန အတိဝိယ ကောပိတာ တဿ ကုပိတာ ဟုတ္ဝာ။ **ဥဒီရိတာ**တိ ''ဘူတာဓိပမေဝ ပုစ္ဆထာ''တိ ဝုတ္တာ။ **သဟဿစက္ခုနော** တိ သက္ကဿ သန္တိကံ ဂန္တ္ဝာ။ **ကာ နူ**တိ အမှာကံ အန္တရေ ကတမာ ဥတ္တမာတိ ပုစ္ဆိံသု။

ဧဝံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဌိတာ –

၂၂၁. ''တာ ဒိသွာ အာယတ္တမနာ ပုရိန္ဒဒေါ၊ ဣစ္စဗ္ရဝိ ဒေဝဝရော ကတဉ္ဇလီ။
သဗ္ဗာဝ ဝေါ ဟောထ သုဂတ္တေ သာဒိသီ၊ ကောနေဝ ဘဒ္ဒေ ကလဟံ ဥဒီရယီ''တိ။

တတ္ထ **တာ ဒိသွာ**တိ, ဘိက္ခဝေ, စတဿောပိ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတာ ဒိသွာ။ **အာယတ္တမနာ** တိ ဥဿုက္ကမနာ ဗျာဝဋစိတ္တာ။ **ကတဉ္ဇလီ** တိ နမဿမာနာဟိ ဒေဝတာဟိ ပဂ္ဂဟိတဉ္ဇလီ။ **သာဒိသီ**တိ သဗ္ဗာဝ တုမှေ သာဒိသိယော။ **ကော နေဝ**တိ ကော နု ဧဝံ။ **ကလဟံ ဥဒီရယီ**တိ ဣဒံ နာနာကလဟံ ဝိဂ္ဂဟံ ကထေသိ ဝဓေသိ။

အထဿ တာ ကထယမာနာ ကထမာဟံသု –

၂၂၂. ''ယော သဗ္ဗလောကစ္စရိတော မဟာမုနိ၊ ဓမ္မေ ဌိတော နာရဒေါ သစ္စနိက္ကမော။
သော နောဗ္ရဝိ ဂိရိဝရေ ဂန္ဓမာဒနေ၊ ဂန္တ္ဝာန ဘူတာဓိပမေဝ ပုစ္ဆထ။
သစေ န ဇာနာထ ဣဓုတ္တမာဓမေ''န္တိ။

တတ္ထ **သစ္စနိက္ကမော** တိ တထပရက္ကမော။

တံ သုတ္ဝာ သက္ကော ''ဣမာ စတဿောပိ မယှံ ဓီတရော, သစာဟံ 'ဧတာသု ကော ဂုဏသမ္ပန္နာ ဥတ္တမာ'တိ ဝက္ခာမိ, သေသာ ကုဇ္ဈိဿန္တိ, န သက္ကာ အယံ အဍ္ဍော ဝိနိစ္ဆိနိတုံ, ဣမာ ဟိမဝန္တေ ကောသိယတာပသဿ သန္တိကံ ပေသေဿာမိ, သော ဧတာသံ အဍ္ဍံ ဝိနိစ္ဆိနိဿတီ''တိ စိန္တေတွာ ''အဟံ တုမှာကံ အဍ္ဍံ န ဝိနိစ္ဆိနိဿာမိ, ဟိမဝန္တေ ကောသိယော နာမ တာပသော အတ္ထိ, တဿာဟံ အတ္တနော သုဓာဘောဇနံ ပေသေဿာမိ, သော ပရဿ အဒတွာ န ဘုဉ္ဇတိ, ဒဒန္တော စ ဝိစိနိတွာ ဂုဏဝန္တာနံ ဒေတိ, ယာ တုမှေသု တဿ ဟတ္ထတော ဘတ္တံ လဘိဿတိ, သာ ဥတ္တမာ ဘဝိဿတီ''တိ အာစိက္ခန္တော ကထမာဟ –

၂၂၃. ''အသု ဗြဟာရညစရော မဟာမုနိ၊ နာဒတွာ ဘတ္တံ ဝရဂတ္တေ ဘုဉ္ဇတိ။
ဝိစေယျ ဒါနာနိ ဒဒာတိ ကောသိယော၊
ယဿာ ဟိ သော ဒဿတိ သာဝ သေယျသီ''တိ။

တတ္ထ **ဗြဟာရညစရော** တိ မဟာအရညတသီ။

ဣတိ သော တာပသဿ သန္တိကံ ပေသေတွာ မာတလိံ ပက္ကောသာပေတွာ တဿ သန္တိကံ ပေသေန္တော အနန္တရံ ကထမာဟ –

၂၂၄. ''အသူ ဟိ ယော သမ္မတိ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ၊ ဂင်္ဂါယ တီရေ ဟိမဝန္တပဿနိ။
သ ကောသိယော ဒုလ္လဘပာနဘောဇနော၊ တဿ သုဓံ ပါပယ ဒေဝသာရထီ''တိ။

တတ္ထ **သမ္မတီ** တိ ဝသတိ။ **ဒက္ခိဏန္တိ** ဟိမဝန္တဿ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ။ **ပဿနီ** တိ ပဿေ။

တတော သတ္ထာ အာဟ –

၂၂၅. “သ မာတလီ ဒေဝဝရေန ပေသိတော၊ သဟဿယုတ္တံ အဘိရုယှ သန္ဒနံ။
သုခိပ္ပမေဝ ဥပဂမ္မ အဿမံ၊ အဒိဿမာနော မုနိနော သုဓံ အဒါ”တိ။

တတ္ထ **အဒိဿမာနော** တိ, ဘိက္ခဝေ, သော မာတလိ ဒေဝရာဇဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တံ အဿမံ ဂန္တွာ အဒိဿမာနကာယော ဟုတွာ တဿ သုဓံ အဒါသိ, ဒဒမာနော စ ရတ္တိံ ပဓာနမနုယုဉ္ဇိတွာ ပစ္စူသသမယေ အဂ္ဂိံ ပရိစရိတွာ ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ ဥဒေန္တံ သူရိယံ နမဿမာနဿ ဌိတဿ တဿ ဟတ္ထေ သုဓာဘောဇနပါတိံ ဌပေသိ။

ကောသိယော တံ ဂဟေတွာ ဌိတကောဝ ကထာဒွယမာဟ –

၂၂၆. “ဥဒဂ္ဂိဟုတ္တံ ဥပတိဋ္ဌတော ဟိ မေ၊ ပဘင်္ကရံ လောကတမောနုဒုတ္တမံ။
သဗ္ဗာနိ ဘူတာနိ အဓိစ္စ ဝါသဝေါ။
ကော နေဝ မေ ပါဏိသု ကိံ သုဓာဒဟိ။

၂၂၇. “သင်္ခူပမံ သေတမတုလ္လဒဿနံ၊ သုစိံ သုဂန္ဓံ ပိယရူပမဗ္ဘုတံ။
အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ မမ ဇာတု စက္ခုဘိ၊ ကာ ဒေဝတာ ပါဏိသု ကိံ သုဓာဒဟီ”တိ။

တတ္ထ **ဥဒဂ္ဂိဟုတ္တ** န္တိ ဥဒကအဂ္ဂိဟုတ္တံ ပရိစရိတွာ အဂ္ဂိသာလတော နိက္ခမ္မ ပဏ္ဏသာလဒွါရေ ဌတွာ ပဘင်္ကရံ လောကတမောနုဒံ ဥတ္တမံ အာဒိစ္စံ ဥပတိဋ္ဌတော မမ သဗ္ဗာနိ ဘူတာနိ အဓိစ္စ အတိက္ကမိတွာ ဝတ္တမာနော ဝါသဝေါ နု ခေါ ဧဝံ မမ ပါဏိသု ကိံ သုဓံ ကိံ နာမေတံ ဩဒဟိ။ “သင်္ခူပမ”န္တိအာဒီဟိ ဌိတကောဝ သုဓံ ဝဏ္ဏေတိ။

တတော မာတလိ အာဟ –

၂၂၈. “အဟံ မဟိန္ဒေန မဟေသိ ပေသိတော၊ သုဓာဘိဟာသိံ တုရိတော မဟာမုနိ။
ဇာနာသိ မံ မာတလိ ဒေဝသာရထိ၊ ဘုဉ္ဇဿု ဘတ္တုတ္တမ မာဘိဝါရယိ။

၂၂၉. “ဘုတ္တာ စ သာ ဒွါဒသ ဟန္တိ ပါပကေ၊ ခုဒ္ဒံ ပိပါသံ အရတိံ ဒရက္လမံ။
ကောဓူပနာဟဉ္စ ဝိဝါဒပေသုဏံ၊ သီတုဏှ တန္ဒိဉ္စ ရသုတ္တမံ ဣဒ”န္တိ။

တတ္ထ **သုဓာဘိဟာသိ**န္တိ ဣမံ သုဓာဘောဇနံ တုယှံ အဘိဟရိံ။ **ဇာနာသီ**တိ ဇာနာဟိ မံ တွံ, အဟံ မာတလိ နာမ ဒေဝသာရထီတိ အတ္ထော။ **မာဘိဝါရယီ**တိ န ဘုဉ္ဇာမီတိ အပ္ပဋိက္ခိပိတွာ ဘုဉ္ဇ မာ ပပဉ္စ ကရိ။ **ပါပကေ**တိ အယဉှိ သုဓာ ဘုတ္တာ ဒွါဒသ ပါပဓမ္မေ ဟနတိ။ **ခုဒ္ဒ**န္တိ ပဌမံ တာဝ ဆာတဘာဝံ ဟနတိ, ဒုတိယံ ပါနီယပိပါသံ, တတိယံ ဥက္ကဏ္ဌိတံ, စတုတ္ထံ ကာယဒရထံ, ပဉ္စမံ ကိလန္တဘာဝံ, ဆဋ္ဌံ ကောဓံ, သတ္တမံ ဥပနာဟံ, အဋ္ဌမံ ဝိဝါဒံ, နဝမံ ပေသုဏံ, ဒသမံ သီတံ, ဧကာဒသမံ ဥဏှံ, ဒွါဒသမံ တန္ဒိံ အာလသိယဘာဝံ, ဣဒံ ရသုတ္တမံ ဥတ္တမရသံ သုဓာဘောဇနံ ဣမေ ဒွါဒသ ပါပဓမ္မေ ဟနတိ။

တံ သုတွာ ကောသိယော အတ္တနော ဝတသမာဒါနံ အာဝိကရောန္တော –

၂၃၀. “န ကပ္ပတီ မာတလိ မယှ ဘုဉ္ဇိတုံ၊ ပုဗ္ဗေ အဒတွာ ဣတိ မေ ဝတုတ္တမံ။
န စာပိ ဧကာသ္နမရိယပူဇိတံ၊ အသံဝိဘာဂီ စ သုခံ န ဝိန္ဒတီ”တိ။ –

ကထံ ဝတွာ, ‘‘ဘန္တေ, တုမှေဟိ ပရသ္သ အဒတွာ ဘောဇနေ ကံ အေသံ ဒိသွာ ဣဒံ ဝတံ သမာဒိန္န’’န္တိ မာတလိ နာ ပုဋ္ဌော အာဟ –

၂၃၁. ‘‘ထီဃာတကာ ယေ စိမေ ဟာရအာရိကာ၊ မိတ္တဒ္ဒုနော ယေ စ သပန္တိ သုဗ္ဗတေ။
သဗ္ဗေ စ တေ မစ္ဆရိပဉ္စမာဓမာ၊ တသ္မာ အဒတွာ ဥဒကမ္ပိ နာသ္နိယေ။

၂၃၂. ‘‘သောဟိတ္ထိယာ တ ပုရိသဿ တ ပန၊ ဒဿာမိ အန္နံ ဝိဒုသမ္ပဝဏ္ဏိတံ။
သဒ္ဓာ ဝဒညူ ဣဓ ဝီတမစ္ဆရာ၊ ဘဝန္တိ ဟေတေ သုစိသစ္စသမ္မတာ’’တိ။

တတ္ထ **ပုဗ္ဗေ** တိ ပဌမံ အဒတွာ, အထ ဝါ ဣတိ မေ ပုဗ္ဗေ ဝတုတ္တမံ ဣဒံ ပုဗ္ဗေဝ မယာ ဝတံ သမာဒိန္နန္တိ ဒဿေတိ။ **န စာပိ ကောသ္နမရိယပူဇိတ** န္တိ ကေကဿ အသနံ န အရိယေဟိ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ပူဇိတံ။ **သုခန္တိ** ဒိဗ္ဗမာနုသိကံ သုခံ န လဘတိ။ **ထီဃာတကာ**တိ ဣတ္ထိဃာတကာ။ **ယေ စိမေ**တိ ယေ စ ဣမေ။ **သပန္တိ** တိ အက္ကောသန္တိ။ **သုဗ္ဗတေ**တိ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏေ။ **မစ္ဆရိပဉ္စမာ** တိ မစ္ဆရိ ပဉ္စမော ဧတေသန္တိ မစ္ဆရိပဉ္စမာ။ **အဓမာ**တိ ဣမေ ပဉ္စ အဓမာ နာမ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ အဟံ ပဉ္စမအဓမဘာဝဘယေန အဒတွာ ဥဒကမ္ပိ **နာသ္နိယေ** န ပရိဘုဉ္ဇာမီတိ ဣမံ ဝတံ သမာဒိယိံ။ **သောဟိတ္ထိယာ တ** တိ သော အဟံ ဣတ္ထိယာ တ။ **ဝိဒုသမ္ပဝဏ္ဏိတ** န္တိ ဝိဒူဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ဝဏ္ဏိတံ။ **သုစိသစ္စသမ္မတာ** တိ ဧတေ သြကပ္ပနိယသဒ္ဓာယ သမန္နာဂတာ ဝဒညူ ဝီတမစ္ဆရာ ပုရိသာ သုစီ စေဝ ဥတ္တမသမ္မတာ စ ဟောန္တီတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ မာတလိ ဒိဿမာနကာယေန အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ တာ စတဿော ဒေဝကညာယော စတုဒ္ဒိသံ အဋ္ဌံသု, သိရီ ဟာစီနဒိသာယ အဋ္ဌာသိ, အာသာ ဒက္ခိဏဒိသာယ, သဒ္ဓါ ပစ္ဆိမဒိသာယ, ဟိရီ ဥတ္တရဒိသာယ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၂၃၃. ‘‘အတော မတာ ဒေဝဝရေန ပေသိတာ၊ ကညာ စတဿော ကနကတ္တစူပမာ။
အာသာ စ သဒ္ဓါ စ သိရီ တတော ဟိရီ၊ တံ အဿမံ အာဂမု ယတ္ထ ကောသိယော။

၂၃၄. ‘‘တာ ဒိသွာ သဗ္ဗော ပရမပ္ပမောဒိတော၊ သုဘေန ဝဏ္ဏေန သိခာရိဝဂ္ဂိနော။
ကညာ စတဿော စတုရော စတုဒ္ဒိသာ၊ ဣစ္စဗ္ဗဝီ မာတလိနော စ သမ္မုခါ။

၂၃၅. ‘‘ပုရိမံ ဒိသံ ကာ တွံ ပဘာသိ ဒေဝတေ၊ အလင်္ကတာ တာရဝရာဝ သြသဓီ။
ပုစ္ဆာမိ တံ ကဉ္စနဝေလ္လိဝိဂ္ဂဟေ၊ အာစိက္ခ မေ တွံ ကတမာသိ ဒေဝတာ။

၂၃၆. ‘‘သိရာဟ ဒေဝီ မနုဇေဟိ ပူဇိတာ၊ အပာပသတ္တူပနိသေဝိနီ သဒာ။
သုဓာဝိဝါဒေန တဝန္တိမာဂတာ၊ တံ မံ သုဓာယ ဝရပည ဘာဇယ။

၂၃၇. ‘‘ယဿာဟမိစ္ဆာမိ သုခံ မဟာမုနိ၊ သော သဗ္ဗကာမေဟိ နရော ပမောဒတိ။
သိရီတိ မံ ဇာနဟိ ဇူဟတုတ္တမ၊ တံ မံ သုဓာယ ဝရပည ဘာဇယာ’’တိ။

တတ္ထ **အတော**တိ တတော။ **မတာ**တိ အနုမတာ, အထ ဒေဝဝရေန အနုမတာ စေဝ ပေသိတာ စာတိ အတ္ထော။ **သဗ္ဗော ပရမပ္ပမောဒိတော**တိ အနဝသေသော ဟုတွာ အတိပမောဒိတော။ ‘‘သာမ’’န္တိပိ ဟဌော, တာ ဒေဝတာ သာမံ ဒိသွာတတိ အတ္ထော။ **စတုရော**တိ စတုရာ။ အယမေဝ တ ဟဌော, စာတုရိယေန သမန္နာဂတာတိ အတ္ထော။ **တာရဝရာ**တိ တာရကာနံ ဝရာ။ **ကဉ္စနဝေလ္လိဝိဂ္ဂဟေ** တိ ကဉ္စနရူပသဒိသသရီရေ။ **သိရာဟာ**တိ သိရီ အဟံ။ **တဝန္တိမာဂတာ** တိ တဝ သန္တိကံ အာဂတာ။ **ဘာဇယာ**တိ ယထာ မံ သုဓာ ဘဇတိ, တထာ ကရောဟိ, သုခံ မေ ဒေဟီတိ အတ္ထော။ **ဇာနဟီ**တိ ဇာန။ **ဇူဟတုတ္တမာ**တိ အဂ္ဂိ ဇုဟန္တာနံ ဥတ္တမ။

တံ သုတွာ ကောသိယော အာဟ –

၂၃၈. ‘‘သိပ္ပေန ဝိဇ္ဇာစရဏေန ဗုဒ္ဓိယာ၊ နရာ ဥပေတာ ပဂုဏာ သကမ္မုနာ။

တယာ ဝိဟီနာ န လဘန္တိ ကိဥ္စနံ၊ တယိဒံ န သာဓု ယဒိဒံ တယာ ကတံ။

၂၃၉. ‘‘ပဿာမိ ဝေါသံ အလသံ မဟဂ္ဃသံ၊ သုဒုက္ကုလီနမ္ပိ အရူပိမံ နရံ။
တယာနုဂုတ္တော သိရိ ဇာတိမာမပိ၊ ပေါသေတိ အသံ ဝိယ ဘောဂဝတ သုခီ။

၂၄၀. ‘‘တံ တံ အသစ္စံ အဝိဘဇ္ဇသေဝိနိံ၊ ဇာနာမိ မူဠ္ဟံ ဝိဒုရာနုပာတိနိံ။
န တာဒိသီ အရဟတိ အာသနူဒကံ၊ ကုတော သုဓာ ဂစ္ဆ န မယှ ရုစ္စသီ’’တိ။

တတ္ထ **သိပ္ပေနာ** တိ ဟတ္ထိအဿရထဓနုသိပ္ပာဒိနာ။ **ဝိဇ္ဇာစရဏေနာ**တိ ဝေဒတ္တယသင်္ခါတာယ ဝိဇ္ဇာယ စေဝ သီလေန စ။ **ပဂ္ဂဏှာ သကမ္မုနာ** တိ အတ္တနော ပုရိသကာရေန ပဂ္ဂဏှာသမန္နာဂတာ။ **ကိဥ္စန** န္တိ ကိဉ္စိ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ယသံ တ သုခံ တ န လဘန္တိ။ **ယဒိဒ**န္တိ ယံ ဇေတံ ဣဿရိယတ္တာယ သိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာတ စရန္တာနံ တယာ ဝေကလ္လံ ကတံ, တံ တေ န သာဓု။ **အရူပိမ**န္တိ ဝိရူပံ။ **တယာနုဂုတ္တော** တိ တယာ အနုရက္ခိတော။ **ဇာတိမာမပီ**တိ ဇာတိသမ္ပန္နမ္ပိ သိပ္ပဝိဇ္ဇာစရဏဗုဒ္ဓိကမ္မေဟိ သမ္ပန္နမ္ပိ။ **ပေါသေတီ**တိ ပေသနကာရကံ ကရောတိ။ **တံ တ**န္တိ တသ္မာ တံ။ **အသစ္စ**န္တိ သဘာဝသင်္ခါတေ သစ္စေ အဝတ္တနတာယ အသစ္စံ ဥတ္တမဘာဝရဟိတံ။ **အဝိဘဇ္ဇသေဝိနိ** န္တိ အဝိဘဇိတွာ ယုတ္တာယုတ္တံ အဇာနိတွာ သိပ္ပာဒိသမ္ပန္နေပိ ဣတရေပိ သေဝမာနံ။ **ဝိဒုရာနုပာတိနိ**န္တိ ပဏ္ဍိတာနုပာတိနိံ ပဏ္ဍိတေ ဟတေတွာ ပေါထေတွာ ဝိဟေဌေတွာ စရမာနံ။ **ကုတော သုဓာ**တိ တာဒိသာယ နိဂ္ဂုဏာယ ကုတော သုဓာဘောဇနံ, န မေ ရုစ္စသိ, ဂစ္ဆ မာ ဣဓ တိဋ္ဌာတိ။

သာ တေန ပဋိက္ခိတ္တာ တတ္ထေဝန္တရဓာယိ။ တတော သော အာသာယ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော အာဟ –

၂၄၁. ‘‘ကာ သုက္ကဒါဌာ ပဋိမုက္ကကုဏ္ဍလာ၊ စိတ္တင်္ဂဒာ ကမ္ဗုဝိမဋ္ဌဓာရိနီ။
ဩသိတ္တဝဏ္ဏံ ပရိဒယှ သောဘသိ၊ ကုသဂ္ဂိရတ္တံ အပိဠယှ မဉ္ဇရိံ။

၂၄၂. ‘‘မိဂီဝ ဘန္တာ သရစာပဓာရိနာ၊ ဝိရာဓိတာ မန္ဒမိဝ ဥဒိက္ခသိ။
ကော တေ ဒုတီယော ဣဓ မန္ဒလောစနေ၊ န ဘာယသိ ဧကိကာ ကာနနေ ဝနေ’’တိ။

တတ္ထ **စိတ္တင်္ဂဒာ** တိ စိတ္တေဟိ အင်္ဂဒေဟိ သမန္နာဂတာ။ **ကမ္ဗုဝိမဋ္ဌဓာရိနီ** တိ ကရဏပရိနိဋ္ဌိတေန ဝိမဋ္ဌသုဝဏ္ဏာလင်္ကာရဓာရိနီ။ **ဩသိတ္တဝဏ္ဏ** န္တိ အဝသိတ္တဥဒကဓာရဝဏ္ဏံ ဒိဗ္ဗဒုကူလံ။ **ပရိဒယှဟာ**တိ နိဝာသေတွာ စေဝ ပာရုပိတွာ စ။ **ကုသဂ္ဂိရတ္တ** န္တိ ကုသတိဏဂ္ဂိသိခာဝဏ္ဏံ။ **အပိဠယှ မဉ္ဇရိ** န္တိ သပလ္လဝံ အသောကကဏ္ဏိကံ ကဏ္ဏေ ပိဠန္ဓိတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သရစာပဓာရိနာ**တိ လုဒ္ဒကေန။ **ဝိရာဓိတာ**တိ ဝိရဒ္ဓပဟာရာ။ **မန္ဒမိဝ** တိ ယထာ သာ မိဂီ ဘီတာ ဝနန္တရေ ဌတွာ တံ မန္ဒံ မန္ဒံ ဩလောကေတိ, ဧဝံ ဩလောကေသိ။

တတော အာသာ အာဟ –

၂၄၃. ‘‘န မေ ဒုတီယော ဣဓ မတ္ထိ ကောသိယ၊ မသက္ကသာရပ္ပဘဝမှိ ဒေဝတာ။
အာသာ သုဓာသာယ တဝန္တိမာဂတာ၊ တံ မံ သုဓာယ ဝရပည ဘာဇယာ’’တိ။

တတ္ထ **မသက္ကသာရပ္ပဘဝ** တိ တာဝတိံသဘဝနေ သမ္ဘူတာ။

တံ သုတွာ ကောသိယော ‘‘တွံ ကိရ ယော တေ ရုစ္စတိ, တဿ အာသာဖလနိပ္ဖာဒနေန အာသံ ဒေသိ, ယော တေ န ရုစ္စတိ, တဿ န ဒေသိ, နတ္ထိ တယာ သမာ ပတ္ထိတတ္ထဝိနာသိကာ’’တိ ဒီပေန္တော အာဟ –

၂၄၄. ‘‘အာသာယ ယန္တိ ဝာဏိဇာ ဓနေသိနော၊ နာဝံ သမာရုယှ ပရေန္တိ အဏ္ဏဝေ။
တေ တတ္ထ သီဒန္တိ အထောပိ ဧကဒါ၊ ဇီနာဓနာ ဧန္တိ ဝိနဋ္ဌပာဘတာ။

၂၄၅. ‘‘အာသာယ ခေတ္တာနိ ကသန္တိ ကဿကာ၊ ဝပန္တိ ဗီဇာနိ ကရောန္တုပါယသော။
ဤတီနိပါတေန အဝုဋ္ဌိတာယ တာ၊ န ကိဉ္စိ ဝိန္ဒန္တိ တတော ဖလာဂမံ။

၂၄၆. ‘‘အထတ္တကာရာနိ ကရောန္တိ ဘတ္တုသု၊ အာသံ ပုရက္ခတ္ဝာ နရာ သုခေသိနော။
တေ ဘတ္တုရတ္ထာ အတိကဋ္ဌဟိတာ ပုန၊ ဒိသာ ပနဿန္တိ အလဒ္ဓ ကိဉ္စနံ။

၂၄၇. ‘‘ဟိတွာန ဓညဉ္စ ဓနဉ္စ ဉာတကေ၊ အာသာယ သဂ္ဂါဓိမနာ သုခေသိနော။
တပန္တိ လူခမ္ပိ တပံ စိရန္တရံ၊ ကုမဂ္ဂမာရုယှ ပရေန္တိ ဒုဂ္ဂတိံ။

၂၄၈. ‘‘အာသာ ဝိသံဝါဒိကသမ္ဘဝါ ကာမေ၊ အာသေ သုဓာသံ ဝိနယဿု အတ္တနိ။
န တာဒိသီ အရဟတိ အာသနူဒကံ၊ ကုတော သုဓာ ဂစ္ဆ န မယှ ရုစ္စသိ’’တိ။

တတ္ထ **ပရေန္တီ**တိ ပက္ခန္ဒန္တိ။ **ဓီနာဓနော**တိ ဓီနဓနာ။ ဣတိ တဝ ဝသေန ဧကေ သမ္ပဇ္ဇန္တိ ဧကေ ဝိပဇ္ဇန္တိ, နတ္ထိ တယာ သဒိသာ ပာပဓမ္မာတိ ဝဒတိ။ **ကရောန္တုပဟယသော**တိ တံ တံ ကိစ္စံ ဥပဟယေန ကရောန္တိ။ **ဤတိနိပာတေနာ**တိ ဝိသမတတမှုသိကသလဘသုကပာဏကသေတဋ္ဌိကရောကဒီနံ သဿုပဒ္ဒဝါနံ အညတရနိပါတေန တာ။ **တတော**တိ တတော သဿတော တေ ကိဉ္စိ ဖလံ န ဝိန္ဒန္တိ, တေသမ္ပိ အာသစ္ဆေဒနကမ္မံ တွမေဝ ကရောသီတိ ဝဒတိ။ **အထတ္တကာရာနီ**တိ ယုဒ္ဓဘူမိသု ပုရိသကာရေ။ **အာသံ ပုရက္ခတ္ဝာ**တိ ဣဿရိယာသံ ပုရတော ကတ္ဝာ။ **ဘတ္တုရတ္ထာ**တိ သာမိနော အတ္ထာယ။ **အတိကဋ္ဌဟိတာ**တိ ပစ္စတ္ထိကေဟိ အတိပီဠိတာ ဝိလုတ္တသာပတေယျာ ဒုဒ္ဓတ္တသေနတပာနာ ဟုတ္ဝာ။ **ပနဿန္တီ**တိ ပလာယန္တိ။ **အလဒ္ဓ ကိဉ္စန**န္တိ ကိဉ္စိ ဣဿရိယံ အလဘိတ္ဝာ။ ဣတိ တေသမ္ပိ ဣဿရိယာလာဘံ တွမေဝ ကရောသီတိ ဝဒတိ။ **သဂ္ဂါဓိမနာ**တိ သဂ္ဂံ အဓိဂန္တုမနာ။ **လူခ**န္တိ နိရောဇံ ပဉ္စာတပာဒိကံ ကာယကိလမထံ။ **စိရန္တရ**န္တိ စိရကာလံ။ **အာသာ ဝိသံဝါဒိကသမ္ဘဝါ ကာမေ**တိ ဇဝံ ကာမေ သတ္တာ သဂ္ဂသာယ ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆန္တိ, တသ္မာ တွံ အာသာ နာမ ဝိသံဝါဒိကသမ္ဘဝါ ဝိသံဝါဒိကာတိ သင်္ခံ ဂတာ။ **အာသေ**တိ တံ အာလပတိ။

သာပိ တေန ပဋိက္ခိတ္တာ အန္တရဓာယိ။ တတော သဒ္ဓာယ သန္တိံ သလ္လပန္တော ကထမာဟ –

၂၄၉. ‘‘ဒဒ္ဒလ္လမာနာ ယသသာ ယသဿိနီ၊ ဇိဃညနာမဝ္ဟယနံ ဒိသံ ပတိ။
ပုစ္ဆာမိ တံ ကဉ္စနဝေလ္လိဝိဂ္ဂဟေ၊ အာစိက္ခ မေ တွံ ကတမာသိ ဒေဝတေ’’တိ။

တတ္ထ **ဒဒ္ဒလ္လမာနာ**တိ ဇလမာနာ။ **ဇိဃညနာမဝ္ဟယန**န္တိ အပရာတိ စ ပစ္ဆိမာတိ စ ဇဝံ ဇိဃညေန လာမကေန နာမေန ဝုစ္စမာနံ ဒိသံ ပတိ ဒဒ္ဒလ္လမာနာ တိဋ္ဌသိ။

တတော သာ ကထမာဟ –

၂၅၀. ‘‘သဒ္ဓာဟ ဒေဝီ မနုဇေဟိ ပူဇိတာ၊ အပာပသတ္တူပနိသေဝိနီ သဒာ။
သုဓာဝိဝါဒေန တဝန္တိ မာဂတာ၊ တံ မံ သုဓာယ ဝရပည ဘာဇယာ’’တိ။

တတ္ထ **သဒ္ဓာ**တိ ယဿ ကဿစိ ဝစနပတ္တိယာယနာ သာဝဇ္ဇာပိ ဟောတိ အနဝဇ္ဇာပိ။ **ပူဇိတာ**တိ အနဝဇ္ဇကောဋ္ဌာသဝသေန ပူဇိတာ။ **အပာပသတ္တူပနိသေဝိနီ**တိ အနဝဇ္ဇသဒ္ဓာယ စ ကေန္တပတ္တိယာယနုသဘာဝရ ပရေသုပိ ပတ္တိယာယနဝိဒဟနသမတ္ထာယ ဒေဝတာယေတံ နာမံ။

အထ နံ ကောသိယော ‘‘ဣမေ သတ္တာ ယဿ ကဿစိ ဝစနံ သဒ္ဒဟိတ္ဝာ တံ တံ ကရောန္တာ ကတ္တဗ္ဗတော အကတ္တဗ္ဗမေဝ ဗဟုတရံ ကရောန္တိ, တံ သဗ္ဗံ တယာ ကာရိတံ နာမ ဟောတီ’’တိ ဝတွာ ဇဝမာဟ –

၂၅၁. ‘‘ဒါနံ ဒမံ စာဂမထောပိ သံယမံ၊ အာဒါယ သဒ္ဓာယ ကရောန္တိ ဟေကဒါ။
ထေယျံ မုသာ ကူဋမထောပိ ပေသုဏံ၊ ကရောန္တိ ဟေကေ ပုန ဝိစ္စုတာ တယာ။

၂၅၂. ‘‘ဘရိယာသု ပေသော သဒိသီသု ပေက္ခဝါ၊ သီလူပပန္နာသု ပတိဗ္ဗတာသုပိ။
ဝိနေတွာန ဆန္ဒံ ကုလိတ္ထိယာသုပိ၊ ကရောတိ သဒ္ဓံ ပုန ကုမ္ဘဒာသိယာ။

၂၅၃. ‘‘တွမေဝ သဒ္ဓေ ပရဒါရသေဝိနီ၊ ပာပံ ကရောသိ ကုသလမ္ပိ ရိဉ္စသိ။

န တာဒိသီ အရဟတိ အာသန္နဒကံ၊ ကုတော သုဓာ ဂစ္ဆ န မယှံ ရုစ္စသီ''တိ။

တတ္ထ **အနန္တိ** ဒသ၀တ္တုကံ ပုညစေတနံ။ **ဒမန္တိ** ဣန္ဒြိယဒမနံ။ **စာဂန္တိ** ဒေယျဓမ္မပရိစ္စာဂံ။ **သံယမန္တိ** သီလံ။ **အာဒာယ သဒ္ဓာယာ** တိ ''တောနိ အနာဒိနိ မဟာနိသံသာနိ ကတ္တဗ္ဗာနိ''တိ ၀ဒတံ ၀စနံ သဒ္ဓာယ အာဒိယိတ္ဝာတပိ က ရောန္တိ ကေအာ။ **ကူဋန္တိ** တုလာကူဋာဒိကံ တ ကမကူဋာဒိကံ ကမ္မံ တ။ **ကရောန္တိ ဟေကေ** တိ ဧကေ မနုဿာ ဧ၀ရူပေ သု နာမ ကာလေသု ဣမေသဥ္စ အတ္ထာယ ထေယျာဒီနိ ကတ္တဗ္ဗာနီတိ ကေသဥ္စိ ၀စနံ သဒ္ဒဟိတ္ဝာ တောနိပိ က ရောန္တိ။ **ပုန ဝိစ္စုတာ တယာ** တိ ပုန တယာ ဝိသုတ္တာ သာ၀ဇ္ဇဒုက္ခဝိပာကာနေ‌တာနိ န ကတ္တဗ္ဗာနီတိ ၀ဒတံ ၀စနံ အပ တ္တိယာယိတ္ဝာတပိ ကရောန္တိ။ ဣတိ တ၀ ၀သေန သာ၀ဇ္ဇမ္ပိ အန၀ဇ္ဇမ္ပိ ကရေယျာသိ ၀ဒတိ။

သဒိသီသူတိ ဇာတိကေတ္တသီလာဒီဟိ သဒိသီသု။ **ပေက္ခတ** တိ ပေက္ခာ ၀ုစ္စတိ တဏှာ, သတဏှောဟာတိ အတ္ထော။ **ဆန္ဒန္တိ** ဆန္ဒရာဂံ။ **ကရောတိ သဒ္ဓ** န္တိ ကုမ္ဘာသိယာပိ ၀စနေ သဒ္ဓံ ကရောတိ, တဿာ ''အဟံ တုမှာကံ ဣဒံ နာမ ဥပကာရံ ကရိဿာမီ''တိ ၀ဒန္တိယာ ပတ္တိယာယိတ္ဝာ ကုလိတ္ထိယောပိ ဆဍ္ဍေတ္ဝာ တမေ၀ ပဋိသေ၀တိ, အသုကာ နာမ တုမ္ဟေဟသု ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာတိ ကုမ္ဘာသိယာပိ ၀စနေ သဒ္ဓံ ကတ္ဝာတ၀ ပရအရံ သေ၀တိ။ **တွ၀မေ၀ သဒ္ဓေ ပရအရသေ၀ိနီ**တိ ယသ္မာ တံ တံ ပတ္တိယာယိတ္ဝာ တ၀ ၀သေန ပရအရံ သေ၀န္တိ ဟပံ ကရောန္တိ ကုသလံ ဇဟန္တိ, တသ္မာ တွ၀မေ၀ ပရအရသေ၀ိနီ တွံ ဟဟာနိ ကရောသိ, ကုသလမ္ပိ ရိဥ္စသိ, နတ္ထိ တယာ သမာ လောကဝိနာသိကာ ဟာပဓမ္မာ, ဂစ္ဆ န မေ ရုစ္စသီတိ။

သာ တတ္ထေ၀ အန္တရဓာယိ။ ကောသိယောပိ ဥတ္တရတော ဌိတာယ ဟိရိယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ကထာဒ္ဓ၀ယမာ ဟ –

၂၅၄. ''ဇိယညရတ္တိံ အရုဏာသ္မိမူဟတေ၊ ယာ ဒိဿတိ ဥတ္တမရူပ၀ဏ္ဏိနီ။
တထူပမာ မံ ပဋိဘာသိ ဒေ၀တေ၊ အာစိက္ခ မေ တွံ ကတမာသိ အစ္ဆရာ။

၂၅၅. ''ကာဠာ နိဒာဃေရိ၀ အဂ္ဂိဇာရိ၀၊ အနိလေရိတာ လောဟိတပတ္တမာလိနီ။
ကာ တိဋ္ဌသိ မန္ဒမိဂ၀လောကယံ၊ ဘာသေသမာနာ၀ ဂိရံ န မုဥ္စသီ''တိ။

တတ္ထ **ဇိယညရတ္တိ** န္တိ ပစ္ဆိမရတ္တိံ, ရတ္တိပရိယောသာနေတိ အတ္ထော။ **ဦဟတေ**တိ အရုဏေ ဥဂ္ဂတေ။ **ယာ** တိ ယာ ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ ရတ္တသု၀ဏ္ဏတာယ ဥပ္ပမရူပဓရော ဟုတ္ဝာ ဒိဿတိ။ **ကာဠာ နိဒာဃေရိတ**တိ နိဒာဃသမယေ ကာဠ၀လ္လိ ဝိယ။ **အဂ္ဂိဇာရိတ** တိ အဂ္ဂိဇာလာ ဣ၀, သာပိ နိဗ္ဗာမခေတ္တေသု တရုဏဥဋ္ဌိတကာဠ၀လ္လိ ဝိယာတိ အ တ္ထော။ **လောဟိတပတ္တမာလိနီ** တိ လောဟိတ၀ဏ္ဏေဟိ ပတ္တေဟိ ပရိ၀ုတာ။ **ကာ တိဋ္ဌသီ** တိ ယထာ သာ တရုဏ ကာဠ၀လ္လိ တတေရိတာ ဝိလာသမာနာ သောဘမာနာ တိဋ္ဌတိ, ဇံ ကာ နာမ တွံ တိဋ္ဌသိ။ **ဘာသေသမာနာတ**တိ မယာ သဒ္ဓိံ ဘာသိတုကာမာ ဝိယ ဟောသိ, န စ ဂိရံ မုဥ္စသိ။

တတော သာ ကထမာဟ –

၂၅၆. ''ဟိရာဟ ဒေဝီ မနုဇေဟိ ပူဇိတာ၊ အဟပသတ္တူပနိသေဝိနီ သဒာ။
သုဓာဝိတဒေန တ၀န္တိမာဂတာ၊ သာဟံ န သက္ကောမိ သုဓမ္ပိ ယာစိတုံ။
ကောပီနရူပာ ဝိယ ယာစနိတ္ထိယာ''တိ။

တတ္ထ **ဟိရာဟန္တိ** ဟိရီ အဟံ။ **သုဓမ္ပိ** တိ သာ အဟံ သုဓာဘောဇနံ တံ ယာစိတုမ္ပိ န သက္ကောမိ။ ကိံကာရဏာ? **ကောပီနရူပာ ဝိယ ယာစနိတ္ထိယာ,** ယသ္မာ ဣတ္ထိယာ ယာစနာ နာမ ကောပီနရူပာ ဝိယ ရဟဿင်္ဂဝိဝရဏသဒိသာ ဟောတိ, နိလ္လဇ္ဇာ ဝိယ ဟောတီတိ အတ္ထော။

တံ သုတ္ဝာ တာပသော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

''၂၅၇. ဓမ္မေန ဉာယေန သုဂတ္တေ လစ္ဆသိ, ဧသော ဟိ ဓမ္မော န ဟိ ယာစနာ သုဓာ။

တံ တံ အယာစန္တိမဟံ နိမန္တယေ၊ သုဓာယ ယဥ္စိစ္ဆသိ တမ္ပိ ဒမ္မိ တေ။

၂၅၈. ‘‘သာ တွံ မယာ အဇ္ဇ သကမှိ အဿမေ၊ နိမန္တိတာ ကဥ္စနဝေလ္လိဝိဂ္ဂဟေ။
တုဝဥ္ဟိ မေ သဗ္ဗရသေဟိ ပူဇိယာ၊ တံ ပူဇယိတွာန သုဓမ္ပိ အသ္နိယေ’’တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မေနာ** တိ သဘာဝေန။ **ဉာယေနာ**တိ ကာရဏေန။ **န ဟိ ယာစနာ သုဓာ**တိ န ဟိ ယာစနာယ သုဓာ လဗ္ဘတိ, တေနေဝ ကာရဏေန ဣတရာ တိဿော နလဘိံသု။ **တံ တ**န္တိ တသ္မာ တံ။ **ယဥ္စိစ္ဆသီ** တိ န ကေဝလံ နိမန္တေမိယေဝ, ယဥ္စ သုဓံ ဣစ္ဆသိ, တမ္ပိ ဒမ္မိ တေ။ **ကဥ္စနဝေလ္လိဝိဂ္ဂဟေ** တိ ကဥ္စနရာသိသဿိရိကသရီရေ။ **ပူဇိယာ**တိ န ကေဝလံ သုဓာယ, အညေဟိပိ သဗ္ဗရသေဟိ တွံ မယာ ပူဇေတဗ္ဗယုတ္တကာဝ။ **အသ္နိယေ** တိ တံ ပူဇေတွာ သစေ သုဓာယ အဝသေသံ ဘဝိဿတိ, အဟမ္ပိ ဘုဥ္ဇိဿာမိ။

တတော အပရာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ –

၂၅၉. ‘‘သာ ကောသိယေနာနုမတာ ဇုတီမတာ၊ အဒ္ဓာ ဟိရိ ရမ္မံ ပါဝိသိ ယဿမံ။
ဥဒကဝန္တံ ဖလမရိယပူဇိတံ၊ အပေတဝနတ္တပူပနိသေဝိတံ သဒါ။

၂၆၀. ‘‘ရုက္ခဂ္ဂဟာနာ ဗဟုကေတ္ထ ပုပ္ဖိတာ၊ အမ္ဗာ ပိယာလာ ပနသာ စ ကိံသုကာ။
သောဘဥ္ဇနာ လောဒ္ဒမထောပိ ပဒ္မကာ၊ ကေကာ စ ဘင်္ဂါ တိလကာ သုပုပ္ဖိတာ။

၂၆၁. ‘‘သာလာ ကရေရိ ဗဟုကေတ္ထ ဇမ္ဗုယော၊ အဿတ္ထနိဂြောဓမဓုကဝေတသာ။
ဥဒ္ဒါလကာ ပာဋလိ သိန္ဒုဝါရကာ၊ မနုညဂန္ဓာ မုစလိန္ဒကေတကာ။

၂၆၂. ‘‘ဟရေဏုကာ ဝေဠုကာ ကေဏု တိန္ဒုကာ၊ သာမာကနီဝါရမထောပိ စီနကာ။
မောစာ ကဒလီ ဗဟုကေတ္ထ သာလိယော၊ ပဝီဟယော အာဘူဇိနော စ တဏ္ဍုလာ။

၂၆၃. ‘‘တဿေဝုတ္တရပဿေန၊ ဇာတာ ပေါက္ခရဏီ သိဝါ။
အကက္ကသာ အပဗ္ဘာရာ၊ သာဓု အပ္ပဋိဂန္ဓိကာ။

၂၆၄. ‘‘တတ္ထ မစ္ဆာ သန္နိရတာ၊ ခေမိနော ဗဟုဘောဇနာ။
သိင်္ဂူ သဝင်္ကာ သံကုလာ၊ သတဝင်္ကာ စ ရောဟိတာ။
အာဠိဂဂ္ဂရကာကိဏ္ဏာ၊ ပါဌီနာ ကာကမစ္ဆကာ။

၂၆၅. ‘‘တတ္ထ ပက္ခီ သန္နိရတာ၊ ခေမိနော ဗဟုဘောဇနာ။
ဟံသာ ကောဉ္စာ မယူရာ စ၊ စက္ကဝါကာ စ ကုက္ကုဟာ။
ကုဏာလကာ ဗဟူ စိတြာ၊ သိခဏ္ဍီ ဇီဝဇီဝကာ။

၂၆၆. ‘‘တတ္ထ ပါနာယ မာယန္တိ၊ နာနာ မိဂဂဏာ ဗဟူ။
သီဟာ ဗျဂ္ဃာ ဝရာဟာ စ၊ အစ္ဆကောကတရစ္ဆယော။

၂၆၇. ‘‘ပလာသာဒါ ဂဝဇာ စ၊ မဟိံသာ ရောဟိတာ ရုရူ။
ဧဏေယျာ စ ဝရာဟာ စ၊ ဂဏိနော နီကသူကရာ။
ကဒလိမိဂါ ဗဟုကေတ္ထ၊ ဗိဠာရာ သသကဏ္ဏိကာ။

၂၆၈. ‘‘ဆမာဂိရီ ပုပ္ဖဝိစိတြသန္ထတာ၊ ဒိဇာဘိဃုဋ္ဌာ ဒိဇသင်္ဃသေဝိတာ’’တိ။
တတ္ထ **ဇုတီမတာ**တိ အာနုဘာဝသမ္ပန္နေန။ **ပါဝိသိ ယဿမ** န္တိ ပါဝိသိ အဿမံ, **ယ**-ကာရော ဗျဉ္ဇနသန္ဓိကရော။ **ဥဒကဝန္တ** န္တိ တေသု တေသု ဌာနေသု ဥဒကသမ္ပန္နံ။ **ဖလ**န္တိ အနေကဖလသမ္ပန္နံ။ **အရိယပူဇိတ**န္တိ နီဝရဏေဟိ အာရကတ္တာ ဗုဒ္ဓိပ္ပတ္တေဟိ ဇ္ဈာနလာဘီဟိ အရိယေဟိ ပူဇိတံ ပသတ္ထံ။ **ရုက္ခဂ္ဂဟာနာ** တိ ပုပ္ဖူပဂဖလူပဂရုက္ခဂဟနာ။ **သောဘဥ္ဇနာ**တိ သိင်္ဂုရုက္ခာ။ **လောဒ္ဒမထောပိ ပဒ္မကာ** တိ လောဒ္ဒရုက္ခာ စ ပဒုမရုက္ခာ စ။ **ကေကာ စ ဘင်္ဂါ** တိ ဧဝံနာမကာ ရု

က္ခာ ဝေ။ **ကရေရီ**တိ ကရေရိရုက္ခာ။ **ဥဒ္ဒာလကာ** တိ တတဃာတကာ။ **မုစလိန္ဒကေတကာ** တိ မုစလိန္ဒာ စ ပဉ္စဝိဓကေတကာ စ။ **ဟရေဏုကာ**တိ အပရဏ္ဏဇာတိ။ **ဝေဠုကာ**တိ ဝံသဘေဒကာ။ **ကေဏူ**တိ အရညမာသာ။ **တိန္ဒုကာ** တိ တိမ္ဗရုရုက္ခာ။ **စီနကာ**တိ ခုဒ္ဒကရာဇမာသာ။ **မောစာ**တိ အဋ္ဌိကကဒလိယော။ **သာလိယော**တိ နာနပ္ပကာရာ ဇာတသ္သရံ ဥပနိသ္သာယ ဇာတာ သာလိယော။ **ပဝီဟယော**တိ နာနပ္ပကာရာ ဝီဟယော။ **အာဘူဇိနော**တိ ဘုဇပတ္တာ။ **တဏ္ဍုလာ** တိ နိက္ကုဏ္ဍကထုသာနိ သယံဇာတတဏ္ဍုလသီသာနိ။

တသ္သေတ တိ, ဘိက္ခဝေ, တသ္သေဝ အဿမဿ ဥတ္တရဒိသာဘာဂေ။ **ပောက္ခရဏီ** တိ ပဉ္စဝိဓပဒုမသဉ္ဆန္နာ ဇာတဿရပောက္ခရဏီ။ **အကက္ကသာ** တိ မစ္ဆသိပ္ပိကသေဝါလာဒိကက္ကသရဟိတာ။ **အပဗ္ဘာရာ** တိ အစ္ဆိန္နတဋ္ဌာ သမတိတ္ထာ။ **အပ္ပမိုဂန္ဓိကာ** တိ အပမိုက္ကုလဂန္ဓေန ဥဒကေန သမန္နာဂတာ။ **တတ္ထာ** တိ တဿာ ပောက္ခရဏိယာ။ **ခေမိနော**တိ အဘယာ။ **“သိင္ဂူ”** တိအာဒီနိ တေသံ မစ္ဆာနံ နာမာနိ။ **ကုဏာလကာ**တိ ကောကိလာ။ **စိတ္ရာ** တိ စိတ္ရပတ္တာ။ **သိခဏ္ဍီ** တိ ဥဋ္ဌိတသိခာ မောရာ, အညေပိ တ မတ္တကေ ဇာတသိခာ ပက္ခိနော။ **ဟနာယ မာယန္တိ** တိ ဟနာယ အာယန္တိ။ **ပလာသာအ**တိ ခဂ္ဂါ။ **ဂဝဇာ**တိ ဂဝယာ။ **ဂဏိနော**တိ ကေကဏ္ဏာ။ **ကဏ္ဏိကာ** တိ ကဏ္ဏိကမိဂါ။ **ဆမာဂိရီ**တိ ဘူမိသမပတ္တဋ္ဌာ ပိင္ဂြဟသာဏာ။ **ပုပ္ဖဝိစိတ္ရသန္ထတာ** တိ ဝိစိတ္ရပုပ္ဖသန္ထတာ။ **ဒိဇာဘိဃုဋ္ဌာ** တိ မစုရဿရေဟိ ဒိဇေဟိ အဘိဃုဋ္ဌာ။ ဝေရူပာ တတ္ထ ဘူမိပဗ္ဗတာတိ ဇံ ဘဂဝတ ကောသိယဿ အဿမံ ဝဏ္ဏေတိ။

က္ကအနိ ဟိရိဒေဝိယာ တတ္ထ ပဝိသနာဒီနိ ဒဿေတုံ အာဟ –

၂၆၉. ‘‘သာ သုတ္တစာ နီလဒုမာဘိလမ္ဗိတာ၊ ဝိဇ္ဇု မဟာမေဃရိတာနုပဇ္ဇထ။
တဿာ သုသမ္ဗန္ဓသိရံ ကုသာမယံ၊ သုစိံ သုဂန္ဓံ အဇိနူပသေဝိတံ။
အတ္ရိစ္စ ကောစ္ဆံ ဟိရိမေတဒဗ္ရဝိ၊ နိသီဒ ကလ္ယာဏိ သုခယိဒမာသနံ။

၂၇၀. ‘‘တဿာ တဒာ ကောစ္ဆဂတာယ ကောသိယော၊ ယဒိစ္ဆမာနာယ ဇဋာဇိနန္ဓရော။
နဝေဟိ ပတ္တေဟိ သယံ သဟူဒကံ၊ သုဓာဘိဟာသိ တုရိတော မဟာမုနိ။

၂၇၁. ‘‘သာ တံ ပဋိဂ္ဂယှ ဥဘောဟိ ပာဏိဘိ၊ က္ကစ္စဗ္ရဝိ အတ္တမနာ ဇဋာဓရံ။
ဟန္ဒာဟံ ဧတရဟိ ပူဇိတာ တယာ၊ ဂစ္ဆေယျံ ဗြဟ္မေ တိဒိဝံ ဇိတာဝိနီ။

၂၇၂. ‘‘သာ ကောသိယေနာနုမတာ ဇုတီမတာ၊ ဥဒီရိတာ ဝဏ္ဏမဒေန မတ္တာ။
သကာသေ ဂန္တွာန သဟဿစက္ခုနော၊ အယံ သုဓာ ဝါသဝ ဒေဟိ မေ ဇယံ။

၂၇၃. ‘‘တမေန သက္ကောပိ တဒာ အပူဇယိ၊ သဟိန္ဒဒေဝါ သုရကညမုတ္တမံ။
သာ ပဉ္စလီ ဒေဝမနုဿပူဇိတာ၊ နဝမှိ ကောစ္ဆမှိ ယဒာ ဥပာဝိသီ’’တိ။

တတ္ထ **သုတ္တစာ** တိ သုစ္ဆဝိ။ **နီလဒုမာဘိလမ္ဗိတာ** တိ နီလေသု ဒုမေသု အဘိလမ္ဗိတာ ဟုတွာ, တံ တံ နီလဒုမသာခံ ပရာမသန္တီတိ အတ္ထော။ **မဟာမေဃရိတာ**တိ တေန နိမန္တိတာ မဟာမေဃဝိဇ္ဇု ဝိယ တဿ တံ အဿမံ ပာဝိသိ။ **တဿာ** တိ တဿာ ဟိရိယာ။ **သုသမ္ဗန္ဓသိရန္တိ** သုဋ္ဌု သမ္ဗန္ဓသီသံ။ **ကုသာမယန္တိ** ဥသီရာဒိမိဿကကုသတိဏမယံ။ **သုဂန္ဓန္တိ** ဥသီရေန စေဝ အညေန သုဂန္ဓတိဏေန စ မိဿကတ္တာ သုဂန္ဓံ။ **အဇိနူပသေဝိတန္တိ** ဥပရိအတ္ထတေန အဇိနစမ္မေန ဥပသေဝိတံ။ **အတ္ရိစ္စ ကောစ္ဆ** န္တိ ဧဝရူပံ ကောစ္ဆာသနံ ပဏ္ဏသာလဒွါရေ အတ္ထရိတွာ။ **သုခယိဒမာသန**န္တိ သုခံ နိသီဒ က္ကဒမာသနံ။

ယန္တိ ယာဝဒတ္ထံ။ **က္ကစ္ဆမာနာယာ** တိ သုခံ က္ကစ္ဆန္တိယာ။ **နဝေဟိ ပတ္တေဟီ** တိ တင္ခဏညေဝ ပောက္ခရဏိတော အာဘတေဟိ အလ္လပဒုမိနိပတ္တေဟိ။ **သယန္တိ** သဟတ္ထေန။ **သဟူဒကန္တိ** ဒကိ္ခဏောဒကသဟိတံ။ **သုဓာဘိဟာသီ**တိ သုခံ အဘိဟရိ။ **တုရိတော**တိ သောမနဿဝေဂေန တုရိတော။ **ဟန္ဒာ** တိ ဝဝဿဂ္ဂတ္ထေ နိပာတော။ **ဇိတာဝိနီ**တိ ဝိဇယပ္ပတ္တာ ဟုတွာ။

အနုမတာတိ ဉာအနိ ယထာရုစိ ဂစ္ဆာတိ အနုညာတာ။ **ဥဒီရိတာ**တိ တိဒသပုရံ ဂန္တ္ဝာ သက္ကဿ သန္တိကေ အယံ သုဓာတိ ဥဒီရယိ။ **သုရကညန္တိ** ဒေဝဓီတရံ။ **ဥတ္တမန္တိ** ပဝရံ။ **သာ ပဉ္စလီ ဒေဝမနုဿပူဇိတာ** တိ ပဉ္စလီ ဒေဝေဟိ စ မနုဿေဟိ စ ပူဇိတာ။ **ယဒာ**တိ ယဒာ နိသီဒနတ္ထာယ သက္ကေန အပိတေ နဝေ ကဉ္စနပီဌသင်္ခာတေ ကောစ္ဆေ သာ ဥပာဝိသိ, တဒါ နံ တတ္ထ နိသိန္နံ သက္ကော စ သေသဒေဝတာ စ ဟရိစ္ဆတ္တကပုပ္ဖာဒီဟိ ပူဇယိံသု။

ဧဝံ သက္ကော တံ ပူဇေတ္ဝာ စိန္တေသိ – "ကေန နု ခော ကာရဏေန ကောသိယော သေသာနံ အဒတ္ဝာ ဣမိဿာ ဝ သုဓံ အဒါသီ"တိ။ သော တဿ ကာရဏဿ ဇာနနတ္ထာယ ပုန မာတလိံ ပေသေသိ။ တမတ္ထံ အာဝိ ကရောန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၂၇၄. "တမေဝ သံသီ ပုနဒေဝ မာတလိံ၊ သဟဿနေတ္တော တိဒသာနမိန္ဒော။
ဂန္တ္ဝာန ဝက္ယံ မမ ဗြူဟိ ကောသိယံ၊ အာသာယ သဒ္ဓါ သိရိယာ စ ကောသိယ။
ဟိရီ သုဓံ ကေန မလတ္ထ ဟေတုနာ"တိ။

တတ္ထ **သံသီ**တိ အဘာသိ။ **ဝက္ယံ မမာ** တိ မမ ဝက္ယံ ကောသိယံ ဗြူဟိ။ **အာသာယ သဒ္ဓါ သိရိယာ စာ** တိ အာသာတော စ သဒ္ဓါတော စ သိရိတော စ ဟိရီယေဝ ကေန ဟေတုနာ သုဓမလတ္ထာတိ။

သော တဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ ဝေဇယန္တရထမာရုယှ အဂမာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၂၇၅. "တံ သုပ္လဝတ္ထံ ဥဒတာရယီ ရထံ၊ ဒဒ္ဒလ္လမာနံ ဥပကာရိယသာဒိသံ။
ဇမ္ဗောနဒီသံ တပနေယျသန္နိဘံ၊ အလင်္ကတံ ကဉ္စနစိတ္တသန္နိဘံ။

၂၇၆. "သုဝဏ္ဏစန္ဒေတ္ထ ဗဟူ နိပါတိတာ၊ ဟတ္ထီ ဂဝဿာ ကိကိဗျဂ္ဃဒီပိယော။
ဧဏေယျကာ လင်္ဃမယေတ္ထ ပက္ခိနော၊ မိဂေတ္ထ ဝေဠုရိယမယာ ယုဓာ ယုတာ။

၂၇၇. "တတ္ထဿရာဇဟရယော အယောဇယုံ၊ ဒသသတာနိ သုသုနာဂသာဒိသေ။
အလင်္ကတေ ကဉ္စနဇာလုရစ္ဆဒေ၊ အာဝေဠိနေ သဒ္ဒဂမေ အသင်္ဂိတေ။

၂၇၈. "တံ ယာနသေဋ္ဌံ အဘိရုယှ မာတလိ၊ ဒိသာ ဣမာယော အဘိနာဒယိတ္ထ။
နဘဉ္စ သေလဉ္စ ဝနပ္ပတိနိဉ္စ၊ သသာဂရံ ပဗ္ဗျထယိတ္ထ မေဒိနိံ။

၂၇၉. "သ ခိပ္ပမေဝ ဥပဂမ္မ အဿမံ၊ ပါဝါရမေကံသကတော ကတဉ္ဇလီ။
ဗဟုဿုတံ ဝုဒ္ဓံ ဝိနီတဝန္တံ၊ ဣစ္စဗ္ရဝိ မာတလိ ဒေဝဗြာဟ္မဏံ။

၂၈၀. "ဣန္ဒဿ ဝက္ယံ နိသာမေဟိ ကောသိယ၊ ဒူတော အဟံ ပုစ္ဆတိ တံ ပုရိန္ဒဒေါ။
အာသာယ သဒ္ဓါ သိရိယာ စ ကောသိယ၊ ဟိရီ သုဓံ ကေန မလတ္ထ ဟေတုနာ"တိ။

တတ္ထ **တံ သုပ္လဝတ္ထ** န္တိ တံ ဝေဇယန္တရထံ သုခေန ပ္လဝနတ္ထံ။ **ဥဒတာရယီ**တိ ဥတ္တာရေသိ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဂမနသဇ္ဇမကာသိ။ **ဥပကာရိယသာဒိသ**န္တိ ဥပကရဏဘဏ္ဍေဟိ သဒိသံ, ယထာ တဿ အင်္ဂသိခာယ သမာနဝဏ္ဏာနိ ဥပကရဏာနိ ဇလန္တိ, တထေဝ ဇလိတန္တိ အတ္ထော။ **ဇမ္ဗောနဒီသ** န္တိ ဇမ္ဗုနဒသင်္ခါတံ ရတ္တသုဝဏ္ဏမယံ ဤသံ။ **ကဉ္စနစိတ္တသန္နိဘ** န္တိ, ကဉ္စနမယေန သတ္တရတနဝိစိတ္တေန အင်္ဂမင်္ဂလေန သမန္နာဂတံ။ **သုဝဏ္ဏစန္ဒေတ္ထာ** တိ သုဝဏ္ဏမယာ စန္ဒကာ ဧတ္ထ ရထေ။ **ဟတ္ထီ** တိ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိမယာ ဟတ္ထီ။ **ဂဝ**ာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **လင်္ဃမယေတ္ထ ပက္ခိနော**တိ ဧတ္ထ ရထေ လင်္ဃမယာ နာနာရတနမယာ ပက္ခိဂဏာပိ ပဋိပါဋိယာ ဌိတာ။ **ယုဓာ ယုတာ**တိ အတ္တနော အတ္တနော ယုဓေန သဒ္ဓိံ ယုတ္တာ ဟုတ္ဝာ ဒဿိတာ။

အဿရာဇဟရယော တိ ဟရိဝဏ္ဏမနောမယအဿရာဇာနော။ **သုသုနာဂသာဒိသေ**တိ ဗလသမ္ပတ္တိယာ တရုဏနာဂသဒိသေ။ **ကဉ္စနဇာလုရစ္ဆဒေ** တိ ကဉ္စနဇာလမယေန ဥရစ္ဆဒာလင်္ကာရေန သမန္နာဂတေ။ **အာဝေဠိနေ**တိ အာဝေဠသ

ဋ္ဌာတေဟိ ကဏ္ဏာလင်္ကာရေဟိ ယုတ္တော။ **သဒ္ဒဂမေ** တိ ပတောဒပ္ပဟာရံ ဝိနာ သဒ္ဒမတ္တေနေဝ ဂမနသီလေ။ **အသင်္ဂိတေ**တိ နိဿင်္ဂေ သီဃဇဝေ ဇဝေရူပေ အဿရာဇေ တတ္ထ ယောဇေသုန္တိ အတ္ထော။

အဘိနာဒယိတ္တာ တိ ယာနသဒ္ဒေန ဧကနိန္နာဒံ အကာသိ။ **ဝနပ္ပတိနိဃ္ဃုဋ္ဌာ** တိ ဝနပ္ပတိနီ စ ဝနသဏ္ဍော စာတိ အတ္ထော။ **ပဗ္ဗထယိတ္ထာ** တိ ကမ္ပယိတ္ထ။ တတ္ထ အာကာသဋ္ဌကဝိမာနကမ္ပနေန နဘကမ္ပနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဟာတရမေကံသကတော**တိ ဧကံသကတဟာတရဒိဗ္ဗဝတ္ထော။ **ဝုဒ္ဓ** န္တိ ဂုဏဝုဒ္ဓံ။ **ဝိနီတဝန္တ** န္တိ ဝိနီတေန အာစာရဝတ္တေန သမန္နာဂတံ။ **ကြူစ္စုဇ္ဇုဝီ** တိ ရထံ အာကာသေ ဌပေတွာ ဩတရိတွာ ဇဝံ အဇ္ဈုဝိ။ **ဒေဝဗ္ဗာဟုမ္မဏ** န္တိ ဒေဝသမံ ဗ္ဗာဟုမ္မဏံ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ ကထမာဟ –

၂၈၁ “အန္ဓာ သိရီ မံ ပဋိဘာတိ မာတလိ, သဒ္ဓာ အနိစ္စာ ပန ဒေဝသာရထိ။

အာသာ ဝိသံတဒိကသမ္မတာ ဟိ မေ၊ ဟိရီ စ အရိယမ္ဟိ ဂုဏော ပတိဋ္ဌိတာ”တိ။

တတ္ထ **အန္ဓာ** တိ သိပ္ပာဒိသမ္ပန္နေပိ အသမ္ပန္နေပိ ဘဇနတော “အန္ဓာ”တိ မံ ပဋိဘာတိ။ **အနိစ္စာ** တိ သဒ္ဓာ ပန တံ တံ ဝတ္ထုံ ပဟာယ အညဿိံ အညဿိံ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ဟုတွာ အဘာတကာရေန “အနိစ္စာ”တိ မံ ပဋိဘာတိ။ **ဝိသံတဒိကသမ္မတာ**တိ အာသာ ပန ယသ္မာ ခနတ္တိကာ နာတယ သမုဒ္ဒံ ပက္ခန္ဒိတွာ ဝိနဋ္ဌဟာဘာတာ န္တိ, တသ္မာ “ဝိသံတဒိကာ”တိ မံ ပဋိဘာတိ။ **အရိယမ္ဟိ ဂုဏော**တိ ဟိရီ ပန ဟိရောတ္တပ္ပသဘာဝသဋ္ဌာတေ ပရိသုဒ္ဓေ အရိယဂုဏေ ပတိဋ္ဌိတာတိ။

ကြွအနိ တဿာ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေန္တော အာဟ –

၂၈၂. “ကုမာရိယော ယာစိမာ ဂေတ္တရက္ခိတာ၊ ဇိဏ္ဏာ စ ယာ ယာ စ သဘတ္တုဂြတ္တိယော။
တာ ဆန္ဒရာဂံ ပုရိသေသု ဥဂ္ဂတံ၊ ဟိရိယာ နိဝါရေန္တိ သစိတ္တမတ္တနော။

၂၈၃. “သင်္ဂါမသီသေ သရသတ္တိသံယုတေ၊ ပရာဇိတာနံ ပတတံ ပလာယိနံ။
ဟိရိယာ နိဝတ္တန္တိ ဇဟိတွ ဇီဝိတံ၊ တေ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ ပုနာ ဟိရီမနာ။

၂၈၄. “ဝေလာ ယထာ သာဂရဝေဂဝါရိနီ၊ ဟိရာယ ဟိ ပာပဇနံ နိဝါရိနီ။
တံ သဗ္ဗလောကေ ဟိရိမရိယပူဇိတံ၊ ကြွန္ဒဿ တံ ဝေဒယ ဒေဝသာရထီ”တိ။

တတ္ထ **ဇိဏ္ဏာ** တိ ဝိဓဝါ။ **သဘတ္တူ** တိ သသာမိကာ တရုဏိတ္ထိယော။ **အတ္တနော**တိ တာ သဗ္ဗာပိ ပရပုရိသေသု အတ္တနော ဆန္ဒရာဂံ ဥဂ္ဂတံ ဝိဒိတွာ “အယုတ္တမေတံ အမှာက”န္တိ ဟိရိယာ သစိတ္တံ နိဝါရေန္တိ, ဟာပကမ္မံ န ကရောန္တိ။ **ပတတံ ပလာယိန**န္တိ ပတန္တာနဉ္စ ပလာယန္တာနဉ္စ အန္တရေ။ **ဇဟိတွ ဇီဝိတ**န္တိ ယေ ဟိရိမန္တော ဟောန္တိ, တေ အတ္တနော ဇီဝိတံ စဇိတွာ ဟိရိယာ နိဝတ္တန္တိ, ဇဝံ နိဝတ္တာ စ ပန တေ ဟိရီမနာ ပုန အတ္တနော သာမိကံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ, အမိတ္တဟတ္ထတော မောစေတွာ ဂဏှန္တိ။ **ဟာပဇနံ နိဝါရိနီ**တိ ဟာပတော ဇနံ နိဝါရိနီ, အယမေဝ တ ဟဋ္ဌော ။ **တ**န္တိ တံ ဟိရိံ။ **အရိယပူဇိတ**န္တိ အရိယေဟိ ဗုဒ္ဓာဒီဟိ ပူဇိတံ။ **ကြွန္ဒဿ တံ ဝေဒယာ** တိ ယသ္မာ ဇဝံ မဟာဂုဏာ အရိယပူဇိတာဝေသာ, တသ္မာ တံ ဇဝံ ဥတ္တမာ နာမေသာတိ ကြွန္ဒဿ ကထေဟီတိ။

တံ သုတွာ မာတလိ ကထမာဟ –

၂၈၅. “ကော တေ ကြွမံ ကောသိယ ဒိဋ္ဌိမောဒဟိ၊ ဗြဟ္မာ မဟိန္ဒော အထ ဝါ ပဇာပတိ။
ဟိရာယ ဒေဝေသု ဟိ သေဋ္ဌသမ္မတာ၊ ဓီတာ မဟိန္ဒဿ မဟေသိ ဇာယထာ”တိ။

တတ္ထ **ဒိဋ္ဌိ** န္တိ “ဟိရီ နာမ မဟာဂုဏာ အရိယပူဇိတာ”တိ လဒ္ဓိံ။ **ဩဒဟီ**တိ ဟာဒယေ ပဝေသေသိ။ **သေဋ္ဌသမ္မတာ**တိ တဝ သန္တိကေ သုဓာယ လဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ ကြွန္ဒဿ သန္တိကေ ကဉ္ဇနာသနံ လဘိတွာ သဗ္ဗဒေဝတာ

ဟိ ပူဇိယမာနာ ဥတ္တမသမ္ပတ္တိ ဇာယထ။

ဧဝံ တသ္မိံ ကထေန္တေယေဝ ကောသိယဿ တင္ခဏညေဝ စဝနဓမ္မော ဇာတော။ အထ နံ, မာတလိ, “ကောသိယ အာယုသင္ခါရော တေ ဩသ္သဇ္ဇော, စဝနဓမ္မောပိ တေ သမ္ပတ္တော, ကိံ တေ မနုဿလောကေန, ဒေဝလောကံ ဂစ္ဆာမာ”တိ တတ္ထ နေတုကာမော ဟုတ္ဝာ ကထမာဟ –

၂၈၆. “ဟန္ဒေဟိ အနိ တိဒိဝံ အပက္ကမ၊ ရထံ သမာရုယှ မမာယိတံ ဣမံ။
ဣန္ဒော စ တံ ဣန္ဒသဂေါတ္တ ကင်္ခတိ၊ အဇ္ဇေဝ တွံ ဣန္ဒသဟဗျတံ ဝဇာ”တိ။

တတ္ထ **မမာယိတန္တိ** ပိယံ မနာပံ။ **ဣန္ဒသဂေါတ္တာ** တိ ပုရိမဘဝေ ဣန္ဒေန သမာနဂေါတ္တ။ **ကင်္ခတီ** တိ တတ ဂမနံ ဣစ္ဆန္တော ကင်္ခတိ။

ဣတိ တသ္မိံ ကောသိယေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တေယေဝ ကောသိယော စဝိတွာ ဩပပါတိကော ဒေဝပုတ္တော ဟုတ္ဝာ အာရုယှ ဒိဗ္ဗရထေ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ, မာတလိ, သက္ကဿ သန္တိကံ နေသိ။ သက္ကော တံ ဒိသွာဝ တုဋ္ဌမာနသော အတ္တနော ဓီတရံ ဟိရိဒေဝိံ တဿ အဂ္ဂမဟေသိံ ကတွာ အဒါသိ, အပရိမာဏမဿ ဣဿရိယံ အဟောသိ။ တမတ္ထံ ဝိဒိတွာ “အနောမသတ္တာနံ ကမ္မံ နာမ ဧဝံ ဝိသုဇ္ဈတီ”တိ သတ္ထာ ဩသာနကထမာဟ –

၂၈၇. “ဧဝံ ဝိသုဇ္ဈန္တိ အပာပကမ္မိနော၊ အထော သုစိဏ္ဏဿ ဖလံ န နဿတိ။
ယေ ကေစိ မဒ္ဒက္ခု သုဓာယ ဘောဇနံ၊ သဗ္ဗေဝ တေ ဣန္ဒသဟဗျတံ ဂတာ”တိ။

တတ္ထ **အပါပကမ္မိနော** တိ အပါပကမ္မာ သတ္တာ ဧဝံ ဝိသုဇ္ဈန္တိ **ယေ ကေစိ မဒ္ဒက္ခု** တိ ယေ ကေစိ သတ္တာ တသ္မိံ ဟိမဝန္တပဒေသေ တဒါ ကောသိယေန ဟိရိယာ ဒီယမာနံ သုဓာဘောဇနံ အဒ္ဒသံသု။ **သဗ္ဗေဝ တေ** တိ တေ သဗ္ဗေပိ တံ အနံ အနုမောဒိတွာ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ဣန္ဒသဟဗျတံ ဂတာတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “နု, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပေတံ အအနာဘိရတံ ထဒ္ဓမစ္ဆရိယံ သမာနံ အဟံ ဒမေသိံယေဝတ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဟိရိ ဒေဝတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ, ကောသိယော အနပတိ ဘိက္ခု, ပဉ္စသိခော အနုရုဒ္ဓေ, မာတလိ အာနန္ဒော, သူရိယော ကဿပေ, စန္ဒော မောဂ္ဂလ္လာနော, နာရဒော သာရိပုတ္တော, သက္ကော အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သုဓာဘောဇနဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

[၅၃၆] ၄. ကုဏာလဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဧဝမက္ခာယတီ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ကုဏာလဒဟေ ဝိဟရန္တော အနဘိရတိပီဠိတေ ပဉ္စသတေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ – သာကိယကောလိယာ ကိရ ကပိလဝတ္ထုနဂရဿ စ ကောလိယနဂရဿ စ အန္တရေ ရောဟိဏိံ နာမ နဒိံ ဧကေနေဝ ဝရဏေန ဗန္ဓာပေတွာ သဿာနိ ကာရေန္တိ။ အထ ဇေဋ္ဌမူလမာသေ သဿေသု မိလာယန္တေသု ဥဘယနဂရဝါသိနမ္ပိ ကမ္မကာရာ သန္နိပတိံသု။ တတ္ထ ကောလိယနဂရဝါသိနော ဝဒိံသု – “ဣဒံ ဥဒကံ ဥဘယတော နီဟရိယမာနံ နေဝ တုမှာကံ, န အမှာကံ ပဟောဿတိ, အမှာကံ ပန သဿံ ဧကဥဒကေနေဝ နိပ္ဖဇ္ဇိဿတိ, ဣဒံ ဥဒကံ အမှာကံ ဒေထာ”တိ။ ကပိလဝတ္ထုဝါသိနော ဝဒိံသု – “တုမှေသု ကောဋ္ဌေ ပူရေတွာ ဌိတေသု မယံ ရတ္တသုဝဏ္ဏနီလမဏိကာဠကဟာပဏေ ဂဟေတွာ န သက္ခိဿာမ ပစ္ဆိပသိဗ္ဗကာဒိဟတ္ထာ တုမှာကံ ဃရဒွါရေ ဝိစရိတုံ, အမှာကမ္ပိ သဿံ ဧကေနေဝ ဥဒကေန နိပ္ဖဇ္ဇိဿတိ, ဣဒံ ဥဒကံ အမှာကံ ဒေထာ”တိ။ “န မယံ ဒဿာမာ”တိ? “မယမ္ပိ န ဒဿာမာ”တိ။ ဧဝံ ကလဟံ ဝဍ္ဎေတွာ ဧကော ဥဋ္ဌာယ ဧကဿ ပဟာရံ အဒါသိ, သောပိ အညဿာတိ ဧဝံ အညမညံ ပဟရိတွာ ရာဇကုလာနံ ဇာတိံ ဃဋ္ဋေတွာ ကလဟံ ပဝဍ္ဎေသုံ။

ကောလိယကမ္မကာရာ ဝဒန္တိ – “တုမှေ ဟ ကပိလဝတ္ထုဝါသိကေ သာကိယဒါရကေ ဂဟေတွာ ဂဇ္ဇထ, ယေ သောဏသိင်္ဂါလာဒယော ဝိယ အတ္တနော ဘဂိနီဟိ သဒ္ဓိံ ဝသိံသု, ဧတေသံ ဟတ္ထိအဿာဒယော တ ဖလကာဝုဓာနိ တ အမှာကံ ကိံ ကရိဿန္တီ”တိ? သာကိယကမ္မကာရာ ဝဒန္တိ – “တုမှေ ဟ အနိ ကုဋ္ဌိနော အရကေ ဂဟေတွာ ဂဇ္ဇထ,

ယေ အနာထာ နိဂ္ဂတိကာ တိရစ္ဆာနာ ဝိယ ကောလရုက္ခေ ဝသိံသု, တေသံ ဟတ္ထိအဿာဒယော ဝါ ဖလကာဝုဓာနိ ဝါ အမှာကံ ကိံ ကရိဿန္တီ”တိ? တေ ဂန္တွာ တသ္မိံ ကမ္မေ နိယုတ္တအမစ္စာနံ ကထေသုံ, အမစ္စာ ရာဇကုလာနံ ကထေသုံ။ တတော သာကိယာ “ဘဂိနီဟိ သဒ္ဓိံ သံဝါသိကာနံ ထာမဉ္စ ဗလဉ္စ ဒဿေဿာမာ”တိ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ နိက္ခမိံသု။ ကောလိယာပိ “ကောလရုက္ခဝါသီနံ ထာမဉ္စ ဗလဉ္စ ဒဿေဿာမာ”တိ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ နိက္ခမိံသု။ အပရေ ပနာစရိယာ “သာကိယကောလိယာနံ ဒါသီသု ဥဒကတ္ထာယ နဒိံ ဂန္တွာ စုမ္ဗဋာနိ ဘူမိယံ နိက္ခိပိတွာ သုခကထာယ သန္နိသိန္နာသု ဧကိဿာ စုမ္ဗဋံ ဧကာ သကသညာယ ဂဏှိ, တံ နိဿာယ ‘မမ စုမ္ဗဋံ, တဝ စုမ္ဗဋ’န္တိ ကလဟော ပဝတ္တော ကမေန ဥဘယနဂရဝါသိနော ဒါသကမ္မကာရာ ဧဝံ သေဝကကမဘောဇကာမစ္စဥပရာဇာနော စာတိ သဗ္ဗေ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ နိက္ခမိံသူ”တိ ဝဒန္တိ။ ဣမမှာ ပန နယာ ပုရိမနယောဝ ဗဟူသု အဋ္ဌကထာသု အာဂတော, ယုတ္တရူပေ စာတိ သွေဝဝ ဂဟေတဗ္ဗော။

တေ ပန သာယနှသမယေ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ နိက္ခမိဿန္တီတိ တသ္မိံ သမယေ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော ပစ္စူသသမယေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဣမေ ဧဝံ ယုဒ္ဓသဇ္ဇေ နိက္ခန္တေ အဒ္ဒသ, ဒိသွာ စ “မယိ ဂတေ ဧသ ကလဟော ဝူပသမိဿတိ နု ခော, နော”တိ ဥပဓာရေန္တော “အဟမေတ္ထ ဂန္တွာ ကလဟဝူပသမတ္ထံ တီဏိ ဇာတကာနိ ကထေဿာမိ, တတော ကလဟော ဝူပသမိဿတိ, အထ သာမဂ္ဂိဒီပနတ္ထာယ ဒွေ ဇာတကာနိ ကထေတွာ **အတ္တဒဏ္ဍသုတ္တံ** (သု. နိ. ၉၄၁ အာဒယော) ဒေသေဿာမိ, ဒေသနံ သုတွာ ဥဘယနဂရဝါသိနော အဍ္ဍတေယျာနိ အဍ္ဍတေယျာနိ ကုမာရသတာနိ ဒဿန္တိ, အဟံ တေ ပဗ္ဗာဇေဿာမိ, မဟန္တော သမာဂမော ဘဝိဿတီ”တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ ပါတောဝ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတွာ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော သာယနှသမယေ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိတွာ ကဿစိ အနာရောစေတွာ သယမေဝ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဒွိန္နံ သေနာနံ အန္တရေ အာကာသေ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ တေသံ သံဝေဂဇနနတ္ထံ ဒိဝါ အန္ဓကာရံ ကာတုံ ကေသရံသိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တော နိသီဒိ။ အထ နေသံ သံဝိဂ္ဂမာနသာနံ အတ္တာနံ ဒဿေန္တော ဆဗ္ဗဏ္ဏာ ဗုဒ္ဓရံသိယော ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ကပိလဝတ္ထုဝါသိနောပိ ဘဂဝန္တံ ဒိသွာ “အမှာကံ ဉာတိသေဋ္ဌော သတ္ထာ အာဂတော, ဒိဋ္ဌော နု ခော တေန အမှာကံ ကလဟကရဏဘာဝေါ”တိ စိန္တေတွာ “န ခော ပန သက္ကာ သတ္ထရိ အာဂတေ အမှေဟိ ပရဿ သရီရေ သတ္ထံ ပါတေတုံ, ကောလိယနဂရဝါသိနော အမှေ ဟနန္တု ဝါ ဗန္ဓန္တု ဝါ”တိ အာဝုဓာနိ ဆဍ္ဍေသုံ။ ကောလိယနဂရဝါသိနောပိ တထေဝ အကံသု။

အထ ဘဂဝါ ဩတရိတွာ ရမဏီယေ ပဒေသေ ဝါလုကပုလိနေ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိ အနောပမာယ ဗုဒ္ဓသိရိယာ ဝိရောစမာနော။ တေပိ ရာဇာနော ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတွာ နိသီဒိံသု။ အထ နေ သတ္ထာ ဇာနန္တောဝ “ကသ္မာ အာဂတတ္ထ, မဟာရာဇာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “နေဝ, ဘန္တေ, နဒိဒဿနတ္ထာယ, န ကီဠနတ္ထာယ, အပိစ ခော ပန ဣမသ္မိံ ဌာနေ သင်္ဂါမံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ အာဂတမှာ”တိ။ “ကိံ နိဿာယ တေ ကလဟော, မဟာရာဇာ”တိ? “ဥဒကံ နိဿာယ ဘန္တေ”တိ။ “ဥဒကံ ကိံ အဂ္ဃတိ မဟာရာဇာ”တိ? “အပ္ပဂ္ဃံ, ဘန္တေ”တိ။ “ပထဝီ နာမ ကိံ အဂ္ဃတိ, မဟာရာဇာ”တိ? “အနဂ္ဃာ, ဘန္တေ”တိ။ “ခတ္တိယာ ကိံ အဂ္ဃန္တိ, မဟာရာဇာ”တိ? “ခတ္တိယာ နာမ အနဂ္ဃာ, ဘန္တေ”တိ။ “အပ္ပဂ္ဃံ ဥဒကံ နိဿာယ ကသ္မာ အနဂ္ဃေ ခတ္တိယေ နာသေထ, မဟာရာဇ, ကလဟသ္မိဉှိ အဿာဒော နာမ နတ္ထိ, ကလဟဝသေန ဟိ မဟာရာဇ ဧကာယ ရုက္ခဒေဝတာယ ကာဠသီဟေန သဒ္ဓိံ ဗဒ္ဓါဃာတော သကလမ္ပိ ဣမံ ကပ္ပံ အနုပ္ပတ္တောယေဝါ”တိ ဝတွာ **ဖန္ဒနဇာတကံ** (ဇာ. ၁.၁၃.၁၄ အာဒယော) ကထေသိ။ တတော “ပရပတ္တိယေန နာမ မဟာရာဇာ န ဘဝိတဗ္ဗံ, ပရပတ္တိယာ ဟိ ဟုတွာ ဧကဿ သသဿ ကထာယ တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတေ ဟိမဝန္တေ စတုပ္ပဒဂဏာ မဟာသမုဒ္ဒံ ပက္ခန္ဒိနော အဟေသုံ, တသ္မာ ပရပတ္တိယေန န ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ **ဒဒ္ဒရဇာတကံ** (ဇာ. ၁.၂၄၃-၄၄; ၁.၄.၁၃-၁၆; ၁.၉.၁၀၅ အာဒယော) ကထေသိ။ တတော “ကဒါစိ မဟာရာဇာ ဒုဗ္ဗလောပိ မဟာဗလဿ ရန္ဓံ ပဿတိ, ကဒါစိ မဟာဗလောပိ ဒုဗ္ဗလဿ ရန္ဓံ ပဿတိ, လဋုကိကာပိ ဟိ သကုဏိကာ ဟတ္ထိနာဂံ ဃာတေသီ”တိ ဝတွာ **လဋုကိကဇာတကံ** (ဇာ. ၁.၅.၃၉ အာဒယော) ကထေသိ။ ဧဝံ ကလဟဝူပသမနတ္ထာယ တီဏိ ဇာတကာနိ ကထေတွာ သာမဂ္ဂိပရိဒီပနတ္ထာယ ဒွေ ဇာတကာနိ ကထေသိ။ “သမဂ္ဂါနဉှိ မဟာရာဇာ ကောစိ ဩတာရံ နာမ ပဿိတုံ န သက္ကောတီ”တိ ဝတွာ **ရုက္ခဓမ္မဇာတကံ** (ဇာ. ၁.၁.၇၄) ကထေသိ။ တတော “သမဂ္ဂါနံ မဟာရာဇာ ကောစိ ဝိဝရံ ပဿိတုံ နာသက္ခိ, ယဒါ ပန အညမညံ ဝိဝါဒမကံသု, အထ နေ ဧကော နေသာဒပုတ္တော ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ အာဒါယ ဂတော, ဝိဝါဒေ အဿာဒော နာမ နတ္ထီ”တိ ဝတွာ **ဝဋ္ဋကဇာတကံ** (ဇာ. ၁.၁.၃၅, ၁၁၈;

၁.၆.၁၂၈-၁၃၃) ကထေသိ။ ဧဝံ ဣမာနိ ပဉ္စ ဇာတကာနိ ကထေတွာ အဝသာနေ **အတ္တဒဏ္ဍသုတ္တံ** (သု. နိ. ၉၄၁ အာဒယော) ကထေသိ။

အထ ရာဇာနော ပသန္နာ “သစေ သတ္ထာ နာဂမိဿ, မယံ အညမညံ ဝဓိတွာ လောဟိတနဒိံ ပဝတ္တယိဿာမ, သတ္ထာရံ နိဿာယ နော ဇီဝိတံ လဒ္ဓံ။ သစေ ပန သတ္ထာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိဿ, ဒွိသဟဿဒီပပရိဝါရံ စတုမဟာဒီပရဇ္ဇံ ဟတ္ထဂတံ အဘဝိဿ, အတိရေကသဟဿံ ခော ပနဿ ပုတ္တာ အဘဝိဿံသု, တတော ခတ္တိယပရိဝါရောဝ အဝိစရိဿ, တံ ခော ပနေသ သမ္ပတ္တိံ ပဟာယ နိက္ခမိတွာ သမ္ဗောဓိံ ပတ္တော, ဣဒါနိပိ ခတ္တိယပရိဝါရောဝ ဝိစရတူ”တိ ဥဘယနဂရဝါသိနော အဍ္ဎတေယျာနိ အဍ္ဎတေယျာနိ ကုမာရသတာနိ အဒံသု။ ဘဂဝါ တေ ပဗ္ဗာဇေတွာ မဟာဝနံ အဂမာသိ။ ပုနဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ တေဟိ ပရိဝုတော ဧကဒါ ကပိလဝတ္ထုနဂရေ ဧကဒါ ကောလိယနဂရေတိ ဒွီသု နဂရေသု ပိဏ္ဍာယ စရတိ။ ဥဘယနဂရဝါသိနော မဟာသက္ကာရံ ကရိံသု။ တေသံ ဂရုကာရေန န အတ္တနော ရုစိယာ ပဗ္ဗဇိတာနံ အနဘိရတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ပုရာဏဒုတိယိကာယောပိ နေသံ အနဘိရတိဇနနတ္ထာယ တံ တံ ဝတွာ သာသနံ ပေသေသုံ။ တေ အတိရေကတရံ ဥက္ကဏ္ဌိံသု။ ဘဂဝါ အာဝဇ္ဇေန္တော တေသံ အနဘိရတဘာဝံ ဉတွာ “ဣမေ ဘိက္ခူ မာဒိသေန ဗုဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ ဧကတော ဝသန္တာ ဥက္ကဏ္ဌန္တိ, ကထံ ရူပါ နု ခော တေသံ ဓမ္မကထာ သပ္ပါယာ”တိ ဥပဓာရေန္တော ကုဏာလဓမ္မဒေသနံ ပဿိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ – “အဟံ ဣမေ ဘိက္ခူ ဟိမဝန္တံ နေတွာ ကုဏာလကထာယ နေသံ မာတုဂါမဒောသံ ပကာသေတွာ အနဘိရတိံ ဟရိတွာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဒဿာမီ”တိ။

သော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ကပိလဝတ္ထုံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဘတ္တကိစ္စဝေလာယမေဝ တေ ပဉ္စသတေ ဘိက္ခူ အာမန္တေတွာ “ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော တေ, ဘိက္ခဝေ, ရမဏီယော ဟိမဝန္တပဒေသော”တိ ပုစ္ဆိ။ “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”တိ။ “ဂစ္ဆိဿထ ပန ဟိမဝန္တစာရိက”န္တိ? “ဘန္တေ, အနိဒ္ဓိမန္တော မယံ ကထံ ဂမိဿာမာ”တိ။ “သစေ ပန တေ ကောစိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆေယျ, ဂစ္ဆေယျာထာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ”တိ။ သတ္ထာ သဗ္ဗေပိ တေ အတ္တနော ဣဒ္ဓိယာ ဂဟေတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ဟိမဝန္တံ ဂန္တွာ ဂဂနတလေ ဌိတောဝ ရမဏီယေ ဟိမဝန္တပဒေသေ ကဉ္စနပဗ္ဗတံ ရဇတပဗ္ဗတံ မဏိပဗ္ဗတံ ဟိင်္ဂုလိကပဗ္ဗတံ အဉ္ဇနပဗ္ဗတံ သာနုပဗ္ဗတံ ဖလိကပဗ္ဗတန္တိ နာနာဝိဓေ ပဗ္ဗတေ, ပဉ္စ မဟာနဒိယော, ကဏ္ဏမုဏ္ဍကံ ရထကာရံ သီဟပပါတံ ဆဒ္ဒန္တံ တိယဂ္ဂဠံ အနောတတ္တံ ကုဏာလဒဟန္တိ သတ္တ ဒဟေ ဒဿေသိ။ ဟိမဝန္တော စ နာမ မဟာ ပဉ္စယောဇနသတုဗ္ဗေဓော တိယောဇနသဟဿဝိတ္ထတော, တဿ ဣမံ ရမဏီယံ ဧကဒေသံ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဒဿေသိ။ တတ္ထ ကတနိဝါသာနိ သီဟဗျဂ္ဃဟတ္ထိကုလာဒီနိ စတုပ္ပဒါနိပိ ဧကဒေသတော ဒဿေသိ။ တတ္ထ အာရာမရာမဏေယျကာဒီနိ ပုပ္ဖူပဂဖလူပဂေ ရုက္ခေ နာနာဝိဓေ သကုဏသင်္ဃေ ဇလဇထလဇပုပ္ဖာနိ ဟိမဝန္တဿ ပုရတ္ထိမပဿေ သုဝဏ္ဏတလံ, ပုစ္ဆိမပဿေ ဟိင်္ဂုလတလံ ဒဿေသိ။ ဣမေသံ ရာမဏေယျကာနံ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ တေသံ ဘိက္ခူနံ ပုရာဏဒုတိယိကာသု ဆန္ဒရာဂေါ ပဟီနော။

အထ သတ္ထာ တေ ဘိက္ခူ ဂဟေတွာ အာကာသတော ဩတရိတွာ ဟိမဝန္တပစ္ဆိမပဿေ သဋ္ဌိယောဇနိကေ မနောသိလာတလေ သတ္တယောဇနိကဿ ကပ္ပဋ္ဌိကသာလရုက္ခဿ ဟေဋ္ဌာ တိယောဇနိကာယ မနောသိလာတလာယ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ပရိဝုတော ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တော အဏ္ဏဝကုစ္ဆိံ ခောဘေတွာ ဇလမာနော သူရိယော ဝိယ နိသီဒိတွာ မဓုရဿရံ နိစ္ဆာရေန္တော တေ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ – “ဘိက္ခဝေ, ဣမသ္မိံ ဟိမဝန္တေ တုမှေဟိ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ပုစ္ဆထာ”တိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဒွေဝ စိတ္တကောကိလာ ဥဘောသု ကောဋီသု ဒဏ္ဍကံ မုခေန ဍံသိတွာ မဇ္ဈေ အတ္တနော သာမိကံ နိသီဒါပေတွာ အဋ္ဌ စိတ္တကောကိလာ ပုရတော, အဋ္ဌ ပစ္ဆတော, အဋ္ဌ ဝါမတော, အဋ္ဌ ဒက္ခိဏတော, အဋ္ဌ ဟေဋ္ဌာ, အဋ္ဌ ဥပရိ ဆာယံ ကတွာ ဧဝံ စိတ္တကောကိလံ ပရိဝါရေတွာ အာကာသေနာဂစ္ဆန္တိ။ အထ တေ ဘိက္ခူ တံ သကုဏသင်္ဃံ ဒိသွာ သတ္ထာရံ ပုစ္ဆိံသု – “ကေ နာမေတေ, ဘန္တေ သကုဏာ”တိ? “ဘိက္ခဝေ, ဧသ မမ ပေါရာဏကော ဝံသော, မယာ ဥပ္ပါဒိတာ ပဝေဏီ, မံ တာဝ ပုဗ္ဗေ ဧဝံ ပရိစရိံသု, တဒါ ပနေသ သကုဏဂဏော မဟာ အဟောသိ, အဍ္ဎုဍ္ဎာနိ ဒိဇကညာသဟဿာနိ မံ ပရိစရိံသု။ အနုပုဗ္ဗေန ပရိဟာယိတွာ ဣဒါနိ ဧတ္တကော ဇာတော”တိ။ “ကထံ ဧဝရူပေ ပန, ဘန္တေ, ဝနသဏ္ဍေ ဧတေ ဒိဇကညာယော တုမှေဟ ပရိစရိံသူ”တိ? အထ နေသံ သတ္ထာ “တေန ဟိ, ဘိက္ခဝေ, သုဏာထာ”တိ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ အတီတံ အာဟရိတွာ ဒဿေန္တော အာဟ –

“ဝေမက္ခာယတိ ဝေမနုဿူယတိ, သဗ္ဗောသခရေဏိခရေ နေကပုပ္ဖမာလ္လဝိတတေ ဂဇဂဝဇမဟိံသရုရုစမရပသဒခဂ္ဂကေကဏ္ဏသီဟဗျဂ္ဃဒီပိအစ္ဆကောကတရစ္ဆဥဒ္ဒါရကဒလိ- မိဂဗိဠာရသသကဏ္ဏိကာနုစရိတေ အာကိဏ္ဏနေလမဏ္ဍလမဟာဝရာဟနာဂကုလကရေဏုသင်္ဃာဓိဝုဋ္ဌေ ဣဿမိဂသာခမိဂသရဘမိဂဏီမိဂဝါတမိဂပသဒမိဂပုရိသာလုကိမ္ပုရိသယက္ခရက္ခ- သနိသေဝိတေ အမဇ္ဇဝမဉ္ဇရီဓရပဟဋ္ဌပုပ္ဖဖုသိတဂ္ဂနေကပါဒပဂဏဝိတတေ ကုရရစကောရဝါရဏမယူရပရဘုတဇီဝဉ္ဇီဝကစေလာဝကဘိင်္ကာရကရဝီကမတ္တဝိဟင်္ဂဂဏသတတသမ္ပဃုဋ္ဌေ အဉ္ဇနမနောသိလာဟရိတာလဟိင်္ဂုလကဟေမရဇတကနကာနေကဓာတု- သတဝိနဒ္ဓပဋိမဏ္ဍိတပဒေသေ ဧဝရူပေ ခလု, ဘော, ရမ္မေ ဝနသဏ္ဍေ ကုဏာလော နာမ သကုဏော ပဋိဝသတိ အတိဝိယ စိတ္တော အတိဝိယ စိတ္တပတ္တစ္ဆဒနော”။

“တဿေဝ ခလု, ဘော, ကုဏာလဿ သကုဏဿ အဍ္ဎုဍ္ဎာနိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ပရိစာရိကာ ဒိဇကညာယော, အထ ခလု, ဘော, ဒွေဝ ဒိဇကညာယော ကဋ္ဌံ မုခေန ဍံသိတွာ တံ ကုဏာလံ သကုဏံ မဇ္ဈေ နိသီဒါပေတွာ ဥဍ္ဍေန္တိ ‘မာ နံ ကုဏာလံ သကုဏံ အဒ္ဓါနပရိယာယပထေ ကိလမထော ဥဗ္ဗာဟေတ္ထာ’”တိ။

“ပဉ္စသတာ ဒိဇကညာယော ဟေဋ္ဌတော ဟေဋ္ဌတော ဥဍ္ဍေန္တိ ‘သစာယံ ကုဏာလော သကုဏော အာသနာ ပရိပတိဿတိ, မယံ တံ ပက္ခေဟိ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမာ’တိ။

“ပဉ္စသတာ ဒိဇကညာယော ဥပရူပရိ ဥဍ္ဍေန္တိ ‘မာ နံ ကုဏာလံ သကုဏံ အာတပော ပရိတာပေသီ’တိ။

“ပဉ္စသတာ ဒိဇကညာယော ဥဘတောပဿေန ဥဍ္ဍေန္တိ ‘မာ နံ ကုဏာလံ သကုဏံ သီတံ ဝါ ဥဏှံ ဝါ တိဏံ ဝါ ရဇော ဝါ ဝါတော ဝါ ဥဿာဝေါ ဝါ ဥပပ္ဖုသီ’တိ။

“ပဉ္စသတာ ဒိဇကညာယော ပုရတော ပုရတော ဥဍ္ဍေန္တိ ‘မာ နံ ကုဏာလံ သကုဏံ ဂေါပါလကာ ဝါ ပသုပါလကာ ဝါ တိဏဟာရကာ ဝါ ကဋ္ဌဟာရကာ ဝါ ဝနကမ္မိကာ ဝါ ကဋ္ဌေန ဝါ ကဌလေန ဝါ ပါဏိနာ ဝါ လေဍ္ဍုနာ ဝါ ဒဏ္ဍေန ဝါ သတ္ထေန ဝါ သက္ခရာဟိ ဝါ ပဟာရံ အဒံသု, မာယံ ကုဏာလော သကုဏော ဂစ္ဆေဟိ ဝါ လတာဟိ ဝါ ရုက္ခေဟိ ဝါ သာခါဟိ ဝါ ထမ္ဘေဟိ ဝါ ပါသာဏေဟိ ဝါ ဗလဝန္တေဟိ ဝါ ပက္ခီဟိ သင်္ဂမေသီ’တိ။

“ပဉ္စသတာ ဒိဇကညာယော ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော ဥဍ္ဍေန္တိ သဏှာဟိ သခိလာဟိ မဉ္ဇူဟိ မဓုရာဟိ ဝါစာဟိ သမုဒာစရန္တိယော ‘မာယံ ကုဏာလော သကုဏော အာသနေ ပရိယုက္ကဏ္ဌီ’တိ။

“ပဉ္စသတာ ဒိဇကညာယော ဒိသောဒိသံ ဥဍ္ဍေန္တိ အနေကရုက္ခဝိဝိဓဝိကတိဖလမာဟရန္တိယော ‘မာယံ ကုဏာလော သကုဏော ခုဒါယ ပရိကိလမိတ္ထာ’တိ။

“အထ ခလု, ဘော, တာ ဒိဇကညာယော တံ ကုဏာလံ သကုဏံ အာရာမေနေဝ အာရာမံ, ဥယျာနေနေဝ ဥယျာနံ, နဒီတိတ္ထေနေဝ နဒီတိတ္ထံ, ပဗ္ဗတသိခရေနေဝ ပဗ္ဗတသိခရံ, အမ္ဗဝနေနေဝ အမ္ဗဝနံ, ဇမ္ဗုဝနေနေဝ ဇမ္ဗုဝနံ, လဗုဇဝနေနေဝ လဗုဇဝနံ, နာဠိကေရသဉ္စာရိယေနေဝ နာဠိကေရသဉ္စာရိယံ ခိပ္ပမေဝ အဘိသမ္ဘောန္တိ ရတိတ္ထာယ။

“အထ ခလု, ဘော, ကုဏာလော သကုဏော တာဟိ ဒိဇကညာဟိ ဒိဝသံ ပရိဗျူဠှော ဧဝံ အပသာဒေတိ ‘နဿထ တုမှေ ဝသလိယော, ဝိနဿထ တုမှေ ဝသလိယော စောရိယော ဓုတ္တိယော အသတိယော လဟုစိတ္တာယော ကတဿ အပ္ပဋိကာရိကာယော အနိလော ဝိယ ယေနကာမံဂမာယော’” တိ။

တတြာယံ အတ္ထဝဏ္ဏနာ – ဘိက္ခဝေ, သော ဝနသဏ္ဍော ဧဝံ အက္ခာယတိ ဧဝဉ္စ အနုသူယတိ။ ကိန္တိ? သဗ္ဗောသခရေဏိခရေတိ ဝိတ္ထာရော။ တတ္ထ **သဗ္ဗောသခရေဏိခရေ** တိ မူလတစပတ္တပုပ္ဖာဒိသဗ္ဗောသခရာယ ခရေဏိယာ သမန္နာဂတေတိ အတ္ထော, သဗ္ဗောသဓယုတ္တော ဝါ ခရေဏိခရော။ သော ဟိ ပဒေသော သဗ္ဗောသခရေဏိခရော

တိ ဝေမက္ခာယတိ ဝေဠု အနုသူယတိ, တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသပဒယောဇနာယပိ ဧသေဝ နယော။ **နေကပုပ္ဖမာလ္လဝိတတေ** တိ အနေကေဟိ ဖလတ္ထာယ ဥပ္ပန္နပုပ္ဖေဟိ စေဝ ပိဠန္ဓနမာလ္လေဟိ စ ဝိတတေ။ **ရုရူ**တိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ မိဂါ။ **ဥဒ္ဒါရာ** တိ ဥဒ္ဒါ။ **ဗိဠာရာ**တိ မဟာဗိဠာရာ။ **နေလမဏ္ဍလံ** ဝုစ္စတိ တရုဏာဘိင္ကဏ္ဍာပမဏ္ဍလံ။ **မဟာဝရာဟာ**တိ မဟာဟတ္ထိနော, အာကိဏ္ဏနေလမဏ္ဍလမဟာဝရာဟေန ကေစရိယာဒိဘေဒေန ဒသဝိဓေန နာဂကုလေန စေဝ ကရေဏုသင်္ဃေန စ အဓိဝုဋ္ဌေတိ အတ္ထော။ **ကုသမိက** တိ ကာဠသီဟာ။ **တတမိက**တိ မဟာတတမိကာ။ **ပသဒမိက**တိ စိတ္တမိဂါ။ **ပုရိသာလူ**တိ ဝဠဝါမုခယက္ခိနိယော။ **ကိမ္ပုရိသာ** တိ ဒေဝကိန္နရစန္ဒကိန္နရဒုမကိန္နရဒဏ္ဍမာဏဝကကောန္တ- သကုဏကဏ္ဏဟာဝုရဏာဒိဘေဒာ ကိန္နရာ။ **အမဇ္ဇဝမဉ္ဇရီဓရေပဟဋ္ဌပုပ္ဖဖုသိတဂ္ဂနေကဟာဒပဂဏဝိတတေ**တိ မကုလဓရေဟိ စေဝ မဉ္ဇရီဓရေဟိ စ သုပုပ္ဖိတေဟိ စ အဂ္ဂမတ္တပုပ္ဖိတေဟိ စ အနေကေဟိ ဟာဒပဂဏေဟိ ဝိတတေ။ **တရဏာ** နာမ ဟတ္ထိလိင်္ဂသကုဏာ။ **စေလာဝကာ**တိပိ ဧတေ သကုဏာယေဝ။ **ဟေမဇ္ဈ ကနကဇ္ဈာ** တိ ဒွေဝ သုဝဏ္ဏဇာတိယော။ ဧတေဟိ အဥ္ဇနာဒီဟိ အနေကဓာတုသတေဟိ အနေကေဟိ ဝဏ္ဏဓာတုရာသီဟိ ဝိနဒ္ဓပဋိမဏ္ဍိတပဒေသေ။ **ဘော**တိ ဓမ္မာလပနမတ္တမေတံ။ **စိတ္တော** တိ မုခတုဏ္ဍကေပိ ဟေဋ္ဌာဥဒရဘာဂေပိ စိတ္တော။

အမုမှာနိ တိ အမုစတုတ္တာနိ, တိဏိ သဟဿာနိ ပဥ္စဝ သတာနိတိ အတ္ထော။ **အဒ္ဓာနပရိယာယပထေ** တိ အဒ္ဓာနသင်္ခာတေ ဂမနမဂ္ဂေ။ **ဥဗ္ဗာဟေတ္ထာ** တိ ဗာဓယိတ္ထ။ **ဥပပ္ဖုသိ** တိ ဥပဂန္တွာ ဖုသိ။ **ပဟာရံ အဒံသူ**တိ တေ ထ “မာ န”န္တိ ပဒဿ သာမိဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သင်္ဂမေသိ** တိ သမာဂစ္ဆိ။ **သဏ္ဍဟာဟီ**တိ မဋ္ဌာဟိ။ **သခိလာဟီ**တိ ပိယာဟိ။ **မဉ္ဇုဟီ**တိ သခိလာဟိ။ **မဓုရာဟီ**တိ မဓုရဿရာဟိ။ **သမုဒာစရန္တိယော** တိ ဂန္ဓဗ္ဗကရဏဝသေန ပရိစရန္တိယော။ **အနေကရုက္ခဝိဝိဓဝိကတိဖလ**န္တိ အနေကေဟိ ရုက္ခေဟိ ဝိဝိဓဝိကတိဖလံ။ **အာရာမေနေဝ အာရာမ**န္တိ ပုပ္ဖာရာမာဒီသု အညတရေန အာရာမေနေဝ အညတရံ အာရာမံ နေန္တိတိ အတ္ထော။ **ဥယျာနာ** ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **နာဠိကေရသဉ္ဈာရိယေနေတ**တိ နာဠိကေရဝနေနေဝ အညံ နာဠိကေရဝနံ။ **အတိသမ္ဘောန္တီ** တိ ဧဝံ နေတွာ တတ္ထ နံ ခိပ္ပ ပညေဝ ရတိတ္တာယ ဟာပုဏန္တိ။

ဒိဝသံ ပရိယ္ယုဋ္ဌေဟာ တိ သကလဒိဝသံ ပရိယ္ယုဋ္ဌေဟာ။ **အပသာဒေတီ**တိ တာ ကိရ တံ ဧဝံ ဒိဝသံ ပရိစရိတွာ နိတသ ရုက္ခေ ဩတာရေတွာ ပရိတရေတွာ ရုက္ခသာခာသု နိသီဒိတွာ “အပေဝ နာမ မဓုရဝစနံ လဘေယျာမာ”တိ ပတ္ထယန္တိယော ဣမိနာ ဥယျောဇိတကာလေ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂမိဿာမာတိ ဝသန္တိ။ ကုဏာလရာဇာ ပန တာ ဥယျောဇေန္တော “နဿထာ”တိအာဒိဝစနေဟိ အပသာဒေတိ။ တတ္ထ **နဿထာ** တိ ဂစ္ဆထ။ **ဝိနဿထာ** တိ သဗ္ဗတော ဘာဂေန နဿထ။ ဂဟေ ဓနဓညာဒီနံ နာသနေန **စောရိယော,** ဗဟုမာယတာယ **ဓုတ္တိယော,** နဋ္ဌသ္သတိတာယ **အသတိယော,** အနဝဋ္ဌိတစိတ္တတာယ **လဟုစိတ္တာယော,** ကတဝိနာသနေန မိတ္တဒုဗ္ဘိတာယ **ကတဿ အပ္ပဋိကာရိကာယော**တိ။

ဧဝဥ္စ ပန ဝတွာ “ကုတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အဟံ တိရစ္ဆာနဂတောပိ ကုတ္ထီနံ အကတညုတံ ဗဟုမာယတံ အနာစာရတံ ဒုဿီလတဉ္စ ဇာနာမိ, တအဟဟံ တာသံ ဝသေ အဝတ္တိတွာ တာ ဧဝ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေမိ”တိ ဣမာယ ကထာယ တေသံ ဘိက္ခူနံ အနဘိရတိံ ဟရိတွာ သတ္ထာ တုဏှီ အဟောသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဒွေဝ ကာဠကောကိလာ သာမိကံ ဒဏ္ဍကေန ဥက္ခိပိတွာ ဟေဋ္ဌာဘာကဒီသု စတဿော စတဿော ဟုတွာ တံ ပဒေသံ အာဂမိံသု။ တေ ဘိက္ခူ တာပိ ဒိသွာ သတ္ထာရံ ပုစ္ဆိံသု။ သတ္ထာ “ပုဗ္ဗေ, ဘိက္ခဝေ, မမ သဟာယော ပုဏ္ဏမုခေါ နာမ ဖုဿကောကိလော အဟောသိ, တဿာယံ ဝံသော”တိ ဝတွာ ပုရိမနယေနေဝ တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ပုစ္ဆိတော အာဟ –

“တဿေဝ ခလု, ဘော, ဟိမဝတော ပဗ္ဗတရာဇဿ ပုရတ္ထိမဒိသာဘာဂေ သုသုခုမသုနိပုဏဂိရိပ္ပဘဝ ဟရိတုပယန္တိယော”တိ။

တတ္ထ သုဌု သုခုမသဏှသလိလတာယ သုသုခုမသုနိပုဏာ, ဂိရိ တောသံ ပဘဝေတိ ဂိရိပ္ပဘဝ , ဟိမဝန္တတော သန္ဒမာနဟရိတတိဏမိဿသြဃတာယ ဟရိတာ, ကုဏာလဒဟံ ဥပဂမနေန ဥပယန္တိယောတိ **သုသုခုမသုနိပုဏဂိရိပ္ပဘဝဟရိတုပယန္တိယော,** ဧဝရူပါ နဒိယော ယသ္မိံ သန္ဒန္တီတိ အတ္ထော။

ဣအာနိ ယံ ကုဏာလဒဟံ တာ ဥပယန္တိ, တတ္ထ ပုပ္ဖာနိ ဝဏ္ဏေန္တော အာဟ –

“ဥပ္ပလပဒုမကုမုဒနလိနသတပတ္တသောဂန္ဓိကမန္ဒာလကသမ္ပတိဝိရုဠ္ဟ- သုစိဂန္ဓမနုညမာဝကပ္ပဒေသေ”တိ။

တတ္ထ **ဥပ္ပလ** န္တိ နီလုပ္ပလံ။ **နလိန**န္တိ သေတပဒုမံ။ **သတပတ္တ** န္တိ ပရိပုဏ္ဏသတပတ္တပဒုမံ။ **သမ္ပတီ** တိ ဧတေဟိ သမ္ပတိဝိရုဠ္ဟေဟိ အဘိနဝဇာတေဟိ သုစိဂန္ဓေန စေဝ မနုညေန စ ဟဒယဗန္ဓနသမတ္ထတာယ မာဝကေန စ ပဒေသေန သမန္နာဂတေတိ အတ္ထော။

ဣအာနိ တသ္မိံ ဒဟေ ရုက္ခာဒယော ဝဏ္ဏေန္တော အာဟ –

“ကုရဝကမုစလိန္ဒကေတကဝေဒိသဝဉ္ဇုလပုန္နာဂဗကုလတိလကပိယကဟသနသာလသဠလ- စမ္ပက အသောကနာဂရုက္ခတိရီဋိဘုဇပတ္တလောဒ္ဒစန္ဒနောဃဝနေ ကာဠာဂရုပဒ္မကပိယင်္ဂုဒေဝဒာရုကစောစဂဟနေ ကကုဓကုဋဇအင်္ကောလကစ္စိကာရကဏိကာရကဏ္ဏိကာရ- ကနဝေရကောရဏ္ဍကကောဝိဠာရကိံသုကယောဓိ ကဝနမလ္လိကမနင်္ဂဏမနဝဇ္ဇဘဏ္ဍိသုရုစိရ- ဘဂိနိမာလာမလ္လဓရေ ဇာတိသုမနမဓုဂန္ဓိကဓနုတက္ကာရိ တာလီသတဂရမုသီရကောဋ္ဌကစ္ဆဝိတတေ အတိမုတ္တကသံကုသုမိတလတာဝိတတပဋိမဏ္ဍိတပ္ပဒေသေ ဟံသ ပိလဝကာဒမ္ဗကာရဏ္ဍဝါဘိနဒိတေ ဝိဇ္ဇာဓရသိဒ္ဓသမဏတာပသဂဏာဓိဝုဋ္ဌေ ဝရဒေဝယက္ခရက္ခသအနဝဂန္ဓ ဗ္ဗကိန္နရမဟောရကနုစိဏ္ဏပ္ပဒေသေ – ဧဝရူပေ ခလု, ဘော, ရမ္မေ ဝနသဏ္ဍေ ပုဏ္ဏမုခော နာမ ဖုဿ ကောကိလော ပတိဝသတိ အတိဝိယ မဓုရဂိရော ဝိလာသိတနယနော မတ္တက္ခော။

“တဿေဝ ခလု, ဘော, ပုဏ္ဏမုခဿ ဖုဿကောကိလဿ အမှုမှာနိ က္ကတ္ထိသတာနိ ပရိစာရိကာ ဒိဇကညာယော။ အထ ခလု, ဘော, ဒွေ ဒိဇကညာယော ကဋ္ဌံ မုခေန ဍံသိတွာ တံ ပုဏ္ဏမုခံ ဖုဿကောကိလံ မဇ္ဈေ နိသီဒါပေတွာ ဥဍ္ဍေန္တိ ‘မာ နံ ပုဏ္ဏမုခံ ဖုဿကောကိလံ အဒ္ဓါနပရိယာယပထေ ကိလမထော ဥဗ္ဗာဟေတ္ထာ’တိ။

“ပညာသ ဒိဇကညာယော ဟေဋ္ဌတော ဟေဋ္ဌတော ဥဍ္ဍေန္တိ ‘သစာယံ ပုဏ္ဏမုခော ဖုဿကောကိလော သကုဏော အာသနာ ပရိပတိဿတိ, မယံ တံ ပက္ခေဟိ ပဋိဂ္ဂဟေဿာမာ’တိ။

“ပညာသ ဒိဇကညာယော ဥပရူပရိ ဥဍ္ဍေန္တိ ‘မာ နံ ပုဏ္ဏမုခံ ဖုဿကောကိလံ အာတပေါ ပရိတာပေသီ’တိ။

“ပညာသ ပညာသ ဒိဇကညာယော ဥဘတောပဿေန ဥဍ္ဍေန္တိ ‘မာနံ ပုဏ္ဏမုခံ ဖုဿကောကိလံ သီတံ ဝါ ဥဏှံ ဝါ တိဏံ ဝါ ရဇော ဝါ ဝါတော ဝါ ဥဿာဝေါ ဝါ ဥပပ္ဖုသီ’တိ။

“ပညာသ ဒိဇကညာယော ပုရတော ပုရတော ဥဍ္ဍေန္တိ ‘မာ နံ ပုဏ္ဏမုခံ ဖုဿကောကိလံ ဂေါပါလကာ ဝါ ပသုပါလကာ ဝါ တိဏဟာရကာ ဝါ ကဋ္ဌဟာရကာ ဝါ ဝနကမ္မိကာ ဝါ ကဋ္ဌေန ဝါ ကဌလာယ ဝါ ပါဏိနာ ဝါ လေဍ္ဍုနာ ဝါ ဒဏ္ဍေန ဝါ သတ္ထေန ဝါ သက္ခရာဟိ ဝါ ပဟာရမဒံသု, မာယံ ပုဏ္ဏမုခော ဖုဿကောကိလော ဂစ္ဆေဟိ ဝါ လတာဟိ ဝါ ရုက္ခေဟိ ဝါ သာခါဟိ ဝါ ထမ္ဘေဟိ ဝါ ပါသာဏေဟိ ဝါ ဗလဝန္တေဟိ ဝါ ပက္ခီဟိ သင်္ဂမေသီ’တိ။

“ပညာသ ဒိဇကညာယော ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော ဥဍ္ဍေန္တိ သဏှာဟိ သခိလာဟိ မဉ္ဇူဟိ မဓုရာဟိ ဝါစာဟိ သမုဒါစရန္တိယော ‘မာယံ ပုဏ္ဏမုခော ဖုဿကောကိလော အာသနေ ပရိယုက္ကဏ္ဌီ’တိ။

“ပညာသ ဒိဇကညာယော ဒိသောဒိသံ ဥဍ္ဍေန္တိ အနေကရုက္ခဝိဝိဓဝိကတိဖလမာဟရန္တိယော ‘မာယံ ပုဏ္ဏမုခော ဖုဿကောကိလော ခုဒါယ ပရိကိလမိတ္ထာ’တိ။

“အထ ခလု, ဘော, တာ ဒိဇကညာယော တံ ပုဏ္ဏမုခံ ဖုဿကောကိလံ အာရာမေနေဝ အာရာမံ, ဥယျာနေနေဝ ဥယျာနံ, နဒီတိတ္ထေနေဝ နဒီတိတ္ထံ, ပဗ္ဗတသိခရေနေဝ ပဗ္ဗတသိခရံ, အမ္ဗဝနေနေဝ အမ္ဗဝနံ, ဇမ္ဗုဝနေနေဝ ဇမ္ဗုဝနံ, လဗုဇဝနေနေဝ လဗုဇဝနံ, နာဠိကေရသဉ္စာရိယေနေဝ နာဠိကေရသဉ္စာရိယံ ခိပ္ပမေဝ အဘိသမ္ဘောန္တိ ရတိတ္ထာယ။

“အထ ခလု, ဘော, ပုဏ္ဏမုခော ဖုဿကောကိလော တာဟိ ဒိဇကညာဟိ ဒိဝသံ ပရိဗျူဠှော ဧဝံ ပသံသတိ ‘သာဓု သာဓု, ဘဂိနိယော, ဧတံ ခော ဘဂိနိယော တုမှာကံ ပတိရူပံ ကုလဓီတာနံ, ယံ တုမှေ ဘတ္တာရံ ပရိစရေယျာထာ’တိ။

“အထ ခလု, ဘော, ပုဏ္ဏမုခော ဖုဿကောကိလော ယေန ကုဏာလော သကုဏော တေနုပသင်္ကမိ။ အဒ္ဒသံသု ခော ကုဏာလဿ သကုဏဿ ပရိစာရိကာ ဒိဇကညာယော တံ ပုဏ္ဏမုခံ ဖုဿကောကိလံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ, ဒိသွာန ယေန ပုဏ္ဏမုခော ဖုဿကောကိလော တေနုပသင်္ကမိံသု, ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ပုဏ္ဏမုခံ ဖုဿကောကိလံ ဧတဒဝေါစုံ – ‘အယံ, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, ကုဏာလော သကုဏော အတိဝိယ ဖရုသော အတိဝိယ ဖရုသဝါစော, အပ္ပေဝ နာမ တဝမ္ပိ အာဂမ္မ ပိယဝါစံ လဘေယျာမာ’တိ။ ‘အပ္ပေဝ နာမ ဘဂိနိယော’တိ ဝတွာ ယေန ကုဏာလော သကုဏော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ ကုဏာလေန သကုဏေန သဒ္ဓိံ ပဋိသမ္မောဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ပုဏ္ဏမုခော ဖုဿကောကိလော တံ ကုဏာလံ သကုဏံ ဧတဒဝေါစ – ‘ကိဿ တွံ, သမ္မ ကုဏာလ, ဣတ္ထီနံ သုဇာတာနံ ကုလဓီတာနံ သမ္မာပဋိပန္နာနံ မိစ္ဆာပဋိပန္နောသိ, အမနာပဘာဏီနမ္ပိ ကိရ, သမ္မ ကုဏာလ, ဣတ္ထီနံ မနာပဘာဏိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ, ကိမင်္ဂ ပန မနာပဘာဏီန’န္တိ။

“ဧဝံ ဝုတ္တေ ကုဏာလော သကုဏော တံ ပုဏ္ဏမုခံ ဖုဿကောကိလံ ဧဝံ အပသာဒေသိ – ‘နဿ တွံ, သမ္မ ဇမ္မ ဝသလ, ဝိနဿ တွံ, သမ္မ ဇမ္မ ဝသလ, ကော နု တယာ ဝိယတ္တော ဇာယာဇိနေနာ’တိ။ ဧဝံ အပသာဒိတော စ ပန ပုဏ္ဏမုခော ဖုဿကောကိလော တတောယေဝ ပဋိနိဝတ္တိ။

“အထ ခလု, ဘော, ပုဏ္ဏမုခဿ ဖုဿကောကိလဿ အပရေန သမယေန နစိရဿေဝ ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပဇ္ဇိ, လောဟိတပက္ခန္ဒိကာ ဗာဠှာ ဝေဒနာ ဝတ္တန္တိ မာရဏန္တိကာ။ အထ ခလု, ဘော, ပုဏ္ဏမုခဿ ဖုဿကောကိလဿ ပရိစာရိကာနံ ဒိဇကညာနံ ဧတဒဟောသိ – ‘အာဗာဓိကော ခော အယံ ပုဏ္ဏမုခော ဖုဿကောကိလော, အပ္ပေဝ နာမ ဣမမှာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟေယျာ’တိ ဧကံ အဒုတိယံ ဩဟာယ ယေန ကုဏာလော သကုဏော တေနုပသင်္ကမိံသု။ အဒ္ဒသာ ခော ကုဏာလော သကုဏော တာ ဒိဇကညာယော ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တိယော, ဒိသွာန တာ ဒိဇကညာယော ဧတဒဝေါစ – ‘ကဟံ ပန တုမှံ ဝသလိယော ဘတ္တာ’တိ။ ‘အာဗာဓိကော ခော, သမ္မ ကုဏာလ, ပုဏ္ဏမုခော ဖုဿကောကိလော အပ္ပေဝ နာမ တမှာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟေယျာ’တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ကုဏာလော သကုဏော တာ ဒိဇကညာယော ဧဝံ အပသာဒေသိ – ‘နဿထ တုမှေ ဝသလိယော, ဝိနဿထ တုမှေ ဝသလိယော စောရိယော ဓုတ္တိယော အသတိယော လဟုစိတ္တာယော ကတဿ အပ္ပဋိကာရိကာယော အနိလော ဝိယ ယေနကာမံဂမာယော’တိ ဝတွာ ယေန ပုဏ္ဏမုခော ဖုဿကောကိလော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ တံ ပုဏ္ဏမုခံ ဖုဿကောကိလံ ဧတဒဝေါစ – ‘ဟံ, သမ္မ, ပုဏ္ဏမုခါ’တိ။
‘ဟံ, သမ္မ, ကုဏာလာ’တိ။

“အထ ခလု, ဘော, ကုဏာလော သကုဏော တံ ပုဏ္ဏမုခံ ဖုဿကောကိလံ ပက္ခေဟိ စ မုခတုဏ္ဍကေန စ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝုဋ္ဌာပေတွာ နာနာဘေသဇ္ဇာနိ ပာယာပေသိ။ အထ ခလု, ဘော, ပုဏ္ဏမုခဿ ဖုဿကောကိလဿ သော အာဗာဓော ပဋိပ္ပဿမ္ဘီ”တိ။

တတ္ထ **ပိယကာ**တိ သေတပုပ္ဖာ။ **ဟသနာ**တိ **ဟ**-ကာရော သန္ဓိကရော, အသနာယေဝ။ **တိရီဋိ**တိ ဧကာ ရုက္ခဇာတိ။ **စန္ဒနာ**တိ ရတ္တသုရဘိစန္ဒနာ။ **ဩဃဝနေ**တိ ဧတေသံ ဩဃေန ဃဋ္ဋာယ သမန္နာဂတဝနေ။ **ဒေဝအာရုကစောစဂဟနေ**တိ ဒေဝအာရုရုက္ခေဟိ စေဝ ကဒလီဟိ စ ဂဟနေ။ **ကစ္စိကာရာ** တိ ဧကာ ရုက္ခဇာတိ။ **ကဏိကာရာ**တိ မဟာပုပ္ဖာ။ **ကဏ္ဏိကာ**

ရာတိ ခုဒ္ဒကပုပ္ဖာ။ **ကိံသုကာ**တိ တတဃာတကာ။ **ယောဓိကာ**တိ ယူထိကာ။ **ဝနမလ္လိကမနင်္ဂဏမနဝဇ္ဇဘဏ္ဍိသုရုစိရဘဂိနိမာလာမလ္လဓရေ**တိ မလ္လိကာနဉ္စ အနင်္ဂဏာနံ အနဝဇ္ဇာနဉ္စ ဘဏ္ဍီနံ သုရုစိရာနဉ္စ ဘဂိနီနံ ပုပ္ဖေဟိ မာလ္လဓာ ရယမာနေ။ **ခနုတက္ကာရီ** တိ ခနုဟဋ္ဌလိ။ **တာလီသာ**တိ တာလိသပတ္တရုက္ခာ။ **ကစ္ဆဝိတတေ** တိ ဇေတေဟိ ဇာတိသုမနာဒီဟိ ဝိတတေ နဒိကစ္ဆပဗ္ဗတကစ္ဆေ။ **သံကုသုမိတလတာ**တိ တေသု တေသု ဌာနေသု သုဋ္ဌု ကုသုမိတအတိမုတ္တကေဟိ စေဝ နာနာဝိဓလေတာဟိ စ ဝိတတပဋိမဏ္ဍိတပဒေသေ။ **ဂဏာဓိဝုဋ္ဌေ** တိ ဇေတေသံ ဝိဇ္ဇာဓရာဒီနံ ဂဏေဟိ အဓိဝုဋ္ဌေ။ **ပုဏ္ဏမုခော**တိ မုခပရိပုဏ္ဏတာယ ပုဏ္ဏမုခော။ ပရေဟိ ဖုဋ္ဌတာယ **ဖုဿကောကိလော။ ဝိလာသိတနယနော** တိ ဝိလာသိတနေတ္တော။ **မတ္တက္ခော** တိ ယထာ မတ္တာနံ အက္ခီနိ ရတ္တာနိ ဟောန္တိ, ဧဝံ ရတ္တက္ခော, ပမာဏယုတ္တနေတ္တော တ။

ဘဂိနိယောတိ အရိယတေဟာရေန အာလပနံ။ **ပရိစရေယ္ယာထာ** တိ သကလဒိဝသံ ဂဟေတ္တတ ဝိစရေယ္ယာထ။ ဣတိ သော ပိယကထံ ကထေတ္တတ ဥယျောဇေတိ။ ကအာစိ ပန ကုဏာလော သပရိတရော ပုဏ္ဏမုခံ ဒဿနာယ ဂစ္ဆတိ, ကအာစိ ပုဏ္ဏမုခော ကုဏာလဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆတိ။ တေနာဟ **"အထ ခလု, ဘော"**တိ။ **သမ္မာ**တိ ဝယဿ။ **အာဂမ္မာ** တိ ပဋိစ္စ ဥပနိဿာယ။ **လဘေယ္ယာမာ** တိ ကုဏာလဿ သန္တိကာ ပိယဝစနံ လဘေယ္ယာမ။ **အပေ္ပဝ နာမာ**တိ အပိ နာမ လဘေယ္ယာထ, ဝက္ခာမိ နန္တိ။ **သုဇာတာနန္တိ** သမဇာတိကာနံ။

နဿာ တိ ပလာယ။ **ဇမ္မာ** တိ လာမက။ **ဝိယတ္တော** တိ ကော နု တယာ သဒိသော အဉ္ဉော ဗျတ္တော နာမ အတ္ထိ။ **ဇာယာဇိနေနာ**တိ ဇာယာဇိတေန, အယမေဝ တ ဟဋ္ဌော။ ဧဝံ ဣတ္ထိပရာဇိတေန တယာ သဒိသော ကော နာမ ဗျတ္တော အတ္ထီတိ တံ ပုန ဧဝရူပဿ ဝစနဿ အဘဏနတ္တာယ အပသာဒေတိ။ **တတောယေတ**တိ "ကုဒ္ဓော မေ ကုဏာလော"တိ စိန္တေတ္တတ တတောယေဝ ပဋိနိဝတ္တိ, သော နိဝတ္တိတ္တတ သပရိတရော အတ္တနော နိတသဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။

အပေ္ပဝ နာမာ တိ သံသယပရိဝိတက္ကော, ဣမမ္ဟာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟေယ္ယ တ နော တတိ ဧဝံ စိန္တေတ္တတ တံ ဩဟာယ ပက္ကမိံသု။ **တုမ္ဟာန္တိ** တုမ္ဟာကံ။ **အပေ္ပဝ နာမာ** တိ တမ္ဟာ အာဗာဓာ ဝုဋ္ဌဟေယ္ယ တ နော တ, အမ္ဟာကံ အာဂတကာလေ မတော ဘဝိဿတိ။ မယဉ္ဟိ ဣအနေဝ သော မရိဿတီတိ ဉတ္တတ တုမ္ဟာကံ ဟာဒပရိစာရိကာ ဘဝိတုံ အာဂတာ။ **တေနုပသင်္ကမိ** တိ ဣမာ ဣတ္ထိယော သာမိကဿ မတကာလေ အာဂတာ ပဋိက္ကူလာ ဘဝိဿာမာတိ တံ ပဟာယ အာဂတာ, အဟံ ဂန္တွာ မမ သဟာယကံ ပုပ္ဖဖလာဒီနိ နာနာဘေသဇ္ဇာနိ သံဟရိတ္တတ အရောဂံ ကရိဿာမီတိ စိန္တေတ္တတ နာဂဗလော မဟာသတ္တော အာကာသေ ဉပ္ပတိတ္တတ ယေန သော တေနုပသင်္ကမိ။ **ဟန္တိ** နိပာတော, "ဧဝံသိ, သမ္မာ"တိ ပုစ္ဆန္တော ဧဝမာဟ။ ဣတရောပိဿ "ဇီဝာမိ"တိ ဝဒန္တော **"ဟံ သမ္မာ"**တိ အာဟ။ **ဟယာပေသီ**တိ ဟယေသိ။ **ပဋိပ္ပဿမ္ဘီ** တိ ဝူပသမီတိ။

တာပိ ဒိဇကညာယော အသိမ္ပံ အရောဂေ ဇာတေ အာဂတာ။ ကုဏာလောပိ ပုဏ္ဏမုခံ ကတိပာဟံ ဖလာဖလာနိ ခါဒပေတ္တတ တဿ ဗလပ္ပတ္တကာလေ, "သမ္မ, ဣအနိ တ္တဝံ အရောဂေ, အတ္တနော ပရိစာရိကာဟိ သဒ္ဓိံ ဝသ, အဟမ္ပိ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂမိဿာမီ"တိ အာဟ။ အထ နံ သော "ဣမာ, သမ္မ, မံ ဗာဋ္ဋ္ဟဂိလာနံ ပဟာယ ပလာယန္တိ, န မေ ဧတာဟိ ခုတ္တိဟိ အတ္ထော"တိ အာဟ။ တံ သုတ္တတ မဟာသတ္တော "တေန ဟိ တေ, သမ္မ, ဣတ္ထီနံ ဟာပဘာဝံ အာစိက္ခိဿာမီ"တိ ပုဏ္ဏမုခံ ဂဟေတ္တတ ဟိမဝန္တပဿေ မနောသိလာတလံ နေတ္တတ သတ္တယောဇနိကသာလရုက္ခမူလေ မနောသိလာသနေ နိသီဒိ။ ဧကေသိမ္ပံ ပဿေ ပုဏ္ဏမုခော သပရိတရော နိသီဒိ။ သကလဟိမဝန္တေ ဒေဝယောသနာ စရိ – "အဇ္ဇ ကုဏာလော သကုဏရာဇာ ဟိမဝန္တေ မနောသိလာသနေ နိသီဒိတ္တတ ဗုဒ္ဓလီလာယ ဓမ္မံ ဒေသေဿတိ, တံ သုဏာထာ"တိ။ ပရမ္ပရဃောသေန ဆ ကာမာဝစရဒေဝတ သုတ္တတ ယေဘုယ္ယေန တတ္ထ သန္နိပတိံသု။ ဗဟုနာဂသုပဏ္ဏကိန္နရဝိဇ္ဇာဓရာဒီနမ္ပိ ဒေဝတာ တမတ္ထံ ဥဂ္ဃောသေသုံ။ တအာ အာနန္ဒော နာမ ဂိဇ္ဈရာဇာ ဒသသဟဿဂိဇ္ဈပရိတရော ဂိဇ္ဈပဗ္ဗတေ ပဋိဝသတိ။ သောပိ တံ ကောလာဟလံ သုတ္တတ "ဓမ္မံ သုဏိဿာမီ"တိ သပရိတရော အာဂန္တွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ နာရဒေပိ ပဉ္စဘိညော တာပသော ဒသသဟဿတာပသပရိဝုတော ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝိဟရန္တော တံ ဒေဝယောသနံ သုတ္တတ "သဟာယော ကိရ မေ ကုဏာလော ဣတ္ထီနံ အဂုဏံ ကထေဿတိ, မဟာသမာဂမော ဘဝိဿတိ, မယာပိ တံ ဒေသနံ သောတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ တာပသဒသသဟဿေန သဒ္ဓိံ ဣဒ္ဓိယာ တတ္ထ ဂန္တွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဗုဒ္ဓာနံ ဒေသနာသန္နိပာတသဒိသော မဟာသမာဂမော အဟောသိ။ အထ မဟာသတ္တော ဇာတိဿရဉာဏေန ဣတ္တ

ထိအေသပဋ္ဌိသံယုတ္တံ အတီတဘဝေ ဒိဋ္ဌကာရဏံ ပုဏ္ဏမုခံ ကာယသက္ခိံ ကတွာ ကထေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

''အထ ခလု, ဘော, ကုဏာလော သကုဏော တံ ပုဏ္ဏမုခံ ဖုဿကောကိလံ ဂိလာနဝုဋ္ဌိတံ အစိရဝုဋ္ဌိတံ ဂေလညာ ဧတဒဝေါစ –

'''ဒိဋ္ဌာ မယာ, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, ကဏှာ ဒွေပိတိကာ ပဉ္စပတိကာယ ဆဋ္ဌေ ပုရိသေ စိတ္တံ ပဋိဗန္ဓန္တိယာ, ယဒိဒံ ကဗန္ဓေ ပီဌသပ္ပိမှီ'''တိ။ ဘဝတိ စ ပနုတ္တရေတ္ထ တဏ္ဍံ –

၂၉၀. ''အထဇ္ဇုနော နကုလော ဘီမသေနော၊ ယုဓိဋ္ဌိလော သဟဒေဝေါ စ ရာဇာ။
ဧတေ ပတီ ပဉ္စ မတိစ္စ နာရီ၊ အကာသိ ခုဇ္ဇဝါမနကေန ပာပ'န္တိ။

''ဒိဋ္ဌာ မယာ, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, သစ္စတပာပီ နာမ သမဏီ သုသာနမဇ္ဈေ ဝသန္တီ စတုတ္ထဘတ္တံ ပရိဏာမယမာနာ သုရာဓုတ္တကေန ပာပမကာသိ။

''ဒိဋ္ဌာ မယာ, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, ကာကဝတီ နာမ ဒေဝီ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဝသန္တီ ဘရိယာ ဝေနတေယျဿ နဋကုဝေရေန ပာပမကာသိ။

''ဒိဋ္ဌာ မယာ, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, ကုရုင်္ဂဒေဝီ နာမ လောမသုဒ္ဒရီ ဧဠိကကုမာရံ ကာမယမာနာ ဆဠင်္ဂကုမာရဓနန္တေဝါသိနာ ပာပမကာသိ။

''ဧဝဉှေတံ မယာ ဉာတံ၊ ဗြဟ္မဒတ္တဿ မာတရံ။
ဩဟာယ ကောသလရာဇံ၊ ပဉ္စာလစဏ္ဍေန ပာပမကာသိ။

၂၉၁. ''ဧတာ စ အညာ စ အကံသု ပာပံ၊ တသ္မာဟမိတ္ထီနံ န ဝိဿသေ နပ္ပသံသေ။
မဟီ ယထာ ဇဂတိ သမာနရတ္တာ၊ ဝသုန္ဓရာ ဣတရီတရာပတိဋ္ဌာ။
သဗ္ဗသဟာ အဖန္ဒနာ အကုပ္ပာ၊ တထိတ္ထိယော တာယော န ဝိဿသေ နရော။

၂၉၂. ''သီဟော ယထာ လောဟိတမံသဘောဇနော၊ ဝာဠမိဂေါ ပဉ္စာဝုဓော သုရုဒ္ဒော။
ပသယှခာဒီ ပရဟိံသနေ ရတော၊ တထိတ္ထိယော တာယော န ဝိဿသေ နရော။

''န ခလု, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, ဝေသိယော နာရိယော ဂမနိယော, န ဟေတာ ဗန္ဓကိယော နာမ, ဝဓိကာယော နာမ ဧတာယော, ယဒိဒံ ဝေသိယော နာရိယော ဂမနိယော''တိ။

''စောရော ဝိယ ဝေဏိကတာ မဒိရာဝ ဒိဒ္ဓါ တဏိဇော ဝိယ တစာသန္ထုတိယော ဣဿသိင်္ဂမိဝ ဝိပရိဝတ္တာယော ဥရဂမိဝ ဒုဇိဝှာယော။ သောဗ္ဘမိဝ ပဋိစ္ဆန္နာ ပာတာလမိဝ ဒုပ္ပူရာ ရက္ခသီ ဝိယ ဒုတ္တောသာ ယမောဝေကန္တဟာရိယော။ သိခီရိဝ သဗ္ဗဘက္ခာ နဒီရိဝ သဗ္ဗဝါဟီ အနိလော ဝိယ ယေနကာမံစရာ နေရု ဝိယ အဝိသေသကရာ ဝိသရုက္ခော ဝိယ နိစ္စဖလိတာယောတိ။ ဘဝတိ စ ပနုတ္တရေတ္ထ တဏ္ဍံ –

၂၉၃. '''ယထာ စောရော ယထာ ဒိဒ္ဓေါ၊ ဝါဏိဇောဝ ဝိကတ္ထနီ။
ဣဿသိင်္ဂမိဝ ပရိဝတ္တာ၊ ဒုဇိဝှာ ဥရဂေါ ဝိယ။

၂၉၄. '''သောဗ္ဘမိဝ ပဋိစ္ဆန္နာ၊ ပာတာလမိဝ ဒုပ္ပူရာ။
ရက္ခသီ ဝိယ ဒုတ္တောသာ၊ ယမောဝေကန္တဟာရိယော။

၂၉၅. ''ယထာ သိခီ နဒီ ဝါတော၊ နေရုနာဝ သမာဂတာ။
ဝိသရုက္ခော ဝိယ နိစ္စဖလာ၊ နာသယန္တိ ဃရေ ဘောဂံ။

ရတနန္တကရိတ္တိယော’’’တိ။

တတ္ထ **ဂိလာနဝုဋ္ဌိတ** န္တိ ပဌမံ ဂိလာနံ ပစ္ဆာ ဝုဋ္ဌိတံ။ **ဒိဋ္ဌာ မယာ** တိ အတီတေ ကိရ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒတော့ ကာသိ ရာဇာ သမ္ပန္နဗလဝါဟနတာယ ကောသလရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ကောသလရာဇာနံ မာရေတွာ တဿ အဂ္ဂမဟေသိံ သဂဗ္ဘံ ဂဟေတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ တံ အတ္တနော အဂ္ဂမဟေသိံ အကာသိ။ သာ အပရဘာဂေ ဓီတရံ ဝိဇာယိ။ ရညော ပန ပကတိယာ ဓီတာ ဝါ ပုတ္တော ဝါ နတ္ထိ, သော တုဿိတွာ, ‘‘ဘဒ္ဒေ, ဝရံ ဂဏှာဟီ’’တိ အာဟ။ သာ ဂဟိတကံ ကတွာ ဌပေသိ။ တဿာ ပန ကုမာရိကာယ ‘‘ကဏှာ’’တိ နာမံ ကရိံသု။ အထဿာ ဝယပ္ပတ္တာယ မာတာ တံ အာဟ – ‘‘အမ္မ, ပိတရာ တဝ ဝရော ဒိန္နော, တမဟံ ဂဟေတွာ ဌပေသိံ, တဝ ရုစ္စနကံ ဝရံ ဂဏှာ’’တိ။ သာ ‘‘အမ္မ, မယှံ အညံ အဝိဇ္ဇမာနံ နတ္ထိ, ပတိဂ္ဂဟဏတ္ထာယ မေ သယံ ဝရံ ကာရေဟီ’’တိ ကိလေသဗဟုလတာယ ဟိရောတ္တပ္ပံ ဘိန္ဒိတွာ မာတရံ အာဟ။ သာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ ‘‘ယထာရုစိတံ ပတိံ ဂဏှာတု’’တိ ဝတွာ သယံ ဝရံ ဃောသာပေသိ။ ရာဇင်္ဂဏေ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ ဗဟူ ပုရိသာ သန္နိပတိံသု။ ကဏှာ ပုပ္ဖသမုဂ္ဂံ အာဒာယ ဥတ္တရသီဟပဉ္ဇရေ ဌိတာ ဩလောကေန္တီ ကေမ္ပိ န ရောစေသိ။

တဒာ ပဏ္ဍုရာဇကုလတော အဇ္ဇုနော နကုလော ဘီမသေနော ယုဓိဋ္ဌိလော သဟဒေဝေါတိ ဣမေ ပဉ္စ ပဏ္ဍုရာဇပုတ္တာ တက္ကသိလာယံ ဒိသာပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ‘‘ဒေသစာရိတ္တံ ဇာနိဿာမာ’’တိ ဝိစရန္တာ ဗာရာဏသိံ ပတွာ အဇ္ဇောနဂရေ ကောလာဟလံ သုတွာ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ ဉတွာ ‘‘မယမ္ပိ ဂမိဿာမာ’’တိ ကဉ္စနရူပသမာနရူပာ တတ္ထ ဂန္တွာ ပဋိပာဋိယာ အဋ္ဌံသု။ ကဏှာ တေ ဒိသွာ ပဉ္စသုပိ တေသု ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ ပဉ္စန္နမ္ပိ သီသေသု မာလာစုမ္ဗဋကာနိ ခိပိတွာ, ‘‘အမ္မ, ဣမေ ပဉ္စ ဇနေ ဝရေမီ’’တိ အာဟ။ သာပိ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ ဝရဿ ဒိန္နတ္တာ ‘‘န လဘိဿတီ’’တိ အဝတွာ အနတ္တမနော၀ ‘‘ကိံဇာတိကာ က ဿ ပုတ္တာ’’တိ ပုစ္ဆိတွာ ပဏ္ဍုရာဇပုတ္တဘာဝံ ဉတွာ တေသံ သက္ကာရံ ကတွာ တံ ပါဒပရိစာရိကံ အဒါသိ။

သာ သတ္တဘူမိကပါသာဒေ တေ ကိလေသဝသေန သင်္ဂဏှာတိ။ ဧကော ပနဿာ ပရိစာရကော ခုဇ္ဇော ပီဌသပ္ပီ အ တ္ထိ။ သာ ပဉ္စ ရာဇပုတ္တေ ကိလေသဝသေန သင်္ဂဏှိတွာ တေသံ ဗဟိ နိက္ခန္တကာလေ ဩကာသံ လဘိတွာ ကိ လေသေန အနုဍယှမာနာ ခုဇ္ဇေန သဒ္ဓိံ ပာပံ ကရောတိ, တေန စ သဒ္ဓိံ ကထေန္တီ – ‘‘မယှံ တယာ သဒိသော ပိယော နတ္ထိ, ရာဇပုတ္တေ မာရာပေတွာ တေသံ ဂလလောဟိတေန တဝ ပါဒေ မက္ခာပေဿာမီ’’တိ ဝဒတိ။ ဣတရေသုပိ ဇေဋ္ဌဘာတိကေန မိဿီဘူတကာလေ – ‘‘ဣမေဟိ စတူဟိ တွံမေဝ မယှံ ပိယတရော, မယာ ဇီဝိတမ္ပိ တဝတ္ထာယ ပရိစ္စတ္တံ, မမ ပိတု အစ္စယေန တုယှမေဝ ရဇ္ဇံ အပေဿာမီ’’တိ ဝဒတိ။ ဣတရေဟိ သဒ္ဓိံ မိဿီဘူတကာလေပိ ဧ သေဝ နယော။ တေ ‘‘အယံ အမှေဟု ပိယာယတိ, ဣဿရိယဉ္စ နော တဿေဝ နိဿာယ ဇာတ’’န္တိ တဿာ အတိဝိယ တုဿန္တိ။

သာ ဧကဒိဝသံ အာဗာဓိကာ အဟောသိ။ အထ နံ တေ ပရိဝါရေတွာ ဧကော သီသံ သမ္ဗာဟန္တော နိသီဒိ, သေသာ ဧကေကံ ဟတ္ထဉ္စ ပါဒဉ္စ။ ခုဇ္ဇော ပန ပါဒမူလေ နိသီဒိ။ သာ သီသံ သမ္ဗာဟမာနဿ ဇေဋ္ဌဘာတိကဿ အဇ္ဇုန ကုမာရဿ – ‘‘မယှံ တယာ ပိယတရော နတ္ထိ, ဇီဝမာနာ တုယှံ ဇီဝိဿာမိ, ပိတု အစ္စယေန တုယှံ ရဇ္ဇံ အပေဿာမီ’’တိ သီသေန သညံ ဒဒမာနာ တံ သင်္ဂဏှိ, ဣတရေသမ္ပိ ဟတ္ထပါဒေဟိ တထေဝ သညံ အဒါသိ။ ခုဇ္ဇဿ ပန – ‘‘တွံယေဝ မမ ပိယော, တဝတ္ထာယ အဟံ ဇီဝိဿာမီ’’တိ ဇိဝှာယ သညံ အဒါသိ။ တေ သဗ္ဗေပိ ပုဗ္ဗေ ကထိတ ဘာဝေန တာယ သညာယ တမတ္ထံ ဇာနိံသု။ တေသု သေသာ အတ္တနော ဒိန္နသညာယေဝ ဇာနိံသု။ အဇ္ဇုနကုမာရော ပန တ ဿာ ဟတ္ထပါဒဇိဝှာဝိကာရေ ဒိသွာ – ‘‘ယထာ မယှံ, ဧဝံ သေသာနမ္ပိ ဣမာယ သညာ ဒိန္နာ ဘဝိဿတိ, ခုဇ္ဇေန စာပိ သဒ္ဓိံ ဧတိဿာယ သန္ထဝေန ဘဝိတဗ္ဗ’’န္တိ စိန္တေတွာ ဘာတရော ဂဟေတွာ ဗဟိ နိက္ခမိတွာ ပုစ္ဆိ – ‘‘ဒိဋ္ဌာ တေ ပဉ္စပတိကာ မမ သီသဝိကာရံ ဒဒ္ဒေန္တီ’’တိ? ‘‘အာမ, ဒိဋ္ဌာ’’တိ။ ‘‘ကိံကာရဏံ ဇာနာထာ’’တိ? ‘‘န ဇာနာမာ’’တိ။ ‘‘ဣဒံ နာမေတ္ထ ကာရဏံ, တုမှာကံ ပန ဟတ္ထပါဒေဟိ ဒိန္နသညာယ ကာရဏံ ဇာနာထာ’’တိ? ‘‘အာမ, ဇာနာမာ’’တိ။ ‘‘အမှာကမ္ပိ တေနေဝ ကာရဏေန အဒါသိ, ခုဇ္ဇဿ ဇိဝှာဝိကာရေန သညာအဒါနဿ ကာရဏံ ဇာနာထာ’’တိ? ‘‘န ဇာနာမာ’’တိ။ အထ နေသံ အာစိက္ခိတွာ ‘‘ဣမိနာပိ သဒ္ဓိံ တာယ ပါပကမ္မံ ကတ’’န္တိ ဝတွာ တေသု အသဒ္ဒဟန္တေသု ခုဇ္ဇံ ပက္ကောသိတွာ ပုစ္ဆိ။ သော သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ ကထေသိ။

တေ တဿ ဝစနံ သုတွာ တဿာ ဝိဂတစ္ဆန္ဒရာဂ ဟုတွာ – ''အဟော မာတုကမော နာမ ဟဟော ဒုဿီလော, မာဒိသေ နာမ ဇာတိသမ္ပန္နေ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တေ ပဟာယ ဝေရူပေန ဇေဂုစ္ဆပဋိကူလေန ခုဇ္ဇေန သဒ္ဓိံ ဟာပကမ္မံ က ရောတိ, ကော နာမ ပဏ္ဍိတဇာတိကော ဧဝံ နိလ္လဇ္ဇာဟိ ဟာပမ္မောဟိ ကူတ္ထီဟိ သဒ္ဓိံ ရမိဿတီ''တိ အနေကပရိယာ ယေန မာတုကမံ ဂရဟိတွာ ''အလံ နော ဃရာတသေနာ''တိ ပဥ္စ ဇနာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ အာယုပရိယောသာနေ ယထာကမ္မံ ဂတာ။ ကုဏာလော ပန သကုဏရာဇာ တဒာ အဟံ့နုကုမာရော အဟောသိ။ တသ္မာ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌကာရဏံ ဒဿေန္တော **''ဒိဋ္ဌာ မယာ''** တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ဒွေဝပိတိကာ**တိ ကောသလရညော စ ကာသိရညော စ ဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ **ပဥ္စပတိကာယာ**တိ ပဥ္စပတိကာ, **ယ**-ကာရော နိပါတမတ္တော။ **ပဋိဗန္ဓန္တိယာ** တိ ပဋိဗန္ဓမာနာ။ **ကဗန္ဓေ** တိ တဿ ကိရ ဂီဝ ဩနမိတွာ ဥရံ အလ္လီနာ, တသ္မာ ဆိန္နသီသော ဝိယ ခါယတိ။ **ပဥ္စ မတိစ္စာ** တိ ဧတေ ပဥ္စ အတိက္ကမိတွာ။ **ခုဇ္ဇတမနကေနာ** တိ ခုဇ္ဇေန တ မနကေန။

ဣဒံ ဝတွာ အပရာနိပိ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာနိ ဒဿေန္တော ပုန **''ဒိဋ္ဌာ''** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဒုတိယဝတ္ထုသ္မိံ တာဝ အယံ ဝိဘာဝနာ – အတီတေ ကိရ ဗာရာဏသိံ နိဿာယ သစ္စတပါပီ နာမ သေတသမဏီ သုသာနေ ပဏ္ဏသာလံ ကာရေ တွာ တတ္ထ ဝသမာနာ စတ္တာရိ ဘတ္တာနိ အတိက္ကမိတွာ ဘုဥ္စတိ, သကလနဂရေ စန္ဒော ဝိယ သူရိယော ဝိယ စ ပာကဋ္ဌာ အဟောသိ။ ဗာရာဏသိတသိနော ခိပိတွာပိ ခလိတွာပိ ''နမော သစ္စတပါပိယာ''တိ ဝဒန္တိ။ အထေကသ္မိံ ဆဏကာလေ ပဌမဒိဝသေ တာဝ သုဝဏ္ဏကာရာ ဂဏဗန္ဓေန ဧကသ္မိံ ပဒေသေ မဏ္ဍပံ ကတွာ မစ္ဆမံသသုရာဂန္ဓမာလာဒီနိ အာဟရိတွာ သုရာပာနံ အာရဘိံသု။ အထေကော သုဝဏ္ဏကာရော သုရာပိဋ္ဌကံ ဆဍ္ဍေန္တော – ''နမော သစ္စတပါပိ ယာ''တိ ဝတွာ ဧကေန ပဏ္ဍိတေန – ''အမ္ဘော အန္ဓဗာလ, စလစိတ္တာယ ကူတ္ထိယာ နမော ကရောသိ, အဟော ဗာ လော''တိ ဝုတ္တေ – ''သမ္မ, မာ ဧဝံ အဝစ, မာ နိရယသံဝတ္တနိကံ ကမ္မံ ကရီ''တိ အာဟ။ အထ နံ သော ''ဒုဗ္ဗုဒ္ဓိ တုဏှီ ဟောဟိ, သဟဿေန အဗ္ဘုတံ ကရောဟိ, အဟံ တေ သစ္စတပါပိံ ကူတော သတ္တမေ ဒိဝသေ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ ကမသ္မိံယေဝ ဌာနေ နိသိန္နော သုရာပိဋ္ဌကံ ကဟာပေတွာ သုရံ ပိဝိဿာမိ , မာတုကမော ခုဝသီလော နာမ နတ္ထီ''တိ အာဟ။ သော ''န သက္ခိဿသီ''တိ ဝတွာ တေန သဒ္ဓိံ သဟဿေန အဗ္ဘုတမကာသိ။ သော တံ အညေသံ သုဝဏ္ဏကာရာနံ အာရောစေတွာ ပုနဒိဝသေ ဟတောဝ တာပသဝေသေန သုသာနံ ပဝိသိတွာ တဿာ ဝသနဋ္ဌာနဿ အဝိဒူရေ သူရိယံ နမဿန္တော အဋ္ဌာသိ။

သာ ဘိက္ခာယ ဂစ္ဆမာနာ နံ ဒိသွာ – ''မဟိဒ္ဓိကော တာပသော ဘဝိဿတိ, အဟံ တာဝ သုသာနပဿေ ဝသာ မိ, အယံ မဇ္ဈေ သုသာနဿ ဝသတိ, ဘဝိတဗ္ဗမဿဟုန္တရေ သန္တဓမ္မေန, ဝန္ဒိဿာမိ န''န္တိ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိ။ သော နေဝ ဩလောကေသိ န အာလပိ။ ဒုတိယဒိဝသေပိ တထေဝ အကာသိ။ တတိယဒိဝသေ ပန ဝန္ဒိတကာလေ အဓောမုခောဝ ''ဂစ္ဆာဟီ''တိ အာဟ။ စတုတ္ထဒိဝသေ ''ကစ္စိ ဘိက္ခာယ န ကိလမသီ''တိ ပဋိသန္ထာရမကာသိ။ သာ ''ပ ဋိသန္ထာရော မေ လဒ္ဓော''တိ တုဋ္ဌာ ပက္ကာမိ။ ပဥ္စမဒိဝသေ ဗဟုတရံ ပဋိသန္ထာရံ လဘိတွာ ထောကံ နိသီဒိတွာ ဂတာ။ ဆဋ္ဌေ ဒိဝသေ ပန တံ အာဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ နိသိန္နံ – ''ဘဂိနိ, ကိံ နု ခော အဇ္ဇ ဗာရာဏသိယံ မဟာဂီတတတိဒိတ သဒ္ဒော''တိ ဝတွာ – ''အယျ, တုမှေဟ န ဇာနာထ, နဂရေ ဆဏော ဃုဋ္ဌော, တတ္ထ ကီဠန္တာနံ သေ သဒ္ဒော''တိ ဝု တ္တေ – ''ဧတ္တ နာမေသော သဒ္ဒော''တိ အဇာနန္တော ဝိယ ဟုတွာ – ''ဘဂိနိ, ကတိ ဘတ္တာနိ အတိက္ကမေသီ''တိ ပုစ္ဆိ။ ''စတ္တာရိ, အယျ, တုမှေဟ ပန ကတိ အတိက္ကမေထာ''တိ? ''သတ္တ ဘဂိနီ''တိ။ ဣဒံ သော မုသာ အဘာသိ။ ဒေဝသိကံ ဟေသ ရတ္တိံ ဘုဥ္စတိ။ သော တံ ''ကတိ တေ ဘဂိနိ ဝဿာနိ ပဗ္ဗဇိတာယာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ တာယ ''ဒွါ ဒသ ဝဿာနီ''တိ ဝတွာ ''တုမှာကံ ကတိ ဝဿာနီ''တိ ဝုတ္တော ''ဣဒံ မေ ဆဋ္ဌံ ဝဿ''န္တိ အာဟ။ အထ နံ ''အတ္ထိ ပန တေ ဘဂိနိ သန္တဓမ္မာဓိဂမော''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''နတ္ထိ, အယျ, တုမှာကံ ပန အတ္ထီ''တိ ဝုတ္တေ ''မ ယှမ္ပိ နတ္ထီ''တိ ဝတွာ – ''ဘဂိနိ, မယံ နေဝ ကာမသုခံ လဘာမ, န နေက္ခမ္မသုခံ, ကိံ အမှာကံယေဝ ဥဏှေဟာ နိ ရယော, မဟာဇနဿ ကိရိယံ ကရောမ, အဟံ ဂိဟီ ဘဝိဿာမိ, အတ္ထိ မေ မာတု သန္တကံ ဓနံ, န သက္ကောမိ ဒုက္ခံ အနုဘဝိတု''န္တိ အာဟ။ သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ အတ္တနော စလစိတ္တတာယ တသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ – ''အ ယျ, အဟမ္ပိ ဥက္ကဏ္ဌိတာ, သစေ ပန မံ န ဆဍ္ဍေဿထ, အဟမ္ပိ ဂိဟိနီ ဘဝိဿာမီ''တိ အာဟ။ အထ နံ သော ''ဧဟိ တံ န ဆဍ္ဍေဿာမိ, ဘရိယာ မေ ဘဝိဿသီ''တိ တံ နဂရံ ပဝေသေတွာ သံဝသိတွာ သုရာဟာနမဏ္ဍပံ ဂန္တွာ

တ တာယ သုရာပိဋ္ဌကံ ကဟာပေတွ တ သုရံ ပိဝိ။ ဣတရော သဟဿံ ဇိတော။ သာ တံ ပဋိစ္စ ပုတ္တာဓိတာဟိ ဝမိ။ တအ ကုဏာလော သုရာဓုတ္တကော အဟောသိ။ တသ္မာ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌံ ပကာသေန္တော **"ဒိဋ္ဌာ မယာ"** တိအာဒိမာဟ။

တတိယဝတ္ထုသ္မိံ အတီတကထာ စတုက္ကနိပာတေ **ကာကဝတီဇာတကဝဏ္ဏနာယံ** (ဇာ. အဋ္ဌ. ၃.၄.ကာကဝတီဇာတကဝဏ္ဏနာ) ဝိတ္ထာရိတာ။ တအ ပန ကုဏာလော ဂရုဠော အဟောသိ။ တသ္မာ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌံ ပကာသေန္တော **"ဒိဋ္ဌာ မယာ"**တိအာဒိမာဟ။

စတုတ္ထဝတ္ထုသ္မိံ အတီတေ ဗြဟ္မဒတ္တော ကောသလရာဇာနံ ဝဓိတွာ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ တဿ အဂ္ဂမဟေသိံ ဂဗ္ဘိနိံ အာဒာယ ဗာရာဏသိံ ပစ္စာဂန္တွာ တဿာ ဂဗ္ဘိနိဘာဝံ ဇာနန္တောပိ တံ အဂ္ဂမဟေသိံ အကာသိ။ သာ ပရိပက္ကဂဗ္ဘာ သုဝဏ္ဏရူပကသဒိသံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ – "ဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တမ္ပိ နံ ဗာရာဏသိရာဇာ 'သေ မေ ပစ္စာမိတ္တဿ ပုတ္တော, ကိံ ဣမိနာ'တိ မာရာပေဿတိ, မာ မေ ပုတ္တော ပရဟတ္ထေ မရတူ"တိ စိန္တေတွာ ဓာတိံ အာဟ – "အမ္မ, ဣမံ အရကံ ပိလောတိကံ အတ္ထရိတွာ အာမကသုသာနေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဧဟီ"တိ။ ဓာတီ တထာ ကတွာ နှာတွာ ပစ္စာဂမိ။ ကောသလရာဇာပိ မရိတွာ ပုတ္တဿ အာရက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿာနုဘာဝေန ဧကေဿ ဧဠကပာလကဿ တသ္မိံ ပဒေသေ ဧဠကေ စာရေန္တဿ ဧကာ ဧဠိကာ တံ ကုမာရံ ဒိသွာ သိနေဟံ ဥပ္ပာဒေတွာ ခီရံ ဟာယေတွာ ထောကံ စရိတွာ ပုန ဂန္တွာ ဒွေ တယော စတ္တာရော တရေ ဟာယေသိ။ ဧဠကပာလကော တဿာ ကိရိယံ ဒိသွာ တံ ဌာနံ ဂန္တွာ တံ အရကံ ဒိသွာ ပုတ္တသိနေဟံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ နေတွာ အတ္တနော ဘရိယာယ အအာသိ။ သာ ပန အပုတ္တိကာ, တေနဿာ ထည့ံ နတ္ထိ, အထ နံ ဧဠိကခီရမေဝ ဟာယေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ပန ဒေဝသိကံ ဒွေဝ တိဿော ဧဠိကာ မရန္တိ။ ဧဠကပာလော – "ဣမသ္မိံ ပဋိဇဂ္ဂိယမာနေ သဗ္ဗာ ဧဠိကာ မရိဿန္တိ, ကိံ နော ဣမိနာ"တိ တံ ဧကသ္မိံ မတ္တိကာဘာဇနေ နိပဇ္ဇာပေတွာ အပရေန ပိဒဟိတွာ မာသစုဏ္ဏေန မုခံ နိဗ္ဗိဝရံ ဝိလိမ္ပိတွာ နဒိယံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တမေနံ ဝုယှမာနံ ဟေဋ္ဌာတိတ္ထေ ရာဇနိဝေသနေ ဇိဏ္ဏပဋိသင်္ခာရကော ဧကော စဏ္ဍာလော သပဇာပတိကော မကစိံ ဓောဝန္တော ဒိသွာတဝ ဝေဂေန ဂန္တွာ အာဟရိတွာ တီရေ ဌပေတွာ "ကိမေတ္ထာ"တိ ဝိဝရိတွာ ဩလောကေန္တော အရကံ ပဿိ။ ဘရိယာပိဿ အပုတ္တိကာ, တဿာ တသ္မိံ ပုတ္တသိနေဟော နိဗ္ဗတ္တိ, အထ နံ ဂေဟံ နေတွာ ပဋိဇဂ္ဂိ။ တံ သတ္တဋ္ဌဝဿကာလတော ပဋ္ဌာယ မာတာပိတရော ရာဇကုလံ ဂစ္ဆန္တာ အာဒာယ ဂစ္ဆန္တိ။ သောဠသဝဿကာလတော ပန ပဋ္ဌာယ သဒ္ဓိံ ဗဟုလံ ဂန္တွာ ဇိဏ္ဏပဋိသင်္ခရဏံ ကရောတိ။

ရညော စ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုရုင်္ဂဒေဝီ နာမ ဓီတာ အဟောသိ ဥတ္တမရူပဓရာ။ သာ တဿ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ တသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ အညတ္ထ အနဘိရတာ တဿ ကမ္မကရဏဋ္ဌာနမေဝ အာဂစ္ဆတိ။ တေသံ အဘိဏှဟ ဒဿနေန အညမညံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာနံ အန္တောရာဇကုလေယေဝ ပဋိစ္ဆန္နောကာသေ အဇ္ဈာစာရော ပဝတ္တိ။ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ပရိစာရိကာယော ဥတွာ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ကုဇ္ဈိတွာ အမစ္စေ သန္နိပာတေတွာ – "ဣမိနာ စဏ္ဍာလပုတ္တေန ဣဒံ နာမ ကတံ, ဣမဿ ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနာထာ"တိ အာဟ။ အမစ္စာ "မဟာပရာဓော သေ, နာနာဝိဓကမ္မကာရဏာ ကာရေတွာ ပစ္ဆာ မာရေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝဒိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ကုမာရဿ ပိတာ အာရက္ခဒေဝတာ တဿ သေဝ ကုမာရဿ မာတု သရီရေ အဓိမုစ္စိ။ သာ ဒေဝတာနုဘာဝေန ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ – "မဟာရာဇ, နာယံ ကုမာရော စဏ္ဍာလော, ဧသ ကုမာရော မမ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တော ကောသလရညော ပုတ္တော, အဟံ 'ပုတ္တော မေ မတော'တိ တုမှာကံ မုသာ အဝစံ, အဟမေတံ 'တုမှာကံ ပစ္စာမိတ္တဿ ပုတ္တော'တိ ဓာတိယာ ဒတွာ အာမကသုသာနေ ဆဍ္ဍာပေသိံ, အထ နံ ဧကော ဧဠကပာလကော ပဋိဇဂ္ဂိ, သော အတ္တနော ဧဠိကာသု မရန္တီသု နဒိယာ ပဝာဟေသိ, အထ နံ ဝုယှမာနံ တုမှာကံ ဂေဟေ ဇိဏ္ဏပဋိသင်္ခာရကော စဏ္ဍာလော ဒိသွာ ပေသေသိ, သစေ န သဒ္ဒဟထ, တေ သဗ္ဗေ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆထာ"တိ။

ရာဇာ ဓာတိံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗေ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိတွာ တထေဝ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ "ဇာတိသမ္ပန္နော အယံ ကုမာရော"တိ တုဋ္ဌော တံ နှာပေတွာ အလင်္ကာရာပေတွာ တဿေဝ ဓီတရံ အဒာသိ။ တဿ ပန ဧဠိကာနံ မာရိတတ္တာ "ဧဠိကကုမာရော"တိ နာမံ အကံသု။ အထဿ ရာဇာ သသေနတဟနံ ဒတွာ – "ဂစ္ဆ အတ္တနော ပိတု သန္တကံ ရဇ္ဇံ ဂဏှာဟာ"တိ တံ ဥယျောဇေသိ။ သောပိ ကုရုင်္ဂဒေဝိံ အာဒာယ ဂန္တွာ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာသိ။ အထဿ ဗာရာဏသိရာဇာ "အနုဂ္ဂဟိတသိပ္ပော အယ"န္တိ သိပ္ပသိက္ခာပနတ္ထံ ဆဠင်္ဂကုမာရံ နာမ အာစရိယံ ပေသေသိ။ သော တဿ "အာစရိယော မေ"တိ သေနာပတိဋ္ဌာနံ အအာသိ။ အပရဘာဂေ ကုရုင်္ဂဒေဝီ တေန သဒ္ဓိံ အနာစာရမကာသိ။

သေနာပတိနောပိ ပရိစာရကော ခန္တေတသိ နာမ အတ္ထိ။ သော တဿ ဟတ္ထေ ကုရုင္ဂဒေဝိယာ ဝတ္ထာလင်္ကာရာဒီနိ ပေသေသိ။ သာ တေနပိ သဒ္ဓိံ ပာပမကာသိ။ ကုဏ္ဍာလော တံ ကာရဏံ အာဟရိတွာ ဒဿေန္တော **“ဒိဋ္ဌာ မယာ”** တိ အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **လောမသုဒ္ဒရီ**တိ လောမရာဇိယာ မဏ္ဍိတဥဒရာ။ **ဆဋ္ဌင္ဂကုမာရခန္တေတသိနာ** တိ ဋ္ဌေကကုမာရကံ ပတ္ထယမာနာပိ ဆဋ္ဌင္ဂကုမာရသေနာပတိနာ စ တဿေဝ ပရိစာရကေန ခန္တေတသိနာ စ သဒ္ဓိံ ပာပမကာသိ။ ဧဝံ အနာစာရာ ဣတ္ထိယော ဒုဿီလာ ပာပဓမ္မာ, တေနာဟံ တာ နပ္ပသံသာမီတိ ဣဒံ မဟာသတ္တော အတီတံ အာဟရိတွာ ဒဿေသိ။ သော ဟိ တဒါ ဆဋ္ဌင္ဂကုမာရော အဟောသိ, တသ္မာ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌကာရဏံ အာဟရိ။

ပဉ္စမဝတ္ထုသ္မိမ္ပိ အတီတေ ကောသလရာဇာ ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဗာရာဏသိရညော အဂ္ဂမဟေသိံ ဂဗ္ဘိနိမ္ပိ အဂ္ဂမဟေသိံ ကတွာ သကနဂရမေဝ ဂတော ။ သာ အပရဘာဂေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ ရာဇာ အပုတ္တကတ္တာ တံ ပုတ္တသိနေဟေန ပောသေတွာ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ သိက္ခာပေတွာ ဝယပ္ပတ္တံ “အတ္တနော ပိတု သန္တကံ ရဇ္ဇံ ဂဏှာဟာ”တိ ပေသေသိ။ သော တတ္ထ ဂန္တွာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ အထဿ မာတာ “ပုတ္တံ ပဿိတုကာမာမှီ”တိ ကောသလရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ မဟာပရိဝါရာ ဗာရာဏသိံ ဂစ္ဆန္တီ ဒွိန္နံ ရဇ္ဇာနံ အန္တရေ ဧကသ္မိံ နိဂမေ နိဝါသံ ဂဏှိ။ တတ္ထေဝေကော ပဉ္စာလစဏ္ဍော နာမ ဗြာဟ္မဏကုမာရော အတ္ထိ အဘိရူပော။ သော တဿာ ပဏ္ဏာကာရံ ဥပနာမေသိ။ သာ တံ ဒိသွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ ပာပကမ္မံ ကတွာ ကတိပါဟံ တတ္ထေဝ ဝီတိနာမေတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ ပုတ္တံ ဒိသွာ ခိပ္ပံ နိဝတ္တိတွာ ပုန တသ္မိံယေဝ နိဂမေ နိဝါသံ ဂဟေတွာ ကတိပါဟံ တေန သဒ္ဓိံ အနာစာရံ စရိတွာ ကောသလနဂရံ ဂတာ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ နစိရဿေဝ တံ တံ ကာရဏံ ဝတွာ “ပုတ္တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာမီ”တိ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ ဂစ္ဆန္တီ စ အာဂစ္ဆန္တီ စ တသ္မိံ နိဂမေ အဍ္ဎမာသမတ္တံ တေန သဒ္ဓိံ အနာစာရံ စရိ။ သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, ဣတ္ထိယော နာမေတာ ဒုဿီလာ မုသာဝါဒိနိယောတိ ဣဒမ္ပိ အတီတံ ဒဿေန္တော မဟာသတ္တော **“ဝေဒေဟတ”**န္တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ဗြဟ္မဒတ္တဿ မာတရ**န္တိ ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ ကာရေန္တဿ ဗြဟ္မဒတ္တကုမာရဿ မာတရံ။ တဒါ ကိရ ကုဏ္ဍာလော ပဉ္စာလစဏ္ဍော အဟောသိ, တသ္မာ တံ အတ္တနာ ဉာတကာရဏံ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။

ဧတာ စာတိ, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, ဧတာဝ ပဉ္စ ဣတ္ထိယော ပာပမကံသု, န အညာတိ သညံ မာ ကရိ, အထ ခော ဧတာ စ အညာ စ ဗဟူ ပာပကမ္မကာရိကာတိ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဌတွာ လောကေ အတိစာရိနီနံ ဝတ္ထူနိ ကထေတဗ္ဗာနိ။ **ဇဂတီ**တိ ယထာ ဇဂတိသင်္ခါတာ မဟီ **သမာနရတ္တာ** ပဋိဃာဘာဝေန သဗ္ဗေသု သမာနရတ္တာ ဟုတွာ သာ ဝသုန္ဓရာ **ဣတရီတရာပတိဋ္ဌာ** ဥတ္တမာနဉ္စ အဓမာနဉ္စ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ, တထာ ဣတ္ထိယောပိ ကိလေသဝသေန သဗ္ဗေသမ္ပိ ဥတ္တမာဓမာနံ ပတိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ ဣတ္ထိယော ဟိ ဩကာသံ လဘမာနာ ကေနစိ သဒ္ဓိံ ပာပကံ ကရောန္တိ နာမ။ **သဗ္ဗသဟာ**တိ ယထာ စ သာ သဗ္ဗမေဝ သဟတိ န ဖန္ဒတိ န ကုပ္ပတိ န စလတိ, တထာ ဣတ္ထိယော သဗ္ဗေပိ ပုရိသေ လောကဿာဒဝသေန သဟန္တိ။ သစေ တာသံ ကောစိ ပုရိသော စိတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော ဟောတိ, တဿ ရက္ခဏတ္ထံ န ဖန္ဒန္တိ န စလန္တိ န ကောလာဟလံ ကရောန္တိ ။ ယထာ စ သာ န ကုပ္ပတိ န စလတိ, ဧဝံ ဣတ္ထိယောပိ မေထုနဓမ္မေန န ကုပ္ပန္တိ န စလန္တိ, န သက္ကာ တေန ပူရေတုံ။

တဋ္ဌမိကေတိ ဒုဋ္ဌမိကေ။ **ပဉ္စာဝုဓော** တိ မုခဿ စေဝ စတုန္နဉ္စ စရဏာနံ ဝသေနေတံ ဝုတ္တံ။ **သုရုဒ္ဓော** တိ သုလုဒ္ဓော သုဖရုသော။ **တထိတ္ထိယော** တိ ယထာ ဟိ သီဟဿ မုခဉ္စေဝ စတ္တာရော စ ဟတ္ထပါဒါတိ ပဉ္စာဝုဓာနိ, တထာ ဣတ္ထီနမ္ပိ ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗာနိ ပဉ္စာဝုဓာနိ။ ယထာ သော အတ္တနော ဘက္ခံ ဂဏှန္တော တေဟိပိ ပဉ္စဟိ ဂဏှာတိ, တထာ တာပိ ကိလေသဘက္ခံ ဂဏှမာနာ ရူပါဒီဟိ အာဝုဓေဟိ ပဟရိတွာ ဂဏှန္တိ။ ယထာ သော ကက္ခဠော ပသယှ ခါဒတိ, ဧဝံ ဧတာပိ ကက္ခဠာ ပသယှ ခါဒိကာ။ တထာ ဟေတာ ထိရသီလေပိ ပုရိသေ အတ္တနော ဗလေန ပသယှ ပဟာရံ ကတွာ သီလဝိနာသံ ပါပေန္တိ။ ယထာ သော ပရဟိံသနေ ရတော, ဧဝမေတာပိ ကိလေသဝသေန ပရဟိံသနေ ရတာ။ **တာယော**တိ တာ ဧဝံ အဂုဏသမန္နာဂတာ န ဝိဿသေ နရော။

ဂမနိယောတိ ဂဏိကာယော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, ယာနေတာနိ ဣတ္ထီနံ ''ဝေသိယော''တိအာဒီနိ နာမာနိ, န တောနိ တာသံ သဘာဝနာမာနိ။ န ဟေတာ ဝေသိယော နာမ ဂမနိယော နာမ ဗန္ဓကိယော နာမ, သဘာဝနာမတော ပန ဝဓိကာယော နာမ တောယော, ယာ တော ဝေသိယော နာရိယော ဂမနိယောတိ ဝုစ္စန္တိ။ **ဝဓိကာယော**တိ သာမိကဃာတိကာယော။ သ္ဝာယမတ္ထော **မဟာဟံသဇာတကေန** ဒီပေတဗ္ဗော။ ဝုတ္တဉှေတံ –

''မာယာ စေတာ မရီစီ စ၊ သောကာ ရောဂ စုပဒ္ဒဝါ။
ခရာ စ ဗန္ဓနာ စေတာ၊ မစ္စုပာသာ ဂုဟာသယာ။
တာသု ယော ဝိဿသေ ပေါသော၊ သော နရေသု နရာဓမော''တိ။ (ဇာ. ၂.၂၁.၁၁၈)။

ဝေဏိကတာတိ ကတဝေဏိယော။ ယထာ ဟိ မောဠိ ဗန္ဓိတွာ အဋ္ဋဝိယံ ဌိတစောရော ဓနံ ဝိလုမ္ပတိ, ဧဝမေတာပိ ကိလေသဝသံ နေတွာ ဓနံ ဝိလုမ္ပန္တိ။ **မဒိရာဝ ဒိဒ္ဓါ** တိ ဝိသမိဿကာ သုရာ ဝိယ။ ယထာ သာ ဝိကာရံ ဒဿေတိ, ဧဝမေတာပိ အညေသု ပုရိသေသု သာရတ္တာ ကိစ္စာကိစ္စံ အဇာနန္တိယော အညသ္မိံ ကတ္တဗ္ဗေ အညမေဝ ကရောန္တိယော ဝိကာရံ ဒဿေန္တိ။ **တစာသန္တွတိယော** တိ ယထာ တဏှဖော အတ္တနော ဘဏ္ဍဿ ဝဏ္ဏမေဝ ဘဏတိ, ဧဝမေတာပိ အတ္တနော အဂုဏံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဂုဏမေဝ ပကာသေန္တိ။ **ဝိပရိဝတ္တာယော** တိ ယထာ ဣဿမိဂဿ သိင်္ဂံ ပရိဝတ္တိတွာ ဌိတံ, ဧဝံ လဟုစိတ္တတာယ ဝိပရိဝတ္တာယောဝ ဟောန္တိ။ **ဥရဂမိတ**တိ ဥရဂေ ဝိယ မုသာတဒိတာယ ဒုဇိဝှာနာမ။ **သောဗ္ဘမိတ** တိ ယထာ ပဒရပဋိစ္ဆန္နော ဂူထကူပေ, ဧဝံ ဝတ္ထာလင်္ကာရပဋိစ္ဆန္နာ ဟုတွာ ဝိစရန္တိ။ ယထာ စ ကစဝရေဟိ ပဋိစ္ဆန္နော အာတဗ္ဗော အက္ကန္တော ဟဒဒုက္ခံ ဇနေတိ, ဧဝမေတာပိ ဝိဿာသေန ဥပသေဝိယမာနာ။ **ဟတာလမိတ**တိ ယထာ မဟာသမုဒ္ဒေ ဟတာလံ ဒုပ္ပူရံ, ဧဝမေတာပိ မေထုနေန ဝိဇာယနေန အလင်္ကာရေနာတိ တီဟိ ဒုပ္ပူရာ။ တေနေတဟ – ''တိဏ္ဏံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မာနံ အတိတ္တော မာတုကမော''တိအာဒိ။

ရက္ခသီ ဝိယာတိ ယထာ ရက္ခသီ နာမ မံသဂိဒ္ဓတာယ ဓနေန န သက္ကာ တောသေတုံ, ဗဟုမ္ပိ ဓနံ ပဋိက္ခိပိတွာ မံသမေဝ ပတ္ထေတိ, ဧဝမေတာပိ မေထုနဂိဒ္ဓတာယ ဗဟုနာပိ ဓနေန န တုဿန္တိ, ဓနံ အဂဏေတွာ မေထုနမေဝ ပတ္ထေန္တိ။ **ယမောတ**တိ ယထာ ယမော ကေန္တဟရော န ကိဉ္စိ ပရိဟရတိ, ဧဝမေတာပိ ဇာတိသမ္ပန္နာဒီသု န ကဉ္စိ ပရိဟရန္တိ, သဗ္ဗံ ကိလေသဝသေန သီလာဒိဝိနာသံ ပာပေတွာ ဒုတိယစိတ္တတာရေ နိရယံ ဥပနေန္တိ။ **သိခီရိတ**တိ ယထာ သိခီ သုစိမ္ပိ အသုစိမ္ပိ သဗ္ဗံ ဘက္ခယတိ, တထေတာပိ ဟီနုတ္တမေ သဗ္ဗေ သေဝန္တိ။ နဒီဥပမာယမ္ပိ ဧသေဝ နယော။ **ယေနကာ မံစရာ**တိ ဘုမ္မတ္ထေ ကရဏဝစနံ, ယတ္ထ တောသံ ကာမော ဟောတိ, တတ္ထေဝ ဓာဝန္တိ။ **နေရူ**တိ ဟိမဝတိ ဧကော သုဝဏ္ဏပဗ္ဗတော, တံ ဥပဂတာ ကာကာပိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာဝ ဟောန္တိ။ ယထာ သော, ဧဝံ တောပိ နိဗ္ဗိသေသကရာ အတ္တာနံ ဥပဂတံ ကေသဒိသံ ကတွာ ပဿန္တိ။

ဝိသရုက္ခော တိ အမ္ဗသဒိသော ကိံပက္ကရုက္ခော။ သော နိစ္စမေဝ ဖလတိ, ဝဏ္ဏာဒိသမ္ပန္နော စ ဟောတိ, တေနနံ နိရာသင်္ကာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ မရန္တိ, ဧဝမေဝ တာပိ ရူပာဒိဝသေန နိစ္စဖလိတာ ရမဏီယာ ဝိယ ခာယန္တိ။ သေဝိယမာနာ ပန ပမာဒံ ဥပ္ပာဒေတွာ အပာယေသု ပာတေန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ –

''အာယတိံ ဒောသံ နညာယ၊ ယော ကာမေ ပဋိသေဝတိ။
ဝိပာကန္တေ ဟနန္တိ နံ၊ ကိံပက္ကမိဝ ဘက္ခိတ''န္တိ။ (ဇာ. ၁.၁.၈၅)။

ယထာ တ ဝိသရုက္ခော နိစ္စဖလိတော သဒ္ဓာ အနတ္ထာဝဟော ဟောတိ, ဧဝမေတာပိ သီလာဒိဝိနာသနဝသေန။ ယထာ ဝိသရုက္ခဿ မူလမ္ပိ တစောပိ ပတ္တမ္ပိ ပုပ္ဖမ္ပိ ဖလမ္ပိ ဝိသမေဝာတိ နိစ္စဖလော, တထေဝ တာသံ ရူပမ္ပိ။ပေ.။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗမ္ပိ ဝိသမေဝာတိ ဝိသရုက္ခော ဝိယ နိစ္စဖလိတာယောတိ။

''ပနုတ္တရေတ္ထာ'' တိ ကထာဗန္ဓေန တမတ္ထံ ပာကဋံ ကာတုံ ဧဝမာဟ။ တတ္ထ **ရတနန္တကရိတ္ထိယော** တိ သာမိကေဟိ ဒုက္ခသမ္ဘတာနံ ရတနာနံ အန္တရာယကရာ ဣတ္ထိယော တောနိ ပရေသံ ဒတွာ အနာစာရံ စရန္တိ။

ဣတော ပရံ နာနပ္ပကာရေန အတ္တနော ဓမ္မကထာဝိလာသံ ဒဿေန္တော အာဟ –

“စတ္တာရိမာနိ, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, ယာနိ ဝတ္ထူနိ ကိစ္စေ ဇာတေ အနုတ္တစရာနိ ဘဝန္တိ , တာနိ ပရကုလေ န တသေတဗ္ဗာနိ, ကေဏာံ ခေနံ ယာနံ ဘရိယာ။ စတ္တာရိ တောနိ ပဏ္ဍိတော နောနိ ဃရာ န ဝိပ္ပတသယေ။ ဘဝတိ စ ပနုတ္တရေတ္ထ တက္ကံ –

၂၉၆. ‘ကေဏာံ ခေနုဥ္စ ယာနဥ္စ၊ ဘရိယံ ဉာတိကုလေ န တသယေ။
ဘဥ္စန္တိ ရထံ အယာနကာ၊ အတိတဟေန ဟနန္တိ ပုင္ဂဝံ။
အောဟေန ဟနန္တိ ဝစ္ဆကံ၊ ဘရိယာ ဉာတိကုလေ ပဒုဿတီ’”တိ။

“ဆ က္ကမာနိ, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, ယာနိ ဝတ္ထူနိ ကိစ္စေ ဇာတေ အနုတ္တစရာနိ ဘဝန္တိ –

၂၉၇. ‘အဂုဏာံ ဓနု ဉာတိကုလေ စ ဘရိယာ၊ ပာရံ နာဝ အက္ခဘဂ္ဂဥ္စ ယာနံ။
ဒူရေ မိတ္တော ပာပသဟာယကော စ၊ ကိစ္စေ ဇာတေ အနုတ္တစရာနိ ဘဝန္တီ’”တိ။

“အဋ္ဌဟိ ခလု, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ ဌာနေဟိ က္ကတ္ထိ သာမိကံ အဝဇာနာတိ – ဒလိဒ္ဒတာ, အာတုရတာ, ဇိဏ္ဏတာ, သုရာသောဏ္ဍတာ, မုဒ္ဓတာ, ပမတ္တတာ, သဗ္ဗကိစ္စေသု အနုဝတ္တနတာ, သဗ္ဗဓနအနုပ္ပဒါနေန။ က္ကမေဟိ ခလု, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, အဋ္ဌဟိ ဌာနေဟိ က္ကတ္ထိ သာမိကံ အဝဇာနာတိ။ ဘဝတိ စ ပနုတ္တရေတ္ထ တက္ကံ –

၂၉၈. “‘ဒလိဒ္ဒံ အာတုရဥ္စာပိ၊ ဇိဏ္ဏကံ သုရသောဏ္ဍကံ။
ပမတ္တံ မုဒ္ဓပတ္တဥ္စ၊ သဗ္ဗကိစ္စေသု ဟာပနံ။
သဗ္ဗကာမပ္ပဒါနေန၊ အဝဇာနာတိ သာမိက’”န္တိ။

“နဝဟိ ခလု, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ ဌာနေဟိ က္ကတ္ထိ ပဒေါသမာဟရတိ – အာရာမဂမနသီလာ စ ဟောတိ, ဥယျာနဂမနသီလာ စ ဟောတိ, နဒီတိတ္ထဂမနသီလာ စ ဟောတိ, ဉာတိကုလဂမနသီလာ စ ဟောတိ, ပရကုလဂမနသီလာ စ ဟောတိ, အာဒါသဒုဿမဏ္ဍနာနုယောဂမနုယုတ္တသီလာ စ ဟောတိ, မဇ္ဇပာယိနီ စ ဟောတိ, နိလ္လောကနသီလာ စ ဟောတိ, သဒွာရဋ္ဌာယိနီ စ ဟောတိ။ က္ကမေဟိ ခလု, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, နဝဟိ ဌာနေဟိ က္ကတ္ထိ ပဒေါသမာဟရတိ။ ဘဝတိ စ ပနုတ္တရေတ္ထ တက္ကံ –

၂၉၉. ‘အာရာမသီလာ စ ဥယျာနံ၊ နဒီ ဉာတိ ပရကုလံ။
အာဒါသဒုဿမဏ္ဍနမနုယုတ္တာ၊ ယာ စိတ္ထီ မဇ္ဇပာယိနီ။

၃၀၀. “‘ယာ စ နိလ္လောကနသီလာ၊ ယာ စ သဒွာရဋ္ဌာယိနီ။
နဝဟေတေဟိ ဌာနေဟိ၊ ပဒေါသမာဟရန္တိ က္ကတ္ထိယော’”တိ။

“စတ္တာလီသာယ ခလု, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, ဌာနေဟိ က္ကတ္ထီ ပုရိသံ အစ္စာစရတိ – ဝိဇမ္ဘတိ, ဝိနမတိ, ဝိလသတိ, ဝိလဇ္ဇတိ, နခေန နခံ ဃဋ္ဋေတိ, ပာဒေန ပာဒံ အက္ကမတိ, ကဋ္ဌေန ပထဝိံ ဝိလိခတိ, ဒာရကံ ဥလ္လင်္ဃတိ ဥလ္လင်္ဃာပေတိ , ကီဠတိ ကီဠာပေတိ, စုမ္ဗတိ စုမ္ဗာပေတိ, ဘုဥ္ဇတိ ဘုဥ္ဇာပေတိ, ဒဒာတိ, ယာစတိ, ကတမနုကရောတိ, ဥစ္စံ ဘာသတိ, နီစံ ဘာသတိ, အဝိစ္စံ ဘာသတိ, ဝိဝိစ္စံ ဘာသတိ, နစ္စေန ဂီတေန တဒိတေန ရောဒနေန ဝိလသိတေန ဝိဘူသိတေန ဇဂ္ဃတိ, ပေက္ခတိ, ကဋိံ စာလေတိ, ဂုယှဘဏ္ဍကံ သဥ္စာလေတိ, ဦရုံ ဝိဝရတိ, ဦရုံ ပိဒဟတိ, ထနံ ဒဿေတိ, ကစ္ဆံ ဒဿေတိ, နာဘိံ ဒဿေတိ, အက္ခိံ နိခနတိ, ဘမုကံ ဥက္ခိပတိ, ဩဋ္ဌံ ဥပလိခတိ, ဇိဝှံ နိလ္လာလေတိ, ဒုဿံ မုဥ္စတိ, ဒုဿံ ပဋိဗန္ဓတိ, သိရသံ မုဥ္စတိ, သိရသံ ဗန္ဓတိ။ က္ကမေဟိ ခလု, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, စတ္တာလီသာယ ဌာနေဟိ က္ကတ္ထီ ပုရိသံ အစ္စာစရတိ။

“ပဉ္စဝီသာယ ခလု, သမ္မ ပုဏ္ဏမုခ, ဌာနေဟိ က္ကတ္ထီ ပဒုဋ္ဌာ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဘဝတိ – သာမိကဿ ပဝာသံ ဝဏ္ဏေတိ, ပဝုဋ္ဌံ န သရတိ, အာဂတံ နာဘိနန္ဒတိ, အဝဏ္ဏံ တဿ ဘဏတိ, ဝဏ္ဏံ တဿ န ဘဏတိ, အနတ္ထံ တဿ စရတိ, အတ္ထံ တဿ န စရတိ, အကိစ္စံ တဿ ကရောတိ, ကိစ္စံ တဿ န ကရောတိ, ပရိဒ

ဟိတွာ သယတိ, ပရမ္ပုရိ နိပဇ္ဇတိ, ပရိဝတ္တကဇာတာ ခော ပန ဟောတိ ကုင္ကုမိယဇာတာ, ဒီဃံ အဿသတိ, ဒုက္ခံ ဝေဒယတိ, ဥစ္စာရပဿာဝံ အဘိဏှံ ဂစ္ဆတိ, ဝိလောမမာစရတိ, ပရပုရိသသဒ္ဒံ သုတွာ ကဏ္ဏသောတံ ဝိဝရမောဒဟတိ, နိဟတဘောဂ ခော ပန ဟောတိ, ပဋိဝိဿကေဟိ သန္ထဝံ ကရောတိ, နိက္ခန္တဟာအ ခော ပန ဟောတိ ဝိသိခါနုစာရိနီ, အတိစာရိနီ ခော ပန ဟောတိ နိစ္စံ သာမိကေ အဂါရဝ ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပာ, အဘိဏှံ ဒွတရေ တိဋ္ဌတိ, ကစ္ဆာနိ အင်္ဂါနိ ထနာနိ ဒဿေတိ, ဒိသောဒိသံ ဂန္တွာ ပေက္ခတိ။ ဣမေဟိ ခလု သမ္ပုဏ္ဏမုခ, ပဉ္စဝီသာယ ဌာနေဟိ ဣတ္ထီ ပဒုဋ္ဌာ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဘဝတိ။ ဘဝတိ စ ပနုတ္တရေတ္ထ ဝတ္ထုံ –

၂၀၁. ‘ပတာသံ တဿ ဝဏ္ဏေတိ၊ ဂတံ တဿ န သောစတိ။
ဒိသွာန ပတိမာဂတံ နာဘိနန္ဒတိ၊ ဘတ္တာရဝဏ္ဏံ န ကအာစိ ဘာသတိ။
ဧတေ ပဒုဋ္ဌာယ ဘဝန္တိ လက္ခဏာ။

၂၀၂. ‘အနတ္ထံ တဿ စရတိ အသညတာ၊ အတ္ထဉ္စ ဟာပေတိ အကိစ္စကာရိနီ။
ပရိဒဟိတွာ သယတိ ပရမ္ပုခီ၊ ဧတေ ပဒုဋ္ဌာယ ဘဝန္တိ လက္ခဏာ။

၂၀၃. ‘ပရိဝတ္တဇာတာ စ ဘဝတိ ကုင္ကုမီ၊ ဒီဃဉ္စ အဿသတိ ဒုက္ခဝေဒိနီ။
ဥစ္စာရပဿာဝမဘိဏှံ ဂစ္ဆတိ, ဧတေ ပဒုဋ္ဌာယ ဘဝန္တိ လက္ခဏာ။

၂၀၄. ‘ဝိလောမမာစရတိ အကိစ္စကာရိနီ၊ သဒ္ဒံ နိသာမေတိ ပရဿ ဘာသတော။
နိဟတဘောဂ စ ကရောတိ သန္ထဝံ၊ ဧတေ ပဒုဋ္ဌာယ ဘဝန္တိ လက္ခဏာ။

၂၀၅. ‘ကိစ္ဆေန လဒ္ဓံ ကသိရာဘတံ ဓနံ၊ ဝိတ္တံ ဝိနာသေတိ ဒုက္ခေန သမ္ဘတံ။
ပဋိဝိဿကေဟိ စ ကရောတိ သန္ထဝံ၊ ဧတေ ပဒုဋ္ဌာယ ဘဝန္တိ လက္ခဏာ။

၂၀၆. ‘နိက္ခန္တဟာအ ဝိသိခါနုစာရိနီ၊ နိစ္စဉ္စ သာမိမှိ ပဒုဋ္ဌမာနသာ။
အတိစာရိနီ ဟောတိ အပေတဂါရဝါ၊ ဧတေ ပဒုဋ္ဌာယ ဘဝန္တိ လက္ခဏာ။

၂၀၇. ‘အဘိက္ခဏံ တိဋ္ဌတိ ဒွတရမူလေ၊ ထနာနိ ကစ္ဆာနိ စ ဒဿယန္တီ။
ဒိသောဒိသံ ပေက္ခတိ ဘန္တစိတ္တာ၊ ဧတေ ပဒုဋ္ဌာယ ဘဝန္တိ လက္ခဏာ။

၂၀၈. ‘သဗ္ဗာ နဒီ ဝင်္ကဂတီ၊ သဗ္ဗေ ကဋ္ဌမယာ ဝနာ။
သဗ္ဗိတ္ထိယော ကရေ ပာပံ၊ လဘမာနေ နိဝါတကေ။

၂၀၉. ‘သစေ လဘေထ ခဏံ ဝ ရဟော ဝါ၊ နိဝါတကံ ဝါပိ လဘေထ တာဒိသံ။
သဗ္ဗာဝ ဣတ္ထီ ကယိရုံ နု ပာပံ၊ အညံ အလတ္ထ ပီဌသပ္ပိနာပိ သဒ္ဓိံ။

၂၁၀. ‘နရာနမာရာမကရာသု နာရိသု၊ အနေကစိတ္တာသု အနိဂ္ဂဟာသု စ။
သဗ္ဗတ္ထ နာပီတိကရာပိ စေ သိယာ၊ န ဝိဿသေ တိတ္ထသမာ ဟိ နာရိယော’’’တိ။

တတ္ထ **ကေဏံ ဓေနုန္တိ** လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန ဝုတ္တံ။ **ဉာတိကုလေ ပဒုဿတီ** တိ တတ္ထ သာ နိဗ္ဗယာ ဟုတွာ တရုဏကာလတော ပဋ္ဌာယ ဝိဿာသကေဟိ အသာဒိဟိပိ သဒ္ဓိံ အနာစာရံ စရတိ, ဉာတကာ ဥတွာပိ နိဂ္ဂဟံ န ကရောန္တိ, အတ္တနော အကိတ္တိံ ပရိဟရမာနာ အဇာနန္တာ ဝိယ ဟောန္တိ။ **အနတ္ထစရာနီ** တိ အစရိတဗ္ဗာနိ အတ္ထာနိ, အကိစ္စကာရာနီတိ အတ္ထော။ **အဂုဏန္တိ** ဗိယာရဟိတံ။ **ဟပသဟာယကော**တိ ဒုမ္မိတ္တော။

ဒလိဒ္ဒတာ တိ ဒလိဒ္ဒတာယ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ ဒလိဒ္ဒော အလင်္ကာရာဒီနံ အဘာဝတော ကိလေသေန သင်္ဂဏှိတုံ န သက္ကောတီတိ တံ အဝဇာနာတိ။ ဂိလာနော ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေဟိ သင်္ဂဏှိတုံ န သက္ကောတိ။ ဇရာဇိဏ္ဏော ကာယိကစေတသိကခိဍ္ဍာရတိသမတ္ထော န ဟောတိ။ သုရာသောဏ္ဍော တဿာ ဟတ္ထပိဠန္ဓနာဒီနိပိ သုရာဃရဋ္ဌေဝ ပဝေသေတိ။ မုဒ္ဓော အန္ဓဗာလော ရတိကုသလော န ဟောတိ။ ပမတ္တော အသိသောဏ္ဍော ဟု

တ္တတ ဃရအာသိပ်ဟိ သဒ္ဓိံ သံဝသတိ, ဘရိယံ ပန အင်္ကောသတိ ပရိဘာသတိ, တေန နံ အဝဇာနာတိ။ သဗ္ဗကိစ္စေသု အနုဝတ္တန္တံ “အယံ နိတ္တေဇော, မမေဝ အနုဝတ္တတီ”တိ တံ အင်္ကောသတိ ပရိဘာသတိ။ ယော ပန သဗ္ဗံ ခနံ အနုပ္ပဒေတိ ကုဍ္ဍမ္ဗံ ပဋ္ဌိဋ္ဌာပေတိ, တဿ ဘရိယာ သဗ္ဗံ ခနသာရံ ဟတ္ထေ ကတ္တတ တံ အသံ ဝိယ အဝဇာနာတိ, ကုဋ္ဌမာနာ “ကော တယာ အတ္ထော”တိ ဃရတောပိ နံ နိက္ကမုတိ။ **မုဒ္ဓပတ္တ** န္တိ မုဒ္ဓဘာဝပ္ပတ္တံ။

ပအေသမာဟရတီတိ သာမိကေ ပအေသံ အာဟရတိ ဒုဿတိ, ဟပကမ္မံ ကရောတီတိ အတ္ထော။ **အာရာမဂမနသီလာ**တိ သာမိကံ အာပုစ္ဆာ တ အနာပုစ္ဆာ တ အဘိဏှဟံ ပုပ္ဖာရာမာဒီသု အညတရံ ဂန္တွာ တတ္ထ အနာစာရံ စရိတ္တတ “အဇ္ဇ မယာ အာရာမေ ရုက္ခဒေဝတာယ ဗလိကမ္မံ ကတ”န္တိအာဒီနိ ဝတ္တတ ဗာလသာမိကံ သညာပေတိ။ ပဏ္ဍိတော ပန “အဒ္ဓာ ဧသာ တတ္ထ အနာစာရံ စရတီ”တိ ပုန တဿာ ဂန္တုံ န ဒေတိ။ ဧဝံ သဗ္ဗပဒေသုပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပရကုလ**န္တိ သန္ဒိဋ္ဌသမ္ဘတ္တာဒီနံ ဂေဟံ။ တံ သာ “အသုကကုလေ မေ ဝမို ပယောဇိတာ အတ္ထိ, တာဝကာလိကံ ဒိန္နကံ အတ္ထိ, တံ သာဓေမိ”တိအာဒီနိ ဝတ္တတ ဂစ္ဆတိ။ **နိလ္လောကနသီလာ** တိ တတဟနန္တရာဒီဟိ ဩလောကနသီလာ။ **သဒ္ဒူတရဋ္ဌာယိနီ**တိ အတ္တနော အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ ဒဿေန္တီ သဒ္ဒူတရေ တိဋ္ဌတိ။

အစ္စာစရတီ တိ အတိက္ကမ္မ စရတိ, သာမိကဿ သန္တိကေ ဌိတာဝ အညဿ နိမိတ္တံ ဒဿေတီတိ အတ္တထော။ **ဝိဇမ္ဘတီ** တိ “အဟံ တံ ဒိသွတ ဝိဇမ္ဘိဿာမိ, တာယ သညာယ ဩကာသဿ အတ္ထိဘာဝံ တ နတ္ထိဘာဝံ တ ဇာနေယျာသိ”တိ ပဌမမေဝ ကတသင်္ကေတာ တ ဟုတ္တတ အကတသင်္ကေတာ တပိ “ဧဝံ ဧသ မယိ ဗဇ္ဈိဿတီ”တိ သာမိကဿ ပဿေ ဌိတာဝ ဝိဇမ္ဘတိ ဝိဇမ္ဘနံ ဒဿေတိ။ **ဝိနမတီ**တိ ကိဉ္စိဒေဝ ဘူမိယံ ဟတေတ္တတ တံ ဥက္ခိပန္တီ ဝိယ ဩနမိတ္တတ ပိဋ္ဌိံ ဒဿေတိ။ **ဝိလသတီ**တိ ဂမနာဒီဟိ တ ကြိယာပထေဟိ အလင်္ကာရေန တ ဝိလာသံ ဒဿေတိ။ **ဝိလဇ္ဇတီ** တိ လဇ္ဇန္တီ ဝိယ ဝတ္တေန သရီရံ ဆာဒေတိ, ကတဋ္ဌံ တ ဘိတ္တိံ တ အလ္လီယတိ။ **နခေနာ**တိ ဟာဒနခေန ဟာဒနခံ, ဟတ္ထနခေန ဟတ္ထနခံ ဃဋ္ဋေတိ။ **ကဋ္ဌေနာ** တိ ဒဏ္ဍကေန။ **အာရက**န္တိ အတ္တနော တ ပုတ္တံ အညဿ တ ပုတ္တံ ဂဟေတ္တတ ဥက္ခိပတိ တ ဥက္ခိပာပေတိ တ။ **ကီဠတီ**တိ သယံ တ ကီဠတိ, အရကံ တ ကီဠာပေတိ။ **စုမ္ဗနာ** ဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဒအာတီ**တိ တဿ ကိဉ္စိဒေဝ ဖလံ တ ပုပ္ဖံ တ ဒေတိ။ **ယာစတီ**တိ တမေဝ ပဋိယာစတိ။ **အနုကရောတီ**တိ အရကေန ကတံ ကတံ အနုကရောတိ။ **ဥစ္စ** န္တိ မဟာသဒ္ဒဝသေန တ ထောမနဝသေန တ ဥစ္စံ။ **နီစ**န္တိ မန္ဒသဒ္ဒဝသေန တ အမနာပဝစနေန တ ပရိဘဝဝစနေန တ နီစံ။ **အဝိစ္စ** န္တိ ဗဟုဇနမဇ္ဈေ အပ္ပဋိစ္ဆန္နံ။ **ဝိဝိစ္စ** န္တိ ရဟော ပဋိစ္ဆန္နံ။ **နစ္စေနာ**တိ ဧတေဟိ နစ္စာဒီဟိ နိမိတ္တံ ကရောတိ။ တတ္ထ ရောဒိတေန နိမိတ္တကရဏေန ရတ္တိံ ဒေဝေ ဝဿန္တေ တတဟာနေန ဟတ္တိံ အာရောပေတ္တတ သေဋ္ဌိပုတ္တေန နီတာယ ပုရောဟိတဗြာဟ္မဏိယာ ဝတ္ထု ကထေတဗ္ဗံ။ **ဇဂ္ဃတီ**တိ မဟာဟသိတံ ဟသတိ, ဧဝမ္ပိ နိမိတ္တံ ကရောတိ ။ **ကစ္ဆ** န္တိ ဥပကစ္ဆကံ။ **ဥပလိခတီ**တိ ဒန္တေဟိ ဥပလိခတိ။ **သိရသ**န္တိ ကေသဝဋ္ဋိံ။ ဧဝံ ကေသာနံ မောစနဗန္ဓနေဟိပိ ပရပုရိသာနံ နိမိတ္တံ ကရောတိ, နိယာမေတ္တတ တ အနိယာမေတ္တတ တ ကောစိဒေဝ သာရဇ္ဇိဿတီတိပိ ကရောတိယေဝ။

ပဒုဋ္ဌာ ဝေဒိတဗ္ဗာ ဘဝတီ တိ အယံ မယိ ပဒုဋ္ဌာ ကုဒ္ဓာ, ကုဇ္ဈိတ္တတ စ ပန မိစ္ဆာစာရံ စရတီတိ ပဏ္ဍိတေန ဝေဒိတဗ္ဗာ ဘဝတိ။ **ပတသ**န္တိ “အသုကကမေ ပယုတ္တံ ခနံ နဿတိ, ဂစ္ဆ တံ သာဓေဟိ, တေဟာရံ ကရောဟီ”တိအာဒီနိ ဝတ္တတ တသ္မိံ ဂတေ အနာစာရံ စရိတုကာမာ ပတသံ ဝဏ္ဏေတိ။ **အနတ္ထ** န္တိ အဝမိုံ။ **အကိစ္စ**န္တိ အကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ။ **ပရိဒဟိတ္တတ**တိ ကဋ္ဌဟံ နိတသေတ္တတ။ **ပရိဝတ္တကဇာတာ** တိ ကြတော စိတော စ ပရိဝတ္တမာနာ။ **ကုင်္ကုမိယဇာတာ** တိ ကောလာဟလဇာတာ ဟာဒမူလေ နိပန္နာ ပရိစာရိကာ ဥဋ္ဌာပေတိ, ဒီပံ ဇာလာပေတိ, နာနပ္ပကာရံ ကောလာဟလံ ကရောတိ, တဿ ကိလေသရတိံ နာသေတိ။ **ဒုက္ခံ ဝေဒယတီ** တိ သီသံ မေ ရုဇ္ဇတီတိအာဒီနိ ဝဒတိ။ **ဝိလောမမာစရတီ**တိ အာဟာရံ သီတလံ ကြစ္ဆိန္နဿ ဥဏှဟံ ဒေတီတိအာဒီနံ ဝသေန ပစ္စနီကဝုတ္တိ ဟောတိ။ **နိဟတဘောဂ**တိ သာမိကေန ဒုက္ခသမ္ဘတာနံ ဘောဂနံ သုရာလောလတာဒီဟိ ဝိနာသိကာ။ **သန္ထဝ** န္တိ ကိလေသဝသေန သန္ထဝံ ကရောတိ။ **နိက္ခန္တဟာအ**တိ ဇာရဿ ဥပဓာရဏတ္ထာယ နိက္ခန္တဟာအာ။ **သာမိကေ**တိ ပတိမ္ဟိ အကရဝေန စ ပဒုဋ္ဌမာနသာယ စ အတိစာရိနီ ဟောတိ။

သဗ္ဗိတ္ထိယော တိ ဌပေတ္တတ ဝိပဿနာယ တနုကတကိလေသာ သေသာ သဗ္ဗာ ကြတ္ထိယော ဟာပံ ကရေယျုံ။ **လဘာမာနေ**တိ လဗ္ဘမာနေ, သံဝိဇ္ဇမာနေတိ အတ္ထော။ **နိတတကေ**တိ ရဟောမန္တနကေ ပရိဘောဒကေ။ **ခဏံ တ ရဟော တ**တိ ဟာပကရဏတ္ထာယ ဩကာသံ တ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနံ တ။ **ကယိရုံ နူ**တိ ဧတ္ထ **နူ**-တိ နိပာတမတ္တံ။ **အလတ္တ

ထာတိ အလဒ္ဓာ။ အယမေဝ တ ဟဗ္ဗော, အညံ သမ္ပန္နပုရိသံ အလဘိတွာ ပိဋ္ဌသပ္ပိနာပိ တတော ပဋိက္ကူလတရေနာပိ ဟပံ ကရေယျုံ။ **အာရာမကရာသူ**တိ အဘိရတိကာရိကာသု။ **အနိဂ္ဂဟာသူ** တိ နိဂ္ဂဟေန ဝိနေတုံ အသက္ကုဏေယျာသု။ **တိတ္ထသမာ** တိ ယထာ တိတ္ထံ ဥတ္တမာဓမေသု န ကုဇ္ဈ နှာယန္တံ တရေတိ, တထာ တောပိ ရဟော တ ခဏော တ နိတတကေ တ သတိ န ကုဇ္ဈ ပဋိက္ခိပန္တိ။

တထာ ဟိ အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ကဏ္ဍရီ နာမ ရာဇာ အဟောသိ ဥတ္တမရူပဓရော။ တဿ ဒေဝသိကံ အမစ္စာ ဂန္ဓကရဏ္ဍကသဟဿံ အာဟရန္တိ။ တေနဿ နိဝေသနေ ပရိဘဏ္ဍံ ကတွာ ဂန္ဓကရဏ္ဍကေ ဖာလေတွာ ဂန္ဓအရူနိ ကတွာ အာဟာရံ ပစန္တိ။ ဘရိယာပိဿ အဘိရူပာ အဟောသိ နာမေန ကိန္နရာ နာမ။ ပုရောဟိတောပိဿ သမဝယော ပဉ္စာလစဏ္ဍော နာမ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော အဟောသိ။ ရညော ပန ဟသာဒံ နိဿာယ အန္တောဟကာရေ ဇမ္ဗုရုက္ခော နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ သာခာ ဟကာရမတ္ထကေ ဩလမ္ဗတိ။ တဿ ဆာယာယ ဇေဂုစ္ဆော ဒုဿဏ္ဌာနော ပိဋ္ဌသပ္ပိ ဝသတိ။ အထေကဒိဝသံ ကိန္နရာ ဒေဝီ တတဟာနေန ဩလောကေန္တီ တံ ဒိတွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ ရတ္တိံ ရာဇာနံ ရတိယာ သင်္ဂဏှိတွာ တဿိံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တေ သဏိကံ ဥဋ္ဌာယာသနာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ သုဝဏ္ဏသရကေ ပက္ခိပိတွာ ဥစ္ဆင်္ဂေ ကတွာ သာဋကရဇ္ဇုယာ တတဟာနေန ဩတရိတွာ ဇမ္ဗုံ အာရုယှ သာခာယ ဩရုယှ ပိဋ္ဌသပ္ပိံ ဘောဇေတွာ ဟပံ ကတွာ အာဂတမဂ္ဂေနေဝ ဟသာဒံ အာရုယှ ဂန္ဓေဟိ သရီရံ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ နိပဇ္ဇိ။ ဧတေနုဟာယေန နိဗဒ္ဓံ တေန သဒ္ဓိံ ဟပံ ကရောတိ။ ရာဇာ ပန န ဇာနာတိ။

သော ဧကဒိဝသံ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ နိဝေသနံ ပဝိသန္တော ဇမ္ဗုဆာယာယ သယိတံ ပရမကာရုညပ္ပတ္တံ ပိဋ္ဌသပ္ပိံ ဒိသွာ ပုရောဟိတံ အာဟ – "ပဿေတံ မနုဿပေတ"န္တိ။ "အာမ, ပဿာမိ ဒေဝ"တိ။ "အပိ နု ခော, သမ္မ, ဧဝရူပံ ပဋိက္ကူလံ ကာစိ ဣတ္ထီ ဆန္ဒရာဂဝသေန ဥပဂစ္ဆေယျာ"တိ။ တံ ကထံ သုတွာ ပိဋ္ဌသပ္ပိ မာနံ ဇနေတွာ "အယံ ရာဇာ ကိံ ကထေတိ, အတ္တနော ဒေဝိယာ မမ သန္တိကံ အာဂမနံ န ဇာနာတိ မညေ"တိ ဇမ္ဗုရုက္ခဿ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ "သုဏ သာမိ, ဇမ္ဗုရုက္ခေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတေ, ဌပေတွာ တံ အညော ဧတံ ကာရဏံ န ဇာနာတီ"တိ အာဟ။ ပုရောဟိတော တဿ ကိရိယံ ဒိသွာ စိန္တေသိ – "အဒ္ဓာ ရညော အဂ္ဂမဟေသီ ဇမ္ဗုရုက္ခေန ဂန္တွာ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ဟပံ ကရောတီ"တိ။ သော ရာဇာနံ ပုစ္ဆိ – "မဟာရာဇ, ဒေဝိယာ တေ ရတ္တိဘာဂေ သရီရသမ္ဖဿော ကီဒိသော ဟောတီ"တိ? "သမ္မ, အညံ န ပဿာမိ, မဇ္ဈိမယာမေ ပနဿာ သရီရံ သီတလံ ဟောတီ"တိ။ "တေန ဟိ, ဒေဝ, တိဋ္ဌတု အညာ ဣတ္ထီ, အဂ္ဂမဟေသီ တေ ကိန္နရာဒေဝီ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ဟပံ ကရောတီ"တိ။ "သမ္မ, ကိံ ဝဒေသိ, ဧဝရူပာ ပရမဝိလာသသမ္ပန္နာ ကိံ ဣမိနာ ပရမဇေဂုစ္ဆေန သဒ္ဓိံ အဘိရမိဿတီ"တိ? "တေန ဟိ နံ, ဒေဝ, ပရိဂ္ဂဏှာဟီ"တိ။

သော "သာဓူ"တိ ရတ္တိံ ဘုတ္တသာယမာသော တာယ သဒ္ဓိံ နိပဇ္ဇိတွာ "ပရိဂ္ဂဏှိဿာမိ န"န္တိ ပကတိယာ နိဒ္ဒူပဂမနဝေလာယ နိဒ္ဒူပဂတော ဝိယ အဟောသိ။ သာပိ ဥဋ္ဌာယ တထေဝ အကာသိ။ ရာဇာ တဿာ အနုပဒညေဝ ဂန္တွာ ဇမ္ဗုဆာယံ နိဿာယ အဋ္ဌာသိ။ ပိဋ္ဌသပ္ပိ ဒေဝိယာ ကုဇ္ဈိတွာ "တွံ အဇ္ဇ အတိစိရာယိတွာ အာဂတာ"တိ ဟတ္ထေန ကဏ္ဏသက္ခလိကံ ပဟရိ။ အထ နံ "မာ မံ ကုဇ္ဈိ, သာမိ, ရညော နိဒ္ဒူပဂမနံ ဩလောကေသိ"န္တိ ဝတွာ တဿ ဂေဟေ ဟာဒပရိစာရိကာ ဝိယ အဟောသိ။ တေန ပနဿာ ပဟာရေန သီဟမုခကုဏ္ဍလံ ကဏ္ဏတော ဂဠိတွာ ရညော ဟာဒမူလေ ပတိ။ ရာဇာ "ဝဋ္ဋိဿတိ ဧတ္တက"န္တိ တံ ဂဟေတွာ ဂတော။ သာပိ တေန သဒ္ဓိံ အတိစရိတွာ ပုရိမနိယာမေနေဝ ဂန္တွာ ရညာ သဒ္ဓိံ နိပဇ္ဇိတုံ အာရဘိ။ ရာဇာ ပဋိက္ခိပိတွာ ပုနဒိဝသေ "ကိန္နရာဒေဝီ မယာ ဒိန္နံ သဗ္ဗာလင်္ကာရံ အလင်္ကရိတွာ ဧတူ"တိ အာဏာပေသိ။ သာ "သီဟမုခကုဏ္ဍလံ မေ သုဝဏ္ဏကာရဿ သန္တိကေ"တိ ဝတွာ နာဂမိ, ပုန ပေသိတေ စ ပန ဧကကုဏ္ဍလာဝ အာဂမာသိ ။ ရာဇာ ပုစ္ဆိ – "ကဟံ တေ ကုဏ္ဍလ"န္တိ? "သုဝဏ္ဏကာရဿ သန္တိကေ"တိ ။ သုဝဏ္ဏကာရံ ပက္ကောသာပေတွာ "ကိံကာရဏာ ဣမိဿာ ကုဏ္ဍလံ န ဒေသီ"တိ အာဟ။ "နာဟံ ဂဏှာမိ ဒေဝ"တိ။ ရာဇာ တဿာ ကုဇ္ဈိတွာ "ဟာပေ စဏ္ဍာလိ မာဒိသေန တေ သုဝဏ္ဏကာရေန ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ ဝတွာ တံ ကုဏ္ဍလံ တဿာ ပုရတော ခိပိတွာ ပုရောဟိတံ အာဟ – "သမ္မ, သစ္စံ တယာ ဝုတ္တံ, ဂစ္ဆ သီသမဿာ ဆေဒာပေဟီ"တိ။ သော တံ ရာဇဂေဟေယေဝ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ ဌပေတွာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ – "ဒေဝ, မာ ကိန္နရာဒေဝိယာ ကုဇ္ဈိတ္ထ, သဗ္ဗာ ဣတ္ထိယော ဧဝရူပါယေဝ။ သစေပိ ဣတ္ထီနံ ဒုဿီလဘာဝံ ဉာတုကာမောသိ, ဒဿေဿာမိ တေ တာသံ ဟပကဍ္ဍေဝ ဗဟုမာယာဘာဝဉ္စ, ဧဟိ အညာတကဝေသေန ဇနပဒံ စရာမာ"တိ အာဟ။

ရာဇာ "သာဓူ"တိ မာတရံ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ တေန သဒ္ဓိံ စာရိကံ ပက္ကာမိ။ တေသံ ယောဇနံ မဂ္ဂံ ဂန္တွာ
မဟာမဂ္ဂေ နိသိန္နာနံယေဝ ဧကော ကုဋုမ္ဗိကော ပုတ္တဿတ္ထာယ မင်္ဂလံ ကတွာ ဧကံ ကုမာရိကံ ပဋိစ္ဆန္နယာ
နေ နိသီဒါပေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဂစ္ဆတိ။ တံ ဒိသွာ ပုရောဟိတော ရာဇာနံ အာဟ – "သစေ ဣစ္ဆသိ, ဣမံ
ကုမာရိကံ တယာ သဒ္ဓိံ ပါပံ ကာရေတုံ သက္ကာ ဒေဝ"တိ။ "ကိံ ကထေသိ, မဟာပရိဝါရာ ဧသာ, န သက္ကာ
သမ္မာ"တိ? ပုရောဟိတော "တေန ဟိ ပဿ, ဒေဝ"တိ ပုရတော ဂန္တွာ မဂ္ဂတော အဝိဒူရေ သာဏိယာ ပရိက္ခိပိတွာ
ရာဇာနံ အန္တောသာဏိယံ ကတွာ သယံ မဂ္ဂပဿေ ရောဒန္တော နိသီဒိ။ အထ နံ သော ကုဋုမ္ဗိကော ဒိသွာ "တာတ,
ကသ္မာ ရောဒသီ"တိ ပုစ္ဆိ။ "ဘရိယာ မေ ဂရုဘာရာ, တံ ကုလဃရံ နေတုံ မဂ္ဂပဋိပန္နောသ္မိ, တဿာ အန္တရာမဂ္ဂေ
ယေဝ ဂဗ္ဘော စလိ, သော အန္တောသာဏိယံ ကိလမတိ, ကာစိဿာ ဣတ္ထီ သန္တိကေ နတ္ထိ, မယာပိ တတ္ထ ဂန္တုံ န
သက္ကာ, န ဇာနာမိ 'ကိံ ဘဝိဿတီ'တိ, ဧကံ ဣတ္ထိံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ? "မာ ရောဒိ, ဗဟူ မေ ဣတ္ထိယော, ဧကာ ဂမိ
ဿတီ"တိ။ "တေန ဟိ အယမေဝ ကုမာရိကာ ဂစ္ဆတု, ဧတိဿာပိ မင်္ဂလံ ဘဝိဿတီ"တိ။ သော စိန္တေသိ – "သစ္
စံ ဝဒတိ, သုဏိသာယပိ မေ မင်္ဂလမေဝ, ဣမိနာ ဟိ နိမိတ္တေန သာ ပုတ္တဓီတာဟိ ဝဍ္ဎိဿတီ"တိ တမေဝ ပေသေသိ။
သာ တတ္ထ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဒိသွာဝ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ ပါပမကာသိ။ ရာဇာပိဿာ အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကံ အဒါသိ။
အထ နံ ကတကိစ္စံ နိက္ခမိတွာ အာဂတံ ပုစ္ဆိံသု – "ကိံ ဝိဇာတာ"တိ? "သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပုတ္တ"န္တိ။ ကုဋုမ္ဗိကော တံ
အာဒါယ ပါယာသိ ။ ပုရောဟိတောပိ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ "ဒိဋ္ဌာ တေ, ဒေဝ, ကုမာရိကာပိ ဧဝံ ပါပါ, ကိမင်္ဂ ပန
အညာ, အပိ ပန တေ ကိဉ္စိ ဒိန္န"န္တိ ပုစ္ဆိ။ "အာမ, အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကာ ဒိန္နာ"တိ။ "နာဿာ တံ ဒဿာမီ"တိ ဝေဂေန
ဂန္တွာ ယာနကံ ဂဏှိတွာ "ကိမေတ"န္တိ ဝုတ္တေ "အယံ မေ ဗြာဟ္မဏိယာ ဥဿီသကေ ဌပိတံ မုဒ္ဒိကံ ဂဟေ
တွာ အာဂတာ, ဒေဟိ, အမ္မ, မုဒ္ဒိက"န္တိ အာဟ။ သာ တံ ဒဒမာနာ ဗြာဟ္မဏံ ဟတ္ထေ နခေန ဝိဇ္ဈိတွာ "ဂဏှ
စောရာ"တိ အဒါသိ။

ဧဝံ ဗြာဟ္မဏော နာနာဝိဓေဟိ ဥပါယေဟိ အညာပိ ဗဟူ အတိစာရိနိယော ရညော ဒဿေတွာ "ဣဓ တာဝ ဧတ္
တကံ ဟောတု, အညတ္ထ ဂမိဿာမ, ဒေဝ"တိ အာဟ။ ရာဇာ "သကလဇမ္ဗုဒီပေ စရိတေပိ သဗ္ဗာ ဣတ္ထိယော ဧဝရူ
ပါဝ ဘဝိဿန္တိ, ကိံ နော ဧတေဟိ, နိဝတ္တာမာ"တိ ဗာရာဏသိမေဝ ပစ္စာဂန္တွာ – "မဟာရာဇ, ဣတ္ထိယော နာမ
ဧဝံ ပါပဓမ္မာ, ပကတိ ဧသာ ဧတာသံ, ခမထ, ဒေဝ, ကိန္နရာဒေဝိယာ"တိ ပုရောဟိတေန ယာစိတော ခမိတွာ ရာဇနိဝေသန
တော နံ နိက္ကဍ္ဎာပေသိ, ဌာနတော ပန တံ အပနေတွာ အညံ အဂ္ဂမဟေသိံ အကာသိ။ တဉ္စ ပီဌသပ္ပိံ နိက္ကဍ္ဎာပေ
တွာ ဇမ္ဗုသာခံ ဆေဒါပေသိ။ တဒါ ကုဏာလော ပဉ္စာလစဏ္ဍော အဟောသိ။ ဣတိ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌကာရဏမေဝ အာဟရိ
တွာ ဒဿေန္တော ကထမာဟ –

၃၁၁. "ယံ ဝေ ဒိသွာ ကဏ္ဍရီကိန္နရာနံ၊ သဗ္ဗိတ္ထိယော န ရမန္တိ အဂါရေ။
တံ တာဒိသံ မစ္စံ စဇိတွာ ဘရိယာ၊ အညံ ဒိသွာ ပုရိသံ ပီဌသပ္ပိ"န္တိ။

တဿတ္ထော – ယံ ဝေ ကဏ္ဍရိဿ ရညော ကိန္နရာယ ဒေဝိယာ စာတိ ဣမေသံ ကဏ္ဍရီကိန္နရာနံ ဝိရာဂကာရဏံ
အဟောသိ, တံ ဒိသွာ ဇာနိတဗ္ဗံ – သဗ္ဗိတ္ထိယော အတ္တနော သာမိကာနံ န ရမန္တိ အဂါရေ ။ တထာ ဟိ အညံ ပီဌသပ္ပိံ
ပုရိသံ ဒိသွာ တံ ရာဇာနံ တာဒိသံ ရတိကုသလံ မစ္စံ စဇိတွာ ဘရိယာ တေန မနုဿပေတေန သဒ္ဓိံ ပါပမကာသီတိ။

အပရေပိ အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗကော နာမ ရာဇာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗာရာဏသိယာ ပါစီနဒွါရတော
သိနော ဧကဿ ဒလိဒ္ဒဿ ပဉ္စပါပီ နာမ ဓီတာ အဟောသိ။ သာ ကိရ ပုဗ္ဗေပိ ဧကာ ဒလိဒ္ဒဓီတာ မတ္တိကံ မဒ္ဒိတွာ
ဂေဟေ ဘိတ္တိံ ဝိလိမ္ပတိ။ အထေကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓော အတ္တနော ပဗ္ဘာရပရိဘဏ္ဍကရဏတ္ထံ "ကဟံ မတ္တိကံ လ
ဘိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ "ဗာရာဏသိယံ လဒ္ဓုံ သက္ကာ"တိ စီဝရံ ပါရုပိတွာ ပတ္တဟတ္ထော နဂရံ ပဝိသိတွာ တ
ဿာ အဝိဒူရေ အဋ္ဌာသိ။ သာ ကုဇ္ဈိတွာ ဥလ္လောကေန္တီ ပဒုဋ္ဌေန မနသာ "မတ္တိကမ္ပိ ဘိက္ခတီ"တိ အဝေါစ။
ပစ္စေကဗုဒ္ဓော နိစ္စလောဝ အဟောသိ။ အထ သာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ နိစ္စလိတံ ဒိသွာ ပုန စိတ္တံ ပသာဒေတွာ, "သမဏ, မတ္တိ
ကမ္ပိ န လဘသီ"တိ ဝတွာ မဟန္တံ မတ္တိကာပိဏ္ဍံ အာဟရိတွာ ပတ္တေ ဌပေသိ။ သော တာယ မတ္တိကာယ ပဗ္
ဘာရေ ပရိဘဏ္ဍမကာသိ။ သာ နစိရဿေဝ တတော စဝိတွာ တသ္မိံယေဝ နဂရေ ဗဟိဒွါရဂါမေ ဒုဂ္ဂတိတ္ထိယာ ကုစ္
ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ သာ ဒသမာသစ္စယေန မာတု ကုစ္ဆိတော နိက္ခမိ။ တဿာ မတ္တိကာပိဏ္ဍဖလေန သရီရံ ဖသ္

သသမ္ဘန္နံ အဟောသိ, ကုဇ္ဈိတ္ွတ ဥလ္လောကိတတ္တာ ပန ဟတ္ထပာဒမုခအက္ခိနာသာနိ ဟဟာနိ ဝိရူပာနိ အဟေသုံ။ တေန တံ “ပဥ္စပာပီ”တွေ့ဝ သဥ္ဇာနိံသု။

အထေကဒိဝသံ ဗာရာဏသိရာဇာ ရတ္တိံ အညာတကဝေသေန နဂရံ ပရိဂ္ဂဏှ္ဟန္တော တံ ပဒေသံ ဂတော။ သာပိ ကမအာရိကာဟိ သဒ္ဓိံ ကီဠန္တီ အဇာနိတ္ွတဝ ရာဇာနံ ဟတ္ထေ ဂဏှိ။ သော တဿာ ဟတ္ထသမ္ဖဿေန သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ နာသက္ခိ, ဒိဗ္ဗသမ္ဖဿေန ဖုဋ္ဌော ဝိယ အဟောသိ။ သော ဖဿရာဂရတ္တော တထာဝိရူပမ္ပိ တံ ဟတ္ထေ ဂဟေတ္ွတ “ကဿ ဓီတာသီ”တိ ပုစ္ဆိတ္ွတ “ဒွာရဝာသိနော”တိ ဝုတ္တေ အဿာမိကဘာဝံ ပုစ္ဆိတ္ွတ “အဟံ တေ သာမိကော ဘဝိဿာမိ, ဂစ္ဆ မာတာပိတရော အနုဇာနာပေဟီ”တိ အာဟ။ သာ မာတာပိတရော ဥပဂန္တ္ွတ “ဧကော, အမ္မ, ပုရိသော မံ ဣစ္ဆတီ”တိ ဝတ္ွတ “သောပိ ဒုဂ္ဂတော ဘဝိဿတိ, သစေ တာဒိသမ္ပိ ဣစ္ဆတိ, သာဓူ”တိ ဝုတ္တေ ဂန္တ္ွတ မာတာပိတူဟိ အနုညာတဘာဝံ အာရောစေသိ။ သော တသ္မိံယေဝ ဂေဟေ တာယ သဒ္ဓိံ ဝသိတ္ွတ ပာတောဝ ရာဇနိဝေသနံ ပာဝိသိ။ တတော ပဋ္ဌာယေဝ အညာတကဝေသေန နိဗဒ္ဓံ တတ္ထ ဂစ္ဆတိ, အညံ ဣတ္ထိံ ဩလောကေတုမ္ပိ န ဣစ္ဆတိ။

အထေကဒိဝသံ တဿာ ပိတု လောဟိတပက္ခန္ဒိကာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အသမ္ဘိန္နခီရသပ္ပိမဓုသက္ခရယုတ္တပာယာသောဝ တေဿ ဘေသဇ္ဇံ, တံ တေ ဒလိဒ္ဒတာယ ဥပ္ပာဒေတုံ န သက္ကောန္တိ။ တတော ပဥ္စပာပိမာတာ ဓီတရံ အာဟ – “ကိံ, အမ္မ, တဝ သာမိကော ပာယာသံ ဥပ္ပာဒေတုံ သက္ခိဿတီ”တိ? “အမ္မ, မမ သာမိကေန အမ္ဟေဟိပိ ဒုဂ္ဂတတရေန ဘဝိတဗ္ဗံ, ဧဝံ သန္တေပိ ပုစ္ဆိဿာမိ နံ, မာ စိန္တယီ”တိ ဝတ္ွတ တဿာဂမနဝေလာယံ ဒုမ္မနာ ဟုတ္ွတ နိသီဒိ။ အထ နံ ရာဇာ အာဂန္တ္ွတ “ကိံ ဒုမ္မနာသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တံ သုတ္ွတ ရာဇာ “ဘဒ္ဒေ ဣဒံ အတိရသဘေသဇ္ဇံ, ကုတော လဘိဿာမီ”တိ ဝတ္ွတ စိန္တေသိ – “န သက္ကာ မယာ နိစ္စကာလံ ဧဝံ စရိတုံ, အန္တရာမဂ္ဂေ ပရိဿယောပိ ဒဿ္ဗော, သစေ ခော ပန ဧတံ အန္တေပုရံ နေဿာမိ, ဧတိဿာ ဖဿသမ္ပဒံ အဇာနန္တာ ‘အမ္ဟာကံ ရာဇာ ယက္ခိနိံ ဂဟေတ္ွတ အာဂတော’တိ ကေဠိံ ကရိဿန္တိ, သကလနဂရဝာသိနော ဧတိဿာ သမ္ဖဿံ ဇာနာပေတ္ွတ ဂရဟံ မောစေဿာမီ”တိ။ အထ နံ ရာဇာ – “ဘဒ္ဒေ, မာ စိန္တယိ, အာဟရိဿာမိ တေ ပိတု ပာယာသ”န္တိ ဝတ္ွတ တာယ သဒ္ဓိံ အဘိရမိတ္ွတ ရာဇနိဝေသနံ ဂန္တ္ွတ ပုနဒိဝသေ တာဒိသံ ပာယာသံ ပစာပေတ္ွတ ပဏ္ဏာနိ အာဟရာပေတ္ွတ ဒွေဝ ပုဋ္ဌေ ကတ္ွတ ဧကသ္မိံ ပာယာသံ ပက္ခိပိတ္ွတ ဧကသ္မိံ စူဠာမဏိံ ဌပေတ္ွတ ဗန္ဓိတ္ွတ ရတ္တိဘာဂေ ဂန္တ္ွတ, “ဘဒ္ဒေ, မယံ ဒလိဒ္ဒာ, ကိစ္ဆေန သမ္ပာဒိတံ, တဝ ပိတရံ ‘အဇ္ဇ ဣမမ္ဟာ ပုဋ္ဌာ ပာယာသံ ဘုဥ္ဇ, သွေ ဣမမ္ဟာ’တိ ဝဒေယ္ယာသီ”တိ အာဟ။ သာ တထာ အကာသိ။ အထဿာ ပိတာ ဩဇသမ္ပန္နတ္တာ ပာယာသဿ ထောကမေဝ ဘုဥ္ဇိတ္ွတ သုဟိတော ဇာတော။ သေသံ မာတု ဒတ္ွတ သယမ္ပိ ဘုဥ္ဇိ။ တယောပိ သုဟိတာ အဟေသုံ။ စူဠာမဏိပုဋ္ဌံ ပန ပုနဒိဝသတ္ထာယ ဌပေသုံ။

ရာဇာ နိဝေသနံ ဂန္တ္ွတ မုခံ ဓောဝိတ္ွတဝ “စူဠာမဏိံ မေ အာဟရထာ”တိ ဝတ္ွတ “န ပဿာမ, ဒေဝ”တိ ဝုတ္တေ “သကလနဂရံ ဝိစိနထာ”တိ အာဟ။ တေ ဝိစိနိတ္ွတပိ န ပဿိံသု။ တေန ဟိ ဗဟိနဂရေ ဒလိဒ္ဒဂေဟေသု ဘတ္တပဏ္ဏပုဋ္ဌေ ဥပဟာအယ ဝိစိနထာတိ။ ဝိစိနန္တာ တသ္မိံ ဃဋ္ဌေ စူဠာမဏိံ ဒိသွ္ွတ တဿာ မာတာပိတရော “စောရာ”တိ ဗန္ဓိတ္ွတ နယိံသု။ အထဿာ ပိတာ, “သာမိ, န မယံ စောရာ, အယံ မဏိ အာဘတော”တိ ဝတ္ွတ “ကေနာ”တိ ဝုတ္တေ “ဇာမာတရာ မေ”တိ အာစိက္ခိတ္ွတ “ကဟံ သော”တိ ပုစ္ဆိတော “ဓီတာ မေ ဇာနာတီ”တိ အာဟ။ တတော ဓီတာယ သဒ္ဓိံ ကထေသိ – “အမ္မ, သာမိကံ တေ ဇာနာသီ”တိ? “န ဇာနာမီ”တိ။ “ဧဝံ သန္တေ အမ္ဟာကံ ဇီဝိတံ နတ္ထီ”တိ။ “တာတ, သော အန္ဓကာရေ အာဂန္တ္ွတ အန္ဓကာရေ ဧဝ ယာတိ, တေနဿ ရူပံ န ဇာနာမိ, ဟတ္ထသမ္ဖဿေန ပန နံ ဇာနိတုံ သက္ကောမီ”တိ။ သော ရာဇပုရိသာနံ အာရောစေသိ။ တေပိ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ အဇာနန္တော ဝိယ ဟုတ္ွတ “တေန ဟိ တံ ဣတ္ထိံ ရာဇင်္ဂဏေ အန္တောသာဏိယံ ဌပေတ္ွတ သာဏိယာ ဟတ္ထပ္ပမာဏံ ဆိဒ္ဒံ ကတ္ွတ နဂရဝာသိနော သန္နိပာတေတ္ွတ ဟတ္ထသမ္ဖဿေန စောရံ ဂဏှ္ဟထာ”တိ အာဟ။ ရာဇပုရိသာ တထာ ကာတုံ တဿာ သန္တိကံ ဂန္တ္ွတ ရူပံ ဒိသွ္ွတဝ ဝိပ္ပဋိသာရိနော ဟုတ္ွတ – “ဓိ, ဓိ ပိသာစီ”တိ ဇိဂုစ္ဆိတ္ွတ ဖုသိတုံ န ဥဿဟိံသု, အာနေတ္ွတ ပန နံ ရာဇင်္ဂဏေ အန္တောသာဏိယံ ဌပေတ္ွတ သကလနဂရဝာသိနော သန္နိပာတေသုံ။ သာ အာဂတာဂတဿ ဆိဒ္ဒေန ပသာရိတဟတ္ထံ ဂဟေတ္ွတဝ “နော ဧသော”တိ ဝဒတိ။ ပုရိသာ တဿာ ဒိဗ္ဗဖဿသဒိသေ ဖဿေ ဗဇ္ဈိတ္ွတ အပဂန္တုံ န သက္ခိံသု, “သစာယံ ဒဏ္ဍာရဟာ, ဒဏ္ဍံ ဒတ္ွတပိ အသကမ္မကာရဘာဝံ ဥပဂန္တ္ွတပိ ဧတံ ဃရေ ကရိဿာ

မာ”တိ စိန္တယိံသု။ အထ နေ ရာဇပုရိသာ ဒဏ္ဍေဟိ ကောဋ္ဋေတွာ ပလာပေသုံ။ ဥပရာဇာနံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗေ ဥမ္မတ္တကာ ဝိယ အဟေသုံ။

အထ ရာဇာ – “ကစ္စိ အဟံ ဘဝေယျ”န္တိ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ တံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာတံ “စောရော မေ ဂဟိတော”တိ မဟာသဒ္ဒံ ကရိ။ ရာဇာ တေပိ ပုစ္ဆိ – “တုမှေဟ တောယ ဟတ္ထေ ဂဟိတာ ကိံ စိန္တယိတ္ထာ”တိ။ တေ ယထာဘူတံ အာရောစေသုံ။ အထ နေ ရာဇာ အာဟ – “အဟံ တေံ အတ္တနော ဂေဟံ အာနေတုံ ဇေံ ကာရေသိံ ‘တေိသ္သာ ဖသ္သံ အဇာနန္တာ မံ ပရိဘဝေယျု’န္တိ စိန္တေတွာ, တသ္မာ မယာ သဗ္ဗေ တုမှေဟ ဇာနာပိတာ, ဝဒထ, ဘော အနိ, သာ ကဿ ဂေဟေ ဘဝိတုံ ယုတ္တာ”တိ? “တုမှာကံ, ဒေဝ”တိ။ အထ နံ အဘိသိဉ္စိတွာ အဂ္ဂမဟေသိံ အကာသိ။ မာတာပိတူနမ္ပိဿာ ကုသ္သရိယံ အပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ စ ပန တာယ သမ္ဗတ္တော နေဝ ဝိနိစ္ဆယံ ပဋ္ဌပေသိ, န အညံ ကုတ္တိံ ဩလောကေသိ။ တာ တဿာ အန္တရံ ပရိယေသိံသု။ သာ ဧကေဒိဝသံ ဒွိဝိန္နံ ရာဇူနံ အဂ္ဂမဟေသိဘာဝသ္သ သုပိနေ နိမိတ္တံ ဒိသွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ သုပိနပာဌကေ ပက္ကောသာပေတွာ “ဧဝရူပေ သုပိနေ ဒိဋ္ဌေ ကိံ ဟောတီ”တိ ပုစ္ဆိ။ တေ ကုတရာသံ ကုတ္တီနံ သန္တိကာ လဉ္ဇံ ဂဟေတွာ – “မဟာရာဇ, ဒေဝိယာ သဗ္ဗသေတဿ ဟတ္ထိနော ခန္ဓေ နိသိန္နဘာဝေ တုမှာကံ မရဏဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ, ဟတ္ထိခန္ဓဂတာယ ပန စန္ဒပရာမသနံ တုမှာကံ ပစ္စာမိတ္တရာဇာနယနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တ”န္တိ ဝတွာ “ကုအနိ ကိံ ကာတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဒေဝ ကုမ္မံ မာရေတုံ န သက္ကာ, နာဝာယ ပန နံ ဌပေတွာ နဒိယံ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝဒိံသု။ ရာဇာ အာဟာရဝတ္ထာလင်္ကာရေဟိ သဒ္ဓိံ ရတ္တိဘာဂေ နံ နာဝာယ ဌပေတွာ နဒိယံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

သာ နဒိယာ ဝုယှမာနာ ဟေဋ္ဌာနဒိယာ နာဝာယ ဥဒကံ ကီဠန္တဿ ဗာဝရိကရညော အဘိမုခဋ္ဌာနံ ပတ္တာ။ တဿ သေနာပတိ နာဝံ ဒိသွာ “အယံ နာဝာ မယှ”န္တိ အာဟ။ ရာဇာ “နာဝာယ ဘဏ္ဍံ မယှ”န္တိ ဝတွာ အာဂတာယ နာဝာယ တံ ဒိသွာ “ကာ နာမ တွံ ပိသာစီသဒိသာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာ သိတံ ကတွာ ဗကဿ ရညော အဂ္ဂမဟေသိဘာဝံ ကထေတွာ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ တဿ ကထေသိ။ သာ ပန ပဠုဟာပီတိ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ပာကဋာ။ အထ နံ ရာဇာ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ဥက္ခိပိ, သဟ ဂဟဏေနေဝ ဖဿရာဂရတ္တော အညာသု ကုတ္တီသု ကုတ္တိသညံ အကတွာ တံ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ သာ တဿ ဟဏသမာ အဟောသိ။ ဗကော တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ “နာဟံ တဿ အဂ္ဂမဟေသိံ ကာတုံ ဒဿာမီ”တိ သေနံ သင်္ကဍ္ဎိတွာ တဿ ပဋိုတိတ္တေ နိဝေသနံ ကတွာ ပဏ္ဏံ ပေသေသိ – “ဘရိယံ တ မေ ဒေတု ယုဒ္ဓံ တ”တိ။ သော “ယုဒ္ဓံ ဒဿာမိ, န ဘရိယ”န္တိ ဝတွာ ယုဒ္ဓသဇ္ဇော အဟောသိ။ ဥဘိန္နံ အမစ္စာ “မာတုကမံ နိဿာယ မရဏကိစ္စံ နတ္ထိ, ပုရိမသာမိကတ္တာ သော ဗကဿ ဟာပုဏာတိ, နာဝာယ လဒ္ဓတ္တာ ဗာဝရိကဿ, တသ္မာ ဧကေကဿ ဂေဟေ သတ္တ သတ္တ ဒိဝသာနိ ဟောတူ”တိ မန္တေတွာ ဒွေပိ ရာဇာနော သညာပေသုံ။ တေ ဥဘောပိ အတ္တမနာ ဟုတွာ တိတ္ထပဋိုတိတ္တေ နဂရာနိ မာပေတွာ ဝသိံသု။ သာ ဒွိန္နမ္ပိ တေသံ အဂ္ဂမဟေသိတ္တံ ကာရေသိ။ ဒွေပိ တဿာ သမ္ဗတ္တာ အဟေသုံ။ သာ ပန ဧကဿ ဃရေ သတ္တာဟံ ဝသိတွာ နာဝာယ ကုတရဿ ဃရံ ဂစ္ဆန္တီ နာဝံ ဟာဇေတွာ နေန္တေန ဧကေန မဟာလ္လကခုဇ္ဇကေဝဋ္ဋေန သဒ္ဓိံ နဒီမဇ္ဈေ ဟာပံ ကရောတိ။ တအာကုဏာလော သကုဏရာဇာ ဗကော အဟောသိ, တသ္မာ ကုဒံ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌကာရဏံ အာဟရိတွာ ဒဿေန္တော ကထမာဟ –

၃၁၂. “ဗကဿ စ ဗာဝရိကဿ စ ရညော၊ အစ္စန္တကာမာနုဂတဿ ဘရိယာ။
အဝါစရီ ပဋ္ဌဝသာနုဂဿ၊ ကံ တံပိ ကုတ္တီ နာတိစရေ တဒည”န္တိ။

တတ္ထ **အစ္စန္တကာမာနုဂတဿာ**တိ အစ္စန္တံ ကာမံ အနုဂတဿ။ **အဝါစရီ**တိ အနာစာရံ စရိ။ **ပဋ္ဌဝသာနုဂဿာ**တိ ပဋ္ဌဿ အတ္တနော ဝသာနုဂတဿ, အတ္တနော ပေသနကာရဿ သန္တိကေတိ အတ္ထော။ ကရဏတ္ထေ တ သာမိဝစနံ , တေန သဒ္ဓိံ ဟာပမကာသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **တဒည**န္တိ ကတရံ တံ အညံ ပုရိသံ နာတိစရေယျာတိ အတ္ထော။

အပရာပိ အတီတေ ဗြဟ္မဒတ္တဿ ဘရိယာ ပိင်္ဂိယာနီ နာမ အဂ္ဂမဟေသီ သီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရိတွာ ဩလောကေန္တီ မင်္ဂလအဿကေပကံ ဒိသွာ ရညော နိဒ္ဒုပဂမနကာလေ တတဟာနေန ဩရုယှ တေန သဒ္ဓိံ အတိစရိတွာ ပုန ဟာသာဒံ အာရုယှ ဂန္ဓေဟိ သရီရံ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ နိပဇ္ဇိ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ “ကိံ နု ခော ဒေဝိယာ အမုရ

တ္တာသမယေ နိစ္စံ သရီရံ သီတံ ဟောတိ, ပရိဂ္ဂဏှာဟိသ္သာမိ န”န္တိ ကေဒိဝသံ နိဒ္ဒူပဂတော ဝိယ ဟုတွာ တံ ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆန္တိံ အနုဂန္တွာ အသ္သုဗန္ဓေန သဒ္ဓိံ အတိစရန္တိံ ဒိသွာ နိဝတ္တိတွာ သယနံ အဘိရုဟိ။ သာပိ အတိစရိတွာ အာဂန္တွာ စူဠုသယနကေ နိပဇ္ဇိ။ ပုနဒိဝသေ ရာဇာ အမစ္စဂဏမဇ္ဈေယေဝ တံ ပက္កောသာပေတွာ တံ ကိစ္စံ အာဝိ ကတွာ ‘‘သဗ္ဗာဝ ဣတ္ထိယော ပာပဓမ္မာ’’တိ တသ္သာ ဝဓဗန္ဓဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇာရဟံ အေသံ ခမိတွာ ဌာနာ စာဝေတွာ တ အညံ အဂ္ဂမဟေသိံ အကာသိ။ တဒါ ကုဏာလော ရာဇာ ဗ္ရဟ္မဒတ္တော အဟောသိ, တေန တံ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌံ အာဟရိ တွာ ဒသ္သေန္တော ကထမာဟ –

၃၁၃. ‘‘ပိင်္ဂိယာနီ သဗ္ဗလောကိသ္သရသ္သ၊ ရညော ပိယာ ဗ္ရဟ္မဒတ္တသ္သ ဘရိယာ။
အတစရီ ပဋ္ဌဝသာနုဂသ္သ၊ တံ တပိ သာ နာဇ္ဈဂ ကာမကာမိနီ’’တိ။

တတ္ထ **တံ တ**တိ သာ ဧဝံ အတိစရန္တီ တံ တ အသ္သုဗန္ဓံ တံ တ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနန္တိ ဥဘယမ္ပိ နာဇ္ဈဂ, ဥ ဘတော ဘဋ္ဌာ အဟောသိ။ **ကာမကာမိနီ**တိ ကာမေ ပတ္ထယမာနာ။

ဧဝံ ဟာပဓမ္မာ ဣတ္ထိယောတိ အတီတဝတ္ထုံ ဟိ ဣတ္ထီနံ အေသံ ကထေတွာ အပရေနပိ ပရိယာယေန တာသံ အေသမေဝ ကထေန္တော အာဟ –

၃၁၄. ‘‘လုဒ္ဒါနံ လဟုစိတ္တာနံ၊ အကတညူန ဒုဗ္ဘိနံ။
နာဒေဝသတ္တော ပုရိသော၊ ထီနံ သဒ္ဒါတုမရဟတိ။

၃၁၅. ‘‘န တာ ပဇာနန္တိ ကတံ န ကိစ္စံ၊ န မာတရံ ပိတရံ ဘာတရံ တာ။
အနရိယာ သမတိက္ကန္တဓမ္မာ၊ သသ္သေဝ စိတ္တသ္သ ဝသံ ဝဇန္တိ။

၃၁၆. ‘‘စိရာနုဝုဋ္ဌမ္ပိ ပိယံ မနာပံ၊ အနုကမ္ပကံ ပာဏသမမ္ပိ ဘတ္တုံ။
အာဝါသု ကိစ္စေသု စ နံ ဇဟန္တိ၊ တသ္မာဟမိတ္ထီနံ န ဝိသ္သသာမိ။

၃၁၇. ‘‘ထီနဉှိ စိတ္တံ ယထာ ဝါနရသ္သ၊ ကန္နပ္ပကန္နံ ယထာ ရုက္ခဆာယာ။
စလာစလံ ဟဒယမိတ္ထိယာနံ၊ စက္ကသ္သ နေမိ ဝိယ ပရိဝတ္တတိ။

၃၁၈. ‘‘ယဒါ တာ ပသ္သန္တိ သမေက္ခမာနာ၊ အာဒေယျရူပံ ပုရိသသ္သ ဝိတ္တံ။
သဏှာဟိ ဝါစာဟိ နယန္တိ မေနံ၊ ကမ္ဗောဇကာ ဇလဇေနေဝ အသ္သံ။

၃၁၉. ‘‘ယဒါ န ပသ္သန္တိ သမေက္ခမာနာ၊ အာဒေယျရူပံ ပုရိသသ္သ ဝိတ္တံ။
သမန္တတော နံ ပရိဝဇ္ဇယန္တိ၊ တိဏ္ဏော နဒီပာရဂတောဝ ကုလ္လံ။

၃၂၀. ‘‘သိလေသူပမာ သိခိရိဝ သဗ္ဗဘက္ခာ၊ တိက္ခမာယာ နဒီရိဝ သီဃသောတာ။
သေဝန္တိ ဟေတာ ပိယမပ္ပိယဉ္စ၊ နာဝါ ယထာ ဩရကူလံ ပရဉ္စ။

၃၂၁. ‘‘န တာ ဧကသ္သ န ဒွိန္နံ၊ အာပဏောဝ ပသာရိတော။
ယော တာ မယှန္တိ မညေယျ၊ ဝါတံ ဇာလေန ဗာဓယေ။

၃၂၂. ‘‘ယထာ နဒီ စ ပန္ထော စ၊ ပာနာဂါရံ သဘာ ပပါ။
ဧဝံ လောကိတ္ထိယော နာမ၊ ဝေလာ တာသံ န ဝိဇ္ဇတိ။

၃၂၃. ‘‘ဃတာသနသမာ ဧတာ၊ ကဏှာသပ္ပသိရူပမာ။
ဂါဝေ ဗဟိံ တိဏသ္သေဝ၊ ဩမသန္တိ ဝရံ ဝရံ။

၃၂၄. ‘‘ဃတာသနံ ကုဉ္ဇရံ ကဏှာသပ္ပံ၊ မုဒ္ဓာဘိသိတ္တံ ပမဒါ စ သဗ္ဗာ။
ဧတေ နရော နိစ္စယတော ဘဇေထ၊ တေသံ ဟဝေ ဒုဗ္ဗိဒူ သဗ္ဗဘာဝေါ။

၃၂၅. ‘‘နစ္စန္တဝဏ္ဏာ န ဗဟူန ကန္တာ၊ န ဒက္ခိဏာ ပမဒာ သေဝိတဗ္ဗာ။
န ပရဿ ဘရိယာ န ဓနဿ ဟေတု၊ စေတိတ္ထိယော ပဉ္စ န သေဝိတဗ္ဗာ’’တိ။

တတ္ထ **လုဒ္ဒာန** န္တိ လုဒ္ဒာနံ။ **ကဏဝေရဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၄.၆၉-၇၂) ဝိယ ဗဒ္ဓစောရေပိ သာရဇ္ဇနံ သန္ဓာယေ
တံ ဝုတ္တံ။ **လဟုစိတ္တာန** န္တိ မုဟုတ္တမေဝ ပရိဝတ္တနစိတ္တာနံ။ **စူဠဓနုဂ္ဂဟဇာတကေန** (ဇာ. ၁.၅.၁၂၈ အာဒယော)
စေတံ ဒီပေတဗ္ဗံ။ အကတညုတာ ပန စေတာသံ ကေကနိပာတေ **တက္ကာရိယဇာတကေန** (ဇာ. ၁.၁၃.၁၀၄ အာဒယော) ဒီပေ
တဗ္ဗာ။ **နာဒေဝသတ္တော** တိ န အဒေဝသတ္တော ဒေဝေန အနာသတ္တော အယက္ခဂဟိတကော အဘူတဝိဇ္ဇော ပုရိ
သော ထိနံ သီလဝန္တတံ သဒ္ဒါတုံ နာရဟတိ, ဘူတဝိဇ္ဇော ပန သဒ္ဒဟေယျ။ **ကတ**န္တိ အတ္တနော ကတံ ဥပကာရံ။ **ကိစ္စ**
န္တိ အတ္တနာ ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ။ **န မာတရ**န္တိ သဗ္ဗေပိ ဉာတကေ ဆဍ္ဍေတွာ ယသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟောန္တိ, တ
ညေဝ အနုဗန္ဓနတော စေတေ မာတာဒယော န ဇာနန္တိ နာမ မဟာပန္ထကမာတာ ဝိယ။ **အနရိယာ**တိ နိလ္လဇ္ဇာ။ **သသ္မ
သေတ**တိ သကဿ။ **အာတသူ**တိ အာပဒာသု။ **ကိစ္စေသူ** တိ တေသု တေသု ကရဏီယေသု။

ကန္နပ္ပကန္န န္တိ ဩတိဏ္ဏောတိဏ္ဏံ။ ယထာ ဟိ ဝိသမေ ပဒေသေ ရက္ခဆာယာ နိန္နမ္ပိ ဩရောဟတိ, ထလမ္ပိ
အဘိရုဟတိ, တထာ စေတာသမ္ပိ စိတ္တံ န ကဉ္စိ ဥတ္တမာဓမံ ဝဇ္ဇေတိ။ **စလာစလ**န္တိ ကေသ္မိံဝိယေဝ အပတိဋ္ဌိတံ။ **နေ
မိ ဝိယာ**တိ သကဋဿ ဂစ္ဆတော စက္ကနေမိ ဝိယ။ **အာဒေယျရူပ** န္တိ ဂဟေတဗ္ဗဇာတိကံ။ **ဝိတ္တ** န္တိ ဓနံ။ **နယန္တိ**
တိ အတ္တနော ဝသံ နေန္တိ။ **ဇလဇေနာ**တိ ဇလဇာတသေတလေန။ ကမ္ဗောဇရဋ္ဌတသိနော ကိရ ယဒာ အဋ္ဌဝိတော အဿ
သေ ဂဏှာဟိတုကာမာ ဟောန္တိ, တအာ ကေသ္မိံ ဌာနေ ဝတိံ ပရိက္ခိပိတွာ ဒွာရံ ယောဇေတွာ အဿာနံ ဥဒကပာနတိ
တ္ထေ သေတလံ မဓုနာ မက္ခေတွာ သေတလသမ္ပန္နာနိ တိဏေ တိဏာနိ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ ပရိက္ခေပဒွာရာ မက္ခေ
န္တိ, အဿာ ဟာနီယံ ပိဝိတွာ ရသဂိဒ္ဓေန မဓုနာ မက္ခိတာနိ တာနိ တိဏာနိ ခာဒန္တာ အနုက္ကမေန တံ ဌာနံ ပဝိသန္တိ။
ဣတိ ယထာ တေ ဇလဇေန ပလောဘေတွာ အဿေ ဝသံ နေန္တိ, တထာ စေတာပိ ဓနံ ဒိသွာ တဿ ဂဟဏတ္ထာယ
သဏှာဟိ တစာဟိပိ ပုရိသံ ဝသံ နေန္တီတိ အတ္ထော။ **ကုလ္လ** န္တိ တရဏတ္ထာယ ဂဟိတံ ယံ ကိဉ္စိ။

သိလေသူပမာတိ ပုရိသာနံ စိတ္တဗန္ဓနေန သိလေသသဒိသာ။ **တိက္ခမာယာ** တိ တိခိဏမာယာ သီဃမာယာ။ **နဒီရိတ**
တိ ယထာ ပဗ္ဗတေယျာ နဒီ သီဃသောတာ, ဧဝံ သီဃမာယာတိ အတ္ထော။ **အာပဏောတ**တိ ယထာ စ ပသာရိတာပ
ဏော ယေသံ မူလံ အတ္ထိ, တေသညေဝ ဥပကာရော, တထေဝ တာပိ။ **ယော တာ**တိ ယော ပုရိသော တာ ဣတ္ထိယော။
ဗာဓယေတိ သော တတံ ဇာလေန ဗာဓေယျ။ **ဝေလာ တာသံ န ဝိဇ္ဇတီ** တိ ယထာ စေတေသံ နဒီအာဒီနံ ‘‘အသုကဝေလာယ
မေဝ တ္တေ ဂန္တဗ္ဗ’’န္တိ ဝေလာ နတ္ထိ, ရတ္တိမ္ပိ ဒိဝါပိ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ ဥပဂန္တဗ္ဗာနေဝ, အသုကေနေတ
တိပိ မရိယာဒာ နတ္ထိ, အတ္ထိကေန ဥပဂန္တဗ္ဗာနေဝ, တထာ တာသမ္ပီတိ အတ္ထော။

ဃတာသနသမာ စေတာတိ ယထာ အဂ္ဂိ ဣန္ဓနေန န တပ္ပတိ, ဧဝမေတာပိ ကိလေသရတိယာ။ **ကဏှာဟသပ္ပသိရူပ
မာ**တိ ကောဓနတာယ ဥပနာဟိတာယ ဃောရဝိသတာယ ဒုဇိဝှတာယ မိတ္တဒုဗ္ဘိတာယာတိ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ ကဏှာသပ္ပ
ပသိရသဒိသာ။ တတ္ထ ဗဟုလရာဂတာယ ဃောရဝိသတာ, ပိသုဏတာယ ဒုဇိဝှတာ, အတိစာရိတာယ မိတ္တဒုဗ္ဘိတာ ဝေဒိ
တဗ္ဗာ။ **ကတေ ဗဟိ တိဏသ္သေတ** တိ ယထာ ကတေ ခာဒိတဌာနံ ဆဍ္ဍေတွာ ဗဟိ မနာပမနာပဿ တိဏဿ ဝရံ
ဝရံ ဩမသန္တိ ခာဒန္တိ, ဧဝမေတာပိ နိဒ္ဓနံ ဆဍ္ဍေတွာ အညံ သဓနမေဝ ဘဇန္တီတိ အတ္ထော။ **မုဒ္ဓာဘိသိတ္တ** န္တိ
ရာဇာနံ။ **ပမဒာ စ သဗ္ဗာ** တိ သဗ္ဗာ စ ဣတ္ထိယော။ **စေတေ**တိ စေတေ ပဉ္စ ဇနေ။ **နိစ္စယတော**တိ နိစ္စသညတော, ဥပဋ္ဌိတဿ
သတိ အပ္ပမတ္တောဝ ဟုတွာတိ အတ္ထော။ **ဒုဗ္ဗိဒူ** တိ ဒုဇ္ဇာနော။ **သဗ္ဗဘာတေ**တိ အဇ္ဈာသယော။ စိရပရိစိဏ္ဏောပိ ဟိ
အဂ္ဂိ ဒဟတိ, စိရဝိဿာသိကောပိ ကုဉ္ဇရော ဃာတေတိ, စိရပရိစိတောပိ သပ္ပော ဍံသတိ, စိရဝိဿာသိကောပိ ရာဇာ
အနတ္ထကရော ဟောတိ, ဧဝံ စိရာစိဏ္ဏာပိ ဣတ္ထိယော ဝိကာရံ ဒဿေန္တီတိ။

နစ္စန္တဝဏ္ဏာ တိ အဘိရူပဝတီ။ **န ဗဟူန ကန္တာ** တိ အမုကာသိဂဏိကာ ဝိယ ဗဟူနံ ပိယာ မနာပာ။ **န ဒက္ခိဏာ**
တိ နစ္စဂီတကုသလာ။ တထာရူပာ ဟိ ဗဟုပတ္ထိတာ ဗဟုမိတ္တာ ဟောန္တိ, တသ္မာ န သေဝိတဗ္ဗာ။ **န ဓနဿ ဟေ
တူ**တိ ယာ ဓနဟေတုယေဝ ဘဇတိ, သာ အပရိဂ္ဂဟာပိ န သေဝိတဗ္ဗာ။ သာ ဟိ ဓနံ အလဘမာနာ ကုဇ္ဈတီတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ မဟာဇနော မဟာသတ္တဿ “အဟော သုကထိတ”န္တိ သာဓုကာရမအာသိ။ သောပိ တွေကေဟိ ကာရဏေဟိ ကုတ္တီနံ အဂုဏံ ကထေတွာ တုဏှီ အဟောသိ။ တံ သုတွာ အာနန္ဒော ဂိဇ္ဈရာဇာ, “သမ္မ ကုဏာလ, အဟမ္ပိ အတ္တနော ဉာဏဗလေန ကုတ္တီနံ အဂုဏံ ကထေဿာမီ”တိ ဝတွာ အဂုဏကထံ အာရဘိ။ တံ ဒဿေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

“အထ ခလု, ဘော, အာနန္ဒော ဂိဇ္ဈရာဇာ ကုဏာလဿ အာဒိမဇ္ဈကထာပရိယောသာနံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ –

၃၂၆. “ပုဏ္ဏမ္ပိ စေမံ ပထဝိံ ဓနေန, ဒဇ္ဇိတ္ထိယာ ပုရိသော သမ္မတာယ။
လဒ္ဓာ ခဏံ အတိမညေယျ တမ္ပိ၊ တာသံ ဝသံ အသတီနံ န ဂစ္ဆေ။

၃၂၇. “ဥဋ္ဌာဟကံ စေပိ အလီနဝုတ္တိံ၊ ကောမာရဘတ္တာရံ ပိယံ မနာပံ။
အာပါသု ကိစ္စေသု စ နံ ဇဟန္တိ၊ တသ္မာဟမိတ္ထီနံ န ဝိဿသာမိ။

၃၂၈. “န ဝိဿသေ ‘ဣစ္ဆတိ မ’န္တိ ပေါသော၊ န ဝိဿသေ ‘ရောဒတိ မေ သကာသေ’။
သေဝန္တိ ဟေတာ ပိယမပ္ပိယဉ္စ၊ နာဝါ ယထာ ဩရကူလံ ပရဉ္စ။

၃၂၉. “န ဝိဿသေ သာခပုရာဏသန္ထတံ၊ န ဝိဿသေ မိတ္တပုရာဏစောရံ။
န ဝိဿသေ ရာဇာနံ ‘သခါ မမ’န္တိ၊ န ဝိဿသေ ဣတ္ထိ ဒသန္နံ မာတရံ။

၃၃၀. “န ဝိဿသေ ရာမကရာသု နာရိသု၊ အစ္စန္တသီလာသု အသညတာသု။
အစ္စန္တပေမာနုဂတဿ ဘရိယာ, န ဝိဿသေ တိတ္ထသမာ ဟိ နာရိယော။

၃၃၁. “ဟနေယျုံ ဆိန္ဒေယျုံ ဆေဒာပေယျုမ္ပိ၊ ကဏ္ဌေပိ ဆေတွာ ရုဓိရံ ပိဝေယျုံ။
မာ ဒီနကာမာသု အသညတာသု၊ ဘာဝံ ကရေ ဂင်္ဂတိတ္ထူပမာသု။

၃၃၂. “မုသာ တာသံ ယထာ သစ္စံ၊ သစ္စံ တာသံ ယထာ မုသာ။
ဂါဝေါ ဗဟိ တိဏဿေဝ၊ ဩမသန္တိ ဝရံ ဝရံ။

၃၃၃. “ဂတေနေတာ ပလောဘေန္တိ၊ ပေက္ခိတေန မှသိတေန စ။
အထောပိ ဒုန္နိဝတ္ထေန၊ မဉ္ဇုနာ ဘဏိတေန စ။

၃၃၄. “စောရိယော ကထိနာ ဟေတာ၊ ဝါဠာ စ လပသက္ခရာ။
န တာ ကိဉ္စိ န ဇာနန္တိ၊ ယံ မနုဿေသု ဝဉ္စနံ။

၃၃၅. “အသာ လောကိတ္ထိယော နာမ၊ ဝေလာ တာသံ န ဝိဇ္ဇတိ။
သာရတ္တာ စ ပဂဗ္ဘာ စ၊ သိခီ သဗ္ဗဃသော ယထာ။

၃၃၆. “နတ္ထိတ္ထီနံ ပိယော နာမ၊ အပ္ပိယောပိ န ဝိဇ္ဇတိ။
သေဝန္တိ ဟေတာ ပိယမပ္ပိယဉ္စ၊ နာဝါ ယထာ ဩရကူလံ ပရဉ္စ။

၃၃၇. “နတ္ထိတ္ထီနံ ပိယော နာမ၊ အပ္ပိယောပိ န ဝိဇ္ဇတိ။
ဓနတ္တာ ပဋိဝလ္လန္တိ၊ လတာဝ ဒုမနိဿိတာ။

၃၃၈. “ဟတ္ထိဗန္ဓံ အဿဗန္ဓံ၊ ဂေါပုရိသဉ္စ မဏ္ဍလံ။
ဆဝဍာဟကံ ပုပ္ဖဆဍ္ဍကံ၊ သဓနမနုပတန္တိ နာရိယော။

၃၃၉. “ကုလပုတ္တမ္ပိ ဇဟန္တိ အကိဉ္စနံ၊ ဆဝကသမသဒိသမ္ပိ။
အနုဂစ္ဆန္တိ အနုပတန္တိ၊ ဓနဟေတု ဟိ နာရိယော”တိ။

တတ္ထ **အာဒိမဇ္ဈကထာပရိယောသာန** န္တိ ကထာယ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ။ **လဒ္ဓာ ခဏာ** န္တိ ဩကာသံ လဘိတွာ။ **ဣဿတိ မ** န္တိ မံ သော ဣဿတီတိ ပုရိသော ဣတ္ထိံ န ဝိဿသေယျ။ **သာခပုရာဏသန္ထုတ** န္တိ ဟိယျော တ ပရေ တ သန္ထုတံ ပုရာဏသာခာသန္ထုတံ န ဝိဿသေ, အပဗ္ဗော ဗ္ဗေတွာ အပစ္စဝေက္ခိတွာ န ပရိဘုဉ္ဇေယျ။ တတ္ရ ဟိ ဒီဃဇာတိကော တ ပဝိသိတွာ တိဋ္ဌေယျ, ပစ္စာမိတ္တော တ သတ္ထံ နိက္ခိပေယျ။ **မိတ္တပုရာဏစောရန္တိ** ပန္ထဒူဟနဋ္ဌာနေ ဌိတံ စောရံ “ပုရာဏမိတ္တော မေ”တိ န ဝိဿသေယျ။ စောရာ ဟိ ယေ သဉ္ဇာနန္တိ တေယေဝ မာရေန္တိ။ **သခာ မမန္တိ** သော ဟိ ခိပ္ပမေဝ ကုဇ္ဈတိ, တသ္မာ ရာဇာနံ “သခာ မေ”တိ န ဝိဿသေ။ **ဒသန္နမာတရန္တိ** “အယံ မဟလ္လိကာ ဣအနိ မံ န အတိစရိဿတိ, အတ္တာနံ ရက္ခိဿတီ”တိ န ဝိဿသေတဗ္ဗာ။ **ရာမကရာသူ**တိ ဗာလာနံ ရတိကရာသု။ **အစ္စန္တသီလာသူ** တိ အတိက္ကန္တသီလာသု။ **အစ္စန္တပေမာနုဂတဿာ** တိ သစေပိ အစ္စန္တံ အနုဂတပေမာ အဿ, တထာပိ တံ န ဝိဿသေ။ ကိံကာရဏာ? တိတ္ထသမာ ဟိ နာရိယောတိ သမ္ဗန္ဓော, တိတ္ထံ ဝိယ သဗ္ဗသာဓာရဏာတိ အတ္ထော။

ဟနေယျုံ န္တိ ကုဒ္ဓာ တ အညပုရိသသာရတ္တာ တ ဟုတွာ သဗ္ဗမေတံ ဟနနာဒိံ ကရေယျုံ။ **မာ ဒီနကာမာသူ**တိ ဟီနဇ္ဈာသယာသု သံကိလိဋ္ဌအာသယာသု။ **ဘာဝ**န္တိ ဇေရူပဟာသု သိနေဟံ မာ ကရေ။ **ဂင်္ဂတိတ္ထူပမာသူ** တိ သဗ္ဗသာဓာရဏဋ္ဌေန ဂင်္ဂာတိတ္ထသဒိသာသု။ **မုသာ**တိ မုသာတအော တာသံ သစ္စသဒိသော၀။ **ဂဝေနာ**တိအာဒီသု ပေက္ခိတေန ပလောဘနေ **ဥမ္မာဒန္တိဇာတကံ,** (ဇာ. ၂.၁၈.၅၇ အာဒယော) ဒုန္နိဝတ္ထေန **နိဋ္ဌိနိကာဇာတကံ,** (ဇာ. ၂.၁၈.၁ အာဒယော) မဥ္ဇုနာ ဘဏိတေန “တုဝဋ္ဋံ ခေါ, အယျပုတ္တ, အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ နန္ဒတ္ထေရဿ ဝတ္ထု (ဥအ. ၂၂) ကထေတဗ္ဗံ။ **စောရိယော**တိ သမ္ပတဿ ခနဿ ဝိနာသနေန စောရိယော။ **ကထိနာ**တိ ထဒ္ဓဟဒယာ။ **တဋ္ဌာ**တိ ဒုဋ္ဌာ အပ္ပကေနေ၀ ကုဇ္ဈနသီလာ။ **လပသက္ခရာ** တိ နိရတ္ထကလပနေန သက္ခရာ ဝိယ မဓုရာ။ **အသာ**တိ အသတိယော လာမကာ။ **သာရတ္တာ**တိ သဗ္ဗအ သာရတ္တာ။ **ပဂဗ္ဘာ** တိ ကာယပာဂဗ္ဘိယာဒီဟိ ပဂဗ္ဘာ။ **ယထာ**တိ ယထာ သိခီ သဗ္ဗဃသော, ဧဝမေတာပိ သဗ္ဗဃသာ။ **ပဋ္ဋိဝလ္လန္တီ** တိ ပရိဿဇန္တိ ဥပဂူဟန္တိ ဝေဌေန္တိ။ **လတာတ**တိ ယထာ လတာ ရုက္ခနိဿိတာ ရုက္ခံ ဝေဌေန္တိ, ဧဝမေတာ ပုရိသံ ပရိဿဇန္တိ နာမ။

ဟတ္ထိဗန္ဓ န္တိအာဒီသု ကေပုရိသော ဝုစ္စတိ ကေဟလကော။ **ဆဝဍာဟက**န္တိ ဆတနံ ဍာဟကံ, သုသာနပာလန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပုပ္ဖဆဍ္ဍက** န္တိ ဝစ္စဋ္ဌာနသောဓကံ။ **သခေန**န္တိ ဧတေသုပိ သခနံ အနုဂစ္ဆန္တိယေဝ ။ **အကိဉ္စန** န္တိ အခနံ။ **ဆဝကသမသဒိသ**န္တိ သုနခမံသခာဒစဏ္ဍာလေန သမံ သဒိသံ, တေန နိဗ္ဗိသေသမ္ပိ ပုရိသံ ဂစ္ဆန္တိ ဘဇန္တိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ **အနုပတန္တိ ခနဟေတု နာရိယော** တိ။

ဧဝံ အတ္တနော ဉာဏေ ဌတွာ အာနန္ဒော ဂိဇ္ဈရာဇာ ဣတ္ထီနံ အဂုဏံ ကထေတွာ တုဏှီ အဟောသိ။ တဿ ဝစနံ သုတွာ နာရဒောပိ အတ္တနော ဉာဏေ ဌတွာ တာသံ အဂုဏံ ကထေသိ။ တံ ဒဿေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

“အထ ခလု, ဘော, နာရဒော ဒေဝဗ္ရာဟ္မဏော အာနန္ဒဿ ဂိဇ္ဈရာဇဿ အာဒိမဇ္ဈကထာပရိယောသာနံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ –

၃၄၀.““စတ္တာရောမေ န ပူရေန္တိ၊ တေ မေ သုဏာထ ဘာသတော။
သမုဒ္ဒော ဗြာဟ္မဏော ရာဇာ၊ ဣတ္ထီ စာပိ ဒိဇမ္ပတိ။

၃၄၁.“သရိတာ သာဂရံ ယန္တိ၊ ယာ ကာစိ ပထဝိဿိတာ။
တာ သမုဒ္ဒံ န ပူရေန္တိ၊ ဦနတ္တာ ဟိ န ပူရတိ။

၃၄၂.“ဗြာဟ္မဏော စ အဓိယာန၊ ဝေဒမက္ခာနပဉ္စမံ။
ဘိယျောပိ သုတမိစ္ဆေယျ၊ ဦနတ္တာ ဟိ န ပူရတိ။

၃၄၃.“ရာဇာ စ ပထဝိံ သဗ္ဗံ၊ သသမုဒ္ဒံ သပဗ္ဗတံ။
အဇ္ဈာဝသံ ဝိဇိနိတွာ၊ အနန္တရတနောစိတံ။
ပါရံ သမုဒ္ဒံ ပတ္ထေတိ၊ ဦနတ္တာ ဟိ န ပူရတိ။

၃၄၄. ‘‘ကေမေကာယ ဣတ္ထိယာ၊ အဥ္ဥ ပတိနော သိယာ။
သူရာ စ ဗလဝန္တော စ၊ သဗ္ဗကာမရသာဟရာ။
ကရေယျ နဝမေ ဆန္ဒံ၊ ဦနတ္တာ ဟိ န ပူရတိ။

၃၄၅. ‘‘သဗ္ဗိတ္ထိယော သိခီရိဝ သဗ္ဗဘက္ခာ၊ သဗ္ဗိတ္ထိယော နဒီရိဝ သဗ္ဗဝဟီ။
သဗ္ဗိတ္ထိယော ကဏ္ဋကာနံဝ သာခါ၊ သဗ္ဗိတ္ထိယော ဓနဟေတု ဝဇန္တိ။

၃၄၆. ‘‘ဝါတဉ္စ ဇာလေန နရော ပရာမသေ၊ ဩသိဉ္စယေ သာဂရမေကပါဏိနာ။
သကေန ဟတ္ထေန ကရေယျ ဃောသံ၊ ယော သဗ္ဗဘာဝံ ပမဒါသု ဩဒဟေ။

၃၄၇. ‘‘စောရီနံ ဗဟုဗုဒ္ဓီနံ၊ ယာသု သစ္စံ သုဒုလ္လဘံ။
ထီနံ ဘာဝေါ ဒုရာဇာနော၊ မစ္ဆဿေဝေါဒကေ ဂတံ။

၃၄၈. ‘‘အနလာ မုဒုသမ္ဘာသာ၊ ဒုပ္ပူရာ တာ နဒီသမာ။
သီဒန္တိ နံ ဝိဒိတွာန၊ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇယေ။

၃၄၉. ‘‘အာဝဋ္ဋနီ မဟာမာယာ၊ ဗြဟ္မစရိယဝိကောပနာ။
သီဒန္တိ နံ ဝိဒိတွာန၊ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇယေ။

၃၅၀. ‘‘ယံ ဧတာ ဥပသေဝန္တိ၊ ဆန္ဒသာ ဝါ ဓနေန ဝါ။
ဇာတဝေဒေါဝ သံဌာနံ၊ ခိပ္ပံ အနုဒဟန္တိ န’’’န္တိ။

တတ္ထ **ဒိဇမ္ပတီ** တိ ဒိဇဇေဋ္ဌကံ ကုဏာလံ အာလပတိ။ **‘‘သရိတာ’’**တိအာဒိ ဌပိတမာတိကာယ ဘာဇနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ **ဦနတ္တာ** တိ ဥဒကပတိဋ္ဌာနဿ မဟန္တတာယ ဦနာ ဧဝ။ **အဓိယာနာ**တိ သဇ္ဈာယိတွာ။ **ဝေဒမက္ခာနပဉ္စမ** န္တိ ဣတိဟာသပဉ္စမံ ဝေဒစတုက္ကံ။ **ဦနတ္တာ** တိ သော ဟိ အဇ္ဈာသယမဟန္တတာယ သိက္ခိတဗ္ဗဿ န ပူရတိ။ **အနန္တရတနော စိတ**န္တိ နာနာရတနေဟိ ဩစိတံ ပရိပုဏ္ဏံ။ **ဦနတ္တာ** တိ သော ဟိ တဏှာမဟန္တတာယ န ပူရတိ။ **သိယာ**တိ သိယံ, အယမေဝ ဝါ ပာဌော။ **သဗ္ဗကာမရသာဟရာ**တိ သဗ္ဗေသံ ကာမရသာနံ အာဟရကာ။ **‘‘နဝမေ’’**တိ အဋ္ဌဟိ အတိတ္တဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ သာ ပန ဒသမေပိ ဝီသတိမေပိ တတော ဥတ္တရိတရေပိ ဆန္ဒံ ကရောတေဝ။ **ဦနတ္တာ** တိ သာ ဟိ ကာမတဏှာယ မဟန္တတာယ န ပူရတိ။ **ကဏ္ဋကာနံဝ သာခါ**တိ သမ္မာဓမဂ္ဂေ ကဏ္ဋကသာခသဒိသာ။ ယထာ ဟိ သာခာ လဂ္ဂိတွာ အာကမုတိ, ဧဝံ တောပိ ရူပာဒီဟိ ကမုန္တိ။ ယထာ သာခာ ဟတ္ထာဒီသု ဝိဇ္ဈိတွာ ဒုက္ခံ ဥပ္ပာဒေတိ, ဧဝံ တောပိ ဖုဋ္ဌမတ္တာ သရီရသမ္ဖဿေန ဝိဇ္ဈိတွာ မဟာဝိနာသံ ပာပေန္တိ။ **ဝဇန္တိ** တိ ပရပုရိသံ ဝဇန္တိ။

ပရာမသေတိ ဂဏှေယျ။ **ဩသိဉ္စယေ** တိ နီဟာယိတုံ ဩတိဏ္ဏော ဧကေန ဟတ္ထေန သကလသမုဒ္ဒဥဒကံ ဩသိဉ္စေယျ ဂဟေတွာ ဆဍ္ဍေယျ။ **သကေနာ**တိ ဧကေန အတ္တနော ဟတ္ထေန တမေဝ ဟတ္ထံ ပဟရိတွာ ဃောသံ ဥပ္ပာဒေယျ။ **သဗ္ဗဘာဝ**န္တိ ‘‘တွံဝမေဝ ဣဋ္ဌော ကန္တော ပိယော မနာပေ’’တိ ဝုစ္စမာနော ယော ပုရိသော ‘‘ဧဝမေတ’’န္တိ သဒ္ဒဟန္တော သဗ္ဗံ အတ္တနော အဇ္ဈာသယံ ပမဒါသု ဩဒဟေဇေယျ, သော ဇာလာဒီဟိ ဝါတဂ္ဂဟဏာဒီနိ ကရေယျာတိ အတ္ထော။ **ဂတ**န္တိ ဂမနံ။ **အနလာ**တိ တီဟိ ဓမ္မေဟိ အလန္တိ ဝစနဝိရဟိတာ။ **ဒုပ္ပူရာ တာ** တိ ယထာ မဟာနဒီ ဥဒကေန, ဧဝံ ကိလေသရတိယာ တာ ဒုပ္ပူရာ။ **သီဒန္တိ နံ ဝိဒိတွာနာ** တိ ဧတ္ထ နန္တိ နိပါတမတ္တံ, ဣတ္ထိယော အလ္လီနာ စတူသု အပါယေသု သီဒန္တီတိ ဝိဒိတွာ။ **အာဝဋ္ဋနီ** တိ ယထာ အာဝဋ္ဋနီ မဟာဇနဿ ဟဒယံ မောဟေတွာ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတိ, ဧဝမေတာပီတိ အတ္ထော။ **ဝိကောပနာ**တိ နာသနတ္ထေန စ ဂရဟတ္ထေန စ ဗြဟ္မစရိယဿ ကောပိကာ။ **ဆန္ဒသာ ဝါ**တိ ပိယသံဝါသေန ဝါ။ **ဓနေန ဝါ**တိ ဓနဟေတု ဝါ။ **သံဌာန**န္တိ ယထာ ဇာတဝေဒေါ အတ္တနော ဌာနံ ယံ ယံ ပဒေသံ အလ္လီယတိ, တံ တံ ဒဟတိ, တထာ ဧတာပိ ယံ ယံ ပုရိသံ ကိလေသဝသေန အလ္လီယန္တိ, တံ တံ အနုဒဟန္တိ မဟာဝိနာသံ ပာပေန္တိ။

ဧဝံ နာရဒေန ဣတ္ထီနံ အဂုဏေ ပကာသိတေ ပုန မဟာသတ္တော ဝိသေသေတွာ တာသံ အဂုဏံ ပကာသေတိ။ တံ ဒဿေတုံ သတ္ထာ အာဟ –

‘‘အထ ခလု, ဘော, ကုဏာလော သကုဏော နာရဒဿ ဒေဝဗြာဟ္မဏဿ အာဒိမဇ္ဈကထာပရိယောသာနံ ဝိဒိတ္တာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမာ ကထာယော အဇ္ဈဘာသိ –

၃၅၁.‘‘‘သလ္လပေ နိသိတခဂ္ဂဟဏိနာ၊ ပဏ္ဍိတော အပိ ပိသာစဒောသိနာ။
ဥဂ္ဂတေဇမုရဂမ္ပိ အာသိဒေ၊ ဧကော ဧကာယ ပမဒာယ နာလပေ။

၃၅၂.‘‘လောကစိတ္တမထနာ ဟိ နာရိယော၊ နစ္စဂီတဘဏိတမှိတာဝုဓာ။
ဗာဓယန္တိ အနုပဋ္ဌိတဿတိံ၊ ဒီပေ ရက္ခသိဂဏောဝ ဝာဏိဇေ။

၃၅၃.‘‘နတ္ထိ တာသံ ဝိနယော န သံဝရော၊ မဇ္ဇမံသနိရတာ အသညတာ။
တာ ဂိလန္တိ ပုရိသဿ ပာဘတံ၊ သာဂရေဝ မကရံ တိမိင်္ဂလော။

၃၅၄.‘‘ပဉ္စကာမဂုဏသာတဂောစရာ၊ ဥဒ္ဓတာ အနိယတာ အသညတာ။
ဩသရန္တိ ပမဒာ ပမာဒိနံ၊ လောဏတောယဝတိယံဝ အာပကာ။

၃၅၅.‘‘ယံ နရံ ဥပလပေန္တိ နာရိယော၊ ဆန္ဒသာ ဝ ရတိယာ ဓနေန ဝါ။
ဇာတဝေဒသဒိသမ္ပိ တာဒိသံ၊ ရာဂဒောသဝဓိယော ဒဟန္တိ နံ။

၃၅၆.‘‘အဍ္ဎံ ဉတွာ ပုရိသံ မဟဒ္ဓနံ၊ ဩသရန္တိ သဓနံ သဟတ္တနာ။
ရတ္တစိတ္တမတိဝေဌယန္တိ နံ၊ သာလ မာလုဝလတာဝ ကာနနေ။

၃၅၇.‘‘တာ ဥပေန္တိ ဝိဝိဓေန ဆန္ဒသာ၊ စိတ္ရဗိမ္ဗမုခိယော အလင်္ကတာ။
ဥဟသန္တိ ပဟသန္တိ နာရိယော၊ သမ္ဗရောဝ သတမာယကောဝိဒာ။

၃၅၈.‘‘ဇာတရူပမဏိမုတ္တဘူသိတာ၊ သက္ကတာ ပတိကုလေသု နာရိယော။
ရက္ခိတာ အတိစရန္တိ သာမိကံ၊ ဒာနဝံဝ ဟဒယန္တရဿိတာ။

၃၅၉.‘‘တေဇဝါပိ ဟိ နရော ဝိစက္ခဏော၊ သက္ကတော ဗဟုဇနဿ ပူဇိတော။
နာရိနံ ဝသဂတော န ဘာသတိ၊ ရာဟုနာ ဥပဟတောဝ စန္ဒိမာ။

၃၆၀.‘‘ယံ ကရေယျ ကုပိတော ဒိသော ဒိသံ၊ ဒုဋ္ဌစိတ္တော ဝသမာဂတံ အရိံ။
တေန ဘိယျော ဗျသနံ နိဂစ္ဆတိ၊ နာရိနံ ဝသဂတော အပေက္ခဝါ။

၃၆၁.‘‘ကေသလူနနခဆိန္နတဇ္ဇိတာ၊ ပါဒပါဏိကသဒဏ္ဍတာဠိတာ။
ဟီနမေဝုပဂတာ ဟိ နာရိယော၊ တာ ရမန္တိ ကုဏပေဝ မက္ခိကာ။

၃၆၂.‘‘တာ ကုလေသု ဝိသိခန္တရေသု ဝါ၊ ရာဇဓာနိနိဂမေသု ဝါ ပုန။
ဩဍ္ဍိတံ နမုစိပာသဝါကရံ၊ စက္ခုမာ ပရိဝဇ္ဇေ သုခတ္ထိကော။

၃၆၃.‘‘ဩဿဇိတွ ကုသလံ တပောဂုဏံ၊ ယော အနရိယစရိတာနိ မာစရိ။
ဒေဝတာဟိ နိရယံ နိမိဿတိ၊ ဆေဒကမိမဏိယံဝ ဝါဏိဇော။

၃၆၄.‘‘သော ဣဓ ဂရဟိတော ပရတ္ထ စ၊ ဒုမ္မတီ ဥပဟတော သကမ္မုနာ။
ဂစ္ဆတီ အနိယတော ဂဠာဂဠံ, ဒုဋ္ဌဂဒြဘရထောဝ ဥပ္ပထေ။

၃၆၅.‘‘သော ဥပေတိ နိရယံ ပတာပနံ၊ သတ္တိသိမ္ဗလိဝနဉ္စ အာယသံ။
အာဝသိတွာ တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ ပေတရာဇဝိသယံ န မုဉ္စတိ။

၃၆၆.‘‘ဒိဗျခိဍ္ဍရတိယော စ နန္ဒနေ၊ စက္ကဝတ္တိစရိတဉ္စ မာနုသေ။

နာသယန္တိ ပမအာ ပမာဒိနံ၊ ဒုဂ္ဂတိဥ္စ ပဋိပာဒယန္တိ နံ။

၃၆၇. ''ဒိဗ္ဗခိဍ္ဍာရတိယော န ဒုလ္လဘာ၊ စက္ကဝတ္တိစရိတဥ္စ မာနုသေ။
သောဏ္ဏဗျမှနိလယာ စ အစ္ဆရာ၊ ယေ စရန္တိ ပမအာပဟနတ္ထိကာ။

၃၆၈. ''ကာမဓာတုသမတိက္ကမာ ဂတိ၊ ရူပဓာတုယာ ဘာဝတော န ဒုလ္လဘော။
ဝီတရာဂဝိသယူပပတ္တိ ယာ၊ ယေ စရန္တိ ပမအာပဟနတ္ထိကာ။

၃၆၉. ''သဗ္ဗဒုက္ခသမတိက္ကမံ သိဝံ၊ အစ္စန္တမစလိတံ အသင်္ခတံ။
နိဗ္ဗုတေဟိ သုစိဟီ န ဒုလ္လဘံ၊ ယေ စရန္တိ ပမအာပဟနတ္ထိကာ'''တိ။

တတ္ထ **သလ္လပေ** တိ ''သစေ မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပေဿသိ, သီသံ တေ ဟတေဿာမီ''တိ ဝတွာ ခဂ္ဂံ အာအာယ ဌိတေနာပိ, ''သလ္လပိတမတ္တေယေဝ တံ ခာဒိတွာ ဇီဝိတဝိနာသံ ပာပေဿာမီ''တိ အေသိနာ ဟုတွာ ဌိတေနာပိ ပိသာစေန သဒ္ဓိံ သလ္လပေ။ ''ဥပဂတံ ဍံသိတွာ နာသေဿာမီ''တိ ဌိတံ ဥဂ္ဂတေဇံ ဥရဂမ္ပိ အာသီဒေ။ ဧကော ပန ဟုတွာ ရဟော ဧကာယ ပမအာယ န ဟိ အာလပေ။ **လောကစိတ္တမထနာ** တိ လောကဿ စိတ္တဃာတိကာ။ **ဒီပေ ရက္ခသိဂဏောတိ** ယထာ ဒီပေ ရက္ခသိဂဏော မနုဿဝေသေန တဏှာဧ ဥပလာပေတွာ အတ္တနော ဝသေ ဂတေ ကတွာ ခာဒတိ, ဧဝံ က္လမာပိ ပဥ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ အတ္တနော ဝသေ ကတွာ သတ္တေ မဟာဝိနာသံ ပာပေန္တီတိ အတ္ထော။ **ဝိနယောတိ** အာစာရော။ **သံဝရောတိ** မရိယာဒေ။ **ပုရိသဿ ဟဘတ** န္တိ ဒုက္ခသမ္ပတံ ဓနံ **ဂိလန္တိ** နာသေန္တိ။

အနိယတာတိ အနိယတစိတ္တာ။ **လောဏတောယဝတိယ**န္တိ လောဏတောယဝန္တံ သမုဒ္ဒန္တိ အတ္ထော။ **အာပကာ**တိ အာပက, အယမေဝ တ ဟဥ္စော။ ယထာ သမုဒ္ဒံ နဒိယော ဩသရန္တိ, ဧဝံ ပမာဒိနံ ပမအာတိ အတ္ထော။ **ဆန္ဒသာ** တိ ပေမေန။ **ရတိယာ**တိ ပဥ္စကာမဂုဏရတိယာ။ **ဓနေန တ**တိ ဓနဟေတု တ။ **ဇာတဝေဒသဒိသ**န္တိ ဂုဏသမ္ပတ္တိယာ အဂ္ဂိမိဝ ဇလိတမ္ပိ။ **ရာဂဒေါသဝဓိယော**တိ ကာမရာဂဒေါသေဟိ ဝဓိကာ။ ရာဂဒေါသဂတိယောတိပိ ဟဥ္စော။ **ဩသရန္တိ** တိ ဓနဂဟဏတ္ထာယ မဓုရဝစနေန တံ ဗန္ဓန္တိယော ဥပဂစ္ဆန္တိ။ **သဓန**န္တိ သဓနာ။ အယမေဝ တ ဟဥ္စော, ဝတ္ထာလင်္ကာရတ္ထာယ ကိဥ္စိ အတ္တနော ဓနံ ဒတွာပိ ဩသရန္တီတိ အတ္ထော။ **သဟာတ္တနာ** တိ အတ္တဘာဝေန သဒ္ဓိံ အတ္တဘာဝမ္ပိ တဿေဝ ပရိစ္စဇန္တိယော ဝိယ ဟောန္တိ။ **အတိဝေဌယန္တီ** တိ ဓနဂဟဏတ္ထာယ အတိဝိယ ဝေဌေန္တိ ပီဠေန္တိ။

ဝိဝိဓေန ဆန္ဒသာတိ နာနာဝိဓေန အာကာရေန။ **စိတ္တရူပိမ္ဗမုခိယော** တိ အလင်္ကာရဝသေန စိတ္တရူပိရာ စိတ္တမုခိယော ဟုတွာ။ **ဥပဟသန္တိ** တိ မဟာဟသိတံ ဟသန္တိ။ **ပဟသန္တိ** တိ မန္ဒဟသိတံ ဟသန္တိ။ **သမ္ဗရောတ** တိ မာယာကာရပုရိသော ဝိယ အသုရိန္ဒော ဝိယ စ ။ **အနဝံဝ ဟဒယန္တရသ္သိတာ** တိ ယထာ ''ကုတော နု အာဂစ္ဆထ, ဘော, တယော ဇနာ''တိ **ကရဏ္ဍကဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၉.၈၇ အာဒယော) ဟဒယန္တရနိဿိတာ အန္တောဥဒရဂတာပိ အနဝံ အတိစရိ, ဧဝံ အတိစရန္တိ။ အရက္ခိတာ ဟောတာတိ ဒီပေတိ။ **န ဘာသတီ**တိ န ဝိရောစတိ ဟရိတစလောမသကဿပကုသရာဇာနော ဝိယ။ **တေနာ**တိ တမ္ဟာ အမိတ္တေန ကတာ ဗျသနာ အတိရေကတရံ ဗျသနန္တိ အတ္ထော။ **အပေက္ခ တ**တိ သတဏှော့ဟာ။

ကေသလူနနခဆိန္နတဇ္ဇိတာ တိ အာကမိုတွာ လူနကေသာ နခေဟိ ဆိန္နဂတ္တာ တဇ္ဇိတာ ဟအဒီဟိ စ တာဠိတာဝ ဟုတွာ။ ယော ကိလေသဝသေန ဧတေပိ ဝိပ္ပကာရေ ကရောတိ, တာဒိသံ ဟီနမေဝ ဥပဂတာ နာရိယော ရမန္တိ, န ဧတေ ဝိပ္ပကာရေ ပရိဟရန္တိ, မဓုရသမာစာရေ ကိံကာရဏာ တာ န ရမန္တိ။ **ကုဏပေဝ မက္ခိကာ** တိ ယသ္မာ ဇေဂုစ္ဆ ဟတ္ထိကုဏပာဒိမှိ မက္ခိကာ ဝိယ တာ ဟီနေယေဝ ရမန္တီတိ အတ္ထော။ **ဩဒ္ဓိတ** န္တိ န တော ကတ္တိယော နာမ, အထ ခေ က္လမေသု ဌာနေသု နမုစိနော ကိလေသမာရဿ မိဂပက္ခိဂဟဏတ္ထံ လုဒ္ဒကေဟိ ဩဍ္ဍိတံ ဟာသဥ္စ တကရဥ္စ စာတိ မညမာနော ပညာစက္ခုမာ ပုရိသော ဒိဗ္ဗမာနုသိကေန သုခေန အတ္ထိကော ပရိဝဇ္ဇေယျ။

ဩဿဇိတွာ တိ ဒေဝမနုဿေသု မဟာသမ္ပတ္တိအာယကံ တပောဂုဏံ ဆဍ္ဍေတွာ။ **ယော**တိ ယော ပုရိသော အနရိယေသု အပရိသုဒ္ဓေသု ကာမဂုဏေသု ကာမရတိစရိတာနိ အာစရတိ။ **ဒေဝတာဟိ နိရယံ နိမိဿတီ** တိ သော ဒေဝလောကေန ပရိဝတ္တိတွာ နိရယံ ဂဏှိဿတိ။ **ဆေဒကမိမဏိယံဝ တဏိဇော**တိ ယထာ ဗာလတဏိဇော သတသဟဿဂ္ဃ

ဃာဘတ္တံ ဒတွာ ဆေဒကမိမဏိကံ ဂဏှာဟာတိ, တထာရူပေ အယံ ဟောတီတိ အတ္ထော။ **သောတိ** သော ဣတ္ထီနံ ဝသံ ဂတော။ **အနိယတောတိ** ဧတ္တကံ နာမ ကာလံ အပာယေသု ပစ္စိဿတီတိ အနိယတော။ **ဂဋ္ဌာဂဋ္ဌန္တိ** ဒေဝလောကာ တ မ နုဿလောကာ တ ဂင္တွာတ အပာယမေဝ ဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ ယထာ ကိံ? **ဒုဋ္ဌဂဒ္ရဘာရထောဝ ဥပ္ပထေ** တိ, ယထာ ကူဋဂဒ္ရဘယုတ္တရထော မဂ္ဂံ ဩက္ကမိတွာ ဥပ္ပထေယေဝ ဂစ္ဆတိ, တထာ။ **သတ္တိသိမ္ဗလိဝန** န္တိ သတ္တိသဒိသေဟိ ကဏ္ဍကေဟိ ယုတ္တံ အာယသံ သိမ္ဗလိဝနံ။ **ပေတရာဇဝိသယန္တိ** ပေတဝိသယဉ္စ ကာလကဉ္စိကအသုရဝိသယဉ္စ။

ပမာဒိနန္တိ ပမတ္တာနံ။ တေ ဟိ ပမအာသု ပမတ္တာ တာသံ သမ္ပတ္တိနံ မူလဘူတံ ကုသလံ န ကရောန္တိ, ဣတိ တေသံ ပမအာ သဗ္ဗာ တာ နာသေန္တိ နာမ။ **ပဋိပဟာဒယန္တိ** တိ တထာဝိဓံ ပုရိသံ တာ ပမာဒဝသေနေဝ အကုသလံ ကာရေတွာ ဒုဂ္ဂတိံ ပဋိပဟာဒေန္တိ နာမ။ **သောဏ္ဏတ္ထမ္ဘပဟနိလယာ** တိ သုဝဏ္ဏမယဝိမာနတသိနိယော။ **ပမအာဟနတ္တိကာ**တိ ယေ ပုရိသာ ပမအာဟိ အနတ္တိကာ ဟုတွာ ဗ္ရဟ္မစရိယံ စရန္တိ။ **ကာမဓာတုသမတိက္ကမာ** တိ ကာမဓာတုသမတိက္ကမာ ယာ ဂတိ။ **ရူပဓာတုယာ ဘာဝတေ**တိ ယော ကာမဓာတုသမတိက္ကမဂတိသင်္ခာတော ရူပဓာတုယာ ဘာဝေ, သော တေသံ န ဒုလ္လဘော။ **ဝီတရာဂဝိသယူပပတ္တိ ယာ** တိ ယာ ဝီတရာဂဝိသယေ သုဒ္ဓာဝါသလောကေ ဥပပတ္တိ, သာပိ တေသံ န ဒုလ္လဘာတိ အတ္ထော။ **အစ္စန္တ** န္တိ အန္တာတီတံ အဝိနာသဓမ္မံ။ **အစလိတ**န္တိ ကိလေသေဟိ အကမ္ပိတံ။ **နိဗ္ဗုတေဟီ**တိ နိဗ္ဗုတကိလေသေဟိ။ **သုစိဟီ**တိ သုစီဟိ ပရိသုဒ္ဓေဟိ ဇေရူပံ နိဗ္ဗာနံ န ဒုလ္လဘန္တိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ ပာပေတွာ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။ ဟိမဝန္တေ ကိန္နရမဟောရကာဒယော အာကာသေ ဌိတာ ဒေဝတာ စ "အဟော ဗုဒ္ဓလီလာယ ကထိတာ"တိ သာဓုကာရံ အဒံသု ။ အာနန္ဒော ဂိဇ္ဈရာဇာ နာရဒော ဒေဝဗ္ရာဟ္မဏော ပုဏ္ဏမုခေ စ ဖုဿကောကိလော အတ္တနော အတ္တနော ပရိသံ အာဒာယ ယထာဌာနမေဝ ဂမိံသု။ မဟာသတ္တောပိ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ ဣတရေ ပန အန္တရန္တရာ ဂန္တွာ မဟာသတ္တဿ သန္တိကေ ဩဝါဒံ ဂဟေတွာ တသ္မိံ ဩဝါဒေ ဌတွာ သဂ္ဂပရာယဏာ အဟေသုံ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေန္တော ဩသာနကထာ အဘာသိ –

၃၇၀. "ကုဏာလောဟံ တဒာ အာသိံ၊ ဥဒာယီ ဖုဿကောကိလော။
အာနန္ဒော ဂိဇ္ဈရာဇာသိ၊ သာရိပုတ္တော စ နာရဒော။
ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ၊ ဧဝံ ဓာရေထ ဇာတက"န္တိ။

တေ ပန ဘိက္ခူ ဂမနကာလေ သတ္ထာနုဘာဝေန ဂန္တွာ အာဂမနကာလေ အတ္တနော အတ္တနောဝ အာနုဘာဝေန အာဂတာ။ တေသံ သတ္ထာ မဟာဝနေယေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေသိ။ သဗ္ဗေပိ တေ တံ ဒိဝသမေဝ အရဟတ္တံ ပာပုဏိံသု။ မဟာဒေဝတာသမာဂမော အဟောသိ။ အထဿ ဘဂဝါ **မဟာသမယသုတ္တံ** (ဒီ. နိ. ၂.၃၃၁ အာဒယော) ကထေသိ။

ကုဏာလဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

[၅၃၇] ၅. မဟာသုတသောမဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကသ္မာ တုဝံ ရသက ဒေဒိသာနီ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အင်္ဂုလိမာလတ္ထေရဒမနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဿ ဥပ္ပတ္တိ စ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဥပသမ္ပဒာ စ **အင်္ဂုလိမာလသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ** (မ. နိ. အဋ္ဌ. ၂.၃၄၇ အာဒယော) ဝုတ္တနယေန ဝိတ္ထာရတော ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သော ပန သစ္စကိရိယာယ မူဠ္ဟဂဗ္ဘာယ ဣတ္ထိယာ သောတ္ထိဘာဝံ ကတွာ တတော ပဋ္ဌာယ သုလဘပိဏ္ဍော ဟုတွာ ဝိဝေကမနုဗြူဟန္တော အပရဘာဂေ အရဟတ္တံ ပတွာ အဘိညာတော အသီတိယာ မဟာထေရာနံ အဗ္ဘန္တရော အဟောသိ။ တသ္မိံ ကာလေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ – "အာဝုသော, အဟော ဝတ ဘဂဝတာ တထာရူပံ လုဒ္ဒံ လောဟိတပာဏိံ မဟာစောရံ အင်္ဂုလိမာလံ အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကရောန္တေန ဒုက္ကရံ ကတံ, အဟော ဗုဒ္ဓါ နာမ ဒုက္ကရကာရိနော"တိ။ သတ္ထာ ဂန္ဓကုဋိယံ ဌိတောဝ ဒိဗ္ဗသောတေန တံ ကထံ သုတွာ "အဇ္ဇ မမ ဂမနံ ဗဟုပကာရံ ဘဝိဿတိ, မဟာဓမ္မဒေသနာ ပဝတ္တိဿတီ"တိ ဉတွာ အနောပမာယ ဗုဒ္ဓလီလာယ ဓမ္မသဘံ ဂန္တွာ ဝရပညတ္တာသနေ နိသီဒိတွာ "ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဣမာယ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ "အနစ္ဆရိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ ပရမာဘိသမ္ဗော

မိံ ပတ္တေန မယာ တေသ္သ ဒမနံ, သ္တတဟံ ပုဗ္ဗစရိယံ စရန္တော ပဒေသဉာဏေ ဌိတောပိ တေံ ဒမေသိ”န္တိ ဝတ္တတ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ကုရုရဋ္ဌေ ဣန္ဒပတ္တနဂရေ ကောရဗျော နာမ ရာဇာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒာ ဗောဓိသတ္တော တသ္သ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဒသမာသေ အတိက္ကန္တေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, သုတဝိတ္တ တတာယ ပန နံ “သုတသောမော”တိ သဥ္ဇာနိံသု။ တမေနံ ရာဇာ ဝယပ္ပတ္တံ နိက္ခသဟသ္သံ ဒတ္တတ ဒိသာပာမောက္ခ သ္သ အာစရိယသ္သ သန္တိကေ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏတ္ထာယ တက္ကသိလံ ပေသေသိ။ သော အာစရိယဘာဂံ အာဒာယ နဂရာ နိ က္ခမိတ္တတ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ တဒါ ဗာရာဏသိယံ ကာသိရညော ပုတ္တော ဗ္ရဟ္မဒတ္တကုမာရောပိ တထေဝ ဝတ္တတ ပိတ ရာ ပေသိတော နဂရာ နိက္ခမိတ္တတ တမေဝ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ အထ သုတသောမော မဂ္ဂံ ဂန္တတ္တာ နဂရဒ္ဒတရေ သာလာယ ဖ လကေ ဝိသ္သမတ္ထာယ နိသီဒိ။ ဗ္ရဟ္မဒတ္တကုမာရောပိ ဂန္တတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ ဧကဖလကေ နိသီဒိ။ အထ နံ သုတသော မော ပဋိသန္ထာရံ ကရောန္တော “သမ္မ, မဂ္ဂကိလန္တောသိ, ကုတော အာဂစ္ဆသီ”တိ ပုစ္ဆိတ္တတ “ဗာရာဏသိ တော”တိ ဝုတ္တေ “ကသ္သ ပုတ္တောသီ”တိ ဝတ္တတ “ကာသိရညော ပုတ္တောမှီ”တိ ဝုတ္တေ “ကော နာမောသီ”တိ ဝတ္တတ “အဟံ ဗ္ရဟ္မဒတ္တကုမာရော နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ကေန ကာရဏေန ဣဓာဂတောသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော “သိပ္ပု ဂ္ဂဟဏတ္ထာယာ”တိ ဝတ္တတ “တ္တဝမ္ပိ မဂ္ဂကိလန္တောသိ, ကုတော အာဂစ္ဆသီ”တိ တေနေဝ နယေန ဣတရံ ပုစ္ဆိ။ သောပိ တသ္သ သဗ္ဗံ အာစိက္ခိ။ တေ ဥဘောပိ “မယံ ခတ္တိယာ, ဧကာစရိယသ္သေဝ သန္တိကေ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏတ္ထာ ယ ဂစ္ဆာမာ”တိ အညမညံ မိတ္တဘာဝံ ကတ္တတ နဂရံ ပဝိသိတ္တတ အာစရိယကုလံ ဂန္တတ္တာ အာစရိယံ ဝန္ဒိတ္တတ အတ္တ နော ဇာတိအာဒိံ ကထေတ္တတ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏတ္ထာယ အာဂတဘာဝံ ကထေသုံ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ တေ အာစရိယဘာဂံ ဒတ္တတ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေသုံ။

န ကေဝလဉ္စ တေ ဒ္ဒေဝ, အညေပိ တဒါ ဇမ္ဗုဒီပေ ဧကသတမတ္တာ ရာဇပုတ္တာ တသ္သ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂ ဏှ္တဟန္တိ။ သုတသောမော တေသံ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော ဟုတ္တတ သိပ္ပံ ဥပဒိသန္တော နစိရသ္သေဝ နိပ္ဖတ္တိံ ပါပုဏိ။ သော အညသ္သ သန္တိကံ အဂန္တတ္တာ “သဟာယော မေ”တိ ဗ္ရဟ္မဒတ္တသ္သ ကုမာရသ္သေဝ သန္တိကံ ဂန္တတ္တာ တ သ္သ ပိဋ္ဌိအာစရိယော ဟုတ္တတ သိပ္ပံ သိက္ခာပေသိ။ ဣတရေသမ္ပိ အနုက္ကမေန သိပ္ပံ နိဋ္ဌိတံ။ တေ အနုယောဂံ ဒတ္တတ အာစရိယံ ဝန္ဒိတ္တတ သုတသောမံ ပရိဝါရေတ္တတ နိက္ခမိံသု။ အထ နေ သုတသောမော မဂ္ဂန္တရေ ဌတ္တတ ဥယျောဇေန္တော “တုမှေ ဟ အတ္တနော အတ္တနော ပိတူနံ သိပ္ပံ ဒဿေတ္တတ ရဇ္ဇေသု ပတိဋ္ဌဟိသ္သထ, ပတိဋ္ဌိတာ စ ပန မမောဝါဒံ ကရေယျာထာ”တိ အာဟ။ “ကိံ, အာစရိယာ”တိ? “ပက္ခဒိဝသေသု ဥပေါသထိကာ ဟုတ္တတ မာ ဃာတံ ကရေယျာ ထာ”တိ။ တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ ဗောဓိသတ္တောပိ အင်္ဂဝိဇ္ဇာပာဌကတ္တာ “အနာဂတေ ဗာရာဏသိယံ ဗ္ရဟ္မဒ တ္တကုမာရံ နိသ္သာယ မဟာဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိသ္သတီ”တိ ဉတ္တတ တေ ဧဝံ ဩဝဒိတ္တတ ဥယျောဇေသိ။ တေ သဗ္ဗေပိ အတ္တနော အတ္တနော ဇနပဒံ ဂန္တတ္တာ ပိတူနံ သိပ္ပံ ဒဿေတ္တတ ရဇ္ဇေသု ပတိဋ္ဌာယ ပတိဋ္ဌိတဘာဝဉ္စေဝ ဩဝါဒေ ဝတ္တ တနဘာဝဉ္စ ဇာနာပေတုံ ပဏ္ဏာကာရေဟိ သဒ္ဓိံ ပဏ္ဏာနိ ပဟိဏိံသု။ မဟာသတ္တော တံ ပဝတ္တိံ သုတ္တတ “အပ္ပမတ္တာဝ ဟောထာ”တိ ပဏ္ဏာနိ ပဋိပေသေသိ။

တေသု ဗာရာဏသိရာဇာ ဝိနာ မံသေန ဘတ္တံ န ဘုဉ္ဇတိ။ ဥပေါသထဒိဝသတ္ထာယပိသ္သ မံသံ ဂဟေတ္တတ ဌပေ သိ။ အထေကဒိဝသံ ဧဝံ ဌပိတမံသံ ဘတ္တကာရကသ္သ ပမာဒေန ရာဇဂေဟေ ကောလေယျကသုနခါ ခါဒိံသု။ ဘတ္ တကာရကော တံ မံသံ အဒိတ္တတ ကဟာပဏမုဋ္ဌိံ အာဒာယ စရန္တောပိ မံသံ ဥပ္ပာဒေတုံ အသက္ကောန္တော “သစေ အ မံသကဘတ္တံ ဥပနာမေဿာမိ, ဇီဝိတံ မေ နတ္ထိ, ကိံ နု ခေါ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတ္တတ “အတ္ထေသော ဥပါ ယော”တိ ဝိကာလေ အာမကသုသာနံ ဂန္တတ္တာ မုဟုတ္တမတသ္သ ပုရိသသ္သ ဦရုမံသံ အာဟရိတ္တတ သုပက္ကံ ပစိတ္တတ ဘတ္တံ ဥပနာမေသိ။ ရညော မံသခဏ္ဍံ ဇိဝှဂ္ဂေ ဌပိတမတ္တမေဝ သတ္တ ရသဟရဏိသဟဿာနိ ဖရိ, သကလသရီရံ ခေါဘေတ္တတ အဋ္ဌာသိ။ ကိံကာရဏာ? ပုဗ္ဗေ စသ္သ သေဝနတာယ။ သော ကိရ အတီတာနန္တရေ အတ္တဘာဝေ ယက္ခ ခေါ ဟုတ္တတ ဗဟုံ မနုဿမံသံ ခါဒိတပုဗ္ဗော, တေနသ္သ တံ ပိယံ အဟောသိ ။ သော “သစာဟံ တုဏှီယေဝ ဘုဉ္ဇိဿ သာမိ, န မေ အယံ ဣမံ မံသံ ကထေဿတီ”တိ စိန္တေတ္တတ သဟ ခေဠေန ဘူမိယံ ပါတေသိ။ “နိဒ္ဒေါသံ, ဒေဝ, ခါဒ ဟီ”တိ ဝုတ္တေ မနုဿေ ပဋိက္ကမာပေတ္တတ “အဟမေတဿ နိဒ္ဒေါသဘာဝံ ဇာနာမိ, ကိံ နာမေတံ မံသ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ “ပုရိမဒိဝသေသု ပရိဘောဂမံသမေဝ, ဒေဝါ”တိ။ “နနု အညသ္မိံ ကာလေ အယံ ရသော နတ္ထီ”တိ? “အဇ္ဇ သုပက္ကံ, ဒေဝါ”တိ။ “နနု ပုဗ္ဗေပိ ဧဝမေဝ ပစသီ”တိ။ အထ နံ တုဏှီဘူတံ ဉတ္တတ “သဘာဝံ ကထေဟိ, နော စေ ကထေသိ, ဇီဝိ

တံ တေ နတ္ထိ’’တိ အာဟ။ သော အဘယံ ယာစိတွာ ယထာဘူတံ ကထေသိ။ ရာဇာ ‘‘မာ သဒ္ဒမကာသိ, ပကတိယာ ပစန ကမ်သံ တုဝံ ခါဒိတွာ မယှံ မနုဿမံသမေဝ ပစာဟီ’’တိ အာဟ။ ‘‘နနု ဒုက္ကရံ, ဒေဝ’’တိ? ‘‘မာ ဘာယိ, န ဒုက္ကရ’’န္တိ။ ‘‘နိဗဒ္ဓံ ကုတော လဘိဿာမိ, ဒေဝ’’တိ? ‘‘နနု ဗန္ဓနာဂါရေ ဗဟူ မနုဿာ’’တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ တထာ အကာသိ။

အပရဘာဂေ ဗန္ဓနာဂါရေ မနုဿေသု ခီဏေသု ‘‘ဣဒါနိ ကိံ ကရိဿာမိ, ဒေဝ’’တိ အာဟ။ ‘‘အန္တရာမဂ္ဂေ သဟဿဘဏ္ဍိကံ ခိပိတွာ ယော တံ ဂဏှာတိ, တံ ‘စောရော’တိ ဂဟေတွာ မာရေဟီ’’တိ အာဟ။ သော တထာ အကာသိ။ အပရဘာဂေ ရာဇဘယေန သဟဿဘဏ္ဍိကံ ဩလောကေန္တမ္ပိ အဒိသွာ ‘‘ဣဒါနိ ကိံ ကရိဿာမီ’’တိ အာဟ။ ‘‘ယဒါ ဘေရိဝေလာယ နဂရံ အာကုလံ ဟောတိ, တဒါ တွံ ပန ဧကသ္မိံ ဃရသန္ဓိမ္ဟိ ဝါ ဝီထိယံ ဝါ စတုက္ကေ ဝါ ဌတွာ မနုဿေ မာရေတွာ မံသံ ဂဏှာဟီ’’တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ တထာ ကတွာ ထူလမံသံ အာဒာယ ဂစ္ဆတိ။ တေသု တေသု ဌာနေသု ကဠေဝရာနိ ဒိဿန္တိ။ မမ မာတာ န ပညာယတိ, မမ ပိတာ န ပညာယတိ, မမ ဘာတာ ဘဂိနီ စ န ပညာယတိ, မနုဿာနံ ပရိဒေဝနသဒ္ဒော သူယတိ။ နာဂရာ ဘီတတသိတာ ‘‘ဣမေ မနုဿေ သီဟော နု ခော ခါဒတိ, ဗျဂ္ဃော နု ခော ခါဒတိ, ယက္ခော နု ခော ခါဒတီ’’တိ ဩလောကေန္တာ ပဟာရမုခံ ဒိသွာ ‘‘ဧကော မနုဿခါဒကော စောရော ဣမေ ခါဒတီ’’တိ မညန္တိ။ မဟာဇနာ ရာဇင်္ဂဏေ သန္နိပတိတွာ ဥပက္ကောသိံသု။ ရာဇာ ‘‘ကိံ, တာတာ’’တိ ပုစ္ဆိ။ ‘‘ဒေဝ ဣမသ္မိံ နဂရေ မနုဿခါဒကော စောရော အတ္ထိ, တံ ဂဏှာပေထာ’’တိ အာဟံသု။ ‘‘အဟံ ကထံ တံ ဇာနိဿာမိ, ကိံ အဟံ နဂရံ ရက္ခန္တော ဝိစရာမီ’’တိ။

မဟာဇနာ ‘‘ရာဇာ နဂရေန အနတ္ထိကော, ကာဠဟတ္ထိသေနာပတိဿ အာစိက္ခိဿာမာ’’တိ ဂန္တွာ တဿ တံ ကထေတွာ ‘‘စောရံ ပရိယေသိတုံ ဝဋ္ဋတီ’’တိ ဝဒိံသု။ သော ‘‘သတ္တာဟံ အာဂမေထ, ပရိယေသိတွာ စောရံ ဒဿာမီ’’တိ မဟာဇနံ ဥယျောဇေတွာ ပုရိသေ အာဏာပေသိ, ‘‘တာတာ, နဂရေ ကိရ မနုဿခါဒကော စောရော အတ္ထိ, တုမှေ တေသု တေသု ဌာနေသု နိလီယိတွာ တံ ဂဏှထာ’’တိ။ တေ ‘‘သာဓူ’’တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ နဂရံ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ။ ဘတ္တကာရကောပိ ဧကသ္မိံ ဃရသန္ဓိမ္ဟိ သမ္ပဋိစ္ဆန္နော ဟုတွာ ဧကံ ဣတ္ထိံ မာရေတွာ ဃနဃနမံသံ အာဒာယ ပစ္ဆိယံ ပူရေတုံ အာရဘိ။ အထ နံ တေ ပုရိသာ ဂဟေတွာ ပောထေတွာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဗန္ဓိတွာ ‘‘ဂဟိတော မနုဿခါဒကော စောရော’’တိ မဟာသဒ္ဒံ ကရိံသု။ မဟာဇနော တံ ပရိဝါရေသိ။ အထ နံ သုဋ္ဌု ဗန္ဓိတွာ မံသပစ္ဆိံ ဂီဝါယ ဗန္ဓိတွာ အာဒာယ သေနာပတိဿ ဒဿေသုံ။ သေနာပတိ တံ ဒိသွာ ‘‘ကိံ နု ခော ဧသ ဣမံ မံသံ ခါဒတိ, ဥဒါဟု အညေန မံသေန မိဿေတွာ ဝိက္ကိဏာတိ, ဥဒါဟု အညဿ ဝစနေန မာရေတီ’’တိ စိန္တေတွာ တမတ္ထံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၃၇၀. ‘‘ကသ္မာ တုဝံ ရသက ဧဒိသာနိ၊ ကရောသိ ကမ္မာနိ သုဒာရုဏာနိ။
ဟနာသိ ဣတ္ထီ ပုရိသေ စ မူဠှော၊ မံသဿ ဟေတု အဒု ဓနဿ ကာရဏာ’’တိ။

တတ္ထ **ရသကာ**တိ ဘတ္တကာရကံ အာလပတိ။

ဣတော ပရံ ဥတ္တာနသမ္ဗန္ဓာနိ ဝစနပဋိဝစနာနိ ဟောန္တိ ဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ –

၃၇၁. ‘‘န အတ္တဟေတူ န ဓနဿ ကာရဏာ၊ န ပုတ္တဒါရဿ သဟာယဉာတိနံ။
ဘတ္တာ စ မေ ဘဂဝါ ဘူမိပါလော၊ သော ခါဒတိ မံသံ ဘဒန္တေဒိသံ။

၃၇၂. ‘‘သစေ တုဝံ ဘတ္တုရတ္ထေ ပယုတ္တော၊ ကရောသိ ကမ္မာနိ သုဒာရုဏာနိ။
ပါတောဝ အန္တေပုရံ ပါပုဏိတွာ၊ လပေယျာသိ မေ ရာဇိနော သမ္မုခေ တံ။

၃၇၃. ‘‘တထာ ကရိဿာမိ အဟံ ဘဒန္တေ၊ ယထာ တုဝံ ဘာသသိ ကာဠဟတ္ထိ။
ပါတောဝ အန္တေပုရံ ပါပုဏိတွာ၊ ဝက္ခာမိ တေ ရာဇိနော သမ္မုခေ တ’’န္တိ။

တတ္ထ **ဘဂဝါ**တိ ကရတာဓိဝစနံ။ **သစေ တုဝ**န္တိ ‘‘သစ္စံ နု ခော ဘဏတိ, ဥဒါဟု မရဏဘယေန မုသာ ဘဏတီ’’တိ ဝီမံသန္တော ဧဝမာဟ။ တတ္ထ **သုဒာရုဏာနီ**တိ မနုဿဃာတကမ္မာနိ။ **သမ္မုခေ တ**န္တိ သမ္မုခေ ဌတွာ ဧဝံ ဝဒေယျ

ယာသီတိ။ သော သမ္ပဋိစ္ဆန္တော ကထမာဟ။

အထ နံ သေနာပတိ ကဋ္ဌပါဗန္ဓနမေဝ သယာပေတွာ ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ အမစ္စေဟိ စ နာဂရေဟိ စ သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ သဗ္ဗေသု ဧကစ္ဆန္ဒေသု ဇာတေသု သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု အာရက္ခံ ဌပေတွာ နဂရံ ဟတ္ထဂတံ ကတွာ ရသကဿ ဂီဝါယံ မံသပစ္ဆိံ ဗန္ဓိတွာ အာဒါယ ရာဇနိဝေသနံ ပါယာသိ။ သကလနဂရံ ဝိရဝိ။ ရာဇာ ဟိယျော ဘုတ္တပါတရာသော သာယမာသမ္ပိ အလဘိတွာ “ရသကော ဣဒါနိ အာဂစ္ဆိဿတိ, ဣဒါနိ အာဂစ္ဆိဿတီ”တိ နိသိန္နောဝ တံ ရတ္တိံ ဝီတိနာမေတွာ “အဇ္ဇာပိ ရသကော နာဂစ္ဆတိ, နာဂရာနဉ္စ မဟာသဒ္ဒော သူယတိ, ကိံ နု ခော ဧတ”န္တိ ဝါတပါနေန ဩလောကေန္တော တံ တထာ အာနီယမာနံ ဒိသွာ “ပါကဋံ ဣဒံ ကာရဏံ ဇာတ”န္တိ စိန္တေတွာ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ပလ္လင်္ကေယေဝ နိသီဒိ။ ကာဠဟတ္ထိပိ နံ ဥပသင်္ကမိတွာ အနုယုဉ္ဇိ, သောပိဿ ကထေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၃၇၅. ‘‘တတော ရတ္ယာ ဝိဝသာနေ၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ ပတိ။
ကာဠော ရသကမာဒါယ၊ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိ။
ဥပသင်္ကမ္မ ရာဇာနံ၊ ဣဒံ ဝစနမဗ္ရဝိ။

၃၇၆. ‘‘ဝဋ္ဋံ ကိရ မဟာရာဇ, ရသကော ပေသိတော တယာ။

ဟနတိ ဣတ္ထိပုရိသေ၊ တုဝံ မံသာနိ ခါဒသိ။

၃၇၇. ‘‘ဧဝမေဝ တထာ ကာဠ၊ ရသကော ပေသိတော မယာ။
မမ အတ္ထံ ကရောန္တဿ၊ ကိမေတံ ပရိဘာသသီ”တိ။

တတ္ထ **ကာဠာ**တိ ကာဠဟတ္ထိ။ **ဧဝမေဝါ**တိ တေန သေနာပတိနာ တေဇဝန္တေန အနုယုတ္တော ရာဇာ မုသာ ဝတ္တုံ အသက္ကောန္တော ဧဝမာဟ။ တတ္ထ **တထာ**တိ ဣဒံ ပုရိမဿ ဝေဝစနံ။ **မမ အတ္ထ**န္တိ မမ ဝုဍ္ဎိံ။ **ကရောန္တဿာ**တိ ကရောန္တံ။ **ကိမေတ**န္တိ ကသ္မာ ဧတံ။ **ပရိဘာသသီ**တိ အဟော ဒုက္ကရံ ကရောသိ, ကာဠဟတ္ထိ တွံ နာမ အညံ စောရံ အဂ္ဂဟေတွာ မမ ပေသနကာရကံ ဂဏှာသီတိ တဿ ဘယံ ဇနေန္တော ကထေသိ။

တံ သုတွာ သေနာပတိ “အယံ သကေနေဝ မုခေန ပဋိဇာနာတိ, အဟော သာဟသိကော, တွေကံ နာမ ကာလံ ဣမေ မနုဿာ ဧတေန ခါဒိတာ, ဝါရေဿာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ အာဟ – “မဟာရာဇ, မာ ဧဝံ ကရိ, မာ မနုဿမံသံ ခါဒသီ”တိ။ “ကာဠဟတ္ထိ ကိံ ကထေသိ, နာဟံ ဝိရမိတုံ သက္ကောမီ”တိ။ “မဟာရာဇ, သစေ န ဝိရမိဿသိ, အတ္တာနဉ္စ ရဋ္ဌဉ္စ နာသေဿသီ”တိ။ “ဧဝံ နဿန္တေပိ အဟံ နေဝ တတော ဝိရမိတုံ သက္ကောမီ”တိ။ တတော သေနာပတိ တဿ သညာပနတ္ထာယ ဝတ္ထုံ အာဟရိတွာ ဒဿေတိ – အတီတသ္မိဉှိ ကာလေ မဟာသမုဒ္ဒေ ဆ မဟာမစ္ဆာ အဟေသုံ။ တေသု အာနန္ဒော တိမိနန္ဒော အဇ္ဈာရောဟောတိ ဣမေ တယော မစ္ဆာ ပဉ္စယောဇနသတိကာ, တိမိင်္ဂလော တိမိရပိင်္ဂလော မဟာတိမိရပိင်္ဂလောတိ ဣမေ တယော မစ္ဆာ သဟဿယောဇနိကာ ဟောန္တိ။ တေ သဗ္ဗေပိ ပါသာဏသေဝါလဘက္ခာ အဟေသုံ။ တေသု အာနန္ဒော မဟာသမုဒ္ဒဿ ဧကပဿေ ဝသတိ။ တံ ဗဟူ မစ္ဆာ ဒဿနာယ ဥပသင်္ကမန္တိ, ဧကဒိဝသံ “သဗ္ဗေသံ ဒွိပဒစတုပ္ပဒါနံ သတ္တာနံ ရာဇာ ပညာယတိ, အမှာကံ ရာဇာ နတ္ထိ, မယမ္ပေတံ ရာဇာနံ ကရိဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ သဗ္ဗေ ဧကစ္ဆန္ဒာ ဟုတွာ အာနန္ဒံ ရာဇာနံ ကရိံသု။ တေ မစ္ဆာ တတော ပဋ္ဌာယ တဿ သာယံ ပါတော ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ။

အထေကဒိဝသံ အာနန္ဒော ဧကသ္မိံ ပဗ္ဗတေ ပါသာဏသေဝါလံ ခါဒန္တော အဇာနိတွာ “သေဝါလော”တိ သညာယ ဧကံ မစ္ဆံ ခါဒိ။ တဿ တံ မံသံ ခါဒန္တဿ သကလသရီရံ သင်္ခောဘေသိ။ သော “ကိံ နု ခော ဣဒံ အတိဝိယ မဓုရ”န္တိ နီဟရိတွာ ဩလောကေန္တော မစ္ဆမံသခဏ္ဍံ ဒိသွာ “တွေကံ ကာလံ အဇာနိတွာ န ခါဒါမီ”တိ စိန္တေတွာ “သာယံ ပါတောပိ မစ္ဆာနံ အာဂန္တွာ ဂမနကာလေ ဧကံ ဒွေ မစ္ဆေ ခါဒိဿာမိ, ပါကဋံ ကတွာ ခါဒိယမာနေ ဧကောပိ မံ န ဥပသင်္ကမိဿတိ, သဗ္ဗေ ပလာယိဿန္တိ, ပဋိစ္ဆန္နော ဟုတွာ ပစ္ဆာ ဩသက္ကိတောသက္ကိတံ ပဟရိတွာ ခါဒိဿာမီ”တိ တထာ ကတွာ ခါဒိ။ မစ္ဆာ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တာ စိန္တယိံသု။ “ကုတော နု ခော ဉာတီနံ

ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိသ္သတီ''တိ။ အထေကော ပဏ္ဍိတော မစ္ဆော ''မယ္ဟံ အာနန္ဒဿ ကိရိယာ န ရုစ္စတိ, ပရိဂ္ဂဏှိဿ္ သာမိ န''န္တိ မစ္ဆေသု ဥပဋ္ဌာနံ ဂတေသု အာနန္ဒဿ ကဏ္ဏပတ္တေ ပဋိစ္ဆန္နော အဋ္ဌာသိ။ အာနန္ဒော မစ္ဆေ ဥယျောဇေတွာ သဗ္ဗပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တံ မစ္ဆံ ခာဒိ။ သော ပဏ္ဍိတမစ္ဆော တဿ ကိရိယံ ဒိသွာ ဣတရေသံ အာရောစေသိ။ တေ သဗ္ဗေပိ ဘီတတသိတာ ပလာယိံသု။

အာနန္ဒော တတော ပဋ္ဌာယ မစ္ဆမံသဂိဒ္ဓေန အညံ ဂောစရံ န ဂဏှိ။ သော ဇိဃစ္ဆာယ ပီဠိတော ကိလန္တော ''ကဟံ နု ခေါ ဣမေ ဂတာ''တိ တေ မစ္ဆေ ပရိယေသန္တော ဧကံ ပဗ္ဗတံ ဒိသွာ ''မမ ဘယေန ဣမံ ပဗ္ဗတံ နိဿာယ ဝသန္တိ မညေ, ပဗ္ဗတံ ပရိက္ခိပိတွာ ဥပဓာရေဿာမီ''တိ နင်္ဂုဋ္ဌေန စ သီသေန စ ဥဘော ပဿေ ပရိက္ခိပိတွာ ဂဏှိ။ တတော ''သစေ ဣဓ ဝသန္တိ, ပလာယိဿန္တီ''တိ ပဗ္ဗတံ ပရိက္ခိပန္တံ အတ္တနော နင်္ဂုဋ္ဌံ ဒိသွာ ''အယံ မစ္ဆော မံ ဝဉ္စေတွာ ပဗ္ဗတံ နိဿာယ ဝသတီ''တိ ကုဒ္ဓော ပဏ္ဏာသယောဇနမတ္တံ သကနင်္ဂုဋ္ဌခဏ္ဍံ အညမစ္ဆသညာယ ဒဠှံ ဂဟေတွာ မုရုမုရာယန္တော ခာဒိ, ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ လောဟိတဂန္ဓေန မစ္ဆာ သန္နိပတိတွာ လုဉ္စိတွာ ခာဒန္တာ ယာဝ သီသာ အာဂမံသု။ မဟာသရီရတာယ ပရိဝတ္တေတုံ အသက္ကောန္တော တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပုဏိ, ပဗ္ဗတရာသိ ဝိယ အဋ္ဌိရာသိ အဟောသိ။ အာကာသစာရိနော တာပသပရိဗ္ဗာဇကာ မနုဿာနံ ကထယိံသု။ သကလဇမ္ဗုဒီပေ မနုဿာ ဇာနိံသု။ တံ ဝတ္ထုံ အာဟရိတွာ ဒဿေန္တော ကာဠှဟတ္ထိ အာဟ –

၃၇၈. ''အာနန္ဒော သဗ္ဗမစ္ဆာနံ, ခါဒိတွာ ရသဂိဒ္ဓိမာ။
ပရိက္ခီဏာယ ပရိသာယ, အတ္တာနံ ခါဒိယာ မတော။

၃၇၉. ''ဧဝံ ပမတ္တော ရသကာရဝေ ရတ္တော, ဗာလော ယဒီ အာယတိ နာဝဗုဇ္ဈတိ။
ဝိဓမ္မ ပုတ္တေ စဇိ ဉာတကေ စ, ပရိဝတ္တိယ အတ္တာနမေဝ ခါဒတိ။

၃၈၀. ''ဣဒံ တေ သုတွာန ဝိဂေတု ဆန္ဒော, မာ ဘက္ခယိ ရာဇ မနုဿမံသံ။
မာ တွံ ဣမံ ကေဝလံ ဝါရိဇောဝ, ဒွိပဒာဓိပ သုညမကာသိ ရဋ္ဌ''န္တိ။

တတ္ထ **အာနန္ဒော** တိ, မဟာရာဇ, အတီတသ္မိံ ကာလေ မဟာသမုဒ္ဒေ ပဉ္စသတယောဇနိကော အာနန္ဒော နာမ မဟာမစ္ဆော သဗ္ဗေသံ မစ္ဆာနံ ရာဇာ မဟာသမုဒ္ဒဿ ဧကပဿေ ဌိတော။ **ခါဒိတွာ**တိ သကဇာတိကာနံ မစ္ဆာနံ ရသဂိဒ္ဓိမာ မစ္ဆေ ခါဒိတွာ။ **ပရိက္ခီဏာယာ** တိ မစ္ဆပရိသာယ ခယပ္ပတ္တာယ။ **အတ္တာန** န္တိ အညံ ဂောစရံ အဂ္ဂဟေတွာ ပဗ္ဗတံ ပရိက္ခိပန္တော ပဏ္ဏာသယောဇနမတ္တံ အတ္တနော နင်္ဂုဋ္ဌခဏ္ဍံ အညမစ္ဆသညာယ ခါဒိတွာ မတော မရဏပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဣဒါနိ မဟာသမုဒ္ဒေ ပဗ္ဗတမတ္တော အဋ္ဌိရာသိ အဟောသိ။ **ဧဝံ ပမတ္တော** တိ ယထာ မဟာမစ္ဆော အာနန္ဒော, ဧဝမ္ပိ တထာ တွံ တဏှာရသဂိဒ္ဓိကော ဟုတွာ ပမတ္တော ပမာဒဘာဝပ္ပတ္တော။

ရသကာရဝေ ရတ္တော တိ မနုဿမံသဿ ရသကာရဝေ ရတ္တော အတိရတ္တစိတ္တော ဟောတိ။ **ဗာလောတိ** ယဒိ ဗာလော ဒုပ္ပညော အာယတိံ အနာဂတေ ကာလေ ဥပ္ပဇ္ဇနကဒုက္ခံ **နာဝဗုဇ္ဈတိ** န ဇာနာတိ။ **ဝိဓမ္မာ** တိ ဝိဓမေတွာ ဝိနာသေတွာ ။ **ပုတ္တေ** တိ ပုတ္တဓီတရော စ။ **ဉာတကေ စာ**တိ သေသဉာတကေ စ သဟာယေ စ, ဝိဓမ္မ ပုတ္တေ စ စဇိတွာ ဉာတကေ စာတိ အတ္ထော။ **ပရိဝတ္တိယာ** တိ အညံ အာဟာရံ အလဘိတွာ ဇိဃစ္ဆာယ ပီဠိတော သကလနဂရံ ပရိဝတ္တေတိယ ဝိစရိတွာ မနုဿမံသံ အလဘိတွာ အတ္တာနံ ခါဒန္တော အာနန္ဒော မစ္ဆော ဝိယ အတ္တာနမေဝ ခါဒတိ။

ဣဒံ တေ သုတွာနာတိ, မဟာရာဇ, တေ တုယှံ မယာ အာနီတံ ဣဒံ ဥဒာဟရဏံ သုတွာ **ဆန္ဒော** မနုဿမံသခါဒနစ္ဆန္ဒော **ဝိဂေတု** ဝိဂစ္ဆတု ဝိရမတု။ **မာ ဘက္ခယီ** တိ ရာဇ မနုဿမံသံ မာ ဘက္ခယိ မာ ခါဒိ။ **မာ တွံ ဣမံ ကေဝလ**န္တိ မဟာသမုဒ္ဒံ သုညံ ကရောန္တော ဝါရိဇော အာနန္ဒော မစ္ဆော ဣဝ, ဘော **ဒွိပဒာဓိပ,** ဒွိပဒာနံ မနုဿာနံ, ဣဿရ မဟာရာဇ, တွံ ကေဝလံ သစ္စတော ဣမံ တဝ ကာသိရဋ္ဌံ နဂရံ သုညံ မာ အကာသီတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ ရာဇာ, ''ဘော ကာဠှဟတ္ထိ, န တွံမေဝ ဥပမံ ဇာနာသိ, အဟမ္ပိ ဇာနာမီ''တိ မနုဿမံသဂိဒ္ဓတာယ ပောရာဏကဝတ္ထုံ အာဟရိတွာ ဒဿေန္တော အာဟ –

၃၈၁. ''သုဇာတော နာမ နာမေန, ဩရသော တဿ အတြဇော။

ဇမ္ဗုပေသိမလဒ္ဓါန၊ မတော သော တဿ သင္ခယေ။

၃၈၂. “ဧဝမေဝ အဟံ ကာဠ၊ ဘုတွာ ဘတ္တံ ရသုတ္တမံ။
အလဒ္ဓါ မာနုသံ မံသံ၊ မညေ ဟိဿာမိ ဇီဝိတ”န္တိ။

တတ္ထ **သုဇာတော နာမာ**တိ ကာဠဟတ္ထိ ကုဉ္ဇမိဂေါ နာမေန သုဇာတော နာမ, တဿ အတ္ရဇော ပုတ္တော သြရသော ဇမ္ဗုပေသိံ **အလဒ္ဓါန** အလဘိတွာတိ။ **မတော**တိ ယထာ တဿာ ဇမ္ဗုပေသိယာ သင္ခယေ သော ကုဉ္ဇမိဂက ပုတ္တော မတော, ဧဝမေဝ အဟံ **ရသုတ္တမံ** အညရသာနံ ဥတ္တမံ မနုဿာနံ မံသံ **ဘုတွာ** ဘုဉ္ဇိတွာ အလဒ္ဓါ မနုဿ သမံသံ ဇီဝိတံ ဟိဿာမီတိ **မညေ** မညာမိ။

အတီတေ ကိရ ဗာရာဏသိယံ သုဇာတော နာမ ကုဉ္ဇမိဂေါ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဟိမဝန္တတော အာဂ တာနိ ပဉ္စ ကုလသတာနိ အတ္တနော ဥယျာနေ ဝသာပေတွာ ဥပဋ္ဌာသိ။ ဃရေ စဿ နိဗဒ္ဓံ ပဉ္စသတမတ္တာ ဘိက္ခာ အဟောသိ။ တေ ပန တာပသာ ကဒါစိ ဇနပဒေပိ ဘိက္ခာယ စရန္တိ, ကဒါစိ မဟာဇမ္ဗုပေသိံ အာဟရိတွာ ခါဒန္တိ။ တေသံ ဇမ္ဗုပေသိံ အာဟရိတွာ ခါဒနကာလေ သုဇာတော စိန္တေသိ – “အဇ္ဇ ဘဒ္ဒန္တာနံ တဿော စတ္တာရော ဒိဝသာ အနာဂစ္ဆန္တာနံ, ကဟံ နု ခော ဂတာ”တိ။ သော အတ္တနော ပုတ္တကံ အင်္ဂုလိယံ ကဟာပေတွာ တေသံ ဘတ္တကိစ္စကာ လေ တတ္ထ အဂမာသိ။ တသ္မိံ သမယေ မဟလ္လကာနံ မုခဝိက္ခာလနကာလေ ဥဒကံ ဒတွာ သဗ္ဗနဝကော ဇမ္ဗုပေသိံ ခါ ဒတိ။ သုဇာတော တာပသေ ဝန္ဒိတွာ နိသိန္နော – “ကိံ, ဘန္တေ, ခါဒထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “မဟာဇမ္ဗုပေသိံ, အာဝုသော”တိ။ တံ သုတွာ ကုမာရော ပိဟာသံ ဥပ္ပာဒေသိ။ အထဿ ဂဏဇေဋ္ဌကော တာပသော ထောကံ အပေသိ။ သော တံ ခါဒိတွာ မဓုရရသေ ဗဇ္ဈိတွာ – “ဇမ္ဗုပေသိံ မေ ဒေထာ”တိ ပုနပ္ပုနံ ယာစိ။ ကုဉ္ဇမိဂေါ ခမ္မံ သုဏန္တော, “ပုတ္တက, မာ ဝိရ ဝိ, ဂေဟံ ဂန္တွာ ခါဒိဿသိ”တိ တံ ဝဉ္စေတွာ “ဣမံ နိဿာယ ဘဒ္ဒန္တာ ဥက္ကဏ္ဌေယျု”န္တိ တံ သမဿာ သေန္တော ဣသိဂဏံ အနာပုစ္ဆိတွာ ဂေဟံ ဂတော။ ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ စဿ ပုတ္တော “ဇမ္ဗုပေသိံ မေ ဒေ ထာ”တိ ပရိဒေဝိ။ သုဇာတော “ဣသယောပိ အာစိက္ခိဿာမီ”တိ ဥယျာနံ ဂတော။ တေ ဣသယောပိ “ဣဓ စိရံ ဝသိမှ ဟာ”တိ ဟိမဝန္တမေဝ ဂတာ။ အာရာမေ ဣသယော အပဿန္တော တဿ ဇမ္ဗုအမ္ဗပနသမောစာဒီနံ ပေသိယော မဓု သက္ခရစုဏ္ဏာသံယုတ္တာ အဒါသိ။ တာ တဿ ဇိဝှဂ္ဂေ ဌပိတမတ္တာ ဟလာဟလဝိသသဒိသာ ဟောန္တိ။ သော သ တ္တာဟံ နိရာဟာရော ဟုတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ဟာပုဏိ။ ရာဇာ ဣဒံ ကာရဏံ အာဟရိတွာ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။

တတော ကာဠဟတ္ထိ “အယံ ရာဇာ အတိဝိယ ရသဂိဒ္ဓေါ, အပရာနိပိဿ ဥဒာဟရဏာနိ အာဟရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ, “မဟာရာဇ, ဝိရမာဟိ”တိ အာဟ။ “အဟံ ဝိရမိတုံ န သက္ကောမိ”တိ။ ဒေဝ, သစေ န ဝိရမိဿသိ, တုဝံ ဉာတိ မဏ္ဍလတော စေဝ ရဇ္ဇသိရိတော စ ပရိဟာယိဿသိ။ အတီတသ္မိဉှိ, မဟာရာဇ, ဣဓေဝ ဗာရာဏသိယံ ပဉ္စသီလရက္ခကံ သောတ္ထိယကုလံ အဟောသိ ။ တဿ ကုလဿ ဧကပုတ္တကော အဟောသိ။ သော မာတာပိတူနံ ပိယော မနာ ပေါ အဟောသိ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ ပာရဂူ။ သော သမဝယေဟိ တရုဏေဟိ သဒ္ဓိံ ဂဏဗန္ဓနေန ဝိစ ရိ။ သေသာ ဂဏဗန္ဓာ မစ္ဆမံသာဒီနိ ခါဒန္တာ သုရံ ပိဝန္တိ။ မာဏဝေါ မံသာဒီနိ န ခါဒတိ, သုရံ န ပိဝတိ။ တေ မန္တယိံ သု – “အယံ သုရာယ အပိဝနတော အမှာကံ မူလံ န ဒေတိ, ဥပာယေန နံ သုရံ ပာယေဿာမာ”တိ။ တေ သန္နိပတိတွာ, “သမ္မ, ဆဏကီဠံ ကီဠိဿာမာ”တိ အာဟံသု။ “သမ္မ, တုမှေ သုရံ ပိဝထ, အဟံ သုရံ န ပိဝါမိ, တုမှေဝ ဂစ္ဆ ထာ”တိ။ “သမ္မ, တဝ ပိဝနတ္ထာယ ခီရံ ဂဏှာပေဿာမာ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ဓုတ္တာ ဥယျာနံ ဂ န္တွာ ပဒုမိနိပတ္တေသု တိခိဏသုရံ ဗန္ဓာပေတွာ ဌပယိံသု။ အထ နေသံ ပာနကာလေ မာဏဝဿ ခီရံ ဥပနယိံသု။ အထ ဧကော ဓုတ္တော “ပေါက္ခရမဓုံ, ဘော, အာဟရာ”တိ အာဟရာပေတွာ ပဒုမိနိပတ္တပုဋံ ဟေဋ္ဌာ ဆိဒ္ဒံ ကတွာ အင်္ဂု လီဟိ မုခေ ဌပေတွာ အာကမိ။ ဧဝံ ဧကတရေပိ အာဟရာပေတွာ ပိဝိံသု။ မာဏဝေါ “ကိံ နာမေတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ “ပေါက္ခရမဓုံ နာမာ”တိ။ “အဟမ္ပိ ထောကံ လဘိဿာမိ, ဒေထ ဘောန္တော”တိ။ တဿပိ အာပယိံသု။ သော ပေါက္ခရမဓု သညာယ သုရံ ပိဝိ။ အထဿ အင်္ဂါရပက္ကမံသံ အဒံသု, တမ္ပိ ခါဒိ။

ဧဝမဿ ပုနပ္ပုနံ ပိဝန္တဿ မတ္တကာလေ “န ဧတံ ပေါက္ခရမဓု, သုရာ သော”တိ ဝဒိံသု။ သော “ဧတ္တကံ ကာ လံ ဧဝံ မဓုရရသံ န ဇာနိံ, အာဟရထ, ဘော, သုရ”န္တိ အာဟ။ တေ အာဟရိတွာ ပုနပိ အဒံသု။ ပိပာသာ မဟတီ အဟောသိ။ အထဿ ပုနပိ ယာစန္တဿ “ခီဏာ”တိ ဝဒိံသု။ သော “ဟန္ဒ တံ, ဘော, အာဟရာပေထာ”တိ အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကံ အ

အသိ, သော သကလဒိဝသံ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပိဝိတွာ မတ္တော ရတ္တက္ခော ကမ္ပန္တော ဝိလပန္တော ဂေဟံ ဂန္တွာ နိပ ဇ္ဇိ။ အထဿ ပိတာ သုရာယ ပိဝိတဘာဝံ ဉတွာ ဝိဂတေ မတ္တေ, ''တာတ, အယုတ္တံ တေ ကတံ သောတ္ထိယကုလေ ဇာတေန သုရံ ပိဝန္တေန, မာ ပုန ဧဝံ အကာသီ''တိ အာဟ။ ''တာတ, ကော မယှံ အေဒေါသော''တိ။ ''သုရာယ ပိဝိတဘာ တော''တိ။ ''တာတ, ကိံ ကထေသိ, မယာ ဧဝရူပံ မဓုရရသံ တွေ့ကံ ကာလံ အလဒ္ဓပုဗ္ဗ''န္တိ။ ဗြာဟ္မဏော ပုနပ္ပုနံ ယာ စိ။ သောပိ ''န သက္ကောမိ ဝိရမိတု''န္တိ အာဟ။ အထ ဗြာဟ္မဏော ''ဧဝံ သန္တေ အမှာကံ ကုလဝံသော စ ဥစ္ဆိဇ္ဇိ ဿတိ, ဓနဉ္စ ဝိနဿိဿတီ''တိ စိန္တေတွာ ကထမာဟ –

၃၈၃. ''မာဏဝ အဘိရူပောသိ၊ ကုလေ ဇာတောသိ သောတ္ထိယေ။
န တွံ အရဟသိ တာတ၊ အဘက္ခံ ဘက္ခယေတဝေ''တိ။

တတ္ထ , **မာဏဝတ**ိ, မာဏဝ, တွံ အဘိရူပေ အသိ, သောတ္ထိယေ ကုလေ ဇာတောပိ အသိ။ **အဘက္ခံ ဘက္ခ ယေတဝေ**တိ, တာတ, တွံ အဘက္ခိတဗ္ဗယုတ္တကံ ဘက္ခယိတုံ န အရဟသိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ, ''တာတ, ဝိရမ, သစေ န ဝိရမသိ, အဟံ တံ ဣတော ဂေဟာ နိက္ခာမေဿာမိ, တဝ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာ ဇနီယကမ္မံ ကရိဿာမီ''တိ အာဟ။ မာဏဝေ ''ဧဝံ သန္တေပိ အဟံ သုရံ ဇဟိတုံ န သက္ကောမီ''တိ ဝတွာ ကထာဒွ ယမာဟ –

၃၈၄. ''ရသာနံ အညတရံ ဧတံ၊ ကသ္မာ မံ တွံ နိဝာရယေ။
သောဟံ တတ္ထ ဂမိဿာမိ၊ ယတ္ထ လစ္ဆာမိ ဧဒိသံ။

၃၈၅. ''သောတဟံ နိပ္ပတိဿာမိ၊ နတေ ဝစ္ဆာမိ သန္တိကေ။
ယဿ မေ ဒဿနေန တွံ၊ နာဘိနန္ဒသိ ဗြာဟ္မဏာ''တိ။

တတ္ထ **ရသာန**န္တိ လောဏမ္ဗိလတိတ္တကကဋုကခာရိကမဓုရကသာဝသင်္ခာတာနံ သတ္တန္နံ ရသာနံ အညတရံ ဥတ္တမရသမေတံ မဇ္ဇံ နာမ။ **သောတဟ**န္တိ သော အဟံ ဧဝ။ **နိပ္ပတိဿာမီ** တိ နိက္ခမိဿာမိ။

ဝေဉ္စ ပန ဝတွာ ''နာဟံ သုရာပါနာ ဝိရမိဿာမိ, ယံ တေ ရုစ္စတိ, တံ ကရောဟီ''တိ အာဟ။ အထ ဗြာဟ္မဏော ''တယိ အမှေဟ ပရိစ္စဇန္တေ မယမ္ပိ တံ ပရိစ္စဇိဿာမာ''တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၃၈၆. ''အဒ္ဓာ အညေပိ ဒာယာဒေ၊ ပုတ္တေ လစ္ဆာမ မာဏဝ။
တွဉ္စ ဇမ္မ ဝိနဿသု၊ ယတ္ထ ပတ္တံ န တံ သုဏေ''တိ။

တတ္ထ **ယတ္ထ ပတ္တံ** န္တိ ယတ္ထ ဂတံ တံ ''အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ဝသတီ''တိ န သုဏောမ, တတ္ထ ဂစ္ဆာဟီတိ အတ္ထော။

အထ နံ ဝိနိစ္ဆယံ နေတွာ အပုတ္တဘာဝံ ကတွာ နီဟရာပေသိ။ သော အပရဘာဂေ နိပ္ပစ္စယော ကပဏော ဇိဏ္ဏ ဏပိလောတိကံ နိဝတ္ထော ကပါလဟတ္ထော ပိဏ္ဍာယ စရန္တော အညတရံ ကုဋ္ဋံ နိဿာယ ကာလမကာသိ။ ဣဒံ ကာရဏံ အာဟရိတွာ ကာဠဟတ္ထိ ရညော ဒဿေတွာ, ''မဟာရာဇ, သစေ တွံ အမှာကံ ဝစနံ န ကရိဿသိ, ပဗ္ဗ ဇာဇနီယကမ္မံ တေ ကရိဿန္တီ''တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၃၈၇. ''ဝမေဝ တုဝံ ရာဇ၊ ဒွိပဒိန္ဒ သုဏောဟိ မေ။
ပဗ္ဗာဇေဿန္တိ တံ ရဋ္ဌာ၊ သောဏ္ဍံ မာဏဝကံ ယထာ''တိ။

တတ္ထ **ဒွိပဒိန္ဒာ** တိ ဒွိပဒါနံ ဣန္ဒ, ဘော မဟာရာဇ, **မေ** မမ ဝစနံ သုဏောဟိ တုဝံ, ဧဝမေဝ သောဏ္ဍံ မာဏဝကံ ယထာ တံ ဘဝန္တံ ရဋ္ဌတော ပဗ္ဗာဇေဿန္တိ။

ဧဝံ ကာဠဟတ္ထိနာ ဥပမာယ အာဟဋ္ဌာယပိ ရာဇာ တတော ဝိရမိတုံ အသက္ကောန္တော အပရမ္ပိ ဥဒာဟရဏံ ဒဿေတုံ အာဟ –

၂၈၈. “သုဇာတော နာမ နာမေန၊ ဘာဝိတတ္တာန သာဝကော။
အစ္ဆရံ ကာမယန္တောဝ, န သော ဘုဉ္ဇိ န သော ပိဝိ။

၂၈၉. “ကုသဂ္ဂေနုဒကမာဒါယ၊ သမုဒ္ဒေ ဥဒကံ မိနေ။
ဧဝံ မာနုသကာ ကာမာ၊ ဒိဗ္ဗကာမာန သန္တိကေ။

၂၉၀. “ဧဝမေဝ အဟံ ကာဠ၊ ဘုတွာ ဘက္ခံ ရသုတ္တမံ။
အလဒ္ဓာ မာနုသံ မံသံ၊ မညေ ဟိဿာမိ ဇီဝိတ”န္တိ။

ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တသဒိသမေဝ။

တတ္ထ **ဘာဝိတတ္တာနာ**တိ ဘာဝိတစိတ္တာနံ တေသံ ပဉ္စန္နံ ဣသိသတာနံ။ **အစ္ဆရံ ကာမယန္တော**တိ သော ကိရ တေသံ ဣသီနံ မဟာဇမ္ဗုပေသိယာ ခါဒနကာလေ အနာဂမနံ ဝိဒိတွာ “ကိံ နု ခေါ ကာရဏာ န အာဂစ္ဆန္တိ, သစေ ကတ္ထစိ ဂတာ, ဇာနိဿာမိ, နော စေ, အထ နေသံ သန္တိကေ ဓမ္မံ သုဏိဿာမီ”တိ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ဣသိဂဏေ ဝန္ဒိတွာ ဂဏဇေဋ္ဌကဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ သုဏန္တော နိသိန္နောဝ သူရိယေ အတ္ထင်္ဂတေ ဥယျောဇိယမာနောပိ “အဇ္ဇ ဣဓေဝ ဝသိဿာမီ”တိ ဝတွာ ဣသိဂဏံ ဝန္ဒိတွာ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇိ။ ရတ္တိဘာဂေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဒေဝစ္ဆရာသင်္ဃပရိဝုတော သဒ္ဓိံ အတ္တနော ပရိစာရိကာဟိ ဣသိဂဏံ ဝန္ဒိတုံ အာဂတော, သကလာရာမော ဧကောဘာသော အဟောသိ။ သုဇာတော “ကိံ နု ခေါ ဧတ”န္တိ ဥဋ္ဌာယ ပဏ္ဏသာလဆိဒ္ဒေန ဩလောကေန္တော သက္ကံ ဣသိဂဏံ ဝန္ဒိတုံ အာဂတံ ဒေဝစ္ဆရာပရိဝုတံ ဒိသွာ အစ္ဆရာနံ သဟ ဒဿနေန ရာဂရတ္တော အဟောသိ။ သက္ကော နိသီဒိတွာ ဓမ္မကထံ သုတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ ကုဋုမ္ဗိကောပိ ပုနဒိဝသေ ဣသိဂဏံ ဝန္ဒိတွာ ပုစ္ဆိ – “ဘန္တေ, ကော နာမေသ ရတ္တိဘာဂေ တုမှာကံ ဝန္ဒနတ္ထာယ အာဂတော”တိ? “သက္ကော, အာဝုသော”တိ။ “တံ ပရိဝါရေတွာ နိသိန္နာ ကာ နာမေတာ”တိ? “ဒေဝစ္ဆရာ နာမေတာ”တိ။ သော ဣသိဂဏံ ဝန္ဒိတွာ ဂေဟံ ဂန္တွာ ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ “အစ္ဆရံ မေ ဒေထ, အစ္ဆရံ မေ ဒေထာ”တိ ဝိလပိ။ ဉာတကာ ပရိဝါရေတွာ “ဘူတာဝိဋ္ဌော နု ခေါ”တိ အစ္ဆရံ ပဟရိံသု။ သော “နာဟံ ဧတံ အစ္ဆရံ ကထေမိ, ဒေဝစ္ဆရံ ကထေမီ”တိ ဝတွာ “အယံ အစ္ဆရာ”တိ အလင်္ကရိတွာ အာနီတံ ဘရိယမ္ပိ ဂဏိကမ္ပိ ဩလောကေန္တော “နာယံ အစ္ဆရာ, ယက္ခိနီ ဧသာ, ဒေဝစ္ဆရံ မေ ဒေထာ”တိ ဝိလပန္တော နိရာဟာရော ဟုတွာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပုဏိ။ တေန ဝုတ္တံ –

“အစ္ဆရံ ကာမယန္တောဝ, န သော ဘုဉ္ဇိ န သော ပိဝီ”တိ။

ကုသဂ္ဂေနုဒကမာဒါယ, သမုဒ္ဒေ ဥဒကံ မိနေတိ, သမ္မ ကာဠဟတ္ထိ, ယော ကုသဂ္ဂေနေဝ ဥဒကံ ဂဟေတွာ “ဧတ္တကံ သိယာ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒက”န္တိ တေန သဒ္ဓိံ ဥပမာယ မိနေယျ, သော ကေဝလံ မိနေယျေဝ, ကုသဂ္ဂေ ပန ဥဒကံ အတိပရိတ္တကမေဝ။ ယထာ တံ, ဧဝံ မာနုသကာ ကာမာ ဒိဗ္ဗကာမာနံ သန္တိကေ, တသ္မာ သော သုဇာတော အညံ ဣတ္ထိံ န ဩလောကေသိ, အစ္ဆရမေဝ ပတ္ထေန္တော မတော။ **ဧဝမေဝ**တိ ယထာ သော ဒိဗ္ဗကာမံ အလဘန္တော ဇီဝိတံ ဇဟိ, ဧဝံ အဟမ္ပိ ဥတ္တမရသံ မနုဿမံသံ အလဘန္တော ဇီဝိတံ ဇဟိဿာမီတိ ဝဒတိ။

တံ သုတွာ ကာဠဟတ္ထိ “အယံ ရာဇာ အတိဝိယ ရသဂိဒ္ဓော, သညာပေဿာမိ န”န္တိ သကဇာတိကာနံ မံသံ ခါဒိတွာ အာကာသစရာ သုဝဏ္ဏဟံသာပိ တာဝ ဝိနဋ္ဌာတိ ဒဿေတုံ ကထာဒွယမာဟ –

၂၉၁. “ယထာပိ တေ ဓတရဋ္ဌာ၊ ဟံသာ ဝေဟာယသင်္ဂမာ။
အဘုတ္တပရိဘောဂေန၊ သဗ္ဗေ အဗ္ဘတ္ထတံ ဂတာ။

၂၉၂. “ဧဝမေဝ တုဝံ ရာဇ၊ ဒွိပဒိန္ဒ သုဏောဟိ မေ။
အဘက္ခံ ရာဇ ဘက္ခေသိ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗာဇယန္တိ တ”န္တိ။

တတ္ထ **အဘုတ္တပရိဘောဂေနာ**တိ အတ္တနော သမာနဇာတိကာနံ ပရိဘောဂေန။ **အဗ္ဘုတ္တတံ ဂတာ**တိ သဗ္ဗေ မရဏမေဝ ပတ္တာ။ အတီတေ ကိရ စိတ္တကူဋေ သုဝဏ္ဏဂုဟာယံ နဝုတိ ဟံသသဟဿာနိ ဝသန္တိ။ တေ ဝဿိကေ စတ္တာရော မာသေ န နိက္ခမန္တိ, သစေ နိက္ခမေယျုံ, ဥဒကပုဏ္ဏေဟိ ပတ္တေဟိ ဥပ္ပတိတုံ အသက္ကောန္တာ မဟာသမုဒ္ဒေယေဝ ပတေယျုံ, တသ္မာ န စ နိက္ခမန္တိ။ ဥပကဋ္ဌေ ပန ဝဿကာလေ ဇာတဿရတော သယံဇာတသာလိယော အာဟရိတွာ ဂုဟံ ပူရေတွာ သာလိံ ခါဒန္တာ ဝသန္တိ။ တေသံ ပန ဂုဟံ ပဝိဋ္ဌကာလေ ဂုဟာဒွါရေ ဧကော ရထစက္ကပ္ပမာဏော ဥဏ္ဏနာဘိ နာမ မက္ကဋကော ဧကေကသ္မိံ မာသေ ဧကေကံ ဇာလံ ဝိနန္ဓတိ။ တဿ ဧကေကံ သုတ္တံ ဂေါရဇ္ဇုပ္ပမာဏံ ဟောတိ။ ဟံသာ "တံ ဇာလံ ဘိန္ဒိဿတီ"တိ ဧကဿ တရုဏဟံသဿ ဒွေဝ ကောဋ္ဌာသေ ဒေန္တိ။ သော ဝိဂတေ ဒေဝေ ပုရတော ဂန္တွာ တံ ဇာလံ ဘိန္ဒတိ။ တေန မဂ္ဂေန သေသာ ဂစ္ဆန္တိ။ အထေကသ္မိံ ကာလေ ပဉ္စ မာသေ ဝဿော ဝုဋ္ဌော အဟောသိ။ ဟံသာ ခီဏဂောစရာ "ကိံ နု ခော ကတ္တဗ္ဗ"န္တိ မန္တေတွာ "မယံ ဇီဝန္တာ အဏ္ဍာနိ လဘိဿာမာ"တိ ပဌမံ အဏ္ဍာနိ ခါဒိံသု, တတော ပောတကေ, တတော ဇိဏ္ဏဟံသေ။ ပဉ္စမာသစ္စယေန ဝဿံ အပဂတံ။ မက္ကဋကော ပဉ္စ ဇာလာနိ ဝိနန္ဓိ။ ဟံသာ သကဇာတိကာနံ မံသံ ခါဒိတွာ အပ္ပထာမာ ဇာတာ။ ဒွိဂုဏကောဋ္ဌာသလာဘီ ဟံသတရုဏော ဇာလေ ပဟရိတွာ စတ္တာရိ ဘိန္ဒိ, ပဉ္စမံ ဆိန္ဒိတုံ နာသက္ခိ, တတ္ထေဝ လဂ္ဂိ။ အထဿ သီသံ ဝိဇ္ဈိတွာ မက္ကဋကော လောဟိတံ ပိဝိ။ အညောပိ အာဂန္တွာ ဇာလံ ပဟရိ, သောပိ တတ္ထေဝ လဂ္ဂီတိ ဧဝံ သဗ္ဗေသံ မက္ကဋကော လောဟိတံ ပိဝိ။ တဒါ ဓတရဋ္ဌကုလံ ဥစ္ဆိန္နန္တိ ဝဒန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "သဗ္ဗေ အဗ္ဘုတ္တတံဂတာ"တိ။

ဧဝမေဝ တုဝန္တိ ယထာ တေ ဟံသာ အဘက္ခံ သကဇာတိကမံသံ ခါဒိံသု, တထာ တွမ္ပိ ခါဒသိ, သကလနဂရံ ဘယပ္ပတ္တံ, ဝိရမ, မဟာရာဇာတိ။ **တသ္မာ ပဗ္ဗာဇယန္တိ တ**န္တိ ယသ္မာ အဘက္ခံ သကဇာတိကမံသံ ဘက္ခေသိ, တသ္မာ ဣမေ နဂရဝါသိနော တံ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇယန္တိ။

ရာဇာ အညမ္ပိ ဥပမံ ဝတ္တုကာမော အဟောသိ။ နာဂရာ ပန ဥဋ္ဌာယ, "သာမိ သေနာပတိ, ကိံ ကရောသိ, ကိံ မနုဿမံသခါဒကံ စောရံ ဂဟေတွာ ဝိစရသိ, သစေ န ဝိရမိဿတိ, ရဋ္ဌတော နံ ပဗ္ဗာဇေဟီ"တိ ဝတွာ နာဿ ကထေတုံ အဒံသု။ ရာဇာ ဗဟူနံ ကထံ သုတွာ ဘီတော ပုန ဝတ္တုံ နာသက္ခိ။ ပုနပိ နံ သေနာပတိ "ကိံ မဟာရာဇ ဝိရမိတုံ သက္ခိဿသိ, ဥဒါဟု န သက္ခိဿသီ"တိ ဝတွာ "န သက္ကောမီ"တိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗံ ဩရောဓဂဏဉ္စ ပုတ္တဓီတရော စ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတေ ပဿေ ဌပေတွာ, "မဟာရာဇ, ဣမေ ဉာတိမဏ္ဍလေ စေဝ အမစ္စဂဏဉ္စ ရဇ္ဇသိရိဉ္စ ဩလောကေဟိ, မာ ဝိနဿိ, ဝိရမ မနုဿမံသတော"တိ အာဟ။ ရာဇာ "န မယှံ ဧတေ မနုဿမံသတော ပိယတရာ"တိ ဝတွာ "တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ဣမမှာ နဂရာ စ ရဋ္ဌာ စ နိက္ခမထာ"တိ ဝုတ္တေ, "ကာဠဟတ္ထိ, န မေ ရဇ္ဇေနတ္ထော, နဂရာ နိက္ခမာမိ, ဧကံ ပန မေ ခဂ္ဂဉ္စ ရသကဉ္စ ဘာဇနဉ္စ ဒေဟီ"တိ အာဟ။ အထဿ ခဂ္ဂဉ္စ မံသပစနဘာဇနဉ္စ ပစ္ဆိဉ္စ ဥက္ခိပါပေတွာ ရသကဉ္စ ဒတွာ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇနီယကမ္မံ ကရိံသု။

သော ခဂ္ဂဉ္စ ရသကဉ္စ အာဒါယ နဂရာ နိက္ခမိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဧကသ္မိံ နိဂြောဓမူလေ ဝသနဋ္ဌာနံ ကတွာ တတ္ထ ဝသန္တော အဋဝိမဂ္ဂေ ဌတွာ မနုဿေ မာရေတွာ အာဟရိတွာ ရသကဿ ဒေတိ။ သောပိဿ မံသံ ပစိတွာ ဥပနာမေတိ။ ဧဝံ ဥဘောပိ ဇီဝန္တိ။ မနုဿဂဟဏကာလေ "အဟံ အရေ မနုဿစောရော ပေါရိသာဒေါ"တိ ဝတွာ တသ္မိံ ပက္ခန္တေ ကောစိ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ န သက္ကောတိ, သဗ္ဗေ ဘူမိယံ ပတန္တိ။ တေသု ယံ ဣစ္ဆတိ, တံ ဥဒ္ဓံပါဒံ အဓောသီသံ ကတွာ အာဟရိတွာ ရသကဿ ဒေတိ။ သော ဧကဒိဝသံ အရညေ ကဉ္စိ မနုဿံ အလဘိတွာ အာဂတော ရသကေန "ကိံ ဒေဝ"တိ ဝုတ္တေ "ဥဒ္ဓနေ ဥက္ခလိံ အာရောပေဟီ"တိ အာဟ။ "မံသံ ကဟံ, ဒေဝါ"တိ? "လဘိဿာမဟံ မံသ"န္တိ။ သော "နတ္ထိ မေ အနိ ဇီဝိတ"န္တိ ကမ္ပမာနော ဥဒ္ဓနေ အဂ္ဂိံ ကတွာ ဥက္ခလိံ အာရောပေသိ။ အထ နံ ပေါရိသာဒေါ အသိနာ မာရေတွာ မံသံ ပစိတွာ ခါဒိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဧကကောဝ ဇာတော သယမေဝ ပစိတွာ ခါဒတိ။ "ပေါရိသာဒေါ မဂ္ဂေ မဂ္ဂပဋိပန္နေ ဟနတီ"တိ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဟာကမ္ပော အဟောသိ။

တဒါ ဧကော သမ္ပန္နဝိဘဝေါ ဗြာဟ္မဏော ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ဝေါဟာရံ ကရောန္တော ပုဗ္ဗန္တတော အပရန္တံ သဉ္စရတိ။ သော စိန္တေသိ – "ပေါရိသာဒေါ နာမ ကိရ စောရော အန္တရာမဂ္ဂေ မနုဿေ မာရေသိ, ဓနံ ဒတွာ တံ အဋဝိံ အတိက္ကမိဿာမီ"တိ။ သော အဋဝိမုခဝါသီနံ မနုဿာနံ "တုမှေ မံ အဋဝိံ အတိက္ကာမေထာ"တိ သဟဿံ ဒတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ ဂစ္ဆန္တော စ ဗြာဟ္မဏော သဗ္ဗသတ္ထံ ပုရတော ကတွာ သယံ နှာတာနု

လိတ္တော သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော သေတဂေါဏယုတ္တေ သုခယာနကေ နိသိန္နော တေဟိ အဋ္ဌုဝိတသိကပုရိသေဟိ ပရိဝုတော သဗ္ဗပစ္ဆတော အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ပေါရိသာဒေါ ရုက္ခံ အာရုယှ ပုရိသေ ဥပဓာရေန္တော သေသမနုဿေသု "ကိံ က္လမေသု မယာ ခာဒိတဗ္ဗံ အတ္ထိ"တိ ဝိဂတစ္ဆန္ဒော ဟုတွာ ဗြာဟ္မဏံ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ တံ ခာဒိတုကာမတာယ ပဃ္ဃရိတခေဠော အဟောသိ။ သော တသ္မိံ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတေ ရုက္ခတော ဩရုယှ "အဟံ အရေ ပေါရိသာဒေါ"တိ နာမံ တိက္ခတ္တုံ သာဝေတွာ ခဂ္ဂံ ပရိဝတ္တေန္တော ဝါလုကာယ တေသံ အက္ခိနိ ပူရေန္တော ဝိယ ပက္ခန္ဒိ။ ဧကောပိ ဌာတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ, သဗ္ဗေ ဘူမိယံ ဥရေန နိပဇ္ဇိံသု။ သော သုခယာနကေ နိသိန္နံ ဗြာဟ္မဏံ ပါဒေ ဂဟေတွာ ပိဋ္ဌိယံ အဓောသီသကံ ဩလမ္ဗေတွာ သီသံ ဂေါပ္ဖကေဟိ ပဟာရန္တော ဥက္ခိပိတွာ ပါယာသိ။

တဒါ တေ ပုရိသာ ဥဋ္ဌာယ, "ဘော, ပုရိသာ မယံ ဗြာဟ္မဏဿ ဟတ္ထတော ကဟာပဏသဟဿံ ဂဏှိမှာ, ကော နာမ အမှာကံ ပုရိသကာရော, သက္ကောန္တာ ဝါ အသက္ကောန္တာ ဝါ ထောကံ အနုဗန္ဓာမာ"တိ ဝတွာ အနုဗန္ဓိံသု။ ပေါရိသာဒေါပိ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တော ကဉ္စိ အဒိသွာ သဏိကံ ပါယာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ထာမသမ္ပန္နော ဧကော သူရပုရိသော ဝေဂေန တံ ပါပုဏိ။ သော တံ ဒိသွာ ဧကံ ဝတိံ လင်္ဃန္တော ခဒိရခါဏုကံ အက္ကမိ, ခါဏုကော ပိဋ္ဌိပါဒေန နိက္ခမိ။ လောဟိတေန ပဃ္ဃရန္တေန လင်္ဃမာနော ယာတိ။ အထ နံ သော ဒိသွာ, "ဘော, မယာ သေ ဝိဒ္ဓော, ကေဝလံ တုမှေ ပစ္ဆတော ဧထ, ဂဏှိဿာမိ န"န္တိ အာဟ။ တေ ဒုဗ္ဗလဘာဝံ ဉတွာ တံ အနုဗန္ဓိံသု။ သော တေဟိ အနုဗဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ ဗြာဟ္မဏံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အတ္တာနံ သောတ္ထိမကာသိ။ အထ အဋ္ဌုဝိတသိက ပုရိသာ ဗြာဟ္မဏဿ လဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ "ကိံ အမှာကံ စောရေနာ"တိ တတော နိဝတ္တိံသု။

ပေါရိသာဒေါပိ အတ္တနော နိဂြောဓမူလံ ဂန္တွာ ပါရောဟန္တရံ ပဝိသိတွာ နိပန္နော, "အယျေ ရုက္ခဒေဝတေ, သစေ မေ သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေယေဝ ဝဏံ ဖာသုကံ ကာတုံ သက္ခိဿသိ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဧကသတခတ္တိယာနံ ဂလလောဟိတေန တဝ ခန္ဓံ ဓောဝိတွာ အန္တေဟိ ပရိက္ခိပိတွာ ပဉ္စမဓုရမံသေန ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမီ"တိ အာယာစနံ ကရိ။ တဿ အန္နပါနမံသံ အလဘန္တဿ သရီရံ သုဿိတွာ အန္တောသတ္တာဟေယေဝ ဝဏော ဖာသုကော အဟောသိ။ သော ဒေဝတာနုဘာဝေန တဿ ဖာသုကဘာဝံ သလ္လက္ခေသိ။ သော ကတိပါဟံ မနုဿမံသံ ခါဒိတွာ ဗလံ ဂဟေတွာ စိန္တေသိ – "ဗဟုပကာရာ မေ ဒေဝတာ, အာယာစနာ အဿာ မုဉ္စိဿာမီ"တိ။ သော ခဂ္ဂံ အာဒါယ ရုက္ခမူလတော နိက္ခမိတွာ "ရာဇာနော အာနေဿာမီ"တိ ပါယာသိ။ အထ နံ ပုရိမဘဝေ ယက္ခကာလေ ဧကတော မနုဿမံသခါဒကော သဟာယကယက္ခော အနုဝိစရန္တော ဒိသွာ "အယံ မမ အတီတဘဝေ သဟာယော"တိ ဉတွာ, "သမ္မ, မံ သဉ္ဇာနာသီ"တိ ပုစ္ဆိ။ "န သဉ္ဇာနာမီ"တိ။ အထဿ ပုရိမဘဝေ ကတကာရဏံ ကထေသိ။ သော တံ သဉ္ဇာနိတွာ ပဋိသန္ထာရမကာသိ။ "ကဟံ နိဗ္ဗတ္တောသီ"တိ ပုဋ္ဌော နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနဉ္စ ရဇ္ဇာ ပဗ္ဗာဇိတကာရဏဉ္စ ဣဒါနိ ဝသနဋ္ဌာနဉ္စ ခါဏုနာ ဝိဒ္ဓကာရဏဉ္စ ဒေဝတာယ အာယာစနာမောစနတ္ထံ ဂမနကာရဏဉ္စ သဗ္ဗံ အာရောစေတွာ "တယာပိ မမေတံ ကိစ္စံ နိတ္ထရိတဗ္ဗံ, ဥဘောပိ ဂစ္ဆာမ, သမ္မာ"တိ အာဟ။ "သမ္မ န ဂစ္ဆေယျာဟံ, ဧကံ ပန မေ ကမ္မံ အတ္ထိ, အဟံ ခေါ ပန အနဂ္ဃံ ပဒလက္ခဏံ နာမ ဧကံ မန္တံ ဇာနာမိ, သော ဗလဉ္စ ဇဝဉ္စ သဒ္ဒဉ္စ ကရောတိ, တံ မန္တံ ဂဏှာဟီ"တိ။ သော "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ယက္ခောပိဿ တံ ဒတွာ ပက္ကာမိ။

ပေါရိသာဒေါ မန္တံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဝါတဇဝေါ အတိသူရော အဟောသိ။ သော သတ္တာဟဗ္ဘန္တရေယေဝ ဧကသတရာဇာနော ဥယျာနာဒီနိ ဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ ဝါတဝေဂေန ပက္ခန္ဒိတွာ "အဟံ အရေ မနုဿစောရော ပေါရိသာဒေါ"တိ နာမံ သာဝေတွာ ဝဂ္ဂန္တော နဒန္တော ဘယပ္ပတ္တေ ကတွာ ပါဒေ ဂဟေတွာ အဓောသီသကေ ကတွာ ပဏှိယာ သီသံ ပဟာရန္တော ဝါတဝေဂေန နေတွာ ဟတ္ထတလေသု ဆိဒ္ဒါနိ ကတွာ ရဇ္ဇုယာ အာဝုနိတွာ နိဂြောဓရုက္ခေ ဩလမ္ဗေသိ အင်္ဂုဋ္ဌင်္ဂုလီဟိ ဘူမိယံ ဖုသမာနာဟိ။ တေ သဗ္ဗေ ရာဇာနော ဝါတေ ပဟရန္တေ မိလာတကုရဏ္ဍကဒါမာနိ ဝိယ ပရိဝတ္တန္တာ ဩလမ္ဗိံသု။ "သုတသောမော ပန မေ ပိဋ္ဌိအာစရိယော ဟောတိ, သစေ ဂဏှိဿာမိ, သကလဇမ္ဗုဒီပေါ တုစ္ဆော ဘဝိဿတီ"တိ တံ န နေသိ။ သော "ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမီ"တိ အဂ္ဂိံ ကတွာ သူလေ တစ္ဆန္တော နိသီဒိ။ ရုက္ခဒေဝတာ တံ ကိရိယံ ဒိသွာ "မယှံ ကိရေသ ဗလိကမ္မံ ကရောတိ, ဝဏမ္ပိဿ မယာ ကိဉ္စိ ဖာသုကံ ကတံ နတ္ထိ, ဣဒါနိ ဣမေသံ မဟာဝိနာသံ ကရိဿတိ, ကိံ နု ခေါ ကတ္တဗ္ဗ"န္တိ စိန္တေတွာ "အဟံ ဧတံ ဝါရေတုံ န သက္ခိဿာမီ"တိ စာတုမဟာရာဇိကာနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ တမတ္ထံ ကထေတွာ "နိဝါရေထ န"န္တိ အာဟ။ တေဟိပိ "န မယံ ပေါရိသာဒဿ ကမ္မံ နိဝါရေတုံ သက္ခိဿာမာ"တိ ဝုတ္တေ "ကော သက္ခိ

သ္သတီ”တိ ပုန္ဆိတ္ဝာ “သက္ကော, ဒေဝရာဇာ”တိ သုတွာ သက္ကံ ဥပသင်္ကမိတွာ တမတ္ထံ ကထေတွာ “နိတ ရေထ န”န္တိ အာဟ။ သောပိ “နာဟံ သက္ကောမိ နိတရေတုံ, သမတ္ထံ ပန အာစိက္ခိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကောနာ မော”တိ ဝုတ္တေ “သဒေဝကေ လောကေ အညော နတ္ထိ, ကုရုရဋ္ဌေ ပန ဣန္ဒပတ္ထနဂရေ ကောရဗ္ဗရာဇပုတ္တော သုတသောမော နာမ တံ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ ဒမေဿတိ, ရာဇူနဉ္စ ဇီဝိတံ ဒဿတိ, တဉ္စ မနုဿမံသာ ဩရမာပေဿ သတိ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ အမတံ ဝိယ ဓမ္မံ အဘိသိဉ္စိဿတိ, သစေပိ ရာဇူနံ ဇီဝိတံ အတုကာမော, ‘သုတသောမံ အာနေ တွာ ဗလိကမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ’တိ ဝဒေဟီ”တိ အာဟ။

သာ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ခိပ္ပံ အာဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိတဝေသေန တဿ အဝိဒူရေ ဟယာသိ။ သော ပဒသဒ္ဒေန “ရာဇာ နု ခော ကောစိ ပလာတော ဘဝိဿတီ”တိ ဩလောကေန္တော တံ ဒိသွာ “ပဗ္ဗဇိတာ နာမ ခတ္တိယာဝ, ဣမံ ဂဟေတွာ ဧကသတံ ပူရေတွာ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ ဥဋ္ဌာယ အသိဟတ္ထော အနုဗန္ဓိ, တိယောဇနံ အနုဗန္ဓိတွာပိ တံ ပာပုဏိတုံ နာသက္ခိ, ဂတ္တေဟိ သေဒာ မုစ္စိံသု။ သော စိန္တေသိ – “အဟံ ပုဗ္ဗေ ဟတ္ထိမ္ပိ အဿမ္ပိ ရထမ္ပိ ဓာဝန္တံ အနုဗန္ဓိတွာ ဂဏှာမိ, အဇ္ဇ ဣမံ ပဗ္ဗဇိတံ သကာယ ဂတိယာ ဂစ္ဆန္တံ သဗ္ဗထာမေန ဓာဝန္တောပိ ဂဏှိတုံ န သက္ကောမိ, ကိံ နု ခော ကာရဏ”န္တိ။ တတော သော “ပဗ္ဗဇိတာ နာမ ဝစနကရာ ဟောန္တိ, ‘တိဋ္ဌာ’တိ နံ ဝတွာ ဌိတံ ဂဟေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “တိဋ္ဌ, သမဏာ”တိ အာဟ။ “အဟံ တာဝ ဌိတော, တွံ ပန ဓာဝိတုံ တယာမမ ကာသီ”တိ။ အထ နံ, “ဘော, ပဗ္ဗဇိတာ နာမ ဇီဝိတဟေတုပိ အလိကံ န ဘဏန္တိ, တွံ ပန မုသာဝါဒံ ကထေသီ”တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၃၉၃. “တိဋ္ဌာဟီတိ မယာ ဝုတ္တော၊ သော တွံ ဂစ္ဆသိ ပမ္မုခော။
အဋ္ဌိတော တွံ ဌိတောမှီတိ၊ လပသိ ဗ္ရဟ္မစာရိနိ။
ဣဒံ တေ သမဏာယုတ္တံ၊ အသိဉ္စ မေ မညသိ ကင်္ကပတ္တ”န္တိ။

တဿတ္ထော – သမဏ, တိဋ္ဌာဟိ ဣတိ ဝစနံ မယာ ဝုတ္တော သော တွံ ပမ္မုခော ပရမ္မုခော ဟုတွာ ဂစ္ဆသိ, ဗ္ရဟ္မစာရိနိ အဋ္ဌိတော သမာနော တွံ ဌိတော အမှိ ဣတိ လပသိ, အသိဉ္စ မေ ကင်္ကပတ္တံ မညသီတိ။

တတော ဒေဝတာ ကထာဒွယမာဟ –

၃၉၄. “ဌိတောဟမသ္မိ သဓမ္မေသု ရာဇ၊ န နာမဂေါတ္တံ ပရိဝတ္တယာမိ။
စောရဉ္စ လောကေ အဌိတံ ဝဒန္တိ။
အာပာယိကံ နေရယိကံ ဣတော စုတံ။

၃၉၅. “သစေ တွံ သဒ္ဒဟသိ ရာဇ၊ သုတံ ဂဏှာဟိ ခတ္တိယ။
တေန ယညံ ယဇိတွာန၊ ဧဝံ သဂ္ဂံ ဂမိဿသီ”တိ။

တတ္ထ **သဓမ္မေသု** တိ, မဟာရာဇ, အဟံ သကေသု ဒသသု ကုသလကမ္မပထဓမ္မေသု ဌိတော **အသ္မိ** ဘဝာမိ။ **န နာမဂေါတ္တ**န္တိ တွံ ပုဗ္ဗေ ဒဟရကာလေ ဗ္ရဟ္မဒတ္တော ဟုတွာ ပိတရိ ကာလကတေ ဗာရာဏသီ ရဇ္ဇံ လဘိတွာ ဗာရာဏသိရာဇာ ဇာတော, တံ နာမံ ဇဟိတွာ ပောရိသာဒေါ ဟုတွာ ဣဒါနိ ကမ္မာသပါဒေါ ဇာတော, ခတ္တိယကုလေ ဇာ တောပိ အဘက္ခံ မနုဿမံသံ ယသ္မာ ဘက္ခေသိ, တသ္မာ အတ္တနော နာမဂေါတ္တံ ယထာ ပရိဝတ္တေသိ, တထာ အဟံ အတ္တနော နာမဂေါတ္တံ န ပရိဝတ္တယာမိ။ **စောရဉ္စာ** တိ လောကေ စောရဉ္စ ဒသကုသလကမ္မပထေသု အဋ္ဌိတံ နာမ ဝဒန္တိ။ **ဣတော စုတ**န္တိ ဣတော စုတံ ဟုတွာ အပါယေ နိရယေ ပတိဋ္ဌိတံ။ ခတ္တိယ, ဘူမိပါလ မဟာရာဇ, တွံ မမ ဝစနံ သစေ သဒ္ဒဟသိ, သုတသောမံ ဂဏှာဟိ, တေန သုတသောမေန ယညံ ယဇိတွာန ဧဝံ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။ ဘော, ပောရိသာဒ မုသာဝါဒိ တယာ မယှံ “သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇာနော အာနေတွာ ဗဟိကမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ ပဋိဿုတံ, ဣဒါနိ ယေ တ တေ တ ဒုဗ္ဗလရာဇာနော အာနေသိ, ဇမ္ဗုဒီပတလေ ဇေဋ္ဌကံ သုတသောမရာဇာနံ သစေ တွံ န အာနေဿသိ, ဝစနံ တေ မုသာ နာမ ဟောတိ, တသ္မာ သုတသောမံ ဂဏှာဟီတိ။

ဇေဠ္ဌ ပန ဝတ္တုတ ဒေဝတာ ပဗ္ဗဇိတဝေသံ အန္တရဓာပေတွာ သကေန ဝဏ္ဏေန အာကာသေ တရုဏသူရိယော ဝိယ ဇလမာနာ အဋ္ဌာသိ။ သော တဿာ ကထံ သုတွာ ရူပဥ္စ ဒိသွာ လောကေတွာ ''ကာသိ တွံ''န္တိ အာဟ။ ဣမဿ ''ရုက္ခေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ''တိ။ သော ''ဒိဋ္ဌာ မေ အတ္တနော, ဒေဝတာ''တိ တုဿိတွာ, ''သာမိ ဒေဝရာဇ, မာ သုတသောမဿ ကာရဏာ စိန္တယိ, အတ္တနော ရုက္ခံ ပဝိသာ''တိ အာဟ။ ဒေဝတာ တဿ ပဿန္တဿေဝ ရုက္ခံ ပဝိသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သူရိယော အတ္ထင်္ဂတော, စန္ဒော ဥဂ္ဂတော။ ပေါရိသာဒော ဝေဒင်္ဂကုသလော နက္ခတ္တစာရံ ဇာနာတိ။ သော နဘံ ဩလောကေတွာ ''သွေဝ ဖုဿနက္ခတ္တံ ဘဝိဿတိ, သုတသောမော နှာယိတုံ ဥယျာနံ ဂမိဿတိ, တတ္ထ ဂဏှိဿာမိ, အာရက္ခော ပနဿ မဟာ ဘဝိဿတိ, သမန္တာ တိယောဇနံ သကလနဂရဝါသိနော ရက္ခန္တာ စရိဿန္တိ, အသံဝိဟိတေ အာရက္ခေ ပဌမယာမေယေဝ မိဂါဇိနံ ဥယျာနံ ဂန္တွာ မင်္ဂလပောက္ခရဏိံ ဩတရိတွာ ဌဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ ပေါက္ခရဏိံ ဩရုယှ ပဒုမပတ္တေန သီသံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အဋ္ဌာသိ။ တဿ တေဇေန မစ္ဆကစ္ဆပါ ဒယော ဩသက္ကိတွာ ဥဒကပရိယန္တေ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂါ ဟုတွာ ဝိစရိံသု။

ကုတော ပန လဒ္ဓေါယံ တေဇောတိ? ပုဗ္ဗယောဂဝသေန။ သော ဟိ ကဿပဒသဗလဿ ကာလေ ခီရသလာကဘတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ, တေန မဟာထာမော အဟောသိ။ အဂ္ဂိသာလဉ္စ ကာရေတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ သီတဝိနောဒနတ္ထံ အဂ္ဂိဉ္စ အရဏိံ စ အရုဏ္ဍေဒနတသိဉ္စ ဖရသုဉ္စ အဒာသိ, တေန တေဇဝါ အဟောသိ။

ဇဝံ တသ္မိံ အန္တောဥယျာနံ ဂတေယေဝ ဗလဝပစ္စူသသမယေ သမန္တာ တိယောဇနံ အာရက္ခံ ဂဏှိံသု။ ရာဇာပိ ဟတောဝ ဘုတ္တပာတရာသော အလင်္ကတဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ ပရိဝုတော နဂရတော နိက္ခမိ။ တဒာ တက္ကသိလတော နန္ဒော နာမ ဗြာဟ္မဏော စတဿော သတာရဟာ ဂါထာယော အာဒာယ ဝီသတိယောဇန သတံ မဂ္ဂံ အတိက္ကမိတွာ တံ နဂရံ ပတွာ ဒွာရကမေ ဝသိတွာ သူရိယေ ဥဂ္ဂတေ နဂရံ ပဝိသန္တော ရာဇာနံ ဟာစိနဒွာရေန နိက္ခန္တံ ဒိသွာ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ဇယာပေသိ။ ရာဇာ ဒိသာစက္ခုံကော ဟုတွာ ဂစ္ဆန္တော ဥန္နတပ္ပဒေသေ ဌိတဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပသာရိတဟတ္ထံ ဒိသွာ ဟတ္ထိနာ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ –

၃၉၆. ''ကိသ္မိံ နု ရဋ္ဌေ တဝ ဇာတိဘူမိ၊ အထ ကေန အတ္ထေန ဣဓာနုပတ္တော။
အက္ခာဟိ မေ ဗြာဟ္မဏ တေမတ္ထံ၊ ကိမိစ္ဆသိ ဒေမိ တယဇ္ဇ ပတ္ထိတ''န္တိ။

တဿတ္ထော – ဘော ဗြာဟ္မဏ, တဝ ဇာတိဘူမိ ကိသ္မိံ ရဋ္ဌေ အတ္ထိ နု, ကေန အတ္ထေန ပယောဇနေန ဟေတုဘူတေန ဣဓ ဣမသ္မိံ နဂရေ အနုပ္ပတ္တော, ဘော ဗြာဟ္မဏ, မယာ ပုစ္ဆိတော သော တွံ တေမတ္ထံ တေ ပယောဇနံ မေ မယှံ အက္ခာဟိ ကထေဟိ, တယာ ပတ္ထိတဝတ္ထုံ တေ တုယှံ အဇ္ဇ ဣအနိ ဒဒာမိ, ကိံ ဝတ္ထုံ ဣစ္ဆသီတိ။

အထ နံ သော ကထမာဟ –

၃၉၇. ''ဂါထာ စတဿော ဓရဏီမဟိဿရ၊ သုဂမ္ဘီရတ္ထာ ဝရသာဂရူပမာ။
တဝေဝ အတ္ထာယ ဣဓာဂတောသ္မိ၊ သုဏောဟိ ဂါထာ ပရမတ္ထသံဟိတာ''တိ။

တတ္ထ **ဓရဏီမဟိဿရာ** တိ ဘူမိပာလ စတဿော ဂါထာ ကိံ ဘူတာ?။ သုဂမ္ဘီရတ္ထာ ဝရသာဂရူပမာ, **တဝေဝ** တဝ ဧဝ အတ္ထာယ ဣမ ဌာနံ အနုပ္ပတ္တော **အသ္မိ** ဘဝာမိ။ **သုဏောဟီ**တိ ကဿပဒသဗလေန ဒေသိတာ ပရမတ္ထသံဟိတာ ဣမာ သတာရဟာ ဂါထာယော သုဏောဟီတိ အတ္ထော။

ဣတိ ဝတွာ, ''မဟာရာဇ, ဣမာ ကဿပဒသဗလေန ဒေသိတာ စတဿော သတာရဟာ ဂါထာယော ''တုမှေဟ သုတဝိတ္တကာ'တိ သုတွာ တုမှာကံ ဒေသေတုံ အာဂတောမှီ''တိ အာဟ။ ရာဇာ တုဋ္ဌမာနသော ဟုတွာ, ''အာစရိယ , သုဋ္ဌု တေ အာဂတံ, မယာ ပန နိဝတ္တိတုံ န သက္ကာ, အဇ္ဇ ဖုဿနက္ခတ္တယောဂေန သီသံ နှာယိတုံ အာဂတောမှိ, အဟံ ပုနဒိဝသေ အာဂန္တွာ သောဿာမိ, တွံ မာ ဥက္ကဏ္ဌီ''တိ ဝတွာ ''ဂစ္ဆထ ဗြာဟ္မဏဿ အသုကဂေဟေ သယနံ ပညာပေတွာ ဃာသစ္ဆာဒနံ သံဝိဒဟထာ''တိ အမစ္စေ အာဏာပေတွာ ဥယျာနံ ပာဝိသိ။ တံ အဋ္ဌာရသဟတ္ထေန ပာကာရေန ပရိက္ခိတ္တံ အဟောသိ။ တံ အညမညံ သင်္ဃဋ္ဋေန္တာ သမန္တာ ဟတ္ထိနော ပရိက္ခိပိံသု, တတော အဿာ, တတော ရထာ, တတော ဓနုဂ္ဂဟာ, တတော ပတ္တီတိ, သဉ္ဇာတိတမဟာသမုဒ္ဒေါ ဝိယ ဥန္နာ

ဒေန္တော ဗလကာယော အဟောသိ။ အထ ရာဇာ ဩဠာရိကာနိ အာဘရဏာနိ ဩမုဉ္စိတွာ မဿုကမ္မံ ကာရေတွာ ဥဗ္ဗဋ္ဋိတသရီရော ပောက္ခရဏိယာ အန္တော ရာဇဝိဘဝေန နှာတွာ ပစ္စုတ္တရိတွာ ဥဒကဂ္ဂဟဏသာဋကေန နိဝါသေတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထဿ ဒုဿဂန္ဓမာလာလင်္ကာရေ ဥပနယိံသု။ ပောရိသာဒော စိန္တေသိ – ''ရာဇာ အလင်္ကတကာလေ ဘာရိကော ဘဝိဿတိ, သလ္လဟုကကာလေယေဝ နံ ဂဏှိဿာမီ''တိ။ သော နဒန္တော ဝဂ္ဂန္တော ဥဒကေ မစ္ဆံ အာလုဠေန္တော ဝိဇ္ဇုလတာ ဝိယ မတ္ထကေ ခဂ္ဂံ ပရိဗ္ဘမေန္တော ''အဟံ အရေ မနုဿစောရော ပောရိသာဒော''တိ နာမံ သာဝေတွာ အင်္ဂုလိံ နလာဋေ ဌပေတွာ ဥဒကာ ဥတ္တရိ။ တဿ သဒ္ဒံ သုတွာဝ ဟတ္ထာရောဟာ ဟတ္ထီဟိ, အဿာရောဟာ အဿေဟိ, ရထာရောဟာ ရထေဟိ ဘဿိံသု။ ဗလကာယော ဂဟိတဂဟိတာနိ အာဝုဓာနိ ဆဍ္ဍေတွာ ဥရေန ဘူမိယံ နိပဇ္ဇိ။

ပောရိသာဒော သုတသောမံ ဥက္ခိပိတွာ ဂဏှိ, သေသရာဇာနော ပါဒေ ဂဟေတွာ အဓောသီသကေ ကတွာ ပဏှိယာ သီသံ ပဟာရန္တော ဂစ္ဆတိ။ ဗောဓိသတ္တံ ပန ဥပဂန္တွာ ဩနတော ဥက္ခိပိတွာ ခန္ဓေ နိသီဒါပေသိ။ သော ''ဒ္ဝါရေန ဂမနံ ပပဉ္စော ဘဝိဿတီ''တိ သမ္မုခဋ္ဌာနေယေဝ အဋ္ဌာရသဟတ္ထံ ပါကာရံ လင်္ဃိတွာ ပုရတော ဂလိတမဒမတ္တဝါရဏကုမ္ဘေ အက္ကမိတွာ ပဗ္ဗတကူဋာနိ ပါတေန္တော ဝိယ ဝါတဇဝနံ အဿတရာနံ ပိဋ္ဌေ အက္ကမန္တော ပါတေတွာ ရထဓုရရထသီသေသု အက္ကမိတွာ ဘမိကံ ဘမန္တော ဝိယ နီလဖလကာနိ နိရွေဓပတ္တာနိ မဒ္ဒန္တော ဝိယ ဇဝေဂေနေဝ တိယောဇနမတ္တံ မဂ္ဂံ ဂန္တွာ ''အတ္ထိ နု ခေါ ကောစိ သုတသောမဿတ္ထာယ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆန္တော''တိ ဩလောကေတွာ ကဉ္စိ အဒိသွာ သဏိကံ ဂစ္ဆန္တော သုတသောမဿ ကေသေဟိ ဥဒကဗိန္ဒူနိ အတ္တနော ဥရေ ပတိတာနိ ဒိသွာ ''မရဏဿ အဘာယန္တော နာမ နတ္ထိ, သုတသောမောပိ မရဏဘယေန ရောဒတိ မညေ''တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၃၉၈. ''န ဝေ ရုဒန္တိ မတိမန္တော သပ္ပညာ၊ ဗဟုဿုတာ ယေ ဗဟုဋ္ဌာနစိန္တိနော။
ဒီပဉှိ ဧတံ ပရမံ နရာနံ၊ ယံ ပဏ္ဍိတာ သောကနုဒာ ဘဝန္တိ။

၃၉၉. ''အတ္တာနံ ဉာတီ ဥဒါဟု ပုတ္တဒါရံ၊ ဓညံ ဓနံ ရဇတံ ဇာတရူပံ။
ကိမေဝ တွံ သုတသောမာနုတပ္ပေ၊ ကောရဗျသေဋ္ဌ ဝစနံ သုဏောမ တေတ''န္တိ။

တတ္ထ, ဘော သုတသောမ မဟာရာဇ, ယေ ပဏ္ဍိတာ ကိံ ဘူတာ? **မတိမန္တော** အတ္ထာနတ္ထံ ကာရဏာကာရဏံ ဇာနနပညာယ သမန္နာဂတာ, **သပ္ပညာ** ဝိစရဏပညာယ သမန္နာဂတာ, **ဗဟုဿုတာ** ဗဟုဿုတဓရာ **ဗဟုဋ္ဌာနစိန္တိနော** ဗဟုကာရဏစိန္တနသီလာ, ဧတေ ပဏ္ဍိတာ မရဏဘယေ ဥပ္ပန္နေ သတိ ဘီတာ ဟုတွာ **ဝေ** ဧကန္တေန **န ရုဒန္တိ** န ပရိဒေဝန္တိ။ **ဒီပံ ဟီ**တိ, ဘော သုတသောမ မဟာရာဇ ဟိ ကသ္မာ ပန ဝဒါမိ, မဟာသမုဒ္ဒေ ဘိန္နနာဝါနံ ဝါဏိဇကာနံ ဇနာနံ ပတိဋ္ဌာဘူတံ မဟာဒီပံ ဣဝ, ဧဝမ္ပိ တထာ ဧတံ ပဏ္ဍိတံ အပ္ပဋိသရဏာနံ နရာနံ ပရမံ။ **ယံ** ယေန ကာရဏေန ယေ ပဏ္ဍိတာ သောကီနံ ဇနာနံ သောကနုဒာ ဘဝန္တိ, ဘော သုတသောမ မဟာရာဇ, တွံ မရဏဘယေန ပရိဒေဝီတိ မညေ မညာမိ။ **အတ္တာန**န္တိ, ဘော သုတသောမ မဟာရာဇ, အတ္တဟေတု ဥဒါဟု ဉာတိဟေတု ပုတ္တဒါရဟေတု ဥဒါဟု ဓညဓနရဇတဇာတရူပဟေတု **ကိမေဝ တွံ** ကိမေဝ ဓမ္မဇာတံ တွံ **အနုတပ္ပေ** အနုတပ္ပေယျာသိ။ **ကောရဗျသေဋ္ဌ** ကုရုရဋ္ဌဝါသီနံ သေဋ္ဌ ဥတ္တမ, ဘော မဟာရာဇ, ဧတံ တဝ ဝစနံ သုဏောမာတိ။

သုတသောမော အာဟ –

၄၀၀. ''နေဝါဟမတ္တာနမနုတ္ထုနာမိ၊ န ပုတ္တဒါရံ န ဓနံ န ရဋ္ဌံ။
သတဉ္စ ဓမ္မော စရိတော ပုရာဏော၊ တံ သင်္ဂရံ ဗြာဟ္မဏဿာနုတပ္ပေ။

၄၀၁. ''ကတော မယာ သင်္ဂရော ဗြာဟ္မဏေန၊ ရဋ္ဌေ သကေ ဣဿရိယေ ဌိတေန။
တံ သင်္ဂရံ ဗြာဟ္မဏသပ္ပဒါယ၊ သစ္စာနုရက္ခီ ပုနရာဝဇိဿ''န္တိ။

တတ္ထ **နေဝါဟမတ္တာနမနုတ္ထုနာမီ**တိ အဟံ တာဝ အတ္တတ္ထာယ နေဝ ရောဒါမိ န သောစာမိ, ဣမေသမ္ပိ ပုတ္တာဒီနံ အတ္ထာယ န ရောဒါမိ န သောစာမိ, အပိစ ခေါ ပန **သတံ** ပဏ္ဍိတာနံ စရိတော ပုရာဏဓမ္မော အတ္ထိ, ယံ သင်္ဂရံ ကတွာ ပစ္ဆာ အနုတပ္ပနံ နာမ, တံ သင်္ဂရံ ဗြာဟ္မဏဿ အဟံ အနုသောစာမီတိ အတ္ထော ။ **သစ္စာနုရက္ခီ**တိ

သစ္စံ အနုရက္ခန္တော။ သော ဟိ ဗြာဟ္မဏော တက္ကသိလတော ကဿပဒသဗလေန ဒေသိတာ စတဿော သတာရ
ဟာ ကထာယော အာဒါယ အာဂတော, တဿာဟံ အာဂန္တုကဝတ္တံ ကာရေတွာ “နဟာတွာ အာဂတော သုဏိဿာမိ,
ယာဝ မမာဂမနာ အာဂမေဟီ”တိ သင်္ဂရံ ကတွာ အာဂတော, တွံ တာ ကထာယော သောတုံ အဒတွာဝ မံ ဂဏှာဟိ။ သစေ
မံ ဝိဿဇ္ဇေဿသိ, တံ ဓမ္မံ သုတွာ သစ္စာနုရက္ခီ ပုနရာဝဇိဿာမီတိ ဝဒတိ။

အထ နံ ပောရိသာဒေါ အာဟ –

၄၀၁. “နေတာဟမေတံ အဘိသဒ္ဒဟာမိ၊ သုခီ နရော မစ္စုမုခာ ပမုတ္တော။
အမိတ္တဟတ္ထံ ပုနရာဝဇေယျ၊ ကောရဗျသေဋ္ဌ န ဟိ မံ ဥပေသိ။

၄၀၂. “မုတ္တော တုဝံ ပောရိသာဒဿ ဟတ္ထာ၊ ဂန္တွာ သကံ မန္ဒိရံ ကာမကာမီ။
မဓုရံ ပိယံ ဇီဝိတံ လဒ္ဓ ရာဇ၊ ကုတော တုဝံ ဧဟိသိ မေ သကာသ”န္တိ။

တတ္ထ **သုခီ**တိ သုခပ္ပတ္တော ဟုတွာ။ **မစ္စုမုခာ ပမုတ္တော** တိ မာဒိသဿ စောရဿ ဟတ္ထတော မုတ္တတာ
ယ မရဏမုခာ မုတ္တော နာမ ဟုတွာ **အမိတ္တဟတ္ထံ ပုနရာဝဇေယျ** အာဂစ္ဆေယျ, အဟံ တေ ဝစနံ နေဝ အဘိသ
ဒ္ဒဟာမိ, ကောရဗျသေဋ္ဌ တွံ မမ သန္တိကံ န ဟိ ဥပေသိ။ **မုတ္တော** တိ သုတသောမ တုဝံ ပောရိသာဒဿ ဟတ္ထ
တော မုတ္တော။ **သကံ မန္ဒိရ** န္တိ ရာဇဓာနိဂေဟံ ဂန္တွာ။ **ကာမကာမီ**တိ ကာမံ ကာမယမာနော။ **လဒ္ဓာ** တိ အတိဝိယ ပိ
ယံ ဇီဝိတံ လဘိတွာ တုဝံ **မေ** မမ သန္တိကေ **ကုတော** ကေန နာမ ကာရဏေန ဧဟိသိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော သီဟော ဝိယ အသမ္ဘိတော အာဟ –

၄၀၄. “မတံ ဝရေယျ ပရိသုဒ္ဓသီလော၊ န ဇီဝိတံ ဂရဟိတော ပာပဓမ္မော။
န ဟိ တံ နရံ တာယတိ ဒုဂ္ဂတီဟိ၊ ယဿာပိ ဟေတု အလိကံ ဘဏေယျ။

၄၀၅. “သစေပိ ဝါတော ဂိရိမာဝဟေယျ၊ စန္ဒော စ သူရိယော စ ဆမာ ပတေယျုံ။
သဗ္ဗာ စ နဇ္ဇော ပဋိသောတံ ဝဇေယျုံ၊ န တွေဝဟံ ရာဇ မုသာ ဘဏေယျံ။

၄၀၆. “နဘံ ဖလေယျ ဥဒဓီပိ သုဿေ၊ သံဝတ္တယေ ဘူတဓရာ ဝသုန္ဓရာ။
သိလုစ္စယော မေရု သမူလမုပ္ပတေ၊ န တွေဝဟံ ရာဇ မုသာ ဘဏေယျ”န္တိ။

တတ္ထ **မတံ ဝရေယျာ** တိ ပောရိသာဒ ယော နရော ပရိသုဒ္ဓသီလော ဇီဝိတဟေတု အဏုမတ္တမ္ပိ ပာပံ န ကရော
တိ, သီလသမ္ပန္နော ဟုတွာ ဝရေယျ တံ မရဏံ ဣစ္ဆေယျ, ဂရဟိတော ပာပဓမ္မော တံ ဇီဝိတံ န သေယျော, ဒုဿ
သီလော ပုဂ္ဂလော ယဿာပိ ဟေတု အတ္တာဒိနောပိ ဟေတု အလိကံ ဝစနံ ဘဏေယျ, တံ နရံ ဧဝရူပံ ဒုဂ္ဂတီဟိ တံ
အလိကံ န တာယတေ။ **သစေပိ ဝါတော ဂိရိမာဝဟေယျာ** တိ, သမ္မ ပောရိသာဒ, တယာ သဒ္ဓိံ ကောစရိယကုလေ သိက္
ခိတော ဧဝရူပေ သဟာယကော ဟုတွာ အဟံ ဇီဝိတဟေတု မုသာ န ကထေမိ, ကိံ န သဒ္ဒဟာသိ။ သစေ ပုရတ္ထိမာဒိဘေ
ဒေ တတော ဥဋ္ဌာယ မဟန္တံ ဂိရိံ တူလပိစုံ ဝိယ အာကာသေ အာဝဟေယျ, စန္ဒော စ သူရိယော စ အတ္တနော အတ္တနော
ဝိမာနေန သဒ္ဓိံ **ဆမာ** ပထဝိယံ ပတေယျုံ, သဗ္ဗာပိ နဇ္ဇော ပတိသောတံ ဝဇေယျုံ, ဘော ပောရိသာဒ , ဧဝရူပံ ဝစနံ
သစေ ဘဏေယျ, တံ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗံ, အဟံ မုသာ ဘဏေယျံ ဣတိ ဝစနံ တုယှံ ဇနေဟိ ဝုတ္တံ, န တွေဝ တံ သဒ္ဒ
ဟိတဗ္ဗံ။

ဧဝံ ဝုတ္တေပိ သော န သဒ္ဒဟိယေဝ။ အထ ဗောဓိသတ္တော “အယံ မယှံ န သဒ္ဒဟတိ, သပထေနပိ နံ သဒ္ဒဟာ
ပေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ, “သမ္မ ပောရိသာဒ, ခန္ဓတော တာဝ မံ ဩတာရေဟိ, သပထံ ကတွာ တံ သဒ္ဒဟာပေဿ
သာမီ”တိ ဝုတ္တေ တေန ဩတာရေတွာ ဘူမိယံ ဌပိတော သပထံ ကရောန္တော အာဟ –

၄၀၇. “အသိဉ္စ သတ္တိဉ္စ ပရာမသာမိ၊ သပထမ္ပိ တေ သမ္မ အဟံ ကရောမိ။
တယာ ပမုတ္တော အနဏော ဘဝိတွာ၊ သစ္စာနုရက္ခီ ပုနရာဝဇိဿ”န္တိ။

တဿတ္ထော – သမ္မ ပေါရိသာဒ, သစေ ကုစ္ဆသိ, ဝေဠုပေဟိ အာဝုဓေဟိ သံဝိဟိတာရက္ခေ ခတ္တိယကုလေ မေ နိဗ္ဗတ္တိ နာမ မာ ဟောတူတိ အသိဉ္စ သတ္တိဉ္စ ပရာမသာမိ။ သစေ အညေဟိ ရာဇူဟိ အကတ္တဗ္ဗံ အညံ တ ယံ ကုစ္ဆသိ, တံ သပထမ္ပိ တေ, သမ္မ, အဟံ ကရောမိ။ ယထာဟံ တယာ ပမုတ္တော ဂန္တွာ ဗြာဟ္မဏဿ အနဏော ဟုတွာ သစ္စမနုရက္ခန္တော ပုနရာဂမိဿာမီတိ။

တတော ပေါရိသာဒေါ ‘‘အယံ သုတသောမော ခတ္တိယေဟိ အကတ္တဗ္ဗံ သပထံ ကရောတိ, ကိံ မေ ဣမိနာ, သော ဧတု ဝါ မာ ဝါ, အဟမ္ပိ ခတ္တိယရာဇာ, မမေဝ ဗာဟုလောဟိတံ ဂဟေတွာ ဒေဝတာယ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမိ, အယံ အတိဝိယ ကိလမတီ’’တိ စိန္တေတွာ –

၄၀၈. ‘‘ယော တေ ကတော သင်္ဂရော ဗြာဟ္မဏေန, ရဋ္ဌေ သကေ ဣဿရိယေ ဌိတေန။
တံ သင်္ဂရံ ဗြာဟ္မဏဿပ္ပဒါယ, သစ္စာနုရက္ခီ ပုနရာဝဇဿူ’’တိ။

တတ္ထ **ပုနရာဝဇဿူ**တိ ပုန အာဂစ္ဆေယ္ယာသိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော, ‘‘သမ္မ, မာ စိန္တယိ, စတဿော သတာရဟာ ဂါထာ သုတွာ ဓမ္မကထိကဿ ပူဇံ ကတွာ ပါတောဝါဂမိဿာမီ’’တိ ဝတွာ ဂါထမာဟ –

၄၀၉. ‘‘ယော မေ ကတော သင်္ဂရော ဗြာဟ္မဏေန, ရဋ္ဌေ သကေ ဣဿရိယေ ဌိတေန။
တံ သင်္ဂရံ ဗြာဟ္မဏဿပ္ပဒါယ, သစ္စာနုရက္ခီ ပုနရာဝဇိဿ’’န္တိ။

အထ နံ ပေါရိသာဒေါ, ‘‘မဟာရာဇ, တုမှေ ခတ္တိယေဟိ အကတ္တဗ္ဗံ သပထံ ကရိတ္ထ, တံ အနုဿရေယျာထာ’’တိ ဝတွာ, ‘‘သမ္မ ပေါရိသာဒ, တွံ မံ ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ ဇာနာသိ, ဟာသေနပိ မေ မုသာ န ကထိတပုဗ္ဗာ, သောဟံ ဣဒါနိ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတော ဓမ္မာဓမ္မံ ဇာနန္တော ကိံ မုသာ ကထေဿာမိ, သဒ္ဒဟာသိ မယှံ , အဟံ တေ သွေ ဗလိကမ္မံ ပါပုဏိဿာမီ’’တိ သဒ္ဒဟာပိတော ‘‘တေန ဟိ ဂစ္ဆ, မဟာရာဇ, တုမှေသု အနာဂတေသု ဗလိကမ္မံ န ဘဝိဿတိ, ဒေဝတာပိ တုမှေဟိ ဝိနာ န သမ္ပဋိစ္ဆတိ, မာ မေ ဗလိကမ္မဿ အန္တရာယံ ကရိတ္ထာ’’တိ မဟာသတ္တံ ဥယျောဇေသိ။ သော ရာဟုမုခါ မုတ္တစန္ဒော ဝိယ နာဂဗလော ထာမသမ္ပန္နော ခိပ္ပမေဝ နဂရံ သမ္ပာပုဏိ။ သေနာပိဿ ‘‘သုတသောမော ရာဇာ ပဏ္ဍိတော မဓုရဓမ္မကထိကော ဧကံ ဒွေ ဂါထာ ကထေတုံ လဘန္တော ပေါရိသာဒံ ဒမေတွာ သီဟမုခါ မုတ္တမတ္တဝါရဏော ဝိယ အာဂမိဿတိ, ‘ဣမေ ရာဇာနံ ပေါရိသာဒဿ ဒတွာ အာဂတာ’တိ မဟာဇနော ဂရဟိဿတီ’’တိ စိန္တေတွာ ဗဟိနဂရေယေဝ ခန္ဓာဝါရံ ကတွာ ဌိတာ တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ‘‘ကစ္စိ, မဟာရာဇ, ပေါရိသာဒေန ကိလမိတော’’တိ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ ‘‘ပေါရိသာဒေန မယှံ မာတာပိတူဟိပိ ဒုက္ကရံ ကတံ, တထာရူပေါ နာမ စဏ္ဍော သာဟသိကော ပေါရိသာဒေါ မမ ဓမ္မကထံ သုတွာ မံ ဝိဿဇ္ဇေသီ’’တိ ဝုတ္တေ ရာဇာနံ အလင်္ကရိတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓံ အာရောပေတွာ ပရိဝါရေတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။ တံ ဒိသွာ သဗ္ဗေ နာဂရာ တုဿိံသု။

သောပိ ဓမ္မဂရုတာယ ဓမ္မသောဏ္ဍတာယ မာတာပိတရော အဒိသွာဝ ‘‘ပစ္ဆာပိ နေ ပဿိဿာမီ’’တိ ရာဇနိဝေသနံ ပဝိသိတွာ ရာဇာသနေ နိသီဒိတွာ ဗြာဟ္မဏံ ပက္ကောသာပေတွာ မဿုကမ္မာဒီနိဿ အာဏာပေတွာ တံ ကပ္ပိတကေသမဿုံ နှာတာနုလိတ္တံ ဝတ္ထာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ ကတွာ အာနေတွာ ဒဿိတကာလေ သယံ ပစ္ဆာ နှာတွာ တဿ အတ္တနော ဘောဇနံ ဒါပေတွာ တသ္မိံ ဘုတ္တေ သယံ ဘုဉ္ဇိတွာ တံ မဟာရဟေ ပလ္လင်္ကေ နိသီဒါပေတွာ ဓမ္မဂရုကတာယ အဿ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇံ ကတွာ သယံ နီစေ အာသနေ နိသီဒိတွာ ‘‘တုမှေဟိ မယှံ အာဘတာ သတာရဟာ ဂါထာ သုဏောမ အာစရိယာ’’တိ ယာစိ။ တမတ္ထံ ဒီပေန္တော သတ္ထာ ဂါထမာဟ –

၄၁၀. ‘‘မုတ္တော စ သော ပေါရိသာဒဿ ဟတ္ထာ, ဂန္တွာန တံ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစ။
သုဏောမိ ဂါထာယော သတာရဟာယော, ယာ မေ သုတာ အဿု ဟိတာယ ဗြဟ္မေ’’တိ။

တတ္ထ **ဧတဒဝေါစာ**တိ ဧတံ အဝေါစ။

အထ ဗြာဟ္မဏော ဖောဓိသတ္တေန ယာစိတကာလေ ဂန္ဓေဟိ ဟတ္ထေ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတွာ ပသိဗ္ဗကာ မနောရမံ ပောတ္ထကံ နီဟရိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတွာ "တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ကဿပဒသဗလေန ဒေသိတာ ရာဂမဒါဒိနိမ္မဒနာ အမတမဟာနိဗ္ဗာနသမ္ပာပိကာ စတဿော သတာရဟာ ကထာယော သုဏောဟီ"တိ ဝတွာ ပောတ္ထကံ ဩလောကေန္တော အာဟ –

၄၁၁."သကိဒေဝ သုတသောမ, သဗ္ဘိ ဟောတိ သမာဂမော။
သာ နံ သင်္ဂတိ ပါလေတိ, နာသဗ္ဘိ ဗဟု သင်္ဂမော။

၄၁၂."သဗ္ဘိရေဝ သမာသေထ, သဗ္ဘိ ကုဗ္ဗေထ သန္ထဝံ။
သတံ သဒ္ဓမ္မမညာယ, သေယျော ဟောတိ န ပါပိယော။

၄၁၃."ဇီရန္တိ ဝေ ရာဇရထာ သုစိတ္တာ, အထော သရီရမ္ပိ ဇရံ ဥပေတိ။
သတဉ္စ ဓမ္မော န ဇရံ ဥပေတိ, သန္တော ဟဝေ သဗ္ဘိ ပဝေဒယန္တိ။

၄၁၄."နဘဉ္စ ဒူရေ ပထဝီ စ ဒူရေ, ပါရံ သမုဒ္ဒဿ တဒာဟု ဒူရေ။
တတော ဟဝေ ဒူရတရံ ဝဒန္တိ, သတဉ္စ ဓမ္မော အသတဉ္စ ရာဇာ"တိ။

တတ္ထ **သကိဒေဝ**တိ ဧကဝါရမေဝ။ **သဗ္ဘီ** တိ သပ္ပုရိသေဟိ။ **သာ နန္တိ** သာ သဗ္ဘိ သပ္ပုရိသေဟိ **သင်္ဂတိ** သမာဂမော ဧကဝါရံ ပဝတ္တောပိ တံ ပုဂ္ဂလံ **ပါလေတိ** ရက္ခတိ။ **နာသဗ္ဘီ** တိ အသပ္ပုရိသေဟိ ပန **ဗဟု** သုစိရမ္ပိ ကတော **သင်္ဂမော** ဧကဝါရေနေ နိတသော န ပါလေတိ, န ထာဝရော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **သမာသေထာ**တိ သဗ္ဗိ နိသီဒေယျ, သဗ္ဗေပိ ဣရိယာပထေ ပဏ္ဍိတေဟေဝ သဒ္ဓိံ ပဝတ္တေယျာတိ အတ္ထော။ **သန္ထဝ** န္တိ မိတ္တသန္ထဝံ။ **သတံ သဒ္ဓမ္မ** န္တိ ပဏ္ဍိတာနံ ဗုဒ္ဓါဒီနံ သတ္တတိံသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မသင်္ခါတံ သဒ္ဓမ္မံ။ **သေယျော** တိ ဇော် ဓမ္မံ ဉတွာ ဝဍ္ဎိယေဝ ဟောတိ, ဟာနိ နာမ နတ္ထီတိ အတ္ထော။ **ရာဇရထာ**တိ ရာဇူနံ အာရောဟနီယရထာ။ **သုစိတ္တာ** တိ သုပရိကမ္မကတာ။ **သဗ္ဘိ ပဝေဒယန္တီ** တိ ဗုဒ္ဓါဒယော သန္တော "သဗ္ဘီ"တိ သဒ္ဓိံ ဂတံ သောဘနံ ဥတ္တမံ နိဗ္ဗာနံ ပဝေဒေန္တိ ထောမေန္တိ, သော နိဗ္ဗာနသင်္ခါတော သတံ ဓမ္မော ဇရံ န ဥပေတိ န ဇီရတိ။ **နဘန္တိ** အာကာသော။ **ဒူရေတိ** ပထဝီ ဟိ သပ္ပတိဋ္ဌာ သဂဟဏာ, အာကာသော နိရာလမ္ဗော အပ္ပတိဋ္ဌော, ဣတိ ဥဘော ဧတေ ဧကောဗဒ္ဓါပိ ဝိသံယောဂဋ္ဌေန အနုပလိတ္တဋ္ဌေန စ ဒူရေ နာမ ဟောန္တိ။ **ပါရန္တိ** ဩရိမတီရတော ပရတီရံ။ **တဒါဟူ**တိ တံ အာဟု။

ဣတိ ဗြာဟ္မဏော စတဿော သတာရဟာ ကထာ ကဿပဒသဗလေန ဒေသိတနိယာမေနေ ဒေသေတွာ တုဏှီ အဟောသိ ။ တံ သုတွာ မဟာသတ္တော "သဖလံ ဝတ မေ အာဂမန"န္တိ တုဋ္ဌစိတ္တော ဟုတွာ "ဣမာ ကထာ နေဝ သာဝကဘာသိတာ, န ဣသိဘာသိတာ, န ကေနစိ ဘာသိတာ, သဗ္ဗညုနာဝ ဘာသိတာ, ကိံ နု ခော အဂ္ဃန္တီ"တိ စိန္တေတွာ "ဣမာသံ သကလမ္ပိ စက္ကဝာဠံ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ သတ္တရတနပုဏ္ဏံ ကတွာ ဒဒမာနောပိ နေဝ အနုစ္ဆဝိကံ ကာတုံ သက္ကောတိ, အဟံ ခော ပနဿ တိယောဇနသတေ ကုရုရဋ္ဌေ သတ္တယောဇနိကေ ဣန္ဒပတ္ထနဂရေ ရဇ္ဇံ အတုံ ပဟောမိ, အတ္ထိ နု ခွဝဿ ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ ဘာဂျ"န္တိ အင်္ဂဝိဇ္ဇာနုဘာဝေန ဩလောကေန္တော နာဒ္ဒသ။ တတော သေနာပတိဋ္ဌာနာဒီနိ ဩလောကေန္တော ဧကကမဘောဇကမတ္တဿပိ ဘာဂျံ အဒိသွာ ဓနလာဘဿ ဩလောကေန္တော ကောဋ္ဌိနေတော ပဋ္ဌာယ ဩလောကေတွာ စတုန္နံယေဝ ကဟာပဏသဟဿာနံ ဘာဂျံ ဒိသွာ "ဧတ္တကေန နံ ပူဇေဿာမီ"တိ စတဿော သဟဿတ္ထဝိကာ အပေတွာ, "အာစရိယ, တုမှေဟ အညေသံ ခတ္တိယာနံ ဣမာ ကထာ ဒေသေတွာ ကိတ္တကံ ဓနံ လဘထာ"တိ ပုစ္ဆတိ။ "ဧကေကာယ ကထာယ သတံ သတံ, မဟာရာဇ, တေနေဝ တာ သတာရဟာ နာမ ဇာတာ"တိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော, "အာစရိယ, တွံ အတ္တနာ ဂဟေတွာ ဝိက္ကေယျဘဏ္ဍဿ အဂ္ဃမ္ပိ န ဇာနာသိ , ဣတော ပဋ္ဌာယ ဧကေကာ ကထာ သဟဿာရဟာ နာမ ဟောန္တူ"တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၄၁၅."သဟဿိယော ဣမာ ကထာ, နဟိမာ ကထာ သတာရဟာ။
စတ္တာရိ တွံ သဟဿာနိ, ခိပ္ပံ ဂဏှာဟိ ဗြာဟ္မဏာ"တိ။

တဿတ္ထော – ဗြာဟ္မဏ, ဣမာ ဂါထာ သဟဿိယာ သဟဿာရဟာ, ဣမာ ဂါထာ သတာရဟာ န ဟိ ဟောန္တု, ဗြာဟ္မဏ, တွံ စတ္တာရိ သဟဿာနိ ခိပ္ပံ ဂဏှာဟီတိ။

အထဿ ဧကံ သုခယာနကံ ဒတွာ “ဗြာဟ္မဏံ သောတ္ထိနာ ဂေဟံ သမ္ပာပေထာ”တိ ပုရိသေ အာဏာပေတွာ တံ ဥယျောဇေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ “သုတသောမရညာ သတာရဟာ ဂါထာ သဟဿာရဟာ ကတွာ ပူဇိတာ သာဓု သာဓူ”တိ မဟာသာဓုကာရသဒ္ဒော အဟောသိ။ တဿ မာတာပိတရော တံ သဒ္ဒံ သုတွာ “ကိံ သဒ္ဒော နာမေသော”တိ ပုစ္ဆိတွာ ယထာဘူတံ သုတွာ အတ္တနော ဓနလောဘတာယ မဟာသတ္တဿ ကုဇ္ဈိံသု။ သောပိ ဗြာဟ္မဏံ ဥယျောဇေတွာ တေသံ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထဿ ပိတာ “ကထံ, တာတ, ဧဝရူပဿ သာဟသိကဿ စောရဿ ဟတ္ထတော မုတ္တောသီ”တိ ပဋိသန္ထာရမတ္တမ္ပိ အကတွာ အတ္တနော ဓနလောဘတာယ “သစ္စံ ကိရ, တာတ, တယာ စတဿော ဂါထာ သုတွာ စတ္တာရိ သဟဿာနိ ဒိန္နာနီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စ”န္တိ ဝုတ္တေ ဂါထမာဟ –

၄၁၆. “အာသီတိယာ နာဝုတိယာ စ ဂါထာ၊ သတာရဟာ စာပိ ဘဝေယျ ဂါထာ။
ပစ္စတ္တမေဝ သုတသောမ ဇာနဟိ, သဟဿိယာ နာမ ကာ အတ္ထိ ဂါထာ”တိ။

တဿတ္ထော – ဂါထာ နာမ, တာတ, အာသီတိယာ စ နာဝုတိယာ စ သတာရဟာ စာပိ ဘဝေယျ, ပစ္စတ္တမေဝ အတ္တနာဝ ဇာနာဟိ, သဟဿာရဟာ နာမ ဂါထာ ကာ ကဿ သန္တိကေ အတ္ထီတိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော “နာဟံ, တာတ, ဓနေန ဝုဒ္ဓိံ ကင်္ခာမိ, သုတေန ပန ကင်္ခာမီ”တိ သညာပေန္တော အာဟ –

၄၁၇. “ကင်္ခာမိ တေဟံ သုတဝုဒ္ဓိမတ္တနော၊ သန္တောတိ မံ သပ္ပုရိသာ ဘဇေယျုံ။
အဟံ သဝန္တီဟိ မဟောဒဓီဝ၊ န ဟိ တာတ တပ္ပာမိ သုဘာသိတေန။

၄၁၈. “အဂ္ဂိ ယထာ တိဏကဋ္ဌံ ဒဟန္တော၊ န တပ္ပတီ သာဂရောဝ နဒီဘိ။
ဧဝမ္ပိ တေ ပဏ္ဍိတာ ရာဇသေဋ္ဌ၊ သုတွာ န တပ္ပန္တိ သုဘာသိတေန။

၄၁၉. “သကဿ ဒါသဿ ယဒါ သုဏောမိ၊ ဂါထံ အဟံ အတ္ထဝတိံ ဇနိန္ဒ။
တမေဝ သက္ကစ္စ နိသာမယာမိ၊ န ဟိ တာတ ဓမ္မေသု မမတ္ထိ တိတ္တီ”တိ။

တတ္ထ **တေ**တိ နိပါတမတ္တံ။ “သန္တော”တိ ဧတေ စ မံ ဘဇေယျုံ ကန္တိ ကင်္ခာမိ။ **သဝန္တီဟီ**တိ နဒီဟိ။ **သကဿာ**တိ တိဋ္ဌတု, နန္ဒ, ဗြာဟ္မဏော, ယဒါ အဟံ အတ္တနော ဒါသဿပိ သန္တိကေ သုဏောမိ, တာတ, ဓမ္မေသု မမ တိတ္တိ န ဟိ အတ္ထီတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ “မာ မံ, တာတ, ဓနဟေတု ပရိဘာသသိ, အဟံ ဓမ္မံ သုတွာ အာဂမိဿာမီ”တိ သပထံ ကတွာ အာဂတော, ဣဒါနာဟံ ပေါရိသာဒဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမိ, ဣဒံ တေ ရဇ္ဇံ ဂဏှထာ”တိ ရဇ္ဇံ နိယျာဒေန္တော ဂါထမာဟ –

၄၂၀. “ဣဒံ တေ ရဋ္ဌံ သဓနံ သယောဂ္ဂံ၊ သကာယုရံ သဗ္ဗကာမူပပန္နံ။
ကိံ ကာမဟေတု ပရိဘာသသိ မံ၊ ဂစ္ဆာမဟံ ပေါရိသာဒဿ ဉတ္တေ”တိ။

တတ္ထ **ဉတ္တေ**တိ သန္တိကေ။

တသ္မိံ သမယေ ပိတုရညော ဟဒယံ ဥဏှံ အဟောသိ။ သော, “တာတ သုတသောမ, ကိံ နာမေတံ ကထေသိ, မယံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ စောရံ ဂဟေဿာမာ”တိ ဝတွာ ဂါထမာဟ –

၄၂၁. “အတ္တာနုရက္ခာယ ဘဝန္တိ ဟေတေ၊ ဟတ္ထာရောဟာ ရထိကာ ပတ္တိကာ စ။

အဿာရောဟာ ယေ စ ဓနုဂ္ဂဟာသေ၊ သေနံ ပယုဉ္ဇာမ ဟနာမ သတ္တု”န္တိ။

တတ္ထ **ဟနာမာ**တိ သစေ ဇဝံ ပယောဇိတာ သေနာ တံ ဂဟေတုံ န သက္ကောန္တိ, အထ နံ သကလရဋ္ဌတသိနော ဂဟေတွာ ဂန္တွာ ဟနာမ သတ္တုံ, မာရေမ တံ အမှာကံ ပစ္စာမိတ္တန္တိ အတ္ထော။

အထ နံ မာတာပိတရော အဿုပုဏ္ဏမုခါ ရောဒမာနာ ဝိလပန္တာ, “တာတ, မာ ဂစ္ဆ, ဂန္တုံ န လဗ္ဘာ”တိ ယာစိံသု။ သောဠသသဟဿာ နာဋကိတ္ထိယောပိ သေသပရိဇနောပိ “အမှေ ဟ အနာထေ ကတွာ ကုဟိံ ဂစ္ဆသိ, ဒေဝ”တိ ပရိဒေဝိံသု။ သကလနဂရေ ကောစိ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တော “သုတသောမော ပေါရိသာဒဿ ကိရ ပဋိညံ ဒတွာ အာဂတော, ကြအနိ စတဿော သတာရဟာ ဂါထာ သုတွာ ဓမ္မကထိကဿ သက္ကာရံ ကတွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ ပုနပိ ကိရ စောရဿ သန္တိကံ ဂမိဿတီ”တိ သကလနဂရံ ဧကကောလာဟလံ အဟောသိ။ သောပိ မာတာပိတူနံ ဝစနံ သုတွာ ဂါထမာဟ –

၄၂၂. “သုဒုက္ကရံ ပေါရိသာဒေ အကာသိ၊ ဇီဝံ ဂဟေတွာန အဝဿဇီ မံ။
တံ တာဒိသံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ သရန္တော၊ ဒုဗ္ဘေ အဟံ တဿ ကထံ ဇနိန္ဒ”တိ။

တတ္ထ **ဇီဝံ ဂဟေတွာနာ**တိ ဇီဝဂ္ဂါဟံ ဂဟေတွာ။ **တံ တာဒိသ**န္တိ တံ တေန ကတံ တထာရူပံ။ **ပုဗ္ဗကိစ္စ**န္တိ ပုရိမံ ဥပကာရံ။ **ဇနိန္ဒ** တိ ပိတရံ အာလပတိ။

သော မာတာပိတရော အဿာသေတွာ, “အမ္မ တာတာ, တုမှေ ဟ မယှံ မာ စိန္တယိတ္ထ, ကတကလျာဏော အဟံ, မမ ဆကာမသဂ္ဂါ သုလဘာ”တိ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ အာပုစ္ဆိတွာ သေသဇနံ အနုသာသိတွာ ပက္ကာမိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၄၂၃. “ဝန္ဒိတွာ သော ပိတရံ မာတရဉ္စ၊ အနုသာသိတွာ နေဂမဉ္စ ဗလဉ္စ။
သစ္စဝါဒီ သစ္စာနုရက္ခမာနော၊ အဂမာသိ သော ယတ္ထ ပေါရိသာဒေါ”တိ။

တတ္ထ **သစ္စာနုရက္ခမာနော** တိ သစ္စံ အနုရက္ခမာနော။ **အဂမာသီ**တိ တံ ရတ္တိံ နိဝေသနေယေဝ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ အာပုစ္ဆိတွာ သေသဇနံ အနုသာသိတွာ အဿုမုခေန နာနပ္ပကာရံ ပရိဒေဝန္တေန ဉာတိဇနာဒိနာ မဟာဇနေန အနုဂတော နဂရာ နိက္ခမ္မ တံ ဇနံ နိဝတ္တေတုံ အသက္ကောန္တော မဟာမဂ္ဂေ ဒဏ္ဍကေန တိရိယံ လေခံ ကမိတွာ “သစေ မယိ သိနေဟော အတ္ထိ, ဣမံ မာ အတိက္ကမိံသူ”တိ အာဟ။ မဟာဇနော သီလဝတော တေဇဝန္တဿ အာဏံ အတိက္ကမိတုံ အသက္ကောန္တော မဟာသဒ္ဒေန ပရိဒေဝမာနော တံ သီဟဝိဇမ္ဘိတေန ဂစ္ဆန္တံ ဩလောကေတွာ တသ္မိံ ဒဿနူပစာရံ အတိက္ကန္တေ ဧကရဝံ ရဝန္တော နဂရံ ပာဝိသိ။ သောပိ အာဂတမဂ္ဂေနေဝ တဿ သန္တိကံ ဂတော။ တေန ဝုတ္တံ **“အဂမာသိ သော ယတ္ထ ပေါရိသာဒေါ”**တိ။

တတော ပေါရိသာဒေါ စိန္တေသိ – “သစေ မမ သဟာယော သုတသောမော အာဂန္တုကာမော, အာဂစ္ဆတု, အနာဂန္တုကာမော, အနာဂစ္ဆတု, ရုက္ခဒေဝတာ ယံ မယှံ ကုရုတိ , တံ ကရောတု, ဣမေ ရာဇာနော မာရေတွာ ပဉ္စမဓုရမံသေန ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ စိတကံ ကတွာ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ “အင်္ဂါရရာသိ တာဝ ဟောတူ”တိ တဿ သူလေ တစ္ဆေန္တော နိသိန္နကာလေ သုတသောမော အာဂတော။ အထ နံ ပေါရိသာဒေါ ဒိသွာ တုဋ္ဌစိတ္တော, “သမ္မ, ဂန္တွာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ တေ ကတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ မဟာသတ္တော, “အာမ မဟာရာဇ, ကဿပဒသဗလေန ဒေသိတာ ဂါထာ မေ သုတာ, ဓမ္မကထိကဿ စ သက္ကာရော ကတော, တသ္မာ ဂန္တွာ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကတံ နာမ ဟောတီ”တိ ဒဿေတုံ ဂါထမာဟ –

၄၂၄. “ကတော မယာ သင်္ဂရော ဗြာဟ္မဏေန၊ ရဋ္ဌေ သကေ ဣဿရိယေ ဌိတေန။
တံ သင်္ဂရံ ဗြာဟ္မဏဿပ္ပဒါယ၊ သစ္စာနုရက္ခီ ပုနရာဂတောသ္မိ။
ယဇဿု ယညံ ခါဒ မံ ပေါရိသာဒါ”တိ။

တတ္ထ **ယဇဿူ** တိ မံ မာရေတွာ ဒေဝတာယ တ ယညံ ယဇဿု, မံသံ တ မေ ခါဒါဟီတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ ပေါရိသာဒေါ “အယံ ရာဇာ န ဘာယတိ, ဝိဂတမရဏဘယော ဟုတွာ ကထေတိ, ကိဿ နု ခေါ သေ အာနုဘာဝေါ”တိ စိန္တေတွာ “အညံ နတ္ထိ, အယံ ‘ကဿပဒသဗလေန ဒေသိတာ ကထာ မေ သုတာ’တိ ဝဒတိ, တာသံ ဧ တေန အာနုဘာဝေန ဘဝိတဗ္ဗံ, အဟမ္ပိ တံ ကထာပေတွာ တာ ကထာယော သောဿာမိ, ဧဝံ အဟမ္ပိ နိဗ္ဘယော ဘ ဝိဿာမီ”တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ ကထမာဟ –

၄၂၅. “န ဟာယတေ ခါဒိတံ မယှံ ပဉ္စာ၊ စိတကာ အယံ တာဝ သဓူမိကာဝ။
နိဒ္ဓူမကေ ပစိတံ သာဓုပက္ကံ၊ သုဏောမိ ကထာယော သတာရဟာယော”တိ။

တတ္ထ **ခါဒိတန္တိ** ခါဒနံ။ တံ ခါဒနံ မယှံ ပဉ္စာ တ ပုရေ တ န ပရိဟာယတိ, ပဉ္စာပိ ဟိ တွံ မယာ ခါဒိတဗ္ဗောဝ။ **နိဒ္ဓူမကေ ပစိတ** န္တိ နိဒ္ဓူမေ နိဇ္ဈာလေ အင်္ဂါရမှိ ပက္ကမံသံ သာဓုပက္ကံ နာမ ဟောတိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “အယံ ပေါရိသာဒေါ ပါပဓမ္မော, ဣမံ ထောကံ နိဂ္ဂဟေတွာ လဇ္ဇာပေတွာ က ထေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၄၂၆. “အဓမ္မိကော တွံ ပေါရိသာဒကာသိ၊ ရဋ္ဌာ စ ဘဋ္ဌော ဥဒရဿ ဟေတု။
ဓမ္မဉ္စိမာ အဘိဝဒန္တိ ကထာ၊ ဓမ္မော စ အဓမ္မော စ ကုဟိံ သမေတိ။

၄၂၇. “အဓမ္မိကဿ လုဒ္ဒဿ၊ နိစ္စံ လောဟိတပါဏိနော။
နတ္ထိ သစ္စံ ကုတော ဓမ္မော၊ ကိံ သုတေန ကရိဿသီ”တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မဉ္စိမာ** တိ ဣမာ စ ကထာ နဝလောကုတ္တရဓမ္မံ အဘိဝဒန္တိ။ **ကုဟိံ သမေတီ**တိ ကတ္ထ သမာဂစ္ဆ တိ။ ဓမ္မော ဟိ သုဂတိံ ဟာပေတိ နိဗ္ဗာနံ တ, အဓမ္မော ဒုဂ္ဂတိံ။ **ကုတော ဓမ္မော** တိ ဝစီသစ္စမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ, ကုတော ဓ မ္မော။ **ကိံ သုတေနာ**တိ တွံ ဧတေန သုတေန ကိံ ကရိဿသိ, မတ္တိကာဘာဇနံ ဝိယ ဟိ သီဟဝသာယ အဘာဇနံ တွံ ဓ မ္မဿ။

သော ဧဝံ ကထိတေပိ နေဝ ကုဇ္ဈိ။ ကသ္မာ? မဟာသတ္တဿ မေတ္တာဘာဝနာယ မဟာတ္တေန။ အထ နံ “ကိံ ပန သမ္မ သုတသောမ အဟမေဝ အဓမ္မိကော”တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၄၂၈. “ယော မံသဟေတု မိဂဝံ စရေယျ၊ ယော ဝါ ဟနေ ပုရိသမတ္တဟေတု။
ဥဘောပိ တေ ပေစ္စ သမာ ဘဝန္တိ၊ ကသ္မာ နော အဓမ္မိကံ ဗြူသိ မံ တွံ”န္တိ။

တတ္ထ **ကသ္မာ နော** တိ ယေ ဇမ္ဗုဒီပတလေ ရာဇာနော အလင်္ကတပဋိယတ္တာ မဟာဗလပရိဝါရာ ရထဝရဂတာ မိ ဂဝံ စရန္တာ တိခိဏေဟိ သရေဟိ မိဂေ ဝိဇ္ဈိတွာ မာရေန္တိ, တေ အဝတွာ ကသ္မာ တွံ မညေဝ အဓမ္မိကန္တိ ဝဒတိ။ ယဒိ တေ နိဒ္ဒေါသာ, အဟမ္ပိ နိဒ္ဒေါသော ဧတေတိ ဒီပေတိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော တဿ လဒ္ဓိံ ဘိန္ဒန္တော ကထမာဟ –

၄၂၉. “ပဉ္စ ပဉ္စ န ခါ ဘက္ခာ၊ ခတ္တိယေန ပဇာနတာ။
အဘက္ခံ ရာဇ ဘက္ခေသိ၊ တသ္မာ အဓမ္မိကော တုဝ”န္တိ။

တဿတ္ထော – သမ္မ ပေါရိသာဒ, ခတ္တိယေန နာမ ခတ္တိယဓမ္မံ ဇာနန္တေန ပဉ္စ ပဉ္စ ဟတ္ထိအာဒယော ဒသဝ သတ္တာ မံသဝသေန န ခါ ဘက္ခာ န ခေါ ခါဒိတဗ္ဗယုတ္တကာ။ “န ခေါ”တွေဝ ဝါ တ ပါဌော။ အပရော နယော ခတ္တိ ယေန ခတ္တိယဓမ္မံ ဇာနန္တေန ပဉ္စနခေသု သတ္တေသု သသကော, သလ္လကော, ဂေါဓာ, ကပိ ကုမ္မောတိ ဣမေ ပဉ္စေဝ သတ္တာ ဘက္ခိတဗ္ဗယုတ္တကာ, န အညေ, တွံ ပန အဘက္ခံ မနုဿမံသံ ဘက္ခေသိ, တေန အဓမ္မိကောတိ။

ဣတိ သော နိဂ္ဂဟံ ပတ္တော အညံ နိဿရဏံ အဒိသွာ အတ္တနော ဟပံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တော ကထမာဟ –

၄၂၀. ''မုတ္တော တုဝံ ပောရိသာဒဿ ဟတ္ထာ၊ ဂန္တွာ သကံ မန္ဒိရံ ကာမကာမီ။
အမိတ္တဟတ္ထံ ပုနရာဂတောသိ၊ န ခတ္တဓမ္မေ ကုသလောသိ ရာဇာ''တိ။

တတ္ထ **န ခတ္တဓမ္မေ**တိ တွံ ခတ္တိယဓမ္မသင်္ခာတေ နီတိသတ္ထေ န ကုသလောသိ, အတ္တနော အတ္ထာနတ္ထံ န ဇာနာသိ, အကာရဏေနေဝ တေ လောကေ ပဏ္ဍိတောတိ ကိတ္တိ ပတ္ထဋာ, အဟံ ပန တေ ပဏ္ဍိတဘာဝံ န ပဿာမိ န ဇာနာမိ, အတိဗာလောသီတိ ဝဒတိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော, ''သမ္မ, ခတ္တိယဓမ္မေ ကုသလေန နာမ မာဒိသေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗံ။ အဟဉှိ တံ ဇာနာမိ, န ပန တဒတ္ထာယ ပဋိပဇ္ဇာမီ''တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၄၂၁. ''ယေ ခတ္တဓမ္မေ ကုသလာ ဘဝန္တိ၊ ဟာယေန တေ နေရယိကာ ဘဝန္တိ။
တသ္မာ အဟံ ခတ္တဓမ္မံ ပဟာယ၊ သစ္စာနုရက္ခီ ပုနရာဂတောသ္မိ။
ယဇဿု ယညံ ခါဒ မံ ပောရိသာဒာ''တိ။

တတ္ထ **ကုသလာ**တိ တဒတ္ထာယ ပဋိပန္နကုသလာ။ **ဟာယေနာ**တိ ယေဘုယျေန နေရယိကာ။ ယေ ပန တတ္ထ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ, တေ သေသာပာယေသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။

ပောရိသာဒေါ အာဟ –

၄၂၂. ''ပာသာဒဝါသာ ပထဝီဂဝဿာ၊ ကာမိတ္ထိယော ကာသိကစန္ဒနဉ္စ။
သဗ္ဗံ တဟိံ လဘသိ သာမိတာယ၊ သစ္စေန ကိံ ပဿသိ အာနိသံသ''န္တိ။

တတ္ထ **ပာသာဒဝါသာ**တိ, သမ္မ သုတသောမ, တဝ တိဏ္ဏံ ဥတူနံ အနုစ္ဆဝိကာ ဒိဗ္ဗဝိမာနကပ္ပာ တယော နိဝါသပါသာဒါ။ **ပထဝီဂဝဿာ**တိ ပထဝီ စ ဂါဝေါ စ အဿာ စ ဗဟူ။ **ကာမိတ္ထိယော**တိ ကာမဝတ္ထုဘူတာ ဣတ္ထိယော။ **ကာသိကစန္ဒနဉ္စာ**တိ ကာသိကဝတ္ထဉ္စ လောဟိတစန္ဒနဉ္စ။ **သဗ္ဗံ တဟိံ**န္တိ တေသု အညဉ္စ ဥပဘောဂပရိဘောဂံ သဗ္ဗံ တွံ တဟိံ အတ္တနော နဂရေ **သာမိတာယ လဘသိ,** သာမိ ဟုတွာ ယထာ ဣစ္ဆသိ, တထာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ လဘတိ, သော တွံ သဗ္ဗမေတံ ပဟာယ သစ္စာနုရက္ခီ ဣဓာဂစ္ဆန္တော သစ္စေန ကိံ အာနိသံသံ ပဿသီတိ။

ဗောဓိသတ္တော အာဟ –

၄၂၃. ''ယေ ကေစိမေ အတ္ထိ ရသာ ပထဗျာ၊ သစ္စံ တေသံ သာဒုတရံ ရသာနံ။
သစ္စေ ဌိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ, တရန္တိ ဇာတိမရဏဿ ပါရ''န္တိ။

တတ္ထ **သာဒုတရ**န္တိ ယသ္မာ သဗ္ဗေပိ ရသာ သတ္တာနံ သစ္စကာလေယေဝ ပဏီတာ မဓုရာ ဟောန္တိ, တသ္မာ သစ္စံ တေသံ သာဒုတရံ ရသာနံ, ယသ္မာ စ ဝိရတိသစ္စဝစီသစ္စေ ဌိတာ ဇာတိမရဏသင်္ခါတဿ ဝဋ္ဋဘယဿ ပါရံ အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ တရန္တိ ဟပုဏန္တိ, တသ္မာပိ တံ သာဒုတရန္တိ။

ဧဝမဿ မဟာသတ္တော သစ္စေ အာနိသံသံ ကထေသိ။ တတော ပောရိသာဒေါ ဝိကသိတပဒုမပုဏ္ဏစန္ဒသဿိရိကမေဝဿ မုခံ ဩလောကေတွာ ''အယံ သုတသောမော အင်္ဂါရစိတကံ မဉ္စ သူလံ တစ္ဆန္တံ ပဿတိ, စိတ္တုတ္ရာသမတ္တမ္ပိဿ နတ္ထိ, ကိံ နု ခေါ သေ သတာရဟာကထာနံ အာနုဘာဝေါ, ဥဒါဟု သစ္စဿ, အညဿေဝ တ ကဿသီ''တိ စိန္တေတွာ ''ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ န''န္တိ ပုစ္ဆန္တော ကထမာဟ –

၄၂၄. ''မုတ္တော တုဝံ ပောရိသာဒဿ ဟတ္ထာ၊ ဂန္တွာ သကံ မန္ဒိရံ ကာမကာမီ။
အမိတ္တဟတ္ထံ ပုနရာဂတောသိ၊ န ဟိ နူန တေ မရဏဘယံ ဇနိန္ဒ။
အလီနစိတ္တော အသိ သစ္စဝါဒီ''တိ။

မဟာသတ္တောပိဿ အာစိက္ခန္တော အာဟ –

၄၃၅. ''ကတာ မေ ကလျာဏာ အနေကရူပာ၊ ယညာ ယိဋ္ဌာ ယေ ဝိပုလာ ပသတ္ထာ။
ဝိသောဓိတော ပရလောကဿ မဂ္ဂေါ၊ ဓမ္မေ ဌိတော ကော မရဏဿ ဘာယေ။

၄၃၆. ''ကတာ မေ ကလျာဏာ အနေကရူပာ၊ ယညာ ယိဋ္ဌာ ယေ ဝိပုလာ ပသတ္ထာ။
အနာနုတပ္ပံ ပရလောကံ ဂမိဿံ၊ ယဇဿု ယညံ အဒ မံ ဟေရိသာဒ။

၄၃၇. ''ပိတာ စ မာတာ စ ဥပဋ္ဌိတာ မေ၊ ဓမ္မေန မေ ဣဿရိယံ ပသတ္ထံ။
ဝိသောဓိတော ပရလောကဿ မဂ္ဂေါ၊ ဓမ္မေ ဌိတော ကော မရဏဿ ဘာယေ။

၄၃၈. ''ပိတာ စ မာတာ စ ဥပဋ္ဌိတာ မေ၊ ဓမ္မေန မေ ဣဿရိယံ ပသတ္ထံ။
အနာနုတပ္ပံ ပရလောကံ ဂမိဿံ၊ ယဇဿု ယညံ အဒ မံ ဟေရိသာဒ။

၄၃၉. ''ဉာတီသု မိတ္တေသု ကတာ မေ ကာရာ၊ ဓမ္မေန မေ ဣဿရိယံ ပသတ္ထံ။
ဝိသောဓိတော ပရလောကဿ မဂ္ဂေါ၊ ဓမ္မေ ဌိတော ကော မရဏဿ ဘာယေ။

၄၄၀. ''ဉာတီသု မိတ္တေသု ကတာ မေ ကာရာ၊ ဓမ္မေန မေ ဣဿရိယံ ပသတ္ထံ။
အနာနုတပ္ပံ ပရလောကံ ဂမိဿံ၊ ယဇဿု ယညံ အဒ မံ ဟေရိသာဒ။

၄၄၁. ''ဒိန္နံ မေ အနံ ဗဟုဓာ ဗဟူနံ၊ သန္တပ္ပိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ။
ဝိသောဓိတော ပရလောကဿ မဂ္ဂေါ၊ ဓမ္မေ ဌိတော ကော မရဏဿ ဘာယေ။

၄၄၂. ''ဒိန္နံ မေ အနံ ဗဟုဓာ ဗဟူနံ၊ သန္တပ္ပိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ။
အနာနုတပ္ပံ ပရလောကံ ဂမိဿံ၊ ယဇဿု ယညံ အဒ မံ ဟေရိသာဒ''တိ။

တတ္ထ **ကလျာဏာ** တိ ကလျာဏကမ္မာ။ **အနေကရူပာ**တိ အနာဒိဝသေန အနေကဝိဓာ။ **ယညာ**တိ ဒသဝိဓဒာနေ ဝတ္ထုပရိစ္စာဂဝသေန အတိဝိပုလာ ပဏ္ဍိတေဟိ ပသတ္ထာ ယညာပိ ယိဋ္ဌာ ပဝတ္တိတာ။ **ဓမ္မေ ဌိတော** တိ ဇေ ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌ ဌိတော မာဒိသော ကော နာမ မရဏဿ ဘာယေယျ။ **အနာနုတပ္ပ** န္တိ အနာနုတပ္ပမာနော။ **ဓမ္မေန မေ ဣဿရိယံ ပသတ္ထ**န္တိ ဒသဝိဓံ ရာဇဓမ္မံ အကောပေတွာ ဓမ္မေနေဝ မယာ ရဇ္ဇံ ပသာသိတံ။ **ကာရာ**တိ ဉာတီသု ဉာတိကိစ္စာနိ, မိတ္တေသု စ မိတ္တကိစ္စာနိ။ **အနန္တိ** သဝတ္ထုကစေတနာ။ **ဗဟုဓာ**တိ ဗဟူဟိ အာကာရေဟိ။ **ဗဟူန**န္တိ န ပဉ္စန္နံ, န ဒသန္နံ, သတဿပိ သဟဿဿပိ သတသဟဿဿပိ ဒိန္နမေဝ။ **သန္တပ္ပိတာ** တိ ဂဟိတဂဟိတဘာဇနာနိ ပူရေတွာ သုဋ္ဌု တပ္ပိတာ။

တံ သုတွာ ဟေရိသာဒေ ''အယံ သုတသောမမဟာရာဇာ သပ္ပုရိသော ဉာဏသမ္ပန္နော မခုရဓမ္မကထိကော, သစာ ဟံ ဇေတံ ခာဒေယျံ, မုဒ္ဓာ မေ သတ္တဓာ ဖလေယျ, ပထဝီ ဝါ ပန မေ ဝိဝရံ ဒဒေယျာ''တိ ဘီတတသိတော ဟုတွာ, ''သမ္မ, န တွံ မယာ ခာဒိတဗ္ဗရူပော''တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၄၄၃. ''ဝိသံ ပဇာနံ ပုရိသော အဒေယျ၊ အာသီဝိသံ ဇလိတမုဂ္ဂတေဇံ။
မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိဖလေယျ သတ္တဓာ၊ ယော တာဒိသံ သစ္စတဒိံ အဒေယျာ''တိ။

တတ္ထ **ဝိသန္တိ** တတ္တေဝ မာရဏသမတ္ထံ ဟလာဟလဝိသံ။ **ဇလိတန္တိ** အတ္တနော ဝိသတေဇေန ဇလိတံ တေဇေန ဝ ဥဂ္ဂတေဇံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ ဝိယ စရန္တံ အာသီဝိသံ ဝါ ပန သော ဂီဝါယ ဂဏှေယျ။

ဣတိ သော မဟာသတ္တံ ''ဟလာဟလဝိသသဒိသော တွံ, ကော တံ ခာဒိဿတီ''တိ ဝတွာ ကထာ သောတုကာမော တံ ယာစိတွာ တေန ဓမ္မကရဝဇနနတ္ထံ ''ဝေရူပာနံ အနဝဇ္ဇကထာနံ တွံ အဘာဇနေ''န္တိ ပဋိက္ခိတ္တောပိ ''သ ကလဇမ္ဗုဒီပေ ဣမိနာ သဒိသော ပဏ္ဍိတော နတ္ထိ, အယံ မမ ဟတ္ထာ မုစ္စိတွာ ဂန္တွာ တာ ကထာ သုတွာ ဓမ္မကထိ

ကဿု သက္ကာရံ ကတွာ နလာဋ္ဌေန မန္တံ အာအယ ပုနာဂတော, အတိဝိယ သာဓုရူပ ကထာ ဘဝိဿတီ''တိ သုဋ္ဌု တရံ သဉ္ဇာတဓမ္မဿဝနာဒရော ဟုတွာ တံ ယာစန္တော ကထမာဟ –

၄၄၄. ''သုတွာ ဓမ္မံ ဝိဇာနန္တိ နရာ ကလျာဏပါပကံ။
အပိ ဂါထာ သုဏိတွာန၊ ဓမ္မေ မေ ရမတေ မနော''တိ။

တဿတ္ထော – ''သမ္မ သုတသောမ, နရာ နာမ ဓမ္မံ သုတွာ ကလျာဏမ္ပိ ပါပကမ္ပိ ဇာနန္တိ, အပေ၀ နာမ တာ ဂါထာ သုတွာ မမပိ ကုသလကမ္မပထဓမ္မေ မနော ရမေယျာ''တိ။

အထ မဟာသတ္တော ''သောတုကာမော အနိ ပေါရိသာဒေ, ကထေဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ ''တေန ဟိ, သမ္မ, သာဓုကံ သုဏာဟီ''တိ တံ ဩဟိတသောတံ ကတွာ နန္ဒဗြာဟ္မဏေန ကထိတနိယာမေနေ၀ ဂါထာနံ ထုတိံ ကတွာ ဆသု ကာမာဝစရဒေဝေသု ဧကကောလာဟလံ ကတွာ ဒေဝတာသု သာဓုကာရံ ဒဒမာနာသု ပေါရိသာဒဿ ဓမ္မံ ကထေသိ –

၄၄၅. ''သကိဒေဝ မဟာရာဇ၊ သဗ္ဘိ ဟောတိ သမာဂမော။
သာ နံ သင်္ဂတိ ပါလေတိ၊ နာသဗ္ဘိ ဗဟု သင်္ဂမော။

၄၄၆. ''သဗ္ဘိရေ၀ သမာသေထ၊ သဗ္ဘိ ကုဗ္ဗေထ သန္ထဝံ။
သတံ သဒ္ဓမ္မမညာယ၊ သေယျော ဟောတိ န ပါပိယော။

၄၄၇. ''ဇီရန္တိ ဝေ ရာဇရထာ သုစိတ္တာ၊ အထော သရီရမ္ပိ ဇရံ ဥပေတိ။
သတဉ္စ ဓမ္မော န ဇရံ ဥပေတိ၊ သန္တော ဟဝေ သဗ္ဘိ ပဝေဒယန္တိ။

၄၄၈. ''နဘဉ္စ ဒူရေ ပထဝီ စ ဒူရေ၊ ပါရံ သမုဒ္ဒဿ တဒါဟု ဒူရေ။
တတော ဟဝေ ဒူရတရံ ဝဒန္တိ၊ သတဉ္စ ဓမ္မော အသတဉ္စ ရာဇာ''တိ။

တဿ တေန သုကထိတတ္တာ စေဝ အတ္တနော ပဏ္ဍိတဘာဝေန စ တာ ဂါထာ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓကထိတာ ဝိယာတိ စိန္တေန္တဿ သကလသရီရံ ပဉ္စဝဏ္ဏာယ ပီတိယာ ပရိပူရိ, ဗောဓိသတ္တေ မုဒုစိတ္တံ အဟောသိ, သေတစ္ဆတ္တအယကံ ပိတရံ ဝိယ နံ အမညိ။ သော ''အဟံ သုတသောမဿ အတဗ္ဗံ ကိဉ္စိ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ န ပဿာမိ, ဧကေကာယ ပနသ္သ ဂါထာယ ဧကေကံ ဝရံ ဒဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ ကထမာဟ –

၄၄၉. ''ဂါထာ ဣမာ အတ္ထဝတီ သုဗျဉ္ဇနာ၊ သုဘာသိတာ တုယှ ဇနိန္ဒ သုတွာ။
အာနန္ဒိ ဝိတ္တော သုမနော ပတီတော၊ စတ္တာရိ တေ သမ္မ ဝရေ ဒဒါမီ''တိ။

တတ္ထ **အာနန္ဒီ** တိ အာနန္ဒဇာတော။ သေသာနိ တဿေ၀ ဝေဝစနာနိ။ စတ္တာရောပိ ဟေတေ တုဋ္ဌာကာရာ ဧဝ။

အထ နံ မဟာသတ္တော ''ကိံ နာမ တွံ ဝရံ ဒဿသီ''တိ အပသာဒေန္တော ကထမာဟ –

၄၅၀. ''ယော နတ္တနော မရဏံ ဗုဇ္ဈသိ တုဝံ၊ ဟိတာဟိတံ ဝိနိပါတဉ္စ သဂ္ဂံ။
ဂိဒ္ဓော ရသေ ဒုစ္စရိတေ နိဝိဋ္ဌော၊ ကိံ တွံ ဝရံ ဒဿသိ ပါပဓမ္မ။

၄၅၁. ''အဟဉ္စ တံ 'ဒေဟိ ဝရ'န္တိ ဝဇ္ဇံ၊ တွံ စာပိ ဒတွာ န အတာကရေယျ။
သန္ဒိဋ္ဌိကံ ကလဟမိမံ ဝိဝါဒံ၊ ကော ပဏ္ဍိတော ဇာနမုပဗ္ဗဇေယျာ''တိ။

တတ္ထ **ယော**တိ ယော တွံ ''မရဏမ္မေဟမသ္မီ''တိ အတ္တနောပိ မရဏံ န ဗုဇ္ဈသိ န ဇာနာသိ, ပါပကမ္မမေ၀ ကရောသိ။ **ဟိတာဟိတ**န္တိ ''ဣဒံ မေ ကမ္မံ ဟိတံ, ဣဒံ အဟိတံ, ဣဒံ ဝိနိပါတံ နေဿတိ, ဣဒံ သဂ္ဂ''န္တိ န ဇာနာသိ။ **ရသေ**တိ မနုဿမံသရသေ။ **ဝဇ္ဇံ** န္တိ ဝဒေယျံ။ **န အတာကရေယျာ** တိ တစာယ ဒတွာ ''ဒေဟိ မေ ဝရ''န္တိ ဝုစ္စမာနော န အတာကရေယျာသိ န ဒဒေယျာသိ။ **ဥပဗ္ဗဇေယျာ** တိ ကော ဣမံ ကလဟံ ပဏ္ဍိတော ဥပဂစ္ဆေယျ။

တတော ပေါရိသာဒေ “နာယံ မယှံ သဒ္ဒဟတိ, သဒ္ဒဟာပေဿာမိ န”န္တိ ကထမာဟ –

၄၅၂. “န တံ ဝရံ အရဟတိ ဇန္တု ဒတုံ၊ ယံ တပိ ဒတွာ န အတာကရေယျ။
ဝရဿု သမ္မ အဝိကမ္ပမာနော၊ ပါဏံ စဇိတွာနပိ ဒဿမေတ”န္တိ။

တတ္ထ **အဝိကမ္ပမာနော** တိ အနောလီယမာနော။

အထ မဟာသတ္တော “အယံ အတိဝိယ သူရော ဟုတွာ ကထေတိ, ကရိဿတိ မေ ဝစနံ, ဝရံ ဂဏှိဿာမိ, သစေ ပန “မနုဿမံသံ န ခါဒိတဗ္ဗ”န္တိ ပဌမမေဝ ဝရံ တရယိဿံ, အတိဝိယ ကိလမိဿတိ, ပဌမံ အညေ တယော ဝရေ ဂဟေတွာ ပစ္ဆာ တေံ ဂဏှိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အာဟ –

၄၅၃. “အရိယဿ အရိယေန သမေတိ သချံ၊ ပညဿ ပညာဏဝတာ သမေတိ။
ပဿေယျ တံ ဝဿသတံ အရောဂံ၊ ဧတံ ဝရာနံ ပဌမံ ဝရာမီ”တိ။

တတ္ထ **အရိယဿာ** တိ အာစာရအရိယဿ။ **သချ** န္တိ သခိဓမ္မော မိတ္တဓမ္မော။ **ပညာဏဝတာ**တိ ဉာဏသမ္ပန္နေန။ **သမေတီ**တိ ဂင်္ဂေါဒကံ ဝိယ ယမုနောဒကေန သံသန္ဒတိ။ ဓာတုသော ဟိ သတ္တာ သံသန္ဒန္တိ။ **ပဿေယျ တ**န္တိ သုတသောမော ပေါရိသာဒဿ စိရံ ဇီဝိတံ ကြစ္ဆန္တော ဝိယ ပဌမံ အတ္တနော ဇီဝိတဝရံ ယာစတိ။ ပဏ္ဍိတဿ ဟိ “မမ ဇီဝိတံ ဒေဟီ”တိ ဝတ္တုံ အယုတ္တံ, အပိစ သော ‘မယှမေဝ သေ အာရောဂျံ ကြစ္ဆတီ’တိ စိန္တေတွာ တု ဿိဿတီတိ ဧဝမာဟ။

သောပိ တံ သုတွာဝ “အယံ ကြဿရိယာ ခံသေတွာ ကြအနိ မံသံ ခါဒိတုကာမဿ ဇေံ မဟာအနတ္ထကရဿ မဟာစောရဿ မယှမေဝ ဇီဝိတံ ကြစ္ဆတိ, အဟော မမ ဟိတကာမော”တိ တုဋ္ဌမာနသော ဝဉ္စေတွာ ဝရဿ ဂဟိ တဘာဝံ အဇာနိတွာ တံ ဝရံ ဒဒမာနော ကထမာဟ –

၄၅၄. “အရိယဿ အရိယေန သမေတိ သချံ၊ ပညဿ ပညာဏဝတာ သမေတိ။
ပဿာသိ မံ ဝဿသတံ အရောဂံ၊ ဧတံ ဝရာနံ ပဌမံ ဒဒာမီ”တိ။

တတ္ထ **ဝရာန**န္တိ စတုန္နံ ဝရာနံ ပဌမံ။

တတော ဗောဓိသတ္တော အာဟ –

၄၅၅. “ယေ ခတ္တိယာသေ ကြစ ဘူမိပာလာ၊ မုဒ္ဓာဘိသိတ္တာ ကတနာမဓေယျာ။
န တာဒိသေ ဘူမိပတီ အဒေသိ၊ ဧတံ ဝရာနံ ဒုတိယံ ဝရာမီ”တိ။

တတ္ထ **ကတနာမဓေယျာ** တိ မုဒ္ဓနိ အဘိသိတ္တတ္တာဝ “မုဒ္ဓာဘိသိတ္တာ”တိ ကတနာမဓေယျာ။ **န တာဒိ သေ**တိ တာဒိသေ ခတ္တိယေ န အဒေသိ မာ ခါဒိ။

ကြတိ သော ဒုတိယံ ဝရံ ဂဏှန္တော ပရောသတာနံ ခတ္တိယာနံ ဇီဝိတဝရံ ဂဏှာတိ။ ပေါရိသာဒေပိဿ ဒဒမာနော အာဟ –

၄၅၆. “ယေ ခတ္တိယာသေ ကြစ ဘူမိပာလာ၊ မုဒ္ဓာဘိသိတ္တာ ကတနာမဓေယျာ။
န တာဒိသေ ဘူမိပတီ အဒေမိ၊ ဧတံ ဝရာနံ ဒုတိယံ ဒဒါမီ”တိ။

ကိံ ပန တေ တေသံ သဒ္ဒံ သုဏန္တိ, န သုဏန္တီတိ? န သဗ္ဗံ သုဏန္တိ။ ပေါရိသာဒေန ဟိ ရုက္ခဿ စူမဇာလဉပ ဒ္ဒဝဘယေန ပဋိက္ကမိတွာ အင်္ဂဏ ကတော, အင်္ဂနော စ ရုက္ခဿ စ အန္တရေ နိသီဒိတွာ မဟာသတ္တော တေန သ ဒ္ဓိံ ကထေသိ, တသ္မာ သဗ္ဗံ အသုတွာ ဉပမုပ္ပမုံ သုဏိံသု။ တေ “ကြအနိ သုတသောမော ပေါရိသာဒံ ဒမေဿတိ, မာ ဘာယထာ”တိ အညမညံ သမဿာသေသုံ။ တသ္မိံ ခဏေ မဟာသတ္တော ကြမံ ကထမာဟ –

၄၅၇. ‘‘ပရောသတံ ခတ္တိယာ တေ ဂဟီတာ၊ တလာဝုတာ အဿုမုခာ ရုဒန္တာ။
သကေ တေ ရဋ္ဌေ ပဋိဟာဒယာဟိ၊ တော် ဝရာနံ တတိယံ ဝရာမီ’’တိ။

တတ္ထ **ပရောသတန္တိ** အတိရေကသတံ။ **တေ ဂဟီတာ**တိ တယာ ဂဟိတာ။ **တလာဝုတာ**တိ ဟတ္ထတလေသု အာဝုတာ။

ဣတိ မဟာသတ္တော တတိယံ ဝရံ ဂဏှန္တော တေသံ ခတ္တိယာနံ သကရဋ္ဌနိယျာတနဝရံ ဂဏှိ။ ကိံကာရဏာ? သော အနာဒန္တောပိ ဝေရာဘယေန သဗ္ဗေ တေ အသေ ကတွာ အရညေယေဝ တသေယျ, မာရေတွာ တ ဆဒ္ဒုဋ္ဌေယျ, ပစ္စန္တံ နေတွာ တ ဝိက္ကိဏေယျ, တသ္မာ တေသံ သကရဋ္ဌနိယျာတနဝရံ ဂဏှိ။ ဣတရောပိဿ ဒဒမာနော ဣမံ ကထမာဟ –

၄၅၈. ‘‘ပရောသတံ ခတ္တိယာ မေ ဂဟီတာ၊ တလာဝုတာ အဿုမုခာ ရုဒန္တာ။
သကေ တေ ရဋ္ဌေ ပဋိဟာဒယာမိ၊ တော် ဝရာနံ တတိယံ ဒဒာမီ’’တိ။

စတုတ္ထံ ပန ဝရံ ဂဏှန္တော ဗောဓိသတ္တော ဣမံ ကထမာဟ –

၄၅၉. ‘‘ဆိဒ္ဒံ တေ ရဋ္ဌံ ဗျထိတာ ဘယာ ဟိ၊ ပုထူ နရာ လေဏမနုပ္ပဝိဋ္ဌာ။
မနုဿမံသံ ဝိရမေဟိ ရာဇ၊ တော် ဝရာနံ စတုတ္ထံ ဝရာမီ’’တိ။

တတ္ထ **ဆိဒ္ဒ**န္တိ န ဃနတသံ တတ္ထ တတ္ထ ကမာဒီနံ ဥဋ္ဌိတတ္တာ သဝိဝရံ။ **ဗျထိတာ ဘယာဟီ**တိ ‘‘ပောရိသာဒေ ဣဓာနိ အာဂမိဿတီ’’တိ တဝ ဘယေန ကမ္ပိတာ။ **လေဏမနုပ္ပဝိဋ္ဌာ**တိ အရဂေ ဟတ္ထေသု ဂဟေတွာ တိဏဂဟနာဒိနိလီယနဋ္ဌာနံ ပဝိဋ္ဌာ။ **မနုဿမံသ**န္တိ ဒုဂ္ဂန္ဓံ ဇေဂုစ္ဆံ ပဋိကူလံ မနုဿမံသံ ပဇဟ။ နိဿက္ကတ္ထေ တ ဥပယောဂံ, မနုဿမံသတော ဝိရမာဟီတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ပောရိသာဒေ ဟဏိ ပဟရိတွာ ဟသန္တော ‘‘သမ္မ သုတသောမ ကိံ နာမေတံ ကထေသိ, ကထာဟံ တုမှာကံ တော် ဝရံ ဒဿာမိ, သစေ ဂဏှိတုကာမော, အညံ ဂဏှာဟီ’’တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၄၆၀. ‘‘အဒ္ဓာ ဟိ သော ဘက္ခော မမ မနာပော၊ တေဿ ဟေတုမှိ ဝနံ ပဝိဋ္ဌော။
သောဟံ ကထံ တွေတော ဥပာရမေယျံ၊ အညံ ဝရာနံ စတုတ္ထံ ဝရဿူ’’တိ။

တတ္ထ **ဝန**န္တိ ရဋ္ဌံ ပဟာယ ဣမံ ဝနံ ပဝိဋ္ဌော။

အထ နံ မဟာသတ္တော ‘‘တွံ ‘မနုဿမံသဿ ပိယတရတ္တာ တတော ဝိရမိတုံ န သက္ကောမီ’’တိ ဝဒသိ။ ယော ဟိ ပိယံ နိဿာယ ဟပံ ကရောတိ, အယံ ဗာလော’’တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၄၆၁. ‘‘န ဝေ ‘ပိယံ မေ’တိ ဇနိန္ဒ တာဒိသော၊ အတ္တံ နိရံကစ္စ ပိယာနိ သေဝတိ။
အတ္တာဝ သေယျော ပရမာ စ သေယျော၊ လဗ္ဘာ ပိယာ ဩစိတတ္ထေန ပစ္ဆာ’’တိ။

တတ္ထ **တာဒိသော**တိ ဇနိန္ဒ တာဒိသော ယုတ အဘိရူပေ မဟာယသော ‘‘ဣဒံ နာမ မေ ပိယ’’န္တိ ပိယဝတ္ထုလောဘေန တတ္ထ အတ္တာနံ နိရံကတွာ သဗ္ဗသုဂတီဟိ စေဝ သုခဝိသေသေဟိ စ စဝိတွာ နိရယေ ဟာတေတွာ န ဝေ ပိယာနိ သေဝတိ။ **ပရမာ စ သေယျော**တိ ပုရိသဿ ဟိ ပရမာ ပိယဝတ္ထုမှာ အတ္တာဝ ဝရတရော။ ကိံကာရဏာ? **လဗ္ဘာ ပိယာ**တိ, ပိယာ နာမ ဝိသယဝသေန စေဝ ပုညေန စ ဩစိတတ္ထေန ဝမိုတတ္ထေန ဒိဋ္ဌဓမ္မေ စေဝ ပရတ္ထ စ ဒေဝမနုဿသသမ္ပတ္တိံ ပတွာ သက္ကာ လဒ္ဓုံ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ပောရိသာဒေ ဘယပ္ပတ္တော ဟုတွာ ‘‘အဟံ သုတသောမေန ဂဟိတံ ဝရံ ဝိဿဇ္ဇာပေတုမ္ပိ မနုဿမံသတော ဝိရမိတုမ္ပိ န သက္ကောမိ, ကိံ နု ခော ကရိဿာမီ’’တိ အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ ကထမာဟ –

၄၆၂. ‘‘ပိယံ မေ မာနုသံ မံသံ၊ သုတသောမ ဝိဇာနဟိ။
နမ္ဟိ သက္ကာ နိဝါရေတုံ၊ အညံ ဝရံ သမ္မ ဝရဿု’’တိ။

တတ္ထ **ဝိဇာနဟီ**တိ တွဝမ္ပိ ဇာနာဟိ။

တတော ဗောဓိသတ္တော အာဟ –

၄၆၃. ‘‘ယော ဝေ ‘ပိယံ မေ’တိ ပိယာနုရက္ခီ၊ အတ္တံ နိရံကစ္စ ပိယာနိ သေဝတိ။
သောဏ္ဍောဝ ပိတွာ ဝိသမိဿဟာနံ၊ တေနေဝ သော ဟောတိ ဒုက္ခီ ပရတ္ထ။

၄၆၄. ‘‘ယော စီဓ သင်္ခာယ ပိယာနိ ဟိတွာ၊ ကိစ္ဆေနပိ သေဝတိ အရိယဓမ္မေ။
ဒုက္ခိတောဝ ပိတွာန ယထောသဓာနိ၊ တေနေဝ သော ဟောတိ သုခီ ပရတ္ထာ’’တိ။

တတ္ထ **ယော ဝေ**တိ, သမ္မ ပောရိသာဒ, ယော ပုရိသော ‘‘ဣဒံ မေ ပိယ’’န္တိ ဟာပကိရိယာယ အတ္တာနံ နိရံကတွာ ပိယာနိ ဝတ္ထူနိ သေဝတိ, သော သုရာပေမေန ဝိသမိဿံ သုရံ ပိတွာ သောဏ္ဍော ဝိယ တေန ဟာပကမ္မေန ပရတ္ထ နိရယာဒီသု ဒုက္ခီ ဟောတိ။ **သင်္ခာယ** တိ ဇာနိတွာ တုလေတွာ။ **ပိယာနိ ဟိတွာ**တိ အဓမ္မပဋိသံယုတ္တာနိ ပိယာနိ ဆဍ္ဍေတွာ။

ဇဝံ ဝုတ္တေ ပောရိသာဒေ ကလုနံ ပရိဒေဝန္တော ကထမာဟ –

၄၆၅. ‘‘ဩဟာယဟံ ပိတရံ မာတရဉ္စ၊ မနာပိယေ ကာမဂုဏေ စ ပဉ္စ။
ဧတဿ ဟေတုမ္ဟိ ဝနံ ပဝိဋ္ဌော၊ တံ တေ ဝရံ ကိန္တိ မဟံ ဒဒါမိ’’တိ။

တတ္ထ **ဧတဿာ** တိ မနုဿမံသဿ။ **ကိန္တိ မဟ** န္တိ ကိန္တိ ကတွာ အဟံ တံ ဝရံ ဒေမိ။

တတော မဟာသတ္တော ဣမံ ကထမာဟ –

၄၆၆. ‘‘န ပဏ္ဍိတာ ဒိဂုဏမာဟု ဝါကျံ၊ သစ္စပ္ပဋိညာဝ ဘဝန္တိ သန္တော။
‘ဝရဿု သမ္မ’ ဣတိ မံ အဝေစ၊ ဣစ္စဗ္ဗဝီ တွံ န ဟိ တေ သမေတီ’’တိ။

တတ္ထ **ဒိဂုဏ**န္တိ, သမ္မ ပောရိသာဒ, ပဏ္ဍိတာ နာမ ဧကံ ဝတွာ ပုန တံ ဝိသံဝါဒေန္တာ ဒုတိယံ ဝစနံ န ကထေန္တိ။ **ဣတိ မံ အဝေစာ**တိ, ‘‘သမ္မ သုတသောမ ဝရဿု ဝရ’’န္တိ ဧဝံ မံ အဘာသသိ။ **ဣစ္စဗ္ဗဝီ** တိ တသ္မာ ယံ တွံ ဣတိ အဗ္ဗဝိ, တံ တေ ဣဒါနိ န သမေတိ။

သော ပုန ရောဒန္တော ဧဝ ကထမာဟ –

၄၆၇. ‘‘အပုညလာဘံ အယသံ အကိတ္တိံ၊ ပာပံ ဗဟုံ ဒုစ္စရိတံ ကိလေသံ။
မနုဿမံသဿ ကတေ ဥပါဂါ၊ တံ တေ ဝရံ ကိန္တိ မဟံ ဒဒေယျ’’န္တိ။

တတ္ထ **ပာပ**န္တိ ကမ္မပထံ အပ္ပတ္တံ။ **ဒုစ္စရိတ** န္တိ ကမ္မပထပ္ပတ္တံ။ **ကိလေသ**န္တိ ဒုက္ခံ။ **မနုဿမံသဿ ကတေ**တိ မနုဿမံသဿ ဟေတု။ **ဥပါဂါ**တိ ဥပဂတောမှိ။ **တံ တေ**တိ တံ တုယှံ ကထာဟံ ဝရံ ဒေမိ, မာ မံ တရယိ, အနုကမ္ပံ ကာရုညံ မယိ ကရောဟိ, အညံ ဝရံ ဂဏှာဟီတိ အာဟ။

အထ မဟာသတ္တော အာဟ –

၄၆၈. ‘‘န တံ ဝရံ အရဟတိ ဇန္တု ဒါတုံ၊ ယံ တပိ ဒတွာ န အဝါကရေယျ။
ဝရဿု သမ္မ အဝိကမ္ပမာနော၊ ပါဏံ စဇိတွာနပိ ဒဿမေဝ’’တိ။

ဧဝံ တေန ပဌမံ ဝုတ္တကထံ အာဟရိတွာ ဒဿေတွာ ဝရအာနေ ဥဿာဟေန္တော ကထာ အာဟ –

၄၆၉. ''ဟာဏံ စဇန္တိ သန္တော နာပိ ဓမ္မံ၊ သစ္စပ္ပဋိညာဝ ဘဝန္တိ သန္တော။
ဒတွာ ဝရံ ခိပ္ပမတာကရောဟိ၊ ဧတေန သမ္ပန္န သုရာဇသေဋ္ဌ။

၄၇ဝ. ''စဇေ ဓနံ အင်္ဂဝရဿ ဟေတု၊ အင်္ဂံ စဇေ ဇီဝိတံ ရက္ခမာနော။
အင်္ဂံ ဓနံ ဇီဝိတဉ္စာပိ သဗ္ဗံ၊ စဇေ နရော ဓမ္မမနုဿရန္တော''တိ။

တတ္ထ **ဟာဏန္တိ** ဇီဝိတံ။ သန္တော နာမ အပိ ဇီဝိတံ စဇန္တိ, န ဓမ္မံ။ **ခိပ္ပမတာကရောဟီ** တိ ဣဓ ခိပ္ပံ မယှံ ဒေ ဟီတိ အတ္ထော။ **ဧတေနာ**တိ ဧတေန ဓမ္မေန စေဝ သစ္စေန စ သမ္ပန္န သမ္ပန္နော ဥပပန္နော ဟောဟိ။ **သုရာဇသေဋ္ဌာ**တိ တံ ပဂ္ဂဏှန္တော အာလပတိ။ **စဇေ ဓနန္တိ**, သမ္မ ပောရိသာဒ, ပဏ္ဍိတော ပုရိသော ဟတ္ထပါဒါဒိမှိ အင်္ဂေ ဆိဇ္ဇမာနေ တဿ ရက္ခဏတ္ထာယ ဗဟုမ္ပိ ဓနံ စဇေယျ။ **ဓမ္မမနုဿရန္တော** တိ အင်္ဂဓနဇီဝိတာနိ ပရိစ္စဇန္တောပိ ''သတံ ဓမ္မံ န ဝီတိက္ကမိဿာမီ''တိ ဧဝံ ဓမ္မံ အနုဿရန္တော။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ တံ သစ္စေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဣဒါနိ အတ္တနော ဂုရုဘာဝံ ဒဿေတုံ က ထမာဟ –

၄၇၁. ''ယသ္မာ ဟိ ဓမ္မံ ပုရိသော ဝိဇညာ၊ ယေ စဿ ကင်္ခံ ဝိနယန္တိ သန္တော။
တံ ဟိဿ ဒီပဉ္စ ပရာယဏဉ္စ၊ န တေန မိတ္တိံ ဇိရယေထ ပညော''တိ။

တတ္ထ **ယသ္မာ** တိ ယမှာ ပုရိသာ။ **ဓမ္မန္တိ** ကုသလာကုသလဇောတကံ ကာရဏံ။ **ဝိဇညာ**တိ ဝိဇာနေယျ။ **တံ ဟိဿာ**တိ တံ အာစရိယကုလံ တေဿ ပုဂ္ဂလဿ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန **ဒီပံ,** ဥပ္ပန္နေ ဘယေ ဂန္တဗ္ဗဋ္ဌာနဋ္ဌေန **ပရာယဏဉ္စ။ န တေန မိတ္တိန္တိ** တေန အာစရိယပုဂ္ဂလေန သဟ သော ပဏ္ဍိတော ကေနစိပိ ကာရဏေန မိတ္တိံ န ဇီရယေထ န ဝိနာသေယျ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ, ''သမ္မ ပောရိသာဒ, ဂုဏဝန္တဿ အာစရိယဿ ဝစနံ နာမ ဘိန္ဒိတုံ န ဝဋ္ဋတိ, အဟဉ္စ တရုဏကာလေပိ တဝ ပိဋ္ဌိအာစရိယော ဟုတွာ ဗဟုံ သိက္ခံ သိက္ခာပေသိံ, ဣဒါနိပိ ဗုဒ္ဓလီလာယ သတာရဟာ ကထာ တေ က ထေသိံ, တေန မေ ဝစနံ ကာတုံ အရဟသီ''တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ပောရိသာဒော ''အယံ သုတသောမော မယှံ အာစရိ ယော စေဝ ပဏ္ဍိတော စ, ဝရော စဿ မယာ ဒိန္နော, ကိံ သက္ကာ ကာတုံ, ဧကသ္မိံ အတ္တဘာဝေ မရဏံ နာမ ဓုဝံ, မနုဿ သမံသံ န ခါဒိဿာမိ, ဒဿာမိဿ ဝရ''န္တိ အဿုဓာရာဟိ ပဝတ္တမာနာဟိ ဥဋ္ဌာယ သုတသောမနရိန္ဒဿ ပ ဒေသု ပတိတွာ ဝရံ ဒဒမာနော ဣမံ ကထမာဟ –

၄၇၂. ''အဒ္ဓာ ဟိ သော ဘက္ခော မမ မနာပေါ၊ ဧတဿ ဟေတုမှိ ဝနံ ပဝိဋ္ဌော။
သစေ စ မံ ယာစသိ ဧတမတ္ထံ၊ ဧတမ္ပိ တေ သမ္မ ဝရံ ဒဒါမီ''တိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော ဧဝမာဟ – ''သမ္မ, သီလေ ဌိတဿ မရဏမ္ပိ ဝရံ, ဂဏှာမိ, မဟာရာဇ, တယာ ဒိန္နံ ဝရံ, အဇ္ဇ ပဉ္စာယ အရိယပထေ ပတိဋ္ဌိတောသိ, ဧဝံ သန္တေပိ တံ ယာစာမိ, သစေ တေ မယိ သိနေဟော အတ္ထိ, ပဉ္စ သီလာ နိ ဂဏှ, မဟာရာဇာ''တိ။ ''သာဓု, သမ္မ, ဒေဟိ မေ သီလာနီ''တိ။ ''ဂဏှ မဟာရာဇာ''တိ။ သော မဟာသတ္တံ ပဉ္စပတိ ဋ္ဌိတေန ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ မဟာသတ္တောပိ နံ ပဉ္စသီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ တတ္ထ သန္နိပတိ တာ ဘုမ္မာ ဒေဝတ မဟာသတ္တေ ပီတိံ ဇနေတွာ ''အဓိစိတော ယာဝ ဘဝဂ္ဂ အညော ပောရိသာဒံ မနုဿမံသတော နိ ဝာရေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ, အဟော သုတသောမေန ဒုက္ကရတရံ ကတ''န္တိ မဟန္တေန သဒ္ဒေန ဝနံ ဥန္နာဒေန္တာ သာဓုကာရံ အဒံသု။ တေသံ သဒ္ဒံ သုတွာ စာတုမဟာရာဇိကာတိ ဧဝံ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ဧကကောလာဟလံ အဟောသိ။ ရုက္ခေ လဂ္ဂိတရာဇာနောပိ တံ ဒေဝတာနံ သာဓုကာရသဒ္ဒံ သုဏိံသု။ ရုက္ခဒေဝတာပိ သကဝိမာနေ ဌိတာဝ သာဓုကာရမဒာသိ။ ဣတိ ဒေဝတာနံ သဒ္ဒောဝ သူယတိ, ရူပံ န ဒိဿတိ။ ဒေဝတာနံ သာဓုကာရသဒ္ဒံ သုတွာ ရာဇာနော စိ န္တယိံသု – ''သုတသောမံ နိဿာယ နော ဇီဝိတံ လဒ္ဓံ, ဒုက္ကရံ ကတံ သုတသောမေန ပောရိသာဒံ ဒမေန္တေနာ''တိ ဗောဓိသတ္တဿ ထုတိံ ကရိံသု။ ပောရိသာဒော မဟာသတ္တဿ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဗောဓိ

သတ္တော – ‘‘သမ္မ, ခတ္တိယေ မောစေဟီ’’တိ အာဟ။ သော စိန္တေသိ ‘‘အဟံ ဧတေသံ ပစ္စာမိတ္တော, ဧတေ မယာ မောစိတာ ‘ဂဏှာဟထ နော ပစ္စာမိတ္တ’န္တိ မံ ဟိံသေယျုံ, မယာ ဇီဝိတံ စဇန္တေနပိ န သက္ကာ သုတသောမဿ သန္တိကာ ဂဟိတံ သီလံ ဘိန္ဒိတုံ, ဣမိနာ သဒ္ဓိံယေဝ ဂန္တွာ မောစေဿာမိ, ဧဝံ မေ ဘယံ န ဘဝိဿတီ’’တိ။ အထ ဗောဓိသတ္တံ ဝန္ဒိတွာ, ‘‘သုတသောမ, ဥဘောပိ ဂန္တွာ ခတ္တိယေ မောစေဿာမာ’’တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၄၇၃. ‘‘သတ္ထာ စ မေ ဟောသိ သခါ စ မေသိ၊ ဝစနမ္ပိ တေ သမ္မ အဟံ အကာသိံ။
တုဝမ္ပိ မေ သမ္မ ကရောဟိ ဝါကျံ၊ ဥဘောပိ ဂန္တွာန ပမောစယာမာ’’တိ။

တတ္ထ **သတ္ထာ** တိ သဂ္ဂမဂ္ဂဿ ဒေသိတတ္တာ သတ္ထာ စ, တရုဏကာလတော ပဋ္ဌာယ သခါ စ။

အထ နံ ဗောဓိသတ္တော အာဟ –

၄၇၄. ‘‘သတ္ထာ စ တေ ဟောမိ သခါ စ တျမှိ၊ ဝစနမ္ပိ မေ သမ္မ တုဝံ အကာသိ။
အဟမ္ပိ တေ သမ္မ ကရောမိ ဝါကျံ၊ ဥဘောပိ ဂန္တွာန ပမောစယာမာ’’တိ။

ဧဝံ ဝတွာ တေ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ –

၄၇၅. ‘‘ကမ္မာသပါဒေန ဝိဟေဌိတတ္ထ၊ တလာဝုတာ အဿုမုခါ ရုဒန္တာ။
န ဇာတု ဒုဗ္ဘေထ ဣမဿ ရညော၊ သစ္စပ္ပဋိညံ မေ ပဋိဿုဏာထာ’’တိ။

တတ္ထ ကမ္မာသပါဒေနာတိ ဣဒံ မဟာသတ္တော ‘‘ဥဘောပိ ဂန္တွာန ပမောစယာမာ’’တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ‘‘ခတ္တိယာ နာမ မာနထဒ္ဓါ ဟောန္တိ, မုတ္တမတ္တာဝ ‘ဣမိနာ မယံ ဝိဟေဌိတမှာ’တိ ပောရိသာဒံ ဟေဌေယျုမ္ပိ ဟနေယျုမ္ပိ, န ခေါ ပနေသ တေသု ဒုဗ္ဘိဿတိ, အဟံ ဧကကောဝ ဂန္တွာ ပဋိညံ တာဝ နေသံ ဂဏှိဿာမီ’’တိ စိန္တေတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ တေ ဟတ္ထတလေ အာဝုနိတွာ အဂ္ဂဟာဒင်္ဂုလီဟိ ဘူမိံ ဖုသမာနာဟိ ရုက္ခသာခါသု ဩလဂ္ဂိတေ တတပ္ပဟာရဏကာလေ နာဂဒန္တေသု ဩလဂ္ဂိတကုရုဏ္ဍကအာမာနိ ဝိယ သမ္ပရိဝတ္တန္တေ အဒ္ဒသ။ တေပိ တံ ဒိသွာ ‘‘ဣဒါနိမှာ မယံ အရောဂါ’’တိ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ မဟာဝိရဝံ ရဝိံသု။ အထ နေ မဟာသတ္တော ‘‘မာ ဘာယိတ္ထာ’’တိ အဿာသေတွာ ‘‘မယာ ပောရိသာဒေါ ဒမိတော, တုမှာကံ အဘယံ ဂဟိတံ, တုမှေဟ ပန မေ ဝစနံ ကရောထာ’’တိ ဝတွာ ဧဝမာဟ။ တတ္ထ **န ဇာတူ**တိ ဧကံသေနေဝ န ဒုဗ္ဘေထ။

တေ အာဟံသု –

၄၇၆. ‘‘ကမ္မာသပါဒေန ဝိဟေဌိတမှာ၊ တလာဝုတာ အဿုမုခါ ရုဒန္တာ။
န ဇာတု ဒုဗ္ဘေမ ဣမဿ ရညော၊ သစ္စပ္ပဋိညံ တေ ပဋိဿုဏာမာ’’တိ။

တတ္ထ **ပဋိဿုဏာမာ** တိ ‘‘ဧဝံ ပဋိညံ အဒိတသေမ သမ္ပဋိစ္ဆာမ, အပိစ ခေါ ပန မယံ ကိလန္တာ ကထေတုံ န သက္ကောမ, တုမှေဟ သဗ္ဗသတ္တာနံ သရဏံ, တုမှေဟာဝ ကထေထ, မယံ တေ ဝစနံ သုတွာ ပဋိညံ ဒဿာမာ’’တိ။

အထ နေ ဗောဓိသတ္တော ‘‘တေန ဟိ ပဋိညံ ဒေထာ’’တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၄၇၇. ‘‘ယထာ ပိတာ ဝါ အထ ဝါပိ မာတာ, အနုကမ္ပကာ အတ္ထကာမာ ပဇာနံ,။

ဧဝမေဝ ဝေါ ဟောတု အယဉ္စ ရာဇာ၊ တုမှေ စ ဝေါ ဟောထ ယထေဝ ပုတ္တာ’’တိ။

အထ နံ တေပိ သမ္ပဋိစ္ဆမာနာ ဣမံ ကထမာဟံသု –

၄၇၈. ‘‘ယထာ ပိတာ ဝါ အထ ဝါပိ မာတာ၊ အနုကမ္ပကာ အတ္ထကာမာ ပဇာနံ။
ဧဝမေဝ နော ဟောတု အယဉ္စ ရာဇာ၊ မယမ္ပိ ဟေဿာမ ယထေဝ ပုတ္တာ’’တိ။

တတ္ထ **တုမ္ဟေ စ တေတိ တေ**-ကာရော နိပါတမတ္တံ။

ဣတိ မဟာသတ္တော တေသံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ဟေရိကာဒ္ဒံ ပက္ကောသိတွာ "ဟေဝိ, သမ္မ, ခတ္တိယေ မောစေဟီ"တိ အာဟ။ သော ခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ ကေသ္သု ရညော ဗန္ဓနံ ဆိန္ဒိ။ ရာဇာ သတ္တာဟံ နိရာဟာရော ဝေဒနပ္ပတ္တော သဟ ဗန္ဓနဆေဒါ မုစ္ဆိတော ဘူမိယံ ပတိ။ တံ ဒိသွာ မဟာသတ္တော ကာရုညံ ကတွာ, "သမ္မ ဟေရိကာဒ, မာ ဧဝံ ဆိန္ဒီ"တိ ကေ ရာဇာနံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဒဠှံ ဂဟေတွာ ဥရေ ကတွာ "ဣဒါနိ ဗန္ဓနံ ဆိန္ဒာဟီ"တိ အာဟ။ ဟေရိကာဒော ခဂ္ဂေန ဆိန္ဒိ။ မဟာသတ္တော ထာမသမ္ပန္နတာယ နံ ဥရေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဩရောပေတွာ ဝိယ မုဒုစိတ္တေန ဩတာရေတွာ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇာပေသိ။ ဧဝံ သဗ္ဗေပိ တေ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇာပေတွာ ဝဏေ ဓောဝိတွာ အာရကာနံ ကဏ္ဏာတော သုတ္တကံ ဝိယ သဏိကံ ရဇ္ဇုယော နိက္ကမိတွာ ပုဗ္ဗလောဟိတံ ဓောဝိတွာ ဝဏေ နိဒ္ဒေသေ ကတွာ, "သမ္မ ဟေရိကာဒ, ကေ ရုက္ခတစံ ဟသာဏေ ဃံသိတွာ အာဟရာ"တိ အာဟရာပေတွာ သစ္စကိရိယံ ကတွာ တေသံ ဟတ္ထတလာနိ မက္ခေသိ။ တင္ခဏညေဝ ဝဏော ဖာသုကံ အဟောသိ။ ဟေရိကာဒော တဏ္ဍုလံ ဂဟေတွာ တရလံ ပစိ , ဥဘော ဇနာ ပရောသတံ ခတ္တိယေ ပာယေသုံ။ ဣတိ တေ သဗ္ဗေဝ သန္တပ္ပိတာ, သူရိယော အတ္ထင်္ဂတော။ ပုနဒိဝသေ ပာတော စ မဇ္ဈန္ဟိကေ စ သာယဉ္စ တရလမေဝ ပာယေတွာ တတိယဒိဝသေ သသိတ္ထကယာဂုံ ပာယေသုံ, တာဝ တာ တေ အရောဂါ အဟေသုံ။

အထ နေ မဟာသတ္တော "ဂန္တုံ သက္ခိဿထာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဂစ္ဆာမာ"တိ ဝုတ္တေ "ဟေဝိ, သမ္မ ဟေရိကာဒ, သကံ ရဋ္ဌံ ဂစ္ဆာမာ"တိ အာဟ။ သော ရောဒမာနော တဿ ပာဒေသု ပတိတွာ "တုမှေ, သမ္မ, ရာဇာနော ဂဟေတွာ ဂစ္ဆ, အဟံ ဣဓေဝ ဝနမူလဖလာနိ ခာဒန္တော ဝသိဿာမီ"တိ အာဟ။ "သမ္မ, ဣဓ ကိံ ကရိဿသိ, ရမဏီယံ တေ ရဋ္ဌံ, ဗာရာဏသိယံ ရဇ္ဇံ ကာရေဟီ"တိ။ "သမ္မ ကိံ ကထေသိ, န သက္ကာ မယာ တတ္ထ ဂန္တုံ, သကလနဂရဝါသိနော ဟိ မေ ဝေရိနော, တေ 'ဣမိနာ မယှံ မာတာ ခာဒိတာ, မယှံ ပိတာ, မယှံ ဘာတာ'တိ မံ ပရိဘာသိဿန္တိ, 'ဂဏှထ ဣမံ စောရ'န္တိ ဧကေကဒဏ္ဍေန တ ဧကေကလေဍ္ဍုနာ တ မံ ဇီဝိတာ ဝေရောပေဿန္တိ, အဟဉ္စ တုမှာကံ သန္တိကေ သီလေသု ပတိဋ္ဌိတော, ဇီဝိတဟေတုပိ န သက္ကာ မယာ ပရံ မာရေတုံ, တသ္မာ နာဟံ ဂစ္ဆာမိ, အဟံ မနုဿမံသတော ဝိရတတ္တာ ကိတ္တကံ ဇီဝိဿာမိ, ဣဒါနိ မမ တုမှာကံ ဒဿနံ နတ္ထီ"တိ ရောဒိတွာ "ဂစ္ဆထ တုမှေ"တိ အာဟ။ အထ မဟာသတ္တော တဿ ပိဋ္ဌိံ ပရိမဇ္ဇိတွာ, "သမ္မ ဟေရိကာဒ, မာ စိန္တယိ, သုတသောမော နာမာဟံ, မယာ တာဒိသော ကက္ခဠော ဖရုသော ဝိနီတော, ဗာရာဏသိတသိကေသု ကိံ ဝတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိ, အဟံ တံ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာပေဿာမိ, အသက္ကောန္တော အတ္တနော ရဇ္ဇံ ဒွိဓာ ဘိန္ဒိတွာ ဒဿာမီ"တိ ဝတွာ "တုမှာကမ္ပိ နဂရေ မမ ဝေရိနော အတ္ထိယေဝါ"တိ ဝုတ္တေ "ဣမိနာ မမ ဝစနံ ကရောန္တေန ဒုက္ကရံ ကတံ, ယေန ကေနစိ ဥပါယေန ဟေရာဏကယသေ ပတိဋ္ဌပေတဗ္ဗော ဧသ မယာ"တိ စိန္တေတွာ တဿ ပလောဘနတ္ထာယ နဂရသမ္ပတ္တိံ ဝဏ္ဏေန္တော အာဟ –

၄၇၉. "စတုပ္ပဒံ သကုဏဉ္စာပိ မံသံ၊ သူဒေဟိ ရန္ဓံ သုကတံ သုနိဋ္ဌိတံ။
သုဓံဝ ဣန္ဒော ပရိဘုဉ္ဇိယာန၊ ဟိတွာ ကထေကော ရမသီ အရညေ။

၄၈၀. "တာ ခတ္တိယာ ဝေလ္လိဝိလာကမဇ္ဈာ၊ အလင်္ကတာ သမ္ပရိဝါရယိတွာ။
ဣန္ဒံဝ ဒေဝေသု ပမောဒယိံသု၊ ဟိတွာ ကထေကော ရမသီ အရညေ။

၄၈၁. "တမ္ဗူပဓာနေ ဗဟုဂေဏကမ္ဟိ၊ သုဘမ္ဟိ သဗ္ဗဿယနမ္ဟိ သင်္ဂေ။
သေယျဿ မဇ္ဈမ္ဟိ သုခံ သယိတွာ
ဟိတွာ ကထေကော ရမသီ အရညေ။

၄၈၂. "ပါဏိဿရံ ကုမ္ဘထူဏံ နိသီထေ၊ အထောပိ ဝေ နိပ္ပုရိသမ္ပိ တူရိယံ။
ဗဟုံ သုဂီတဉ္စ သုဝါဒိတဉ္စ၊ ဟိတွာ ကထေကော ရမသီ အရညေ။

၄၈၃. "ဥယျာနသမ္ပန္နံ ပဟူတမာလျံ၊ မိဂါဇိနူပေတံ ပုရံ သုရမ္မံ။
ဟယေဟိ နာဂေဟိ ရထေဟုပေတံ၊ ဟိတွာ ကထေကော ရမသီ အရညေ"တိ။

တတ္ထ **သုကတ**န္တိ နာနပ္ပကာရေဟိ သုဌု ကတံ။ **သုနိဋ္ဌိတ** န္တိ နာနာသမ္ဘာရယောဇနေန သုဌု နိဋ္ဌိတံ။ **ကထေ ကောတိ** ကထံ ကောေ။ **ရမသီ**တိ မူလဖလာဒီနိ ခါဒန္တော ကထံ ရမိဿသိ, ''ဟေ, မဟာရာဇ, ဂမိဿာမာ''တိ။ **ဝေလ္လ လိဝိလာကမဇ္ဈော**တိ တ္တေ **ဝေလ္လီ** တိ ရာသိ, **ဝိလာကမဇ္ဈာ** တိ ဝိလဂ္ဂမဇ္ဈာ။ ဥတ္တတ္တဃနသုဝဏ္ဏရာသိပဘာ စေဝ တနုဒီဃမဇ္ဈာ စာတိ ဒဿေတိ။ **ဒေဝေသူ**တိ ဒေဝလောကေသု အစ္ဆရာ ဂ္ဂန္တ္တဲ့ ဝိယ ရမဏီယေ ဗာရာဏသိနဂရေ ပုဗ္ဗေ တံ ပမောဒယိံသု, တာ ဟိတ္ဝာ ဂ္ဂစ ကိံ ကရိဿသိ, ''ဟေ, သမ္မ, ဂစ္ဆာမာ''တိ။ **တမ္ဗုပစာနေ** တိ ရတ္တုပစာနေ။ **သဗ္ဗ ဗဿယနမ္ဟိ**တိ သဗ္ဗတ္တရဏတ္ထတေ သယနေ။ **သင္ဂေ** တိ အနေကဘူမိကေ ဒဿေတ္ဝာ အဒ္ဒရတ္တအင္ဂယု တ္တေ တတ္ထ တ္ဝံ ပုဗ္ဗေ သယိတိ အတ္တော။ **သုခ**န္တိ တာဒိသဿ သယနဿ မဇ္ဈမ္ဟိ သုခံ သယိတ္ဝာ ဂ္ဂအနိ ကထံ အရညေ ရမိဿသိ, ''ဟေ ဂစ္ဆာမ, သမ္မာ''တိ။ **နိသီထေ**တိ ရတ္တိဘာဂေ။ **ဟိတ္ဝာ**တိ ဝေရူပံ သမ္ပတ္တိံ ဆဒ္ဒေ တ္ဝာ။ **ဥယျာနသမ္ပန္နံ ပဟူတမာလျ** န္တိ, မဟာရာဇ, တဝ ဥယျာနသမ္ပန္နံ နာနာဝိဓပုပ္ဖံ။ **မိဂါဇိနူပေတံ ပုရံ သုရမ္မ မ**န္တိ တံ ဥယျာနံ မိဂါဇိနံ နာမ နာမေန, တေန ဥပေတံ ပုရမ္ပိ တေ သုဌု ရမ္မံ။ **ဟိတ္ဝာ**တိ ဝေရူပံ မနောရမံ နဂရံ ဆဍ္ဍ ေတ္ဝာ။

ဂ္ဂတိ မဟာသတ္တော ''အပ္ပေဝ နာမေသ ပုဗ္ဗေ ဥပဘုတ္တပရိဘောဂရသံ သရိတ္ဝာ ဂန္တုကာမော ဘဝေယ် ယာ''တိ ပဌမံ ဘောဇနေန ပလောဘေသိ, ဒုတိယံ ကိလေသေန, တတိယံ သယနေန, စတုတ္ထံ နစ္စဂီတဝါဒိတေန, ပဉ္စမံ ဥ ယျာနေန စေဝ နဂရေန စာတိ ဂ္ဂမေဟိ တ္တေကေဟိ ပလောဘေတ္ဝာ ''ဟေ, မဟာရာဇ, အဟံ တံ အာဒာယ ဂန္တ္ဝာ ဗာရာဏသိယံ ပတိဋ္ဌာပေတ္ဝာ ပစ္ဆာ သကရဇ္ဇံ ဂမိဿာမိ, သစေ ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ န လဘိဿသိ, ဥပမုရဇ္ဇံ တေ ဒ ဿာမိ, ကိံ တေ အရညတသေန, မမ ဝစနံ ကရောဟီ''တိ အာဟ။ သော တဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ ဂန္တုကာမော ဟုတ္ဝာ ''သုတသောမော မယှံ အတ္ထကာမော အနုကမ္ပကော, ပဌမံ မံ ကလျာဏေ ပတိဋ္ဌာပေတ္ဝာ 'ဂ္ဂအနိ ပောရာဏက ယသေဝ ပတိဋ္ဌာပေဿာမီ'တိ ဝဒတိ, သက္ခိဿတိ စေသ ပတိဋ္ဌာပေတုံ, ဂ္ဂမိနာ သဒ္ဓိံယေဝ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ, ကိံ မေ အရညတသေနာ''တိ စိန္တေတ္ဝာ တုဋ္ဌစိတ္တော တဿ ဂုဏံ နိဿာယ ဝဏ္ဏံ ကထေတုကာမော ''သမ္မ, သုတ သောမ, ကလျာဏမိတ္တသံသဂ္ဂတော သာဓုတရံ, ဟာပမိတ္တသံသဂ္ဂတော တ ဟာပတရံ နာမ နတ္ထီ''တိ ဝတ္ဝာ အာဟ –

၄၈၄. ''ကာဠပက္ခေ ယထာ စန္ဒော၊ ဟာယတေဝ သုဝေ သုဝေ။
ကာဠပက္ခူပမော ရာဇ၊ အသတံ ဟောတိ သမာဂမော။

၄၈၅. ''ယထာဟံ ရသကမာဂမ္မ၊ သူဒံ ကာပုရိသာဓမံ။
အကာသိံ ပာပကံ ကမ္မံ၊ ယေန ဂစ္ဆာမိ ဒုဂ္ဂတိံ။

၄၈၆. ''သုက္ကပက္ခေ ယထာ စန္ဒော၊ ဝဍ္ဎတေဝ သုဝေ သုဝေ။
သုက္ကပက္ခူပမော ရာဇ၊ သတံ ဟောတိ သမာဂမော။

၄၈၇. ''ယထာဟံ တုဝမာဂမ္မ၊ သုတသောမ ဝိဇာနဟိ။
ကာဟာမိ ကုသလံ ကမ္မံ၊ ယေန ဂစ္ဆာမိ သုဂ္ဂတိံ။

၄၈၈. ''ထလေ ယထာ တရိ ဇနိန္ဒ ဝုဋ္ဌံ၊ အနဒ္ဓနေယျံ န စိရဋ္ဌိတီကံ။
ဧဝမ္ပိ ဟောတိ အသတံ သမာဂမော၊ အနဒ္ဓနေယျော ဥဒကံ ထလေဝ။

၄၈၉. ''သရေ ယထာ တရိ ဇနိန္ဒ ဝုဋ္ဌံ၊ စိရဋ္ဌိတီကံ နရဝီရသေဋ္ဌ။
ဧဝမ္ပိ ဝေ ဟောတိ သတံ သမာဂမော၊ စိရဋ္ဌိတီကော ဥဒကံ သရေဝ။

၄၉၀. ''အဗျာယိကော ဟောတိ သတံ သမာဂမော၊ ယာဝမ္ပိ တိဋ္ဌေယျ တထေဝ ဟောတိ။
ခိပ္ပဉှိ ဝေတိ အသတံ သမာဂမော၊ တသ္မာ သတံ ဓမ္မော အသဗ္ဘိ အာရကာ''တိ။

တတ္ထ **သုဝေ သုဝေ**တိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ။ **အနဒ္ဓနေယျ** န္တိ န အဒ္ဓါနက္ခမံ။ **သရေ**တိ သမုဒ္ဒေ။ **နရဝီရသေဋ္ဌာ** တိ နရေသု ဝီရိယေန သေဋ္ဌ။ **ဥဒကံ သရေဝ**တိ သမုဒ္ဒေ ဝုဋ္ဌဥဒကံ ဝိယ။ **အဗျာယိကော** တိ အဝိဂစ္ဆနကော။ **ယာဝမ္ပ**

ပိ တိဋ္ဌေယျာ တိ ယတ္တကံ ကာလံ ဇီဝိတံ တိဋ္ဌေယျ, တတ္တကံ ကာလံ တထေဝ ဟောတိ, န ဇီရတိ သပ္ပုရိသေဟိ မိတ္တဘာဝေါတိ။

ဣတိ ပေါရိသာဒေါ သတ္တဟိ ကထာဟိ မဟာသတ္တဿေဝ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ။ မဟာသတ္တောပိ ပေါရိသာဒဉ္စ တေ စ ရာဇာနော ဂဟေတွာ အတ္တနော ပစ္စန္တဂါမံ အဂမာသိ။ ပစ္စန္တဂါမဝါသိနော မဟာသတ္တံ ဒိသွာ နဂရံ ဂန္တွာ အမစ္စာနံ အာစိက္ခိံသု။ အမစ္စာ ဗလကာယံ အာဒါယ ဂန္တွာ ပရိဝါရယိံသု။ မဟာသတ္တော တေန ပရိဝါရေန ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ အဂမာသိ။ အန္တရာမဂ္ဂေ ဇနပဒဝါသိနော ဗောဓိသတ္တဿ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ အနုဂစ္ဆိံသု, မဟာဇနော ပရိဝါရော အဟောသိ, တေန သဒ္ဓိံ ဗာရာဏသိံ ပါပုဏိ။ တဒါ ပေါရိသာဒဿ ပုတ္တော ရာဇာ ဟောတိ, သေနာပတိ ကာဠဟတ္ထိယေဝ။ နာဂရာ ရညော အာရောစယိံသု – ''မဟာရာဇ, သုတသောမော ကိရ ပေါရိသာဒံ ဒမေတွာ အာဒါယ ဣဓာဂစ္ဆတိ, နဂရမဿ ပဝိသိတုံ န ဒဿာမာ''တိ သီဃံ နဂရဒွါရာနိ ပိဒဟိတွာ အာဝုဓဟတ္ထာ အဋ္ဌံသု။ မဟာသတ္တော ဒွါရာနံ ပိဟိတဘာဝံ ဉတွာ ပေါရိသာဒဉ္စ ပရောသတဉ္စ ရာဇာနော ဩဟာယ ကတိပယေဟိ အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ အာဂန္တွာ ''အဟံ သုတသောမရာဇာ, ဒွါရံ ဝိဝရထာ''တိ အာဟ။ ပုရိသာ ဂန္တွာ ရညော အာရောစေသုံ။ သော ''ခိပ္ပံ ဝိဝရထာ''တိ ဝိဝရာပေသိ။ မဟာသတ္တော နဂရံ ပါဝိသိ။ ရာဇာ စ ကာဠဟတ္ထိ စ သဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ အာဒါယ ပါသာဒံ အာရောပယိံသု။

သော ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသီဒိတွာ ပေါရိသာဒဿ အဂ္ဂမဟေသိံ သေသာမစ္စေ စ ပက္ကောသာပေတွာ ကာဠဟတ္ထိံ အာဟ – ''ကာဠဟတ္ထိ, ကသ္မာ ရညော နဂရံ ပဝိသိတုံ န ဒေထာ''တိ? ''သော ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ဣမသ္မိံ နဂရေ ဗဟူ မနုဿေ ခါဒိ, ခတ္တိယေဟိ အကတ္တဗ္ဗံ ကရိ, သကလဇမ္ဗုဒီပံ ဆိဒ္ဒမကာသိ, ဧဝရူပော ဟိ ပါပဓမ္မော, တေန ကာရဏေနာ''တိ။ ''ဣဒါနိ 'သော ဧဝရူပံ ကရိဿတီ'တိ မာ စိန္တယိတ္ထ, အဟံ တံ ဒမေတွာ သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိံ, ဇီဝိတဟေတုပိ ကဉ္စိ န ဝိဟေဌေဿတိ, နတ္ထိ တေ တတော ဘယံ, ဧဝံ မာ ကရိတ္ထ, ပုတ္တေဟိ နာမ မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂိတဗ္ဗာ, မာတာပိတုပေါသကာ ဟိ သဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တိ, ဣတရေ နိရယ''န္တိ ဧဝံ သော နီစာသနေ နိသိန္နဿ ပုတ္တရာဇဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ, ''ကာဠဟတ္ထိ, တွံ ရညော သဟာယော စေဝ သေဝကော စ, ရညာပိ မဟန္တေ ဣဿရိယေ ပတိဋ္ဌာပိတော, တယာပိ ရညော အတ္ထံ စရိတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ သေနာပတိမ္ပိ အနုသာသိတွာ, ''ဒေဝိ, တွမ္ပိ ကုလဂေဟာ အာဂန္တွာ တဿ သန္တိကေ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနံ ပတွာ ပုတ္တဓီတာဟိ ဝုဍ္ဎိပ္ပတ္တာ, တယာပိ တဿ အတ္ထံ စရိတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ ဒေဝိယာပိ ဩဝါဒံ ဒတွာ တမေဝတ္ထံ မတ္ထကံ ပါပေတုံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဂါထာ အာဟ –

၄၉၁. ''န သော ရာဇာ ယော အဇေယျံ ဇိနာတိ၊ န သော သခါ ယော သခါရံ ဇိနာတိ။
န သာ ဘရိယာ ယာ ပတိနော န ဝိဘေတိ၊ န တေ ပုတ္တာ ယေ န ဘရန္တိ ဇိဏ္ဏံ။

၄၉၂. ''န သာ သဘာ ယတ္ထ န သန္တိ သန္တော၊ န တေ သန္တော ယေ န ဘဏန္တိ ဓမ္မံ။
ရာဂဉ္စ ဒောသဉ္စ ပဟာယ မောဟံ၊ ဓမ္မံ ဘဏန္တာဝ ဘဝန္တိ သန္တော။

၄၉၃. ''နာဘာသမာနံ ဇာနန္တိ၊ မိဿံ ဗာလေဟိ ပဏ္ဍိတံ။
ဘာသမာနဉ္စ ဇာနန္တိ၊ ဒေသေန္တံ အမတံ ပဒံ။

၄၉၄. ''ဘာသယေ ဇောတယေ ဓမ္မံ၊ ပဂ္ဂဏှေ ဣသိနံ ဓဇံ။
သုဘာသိတဒ္ဓဇာ ဣသယော၊ ဓမ္မော ဟိ ဣသိနံ ဓဇော''တိ။

တတ္ထ **အဇေယျ**န္တိ အဇေယျာ နာမ မာတာပိတရော, တေ ဇိနန္တော ရာဇာ နာမ န ဟောတိ။ သစေ တွမ္ပိ ပိတု သန္တကံ ရဇ္ဇံ လဘိတွာ တဿ ပဋိသတ္တု ဟောသိ, အကိစ္စကာရီ နာမ ဘဝိဿသိ ။ **သခါရံ ဇိနာတီ**တိ ကူဋဍ္ဍေန ဇိနာတိ။ သစေ တွံ, ကာဠဟတ္ထိ, ရညာ သဒ္ဓိံ မိတ္တဓမ္မံ န ပူရေသိ, အဓမ္မဋ္ဌော ဟုတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿသိ။
န ဝိဘေတီတိ န ဘာယတိ။ သစေ တွံ ရညော န ဘာယသိ, ဘရိယာဓမ္မေ ဌိတာ နာမ န ဟောသိ, အကိစ္စကာရီ နာမ ဘဝိဿသိ။ **ဇိဏ္ဏ**န္တိ မဟလ္လကံ။ တသ္မိဉှိ ကာလေ အဘရန္တာ ပုတ္တာ ပုတ္တာ နာမ န ဟောန္တိ။

သန္တောတိ ပဏ္ဍိတာ။ **ယေ န ဘဏန္တိ ဓမ္မ**န္တိ ယေ ပုစ္ဆိတာ သစ္စသဘာဝံ န ဝဒန္တိ, န တေ ပဏ္ဍိတာ နာမ။ **ဓမ္မံ ဘဏန္တာဝါ**တိ ဧတေ ရာဂါဒယော ပဟာယ ပရဿ ဟိတာနုကမ္ပကာ ဟုတွာ သဘာဝံ ဘဏန္တာဝ ပဏ္ဍိတာ

နာမ ဟောန္တိ။ **နာဘာသမာနန္တိ** န အဘာသမာနံ။ **အမတံ ပဒန္တိ** အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ ဒေသေန္တံ “ပဏ္ဍိတော”တိ ဇာနန္တိ, တေနေဝ ဟေရိသာအေ မံ ဥတွာ ပသန္နစိတ္တော စတ္တာရော ဝရေ ဒတွာ ပဥ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌိတော။ **ဘာသယေ**တိ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော ဓမ္မံ ဘာသေယျ ဇောတေယျ, ဗုဒ္ဓာဒယော ဣသယော ယသ္မာ ဓမ္မော ဓေတေသံ ဓဇော, တသ္မာ သုဘာသိတဒ္ဓဇာ နာမ သုဘာသိတံ ပဂ္ဂဏှဟန္တိ, ဗာလာ ပန သုဘာသိတံ ပဂ္ဂဏှဟန္တာ နာမ နတ္ထီတိ။

ဣမသ္သ ဓမ္မကထံ သုတွာ ရာဇာ စ သေနာပတိ စ ဒေဝီ စ တုဋ္ဌာ “ဂစ္ဆာမ, မဟာရာဇ, အာနေမာ”တိ ဝတွာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ နာဂရေ သန္နိပာတေတွာ “တုမှေ ဟ မာ ဘာယိတ္ထ, ရာဇာ ကိရ ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌိတော, ဧထ နံ အာနေမာ”တိ မဟာဇနံ အာဒာယ မဟာသတ္တံ ပုရတော ကတွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ကပ္ပကေ ဥပဋ္ဌာပေတွာ ကပ္ပိတကေသမဿုံ နှာတာနုလိတ္တပသာဓိတံ ရာဇာနံ ရတနရာသိမှိ ဌပေတွာ အဘိသိဥ္စိတွာ နဂရံ ပဝေသေသုံ။ ဟေရိသာအေ ရာဇာ ဟုတွာ ပရောသတာနံ ခတ္တိယာနံ မဟာသတ္တဿ စ မဟာသက္ကာရံ ကာရေသိ။ “သုတသောမနရိန္ဒေန ကိရ ဟေရိသာဒံ ဒမေတွာ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပိတော”တိ သကလဇမ္ဗုဒီပေ မဟာကောလာဟလံ ဥဒပာဒိ။ ဣန္ဒပတ္ထနဂရတသိနောပိ “ရာဇာ နော အာဂစ္ဆတူ”တိ ဒူတံ ပဟိဏိံသု။ သော တတ္ထ မာသမတ္တံ ဝသိတွာ, “သမ္မ, ဂစ္ဆာမဟံ, တွံ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ, နဂရဒွါရေသု စ မဇ္ဈေ စာတိ ပဥ္စ အနသာလာယော ကာရေဟိ, ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ အဂတိဂမနံ ပရိဟရာ”တိ ဟေရိသာဒံ ဩဝဒိ။ ပရောသတာဟိ ရာဇဓာနီဟိ ဗလကာယော ယေဘုယျေန သန္နိပတိ ။ သော တေန ဗလကာယေန ပရိဝုတော ဗာရာဏသိတော နိက္ခမိ။ ဟေရိသာအေပိ နိက္ခမိတွာ ဥပဍ္ဎပထာ နိဝတ္တိ။ မဟာသတ္တော အတဟနာနံ ရာဇူနံ တဟနာနိ ဒတွာ ဥယျောဇေသိ။ တေပိ ရာဇာနော တေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိတွာ မဟာသတ္တံ ဝန္ဒိတွာ ဒီနိ ကတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဇနပဒံ အဂမိံသု။

မဟာသတ္တောပိ နဂရံ ပတွာ ဣန္ဒပတ္ထနဂရတသီဟိ ဒေဝနဂရံ ဝိယ အလင်္ကတနဂရံ ပဝိသိတွာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ မဟုရပဋ္ဌိသန္တာရံ ကတွာ မဟာတလံ အဘိရုဟိ။ သော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော စိန္တေသိ – “ရုက္ခဒေဝတာ မယှံ ဗဟူပကာရာ, ဗလိကမ္မလာဘမဿာ ကရိဿာမီ”တိ။ သော တဿ နိဂြောဓဿ အဝိဒူရေ မဟန္တံ တဋ္ဌာကံ ကာရေတွာ ဗဟူနိ ကုလာနိ ပေသေတွာ ကမံ နိဝေသေသိ။ ကမော မဟာ အဟောသိ အသီတိမတ္တအာပဏသဟဿသမ္ပန္နော။ တမ္ပိ ရုက္ခမူလံ သာခန္တတော ပဋ္ဌာယ သမတလံ ကာရေတွာ ပရိက္ခိတ္တဝေဒိကတောရဏဒွါရယုတ္တံ အကာသိ, ဒေဝတာ အဘိပ္ပသီဒိ။ ကမ္မာသပါဒဿ ဒမိတဋ္ဌာနေ နိဝုဋ္ဌတ္တာ ပန သော ကမော ကမ္မာသဒမ္မနိဂမော နာမ ဇာတော။ တေပိ သဗ္ဗေ ရာဇာနော မဟာသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ အနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ အာယုပရိယောသာနေ သဂ္ဂံ ပူရယိံသု။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝတဟံ အင်္ဂုလိမာလံ ဒမေမိ, ပုဗ္ဗေပေသ မယာ ဒမိတောယေဝ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဟေရိသာအေ ရာဇာ အင်္ဂုလိမာလော အဟောသိ, ကာဠဟတ္ထိ သာရိပုတ္တော, နန္ဒဗြာဟ္မဏော အာနန္ဒော, ရုက္ခဒေဝတာ ကဿပော, သက္ကော အနုရုဒ္ဓော, သေသရာဇာနော ဗုဒ္ဓပရိသာ, မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ, သုတသောမရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဟာသုတသောမဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဥ္စမာ။

ဇာတကုဒ္ဒာနံ –

သုမုခော ပန ဟံသဝရော စ မဟာ၊ သုဓဘောဇနိကော စ ပရော ပဝရော။
သကုဏာလဒိဇာဓိပတိ္ဝဟယနော၊ သုတသောမဝရုတ္တမသ္ဝဟယနောတိ။

အသီတိနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဥ္စမော ဘာဂေါ နိဋ္ဌိတော။